

Cod. Msc. 551. fol.

Inclusum.

Ilias

230 lll.

Ms

Pi
Cim 2

CRIPTVRVS EGO QTA
exercitibus Grauis cladem ex
citauerit Achilles furens indi
gnatio: ita ut passim aues ferae
que cadaueribus heroum ac
principum pascerentur: Te cal
liopa vosq; alie sorores Sacer
musarum chorus: quatum hoc
munus est proprium: et quae
uatibus praesidetis inuoco oroq;
ut haec me edoceatis: que mox

docere ipse alios possim: Primum quatenam origo indignationis ac
materia fuit Nempe Achilles controuersia cum summo Graecoru
principe Agamemnone: Deinde quis inter hos deus controuersia
excitauit Apollo Iouis et Latone filius: Postremo quis grauos ip
sos eo calamitatis ob hanc indignationem deuenire permisit. Io
uis deorum summi uoluntas atq; consilium: Haec igitur quomodo
gesta sunt Latius exequamur: Controuersiam autem inter agame
nonem atq; achillem hinc originem sumpsit Apolline preben
te materiam: Erat eiusdem dei Sacerdos quidam exchrysa insu
la: et ipse chryses nomine vnica iam adulecte pater: quam et prie
et patris nomine chryseidam appellauit: Hanc greci cum the
bas euertērent: finitimaq; Loca diriperent captam: ut summo
rege dignam: uel dono: uel in suam portionem optulerunt: &
vbi autem ad troiam redierant: non ita multo post: ecce pater
chryses cum ingentibus donis redimende filie gratia: presertim
manu aureum sceptrum coronis phoebe uictisq; redimitum: adi
ensq; Grecos principes: Precipueq; Agamemnonem Ac Mene

Ad
Universi
tatem
Boicam.

laum huiusmodi illos uerbis obsecrabat. Attride: vosq; alij
Graii principes: Sic uobis dii superi dent Troiam: ut optatis: eue-
tere: et domi uotum compotes redire: filiam unicam: solum
patriis miseri solatium mihi reddite: Accipientes hec pro ei
redemptione precia: exhibituri quoq; honorem ipsi Apollini
cuius ego sacerdos sum: cuiusq; hec sunt quae gero ornamenta
Ad has preces uniuersi procures moti: iubent pri reddi puel-
lam: Aequum enim esse ac pium tanta pro redemptione
dona afferentem audiri: Nec Sacerdotem apollinis de-
spectum dimitti: vnus autem Agamemnon longe secus et
sensit et dixit: conturbatus etiam tum sacerdotis oratioe
tum ceterorum assensu: Itaq; tibi uero inquit dico senex ac
predico ne committas: ut aut nunc iterum: aut post hac
alias te apud has naues obuium habeam: Alioquin paru
tibi proderunt sceptris ista: Deiq; Laureole: hanc ego ne erres
non prius a me distraham q̄ procul hinc a sua in mea patria
apud argos ac domi mee sensuerit texende tele incumbens:
et in meo thoro cubans: Abi igitur hinc q̄ primum a conspectu
meo: nec me si redire incolumis uis irritare pergas: hec cum
audisset senex: non mediocriter conterritus est: protinusq;
a castris se recepit taciturnus ac mestus: Deinde cum pcul
a nauibus abisset luctu grauis Apollinem his uocibus com-
precatus est: Apollo: Iouis ac latonae clara progenies: Apollo
Smynthee Apollo quem argenteo arcu prepotentem colunt:
qui chrysam: qui cillam: qui tenedum incolunt: si quando
tibi grata iocundaq; fuere mea edificia: mea facta: mea soe-
nia: Tauris caprisq; rite immolatis: Audi nunc precantem
sacerdotem tuum misero patri gratificare: quod postulat:

2
Immitte tua tela in Graios exercitus: ut Luant mihi penas pro:
tot lachrymis: tantisq; meroribus quos mihi inuexerunt. Nunc
ita orantem Apollo audiit: propereq; ab alto caelo delapsus ple:
nus irarum noctiq; ipsi assimilis resultantibus obceleritatem
descendentis cum sono sagittis: atq; arcu: quos ad tergum su:
spensos in pharetra gestabat: ad naues et castra se contulit: &
atq; ab illis se orsum residens per nouem dies totidemq; noctes
horrendo cum sono sagittas emittens primum iumenta canes
que percussit: deinde et homines atq; ita percussit: ut cotidie
cateruatim in orgis defunctorum corpora cremarentur. De:
cimo autem die cum tantam cladem Pallas animaduerneret
miserta talis conditionis eorum: quos singulari solitudine
prosequeretur: Achilli dedit hanc mentem: ut de ea re ad
senatum atq; ad omne consilium Grecorum referret. Igitur
huius uocatu principum populiq; cetu coacto ac sedente A:
chilles surgens hanc habuit orationem: Agamemnon infecta
re: quantum uideo: nos hac frustrati spe: domum reuertem:
si modo reuerti datum est morte uitata: Nam uniuersos pro:
pe Graios iam partim bellum: partim pestilentia absumit: q̄
consulendum censeo Augurem quempiam: aut haruspicem:
aut somniorum interpretem. Si quidem ip̄a quoq; ab Ioue
ostenduntur insomnia: qui nobis dēnuntiet tum causas
irarum quas in nos p̄hebus tantopere exercet: seu que ī dig^{is}
ferat uota: sibi non persoluta: siue sacrificia non rite facta: seu
quid aliud: tum qua expiatione: num agnorum caprarumq;
sacrificiis ip̄m placare possimus: ut a nobis quam iniecit pe:
stilentiam tollat. Hec cum achilles dixisset: resedissetq;: tum
chalcas Thestoris filius surrexit uir longe omnium arioladi.

peritia quam ab ipso apolline didicerat prestantissimus atq; om-
nia cognita habens que fuerunt: que sunt: que erunt: quenq;
unum greci ad troiam uementes dignum putarunt: cuius di-
diuinationem sue nauigationis ducem haberent: Hic igitur ut
erat prudens in hunc modum ad illos uerba fecit: Iubes me io-
uis amice Achilles hic procontione causam irarum Apollinis
promere: ego uero promam illam quidem: tibiq; parebo. Sed tu
mibi sponde uicissim iurans iusiurandum te neq; lingua: neq;
manibus ob hoc ipsum in periculum uocet: mihi defuturum:
Certum enim habeo maiorem in modum aduersus me indignatu-
rum esse eum: cuius coeteri greci et consilio acquiescunt: et Im-
perio parent: Neq; uero mihi satis fuerit Achilles: si me hodie ab
hoc discrimine uendices: nisi feceris id etiam deinceps: Nam
iratus in inferiorem princeps: et si continet se impresentiarum
dissimulata ad tempus indignatione: tamen offense memi-
nit: querens assidue occasionem: donec animo suo satisfaciatur
sumpto de homine supplitio. Quocirca achilles: si me proloqui di-
uinationem vis: responde an uelis possis calcantem et nunc
et in posterum incolumem reddere: cui respondens Achilles
Noli inquit ueteri calchas: quicquid diuinationis animo
tenes proferre in medium: Iuro tibi per phoebum Apollinem:
cuius oraculum dicturus es: Nemo me uiuo et quoad supra
terras conspiciat tibi apud has naues ob hanc causam inui-
riosam afferet manum: Nemo inq; graiorum omnium: ne
ipse quidem si forte de eo locuturus es Agamemnon princi-
pum qui hic assunt: multo eminentissimus Tum eximius
augur calchas timore deposito: Nil horum inquit que enume-
rata sunt: nobis apollo succenset: Sed chrysem Sacerdotem &

suum iniuria contumeliaq; esse: ab Agamemnone affectum: cui
 filia reddita non est: presertim pretium pro redemptione offeren-
 ti: eòq; cladem hanc in nos immisit: immissurus etiam maiore
 nec antea finem mali factururus q̃ patri filia reddat: et reddat
 sine pretio: quoniam redemptionem accipere nolumus: et ad
 eum cum donis eatur: quibus sacrificium fiat: quia cum donis
 hic uenientem repulimus: Ibi tum nostra expiatione: tum chry-
 se precibus phœbi pacem consequemur: His dictis calchas re-
 sedit: Tum Agamemnon surgens: ipso ore atq; uultu estum-
 irarum declarante: toruos atq; ignibus similes incalchantem
 primum intendens oculos: O uates inquit hominose mihi semp
 Nunq̃ bona: nunq̃ fausta agamemnoni uaticinabere: q̃ in nu-
 et te aduersa mihi denuntiare et acerba: ut tui sis similis: ais
 mea causa phœbum hanc in grecos cladem excitasse: q; mune-
 ra pro redemptione accipere: filiamq; reddere patri recusauit
 Hec seorsum me admones: sed palam in contione in inuidiam
 meam peroras: Equidem ut ad uos reuertar: grecorum p̃ncipes
 coeteriq; milites: fateor amore puelle captus sum: una cū illa
 domi uitam agere decreueram: ut pote digniore que me cū
 cūctet q̃ clytenestra uxor: q; facie: q; membris: q; ingenio ac mo-
 ribus: q; deniq; muliebribus officiis atq; operibus antebellit:
 Verumtamen si ita res postulat: prestatq; patri puellam reddi:
 reddatur: Neq; enim is ego sum qui malum populum perire: dū
 animo meo obsequat: q̃ incolumem esse: Sed uestra inuicem in-
 terest prouidere: ut hec mihi iactura aliunde resarciatur atq;
 pensetur: ne q; indignum est atq; iniquum (solus ego ex omni-
 bus (taceo quantus sum) fraudatus sim honore meo sublata
 puella ut uidetis: que mihi ex preda cesserat in portionem

Tum achilles excepit: Et quo tandem pacto maxime ac potentissi-
me Agamemnon fieri potest: ut proceres grecorum resarciant ho-
norem tuum atq; compensent: Nam nec aliquid est: quod com-
mune omnium sit: unde munerare te atq; honorare ualeamus.
Et que exdireptionibus urbium inter duces militesq; distribu-
ta sunt. Absurdum uidetur retractari: et a singulis inme-
dium collata iterum ad distributionem uocari. Coeterū resti-
tue tu quidem nunc istam deo puellam: quā illā restitui &
imperat: Hos uero coeteri reddituros tibi postea: si iupiter An-
nuat nostris manibus euertere Troiam: triplum et quadruplū
pollicemur. Cui Respondens Agamemnon. Noli inquit quan-
uis tam prestans sis fortissime Achilles: noli tamen ita ue-
hementer errare: ut speres me fallere: atq; istuc qd ais persua-
dere: siccine iubet me hanc pri reddere: ut tu honore tuo &
fruaris ego sim fraudatus meo. Omnino nunc honorem me-
um Greci instaurabunt: inuementes quod plane iacturam
meam emendet. Quod si isti grauiabuntur: aut differrent:
ego ipse per me idagam: accendens ad quemcunq; mihi li-
buerit eripiam ab eo quaecunq; mihi libuerit siue ulysses ille:
siue ajax: siue tu: siue alius: quisque sit: Certe quisquis erit:
us stomachabitur sane scio: et Licet stomachetur: sed hoc postea
uiderimus: nunc autem deducatur festinanter biremis: im-
positisq; idoneis in ea remigibus atq; hostiis chryseidam re-
mittamus. Delecto insuper exprimoribus aliquo cui commo-
de hoc offitium delegemus: aut Aiace: aut Idomeneo: Aut
uylisse: aut te Achilles inter omnes immanissime: qui Apolli-
nem in grecos pestilentia crassantem precibus sacrificiisque
exores: adhunc Achilles truculento intuens aspectu: o uir

4
inquit ex dolo totus atq; ex impudentia satus ac genitus. Et q̄s
tibi grecorum posthac libens pareat: alacerq; aut in expeditio-
nes eat: aut prelium capeſſat. Neq; uero ipſe priuato in troia
nos odio huc profectus ſum pugnaturus in ultionem illatā
mibi ab illis iniuriā: quod uel agros meos uastaſuerint: uel bo-
um equorumq; armenta ſegno meo abegerint: cum tantum
maris atq; terrarum inter pythiam troiamq; interiectum ſit.
Tua tantum cauſa impudentiſſime mortalium huc nauigau-
mus: ut tibi gratificaremur: ut communem iniuriam ulciſce-
remur: Menelai pariter et tuam: horum tu canino uir aſpectu: ho-
rum nullam rationem habebis: eoſq; pro nihilo putabis. Et qđ
per erumnas belli manus mee emeruerunt. Nam in euerten-
diſ Troianorum oppidiſ pluſ ego q̄ coeteri et opere et opib; pre-
ſti: quodq; mihi ab omnib; tributum eſt. id tu mihi te p-
te erepturum minaberis. Quin tu ſemp multo plura q̄ ego ex di-
uiſione preclarum manubiarumq; ſortiaris: quippe maxima
queq; portio ex omni praeda partitione tua eſt: mea uero exi-
gua: quod mihi pro laborib; a quoq; meis extorqueo: nihil
ſurripio: nihil exigo: ſed quamtuluncumq; a ceteris ult-
libenterq; deſertur eo contentus ſum: qua propter quandoqđe
ita agere inſtituiſ: en domum atq; in Pythiam quod multo
mihi conducibilius eſt q̄ hic manere ab eo. Neq; uero opinor
me ob denegatum honorem hinc profecto magnas te opes ac
diuitias adepturum. Tunc Agamemnon abi hinc inquit q̄
maturrime ſi tua uoluntas fert: nec enim ut mea cauſa rema-
neas orabo. Ne hoc expeſtes: non eris mecum tu erunt alii
complures: qui mihi: non uti tu facis reuerentiam preſtabunt.
Erit certe quod uidelicet precipuum eſt iupiter optim' maxim'

tu uero ut scias: inter omnes Reges mihi es maxime inuisus: quem
nihil iuuat: nisi pugna: nisi rixæ: nisi bella: quod autem singulari
preter coeteros robore peditus es: id uero non tu tibi: sed dii dede-
runt. Abi igitur in patriam cum sociis atq; ibi inter tuos Myrmido-
nas: si uis imperium exerce: Nam te id facere inter alios atq; hoc
Loci non licebit: ubi ego quam sum dignitate atq; imperio te ni-
hili facio: prorsusq; contemno. Ideoq; iratum te nec rogo: ut ma-
neas: nec teneo. Illud tamen minitans predixisse uolo: quemad-
modum mihi Apollo aufert eam que mihi sorte obtigerat: sic
ego que tibi sorte eam obtigit auferam: Et ut chryseidam a taber-
naculo meo eductam ad patrem nunc remictam: sic briseidam
a tuo tabernaculo abducam: in meoq; collocabo: ut et tu intelli-
gas quantopere ego te antecello: et ceteri posthac pari fronte
mecum colloqui reformident: ac meis uel dictis uel factis se
opponere. Hec Agamemnon: quibus Achilles auditis excan-
descens hesitabat animo utrum districto quem ad latus ha-
bebat gladio irruens terrefacto perturbatoq; consensu Agame-
nonem trucidaret an iracundiam cohiberet: doloriq; impera-
ret. Iamq; dum secum deliberat gladium eduxerat. Sed pallas
protinus celo delapsa præsto fuit. Adierat namq; ipsam Iuno
ut huic rei opem ferret orauerat: siquidem ambos pari sollicitu-
dine ac caritate prosequebatur. hec igitur ubi a tergo iuueni
astitit nulli alii conspicienda q̃ illi: rutila eius comam manu
prehendit. Ad cuius tactum aspectumq; expauescens Achilles
cum respexisset: in deamq; oculos horribili quoddam ardore
suffusos intendisset. Pallada comestum esse cognouit: atq; ipa;
compellans ita inquit. Quid tandem huc magno ioue sata ue-
nisti: an ut ignominiam Agamemnonis conspicias: quā hoc

ferro accepturus est pro ea: quam ego ab ipso accepi. Insolentissima enī
huius superbia facit ut ei statim offeram mortem: quam nequaquā po-
terit effugere: ita ut ipsam iracundiam incensus sum. Cui Pallas re-
spondens: Non ueni inquit a celo Achilles: ut te iratum in ultice
iniurie acceptę erumpere uideam: sed ut iracundiam tuam cō-
pescam. Hec hęc mea tantum sponte: uerum etiam iunonis admo-
nitū: quę me ut huc accurrerem: hortata est. Siquidem utrumq;
pari solitudine ac caritate prosequitur: Quare acquiesce nrō:
consilio: cohibe impetum animi reconde gladium: uerbis tuam +
causam age: non ferro intra conuitia irascere. Hactenus ultioni
liceat: atq; quo nobis facilius pareas furoremq; mitiges. attende
quid dicam: adierit tps (crede Palladi affirmanti) quando ille ad
leniendam hanc offensam ultro tibi triplo plura ac triplo potiora
deferet dona. Tum achilles haud illi aduersatus: Et si inquit +
Dea certum iam mihi erat de hoc homine supplicium sumere: uo-
bis tamen q̄ affectibus obtemperare: non modo decentius est sed
etiam utilius: qui enim uoluntati deorum paret hunc dii ipi
precipue exaudiunt: hec dicens ensem argenteo capulo in ua-
ginam recondidit. Pallas uero ipsa in celestes domos atq; alios
demones ad iouem se recepit. Nihil tamen minus Achilles Aga-
memnonem non sedato iracundię feruore: rursus maledictis
aggreditur: uino madens caninum rictum: ceruinum cor habēs:
cui nuq̄ tantum animi fuit ut uel cum toto exercitu armatus
prelium iures: uel cum strenuis loca insidiis apta obsideres:
et sapias: illud optimum factu putas ad tentoria manere ac +
spoliare socios portione sua: siqui tibi contradicere audeant. Rex
populi deuorator: quod si hi quibus presides aliqua essent indo-
le gręcę ac mascule uirtutis: hodie profecto finem faceres In-

iurias nobis ac contumelias componendi: Equidem testor tibi:
et ut nequid dubites: quod est precipuum iusiurandum inter-
ponam per hoc sceptrum graiorum in principum iure populis
dicundum et in custodiendis ex Ioue Legibus insigne: quod
quemadmodum hoc: postq̃ e sua arbore recisum et manu ar-
tificis dolatum ac fabrefactum est: nunq̃ ramos proferet: nunq̃
frondes emittet: nunq̃ postremo reuiuiscet: Sic nunq̃ Achille
graiorum desiderium capiet: nec horum necessitas ulla addu-
cet quo ipsos ab homicide hectoris manibus confectos eripiam
ut tu tecum affligeris: quod nullam eis opem afferre possis: &
tanto pœnitentis dolore rumparis: qui prestantissimum in-
ter omnes grece uiros pro nihilo habendum tibi putasti: hec
cum dixisset: Sceptrum ipsum aureis clauis distansum hu-
mi abiecit ac resedit: Agamemnone autem et ipso pro se insani-
re incipiente: surrexit nestor Pylionum et imperio et facun-
dia longe princeps: cuius ex ore dulcior melle fluebat orō:
uir sapientia simul et annis grauis: Siquidem tertiam iam
etatem hominum uiuebat: et cum multis: qui iam decesse-
rant: una floruerat: Hic itaq; ad illos ut erat maturus: om-
nium dignum facinus inquit: quanto mœrore ac luctu omnis gre-
cia afficietur: quanto gaudio priamus cum filiis reliquisq;
troianis: cum nuntium acceperint Vos qui et consilio et armis
ceteros: antecellitis: digladiari atq; seditionibus intestinis
laborare: Sed acquiescite queso uterq; consiliis meis: qui utroq;
uestrum natus sum grandior: cuius consilium nunq̃ a pre-
stantioribus uiris quam uos estis repudiatum est: Neq; enim
tales uiros aut uidere mihi contigit aut audire: quales illi fu-
erunt: cum quibus familiariter uixi: Perichous: Driao: Theseus:

6
cineus: exodius: Polyphemus diis immortalibus comparandi: Nedū
omnium mortalium fortissimi: et qui cum fortissimis centauris
montium incolis acerrime belligerant: Iis ego procul usq;
a pylo euocatus auxilio ueni: cumq; ipsis in bello uersatus sū:
ita ut corpus et animi uiribus egregiam operam nauauerim
aduersus eos cum quibus nemo horum qui nunc uiuunt au
deret comserere manus: q; se fortiores uobis sepe me consule
bant: libenterq; consilium obtemperabant meas: debetis: et uos:
Erit enim ex amborum utilitate: admonenti mihi acquiescere:
Igitur neq; tu agamemnon potentia tua fretus praecripias huic pu
ellam quam graui in honorem ei atq; in partem prae de dederūt
Sed siue ipsum potiri: quod suum est: Neq; tu achilles uelis ex
equo cum rege contendere: cui ab ipso ioue hec qualis nunq;
alteri est collata dignatio: Et si tu corporis uiribus antestas:
et dea matre es genitus: hic tamen potentior est qui in plures
imperium obtinet: Quare tu quidem agamemnon desine in
hunc irasci: ego uero reconciliare ipm praeipue conabor: Quip
pe qui maximus et preliis est murus coeterorum grecoru
Ad hunc respondens Agamemnon: Recte ista senex et uere co
memoras: coeterum hic uir intercunctos ulterius excellere:
omnes uincere: omnium dominari: omnibus imperare: qua
spe ut reor frustrabitur: Nam si ei dii dederunt: ut omnibus
in bello prestaret: Num ideo ut omnibus probra ingerere po
sset dederunt: Ad quem achilles interpellato illius sermone
An inquit ego committerem ut timidus et nullius precii uo
cer: si in omnibus quaecunq; tu mihi iunxeris dicto audiens
ero: Aliis tu aliis imperato non mihi: Nam ista spes ut reor fru
strabitur: Verum hoc quod dicam reponere uis sensibus: Ego neq;

tecum neque cum alio copiam puellæ huius retinende gratia ad ma-
nus uocator: quoniam quod eripitis: id mihi dono dedistis: cotte-
tarum autem rerum quæ penes me sunt: nihil sanè inuito me tol-
les: quod si verbis meis fortasse non credis: ut etiam isti cognoscat.
Age dum experire: cuius statim cruor per lanceam qua te confo-
diam decurret: Tandem cum huiusmodi interse altricatombus
dimicarent: consilium solutum est: Et Achilles quidem cum patro-
clo suo aliisque comitibus deducuntibus ad naues et ad tentoria
sua rediit: Agamemnon uero deducta biremi ac delecti uiginti re-
migibus: impositisque una cum uictimis adductam pulcherrimam
chryseidam in ea collocauit vlysse: qui biremi de esset delecto.
quam ubi uidit abeuntem ac uela facientem iussit populis se pur-
gare: Illi ob eam rem parantes et in mare purgamenta iacentes
prose quisque circa lictus apollini sacrificabant: alius tauro: alius
ariete: alius hyrco: omnia deinceps littora collucere: et ubique fu-
mum hostiarum in celum tendentem serpere uideres: In qua pro-
creatione cum coeteri graui occupati sunt: Agamemnon ad huc
exulceratum animum gerens: ut quod Achilli uerbo minatus erat
re ipsa declararet: Talthyrium atque Eurybatem precones fideles im-
primis opera probatos sibi ministros uocat: atque alloquens ita
inquit: Ad achillis tentoria ite: Et formosissimam briseidam ma-
nu prehensam abducite: quam si tradere recusauerit: dicite illi
meis uerbis uenturum me cum ampliore manu: uique mulierem
erepturum cum ipsius ingenti formidine: Hec cum audissent
precones tam prefracta mandata haud libenter profecti sunt: qui
cum secundum litus ad tentoria nauesque Myrmidonum uenisset:
offenderunt Achillem ante nauem tabernaculumque suum seden-
tem: Quibus inspectis: ne ille horum aduentu letatus est: nec hi

7
propius accedere et exponere mandata: aut omnino hiscere ausi sunt:
stabant itaque cum reformidantes uultum turbati Regio: Tum eru-
bescentes tali apud eum fungi legatione: Hunc timorem et hanc ue-
recundiam loquendi idest aduentus causam cum Achilles intelle-
xisset: Saluete inquit precontes iouis atque hominum Angeli acce-
dite propius: Neque enim uos mihi iniuriam facitis iussi uenire: Sed
agamemnon qui uobis necessitatem ueniendi imposuit: mandans
ut briseidam a me abducatis: Age dum nobilis patrocle: educ ad
hos puellam: eisque trade ad Agamemnonem adducendam: Hos autem
ipso uolo mihi eum apud immortales deos mortalesque homines:
tum uero apud ipsum: a quo missi sunt immanissimum Regem te-
stes fore: si qua necessitas ingruat ceteris: ut usus mei sit: quo eos
protegam in ultimum discrimen adductos: quandoquidem tam
tam perduto consilio ut preteritorum pariter et futurorum im-
memor non prospiciat: qua ratione socii hic ad naues in bello
non occidant: Hec Achilles Patroclus autem amico obtemperans
eductam e conclauis puellam preconibus tradit Illi accipientes
ad naues agamemnonis deducebant inuitam maestam et ire pe-
ne recusantem: at achilles erumpentibus lachrymis deflectens ab
aspectu ceterorum solus ad oram spumantis maris refedit: atque
in ipsum late fusum pelagus intuens manusque tendens matrem
sepius compellabat Materque me hoc fato genuisti: ut inueni atque
in ipso sit etatis flore moriendum: Spondebas tamen intra hoc
breue tempus eui: Iouem mihi magnum decus esse tributurum
En nunc te tantulum quidem tribuere uoluit: Nam atrides et
Agamemnon: ut me decoraret quod mihi consensus graiorum
honoris ac premii causa donauerat: id ipse a me preripuit: Talia
deflentem cum lachrymis ex uno maris ubi cum sene patre erat

Mater exaudiens protinus exiit: et istar nebule ex aquis pro-
diens accedensq; filio assedit: blandaq; illum manu prehendens
quid fles inquit fili: quis tantus dolor tantusq; meror pectus
inuadit: profer mater omnia: nec me quicq; fili celes: ut tecum
ego quale sit istud uulnus intelligam: cui achilles alte ducens
cum gemitu suspirium: Tu te inquit mater per te ipsa scis: quid
tibi opus est a me cuncta exponi: Dum Thebas omnibus cum
copiis adiissemus: tandemq; expugnatas euertissemus: omnem
predam huc comueximus: eam uictores rite et more inter se par-
titi sunt: Agamemnoni autem chryseidam ut dignum illo mu-
nus donauerunt: At non ita multo post: Ecce pater chryses cū
ingentibus donis redimendae filiae gratia preferens manu aureū
sceptrum coronis phœbi uictisq; redimitum: adiensq; grecos prin-
cipes: precipueq; agamemnonem ac Menelaum precibus obse-
crabat: ad quas preces uniuersi procures moti iubent patri reddi
puellam: Equum enim esse ac pium tanta pro redemptione do-
na afferentem audiri: Nec sacerdotem apollinis despectum di-
micti: Vnus autem agamemnon: cui res hec minime placeret: in-
crepitum nimisq; perterritum abire iussit: cuius ubi recessit lu-
ctu irarumq; pleni apollo cum miseretur orantis (est enim
illi imprimis amicus) pestilentiam in exercitus grecorum inie-
cit totam seuam: ut frequentes homines diuinis confecti telis
procumberent: ac passim expirarent: Peritus autem quidam
augur ob iram apollinis dicebat hoc fieri: Tunc ego primus om-
nium in consilio suasi placandum esse deum: pacemq; ab eo pe-
tendam: Qua ex re in me agamemnon uehementer incensus surre-
xit ad loquendum: minatusq; mihi est: atq; ut minatus ita re effe-
cit: Remissa enim ad patris domum cum donis chryseida: statim

ad me preconēs misit: qui a me bryseidam a Grecis coeteris mihi
 dono datam abducere: quam et abduxerunt: Quare mater siquid po-
 tes ut certe potes: auxiliare filio tuo: quod facies: si coelum petens
 cum ioue agere uoles: cuius animum deuinctum tenes concilia-
 tum tibi meritis tum uerborum: tum operum tuorum: Et enim me-
 moria teneo te in domo patris tui audiente me solitam gloriari: q̄
 diceres te unam ab inpendenti indigne mortis periculo iouem uē-
 dicasse: cum in eum neptunus: Iuno: Pallas: alijq; dii coniurati im-
 petum facerent: comprehendere uolentes: uinculisq; constringerē:
 Ac postremo necare: Nam tu tali in tempore adueniens miserata
 uicem iouis in periculo positi: protinus adiisti: Centimanum quē
 dii briareum homines egonem uocant: exoratumq; in celum pre-
 duxisti: Quem postq̄ patria uirtute confisum: et hoc honore subu-
 llum adesse ioui: atq; assidere uiderunt: coeteri dii timore percul-
 si ab audaci conatu destiterunt: Nunc igitur mater accede ad io-
 uem: et ad uoluta genibus commemora illi tua in se beneficia: si fi-
 eri potest: ut tibi hoc mea causa in uicem indulgeat: Troianis faue-
 at: gratificeturq; achuios autem in fugam uertat: fundat: occi-
 dat: donec intra ipsas naues atq; usq; ad mare pauore redigat
 ut coeteri hoc regis meritum plectantur et ipse agnoscat se sibi cau-
 sam fuisse horum malorum qui achuiorum prestantissimum flocci-
 fecit: Hac filii oratione thetis audita tota in lachrymas resoluta
 ut quid inquit te filii mi miserum misera genui: quod utinam hoc
 tibi paruulum eui: nam non sera mors sed uicina te manet: Liceret
 sine lachrymis ac sine offensione consumere: Nunc autem uita es
 inter omnes principes q̄ breuissima tam acerbissima futurus: ob
 hoc te filii domi nostrę genui misera mīr: et educaui: exequar ta-
 men tua mandata: adiboq; Iouem: si forte quod poscis cōcessurus

est: verum undecim diebus est expectandus: dum ab oceano e-
conuiuio ethiopum: ad quod hesterno die cum reliquis diis se cō-
tulit: redeat in coelum: in quod ego conscendens: ubi primum redi-
isse cognouero: ita obsecro: ut confidam me illum exoraturam
Tu uero interea neq; inpugnam: neq; in contionem prodeas signifi-
cans grauius in uniuersos achiuos esse iratum: hec uidi dixit á fi-
lio abiit: diabul se molestie causis afflicta: Tum in Agamemno-
nem indignatione: tum suorum amorum desiderio. Dum autem
ad naues hec aguntur: Vlixes in chrysam profectus cum coeteris
applicuit: atq; ubi in portum introgressi sunt: p̄mum illico uela
deducit: contrahunt: reponunt: Deinde malu rudentibus qui-
bus erat intentus: submittunt: et in sua collocant teca: Tum sum-
ptis remis nauum ad stationem telluri contiguam propelluntur
Postremo iactis anchoris: alligataq; ad oram puppi in terram de-
scendunt: uictimas exponunt: chryseida progreditur: quam
ullixes ipse deducens ad templum aramq; apollinis in manus
tradidit patri dicens: chryses huc me ut uenirem agamemnon ius-
sit: grecorum exercituum princeps: ut tibi filiam reportarem cū
uictimis: quarum immolationem placemus Phœbum in nos ira-
tum: ac dire sequentem: Ille uero auide recepta filia imperat ali-
os mature uictimas ad aram quam egregie exornauerat: sta-
tuere: Quod cum fecissent manusq; abluissent: et placentas orde-
aceas protulissent: Supinus ipse in coelum manibus sublataq;
uoce cunctis audientibus ita apollinem obsecrabat: Apollo argē-
teo arcu prepotens: qui chryse: qui tenendo presides cyllæ: Si
alias unq̄ audisti: nunc audi me orantem honoreq; decora ua-
tem tuum: Si quando meas preces audisti: et in honorem mei pe-
nitentia punitus es grecos: Nunc queso ad meas preces grassa-

tem in eos pestilentiam submoue: cum eum orantem Phœbus au-
 diit: a quo postq̃ supplicatum est: placentq; iniecit: hostias ad
 altare pertractas occidunt: pelles detrahunt: foemora amputa-
 nt: et in duo frusta concidunt: aruinaq; operientes desuper illa co-
 ponunt: in qua senex summisso igne: libatoq; atro uino sacrificiū
 adolet: stantibus iuxta adolescentibus ministris: Quin qui fida
 uerua manu tenentibus: Vbi uero foemora hostiarum exusta sunt:
 primum uiscera super prunam assa communiter pro ientaculo co-
 medebant: tum reliquarum hostiarum membra minutatim con-
 cisa ac uerubus infixæ torrent scienter et cum diligentia: quib'
 decoctis ad mensamq; depositis: discumbentes ex ordine uescuntur
 Postremo saturatis ac refectis pincerne: repletis uino poculis: hoc est
 coronatis uina gradatim propinarunt: At vlysses cum sociis om-
 nem illum diem: quantus fuit: cantando traduxerunt: Phœbum
 hymnis: Phœbum cantibus: phœbum laudibus celebrantes: phœ-
 bus hec audiens tacitam apud se capiebat uoluntatem: Aduen-
 tantibus autem tenebris inter ipsos rudentes strati ad ortum usq;
 aurora dormierunt: tum euigilantes et per transstra distributi
 ad castra uersus remigare ceperunt: Mox apolline uentum inspi-
 rante a puppi malum statuunt: ac uela facientes inter sonantes præ-
 scindente prora fluctus: ad exercitum breui perueniunt: ibi cum
 descendissent: biremem subducunt: porrectaq; ut prius fuerat
 ac suffulta ad sua se tentoria recipiunt: Achilles per eos interim di-
 es: non in prælium: non in consilium: non ad cuiusq; principis sta-
 tionem aggressus est: sed in suis tabernaculis residens consenescebat:
 cupiens quam primum audire tumultum uociferationemq; præ-
 lii ad naues et periclitantium uidere discursum: At cum duode-
 cimus illuxit dies: et Iupiter coeteris diis comitantibus ab occe-

ano et Ethiopum conuiuio rediit: Thetis non immemor filii manda-
torum e mari emergens ad iouem matutina conscendit: nactaq;
in sublimi coeli parte sine ullo deorum coetu sedentem coram as-
sedit: sinistraq; genua illius amplectens: dextra uero mentum: #
his uerbis obsecrauit: Iupiter pater: siquid ego inter deos uel uoce
uel facto de te promerita sum: gratificare mihi: quod mater pro
filio postulo infelix pro infelicissimo: Nam inter omnes graecos
principes tam breuissimam q̄ acerbissimam sortitus est uitam
hunc agamemnon puella qua filium meum coeteri graui donan-
tes honorauerant: per insignem iniuriam contumeliamq; spolia-
uit: Tu ergo pater sic in honoratum ulciscere: prestans tam diu
fauorem troianis: Donec graui iniuriam agnoscentes restituant
ereptum honorem: et restituant cumulatam atq; cum foenore: #
Hac cum dixisset Thetis: nihilq; ei iupiter responderet: sed quā-
diu in eodem silentio prestaret: complexa ad huc illum uehe-
mentius sic iterum prolocuta est: omnino aut annues ingenue
promittens te facturum esse quod postulo: abnues: alioquin
te non dimittam: Hec enim aliquid impedimento est: quo min⁹
ingenue respondeas: Equidem intelligere cupio quam ego apd
te inter coeterosue deos dignitatem teneam: Ad hanc iupiter
graui quadam solitudinis mole estuans: quam duram in-
quit mihi Thetis inponis conditionem uite: que me iutes in-
odia iunonis incurrere: Et enim si cotidie me incusat: et assi-
duis exagitat querimoniis: quod dicat me propensioem i
troianos esse q̄ in grecos: quid tandem nunc factura est: cum
me propiciū troianis et infestum planē grecis factum esse ui-
derit: Verum tu abi hinc: ne te forte uenisse resiscat illa: Istud
autem quod petis mihi cure erit: ut uoto tuo satisfaciam: atq;

ut meliorem spem concipias implendi promissi annuam capite
 quod peculiare mihi spondendi signum est inter deos: quod nun-
 q̃ reuocari: nunq̃ conuelli: nunquam irritum fieri potest: Atq;
 hec locutus superciliis nubilum quoddam ducentibus annuit:
 Ad quem nutum coelum omne contremuit: et ambrosie diuina
 uerticis come odorem spirauere: His itaq; dictis adisq; inter io-
 uem et Thetidem: Alter ab altero digressus est: et hec quidem
 in profundum mare delapsa est: Ille uero ad edes suas perrexit
 quo ueniente nemo deorum sustinuit: nec sedere: nec eodem in lo-
 co manere: sed uniuersi ex sua quisq; sella assurgentes uenienti
 patri se obuiam tulerunt: hic ubi se in throno suo collocauit statim
 accedens Iuno: Viderat namq; thetidem cum illo seruationes con-
 ferentem: acerbioribus eum affecta est uerbis: quos tandem ser-
 mones habuit tecum illa dearum dolosissima: et te quoq; iuuat
 seorsum semper a me rerum gerendarum agitare consilia: nec
 mecum communicare quippiam eorum: que animo destinaueris:
 Cui respondens pater deorum atq; hominum Iupiter: Holi inquit
 tibi Iuno persuadere scituram te esse omnia mea consilia: meosq;
 sermones: aut scire debere: Difficile enim tibi erit: et si uxor mea
 es: illa nosce: At que te æquum est: ex marito audire: ea profecto
 prior te nemo nec deorum nec hominum ex me audiet: Quod
 siquid de proposito animi coeteros deos uolo esse celatos: id tu
 non debes interrogare: et curiosa inquirere: Tunc Iuno seuerissi-
 me inquit Iupiter: quod nam prolocutus es uerbum: neque enim
 unq̃ ego te interrogare soleo: nec quid aliis dixeris curiosa inqui-
 rere: Sed tu semper taciturnus quecumque acturus es: nunquam
 me consilijs adhibita deliberas: Quo maiorem in modum nunc
 sollicita sum: ne Thetis que prima luce te adiit: complexaq; est:

exorauerit: quantum suspicor: ut ulciscaris lesam achillis dignita-
tem: fuga grecorum: ac plurima inter ipsas etiam naues strage
Ad hec Iupiter: o demonia suspicaris: et nescio quomodo nunq̃
ego Latere te possum: Verum tamen in cassum Laboras: et ista im-
probitate non tam me a proposito reuocas q̃ inducas: ut tibi quod
facio magis doleat: quod si ita se res habet ut suspicaris: qd̃ tū:
Sic enim est mihi cordi: Q̃ obrem ob rem obmutescere: et sede: nec ue-
lis aduersum imperium meum contumax esse: ne si hinc me mo-
ueor: ita inte iratas iniiciam manus: ut coeteri dii nequeant
omnes tibi presidio esse: His uerbis Iuno conterrita: deposita ani-
mo audacia: cum silentio resedit: Reliquis diis ob hanc rem inge-
scentibus: Tunc vulcanus mulciter pietate in matrem motus
eam molli alloquio affatus est: Mater: ne hec res Longius
procedat: uereor: et in ultimam usq; perniciem: si immorta-
les vos propter mortales in uicem litigetis: Coeterosq; deos i-
tumulum uocantes iocunditate nos tam lauti conuiuii fra-
udetis: Nam in contentionibus semper peiora uincunt: Quo-
magis Mater: quanq̃ per te sapio: hortor: ut non contumace
sed te ob nos iam patri exhibeas: ne ob hoc ille stomachatus ti-
bi contumacia exprobrata perturbata q; cena alios omnes ut
preualidus: a sedibus suis surgere: atq; recedere compellat:
Hunc igitur placido alloquere sermone: Ita enim nobis placidus
benignusq; reddetur: Sic locutus celatum mira arte poculum
matri porrexit: haec addens: Fer mater patienter: et licet causam
dolendi habeas: equanimiter tolera imperium Iouis: ut ne forte
cogar cum mestitia tantarum adesse testis plagarum: quas
tibi ille imponeret: nec dulcissime matri opitulari queam: ad-
uersus hunc deorum multo acerrimum: id quod expertus sum

Et quidem malo meo: et nunc mihi timeo: Si quidem eum te
aliquando ab illius uerberantis manibus eripere conarer ipse
abste in auxiliantem uersus per pedem me prehendit: rotatūq;
ē coelo deiecit in terram: Erat autem tunc solis ortus: a qua
hora totum illum diem usque ad tenebras per inane aeris la-
bens in lemno insula allisus sum. Ibi me penē exanimem indi-
gene protinus accurrentes susceperunt: ac focillarunt: Hec au-
diens Iuno æquanimior facta atq; subridens poculum de ma-
nu filii accepit: Que ubi exnectare delibauit Vulcanus coe-
teris diis deinceps propinauit pincerne officio fungens: Et
cum ultro citroq; frequenter comearet ad deformitatem clau-
dicantis ingentes risus ab aliis toto conuiuui tempore excitabā-
tur: Exactum est autem conuiuuium ad solis occasum: Apolline
pulsante cytharam auro gemmisq; distinctam: et musis suauis-
sima uoce per uices modulantibus: Postq̄ uero cibo omnes potuq;
atq; cantu satiati sunt: sub ipsum crepusculum in suas se domos
petendi somni gratia recipiunt: habent enim proprias singuli
dii domos: quas eis optimus opifex: Vulcanus architectatus
est: Iupiter autem in dormitorium cubiculum suum ingress⁹
in consueto se thoro locauit: Iunoq; propter recubuit:

ILIADOS LIBER PRIMVS EXPLICIT: INCI-
PIT SECVNDVS FOELICITER.

VM COETERI DII IN CELO ET HO-
mines qui militiam exercent interris alto
summo per totam illam noctem tenerentur:
vnus Iupiter somnum capere non poterat: cō-
sultans secum atq; agitans quonammodo achil-
lem quem honestatum ac dignitate auctum

uolebat. Agamemnoni coeterisque Grauis redderet desideratū
Et tandem uelut unicam salutem fugatis ad nauem ac pro-
fugatis auxilio mitteret. Itaque illi a se uocato. vade inquit
somnia infelix ad castra grecorum. Ingressusque agamemno-
nis augustale refer illi accurate nostra mandata. Iube uni-
uersasque sub eius auspiciis sunt militum copias armari
nunc enim insignem troie urbem esse euersurum. Nam ita
dii omnes decreuerunt fore. Nec de ultima troianorum per-
niciē inter se ut prius dissentiunt. quippe a Iunone exorati
hec Iupiter. quibus somnium auditis ad grecorum se castra
contulit. ingressumque Augustale inuenit Agamemnonem
leni quiete soporatum. ad cuius caput astans indulta sibi
efficiē Nestoris qui precipua inter principes erat auctoritate
ueneratione dignitate. sic inquit. Dormis atrei solertissimi stre-
nuissimique imperatoris nate. Haud decet uirum primariū
cuius tutelę populi cōmissi sunt. et in cuius cura pendunt re-
rum tanta momenta solidam dormire noctem. Ausculta igitur
propere quem tibi ego a Ioue nuntium afferō. qui licet ab-
sens presentem tamen curam tui gerit. tuorumque laborum mi-
seretur. Iube uniuersasque sub tuis auspiciis sunt militum co-
pias armari insignem troie urbem euersurus. Nam ita dii om-
nes decreuerunt fore. Nec de ultima troianorum perniciē in-
ter se ut prius dissentiunt. Quippe a Iunone exorati Ioue quē ip-
so approbante. Atque hec quę dico trade memorię. ne forte tibi cū
euigilabis mandata Iouis exciderint. Nec cum dixisset et ex o-
culis imago illa ab ire uisa esset Agamemnonem somnus reliquit
experrectus itaque repetebat apud se somnium suum ac tempus
aduenisse credebatur. quo aliquando troia caperetur. Infelix atque

inscius consiliorum dei: et quem longe hec fallebat: opinio: cum si-
 bi tunc coetereisq; grecis atq; troianis intollerabiles belli erum-
 nas innumerosq; gemitus Iupiter immutare destinasset. Ergo a lec-
 to surgens: ac residens iam toto animo spem finiendorum laborū
 iam cupiditatem deripende urbis: iam immortalem tante victo-
 rie famam conceperat. Regales sibi uestes tunicam ac pallium
 regaliaq; induit calciamenta: Dextro deinde humero ensē ar-
 genteis clauis distinctum appendit: sumptoq; manu incorrup-
 tibili illo paterno sceptro tendit ad naues: Aurora quę Iouis re-
 liquisq; diis solem aduentare denuntiat: iam exorta: eo cum
 uenisset: per precones iubet ad uocari concionem: his ita agen-
 tibus: et populis ad concionem confluentibus: p̄mum conuoca-
 uit consilium procerum seorsum apud regis Nestoris naues: q-
 bus consilientibus magna cum expectatione prompsit prude-
 tissimam animi sui consultationem. Audite procures somnium
 quod nocte hac diuinitus mihi dimissum est. Visus est mihi qui-
 dem inter quietem adesse atq; ad caput stare optimo huic Nesto-
 ri simillimus eadem statura: eodem habitu: uultu: atq; membroz:
 Isque me ita alloqui: Dormis Atrei solertissimi strenuissimiq; im-
 peratoris nate. Haud decet uirum primarium: cuius tutelę po-
 puli commissi sunt. Et in cuius cura pendet rerum tanta momē-
 ta: solidam dormire noctem. Ausculta ocius quem tibi ego a Io-
 ue nuntium affero: qui licet absens presentem tamen tui curā
 gerit: tuozq; laborum misereatur. Iube uniuersas quę auspiciis
 tuis sunt: militum copias armari: insignem troie urbem euer-
 sus. Nam ita dii omnes decreuerant fore. Nec de ultima troia-
 norum pernucie interese ut prius dissentiunt: Quippe a Iunone
 exorati Ioue quoq; ipso approbante: Atq; hæc quę dico trade-

memorie: Hæc cum dixisset ex oculis euauit: Reliquitq; som-
nium: Nunc autem quod reliquum est ita censeo faciendum: q̃
egre forsā milites adducerentur ad sumenda arma murosq;
expugnandos: Ego primus pro meo more orationem ad eos ha-
beo adhortans ad redeundum in patriam. cui si b̃t opinio mea
fert: acquieuerunt: maluerintq; redire q̃ pugnare: tunc uos pro
se quisq; alius alios ab huiusmodi sententia dehortantes reuoca-
bitis: Atq; hoc pacto ut mihi quidem uidetur: præcipue et quales
habent animos præuidebimus: et si quid titubauerint: ad capescē-
dum proelium inducemus: His dictis Agamemnon resedit: Tum
Senex ille sapientissimus surrexit: Atq; ita profatus est: Si quis p-
ceres ac græciæ senatores alius e græciis somnium hoc ad nos refer-
ret: Fortiter eum falli affirmarem: et cum suo sibi somnio fatali re-
linquendum: Nun autem pro uero habendum somnium: quod
summo principi uisum est: ergo agite si efficere possumus ut arma-
tas copias in expeditionem educamus: hæc locutus e procerum
consilio digreditur: Et primus ut se ducem alii sequerentur ad
constitutum concionis locum processit: Tunc coeteri quoq; surgen-
tes probata illius sententia: et ipsi prodeunt subsequētib; eos
turbis: quæ a sua quæq; statione se effundebant: in mortem ap̃ū
quæ per examina subinde e cauiis egressæ petris hic atq; illic uē-
nis floribus circumfunduntur: hos autem cateruatim a nauib;
atq; tentoriis secundum litus euntes fama iouis nuntia per me-
dium uolitans: nulli tamen nec uisa: nec audita: ut maturaret
iter urgebat: A deo ad uocem strepitumq; festinantium tellus mi-
rum in modum insonabat: Qui ubi conuenerunt ingens erat
de loco tumultuatio ingens coartatio: cunctis ad medium se
se intrudentibus: precones autem ad sedandum tumultū acmur -

mur ut contionaturis Regibus audientiam facerent: noni-
 ces exclamauerunt: Tandem accepto quisq; quem poterat loco
 preconibus optemperantes quiete: tacite: attentaq; cum expecta-
 cione resederunt: Hinc princeps Agamemnon in loco superio-
 re stetit tenens manu sceptrum: quod optimus artifex Vulcanus
 fabrifecerat: Ioui q; dederat: Iupiter mercurio: Mercurius Pelopi
 Pelops Atreo: Atreus morte reliquerat: Thiesti: Thiestes uero Aga-
 memnoni: ut insigne eius regis foret: qui in argo suisq; insulis dati-
 onem teneret: Huic Agamemnon sceptro regaliter innixus ita exor-
 sus est: Graui me: ut uidere uideor: socii errore uiriq; fortissimi:
 atq; indigno uulnere Iupiter afflixit: qui cum prius mihi spem
 faceret: ac plane polliceretur: Troia nostris manibus euersa me
 domum esse rediturum: nunc contra mutato consilio: ut appa-
 reat ab eo nos esse deceptos iubet reuerti argos: cum eo summo
 dedecore: non modo obrem infectam: sed etiam ob amissos milites
 tot: Sic enim illi placet: penes quem omnium rerum arbitrium est:
 qui plurimas maximasque urbes euertit: Iam et cum uolet euer-
 tet: Et nobis quidem fateor deforme et esse uiuentibus: et fore ui-
 ta defunctis apud posteros: Troia non expugnata: atq; omnino re-
 infecta reuersos in patriam: presertim cum totius hic græciæ flore
 ac robur adesse uideo: Vicissimq; tantulas troianorum copias: q̃s
 si cum nostris uelimus hoc modo comparare: ut inito inter nos fœ-
 dere singuli eorum singulis nostrum pincernarentur: Profecto nō
 decimo cuiq; pincerna esset: et conplures decades pincernam desi-
 derarent: ita multas ut sentio copias militum illis Antecellimus
 duntaxat oriundis ē troia: nunc auxilia sociorum totq; populi
 qui illis subsidio ueniunt uehementer me terrent: et a concepta
 ac propē certa spe expugnande troie in desperationem deiciunt.

Et enim si nouem annis ex quo huc appulimus nihil egimus.
quid tandem si diutius immoremur speremus nos esse facturos.
en materia nauium iam computruit: iam rudentes corrupti:
Ipse quoque uxores ac liberi desiderio nostri contabescunt nostrumque
auide ingressum quod celerrime expectant: nos tamen desidemus
in militiam bellum gerentes: cuius gratia huc nauigauimus
cuiusque finem sicut nullum ad huc habuimus: ita nullum su-
mus habituri. Quare sequimini omnes sententiam meam: quandoquidem
Troiano nobis muros diis uolentibus capere dene-
gatum est: conscendamus quod primum naues: et ad dulces pa-
trie oras reuertamur: ad hanc orationem omnis conao pre-
ter eos: qui priori consilio affuerant: non aliter commota est
quod ad imperium Euri atque austri: ex celestibus nubibus erumpen-
tium solet: hicarum mare cieri: Et insonoras undas tolli: aut
grauida in spacio aruo messis ad ualidiorem zephyrum in-
flecti: et spicis inuicem se collidentibus late sibillare. Solu-
to igitur consilio atque intumultum conuerso: pro se quisque
ad naues ire contendunt: ferebatur autem incelum tum pul-
uis tot hominum pedibus excitatus certatim ad naues: id est
ad patriam recurrentibus: tum eorum fremitus promiscue
se adhortantium alius alii ut nauem prehenderet una: alius
ut una deduceret: alius ut naualia repurgaret: uiamque mu-
nere nauibus deducendis: alius ut phalangas ac fulcimen-
ta tolleret clamitabat: Et iam hec omnia quae erat quisque au-
ditate confici ceperant: actumque iam inuitis fatis de reuoca-
tione erat: Nisi propere Iuno Mineruam adisset: O indignum
facinus inquit Iouis filia: Siccine greci in patriam fugi-
ent: Relicta hic apud troianosque raptores et gloria et helena

14
cuius recuperande causa tot greci occubuerunt. Longeq; a do-
mo sepulti sunt. Adi ergo illos protinus: tuaq; suau eloquentia
dissuade singulis ne mare intrent: ac persuade: ut malint ex-
pectare q̄ reuerti in patriam. Pallas autem dicto audiens: repen-
te a celo in achuiorum castra deuolauit: et primū conuenit vli-
xem non deducentem naues suas: sed stantem in graui dolor
confectum ex aliorum facto quos uidebat apparare profectioes
atq; huic proxime accedens. Siccine inquit solertissime vlysses
ingredientes mare fugientis in patriam: relictā hic apud Pria-
mum troianosq; raptōres in gloria et helena: cuius recuperande
gratia tot greci occubuerunt. Longeq; a domo sepulti sunt. Adi
ergo illos protinus: nec cesses ire tuaq; suau eloquentia dissu-
ade singulis ne mare intrent: ac persuade ut malint expecta-
re q̄ reuerti in patriam. Sic Pallas cuius ille agnita uoce nihil
cunctatus: illinc eo quo uidebatur ire se proripit: atq; inter cū-
dum ne festinanti esset impedimento pallium ex humeris: qđ
Eurybates itacus quem preconem vlysses semper: ad manum
humo sublatum post eum gerebat. Ipse se agamemnoni obuiū
ferens: sceptrum quod ille manu tenebat: prehendit gestansq;
illud dextra naues petit: et ut quemq; obuium habebat regū
procerumue hunc mollibus uerbis a recedendo dehortabatur
dicens Demonie haud decet te uelut unum ē uulgo ac grege-
rium militem sic timidum belli: sed bono animo esse: sed ma-
nere: sed alios ad manendum hortari. Non enim omnes au-
diuimus in priore consilio quæ dixit agamemnon. Tū uero nō
planē ut uideo: quæ illius sit mens intelligis. Tenta nunc po-
pulorum animos: qui sit castigaturus mox eos qui non ē di-
gnitate re: pu: senserint. Non committamus ut ille iratus nos

male ob hoc multet. Regum magna est ira: Regibus dignitas
ab ipso ioue tribuit. Reges in beniuolentia iouis sunt. Agamē
non precipue summus in his castris et his exercitibus. Rex
atq; hec quidem proceribus dicebat: ex plebe autem cuiusq;
obuius erat: aut quem uociferantem uidebat: hunc adiens
sceptro percuciebat: increpans que dicebat: Demonie tace: ac
sede: auditurus aliam orationem eorum: qui te sunt digni-
tate ac uirtute superiores. Nam tu fuisti semper imperitus rei
militaris: intolerans laborum: ultimus ad pericula: primus
in fuga: Segnis: habes: contumax: nec bello unq; nec consilio uti-
lis: Ideoq; nunc in patriam fugere festinas: sed istuc tibi non
licebit: neq; enim omnes regnauimus hic: Neq; probandus est
plurium principatus: Vnus sit rex: Vnus princeps: atq; is demū
quem Iupiter optimus maximus pro duce nobis: pro legum
latore: pro iudice dedit: his increpationibus Vlysses ac casti-
gationibus per medios ferens se ceccebat singulos: inhibebatq;
Illi omisso incepto a nauibus redeunt in concionē: eo clamore
ac sono: quo perpetua littora uehementius percussa fluitibus
gemere solent: et ipsa procul maria murmurare: Et coeteri qui-
dem ad locum concionis sessumq; se recipiunt: occupantq; sub-
sellia: Vnus autem Therſites eos pluribus uerbis conabatur a
sedendo: atq; ab audiendo prohibere. Vir Loquacissimus: q̄ nihil
cure haberet: q̄ recte aut q̄ apte: sed ut q̄ primum: et q̄ maxie
ridicule loqueretur: Idem fedissimus omnium qui ad troiam
nauigauerant: altero oculo strabone: altero pede claudō: Augu-
stissimus humeris et ad pectus usq; contractis: uertice acumina-
to: raro capillo: et eo in petigine astricto: Idem cum regibus con-
tenciones assidue agere solebat: eosq; obiurgar: nō honestatis uti-

litatisue gratia: sed ut scurrā ageret. Hoc enim tibi pulchrū
 uidebatur: et aliis risus iocosq; edicere: sed achilli precipue atq;
 vlyssi sese exhibebat infensum. Tum autem agamemnoni: ī
 quem conuersus: quippe qui sciret coeteros tacite illi expro-
 brare iniuriā achilli factā: eumq; odio habere: uasta ipm
 uoce mordaciq; oratione compellebat Agamemnon: Quibus
 iam amplius rebus indiges: quid desideras? Quid te queso
 sollicitat? Tu refecta eris tabernacula habes. Tu plurimas in-
 tentoriis foeminas possides: et quidem ex omnib' prestantissi-
 mas: quas tibi nos expugnatis subinde urbibus in græcorū
 principi idoneas donauimus: et cum tanta tibi sint: tamen
 aliorum aurum ac foeminas concupiscis. Siquis enim troia-
 norum: quem aut ego: aut alius græcorum captiuum duxit:
 aurum pro redemptione attulerit: tu tibi ad aurum uendicas.
 Siqua item per aliquem nrm foemina ex troia capitur forma
 atq; etate bona: eam continuo apud te relinqui lubes: cum q̄
 coeas: dominoq; ereptam clam in cubiculo tuo retineas. Neque
 uero decet eum qui princeps est flagitiosorum hominum prin-
 cipem esse: et in nos tenere imperium. O nos ingrauos: et omni
 uituperatione dignos: ac uere græcas non græcos: quid expecta-
 mus: ingrediamur naues: domumq; redeamus: relicto hic isto
 cum suo faustu: ut intelligat: sumus ne sibi in bello auxilio an-
 non: q̄ nos omnes pronihilo habet: quiq; achillem nuper multoq;
 ipse est: prestantiorem uirum ingnomina affecit: erepta illi pu-
 ella: qua fuerat in honorem premiumq; uirtutis donatis a
 coeteris. Verum tunc achillem non coepit indignatio: sed lenti-
 tudo potius q̄ tali iactura non moneretur: alioquin extremū
 tibi tunc fuisset Agamemnon istuc quod facis facere alius:

ignominiam referre: his uerbis Thersitem pastori populorū
conuicia facientem Vlysses cum uidisset: statim adiit tru-
ciq; aspectu intuens seuera oratione increpuit inquiens Ther-
sites loquacissime: quanq̃ uocali ore sis ac suauī Loquentia
polleas: retice tamen ac acquiesce: nec uelis unus altrican-
do certare cum regibus: Quem inter omnes qui agamemnois
secuti sunt auspiciā Longe duco esse deterrimum: nulla alia
ratione nisi quia Linguam habes Loquentem conuiciantemq;
principibus exortaris alios ad redeundum in patriam: cum nō
dum plane exploratum habeamus: utrum recte annon rec-
te rediremus: Insuper pastori populi maledicis: non ob aliud
adductus: q̃ quod doles eum plurima possidere: Data sibi
non abste tuisq; simulib;: quanq̃ nemo tibi similis ita nulli
momenti es: Sed ab optimis quibusq; atq; fortissimis: Quare
te premoneo Vesane: et quod dico: nisi re perficiam: non stet
caput sup̃ humeros Vlyssis: nec thelimachi pater nunciper
amplius: Si offendero iterum talia facientem prehendam et
denudatum omnibus uestibus non modo chlena ac tunica:
sed etiam his quæ pudenda tegunt: cedam uirgis inconcio-
ne atq; ita cedam ut flens ad naues usq; reuertare: Atq; hec
dicens percussit septro illo terga humerosq; thesity tam ue-
hementer ut lindi ac sanguinantes uibices extrinsecus prodi-
rentur: Ille p̃ dolore acceptæ plage se se contorquebat: Vim la-
chrymarum profundens: et cum resedisset: formidine pluri-
um uerborum in se suo dolore continebat: ac ne cernere proui-
dereq; uolenti officerent: Lachrymæ eas manus siccabat: qđ
inspectantes coeteri: et si erant animo exulcerati: hylares cha-
chynos sustulerunt: inter quos fuerunt: qui conuersi ad socios

dicerent. O dii boni uidetis q̄ preclara: q̄q; infinita vlysses fa-
 cinora fecit: Idem in consiliis maximus: Idem in acie inter pa-
 ucos fortis et strenuus: nunq̄ tamen tantum quantum hodie
 effecit: q̄ hunc dicacem ac maledicum a linguae petulantia
 cohercuit: Neq; enim reor posthac regibus maledicere conuici-
 ariq; ausurum: Hic populi inter se colloquentis sermo erat: Tu
 ne vlysses surrexit: stetitq; tenens manu illud aureum Aga-
 memnonis sceptrum: Iuxta eum autem erat Minerva sub pre-
 conis imagine iubens populum silere: ut tam postremi q̄ pro-
 ximi uocem concionantis exaudirent: et orationem intelligerēt:
 Quibus silentium tenentibus: vlysses ut erat prudens sic exor-
 sus est: Milites tui Rex Agamemnon: quantum in ipsis est: p̄ua-
 re te apud omnes gentes gloriam uolunt: eternoq; afficere dede-
 core: qui sponsionem quam tibi dederunt: cum e patria profecti
 huc sumus: se non nisi troia deleta reuersuros esse: Nunc rescin-
 dunt ritū pueroꝝ uiduarumq; sese afflictantes reuiscende pa-
 trie desyderio: cum illud sit potius afflictitatione dignum: nos
 domum cum turpitudine redire: At enim aliquis mare ingre-
 ssus: si procellis ac tempestatibus unum mensem interpellet
 nenad uxorem domumq; reuerti queat contristatur: merorq;
 contrahitur: Quid mirum si idem hoc nobis accidat: qui nouē
 annos peregre consumpsimus: ideoq; si a me queritis minime
 uobis ego quidem succenseo: q̄ desyderio teneamini ad pena-
 tes reuertendi: Verum deforme sane est: cum tamdiu tarda-
 ueritis re infecta in aciem redire: Quare socii tollerate queso
 paulisper ad destinatum usq; tempus: ut sciamus an uera cal-
 chas an falsa uaticinatio sit nobis an Aulide: cum domo huc
 ueniebamus ad perniciem p̄ami ac troianorū quemadmodū

probe reminisci uos arbitror: Omnes enim illic affuistis: qui hic
a destis preter illos qui proximis diebus diem suum obierunt
forte nos ibi ad aram sub opaca platano positam: Vnde riuus
gelidæ aquæ oriebatur: diis immortalibus hostias ferebamus:
cum ecce tibi monstrum horrendum ingensq; drago distincto
maculis tergo ad ipsius mare una profiliit: Ita namq; Iouis im-
perium ferebat et in cacumen usq; platani consurrexit: Vbi
octo passeruli uno partu editi subter frondes exultabant: q̄s
cum singulos matrem implorantes immuti ore deuorasset Tan-
dem in ipsam quoq; pro salute filiorum circum uolantem &
anxiam flentem habitu conuerso aliam prehendit: nonamq;
miseram matrem depastis filijs cum edisset: mox Iouis nutu
insaxum nobis spectantibus conuersus est: Cuius tanti por-
tenti stupore defixi stetimus: Quid nam hoc esse cogitantes:
qđ ad ipsas quoq; aras atq; ad ipsa sacrificia prorepisset. Tū
calchas diuini consilij conscius et interpres: quæ tanta inq̄t
uos achiui admiratio subiit: hoc uobis Iupiter optimus ma-
ximus pro signo rerum futurarum dedit: Manet nos sera
quidem et ualde sera: sed immortalis gloria: si quidem ut
pullos passerinos cum matre quæ nona est: drago nobis in-
spectantibus absorbuit: Ita nos ad troiam in bellis nouem an-
norum spatium conteremus: Decimoq; anno urbem expu-
gnatam euertemus: Calchas hæc fore uaticinatus est: q̄z
maiorē partem ultimam expectamus: Quapp̄ ne pigeat
socii paululum adhuc immorari: donec hanc priami urbem
expugnemus: Hæc ubi Vlysses perorauit: Achiui in laudatio-
nem eius maiorem in modum succlamauerunt: ita ut naues
ac tentoria horrendo quodam mugitu resultarent: Et cum

clamor iam plaususq; cessasset: tunc Nestor: O rem indignam a-
 chiui inquit: quaecumq; antehac consilia habuistis: ut uidere
 uideor: non serio: sed per iocum lulumq; habuistis: ac more pue-
 rorum: quibus non de bellis: sed delusionibus cura est: ubi ille
 sponsiones: ubi illud iusiurandum: ubi illa sacramenta: ubi
 ille tam uiriles tamq; feroces introianos mune: omnia euanu-
 erunt: omnia exciderunt: cuius rei causa est: mihi crede Aga-
 memnon) q; cessantes et ocio marcentes non rebus cum hostib;
 sed uerbis internos certamus. Et tanto iam tempore excogitare
 non possumus: quonammodo hostes aliquando perdomemus
 Itaq; summe princeps: cum et prius et nunc tot pignoribus ob-
 striptos tibi habeas grecos: educ eos in aciem: exerce in proeli-
 is: fungere tuo in eos imperatorio munere: unum aut alterum
 cuius consilia a nostris abhorrent: missum fac: eumq; sine tabe-
 scere: Neq; enim fas est re infecta domum redire: et priusq; cogno-
 uerimus: an Iouis sponsio uerax sit: an fallax: Sponsio nanq; il-
 la signum manifeste (ut mihi persuadeo) uictorie fuit: Quo
 die ad hoc bellum nauigantibus nobis a dextra Iupiter immen-
 sa luce fulgurauit: Quocirca nemo uestrum de reditu ad pena-
 tos cogitet: priusq; in ultionem in iuriarum penarumq; Helene
 cum aliqua coierit ex uxoribus Troianorum: q; si quis proterue
 domum reuerti uoluerit: eat: contingat suas naues: ut prius om-
 nium oppetat mortem: tu uero imperator debes prudens consili-
 um et aliis dare: et ipse ab altero si quis te recte admonet: Liben-
 ter accipe: Nam hoc quod dabo minime est tibi repudiandum
 Secerne omnes has generatum copias: ut qui sunt eiusdem gentis
 ac tribus stent eodem in loco seorsum: qui uero alterius in altero
 quiq; coniuncti necessitudine sunt: in eadem cohorte ordinentur.

Ita cuius cuius: gentilis gentili: tribulis tribuli: necessarius ne-
cessario erit auxilio: quā in re si et tu mihi admonenti: et mili-
tes tibi iubenti obtemperauerint: duo hec plane intelliges
Vnum qualisquisq; in bello dux: qualis miles: qualis cohors:
bonamq; ac malam operam edat. Nam per se singule seperatq;
pugnabunt. Alterum an per aduersam deorum stet: An per
inbelles atq; instrenuas tuorum militum copias: ne troia ca-
piatur. Ad quem respondens Agamemnon. Enumuero inquit
uenerande senex: omnes sine controuersia grecos senatores ui-
cis indicenda sententia. Atq; utinam fecisses: tu pater Iupiter
tuq; minerva: et tu Apollo: ut decem mihi ex omnibus grecis fo-
rent: tanto consilio iuri: breui profecto nr̄is troia manibus
capta deleteretur. Sed iupiter ipse magnam mihi materiam do-
loris inuexit: qui me ad decertandum cum Achille iurgis
et conuiciis compulit puellae gratia: cuius ego certacionis
(ut uerum fatear) extiti caput: Quod si nunq̄ immutua[m] gra-
tiam redibimus: nulla tunc dilatio: ne minimi quidem tem-
poris troianis erit: quin corruant: nunc ad prandium omnes
concedite: ut secundum illud in expeditionem prodeatis: me-
mores tamen quae opus ad prelium sunt preparare: bene ap-
tare spicula: bene munire scuta: bene cibare equos: bene cura-
re currus: ut totum hunc diem possumus sub armis et sub du-
ce Marte consumere: Nulli enim requiescendi spatium: immo
nec respirandi dabitur: tam diu pugnator: quoad noctis inter-
uenti proelium dirimatur: necesse est ut sudore pectoris ma-
descat baltheus clypei: dextra telo exercendo defessa sit: equi
etiam qui currum trahunt sudoribus madeant: quod si quē
detraçantem proelium abesse ab acie: aut ad naues restitisse

18
uidero: non poterit ullo pacto effugere: quin corpore suo et ca-
nes pascat et alites hæc Agamemnon: illi uero in assensus testifi-
cationem una simul uoce succlamauerunt: ut solent unde
diuersis impulse uentis eodem tpe ad excurrentis in mare sco-
puli latera illise hinc atq; hinc ingenti fragore crepare: Ergo disper-
si ad sua quisq; tentoria prandium parant: diisq; immortalib;
alius aliam pecudem immolat: Orantes sibi singuli ut mortem:
ut uulnera: ut coeteri belli Labores daretur euadere: Agamē-
non autem immolato ioui quinquenni opimo boue summos
græcorum procures in conuiuium uocant Primum quidem
Hectorem: secundo loco Idomeneum: Deinde duos Aiaces The-
lamonium atq; Oileum: Quintum Diomedem: Sextum Vly-
ssem: Quibus accedens Menelaus octauum conuiuiam sua spon-
te se facit: q; uidelicet sua causa tam strenuam fratris oportam
ac tam mirificum studium: Quibus in orbem hostie circum-
stantibus cum placentas ordeaceas protulissent: Agamem-
non Iouem ita orauit: Iupiter deorum maxime et augustissi-
me: moderator nubium: atq; in ethere habitans: da hodie mihi:
anteq; sol occidat incendere portas Troianas: ac totam urbem i-
ruinam cineremq; conuertere: Ipsumq; illud Hectoris pectus cū
suis armis meo ferro confodere: per multis eius focis circa illum
occumbentibus: atq; humum prono ore mandentibus: hanc A-
gamemnonis precationem tantū abest: ut exaudierit Iupiter
ut multis eum erumnis cumulauerit: Postq; uero precationes
fientes placentasq; ordeaceas iniecerunt: hostiam ad aram
trahunt mattant: pellem detrahunt: foemora amputant: et in
duo frustra concidunt a ruinaq; operientes desuper illa compo-
nunt ignemq; subiiciunt: Vbi uero foemora hostiarū exhausta

sunt: Primum uiscera super prunam ossa cōmuniter proienta-
culo comedunt: Tum relique hostiæ membra minutatim cō-
cisa ac ueribus infixa torrent scienter et cum diligencia: Qui-
bus ubi percocta sunt allatis in mensam discumbunt: epulisq; ac
uino quantum cuiusq; cupiditas fert uescuntur: Hinc autem bi-
bendi edendiq; facto Nestor ita Locutus est: Agamemnon pri-
ceps non teramus etiam super mensam tempus sermonibus: nec
differamus exequi opus: cuius se autorem deus ipse pollicetur
Iube statim precones per castra denuntiare: ut undiq; conueni-
ant copie: Nos uero coeteri abeamus: ut q̄ primum omnis exē-
citus nostro urgente imperio in aciem educatur: Atq; hec dices
una cum aliis abiit: Agamemnon uero consilio parens statim
iussit precones ad pugnam milites conuocare: Quibus procla-
mantibus breui ad imperatorem omnes alii post alios conueni-
unt: Circa quem coeteri Reges: suas quisq; copias quemadmodū
preceperat nestor: secernūt: Pallas autem ferens Iouis Aegida
preciosissimam: et inuiolabilem immortalem centum bullis
aureis retinaculisq; suspensam concinnatamq;: ut singula centū
bobus extimarentur per medium illorum uolitabat: Exortas
ut ire maturarent: ingerensq; pectoribus pugne ardorem iā
ipso in patriam reditu dulcioris: Tantus erat armatorū militū
in medium prodeuntium splendor: ut quemadmodum sylue-
stris montis undiq; ardentis claritas solet longe lateq; relucere:
Sic uibrantium armorum Lux incoelum usq; ferebatur: Tant⁹
etiam sonus Scamandri campo festinantium: quantum stridore
reddunt plurima gruū: cygnorum anserum agmina ultro
citroq; uolitantia: ac modo se demittentia: modo subuolantia
ad castrī fluentia inter consitas arboribus ripas petāt: lauiadoq;

19
gistiunt: circumiunctis pratis ad multiplicem uocem resultan-
tibus. Ipsa quoq; tellus hominum equorumq; pulsata pedibus
horrendo quodam strepitu mugiebat. Tantusq; deniq; hominum
numerus: quantus florum in his campis foliorumq;: Et sicut de
sa muscarum examina subueris tempore inpastorali tugurio +
ad plena lactis mulctra circumfluuntur: sic danaorum fre-
quentes cateruæ ad depugnandam accinctæ in medio stabat:
quos non aliter ipsi duces secernebant: et in suas quosq; phala-
ges ordinabant ac solent: opuliones caprarum confusos ac permi-
scuos in pascendo omnium greges distinguere: et ad suas quanq;
pecudem socias referre. At agamemnon inter alios uadens tanq;
intoto armento eminentissimus taurus ac coeteris bobus impe-
rans conspiciebatur: Oculis quidem atq; capite ioui pettori uo
neptuno cintura autem atq; ilibus marti æquandus. Ita illo die
Libuit Ioui Agamemnonem inter illos heroas conspicuum face-
re: hoc autem ioco uos musæ iouis magni filie in auxilium in-
uoco: musæ domicilium celeste incolentes. Vos enim deæ estis: vos
affluistis: vos omnia meministis: Nos quidem ad quos tenuis tan-
tum famæ aura peruenit incognitum habemus: Qui Reges du-
cesq; fuerunt illius classis: quæ ad troiam nauigauit. Nam ple-
bem ipsam iuratum recensere non possem: Hec si decem mihi ora
cum totidem linguis essent: indefatigabilis vox ferreaq; precor-
dia: Nisi uos deæ uatem edoceretis. Verum sat erit principum tan-
tum nominatum numerumq; nauium recensuisse Boetiorum prin-
cipes quinque fuerunt: Peneleus Leitus Archesilaus Prothenor
et Clonius: Boetie autem populi sunt qui incolunt hyrien q;
petrosam aulida: Schinon: q; scolon: qui Etheonon: qui Thespian:
Grazam: Lateq; diffusam Michaleson: qui harna: qui Leyson +

erythras: eleon: hylen: petheona: ochallen: et insigne oppidū
medeona: qui coppas Eutresin: et habundantem palumbis: Thi-
sben: qui coroneam: herbosamq: Aliarton: Qui plazzam: Glis-
santa: Thebarumq: nobilis oppidi fines: Onchuston: et Ameuin-
Lucum: possideon: En urbem viuis Arnen: Midean: Nysanq: oppi-
dum mirum: et ultimam Antedona: Harum urbium populi qn-
quaginta nauibus aduecti sunt: in singulis centeni ac uiceni
uiri: qui colunt Asplendona: et uberem ouibus Minyeum trigi-
ta nauibus aduecti sunt: ducibus eorum fratribus geminis scilicet
Aschalapho et Lalmeno Martis: et astioches filius: Hec cum ad-
huc uirgo in paterna domo actoris ezide in cenaculum assen-
disset clam ibi a marte compressa est: Phocensium duces fuerunt
Schedius: et Epistrophus magnanimo: Hyphito: Naubolide ge-
niti: Sub Phocensibus autem hi populi censentur: qui habitant
cyparission et Petrosam Pythona: Chrysamq: insignem: Daulida
Panopea: Anemoriam: Hyam: Quiq: accolunt: Cephison flumen
et Lilzan fontem caputq: cephisi: Omnes quadraginta nauibus
aduecti: qui boetis quasi confederatione quadam semper ad
sinistram aderant: Locrensiū qui trans Euboiā incolunt:
Quadraginta nauium dux fuit Ajax olei filius incurrēdo
pernix cognomine minor: quia non tantus quantus Ajax: Thela-
monis filius erat: sed multo minor et membris et uiribus: Verū
peritia uibrande utendeq: lancee inter omnes grecos facile prin-
ceps: Locrenses hi sunt qui incolunt cynon: Opoenta: Caliaron
Besan: Scharphon: Amoenasq: augias: Tharphen: Tronion: et qui
accolunt: Voagrii fluentia: Qui uero habitant Euboiā uiri ma-
gnos spiritus gerentes: quiq: sunt ex calcide Iretia: et uitibus
opulenta hisuza maritimaq: coryncho: et Dio Alto oppido: Ca-

rystoq; ac Schire quadraginta nauibus uecti auspicia Elepheno-
 ris calcodontade secuti sunt: ducis inprimis strenui: et ipsi om-
 nes bellatores: omnes inpugna iaculandi peritissimi: Athenien-
 ses cum quadraginta nauibus uenerunt populus magnanimi
 Erythxi: quem minerua e rure: ubi natus erit suscepit: educauit.
 Et Atheniensi populo pro Rege tradidit: Ideoq; annua illi solen-
 nia Athenienses in ea signi urbe agunt: taurorum agrorumq; sa-
 crificiis. Huic populo tunc dux fuit Menestheus Penthei filius
 cum quo nemo mortalium certare poterat industria: tam istic-
 tus armatusq; et milites et equos ducendi in aciem. Vnus tantū
 Nestor cum illo de hac Laude certabat prelonga etate plurimis
 q; experimentis scientissimus. Ajax autem thelamonius duode-
 cum Salaminiarum naues agebat. Qui uero incolunt archos: Ti-
 rynta: moenibus insignem Hermionem Asinen: in reducto ad
 modum sinu positam. Trizeneionas Epidauron uinetis frequen-
 tem Eginan: ac masseta: cum octoginta nauibus duces habebant.
 Diomedem: et thelenum: clarissimi gloria: Capanei filium: et exi-
 mie uirtutis Emyalum Mecistei Thalaonide principis natum.
 Sed coeteris fortissimus Diomedes imperabat: Eorum qui urbe
 egregiam Mycenae incolunt: diuitemq; Corynthon: et pulchra;
 urbem cleonae: ornataq; et amoenam Arthireen: ac syciona: in q
 quondam Adrastus regnauerat: Hypesion: et edito loco positam
 Gonoessam: Pellenem Egion: oramq; maritimam Pelloponessi: et am-
 plam Amphelicen centum naues fuerunt: Quibus magnus Aga-
 memnon Atrei filius praerat: quem ob eximiam in bellis fortitu-
 dinem multi atq; egregii populi sequebantur: Ita ut nullum alii
 in principem plures: quinq; ob singularem uirtutem ipsi principes
 atq; heroes sibi ducem delegerant: Cuius fratrem Menelaum et ip-

fortem ac strenuum sequebantur sexaginta instructe sane
atq; ornatę naues: eorumq; qui piscosam incolunt Lacedæmonia
et urbem palumbis pharin: Sparten: Maessen: Amyclas: Helon
Telanda: tybon: brylias: festiuasq; Augias: hic est Menelaus bel-
li autor: qui coeteros reges ira ac dolore stimulante exhortatus
est: et qui audissime omnium molestias moeroresq; Hælene u-
xoris ulcisci uolebat. Senex autem Nestor equorum domitor
nonaginta duxit naues eorum qui incolunt Pylon: amoenāq;
Artene iuxta chryon qui in Alpheum decurrit: qui bene mura-
tum epi: qui cyparisseenta: qui Gemam: qui Pteleon: qui He-
los: qui Dorion: quo in loco musæ aliquando Thamirum Thra-
cem cantandi usu priuauerunt: Si quidem ab euripo Ithalico
ex urbe Italea hic forte rediens cum musas habuisset obuias a-
deo scientiam cantandi gloriabundus sibi uendicauit: ut se
illas affirmaret superaturum: si cum ipso de musica certare au-
derent. Ad quam ita insolentem uocem ille Iouis filie Stomacha-
te: et modulationem qua præditus erat: et pulsande cytharæ
peritiam et omnino communem hominis sensum optulerunt.
Archadum uero qui incolunt altum Cilenes montem iuxta sô-
lune bustum: ubi bellatores iuri sunt siti: qui incolunt Pheneo-
ta: qui orchomenon pecoribus opimum: qui Rhypen: qui Strazi-
en: qui uentosam Enispon: qui Gean: qui Ameonā Mantineam
qui Stiphealon atq; parasiën: Princeps fuit Agapenon Ancei
filius cum sexaginta nauibus iurorum quidem pugnantium
instructissimus: sed quas a principe exercitus acceperat q; ip-
sius ciuitates: ut quę in mediterraneis locis habitant a studio
absunt rerum maritimarum: Populi autem epi: qui ex urbe
Buprasio sunt: Et qui ex diaelide: et qui ex Hyrmine: atq; ultio

Myrsino usq; ad petram oleniam et alision iacent cum quadra-
 ginta plenis nauibus quatuor duces sequebantur singulos de-
 nis prepositos nauibus Amphimacum: Talpiumq; illum quide
 creati: hunc uero euriti Adorionis filium: et fortem Dorem: atq;
 excellenti corporis pulchritudine Polixinium Alterum Prestre-
 nuu: Angei filium: Qui ex dulichio erant sacrisq; Eclymis insulis
 que procul in mari Elidi respondent: horum princeps cum qua-
 draginta nauibus fuit Meges: Marti ipi in proelio par: patre phy-
 leo equorum domitore: auo Ioue: qui aliquando in patrem in-
 dignatus Dulichium commigrauit: Vlysses autem consilii pre-
 stantia Ioui æquandus: Dux fuit Cephaleorum cum duodecim
 rubricata prora nauibus eorum: qui incolunt itacham Hericoq;
 frondosam: et croci Lapidosam Egilipa: Zacinton et Samon: Ae-
 tolorum naues fuerunt quadraginta ducem secute Thoantem
 Andromonis filium incolentes pleuron: Eleon: Spilenem et ma-
 ritimam calcida: calidonaq; inditam petris: in hunc ideo im-
 perium Aetholorum reciderat: quod et oeneus ipse: et dius eius
 filius: Meleager decesserant: nec alia proles Regia supererat: Ido-
 meneus autem bello inditus cum octoginta cretensium nauib'
 uenit eorum qui incolunt Gnosonta Gortinaq; pulchris muris
 cinctam: qui Lydon: Myleton: Licaston: Phesten: Rhition: aliiq; po-
 puli: qui Creten centum urbibus atq; incolis frequentem habitant
 His una cum Idomeneo preerat auriga eius: Meriones ipsi Marti
 Martis arbitrio comparandus: Clarus rebus bellicis: Tlepoleu'
 longo latoq; corpore cum nouem nauibus fortium Rhodiorum
 et capilli studiosorum ex ipsa Rhodo uenit eorum qui e rhodo sunt
 ex Lyndo: ex Leliso: ex camito: hunc astioche ex hercule genuit:
 q̃ ille ex cognatis compluribus oppidis ab Ephite et fluuiio seleente

abduxerat: Verum simulac in domo paterna in iuuenilem etatem adoleuit: Lycimnon patris germanum olim bello eximium tunc autem iam etate prouectum interemit: Sed cum coeteri hęculis filii nepotesq; ultionem interfecti minarentur: comparata ingenti comitum manu classiq; q̄ festinanter edificauerat: imposita profugit: Tandem uariis agitatus casibus Rhodum peruenit Ibiq; imperium Rhodiorum qui inter partes diuisi erant: adeptus est: Ita enim Iupiter deorum ac hominum princeps huic apud illos beniuolentiam conciliauerat: suppeditauiq; eisdem ob hunc eundem mirificas opes affluentesq; diuitias Hyreus ex Simo cum tribus tantum nauibus uenit: Nereus Caropei et Aglees filius Meceus omnium quidem grecorum qui ad troiam nauigauerunt speciosissimus: infra tamen Achillem: Sed quia in bellis pauci eum sequebantur: Eorum autem qui incolunt Pilyron Crapaton Crasson: et cum Euripili urbe Calyduas insulas cum triginta nauibus duces duo fuerunt: Hercules nepotes Thessali filii Phidippus et Antiphus qui colunt argos pelasgicum: et alon: et alopen: et Trechina: et Phitien: et Hella da speciosis foeminis predictam: Quos uocant Myrmidones: et hellenes et acheos: Achilles hos agebat quinquaginta nauibus aduectos: Sed his tunc merore ereptę bryseidis: quam cum multis erumnis in euertendo Lyrnesso: euertendis Thebis: mattandisq; fortissimis luuenibus Euenei principis filius: Mynete: et epistropho illinc deportauerat intentorius se tenebat: Mox tam in bellum et ipse proditurus: cuius tunc milites: q̄ nullum ducem haberent: in aciem non exierant: qui incolunt philacen & Pyrasonq; floridam coeteris fanum: et matrem ouium hitona et maritimam Anchialon: et pratosam phedeon: horum dum

22
ad troiam cum quadraginta nauibus nauigauerunt dux fue-
rat Prothesilaus: nam nunc sub terra non super erat: quem ex
cunctis grecis primum e naui in lectus incidentem uir Dar-
danus interemerat: cuius mors magnum Amphidriphæ uxo-
ri: magnum desolate domui: Magnum etiam bellacibus sociis
desiderium reliquit: non tamen his tunc ad bellum dux de-
erat. Delegerant enim podarcem opulenti Iphielii filium bel-
lo quidem insignem: Sed prothesilao fratre: ut natu: minore
etiam uirtute. Qui incolunt pheras oramq; stagni Bibeidos
qui biben: qui calphiras: atq; eximiis montib; Iolchon: his
preerat cum undecim nauibus Eumelius Admeto genitus
et Alcesti filiarum pelie formosissima: Qui incolunt methone
Thaumachien: Meliboeam: et Salebrosam pollizona: horum Dux
erat philoctetes sagittandi peritissimus: comites habens et ip-
sos sane spectatos sagittarios insingulis nauibus quæ septem
erant quinquagenos. Verum tunc ab erat in lemno ubi cum
greci reliquerant: uitam inuisam per cruciatus trahens ex hy-
dre letifero ulcero: cuius uitam neglecti breui post alia neces-
sitate docente memores erant futuri: Eius certe comites cū
semper alias: tum uero illo die maiorem in modum suum du-
cem requirebant. Licet ipsis dux non deesset substituto in Phi-
loctetis Locum Medone olei filio notho ex matre Rhena: Qui
incolunt tricem: et montuosa hytomen Hycalienq; urbem:
Euryn: Hycalei: horum triginta naues erant: Duces uero duo
atq; uidem fratres: ii de arte medicinæ insignes: Idem Aescula-
pio geniti Podalyrius et Machaon: qui incolunt ormenion
et qui iuxta fontem hyperian: qui Alcherion: albosq; tetani
uertices: his preerat cum quadraginta nauibus egregius

Euzemonis filius Eurypilus: qui incolunt Argissan Girtomen
Orten: Eleonem: et Prolynta usq; quaq; cadentem: horum prin-
ceps erat clarus factis Meneptolemus Pirithoi Ioue geniti fili-
us et Hipodamie: ea die conceptus: quo pater cum hirsutis cen-
tauris depugnauit: eosq; ex pelio fugauit atq; afflixit: Neq;
uero solus erat horum princeps Meneptolemus: sed cum eximio
bellatore Leonteo magnanumi Coronii filio: quorum amborum
naues quadraginta fuerunt: Enneus autem praefuit duabus
et uiginti nauibus ex Eypbo cum bellacibus Perebois atq; ene-
nibus: qui circa dodonem frigidissimis in locis habitant: q; q;
amenum cytharesion accolunt: qui in liquidum et quasi ar-
genteum Penei amnem influens: illius tamen aquis non con-
funditur: sed instar olei innatans excurrit: Manat enim ab
ipsa inferna styge: cuius fluiui apud deos sanctissimum ius-
iurandum est: Magnetum autem princeps erat: prothous ter-
tridonis filius: Qui uero ad penecon et ad frondosam Pelion
habitant: his praerat alius Prothous bellator in primis strenu-
us: quorum amborum quadraginta naues fuerunt: Atq; hi q-
dem sunt: grecorum duces: Nun autem musa dic tuo uati
quis inter omnes qui agamemnonem Menelaumq; secuti sunt:
praestat: aut inter uiros uir: aut inter equos equus: Et equo-
rum quidem emeli iugales foeminae ambe: Ambe unius eui
ambe in coeteris una innitentes multo erant: praestantissimae
Ita ueloces: ut cum alitibus possent: contendere: Honoremq;
martium prefe'ferentes: quas Apollo ipse: cum pastoriciam &
apud phereum degeret: uitam pauerat: talesq; reddiderat:
Ex uiris autem Ajax: Thelamonius longe precipuus ex his
dumtaxat: qui in aciem descenderant: Nam achilles q; bello

ob indignationem astinebat: multo grecorum fortissimus erat. cuius etiam equis dabatur præceteris palma: et ipse quidem assidue intra tabernaculum se continebat: Comites uero eius al ligatis ad plena lothi atq; Apii presepia equis: iuxtaq; positis curribus: solebant sese præter oram maris uario ludendi gñe exercere: aut iaciendo disco: aut uibrando telo: aut sagitta do cum bella inire fortissimum imperatorem desyderantibus non liceret: tantum huc atq; illuc per castra quocunq; ferebat uoluntas uagabantur: Igitur Greci omnibus rebus instructi atq; in acies distributi Troiam uersus pleno celeriq; gradu per medi os euntes campos speciem exhibebant: tum propter armorum Lucem Longe lateq; omnia deuastantis incendii: tum propter pedum armorumq; sonitum: pertinacis cuiusdam tonitruui q^{uod} le solet esse cum Iupiter Tiphylum cuius cubile marinis esse fertur: crebris ab alto fulminibus euerberat: Itaq; momento illa omnem planiciem transmiserunt: At Troiani proceres polite priami filio: quem donis onerauerant iam antea misso ad ex plorandum de summo tumulo esyete renunciandumq; greco rum aduentum: Tunc frequentes ante priami fores de commu nibus rebus consultabant: seniores pariter ac iuuenes cum ec ce iris imperio Iouis coelo delapsa imagine Polite: uoceq; sibi assumpta cum attonito nuntio uenit propriusq; accedens: Semper inquit te senex iuuat totos dies ut pacis tempore sole bas consumere sermonibus: cum res ipsa ad ultimum discrimi spectet: Entibi bellum ingruit: aduentantq; hostium copie ta les quanteq; quales quantasq; non uidimus: non numero homi num sed filiorumq; comparande: Sed quid ego hunc? hector te ego iubeo negotium suscipias: Agedum cum presto tibi

sint intra muros tot linguarum nationumq; auxilia precipe
ut suis ducum quisq; popularibus det belli signum: eosq; ar-
mari imperat: et suas tecum copias in aciem reducat: hec iris
hector autem cognita dee uoce: protinus consilium soluit: et
ad arma concursus est: patefactisq; omnibus portis cum inge-
ti tumultu equites peditesq; subarmis muros egressi sunt: e
autem in ipso conspectu atq; in ipsa planicie prope urbem tu-
mulus: utrinq; lata circumiecta uia quem tumultum ho-
mines Batiean: dii autem sepulchrum Mirenes appellant: hic
troiani ac socii inter se copias suas que illuc promiscue uene-
rant secernunt: quasq; principum quisq; in aciem instruit:
et Troianorum quidem dux erat magnus hector priami filius
hostium terror: cuius auspicia plurimi populi ac strenuissim
quisq; sequebatur: Dardanis autem preerat formosus anchi-
se filius Aeneas: quem dea uenus in nemorosis Idæ collibus
et concepit et peperit: Nec solus his preerat aeneas: sed una duo
anthenoris filii archelaus et Athamas rei militaris peritissi-
mi: qui autem populi ad radicem Idæ: et ad profundum Asopi
flumen accedunt diuitiis affluentes: horum imperator erat
insignis pandarus licaonis filius: quem arcu apollo deuora-
uerat: qui adrestiam: et urbem Apesi: et Ptiam: et excelsum
Teries montem incolunt: his preerat adrestus et Amphius uter-
que percossii filius: Percossii longe omnium doctissimi scientia
diuinandi futura: Verum neq; admiranda doctrina neq; pater-
na sollicitudo subtrahere a monte filios potuit: cum eos reti-
nere conaretur: ne ad bellum: ubi perituri erant proficisceren-
tur: Illi enim cum (sic misera necessitas fati traherat) nec pa-
rere imperio: nec credere consilio senis: totiens monentis uo-

Luerunt qui percoten incolunt qui Praction qui Seston qui a-
 bidon qui Diam Arisben horum princeps erat uir eximius
 Hyrracides Alius ex arisbe equis aduectus fortuna cursuq;
 prestantibus erat enim a flumine sallente hippothous autē
 fortes pelasgorum cohortes ex ampluuaga Larissa adduxerat.
 Quibus pylaeusq; ipse frater bellatorum egregius praeerant filii
 leti thautamide Achamas uero et Pytrous cum copiis tractum
 uenerant eis transq; hellespontum accolentium Euphemus &
 autem maximi triceni filius ceade nepos duxerat cyconum
 bellatorum Pyrechiens uero Peonum reflexos arcus gestan-
 tum gentes procul ab amydone patria profecte atq; ab axio
 flumine: Licet spatioso tamen ad unum usq; lucidissimo: ut nul-
 lum intoto orbe terrarum speciosus Paphlagon solertissimus Ry-
 lemeneus ab Henetis ueniens: ubi genus mulorum agrestium
 est Paphlagones hi sunt qui Racytoron incolunt: qui Sessamon
 et quorum egregias urbes alluit Parthenii fluiuius: et q; cronam:
 qui Egialon: et qui editos erythines colles habitant. At Aligoor-
 odus et episcophus duces longe ex alyba: ubi argenti fodinae
 sunt: uenerant: Mysiorum principes erant chromis et Eno-
 mus scientia augurali peritus. Sed qua mortem aufugere nō
 potuit apud flumen ubi eum uelocissimus Achilles cum ingē-
 ti troianorum cede trucidauit Phrygiorum principes erant:
 Phorcus et singulari forma Aschanus: usq; ab Aschania amo-
 re pugnandi profecti: Meoniis qui Tinolon incolunt: praeerāt
 Mesthles Anthiphusq; fratres patre Talemeneo: matre Linagigea
 geniti: cariis barbarum quiddam in loquendo sonantibus: qui
 myleton incolunt: hemorosumq; Phitiorum montem: qui flu-
 enta meandri accolunt. Quiq; Mycales montana inhabitant:

Nastes et Amphimachus preerant fratres Homionis filii uterq;
Laude insignis: Sed Amphimachus ritu puellę comptus et tot⁹
ex auro exornatus: quasi uero aurum ad uictoriam faceret
et ad subthrahendum neci deniq; pertineret. Id quod ipse usu ue-
nit insipienti simul et infelici: Namq; hunc Achilles in flumine
primum uita dehinc cultu aureo priuauit. Sarpedon autem
et prestans Glaucus usq; a xanthi flexibus cum lyciorum co-
piis aduenerunt:

**ILIADOS LIBER SECVNDVS EXPLICIT: INCIPIT
TERTIVS FOELICITER:-**

Ostq; igitur omnes copie sub suo queq; impe-
ratore digestę sunt: atq; inacies instructę ad-
uentantibus iam grecis obuiam tendunt: cla-
more ac clangore sublato: non secus ac gru-
es solent: dum sydas hibernum fugientes &
matutino tempore cum ingenti clangore cateruatim coelo ferũ-
tur ad oceanumq; se conferunt. Illature dyrum pygmas &
ac mortiferum bellum: Greci uero clamore non reddito sed
tacita apud se ipsos ira frementes uenire maturabant: id pres-
santes animo: quomodo et hostem uincerent et se suosq; tuta-
rentur. Ad quorum properantem aduentum ac penę cursum
tantus puluis presertim uento adiuuante excitatus est: ut
ad similitudinem in uisę pastoribus amice nocturnis furib;
nebule: quam auster iugis montium infudit: uisum adimeret
nec extra iactum lapidis prospicere sineret: ubi proximi uero
facti sunt: et iam iam conflicturi essent singulari Alexander
pulchritudine ante omnes troianorum acies grandioribus
passibus uadebat: prouocans ad certamen fortissimũ queq;

25

Grecorum: Gerebat autem propadulamento pardi pellem arcūq;
cum pharethra et gladium: manu uero duo fulgentibus spiculis
iacula: quem cum bellator Menelaus uidisset: audissetq; eo
modo gaudius est: quo esuriens Leo cum in grandem ceruum
ibidemue incidit: quem canes uenatoresq; insequuntur: Itaq;
cupiditate ac spe ulciscende iniurie confestim ut erat Arma
tus e curru defiliit: seq; illi in conspectum dedit: et in eum in
festo gradu pergit: At uero Alexander uiso menelao obuiam ue
niente: subito timore perculsus: represso relatoq; pede ad suos
se se recipiebat. Qualis is qui per montanum callem transiens
ex inproviso prope se dracone conspecto turbatur pallefcit: tre
mit: et penē preformidine collabens retrofugit: ad cuius rei
spectaculum Hector ex candescens ignominiosis in fratrem in
uectus est uerbis disparis non paris: forma insignis: sed amo
re in mulieres perduto: uerbis audax: rebus ingenuus: quā
to satius fuisset: atq; utinam fuisset: ut aut nūq̄ genitus
fores: aut ineunte etate mortem obuisses: potiusq̄ tantum de
decus: et quidem sub oculis omnium admitteres: En uides
quantum extuo facto cincinnatu greci coepere leticie: quippe
qui opinabantur te: ut inter coeteros pulcherrimum: ita stre
nuissimum esse: nunc intelligunt quod multo sis pulchrior
q̄ fortior: nam decor membrorum tibi superest: vires autem
corporis et animi prestantia deest: et tamen cum talis sis au
sus es cum delectis sodalibus instructa ornataq; classe profec
tus ad extremum regnum cum aliena uxore concumbere
cuius mira specie captus esses: eamq; ex Peloponesso huc aspō
tare cum maritum haberet bellatorem in perniciem patris: Ci
uium: Regni nominisq; troiani: et inimicorum gaudiū: tuāq;

ipsius extremam infamiam: o dedecus non sustinuisti congregari
cum menelao: quid ita: quia nosti qualis bello uir: quantisque
sit ille cui coniugem ademisti: At enim in hoc belli puluere nihil
ad uictoriam faciunt cythare: cantus: dignitas forme: compositi
capilli: ueneris dona: ceteraq; huiusmodi: Ita q; si nescis ecce om-
nes troiani qui tuorum scelerum defendendorum gratia arma
sumpserunt: ex tuo timore et ipsi territi sunt: ad pugnandum
ad quem respondens Alexander: promodo inquit ex proba-
re mihi ingratum Hector non supra modum uisus esse de-
bes: nam tuum cor animusq; non magis fatigatur: nec magis
ad cuiusdam trepidat occursum: q̄ robusta quedam securis
quam faber lignarius inscudenda materia exercet: Cuius et
penetranti ac durabili acumine ad continuandum magis
opus mutatur: Neq; mihi uituperationis loco obicias uene-
ris dona: Nam munera que in nos dum contulerunt: ea nec
obiici debent nec ad arbitrium hominis: sed ad ipsius dei col-
lati sunt: q; si me singuli proelio cum menelao certare uis: ui-
be troianos omnes atq; grecos cessare: ac circumscindere certa-
minis nostri testes: quod nos duo in medio commitemus:
quorum uter uicerit: eius sit cum omni gaza Helena uxor
pro qua hoc conflatum est bellum: Coeteri autem cum sanc-
tissimo iureiurando feriant: foedus se postea Reuersuros do-
mum: Troianos introiam: illos ingrecciam: Hec cum audis-
set hector: mirum in modum letatus protinus processit in
medium iter utrunq; exercitum et uoce ac lancea quam
manu mediam tenebat suas cateruas gradum sistere iube-
bat: Et Troiani quidem statim imperata fecerunt: Greci
autem pro se quisq; in unum sic inter amulandum: et

sagittas: et iacula: et saxa iacebant: quam rem intuens Aga-
 memnon ad suos: Desinite inquit argui: continete manus: in-
 hibite ictus: aliquid enim ut uideo nobiscum tractaturus est
 hector: ad quam uocem continuo greci destiterunt: tacitiq;
 quantum fieri poterat: strepitu sedato astenti ad audiendū
 manserunt: Tunc hector in medio stans: audite me inquit
 troiani pariter et greci: per me quid loquatur: Alexander
 cuius causa bellum conflatum inter nos est: Iubet troianos
 grecosq; depositis humi armis adesse spectaculo: Solos autē
 se et Menelaum in medio uiribus armisq; decernere: Quorū
 autem uicerit sua sit cum omni gaza Helena uxor: Coeteri
 autem cum iureiurando sanctissimo feriant foedus se postea
 domum reuersuros: Troianos in troiam: Grecos in greciam
 sic hector: Tunc aliis mutuum tenentibus silentium: egregi
 Menelaus sic inuicem ad uniuersos prolocutus est: audite
 uicissim me greci troianiq;: cui precipuus inter omnes dolo
 necessitatem inponit: ut potissimum respondeam: Placet
 mihi et rite fieri sentio: ut aliquando aberumnis quas tot
 tantasq; greci mea: Vos troiani alexandri causa pertulistis
 per hanc transactionem discedatis: ut in singulari nostrum
 certamine uter occumbet: occubuerit: reliqui uero mox do-
 mum suam sine praelio reddeant: Afferte igitur huc agnum
 agnamq;: illum album: hanc atram: marem qui sol: foemināq;
 telluri immoletur: tertium afferemus quo ioui litemus: Et
 ante omnia sistite hic priamum: qui foedera ipse feriat: ne
 quis malus dolus filiorum: ut sunt uentosi et perfidi hec
 omnia faceret irrita: semper enim ingenia iuuenum sunt in-
 stabilia: Nunc autem si senior his foederibus affuerit:

atq; adeo præfuerit: profecto respiciens preterita: ac futura p-
spiciens. curabit ut rata sint: et q̄ primum inter ambos exerci-
tus: quod sane ambobus pax fiat expedit: Hec menelaus cū
dixisset tam græci q̄ troiani exultauere leticia: sperantes iā
se mortifero bello quieturos: Igitur uterq; exiguo inter se di-
uusi interuallo dispositis incontinuum seriem equis descendu-
nt a curribus: exuentesq; sibi arma humi deponunt: Hæctor
uero propere duos precones in urbem. Agamemnon autem
thaltibium ad naues ire iubet: hic ut unus ille ut duo agni
ferantur: Preterea ut Priamus ad exercitus foedora percussu-
rus accersatur: preconibus itaq; quomodo imperatum erat
ire festinantibus Iris ad Hælenam domi sue manentem uenit
nuntiatura certamen quod erat committendum: Induerat
autem sibi speciem laodices Hælene gloriæ filiarum p̄ami
fortissime uxorisq; inclyti Helicaonis filii Anthenoris: Te-
xebat autem tunc helena purpuream telam suam uidelicet
pallam spatiosam sane et amplam: in qua pleraq; iam prop-
ter se ad troiam gesta textilibus picturis descripserat: Ad
hanc Iris accedens: Veni inquit sponsa dulcissima mirificam
rem uisura: que nunc inter troianos agitur et graecos: quibus
enim incampis prius mutue necis auidissimi concurrentes
in hiis nunc omissio prælio alteri alteris uicini cum silentio se-
dere: annixi scutis hastis propter humi affixis: Nam in medio
Alexander cum menelao dimicaturus est: utri tu cedas in uxo-
rem: siquidem uictorie ipsa propositum es proemium: Hec dea
dicente dulce illius pectori desyderium incessit pristini uiri
parentum: patriæ: Itaq; festinanter amicta lucidum e lino ue-
lamentum: grandibus perora decurrentibus lachrymis pro-

cedit e talamo: Sequebantur autem eam duae ministre EcbraPi-
 chei filia et decoris oculis et clymine: atq; ad portam Sceam cū
 properans uenisset. Ascendebat iam eius porte turrum in qua
 erat Priamus cum primoribus senatorum: pantho: Phymete:
 Lampo: clytio: Hycetrahone: cumq; his vthalegon: atq; Antheno:
 ambo arte militari obseuium desueti: sed in curia: sed in senatu:
 sed in dicenda sententia utilissimi: Sedebant autem circa Pria-
 mum quos dixi principes: et inter se colloquebantur in alta
 turri: similes cicadis: quae opacis arborum ramis insidentes su-
 auem illum cantu exercent: Hi uero uadentem Helenam intū-
 rum conspexerunt: Alius ad alium suppressa uoce dicebant: Pro-
 fecto non indignum est: troianos grecosq; tot mala tanto tporis
 spatio sustinere ob hanc faciem: quae prorsus non humana: sed
 immortalis cuiusdam deae uidetur: Coeterum et si tam diuina
 specie mulier est: tamen eam satius erit ad penates suos remit-
 tere: q̄ retinere: ne nobis postea sit liberisq; nr̄is causa calamita-
 tis: Hec illi: Priamus autem helenam ad se uocans inquit huc
 ades dulcissima filia: atq; mihi hic asside: ut spectes pristinum
 uirum: pristinoshq; affines atq; amicos: Neq; enim putes me tibi hoc
 bellum referre acceptum: Et tantā mihi Lachrimarum causam:
 sed diis ipsis: qui me his cladibus uexandum censuerunt: Assi-
 de filia: ut indices quoq; mihi quis ille ex grecis est uir tam cō-
 spiciuus celso corpore et amplo: et si nonnulli alii statura eum
 superant: tamen nullus unq̄ uidisse uideor: nec ita decorum
 nec ita uenerandum: adeo Regiam quandam inter coeteros pro-
 fert dignitatem: Cui dea mulierum helena respondens: Pudori
 inquit dulcissime socer ac timori tuus uel sermo uel aspectus
 semper est mihi: Vtinamq; eo tempore tetram mortem oppetisse:

quando filium tuum secuta sum: deferens coniugem: deferens
coetaneos necessariosq: Deferens unicam meam: Neq; enim
tot mala accidissent: neq; ego me fletu luctuq; macerasset.
Sed ut interrogata respondeam ad id quod cupis nosce: Hic
est atrides ille agamemnon duplici laude eximius: q; et fortis-
simus bellator est, et optimus imperator meus quondam leny:
si tamen mihi infelici leny fuit: Tum senior miratus: O felicissi-
me inquit Agamemnon: et diuino quodam fato prae-dite: ita-
ne tot achiae gentes auspicia tua secuntur: utiq; plures opi-
nione mea equidem bellatrices ac masculae Amazones uene-
runt: Dum in phrygiam auxilio inissem Otreo et diuino Myg-
doni: cumq; is apud Sagarum: amnem illis castris praessem
conspexi tunc ibi plurimas phrygum copias: plurimosq; popu-
los ab his regibus belli gratia euocatos: tamen nequaquam tantus
ille exercitus erat: quantus hic est: Intuens deinde priam^{us}
Vlyxem Indica mihi inquit iterum dulcissima filia: Quis
ille est Agamemnone quidem statura minus procera: sed pec-
tore humerisq; latioribus: qui armis humiq; depositis: ut uil-
losus ille dux gregis: nam ei similis mihi uidetur copiosusq;
candidas oues: sic ipse cateruas obambulat: Ad quem Iouis
filia helena respondens: Iste inquit est Laertiades Vlysses: q; q;
initaca montana quadam educatus: uir tamen ad omnes do-
los & ad omne consilium uel excogitandum uel explicandū
prudentissimus ac mirus artifex: Tum maturus Anthenoy
Ita se res habet inquit mulier: ut locuta es: Et enim eo tempore
quo Vlysses te repetitum huc cum menelao uenisset: Ambos
epo hospicio accepi: amiceq; tractaui: Itaq; utriusq; et corporis
dignitatem et animi consilium et loquendi qualitatem anno-

tau. Cum erant ambo in troianorum frequentia commixti cel-
 sioribus humeris Menelaus eminebat: at cum sedebant: uene-
 rabiliori Vlysses aspectu uidebatur: Vbi uero tempus affuit
 exponende in contione Legationis Menelaus celere quidem
 et breui oratione (erat enim natura breuiloquus) usus est:
 sed ualde suau: et in qua licet Vlysse minor natus esset nihil
 reprehenderes: Atq; postq; ulyssis partes Loquendi fuerunt: ste-
 tit aliquandiu oculis in terram defixis immoto sceptro ue-
 recundo homini atq; imperito similis: dixisses eum iratum
 quendam ac dementem: at postq; oronem illam uerborum tā-
 q̃ hibernarum niuium increbrescentem magna uoce edidit
 Intellexi cum illo neminem neq; posse eloquio: neq; audere
 contendere: quominus aspectu eius admiraretur: Ita sum⁹
 admirati eloquentiam: Priamus autem tertio cum Aiace
 conspiciatus esset: interrogat Helenam: et ille alius q̃ nā
 grecorum est: super omnes capite extans: omnesq; Latitudi-
 ne humerorum superans: cui helena: hic inquit est aiex &
 maximus: magnus achiuorum murus: qui uero ad latus
 eius stat: Is et Idomeneus: quem cretenses ut deum habent:
 quenq; coeteri eiusdem insule principes sequuntur: Hunc
 frequenter Menelaus creta profectum in domum nrām ho-
 spicio excepit: Sed cum omnes alios grecorum principes re-
 cognoscam: quos uel nominatum queam recensere: Duos tā-
 tum desyderio castorem equorum domitorem: et pollucem
 strenuum cestibus germanos meos: eos arbitror aut non
 profectos huc esse cum coeteris: aut si huc uenerunt laceda-
 mona reuertisse: ne in te militari diutius uersarentur: erube-
 scentes tantum dedecus: tantamq; ignominiam in q̃ ego su-

posita: Et helena quidem sic Loquebatur: Illi autem procul ab
eo Loco: Erant in patria Lacedemone sepulti: dum hi apud pa-
rum sermones haberentur: Interim precones in urbem iam ue-
nerant: et quae ad ferendum foedus iussi erant ferre iam sum-
pserant: duos agnos ac uinum: quod caprino utre portabat
quorum Ideus auream pateram aureosq; calices gestans Pri-
amum adiit: defertq; mandata his uerbis: Surge Rex et
ueni festinus in campū: Vbi p̄ncipes troianorum atq; Grecoꝝ
iusso me uenire accitum te expectant: ut inter eos: sed non
sine te foedera facta feriantur: Pepigerunt enim ut Alexan-
der ac Menelaus in medio utriusq; exercitus decernant ferro
utri eorum qui uicerit: helena Vxor cum omni gaza addica-
tur: Coeteri autem percusso foedere pacificati nos troiam inco-
limus: illi in greciam reuertantur: his auditis senex perturba-
tus sanē animo iussit comites iungere sibi currum quo uehe-
retur ubi expectabatur: Eo confestim iuncto et regaliter stra-
to conscendit: habenasq; coepit: Cui Anthenor in currum a-
scendens et ipse se comitem praestitit: amboq; porta Scea egre-
ssi in campum: ubi uterq; exercitus erat perueniunt: ibiq; A
uehiculo descendentes in medium suorum atq; hostium iun-
cti procedunt: Tūc Agamemnon et Vlysses conspectis senibꝫ
ipsiq; prodeunt: simulq; precones promore ornati illatisque
ad ferendum foedus pertinent: ad sunt: principio unum
patere: postea aquam singulorum regum manibus infundu-
nt: hic Agamemnon educto cultro: qui aduaginam ensis ut
mos est insertus erat: euertice utriusq; agni pilos deseruit
quibus per precones inter maximos quosq; grecorū troia-
norūq; distributis: ipse supinas manus in caelum tollens

In hunc modum exaudientibus cunctis: precationum ac foederis uerba concepit: Iupiter pater qui huic Loco ob montem Ideum praesides: cuius principatus praeteris plus dignationis ac iuris habet: et tu sol qui uniuersa et uides et Audis uosq; Humina: et tu terra: ac uos inferi: qui post mortem foedifragos homines supplicio afficitis: testes inuoco horum foederum: oroq; ut ipsa uelitis esse sancta: Si Alexander Menelaum in hodierno certamine uita priuauerit: ipsius sit cuncta cum gaza helena uxor: nosq; ad penates nros cum classe redeamus: Sin Menelaus Alexandrum: reddant Troiani helenam cum ipsa gaza simulq; remunerentur graeci honorifico premio: quale congruens esse iudicetur: quod in posteros etiam nros transferat: quod proemium si donare nobis occiso Alexandro Priamus eiusq; noluerint: Iterum et eosdem deos testor: me in ultionem rupti foederis perstiturum: nec ante finem belli facturum: q̄ aut a nobis: aut ab illis fuerit debellatum. His dictis agnum agnamq; iugulauit: atq; ita sanguinantes exanimosq; humi deposuit. Alii mistum patere uinum de Libantes effunderunt: ac numinibus uota fecerunt: Forum erat qui in celum intuens ita precaretur: Iupiter deorum Rex omniumq; potentissime: reliq; celites: uelitis ut per utrosq; steterit quominus haec foedera sint rata: sicut hoc uinum in terram defluit: sic eorum cerebrum in terram defluat sic suorum Liberorum: sic eorum uxores conficiantur: ita ille orabat: Iupiter tamen ad has preces non propicias: sed surdas aures habebat: Posthec planius aduersus cetum: Audite me inquit troiani et Achii: Enumero non sustinet oculi dulcissimum filium cum menelao inspectare depugnantem: Ideoq;

ne intersum hunc in urbem redeo. Ipse quidem Iupiter aliq;
dii cognitum habent: uter sit neri destinaturus. Atq; his
dictis impositisq; uehiculo agnis ascendit habenasq; coepit
Anthenor in uehiculum: et ipse conscendens se illi comitem
praestitit. Quibus in urbem redeuntibus Hector ante omnia
atq; Vlysses Idoneum pugnae praefinuunt Locum. Tum in
galeam sortes: cui primus ictus deberetur: dimittunt. Exer-
citus uero qui ad spectaculum aderant: solliciti euentorum
sublati in altum manibus uota faciebant: Quorū nonnul-
li tam ex his q̄ ex illis ita obsecrabant: Iupiter pater: qui ide-
is montibus praesides: Idemq; deorum et dignitate et poten-
tia maxime: Vter horum autor et causa extitit tantarum
utriq; genti calamitatum: hunc uelis in hodierna pugna p̄-
uatum uita ad inferos precipitem Agi: nobis uero coeteris
inuolata foedera seruari fidamq; amicitiam fieri: Hec il-
li: Hector uero auerso uultu galeam: in qua sortes inerat
quatiebat: neq; id diu: Nam confestim sors paridis qui p̄or
lanceam iacularet exiit. Tunc omnes eo ubi constiterant:
Loco iuxta equos atq; arma longo ordine resederunt: Et Ale-
xander sibi fidas ocreas argentoq; distinctas induit: Secun-
do loco thoracem non suum sed Licæonis fratris pectori tam
suo congruentem: tum argenteis distinctum punctis gladi-
um a collo suspendit: dehinc humeris scutum aptat et ignis
et ualidum: tum galeam capiti inponit terribili ex echynis
setis crista et ad motum ipsum q̄ minanti. Postremo præ-
fixum lucidum spiculo pilum sumit: ualidumq; sed quo tñ
impugna comode uti posset: Menelaus diuersa ex parte sibi
armatura instruebatur: Qui postq̄ armati in delectā certa-

mini atream hinc troianis: hinc grauis cingentibus processerunt
 atq; infestis armis: infestisq; passibus ac trucibus oculis similes
 et animis alter in alterum uadere ceperunt. Magnus omnibus
 qui spectaculo circumsidebant: pavor incessit. Illi uero pro-
 piores effecti ac medium ipsum atq; tenentes pila quatunt:
 quo certiore manu in alterum ac ualidiore contorqueant. Et
 Alexander cuius priores erant partes: prior uibrato in mene-
 laum telo scutum illius ferit. Ad quem idum spiculum repli-
 catum est: q̄ calibem quo scutum uestiebatur transigere quie-
 rit. Tu suo loco Menelaus intelum assurgens hoc modo conpre-
 catur: Da queso Iupiter Rex: ut hic qui mecum tanta imme-
 rita mala inuexit meritas penas luat: et luat meis manibus
 uictus meoq; confossus ferro: ut et qui nunc sunt: et omnis
 posteritas: cum hæc audierit: hospicia: ubi amice accipiunt
 polluere uerebantur. Hæc dicens uibratim aliquamdiu
 lanceam in alexandrum emittit: quæ medium illata scu-
 tum non modo per illius calibem corium lignumq; ad acta
 est: uerumetiam per thoracem ad intimam usq; uestem p-
 foratura quoq; ipsum pectus: nisi inlatus hic obliquanti
 deflexisset ea missa et infixæ statim Menelaus educto ex
 argentata uagina ense: reductoq; in altum irruens casside
 alexandri percussit: ita uehementer ut multa frustra dissi-
 liens fugeret manum. Quod Menelaus cernens ingemuit
 grauiter: suspiciensq; in cælum: O iupiter pater inquit: pro-
 fedto te deorum est nemo malignior: ego cum te precarer
 spem concipiebam Alexandrum meis manibus penas sce-
 leratę iniurię daturum: Hunc et gladius ad primū ictū
 distractus est: et lancea in cassum excussa: cum nequaquā

Illius membra perstrinxit: His Iouem incusans incasside
hostis crustasq; inuadit apprehensumq; ad socios tradere co-
natur: Et pertraxisset uictorie compos et glorie: eoquidem
facilius: q; dum ille per galeam trahebatur: strangulabatur
mollis iugulus catenoso toro: quo subter mentum galea ad
fibulam substringitur: nisi subito iouis filia Venus: re anima
duersa Lorum dirupisset: ut uictor pro homine uacua tm̄
casside potretur. Quod et factum est: Namq; dum abrepta
illam conuersus ad suos recipiendam proiicit ut et recepe-
runt festini et audi: dum hastam colligit dum reuerti in
hostem parat: Venus ut pote dea circumseptum aurea nebu-
la alexandrum a pugna atq; ab oculis hominum eripuit: et
insplendido odoratoq; thalamo ubi lectus genialis regaliter
stratus erat: collocauit: atq; eo illic relicto ad accersendam he-
lenam prodiit: eam autem in editissima turri repperit inter
ingentem frequentiam seminarum ad quam accedens ueste
leniter ut secum pergeret manu traxit: Desumpserat autem si-
bi imaginem Gree que helenam ē Lacedemonia secuta erat
grandis nata foemina Lanificiq; doctissima: ac preter coe-
teras domine intima: atq; ita tenens uestem / Age dum inqt
Redi domum: ubi expectans Alexander uocari te iubet: est
enim incubiculo iuxta lectum genialem fulgentem stragula
ueste optimisq; odoribus flagrantem pulchrior ipse atq; radia-
tor uel oris ac totius corporis decore uel uestium: Credas
eum non pugnasse cum menelao: sed aut in coream iturū
esse: aut a corea modo cessasse ac huc saltandi cupidum
hec uenus: Que audiens helena apud se: at ubi tam sua-
uem colli amenitatem: tam amabilem pectoris gratiam

tam insuetum oculorum fulgorem animaduertit: expaues-
 cta ait: Demonia: Quid istis captas fallere me uerbis: Nunqd
 iterum abducere me procul uis in exteras urbes ac Locupletes
 aut inphrygiam: aut in moeniam: aut quo alio: ubi principem
 familiarem aliquem tibi habes: Quoniam uicto paride: Mene
 laus me miseram est reportaturus ad Lares: Ideo tu: ideo fal-
 sa sub imagine uenisti ut me deciperes ob tuam nimiam in pa-
 ridem beniuolentiam: En dum illi ades: dum illi studes: dv
 pro illo satagis: dum illum obseruas atq; custodis deorum
 comertium reliquisti: nec ad eos reuersura es amplius adeo
 quantum suspicor: aut uxor eius efficieris: aut Ancilla: Ego
 uero quod ad me attinet: ire ad illum prorsus nolo: nec unq
 in contubernium eius redire certum est: Quid ni enim: Si
 hoc faciam digna sim: Quam omnes uituperentur: Et sane po-
 st hac uniuerse me troiane execrarentur: ac maledictis omni-
 bus et opprobriis Lacerarent: quae ego cum audirem nimio
 mecum merore consumerer: Tunc uata in eam uenit: Ho-
 li me inquit infelix noli irritare: et abste alienare: Nam si
 pergis: tam me inimicam sentias: q̄ sensisti amicam: Tantumq;
 troianis pariter ac grecis in te excitabo odium ut te terrima
 pereas morte: Ad hanc orationem exterrita helena uelato
 ueste capite tacite a coetu mulierum (demonem enim seque-
 batur ducem) digressa est: & ad nitentem paridis domum
 concessit: eo ubi peruenit: ancille statim ad locum opusq; qd
 reliquerant redeunt: Ipsa cum dea inthalamum Auratio
 laquearibus fulgentem euntes ad paridem intrant: Vbi Ve-
 nus posita ante illum sella helena iussit in ea sedere: In qua
 ubi reledit: mulier oculos a uultu ALEXANDRI obliquans:

loqui sic orsa est: Rediisti ne a pugna: ubi te interfectum iri sci-
ebas nisi fugisses: iam superatus: iam captus a ualido hoste
quondam meo marito: Atqui gloriari solebas te Menelao an-
testare: tum uiribus corporis: tum dimicandi scientia: I. nū-
ne et prouoca illum ad singulare certamen: quod si me au-
dies menelaum stulte prouocare desines: quin et illi in bel-
lo occurrere: ne forte si te compererit: pilo suo gladioq; con-
fodiat: Cui respondens Paris Holi inquit queso mulier tā
modestis me incessere conuitiis: Equidem fateor non uicis-
se Menelaum minime beneficio: ego uicissim alias: nam et
dii mihi adsunt: illum ipse superabo: Nunc quod reliquum
est: rei coniugali operam demus: nam in te nunc amoris
ardor me tenet: ut nunq̃ tenuerit uehementius: ne tunc
quidem: cum ex Lacedemone te rapui imposita que ad
nauem et in arduam insulam ducta tecum primum con-
cubui: Hec cum dixisset instratum regie genialem antecessit:
eumq; helena secuta est: Quibus ita in apparatusimo cubili
cum oblectatione cubantibus: Menelaus interea instar rabi-
de fere huc illucq; uadebat: sicubi paridem adipiscatur: ne-
que erat ex teucris sociisq; Teucrorum quispiam: qui uisū
a se cum quereretur illi posset ostendere: aut ubi foret in-
dicare: neq; enim fuisset dissimulare ausus: uel propter foe-
derum religionem: uel quia a se in unum omnes mortem &
reicere uolebant: Ad quos de hinc inquit Agamemnon: au-
dite troics: Dardaniq; et qui istis auxilio uenistis: uictoria
huius certaminis ut agnoscatis: penes Menelaum est: Vestro
ergo nunc erit Helenam cum omni gaza exhibere: nosq; re-
munerari: honorifico premio: quale congruens esse iudicetur

quod in nostros etiam posteros transferatur: Hæc Agamemno-
cuius orationem coeteri greci maxima cum assensione exce-
perunt

ILIADOS LIBER TERTIVS
EXPLICIT INCIPIT: QVARTVS
FOELITER

INTEREA DII DEEQVE FRE-
quentes aureo in pavemento ioui as-
sedebant: in ipsos exercitus urbemq;
troianam intuentes: quibus Hebe cū
aureis poculis nectar pro suo ministe-
rio miscebat: Illi sumpta pocula gra-
datim sibi propinabant: Tunc Iupiter
per causam consultandi cum diis nō
nihil de Iunone locutus est: Quam ut

ad iram acueret: atq; eliceret: obliqua ac faceta oratione per-
stringens in hoc inquit singulari certamine dii celites: Due
deæ sunt quæ Menelao student: Vnaque paridi: Ille quidem
Iuno et Minerva: quæ ut videtis non nihil a coetu nostro
semote sedent pleneq; gaudii ex ipso rei geste spectaculo: Hæc
autem Venus: quæ nunc abest semper sollicita pro Paride
quenq; nunc ab impendenti mortis periculo eripuit: Etenim
sine dubio penes Menelaum victoria est: Hos tamen consul-
tare decet: Quidnam hoc loco faciendum putamus: utrum
hos populos in atrox bellum: an in placidam concordiam di-
mittamus: q; si in concordiam nimirum res grata omnibus
iocundaq; contingeret: et Menelaus recipiet helenam suam: tro-
ia vero a discrimine eversionis liberata suisq; ciuib; fræq;ne
perpetuo in columis erit: Hæc Iupiter: Iuno autem ac Minerva

ut erant una sedentes: ad hec dicta tacito murmure subsanna-
runt. (male enim troianis cogitabant.) Et minerva quidem:
quamquam uehementissima: tum in patrem ira: tum decepti uo-
ti mesticia angeretur: tamen se intra silentium tenuit. At Iu-
no erumpentem doloris impetum compescere non sustinens
O Iupiter seuerissime inquit: qualem tu locutus es orationem
scilicet in efficaces inanesq; iubes esse Labores: sudores: erum-
nas meas: quibus me et equos meos defatigavi huc illuc
discurrens: dum grecos in arma solcito: dum mare intrare
hortor: dum ad troiam perduco: quod petens: quo tendens:
Nempe ut priamus cum suis liberis ac ciuibus postrema pate-
retur: Nunc tu hec omnia irrita uis fieri: Verum Age Age ut
Libet: non tamen nos coeteri dii isti tue sententie assentiemur
tuumq; mutabimus factum. Cui Iupiter ab alto pectore su-
spiriis ductis: Demonia inquit: quid tibi tantum priamus ma-
li fecit: quid eius filii: quid reliqui ciues: ut ita in expiabili
eos odio debacheris: ut ipsos omnino destructos uelis: ut tam i-
gnem urbem ab imo euersam cernere cupias: Equidem opinor
si liceret in ipsam priami domum deinde filiorum ac ciuium
rabida intrares: eosq; uiuentes ad huc dentibus lacerares: ac
manderes: Atq; hac demum medicina animi tui uulnus sa-
ciatum iri: existimares. Siquid interest: facito ut uoluntas
fert: nullum pro me passura impedimentum: Certum est ei-
mibi nequaquam in posterum aduersari tibi: ut neq; tu a
me propter hanc rem oburgationis aliquid audias: neq; ego
abste: Coeterum hoc quod dicam: repones unis sensibus: et me
morre teneas mente: Cum et mihi quoq; infenso alicui dilec-
tarium tibi urbium Libuerit illam euertere: nihil esse: ut ira

meam reuocare tentes aut differre: Obsequor enim animo meo
 non precibus tuis: nam istud quod tibi gratificor: Libens tibi gra-
 tificor: sed non libenter. Omnium que sub sole ac stellifero celo
 sunt urbium quidem insignis Troia: Ciuitatum uero sapiens
 priamus cum populo suo precipue mihi est cordi: Apud quos
 ad aram meam perpetuus adoletur odoribus. sacrificiis. Libame-
 tis. Ad hunc Iuno respondens: Tres inquit urbes sunt maxime
 mihi cordi Argos: Sparthe: et mycene: has tu cum infenso libu-
 erit: non dico unamquamq; libet: sed unam quamq; per me
 licet euertas: Neq; ego tibi quo minus id facias: aut opera: aut
 uerbo reluctabor: quamq; si reluctari conarer: nihil proficiam &
 aduersus te: qui es et me et coeteris diis robustior. Verum enim
 uero insignium sit: ut tantam ego operam frustra consumpse-
 rim: Quippe que ut deus et ipsa dea sum. Eisdemq; genita &
 parentibus: et quidem natu grandior: Postremo etiam uxō
 tua: que super uniuersos deos imperium obtines: Itaq; par
 est ut uterq; inuicem gratificemur: ego tibi: et tu mihi: coete-
 rio diis factum nostrum comprobaturis: Iube q̄ primum Pal-
 lada ad exercitus ire grecorum ac Troianorum inductura
 troianos aduolanda foedera: que cum grecis sanctissime p-
 cusserunt: Hec Iuno: quibus pater deum atq; hominum iu-
 piter non abnuens pallada sic alloquutus est. Ito statim
 pallas ad exercitum grecorum ac troianorum: Induatq;
 troianos aduolanda foedera: que cum grecis sanctissime p-
 cusserunt: Pallas uero iamdudum sua sponte ad hoc perpen-
 sa huiusmodi uerbis animosior facta se protinus ab olympo
 demisit in tēas: Et sicut Iupiter uibrato superne sydere cum
 multa ac scintillanti face solet pectora nautarum exercituq;

terrere futuri alicuius mali presagio. Sic ipsa eiusdem syde-
ris et speie in se suscepta et cursum imitata cum in mediū
delapsa est: utrumq; exercitum huius spectaculi pauore p-
cussit: Inter quos fuerunt qui tam ex his q̄ ex illis ad socios
conuersi dicerent: Profecto Iupiter belli pacis atq; arbiter hoc
portento significat: aut durum asperamq; inter nos proe-
lium: aut concordiam et pacificationem fore: Atqui illi ita
dicebant: Pallas uero iterum transfigurata informam stre-
nuū Laodici Anthenoris fili intulit se in acies troianorum
perq; eas incedens circuibat oculis sicubi insignem Panda-
rum inuenire posset: Quem ubi uidit: inuenitq; inter suorum
militum cateruas stantem propius accedens ita affata est:
Pandare uir fortis: ac strenue: siquam mihi consulenti fidē
habendam putas: tunc profecto tibi opus est animo: ut ī
Menelaum sagittam immittas hoc pacto consecuturus ab
omnibus troianis summam et gratiam et gloriam: precipi-
eq; ab Rege Alexandro: a quo etiam augebitur munificis do-
nis si menelaum tuo telo uiderit interceptum: Age igitur
inuocato prius Apolline deo et sagittandi peritissimo ac
tibi amico nuncupatisq; illi uotis: si domum rediens sacrifi-
cium te sibi ex primigenio agnis esse facturum: Menelaum
confodito: Haec Pallas: Quibus stultus ille persuasus arcū
protinus ex corito eduxit: erat autem hic arcus mira arte
uisendus ex cornibus ibicis factus: quam e rupe quadam
prominentem pandarus ex insidiis percusso sagitta pectorē
precipitem deiecit: cuiusq; cornua ex octenis utrinq; ramis
ad fabrum arcuarium contulit: iussitq; arcum ex illis q̄ op-
timum: Et pulcherrimum fieri: adiectis ex auro cuspidibus

34
hunc igitur arcum pandarus eductum recuruato osse con-
tendit humiq; deponunt: Tum iussio sociis scuta opponere
ne forte preuisa re: graeci prius excitato tumultu consurge-
rent: quoniam ipse ictum misisset: depromit sagittas e pha-
retra: ex hisq; unam elegit nunq̃ antea emissam: et inter om-
nes pennas hastili: ferro maxime habilem et ad mortiferum
aptissimam: Quam ubi neruo imposuit: adaptauitq; uota
concepit: si domum redierit: sacrificium se apollinem ex pri-
migenis agnis esse facturum: Finita praece prehensum (ut fit)
cum sagitta neruum retrahens: quasi orbefacto: nam ner-
uus papillae ferrum uero arcui uicinum erat: neruum sagit-
tamq; dimisit sibilante arcu: sed aptius sibilante neruo: Itaq;
expulsa arcu sagitta uolucris auras uolatu percurrentis Mene-
laum petit: plagam inferre atq; exitum cupiens: Sed non
immemores tui Menelae dii fuerunt: ut te intercipi illo sine-
rent ictu: praecipueq; pallas: quae a te ita prope aberat: ut &
mater ab infante suo: quem grato sopore profusum ab impro-
bo muscarum in cursu dextra uentilatione defendit: Itaq;
uenientem ictum in eam corporis partem detorsit: ubi au-
rea fibula Zone committebatur: et ubi thorax uentri insi-
debat: eo sagitta perlata primum per ipsum fibulae aurum
deinde per thoracem postremo per laminam: quae fideles co-
tra missilia tutamen est: et maxime tutele: tunc fuit adap-
ta: nonnihil perstrinxit: a corpore: Statimq; ater cruor e &
uulnere profluxit: ita quales habent sunt: quas indulto
super hebre albentes Meonae: mulieres atq; carie rubrica-
tingunt: easq; in thalamo reponunt multisquidem equitib;
concupitas: soli tamen regali currui destinatas: unde et eq

regii ornentur: et eorum agitator gloriatur: talia tua Erant
Menelae crura: calces sanguine candorem formosorum haurit
distinguente: At ubi atrum cruorem foras emanantem: Aga-
memnon Menelausq; inspexerunt: uterq; uehementer expa-
uit: multo tamen uehementius Agamemnon cum neruum
extra uulnus et aculei tantum extremas pinulat uidit extra-
here: Tunc apprehensa menelai manu profundo gemitu su-
spirans: quem gemitum socii pariter suspiriis exceperunt ita
eum alloquebatur: Ergo ne singulare frater carissime certame
inisti: ut unus in spectantibus grecorum copus ista sustines
Ideo foedera ego percussi: ut tu frater per illa occidereris Ita
ne illi et te confisum iureiurandum uulnerarunt: et foede-
ra tam solemniter ista conculcarunt: profecto non erit ipsis
impune ut nos iure iurando confisos decepisse et deos comp-
tempnisse: Nam et si non protinus desontibus supplicium su-
mat caelestis: tamen posterius sumit: et quidem multo acer-
bius Dabunt itaq; poenas foedifragi Troiani suis uxorūq;
ac liberorum capitibus: nam mihi pro comperto est: q; ade-
rit dies quando insignis troia cum priamo atq; omni popu-
lo excidentur: Siquidem Iupiter ab alto facta hominum exti-
mans obhanc perfidiam indignatus ipse de troianis ipse
supplicium sumet: neq; hoc quominus futurum sit ullo pac-
to reuocari potest: Verum ut hec ita sint: non tamen me in-
foelicem hunc tantum dolorem capere non possum: si tu mi-
hi menelae frater subita morte eriperis: priuabor ego te fr-
suauissime: priuabor et gloria: redibo argos sine te redibo
extrema notatus infamia futurus opprobrio grecis: futu-
rus gaudio troianis: Omnes enim grecos procures te extinto

35
capiet reuulsende patrie desiderium. Itaque Helenam a tro-
ianis recipere tibiq; restituere cogitaueram: non modo illam
non recepero sed te quoq; troianis decepta expectatione reliq-
ro lacebis ergo nobis hunc profectis in hac hostili tra humat^r
ad cuius tumultum uenientibus nonnunq; superbissimis troia-
nis consistentibusq; erit qui dicat: utinam in coeteris omnib^r
ardentis animi conantibus ita compos uoti sit Agamemno.
et auditi suę satisfaciatur: ut nunc fecit. qui re infecta &
frustaq; Labore exhausto: cum tanta graiorum classe quā
huc portauerat: domum rediit inclito menelao fratte hic
relieto. Hæc ille cum diceret: tunc optarim una terra ad infe-
ros me conditura dehisceret. Ad quod respondens Menelaus
inquit: et tu bono animo esto Agamemnon: nec populos ista
oratione perterrefacias: neq; enim letaliter telum penetrauit
in corpus obstante fidei baltheo: thorace: Lamina: quę mihi
saluti fuerunt: Vtinam istud sit respondit Agamemnon quod
ais frater carissime. Nanq; si ita est medicus tentato explora-
toq; uulnere pharmaca adhibebit: quibus dolores acerbi mi-
tigentur: his dictis fidum sibi preconem: Thaltibium iussit &
machaonem diui Aesculapii filium accersere his uerbis: Thalti-
bi q̄ primum huc siste: Machaonem principem ut Menelaum
sagitta ictum inspiciat: hoc enim ei uultus: siue tros: siue Ly-
cius sagittandi scientissimus infixit adeptus sibi insignem &
gloriam: nobis uero ingentem luctum relinquens: Cuius dic-
to thaltibius audiens abiit: circumferensq; oculos sicubi quę
quererat agnosceret: Machaonem aspexit inter suas copias sta-
tem quas ex tricce adduxerat: fortium militumq; eorum
scutatorum: Ad hunc proxime accedens Thaltibius ueni

inquit: accersit te Agamemnon inspecturum Menelai principis
uulnus: quod ei quidam siue tros: siue lycius sagittandi scien-
tissimus infixit: adeptus sibi insignem gloriam: nobis uero
ingentem luctum relinquens: Hec thalibius quibus auditis
mirum in modum Machaon perturbatus est: Repenteq; una cū
nuntio per medias acies: illuc ubi menelaus constiterat: ueni-
unt reperiunt autem illum stantem in medio multorum: et
iam maxima cuiusq; procerum corona circumdatum: hic pro-
tinus Machaon primum ex baltheo sagitte hastile eximit: de-
inde ferreas pinnulas amputat: tum Zonam Laminaq; dis-
soluit dehinc uulnus q̄ alte descenderet: explorat: Postremo ex
presso ex plaga sanguine medicamenta ad leniendum dolore
curandumq; uulnus apposuit miro artificio composita: que
ipse a patre: ille uero a chyrone nutrito didicerat: Dum haec
apud menelaum geruntur: Troiani interim arma coeperunt:
iamq; in aciem instructi procedebant: et ex aduerso greci ar-
ma sibi induiebant: certamen animo uersantes: Ibi iudices
Agamemnonem non dormitantem: non animo territum: feren-
temq; moleste: q̄ res ad manum uocaretur: sed properantem: ut
iuta pugna ipse dimicaret: Igitur curru cathafracto: equosq;
omissis: cum Eurymedonte auriga tholemei Perede filio: uis-
soq; illo etiam atq; etiam ut sibi postq̄ copias instruxisset: et
fesso cum curru presto esset ipse pedibus incedens acies ordi-
nabat: et quos accingere se ad proelium cernebat: ad hos su-
stinens tali eos oratione exorthebatur: Agite dū uiri Argiui:
nequaquam cesset uestrum robur: uester impetus: uestra rei
militaris peritia Ioui optimo maximo pronobis pugnatu-
ros contra foedisragos periurosq; troianos: quorum haud dubie

36
corporibus aues fereq; pascuntur: Vxores autem paruiq; liberi ur-
be direpta euerſaq; a nobis in Greciam portabuntur At quos
pugnam detractantes uidebat hos acerbissimis uerbis increpa-
bat O Argiui nominis dedecus indigniq; militia: non pudet se
ducere uos pugne: quasi iam defessi armis hucusq; deportandis
nec ultra procedere audentes in modum hynulorum timidis-
simi animalis: qui cursu defatigati in medio campi subsistunt:
nec in occursum tendunt: sed in se occurrere permittunt: Num
quid ignaui eo usq; expectatis dum troiani eo ueniant: ubi
naues subducta occupant Littus: ut uideatis an tunc Iupiter
periclitantibus uobis auxilietur: ablatoq; porrigat manum
Atq; hunc in modum Agamemnon hos exhortans: illos incre-
pans ad cateruas Cretensium peruenit: que se iuxta princi-
pem suum Idomeneum armabat Ipse uero Idomeneus: ut ua-
lidis uiribus suis in prima acie curabat Meriones autem Au-
riga in postremis eos qui Longius aberant: urgens ut se arma-
rent: ac duci presto essent Quos cum uidisset Agamemnon ma-
iorem in modum letatus: placidis illum uerbis affatus est. Ido-
menee tu mihi inter omnes graecos praecipuo in honore habe-
ris quo cum aetu: siue domi: siue militie: quin in ipsis etiam
tempestiuis conuiuuiis atq; in populo cui maximi quiq; greco-
rum adhibentur: cum coeteris bibere uolentibus semipleni ca-
lices tibi tantum uni: ut mihi pleniore apponuntur Agedum
igitur capeſce proelium: et qualem te fore gloriari soles: talem
te hodie presta: Ad quem respondens Idomeneus: Ego uero in-
quit summe Agamemnon quemadmodum antea pollicebar
hic dies declarabit me tibi amicissimum esse: sed tu quando-
potius alios: exhortaris: ut quandoquidem foedera facta sunt

irrita: q̄ primum pugnam capeſſamus: manibusq; noſtris troia-
ni per quos uſurandum uolatum eſt: mortem atq; omnia extre-
ma paciantur: Sic locuto Idomeneo Atrides Abiit: plenuſq; gau-
dii ad phalanges ambulans: utriuſq; Aiſis uenit: Eos autem cō-
perit: iam armatos: iam galeatos: iam in procinctu ſtantes Longo
eos a tergo peditum agmine ſequentē: denſis ſcutis: denſisq;
lanceis: et nigrae nubis ſpeciem præbente: qualem ſupra ma-
re ſonoris Zephyri impulſum uementem imbribus grauē p-
cul a monte uerticem conſpicatus paſtor conſueuit raptam
in ſpecum ſubducere oues: pro ſe ac pro Rege ſolicitus: Hoſ ita
accinctos ad boellum ſummopere eſſe gauſus Agamemnon
ita allocutus eſt: Enimuero uos ego in ter grecorum principes
neq; exortari ad boellum debeo: neq; exhortor: quippe qui et
copias ueſtras imperio: et alienas exemplo ad proeliandum
ad hortamini: Quod utinam tibi pater Iupiter: tibiq; pallas: ti-
biq; Apollo Liberet talem animum coeterorum pectoribus in-
fundere: Breui proſecto manibus noſtris expugnata Troia dele-
retur: hec dicens proceſſit ad alios: Venitq; ubi Neſtor copias ſu-
as et hortabatur: et in aciem inſtruebat: præpoſitis ſue legioni
cuiq; ducibus pelagante: Alas tore: Cromio: Emone: Biantē:
Et curruſ quidem in fronte: peditum aut optimos quoſq;: ubi
eſſet Robur belli atq; ſubſidium in poſtremis: imbecilliores
uero in medio collocauerat: Quibus quaſi utrinq; conſiſis neceſ-
ſe eſſet: uel nolentibus dimicare: equitibus quorum primæ par-
tes erant: præcipua præcepta dabat: Iniquens primum mēmen-
tote milites ſuos unusquiſq; moderari equos: ut in loco ſuo ſtet-
et cum aliis non tumultuentur: ut nullus alteri ſit impedimē-
to: Deinde nemo ueſtrum: aut aurigandi peritia: aut uiribus

fretus procedat longius a suis dimicandi gratia: uicissimq; ne-
 mo retrorsum se recipiat: sic enim infirmiores essetis et mag-
 niuriæ opportuni. Postremo cum quis uestrum hostilem ag-
 greditur currum: scitote multo satius esse Lansea pugnare
 q̃ gladio: Id quod illi ueteres factitabant: qui hac disciplina
 hoc more: hoc animo: in bellis usi multas urbes: multa q; op-
 pida expugnauerunt. Atq; in hunc modum senex priscorū
 bellorum doctissimus suos milites ad bellum instruebat: q̃
 ita agentem Agamemnon cum uideret gaudius ita allocutus
 est: optime senex: si qualis tibi mens: tale et corpus foret: uir-
 tutiq; animi uires responderent: sed odiosa te senectus iam ob-
 ruit: Quanto dii boni satius foret: ut translata in alium senec-
 tute ista: tu bona illius etate frueris: et more iuuenum posses
 in medio Marte uersari. Ad quem respondens senior: et Ipse
 quoq; inquit istuc uellem Agamemnon: ac maxime optari
 reuerti ad meliorem etatem: qualis tunc eram: cum Diū &
 Etentationem interem: Verum quid facias? Non omnia pari-
 ter dii hominibus dare consueuerunt: nec mihi uolunt siml
 adesse senilem prudentiam uiresq; iuueniles: atq; ut tunc
 Iuuenis eram: ualens robore: Ita nunc senio confectus: sum
 nihil tamen minus. Sic quoq; inter equites in proelio uer-
 sator modo instigans: Non nanq; seniorum ductum propv
 officium est: Qui post me nati sunt ac uiribus uigent: hi bel-
 la committant: manusq; conserant: sed mea tamen uoce gu-
 bernentur. Sic Nestor: quæ audiens Agamemnon in pensi-
 ue gaudius ad alios duces ire perrexit: Inuenit autem Me-
 nestrum una q; ulyssē utrumq; stantem: utrumq; cum su-
 is: hunc cephalenorū: Illum atheniensium copiis: et his: et

illis ad proelia promptissimis: Etenum stabant dum aliquae
cohortes grecorum lacefferent: et proelium priores inirent: Si
quidem non dum ex alia parte uocem pugnae commissa exa
udierant: Sed tum primum excitatas hostium ac sociorum
phalanges moueri uidebant: Hos ita stantes expectantesq;
Agamemnon intuens obuiuationibus adortus est: Et qd
ita utrumq; te fili Pethei regis: teq; doli uasframenti q; arti
fex formido corripuit: Qui sic semoti estis: qui aliorum au
xilia expectatis: qui donec priores aliqui proelium capeſſa
nt remoramini: quos potius decebat inter primos in acie
uersari: primosq; uenientibus hostibus occurrere: Et sane
uos primi estis: quos ad solenne conuiuium uoco: uos p
ma loca indiscubendo obtinetis: Vobis delicatius obsonia:
uobis nobilius uinum: et quotiens cum uultis opponit
At nunc gratum scio uobis fuerit: si etiam decem cohortes
aliorum ante uos pugnam incipiant: At hunc Vlyſſes to
uo intuens uultu: qualis inquit Agamemnon ex ore tibi
excidit sermo: ut diceret nos signes esse ad bellum: nec au
dere inter primos troianis ex aduerso uenientibus occurre
re: Sed alios priores expectare: Spectato si tibi uacat: et si
istud cura tibi est: Phelamachi patrem cum troianis in p
ma acie pugnantem: et istam uaniloquam rationem mis
sam fac: Tunc Agamemnon cum indignatum cognouisset
attridens: ut conciliaret: ita affatus est: Noli nos ita locu
tos indignari: nobilissime ac sapientissime Vlyſſes: neq;
enim tantopere te obuigauit: neq; tibi preterq; quod anim
fert iubeo: Intelligo tibi consilia non tumultuosa et turbi
da: sed queta ac sedata ee amica: Id quod mihi quoq;

maxime placet: tu modo ingredere proelium: nos autem: Si-
 quid in loquendo peccauimus id tibi postea satisfacere cura-
 bimus: diuq; faciant ut tua in hoc bello uirtus nostram in te
 reprehensionem superuacuam uanamq; fuisse ostendat: hec
 dicens ad alios profectus est. Inueniensq; magnanimum
 diomedem cum eius Auriga Stenello Capanei filio iuncto
 curru insistentem his uerbis increpuit: o facinus quid ita
 terreris Tidei ducis fili: quid ita expectas: ut alii tibi uia
 faciant: quid ita a parente degeneras: neq; enim ille ad hosti-
 um aduentum expauescebat: sed primus inter socios semper
 et solus se obuium ferebat: ut uniuers ferunt qui simul co-
 illo militauerunt: nam ego hominem neq; notum habui: neq;
 uidi unq; licet Mycenae sine armis uenerat: hospitioq; fami-
 liariter receptus una cum diopolinice: uenerant nanque
 petita auxilia ad bellum quod ad thebas eo tempore ge-
 rebant: obtinuissentq; auxilia: que tantopere orabant:
 ut iam decretum erat: ni Iupiter sinistris hominibus My-
 ceneos deteruisset: Atq; cum Mycenae Tydeus moraretur
 fama est neminem illi uiribus corporis potuisse aequari
 At postq; rediens ad fluenta Asopi uenit: Coeteri eum gre-
 ci ad ctheodem prolegato miserunt: Ad quem cum uisset:
 ingressusq; regiam complures illic ciues comperisset: forte
 cum ctheode in conuiuio erant: non timuit: et hostes et so-
 lus thebanos omnes ad quodlibet certaminis genus prouo-
 care: atq; ut animose prouocauit ita omnes sic illi Pallas
 propitia erat: strenue uicit. Quamobrem thebani dolore
 indignationis accensi reuersuro insidias tetenderunt: col-
 locatis ad opportunum locum: qua Tydeus transiturus

erat: quinquaginta Iuuenibus cum duobus ducibus deorū
immortalium robore simulibus Meone Ehomini et Lythofon-
te Anthophoni filio eos Tydeus omnes ad ipsum locum occur-
rentes strauit: occiditq; fretus deorum: quae sibi ministraban-
tur auguriis unum tantum Meonem cum tristi nuncio redi-
re permisit: immo iussit: ut talis fuit Tydeus. At eius fili?
inconcione quidem est patre prestantior: in bello autem mit-
to inferior: Hæc Agamemnon. Cui Diomedes nihil omnino re-
spondit: non ausus talem uenerandi regis refellere orationē
ibi Stenellus solum tacere uidens. Noli inquit Agamem-
non cum scias quid uerum sit Aliter Loqui ac sentis: non me
fallit: nos ut sumus hic uideri prestantiores nostris parenti-
bus: teste una conscientia: Loquor equidem si in illo nos bello fu-
issemus: sacros thebarum muros: uel cum minore exercitu e-
uertissemus: dummodo nobis nec deorum auguria nec iouis
beniuolentia defuisset: Sed illi per nimiam pugnandi teme-
ritatem occiderunt. Quamobrem caue ne eandem parentib?
nostris laudem impartias: qualem filii meremur. Ad hunc
Diomedes tortuo respiciens uultu: Stenelle uir preclarissi-
mus quin taces inquit: noli in istam sententiam plura pro-
loqui: ac meo acquiesce sermoni. Ego uero Agamemnonem
pastorem populorum minime culpandum censeo urgente
græcos ad bellum capessendum. Quippe quem et summum
decus sequitur si uincamus: et extremum dedecus si uincimur.
Eia igitur Stenelle quod ad nos attinet: bellum adeamus
qualesq; sumus rebus non uerbis ostendamus. Atq; hæc di-
cens ut erat armatus e curru desiliit. Ad quem saltim ar-
ma horrifico quodam fragore concussa strepuerunt: adeo

ut etiam animo prestanti uirum conterrituissent: Igitur cre-
 bre undiq; grecorum acies urgentibus eas ducibus in bellū
 pugnamq; descendunt: tali specie qualis undarum est ad ge-
 mentia litora Zephuro propellente tendentium: quae dense
 alieq; post alias festinantes: primo per ipsa spatiosissima maris
 terga tolluntur: mox uasto cum fremitu arenis illesae obstan-
 tes aggeres transcendere conantur: tenuem asperginem alti⁹
 longiusq; emittentes: et grecorum quidem preterq; ducum mi-
 lites adhortantium: monentium: animantium: nullum cla-
 morem: nullam uocem exaudires: cum tot tantę copię esset:
 uerebantur enim suum quęq; imperatorem: crederes lingue
 esse ac mutos: tantum inmensam armorum lucem in illo exē-
 citu uideres: At copias troianorum infinitis obuium gregibus
 compareres: quę intra prædiuitis domini sceptra conclusę cū
 a pastoribus mulgentur: auditis agnorum uocibus assiduos
 balatus exercent: Talis redebatur a troianis sed dissonus: tum
 ac multiplex ululatus tot populis qui auxilio uenerant: sua
 singulis lingua ac suo more uociferantibus: Instigabat autem
 ad pugnam hos Mars: illos minerva: utrosq; terror: utrosq; ti-
 mor: utrosq; peruiicia mortiferi martis soror ac socia quae p-
 mo non ita multum erepta esse solet: nec uehementer assurgit
 mox adeo attollitur: ut uertice ad coelum proxime accedat: cū
 pedibus ingrediaturum p humum: nanq; auda tam acerbi spec-
 taculi uenerat immixtura pectoribus uincendi rabiem: unde
 labor: gemitus: dolor: uulnera: mortesq; nascuntur: Vbi uero
 ambę acies in eundem campum descenderunt: ac subiactu
 teli uenerunt: tunc iacula omni conatu in hostes ac pila con-
 iiciunt: dehinc scutis sublato simul clamore concurrunt: ma-

nusq; conserunt: hic audiri uoces percutientium poterant: et
percussorum illorum cum exultatione: horum cum gemitu: hic
uulnera cerni: sanguisq; per corpora et per solum fluens ac fusus
atq; ut multi torrentes ab altis iugis decurrentes in unum
simul gurgitem tanto cum sonitu commiscuntur: ut cum
procul ab edita rupe pastor exaudiat: sic duorum exercitu-
um et conflictus fiebat: et fragor audiebatur: Primus autem
Athilocus Talisiaden: Ethepolum fortissime in prima acie dimi-
cantem interemit: excussa prius pilo buccula celsisq; cristis:
Deinde eodem pilo in fronte defisso et ad intima usq; ossa adac-
to: Ille adhuc ictum mortis caligine oculis aborta pronus
tanquam turris in medium pugnantium corruit: Cuius colla-
psi inter infesta tela Elephenor: Calchodontis filius arrepto
pede strenue pertrahabat: cupiens q̄ primum defuncti ho-
stis spoliis potiri: Verum hæc misero cupiditas: maturæ mor-
tis attulit causam: Namq; inter trahendum Magnanimus a-
genor nudatum scuto latus lancea haurit: Procumbereq; illic
exanimum coegit: hic tum super amborum cadauera consurgit:
haspera et uehemens in utrosq; exercitus pugna: omnibus ue-
luti lupis in hostes sese ferentibus: ex uno quoque siquem in-
terumat: legente: Ibiq; Ajax Thelamonius: Simoision: Athemio-
nis filium cum eo congressus occidit florentem ætate: & ad
huc cælibem: Quenq; ideo Simoision: uocauerant: Quod eum
mater cum ab Ida descendens pecora ad parentes reuenda de-
duceret: ad ripam Simeontis peperisset: Sed hic misero paren-
tibus alimenta ac uicem pietatis persolvere non potuit: in tam
breue ætatis sue spatium hostili telo interemptus: Ajax enim
obuiam uenienti pectus ad dextram papillam ita uehementi

ictu percussit: ut Lancea per humerum extaret: et hic non aliter
 rueret: et quantus erat porrectus iaceret: q̄ celsa populus pin-
 gui solo adulta manu ferroq; carpentarii celsa ruit: et ingens
 ad ripam fluminis curtilibus rotis destinata prosternitur
 atq; illic relicta exarescit. Quod uidens Antiphus Priami fili'
 bello strenuus in Aiace iaculum contorquet: quod non ipsū
 Aiace: sed Leucum Vlyssi fidicissimum comitem pertulit: his
 enim inter confertos pugnantes ac socios simoision cum ingenti
 strepitu trahebat: Sed accepto ictu mortuum manu remisit: pa-
 riter et iuxta percubuit: cuius nece Vlysses infurorem accensus
 ad primos pugnantes processit: et q̄ maxime poterat collato
 cum hostibus pede: uibrato telo circumspiciens in quem illd'
 potissimum torqueret: Troiani autem ut in se quisq; dirigi
 ictum cernebant: sese loco subducebāt: tamen licet sparsos pal-
 lentesq; ob metum uideret: non incassum uibravit ictum: p-
 cussio Demochontem Notho priami filio: qui ex Abido uene-
 rat: ubi equos uelocissimos patrie custodiebat: Huic vlysses
 ut dolor uires dabat: Lanceam per utrumq; tempus exegit: ita
 ut alterum hasta: Alterum spiculo teneretur: Eo ad terram cū
 uasto armorum sonitu collapsa: Troianorum primi pugnatōres:
 atq; adeo ipse Hæctor pedem referre coeperunt: Tum Graii in-
 genti clamore trahere cadauera: ac spoliare longius procedere:
 instare cedentibus: in apertam fugam illos compulsuri: nisi Apol-
 lo cuncta ē pergamo prospectans indignam hanc rem animo fe-
 rens troianos ad reintegrandum proelium animasset excla-
 mans: Inferte gradum troiani equites: ne cedendum in bello pu-
 tetis: Neq; enim lapidei sunt: aut ferris membris: ut uestro mu-
 crone confodi nequeant: Quin et Achilles Thetidis filius ab

hoc proelio abest: sedens intra tentorium in socios grecos uehe-
menter iratus: Sic Apollo ab urbe horrendis uocibus troianos in-
citabat: Incitabat inuicem Achiuos Pallas Adiens quoscunque
cessare animaduertebat: Tunc Diori Amariachide fatalis
hora admota est: Ei nanq; Pyrrhus imbrasides Trachum pa-
triceps: ex Eno patria profectus dextrum crus prope talum mo-
lari percussit: neruosq; utrosq; fregit atq; ossa contriuit: rur-
susq; non contentus illo uulnere: collapsum retro et manus fu-
gente iam spiritum ad fidos socios iam tendentem accurrens
ad umbilicum ferit: statimq; illi homenta perfossa sunt: Eterna
et tenebre oculis obducat: Coeterum in hunc se telum recipi-
entem dextra thoantis etholi contortum pectus ei super
papillam transfixit: atq; in alto pulmone defixum est: Quod
ilico accedens thoas e pectore eduxit: et gladio quem distin-
xerat: medium uentrem amputans emori illum citius coegit:
non tamen ipsius mortui eximiis potari licuit: circum se funde-
tibus undiq; triacibus: et in unum tela intendentibus: ut ea
a defuncto suprema contumeliam propulsarent: Ita thoas q;
uis magno ut corpore sic robore: usq; bellandi Relinquere
in spoliatum cadauer coactus est: Interea dum hi adhuc Lo-
cum geruntur: plurimi quoq; alii et hic et alibi cadebant: Adeo
quidem ut horum operam uituperaturus non fuerit: Siquis
per medium se tulisset: nullo eum neq; gladio: neq; telo perstri-
gente: quam manu Pallas ipsa circumduxisset: inuolabileq;
ab omni telorum in cursu prestasset: ~

ILIADOS LIBER QUARTVS EXPLICIT
INCIPIT QVINTVS T^o FELICI
T E R .

PALLAS AVTEM VT PRE-
 ter coeteros grauos bellatores Diome-
 dem faceret: tum in certamine in-
 signem: tum ex certamine compote
 gloria: illius animo maiorem impe-
 tum: corpore maiores vires: armis
 quoq; splendorem dedit: Nam ex
 galea: ex scuto: ex humeris igneus
 splendor emicabat: Instar Autun-
 stelle quae ex oceano lota consurgens sereno coelo praeter
 coeteras fulget: Huic similem Diomedem illoq; animi ac
 corporis robore praeditum eo Pallas immisit: ubi plurim⁹
 strepebat belli tumultus: Erat autem Diomedes pedester: cui
 uenienti phlegus atq; Ideus eodem in curru stantes in oc-
 cursum tendunt: Iuuenes in omni bellandi genere scientissi-
 fratresq; Troiano Darete geniti: viro admodum locuplete &
 optimo mulciberi sacerdotem et tendunt ex diuerso: Alter
 quidem pedester: Alter uero Equester: qui ubi propinqui
 facti sunt: Phlegus Lanceam prior in diomedem contorsit
 quae supra sinistrum delata humerum sine ictu praeteruecta
 est: quod non fecit Lancea Diomedis: Namq; in medium adac-
 ta Phlegi pectus interq; papillas defixa iuuenem occidit: eu-
 q; e curru precipitem dedit: Quod frater uidens viribus su-
 is diffusus desiliit: relictosq; curru a fratre fugam coepit: non
 tamen euasurus nisi mulciber futuram senis miseratus orbi-
 tatem obducta nube fugientem iuuenem ab oculis fugantis
 ademisset: Illo fuga erepto Diomedes equos cum curru pre-
 hensos sociis tradidit ad naues deducendos: At troianos ubi

alterum ex Daretis filiis transsolum iacere. Alterum egre fuga liberatum cognouerunt: ingens formido peruasit: hic Pallas prehensa martis manu ita illum allocuta est: Quid Agimur Mars maioris cruento ac sanguinarie: non sinemus troianos grecosque perse ac sine nostra ope pugnare eosque uincere utris Iupiter optimus maximus uictoriam dederit. Nos mihi crede a bello supersedeamus nec Iouis indignationem uelimus incurrere: haec cum dixisset a pugna martem seducens apud ripam Scamandri in herboso sedili collocauit: et Troianis iam omnibus in fugam uersis Insequentibusque graecis singuli principum aliquem ex hostibus interficiebant. Quorum primus Agamemnon summus graiorum princeps Odion Alizonum Ducem ingentis corporis uirum Iaculo inter humeros ultra pectus infixio decurru deiecit: cum uasto tum corporis: tum armorum fragore. Inclytus autem Idomeneus Pheseum Meonii Borii filium ex fertili Tarna profectum Pilo longo apud dextrum humerum percussit: e curruque in quem modo ascenderat ruere moribundum coegit: ac spoliandum cretensibus suis reliquit: Scamandrus uero Menelaum insequentem fugiens tergo Iaculum illius accepit immo et pectore. Namque et pectus transfixum est: atque ut currebat pronus collabens ruina corporis atque armorum immensum sonitum dedit: qua ruina ac sonitu conterriti equi resiliences fugam capefferunt relicto domino: quem et spiritus animusque reliquerant: Filius hic Strophis fuit uenandi sagittandique solertissimus: Quippe ab ipsa Diana institutus: Sed tunc ei neque peritia sagittandi: quam in percutiendo omni ferarum

genere tantopere prestabat neq; Diana auxilio fuit quin telo
 Menelai occideretur: Erat inter fugientes Pheredus quidam
 illius Armonidis filius: quem in præcipuo quodam amore
 Minerva dilexerat: ideoq; nihil eum fugit: quod fabili arte
 effici posset: Is inter alia quae fabrefecerat: naues illas Ale-
 xandro edificauit: quae fuerunt omnium malorum caput
 perniciosas atq; mortiferas: ut coeteris troianis ita ipsi aedi-
 ficatori: quia deorum monita non intellexerunt: huius filius
 Meriones cum fugientem assecutus esset: dextrumq; Lumbū
 telo confodisset: Adacto inter ossa usq; ad uesicam ferro in ge-
 nua cum gemitu procumbit: Statimq; obortis Lumina ad te-
 nebris extinguuntur: Meges autem Phylides et ipse cum prope
 accessisset: pedato occiput eius Pilo hausit: transfixaq; cerui-
 ce ubi fons neruorum est: dentes mento affixos execut: quo
 ex uulnere moriens ille humi procubuit: fuit autem hic fili-
 anthenoris Nothus quidem: a Theane tamen nouerca mari-
 talis obsequii gratia non aliter educatus q̄ si legitimus q̄ si
 vnus ex ipsis liberis fuisset: Eurypilus quoq; diu Hipseno-
 ra interemit filium magnanimum Dolopionis: qui erat Sa-
 cerdos Scamandri in tanto honore habitus: ac si deus esset:
 Nam fugientem ab eo assecutus manu cum toto Lacerto ense
 præcidit qua humi delapsa cum multo sanguine ipse q̄
 Hipsenor caligantibus dura morte oculis expirauit: Interea
 cum hæc apud alios geruntur: Diomedem non dignoscas ut^a
 ex parte: aut cum quibus troianis ne an grecis dimicaret: &
 Ita iam in medium hostium mediumq; campi penetrauerat
 torrenti fluuiio similis: qui immensis repentinisq; umbri-
 bus adauctus ac præcipiti impetu euolutus: non solitis ripis

non aggeribus intutela ortorum agrorumq; estructis cobi-
beri potest sed omnia tamen scindens: dissipansq; ac pontes ipsos
soluens Letas segetes: ac pingua late agricolarum culta de-
uastat: Sic Diomedes quauis densas: quauis fortes Tro-
ianorum Phalanges: nemine resistere sustinente: turbabat: quē
ubi tam hostilia agentem Pandarus Licaonis filius animaduē-
tit: Protinus in eum Directo arcu assurgentem in uulnus fe-
rit: infixam q; apud Thoracis oram in humero dextro sagitta:
et contrariam usq; partem adacta: Quo uulnere conspecto: Pā-
darus & late sanguinante thorace proclamat: Inferte nunc
pedem Troiani nunc ingrute animosi equites in hostes gre-
cos: quorum prestantissimus ita meo telo ictus est: ut rear diu
incolumem esse non posse: si me non frustra Apollo huc ueni-
te ex lycia iussit: Hec gloriabunda uoce Pandarus: Diome-
des autem magno sed non Letali uulnere affectus relato pede
ad currum suum quem non procul Stenellus ducebat: se se
recepit: Ibiq; sistens gradum: ad Aurigam suum inquit: Pro-
pere quæso amantissime Stenelle: descende de curru: ut hanc
cuellas: quæ me cruciat ex humero sagittam: Quo audito Ste-
nellus festinanter e curru desiliit accedensq; ad humerum de
uulnere euulxit: Tunc ingenti vi sanguinis statim effusa et p
arma affatim defluente his uerbis Diomedes Pallada obse-
crabat Tritonia magni Iouis filia si quando te aut patri
aut mihi studiosam exhibuisti in bellis: nunc quæso exhibe-
as: tribuasq; ut et incolumis sim ex hoc uulnere: et uirum il-
lum qui me percussit meis manibus meoq; telo adortus occidā
qui gloriabundus ad suos dixit fore ut non diu iocunda ac
solis frueretur luce: Sic orantem Pallas exaudiens ad hominē

accessit immisso in illius manus Lacertos. crura pedes: ac coetera
 membra agili robore: Sic cum Allocuta est: bono animo esto Ty
 tides nec dubites pugnare cum teucris: En immissi in tuum pec
 tus uim illam paternam: qua semper Tydeus in pugna intre
 pidus fuit: Quin et nubem tibi: qua mortales oculi teguntur a
 moui: ut homines deosq; discernas: ne fortem per errorem certa
 res: cum diis pro hoste pugnantibus: cum quibus haud quaquam
 uelim te in bello conserere manus: una tantum uenere excepta
 quæ si in pugnam descenderit: ne utiq; dubites eam ferro restri
 gere: Hec cum dixisset Pallas abcessit: At Diomedes tum ge
 minatis triplo q̄ antea fuerant uiribus: tum admonitus de
 factus animosior: ad primos continuo pugnatōres processit: in
 morem Leonis: quem in agreste ouile insilientem pastor clam
 destino telo sauciauit: non occidit: eoq; uulnere irritata fera
 non ausus gregem suum tutari presertim solitudine Loci ter
 ritus foribus abdit sese ac pauidas oues et præformidine se
 condensantes turbantesq; derelinquit: Leo autem custode sub
 moto uictor e stabulo prosiliit: Eodem Diomedes animo in
 Troianos & eadem ferocitate inuadit: Atq; hic primum inte
 remit duos Principes Astinōum & hyppiroma: Illum quidē
 iaculo sup̄ter papillam defixo: hunc autem brachio cum toto
 humero machera amputato: Deinde his relictis fertur in Am
 bantem & polylidum: eosq; obtruncat filios Euridamantis
 interpretis somniorum: qui tamen filiis inbellum proficiscen
 tibus somnia non est interpretatus: Post hos inuadit interemit
 q; duos fratres Xanthum: & thoona fenopis filios: præter quos
 nec habebat alios pater: nec habiturus erat extrema confecta q;
 iam ætate: quos Diomedes occidens immensum Luctum per

ennesq; Lachrymas misero seni reliquit: Non Amplius Libe-
ros e bello reuersuros uisuro: Alienisq; patrimonium filiis
suis destinatum relitturo. Tum duos priami filios eode
in curru stantes Hechemona et cromion interemit: ut Leo
in armentum bouum pascens impetu facto Taurum uaccam
uere ceruice correptam sternit humi ac lacerat: Sic Diome-
des interemptos fratres precipitatosq; de curru armis exi-
it: quas exuias cum equis & curru comitibus tradit ad
tentoria deducendas. Huc itaq; dissipantem ita suorum
globos ut uidit enneas propere ubi pugna uehemens et plu-
rimus tumultus erat: se confert: explorans ubinam strenu-
um fortemq; Pandarum inueniat: quem cum inuenisset adi-
issetq; ita est allocutus: Pandare ubi tibi arcus ac sagitte: ubi
illa gloria: ubi illa sagittandi peritia: qua se tibi nemo neq;
in Lycia preferre: neq; hic conferre audebat: Agedum sub-
latis ad Iouem manibus immitte in hunc telum quicunq;
est tam ualidum tot tantorumq; troianorum confectorem
nisi quis deus est: qui tantam nobis pernitiem infert ira
tus Troians ob fraudata sacrificia. Dura autem res est de-
orum ira: Cui respondens Pandarus Aenea inquit fortium
troianorum princeps: Equidem hunc Diomedem esse: Vt
aspectus declarat existimo: Agnosco clypeam: Agnosco cy-
cono et buccula galeam: Agnosco equos: non tamen plane
diuidico deus ne sit: an homo: et is quem tebar Tydeo natū
Quippe tanta quae fecit: sine deo non facit: Nam deorum
immortalium quispiam nube contectus hic adest: ictumq;
in corpus eius euntem alio retorsit: Siquidem modo apud
thoracis oram dextrumue humerum sagitta percussi: trans-

44
egiq; : ut cum spem conciperem cum hoc uulnere ad inferos
descensum ire Vana tamen spe frustratus sum aliquo mihi
ut opinio fert: irato deo: cum presertim equi cum curru mi
hi presto non sint: quos ascendam: et ex quibus dimicare
possim: omnes domi relictis: Vndecim namq; currus sunt mi
hi in Lycia recenter instructi decorisq; peplois babylonias sta
gulis circumdati singuli cum binis equis: qui sedula cura
delicateq; aluntur: eos senex pater multis me uerbis uentu
rum hortabatur ut ducerem: et ex bigis cum hoste pugna
rem: uirtutemq; equestrem inter Troianos principes osten
derem: Quod ego ut erat multo satius facere: nolui parcens
equis: ne forte ob nimiam bellorum curam: qua uos impli
citi estis non haberent ordeum auenamq; unde ex consue
tudine pascerentur: Itaq; illis relictis ad troiam pedibus
ueni arcu sagittasq; fretus: quae tamen domi profutura nō
erant: Namq; quos duos egregios imprimis hodie percussi
et quidem graui uulnere: eos non occidi: sed ad proelium
magis irritaui: aduersis nimirum fatis illo die quo suspen
sos ad paxillum hos arcus sagittasq; desumpsi uenturus
ad troiam: ut operam in bello nauatemq; qua gratificare
cum coeteris troianis tum praecipue Dio hectori: q; si digres
so hunc mihi contingat reuolare patriam: penates: uxorem
nisi eos meis manibus confringam: igniq; imponam protin?
hostium aliquis caput mihi detruncet: A deo frustra me
cum in cassum huc attuli: Ad hunc respondens princeps
Aeneas: Noli inquit pandare ita loqui: immo nihil prius
erit: q; ut aduersus hunc in hac munitissima biga experia
mur occurrere: Quare Agedum huc Ascende: ut noscas#

quales equi Troianorum: quoniam in campis experti: quoniam uel insequendo fugientes: uel infugiendo insequentes sunt pernices. Atque in quodlibet flectendi se latus agiles: quibus salutem nostram si Diomedem affuerit contra nos Iupiter fugientes urbem uersus tueri possimus. Cape tu igitur haec uerba: frenaque & aurigare: ego uero descendam ut cum illo conseram manum. Aut tu Diomedem excipias et ego currum equosque moderabor: Cui Pandarus: tu uero inquit Enea uerba tibi habe: equosque tuos aurigare: qui melius assueto parebunt auriga: quam insueto. Ne forte si Diomedem iam uictorem uoluerimus effugere: hi uocem meam aurigationemque extimescentes tuam desiderantes recusant: e proelio excedere: occasionemque prebeant hosti: ut et nos trucidet: et ipsos captiuos abducatur: tuos igitur equos tuamque bigam moderandam tibi relinquens uenientem hominem hoc pilo excipiam: Haec cum dixissent: currumque ascendissent immixtis equis in Diomedem strenue ferebantur: Quos cum eximius Stelenus Capanei filius inspexisset: continuo solum his uerbis affatus est: Carissime mihi Diomedes: En in te infesto animo properantes: Video duos fortissimos optimosque bellatores Pandarum Lyconis filium sagittiferum unicum: et Eneam magno Anchisa deaque uenere genitum: Paulum itaque cum curru retrocedamus: nec quales ita mihi in medios hostes progredi uelis: ne nimia animositate incautus occumbas: Ad hunc toruo Diomedes intuens uultu Desine tu mihi istis consiliis timorem fugamque suadere: non enim persuadebis cum minime genero sumpsit ac decorum mihi aut retrocedentem pugnare aut aduentante hoste terreti: & mihi quoque ualide uires

adsunt: usq; adeo currum ascendere contemno: nec operiar
 eorum aduentum: sed ipsis obuiam pergam: modo mihi armi
 potens Pallas sit auxilio: In spem adducor ut horum qui me u-
 no in curru inuehuntur: sic non uterq; saltem alter retro non
 reuebatur manu mea interfectus: Idq; quod dico trade memo-
 riæ: si Pallas mihi Pallam de amborum nece concesserit: nul-
 la in te mora sit: quin insiliens in æneæ equos a curru frena
 corripas: & bigam ad nostra tentoria adducas: Sunt enim
 ex eo genere equorum quos Iupiter pro adæpto ganymede
 filio troi donauit Prestantissimos inter omnes qui sub so-
 le sunt: ac sub aurore: Ex quibus princeps Anchises furti
 laumedonte inscio suppositis equabus quatuor substulit
 pullos apudq; se maiore cum cura educauit: Ex his duos ut
 cernis feroces æneæ filio ad belli præsidium contulit: quos
 si coeperimus et prædam et egregiam sane Laudem retule-
 rimus Dum hæc inuicem Diomedes Stenellusq; colloquunt^o
 iam Eneas ac Pandarus incitato equorum cursu affuerunt:
 et prior Diomedem Pandarus est allocutus: Dyre Tytides
 non te confecit: qua te percussi sagitta: tentabo nunc: an
 cum iaculo ad te interimendum felicior sim. Hæc Locutus
 ualidum iaculum iubrat: eoq; ictu cum scutum Tytide ad-
 usq; thoracem penetrasset: exclamat nunc certe adintamū
 percussus es uentrem: nec te diu arbitror incolumem fore
 sed daturum mihi morte tua eximiam gloriam: cui Diome-
 des minime territus: Pandarē inquit et opinione et ictu
 deceptus es: nec me tuum perstrinxit: ut ais iaculum: qđ
 secus in uobis eueniet: quos non prius dimittam: q̃ alter
 uestrum sanguine suo mecum imbuat telum: Hæc dicens

telum iaculatus est: quod in uultum Pandari Pallade
dirigente illatum: perfosso super oculos naso: superioribus
contractis dentibus excisa lingua per ipsamq; ceruicem li-
gno tenuis emicuit: Ad quem idum Pandarus e curru
prolapsus est: armisq; uersi coloria et Late Lucentia cra-
et ingentem fragorem reddentibus: ea ruina ac fragore
conterriti equi ac resiliences sese auerterunt: eum anima
iam atq; anima relinquente. Hic heros atq; hominum
princeps Aeneas uertus ne iacentis amici cadauer ho-
stes eriperent: uiribus confusus Leonis ritu profiliit ter-
ribiliq; clamore uociferans obiecto clypeo atq; hasta mor-
tuum pretegebat: paratus occidere quencunq; se obuium
ferret: Huic diomedes arrepto dextra ingenti saxo: facileq;
sublato: q; duo quales nunc homines: ferre nequeant: co-
xam percussit: contractaq; carne: atq; utroq; rescisso neruo
uerterum soluit: hominemq; offusio ante oculos tenebris
procumbere: et manu qua candens ingenua se exciperet
atq; inniteretur: assurgens tertiam contingere coegit: for-
sitan occisurus: nisi re statim cognita: Venus mater ac-
currens Lucidum peplum quem gerebat: illi nequius eu-
hostium confoderet: ueluti propugnaculum contra tela
duplicem pretendisset: candidisq; Lacertis dulcissimu
complexsa filium e proelio subduxisset: Ibi stenellus no
immemor socii mandatorum equos: quibus insistebat
nihil & a turbaq; seducit: Ibiq; cum eo statuisset in aq; s
eneae inuadit: ac prestena apprehensos abducendos in-
tentoria sua Deiphilo tradit uiro amicissimo et in priis
industrio: queng; inter aequales maximi faciebat. Ipse

46
rursum conscenso suo curru sumptisq; habenis Diomedem
Illuc hero in Venerem infesto telo ferebatur: non nescius eam
non exisse ex illarum numero dearum: quae president bel-
lis: et in quarum arbitrio uirorum est sita uictoria: Vt Mi-
nerua atq; bellona sed inbellem & sine uiribus deam: qua
inter frequentiam bellantium secutus propere atq; asscutus
per ambrosium peplum: quem ipse Karites elaborauerant:
immissa Lancee cuspide percussit: extremitatemq; tenere
manus facile ac uolam usq; transfodit: Quo ex uulnere coe-
lestis sanguis humorq;: qualis e diuinis corporibus solet:
emanauit: quippe nec fruge uescuntur dii: nec uinum potant:
eoq; exanguis sunt: et immortales nominantur: Venuus autem
simulac percussa est: uehementer ciulans filium a se: ut ma-
nibus gestabat: pro dolore dimisit: quem tamen destitutum Apol-
lo suscepit nube: ne quis hostium ei telum in pectore defige-
ret: obducta Diomedes uero abeuntem uenerem etiam clamo-
ris conuulsus persecutus est: Abi inquit: abi e pugna et
bello: et si filia iouis es: uenus ignaua: At non satis habes co-
ruptelis tuis expugnare muliebre sexum eneruam et molle:
nisi etiam interpreliantium uirorum coneris arma uersari: Quid
si iterum facere tentabis: extimo fore: ut malo tuo edoctam et
proelium aduise te pigeat: Hec Tytides: Illa autem sedante
spetiosa membra sanguine abibat gemens exanimata dolo-
ris inpatiens: Sed eam uelocissimam iris excipit: et a tumultu
certaminis eduxit: Ad Martemq; deduxit: quem ad sini-
stram pugnae in nube equis collocatis & hasta sedentem of-
fenderunt: Ad cuius pedes ingenua procidens uenus: suppli-
cibus oculis: molliq; uoce: atq; his uerbis eum est conprecata

Suscipe me frater suauissime: commodaq; mihi parumper equos
tuos: ut in coeleste domicilium deorum petgam: Atroci nanq;
cruciata confiteor saucia ferocissimi Diomedis manu: qui etiā
quae sua audacia: cum Ioue ipso pugnaret: Sic locuta: exoratis
que equis maestitia grauis incurrum ascendit & aurigante iri
equosq; sua sponte rapidos et uerberibus addere cursum co
gente: inuastum olimpum continuo perlata est: Ibi currum &
iri sistente solutisq; equis ambrosiam apponente: Venus eum
descendisset super matris Dione genua procubuit: Illa ample
xata filiam mox eius manum prehensens: Quis te inq; deo
rum lepidissima filia tam indigne multauit: tanq; facino
ris alicuius manifesta: Cui respondens Venus: Vulnerauit me
inquit ferox Tytides: conatam surripere ē prelio eneam meū
quem Anchise genui: dum boues pasceret: inter omnes filios
longe amantissimum: omnino iam non cum Troianis certam
est: sed cum diis: Huic respondens Dia Dearum Dione: Perfer
inquit filia: ac tolera istam: et si acerba tibi est: offensionem
et noli te afflictare imitata alios deos cœlites: quorum mul
tos graues acerbosq; cruciatus: ut ipsi hominibus intulerunt:
ita uicissim ab illis illatos pertulerunt: Pertulit graues cru
ciatus Maiores arbiter ille bellorum a fortibus iuuenibus
Alcei filius Oetha et Ephialte arctis uinculis alligatus et in
olla Aerea reclusus: Illic propediem fortasse periturus (Hā
tredecim menses durauit forti iam illo corpore atq; animo
exhausto) Nisi eum Mercurius admoniti praeibusq; Erytee
nouercae furtim liberasset: Pertulit graues incredibilesq; cru
ciatus et Iuno exuulnere: quod ei Amphitrionis Iouisue filius
apud dextram papillam Trigona sagitta inflixit: Pertulit de

niq; Magnus quoq; Pluton: Et ipse simili telo ab hoc eodem
 viro percussus in humero apud Pylon inter strages occisorum:
 atq; ita percussus: ut eo ictu periturus fuerit: si immortales pe-
 tire possent: ita eum conficiebat dolor atq; cruciatus: sed cū ī
 coelum uenisset ad domicilium Iouis: ibi Peenon mitigatoriis
 uulneri medicamentis apposis eum curauit: Infelix igitur q
 sic peccat: q̄ sic desidet: ut deos offendere & sauciare sagittis
 non reformidarit: Diomedē autem si nescio: ut in te euaderet
 consiliis suis Pallas cōmouit: insipiens insipientem: q̄ nō intel-
 ligit eos: q̄ ad uersus deos certare uolunt: ne utiq; posse esse
 longeuos: eoq; propter hanc offensam nulli filii a bello sibi reuē-
 so ad genua blandientur: q̄netiam atq; etiam consideret: & si tā-
 topere uiribus pollet: sup̄ coeteros grauos: neq; tñ te prestan-
 tior dimicet secum: neue Egiealea uxor A drasti filia non ita
 multo post in tenebris ē somno excitata: ut Domesticos ac ne-
 cessarios in maritalis desiderii solatium uocet: His dictis Dio-
 ne utraq; manu telo epalma ueneris expresso sanauit uuln'
 acerbitate doloris sedata: Pallas autem & Iuno hęc inspectā-
 tes facitis dictis apud Iouem inuidiam quandam ueneri cō-
 flare conabantur: Itaq; Pallas inquit: Iupiter p̄ nunq̄d ob
 id qđ dicam succensebis mihi: En Venus quandam græcarum
 feminarum subornatam ad Troianos: quorum studiosissima est:
 adducens molliculam manum porrexit: ad aureā fibulā bal-
 thei illi: cum eā fouet ei q; blanditur: Ad hęc uerba surridens
 Iupiter: ac uocata uenere inquit: nō ē mea filia muneris tui trāt-
 tare res bellicas: sed uxorias Amatoriasq; Ideoq; tu cole amo-
 res: Amplex²: oscula: pugnas uō bellicas fortis Mars ac Stre-
 nua minerva meditabuntur: Hęc inter se cū dii fabularent²

Iterea Diomedes infesto in Aeneam telo ruebat: nequaquam reuerſus
apollinem tam magnum tamque presentem deum: a quo scien-
bat Aeneam in manus esse susceptum: tanta occidendi atque
spoliandi hominem auditate tenebatur: Ter itaque in eneam
occisurus irruit: ter ab irato deo reperiſſa pelta inhibitus
est: Quarto autem cum idemoni similis insiliret: Tunc in eum mi-
rabundo terribilique clamore Apollon ita affatus est: Cerne quid
agas Titydes: retroque cede: nec ita desipias: ut æquandum
te sentias esse nobiscum: mortalem cum immortalibus hominem cum
diis: interris bitantem cum hiis qui celestes incolunt domos
Titydes autem indignationem dei deuitandam sibi existimans
nonnihil retrorsum sese recepit: Ille Aeneam ex acie sublatus
in Augustam: pergamum detulit in magnoque aditu templi
numini suo dicati deposuit Latonæ matri ac sorori Dianæ cu-
randum ac roborandum substituto: Interim inani Idolo: quod
ad imaginem corporis armorumque Aeneæ effinſerat: Circa quod
Troianorum Grecorumque certamen inruduit: scutis: clipeis
peltis ambarum primum inuicem confligentibus: neque uero
hanc rem fecisse Apollo contentus Martem et Allocutus est:
Nunc ne inuenis tuus manibus Mars Maior belloy pre-
ses inuades abigesque a prælio Titydem hunc quæ cum Ioue (ea
hominis temeritas est) certare auderet: Nam primum uenere
inuola percussit: Deinde in me irruit: non homini sed demoni
similis: Hæc ubi Apollo dixit: ipse in excelsa pergamo consedit:
Mars autem ingressus troianas acies sub Athamantis specie
fortissimum Thracum principis his uocibus præmi filios hortabatur
O filium Regis O filium Priami quousque tandem cives sociosque ue-
stros ab hostibus trucidari toleratis: nunquid dum ante muros Troie

et an portas greci preliantur En Aeneas magnanimum Anchise fili
 quem in eodem habemus honore: quo Hectorem: iacet ab hoste percus-
 sus: de quo auferendo inter utrasque acies summa ope certatur: Quia
 Agitur dum uniuersi ab hoc tumultuoso discrimine uirum sane
 egregium atque amicum uendicemus: Hec dicentes animi audaci
 atque singulorum excitauit Ibi quoque Sarpedon hectorem adiens du-
 rioribus eum uerbis incusauit Ingens Hector quoque abierunt il-
 li spiritus: illae uires: cum solebas predicari sine ciuib' sineque au-
 xilio sociorum te solum cum fratrib' atque affinis urbem contra gre-
 cos posse defendere: Hunc eorum quibus confidebas: nullum in pugna
 uidere: nullum posse dignoscere: omnes a Diomede perterriti:
 tanquam canes a Leone defugerunt: nobis sociis periculum relinquentes
 quod certe peristamus in pugna: non cedimus Atque ego non cuius ur-
 sum: sed totius: nec meas fortunas: meaque pignora in hac urbe
 collocata habeo: ut per his tutandis necesse mihi sit in aciem de-
 scendere: Longe enim mihi hic absunt in Lycia festiuissimus fi-
 lius amantissima uxor: opes immense et cuius quanta non
 habet optabiles: Quae omnia ut uobis gratificarer reliquit et tanto ter-
 rarum tractu profectus sum: nunc quoque pro uobis in acie sto: ut
 contra Diomedem dimicem: ut uobis dantibus terga tamen peristo:
 meosque comites sedulo ad certamen exhortor: quod quod non metuo
 tanta amittere quanta uos Troiani tam non spero adipisci quanta
 greci: Tu uero Hector hic stans oculum tenes: nec iubet populares
 tuos per caris coniugibus pignoribusque persistere in acie atque pugna-
 re: ne forte nisi suppetias feratis: ipsi mox uelut reti quodam:
 circumuenti ab hostilib' copiis occisione occidamini: precla-
 raque Urbs uestra expugnata euertatur Quod te Hector diebus ac noctibus
 cogitare oportet: & Duces sociorum obsecrare: ut longinquum expediti

onem tollerent: ut bella fortiter gerant: ut in laboribus piculis
q; pseuerent: nec eis te acerbius increpandi prebere materia:
Hec Sarpedon. Cui orone Hector uelut morsu quodam pstric-
tus: Protinus ut erat Armatus e curru desiliit. duoq; Iacula
manu gestans rediit in pugnam: et ubicunq; suos aut fugere
aut cessare cernebat: repetere procliu hortabatur. Cui imperio
illi parentes infestis telis in grecos stare ceperunt. Aurigis q; a
fuga in hostes conuersis: et cursum equorum incitantibus. Ad
quorum aduentum grecorum (nam hi nequaquam territi sed se prode-
santes impetum expectant) non aliter oppleta sunt corpora &
puluerem nube pedibus equorum excitata et in altum uolitante:
quem dum messores ad arcam frumenta uentilabris pur-
gant: Si mihi quor Aura ingruat: purgamenta ipsa quod acus uo-
cant. Longius copiosiusq; plecta culminibusq; palearum cumu-
losq; compleant candidioresq; efficiunt: hic itaq; exorto Aspero
prelio utrinq; armatas manus multo cum robore conserebat:
sed eorum oculis Maiors caligine offusa huc atq; illuc discer-
rebat adluuat exhortansq; troianos: ut mandata apollinis
exequerentur: q et ipse ubiq; troianis aderat: cum uideret
inuicem Mineruam uersari in bello ferentem: auxilia gre-
cis. Insup Eneam uigore animi ac corporis recepto ex angu-
sto aditu e ductum pugnae restituit. Qui ubi in medio suorum
conspectus est: non uiuens modo: uerum etiam incolumis atq;
acriter pugnam ciens: mira omnes socii exultauere. Letitia
cupidi etiam percunctandi hominem: sed id p laboriosissimas
pugnae occupationes facere non licebat: in quas uocabantur
deo Apolline: deo Marte: Dea pnicacia: quae semper in facia-
ta certamine est: Certamen accendente: et ipsis spem uictorie

ostendente Graios autem duo Aiaces et Vlysses ac Diomedes
 ad pugnam urgebant: sua aliqñ sponte animatos atq; ereptos
 quippe neq; ad clamorem troianorum territi sunt: neq; ad ua-
 lidam impressionem gradu dimoti: in eodem quo insisterant:
 uestigio pmanebant: tanq̃ nubes ad editissimorum montium
 uertices: cum a glo atq; alii uenti q̃ fuscas nubes sp̃ suo dispel-
 lunt: uolente Ioue non spirant: At Agamemnon inter suos ua-
 dens non desinebat hortari. Nunc socii estote uiri: nunc Ani-
 mosi: nunc reuerentes inuicem: Neqd̃ indignum uobis com-
 mittatis. Tum decoris: Tum salutis gr̃a: nam eorum q̃ in bel-
 lo humiliter agere erubescunt: plures incolumes sunt q̃ inter-
 cidunt: contraq; fugientium: ut decus animum excitat non:
 ita corporis uires elanguescunt: Hec fatus strenue iaculū
 in dorcoonta contorsit solum Enee ac pergasii filii: quem ob
 singularem in bello prestantiam Troiani eq̃ ac Priami filios
 uenerabantur: Hui⁹ scutum baltheusq; thoracis ictum inhibe-
 re non potuit: quin ferrum in intimum uentrem usq; penetra-
 ret: moribundumq; Iuuenem cum uasto corporis armorumq;
 fragore psterneret: Hic uicissim magnanimum Eneas duos longe
 prestantissimos uiros et in omni genere bellandi peritissimos
 interemit Chritona Atq; orsilochum Diocleo patre genitos: q̃
 habitabat infera loco sanè insigni uiro rebus omnibus ad uitā
 idoneis circumfluo: ac genus ducente ex fluuio Alpheo: qui
 lato gurgite terram interfluit Pylorū: Si qdem Alpheus ge-
 nuit Orsilochum: q̃ mag⁹ populi princeps fuit. Orsilochus
 genuit Diocleum. Diocleus ipse geminos genuit Chritona &
 orsilochum q̃ gratificantes Agamemnoni Menelaoq; unā cū
 illis aliisq; principib⁹ ad troiam nauigauerant: Ad troia parit

et in uno occubituri horæ momento. Sic enee manibus intere-
mpti sunt: ut duo leones in arduis nemorosiq; montibus sub
matre Leena educati confici ab his pastoribus solent quoz
stabulantes Tauros ouesq; ipsis diripuerant: Menelaus
autem cum hos fratres in modum sublimium abiectum col-
lapsos uidisset: dolens illorum uicem eo ubi iacebant ad p-
mos pugnatores procedit: fulgenti circumdatus armatura:
ac librans dextra telum: Dabat alitem sibi hanc mentē Mars
insidians uite illi? quo p audaciam manibus enee occideret
Huic Anthilochus sic in occursum enee in paribus uiribus
eunti timens: neqd mali pateretur is: q procoeteris labori
consueuerat: et ipse ad primos procedit: iā Eneas ac Menela-
us infestis hastis alter in alterum uadebat: At ubi Anthiloch?
aduenit proximusq; Menelao stetit: non expectauit Eneas
nec cū duob' illis mutuo auxilio subnixis: et si bellator exi-
mius erat: dimicandum sibi putauit: Itaq; eo cedente Mene-
laus Anthilochusq; ubi cadauera infœlitium fratrum adsu-
os pertracta in manus sotiorum dederunt: ad pmos pugna-
tores reuersi sunt: Ibiq; phylemona paphlagonum ducem eiq;
aurigā Mydona Amynti filium interimunt: Vtrumq; vi-
rum insignem phylemona Menelaus Mydona Antilochus
alterum ante curr' stantem: Alterum incurru: Illum Lan-
cea infixā ubi humeri ceruixq; cōmittantur: hunc iam
auertentem equos ingenti apud medium cubitum saxo: quo
istū cum frena ebore distincta ē manib' humi decidissent:
insiliens Antilochus tempus gladio hausit: Mydon uero
animam cum singultu Agens in caput & in humeros ruens: sta-
tutoq; in alta arena uertice: diu preposter' mansit: donec equi

Antilocho agitante uerberati: dum abirent prostrarent: Hector
 cum oculos p̄ acies circumtulisset: Animaduertissetq; qđ Mene-
 laus Anthilochusq; egissent: cum uociferatione p̄tinus i eos
 impetum facit: Quem uadentem Troiane phalanges cōsecute
 sunt: duce Bellona ac Marte illa immanem tumultū ferente
 hoc terribilem gestante hastam quam manu quatiens: nunc an-
 teibat Hectorem: nunc subsequebat̃ Hunc deū cū cognisset
 Diomedes eo terrore obstupuit: ac retrocessit: quo qđ rerū im-
 peritus cum ex urbe iter p̄ campum ingressus in rapidū flu-
 men & spumosos in mare uertices agentem incidit: subsistere
 solet: ac sese retrorsum: fuga recipere: Igitur ad socios clamans
 o Amici dicebat: miramur tam fortem ac strenuū esse Hectora
 tam audacem bellatorem: id cause huic quispiam deus assidue
 adest: q̄ eum a morte tueatur: et nunc ille q̄ sub humana spe-
 tie Hectorem comitatur ip̄e Mars est: Quocirca ne temerarias
 cum deo manus conseramus aduersi non auersi hostib' conce-
 damus Hec Diomedes Troianis non propinquis iam admo-
 dū factis Hector duos egregios in re militari uiros (erant. n.
 in eodem curru) interimit: Quorum misertus aiāx. Thelamo-
 nius illato pede ac proxime ad Amphium accedens ualidam
 ac lucenti prefixam ferro hastam in illū conuicit: ac traiecto &
 baltheo inmo utero demergit: Erat autem is Sellagi fili' p̄ q̄
 diues: cum agrestib' prediis: tū uero oī alio gñe facultatū: ēsti-
 phato Epheso priā profect' ad auxilia Priamo cū filiis Priami fe-
 rendā: in hunc cum sonitu collapsū p̄curanti Aiāci: ut eum
 pulchris spoliaret armis: Troiani resistunt: crebraq; p̄cipientes
 tela impedimento sunt: quo serius ad cadauer accedat: Ille
 nihilomin' mltis confosso telis scuto ingenti insiliens gradu

impressoq; supra iacentem pede hastam quam contorserat e-
uellit: non ausus etiam spoliare occisum: quod frequentibus et
undiq; uenientibus hostium missilib' obruebat: circum sistebat
nanq; uirum infestis mucronibus: infestis uocibus: et plurimi
et optimi q; Teuclorum: eumq; Licet tam excelsum: tam ge-
neroso animo: tam fortem: tam timere et gradum deiectum rec-
edere coegerunt: Interea cum he adhuc Locum geruntur alio
in loco Nepolemus procero amploq; corpore uirum: ut hercu-
lis filiu' possis agnoscere durum fatum comouit: ad pugna' euz
sarpedone: nepotem cum filio Iouis: q; cu' alter in alterum tende-
tes iam uicini essent Nepolemus ad sarpedonem inquit: quae
tandem Sarpedon Lyciorum princeps tibi necessitas est: ut ad
oppetendam mortem huc uenires homo inbellis et rei militaris
ignarus: Et enim qui te filium Iouis aiunt haud sincera fide
tecum agunt: cum procul absis a uirtute priscorum: q; sunt pge-
niti ex Ioue ut hercules: q; mihi pater fuit: qualis fuisse celebra-
tur intrepidus ualens: et q; huc aliqu' cum sex demu' nauibus
pauculisq; comitibus equorum Laomedontis causa profectus
et urbem euerit: et ciuitatem omnem exhausit: Tu uo' inbecil-
lis es et pre tua inbecillitate passim tui comites trucidantur:
qs cum tutari nequeas: quo modo te suspicor tutari posse: Tro-
ianos qb' ex lycia auxilia deportasti: eos te et si ualidissimus
sis nihil tñ adiuturum puto: sed me offero interemptum ad i-
fernas portas esse descensurum: cui respondens Sarpedon: Neo-
poleme inqt pr' qdem tuus Angusta' troiam excidit Laome-
dontis in regis iusticia q; illi p benefactis maledicta persoluit:
recusans equos reddere: quorum gratia hercules a longinqua
regione uenisset: tibi autē non idem qd pri' continget: Sed &

51

mortem adesse denuntio: nec licere hinc meas euadere manus
Verum hoc iaculo confossum mihi quidem gloriam in infer-
no autem animam esse traditurum. Hæc cum dixisset: Amboꝝ
Lancee simul reducte: simul manibus excusse: simul in alterū
illatæ sunt: uulnusq; ambe fecerunt: et suo Nepolemus uulne-
re extinctus est: suo Sarpedon Iouis beneficio extinctus non
est: Namq; illius spiculum huic Lignotenus in media ceruice
huic illius in sinistro foemore atq; in ipso osse defixum est: V-
trumq; fideles accurrentes socii inter manus mortuum greci
Vulneratum Lycii in diuersum e prælio transportarunt: nec
uacabat Sarpedonis sociis p̄ trepidationem qua festinabant eū
tollere: incurrum telum educere: quod ille uehementi cum crv-
ciatu traherat: Hæc Vlysses ubi agnouit: nepolemum occisū
Sarpedonemq; abeuntem ægre ferens animo secum magno delibe-
rabat: Vtrum Sarpedonem insequeretur: an illo pretermisso
complures ex comitibus trucidaret: Ei sic ambigenti: Minerva
ut comites potiusq; dominum inuaderet: animum induxit: Ne-
q; Vlyssi fatale erat illum uita priuare: Igitur omisso Sarpe-
done in Lycios uadit: ex hisq; interemit Ciranum: Alascora: &
cronum: Alcandrum: Alion Hoemona: et Pritauum. Plures ad
huc fortasse interempturus: nisi re statim cognita Hector radi-
antibus armis circumdatus ad primos pugnatōres p̄cūrisset:
terrorem inferens grecis. Ad cuius aduentum Letatus Sarpe-
don cum proximus ipsi fuisset Hector: Ita eum uoce præcu-
ciatibus uix subsequente affatus est: Hector noli queso me
iacentem relinquere hostibus futurum eorum prædam: sed &
auxilio mihi sis: ut hinc ereptus in urbemq; perlatus illic mo-
riat: quandoquidem hoc uulnere moriturus sum: nec reuersus

ad dulcem patriam: ut suauissimam uxorem: paululumq; fi-
lium uoluptate implerem: Hæc Sarpedon: Ille uero nihil re-
spondens raptum se protripuit: ut q̄ p̄mum in grecos prum-
peret: Illinc uerteret infugam: et eorum non paucos trucidat-
et: eo abeunte Sarpedonem socii sui subter dicatam Iouis fa-
gum collocauit: et ab eius foemore: uir egregius: Itemq; A-
micissimus Pelagon Lanceam eduxit: qua educta Sarpedon
doloribus defectus tenebris ad oculos obortis aliquandiu a-
nima destitutus est: dehinc resipiscens uentulo quem seduli
socii faciebant: recteabatur: Interea cum greci ad impressio-
nes hectoris Martisq; neq; terga darent: neq; se obuios ferrent: &
acceperant enim Martem adesse troianis: sed retrocederent:
quem Ibi primum: aut quem postremum Hector interemit
Mars Teutrantem eximum et domitorem equorum Ore:
Item: et treum inter Ictolos egregium bellatorem: et benoma-
um & helenum Cenobis filium: et insignem Oresbium: q̄ i
Hylo habitans circumfluente cephisi Lacu: inter diuites: La-
udatosq; Boetios fuerat: cum laudatum opum studiosissi-
mus: Hos interemptos conspicata Iuno ad Mineruam conti-
nuo inquit: O indignum facinus Iouis filia Tritonia si ta-
topere martem insanum seuire pmittimus: p̄fecto in nihil
recidet sponso: quam fecimus Menelao: eum Troia euersa
in patria reuersurum: Agendum igitur ipse q̄ n̄ras expiam
si que in bello sunt uires: sic locuta assentiente huic consilio
Minerua ad equos aptandos se contulit: quos cum aptaret
Hebe rotas strenue currui iunxit diuina: tum materia tū
arte mirabiles: Erant enim auro cincte: et desuper ærea cinctura
reuincte: Octonis etiam ex ære radius: calibeo axe: orbe:

52
in quo radii affixi sunt: et axis uersatur: argento sella ipsa
currus duplici munita ambitu: argenteis Aureisque Loris e-
rat intenta: e medio protendebatur argenteus temo: cui in su-
mo alligauit aureum iugum cum decoris capisiris auroque di-
stinctis. Iuno ex altera parte cum equos adornasset Iugo
sumpsit properans quod primum ire ad belli tumultum: Minerva
autem deposito super pauimentum Iouis discolori amiculo
quo uelata erat quodque ipsa suis manibus artificiose neuerat:
texuerat: sarcinauerat: tunicam et arma sibi induit: quibus
Iupiter pater circumdatur: cum uult perire in bellum: tum
egida humeris accommodat: trilicem horrendam et undique ter-
rorem redimitam: in ea robur: in ea contentio: in ea minax
uociferatio: et atrox clamor: in ea denique inest gorgonium ca-
put: dirum: terribile: et quo nullum ulterius nouit Iupi-
ter monstrum atque portentum: Deinde imponit capiti ga-
leam auream: tribusque cristis insignem ac tot capitum huma-
norum capacem: quot milites centum urbium habent: Po-
stremo sic armata Leui saltu in currum ascendit: ac lancea
corripit ingentem ualidam grauem: qua heroum cateruas
(ut plane filiam tonantis agnoscas) irata prosternere solet: Cui
Iuno sociam se grauius prebens equos: ut cursum capebant:
uerberibus urgebant: et cum ad celi portas quas hore seruat
uentum est: immenso sono ipse sua sponte patefacte sunt por-
te. His ingentis coeli olympique cura commissa est: ut altera ni-
grantes umbre nubes rebus inducat: Altera reducat: Per has
igitur portas Iuno et Pallas uolantibus equis exeuntes inue-
niunt principem deorum Iouem seorsum ab aliis diis inuerti-
ce lucentissimi olympi sedentem: At illic Iuno equos sistens

ante Iouem stetit: illumq; hunc in modum affata est: Iupiter
pater non tibi indignum uidetur q; ita immaniter agit Mās
q; tot iam qualesq; ex achuorum exercitu interemit: nihil pen-
si habens: dum ueneri: et Apollini gratum faciat: a q; ut hec
ageret: persuasus est: qui nunc ociosi: et tali spectaculo et suo
consilio et meo etiā dolore pascuntur: Quare Iupiter pater nū-
qd mihi succensebis: si Iuxto dolore commota hunc stolidum
et nullum fas: nullumq; Ius dignoscentem graui aliqua pena
coercitum abigam a pugna: Huic respondens Iupiter: immo
potius instiga Mineruam ad istud faciendum assuetā: iam
eum acerbis afficere suppliciis: Sic Locuto assensa Iuno equos
ut irent q; uis eundi audos flagello uerberans: p; liquidum
aerem ferebatur: tantum suspensa a terris: quantum quis ex
edita specula in altum mare prospicere potest: hoc enim in-
teruallo inter coelum et terram equi deorum cursum tenere
consueuerunt: Vbi uero ad troiam deuenerunt: ubi Symois
Scamanderq; miscentur Iuno equos sistit: a curruq; disiungit
ac densa nebula: neq; eos cernere possit: obducit: Quibus pu-
bescentem Symois Ambrosiam qua uescerentur ex humo p-
duxit: Deinde ambe uelut gemine columbe incedentes ad
exercitum tendent: festinabunde ut q; primum auxilio gre-
cis essent: et cum perrexissent eo: ubi et plurimi et prestantis-
simi q; grecorum circa Diomedem in acie stabant sangui-
nariorum leonum aut ferotum aprorum ritu pugnantes:
hic Iuno subsistens sub imagine magnanimum Stentoris: cui
tantus erat uocis sonus: quantus aliorum q; nquaginta: Ex-
clamat o pudor o dedecus Argiui principes: nomine tan-
tam appetituq; principes: Re autem indigni q; principes

53
digni: sed qui contumeliosa qualibet appellatione nominemini: quod diu Achilles uersabatur in bello nunquam troianis fiducia fuit e portis pedem efferendi: ita illius ualidam Lanceam reformidabant: Nunc quia abest iam Longe amaris atque: Apud ipsas naues audacissimi pugnant: Hec dicens animum erexit ardoremque singulorum: Minerva autem Diomedem adiens inuenit stantem apud equos et currum deposito scuto notas crassi cruoris a baltheo abstergentem: sudore percussu: fessum ex onerosi scuti gestatione assiduoque Labore dextre et se refrigerantem focillantemque: a dolore uulneris: quod ei pandari stragula inflixerat: quodque baltheo scuti premente exulcerabatur: Ad hunc dea Iugum manu contingens sic inquit: Omnino parum sibi Tydeus filium similem genuit: fuit enim ille quidem parua statura: sed bellator et talis bellator: ut me quoque uetante: et ne in ancipitem nimis dimicatione descenderet admonente: tamen dimicare uellet: ut alia silerantur: talis fuit quod solus ab Argiuis thebas percaduceatore dimissus est: quocum uenisset eum reuientem interesse conuiuii Thebani iure hospitii coegissent: non est passus otium illud generoso ipsius animo inimicum: Nam hospites ad certamen prouocauit: et ut magnifice prouocauit: sic facile uicit mea ope confusus adiutusque: Tibi uero ego sedula adsum: custos assisto: iubeo: hortor: ut me autore dimices cum troianis: neque quod proficio: quoniam neque Laborem corpus: neque animus perferre periculum potest: pariterque mens tibi ac membra languescunt: Itaque post hac ne magnanimum Tydei te dixeris filium: Ad quod respondens Diomedes agnosco te inquit dea magni Iouis filia eoque ingenue tecum loquar: nihil aut simulans: Aut

disſimulans: eꝛdem Dea neq; timor ullus me: neq; ingnauia te-
net: ſed tua quę memori mente cuſtodio mandata: qb' me
uetuiſti ferro inuadere aliquos deos: q' huc in bello exaduерſo
uenirent: niſi unam Venerem: Nunc agnoſco Martem i hoc
proelio uerſari: ducemq; ſe hoſtium preſidemq; prebere: Iccir-
co & ipſe cedo ab hoc deo: et idem alios facere Iubeo: cui Minē
ua reſpondens: Titydes inquit mihi iocundiſſime: neq; mā-
tem: neq; Alium Deum extimueris fretus preſidio meo: qn in
hunc quem uerebaris: immitte equos: neq; ulla te ſui reuerē-
tia retineat quo minus eum quo minus ferias deum inſa-
num: animi malignum caput: uentolumq; uarium: Si q-
dem hodie prima luce multis uerbis mihi atq; Iunoni fidē
dedit: pugnaturum ſe eſſe pro grecis contra Troianos: En
ſue ꝓmiſſionis immemor a troianis ſtat in acie contra gre-
cos: Hęc cum dixiſſet Stenellum atergo prehensum: ut a cur-
ru deſcenderet: retraxit: cunq; ille confeſtim deſiliſſet: in locū
eius dicto citius ipā ſucceſſit: ſumptuſq; habens ac uultu ga-
lea clauſo ne poſſet a Marte dignoſci equos recta in illum du-
cit: gemente grauitę curru ob tanti uiri ac tanti numinis
pondus: Mars autem hos: ut uidit relictū humi: quē ꝓxię
obtruncauerat. Perhiphante ochelii filio duce Echolorū viro
Longe preſtantiſſimo: in Diomedem: q' et ipſe in eum ſe ſe fere-
bat: q' cum exaduерſo ſubiactum teli ueniſſent: Prior Mars:
ut pote Diomedis occidendi auidius Lanceā uibrat: quam
ſuper iugum habenasq; equorum uenientem Pallas manu
raptam ſup̄ter currum irritū iſtu detorſit: Secundo Loco
Diomedes ſuam Lanceam ſed non irritam uibrat: ac mediū
Martem ubi Laminis circumdatur baltheus ferit: inſaſcuſq;

armis. (Pallas enim adiuuit ictum) ac sauciato intimo vterro telū
 educit. Quo uulnere accepto: Mars tam ingenti uociferatione
 præ dolore exclamauit: quanta nouem decemue milium homi-
 num pugna ineuntium esset: Ita ut greci simul ac troiani ter-
 riti contremiscerent: nihilq; moratus ascendit in coelum: At
 talis intereundum uisus est Diomedes ēē: qualem uidemus ēē
 aerem ex aestua aliqua nube et aestum hominib' inferente cum
 oborta serena aura obscurus abscedit: Atq; ubi ad olympum
 deorum domicilium uenit impatēs uulneris Ioui assedit: Illi
 plagam cruore manantem ostendens: lucta uerba dūtante inq̃t:
 Iupiter pater non tibi uidentur indigna hæc: semp ne tu deos
 mutuo odio inuicem grassari sustinebis: et cum mortalib' gratū
 facere uolunt interse bella committere: q̃ non tua causa ad fe-
 rendā hominib' auxilia in aciem descendamus: Quippe genuisti
 filiam uersanam: p̃nciosam: et cui nihil est curæ: nisi ut aliqd
 sceleris agat: Atq; alii q̃dem dii dumtaxat q̃ coelum incolunt
 tibi semp et paremus: et parere compellimur: hanc uero unā nū-
 q̃ tu neq; facto: neq; uerbo coerces: cuncta sibi indulgens ob id
 tantum q̃ exte p̃genita est: ab ea nancq; hodie Diomedes impuls'
 furiosas diis inferre manus prius uenerem uulnerauit i uola:
 Deinde in me: ueluti demon insiliens hæc fecit que uides: q̃ n̄
 pedes mihi auxilio fuissent: diutiusq; mansissem: et si non occi-
 disset: q̃a immortalis sum: certe inter mortuos iacenti pluriās
 plagas inflixisset: adhuc torue iupiter intuens respondit: De-
 sine me aliquñ querelis tuis cum mihi assides totiens obtunder'
 Nam ut scias inter omnes celites mihi Mars es maxime iuisus:
 quem nihil iuuat: nisi rixæ: nisi pugne: nisi bella: uere red-
 dens ingenium Iunonis Mars: ferox: uastum: contumax: Ac

malingnum: quem necesse habeo uerbis assidue castigar: ut
estimem te filium illius consilio. Ita nanq; peruersa est: ista
esse perpeßum. Coeterum non sustineo diu te in isto dolore uer
sari: cum sis e gnē meo: atq; ex mea uxore. q; si ex alio deo ge
nitus esses tam seuum numen atq; omprosum profecto olim
iam apud tartara esses. Titanibus inferior. His dictis esculapio
ut hunc curaret imperauit. Ille mitigatoria medicamenta &
apponens non tardius sanauit: q; Liquidum Lac inter manus
ducentis caseum opilionis concreuit. Cuius enim dii sanant^{ur}
quia eorum corpora sunt immortalia. Sic ergo Sanatus Ma
rs ab Hebe primum abiutus: deinde honoratioribus indume
tis uestitus iuxta Iouem hoc honore Letatus consedit. Iuno
autem et Pallas postq; martem a pugna fugarunt: ad ades Io
uis deorum principis seuerterunt.

ILIADOS LIBER QVINTVS EXPLI
CIT. INCIPIT. SEXTVS FOELICITER.

ELICTA IGITVR TRO
ianis grecisq; pugna inter ipsos
sine deorum presidio gerenda: &
nullis iam cedentibus magno ar
dore acies conflixerunt: ac pluris
telis ultro citroq; uolantibus diu
ancipiti Marte dimicatum est. Pu
gnabant autem in campo quem &
cingunt Symois et Xanthi fluentia
primus ibi Ajax Thelamonius Achiuorum propugnaculū
interempto uiro procero ac alto Achamante Euiseri filio int
Thraces prestantissimo. et hostium phalangem prupit: Et

locus ad uincendum q̄i Lumen ostendit. Hunc autem intere-
 mit Lancea coniecta in locum ubi sublimes criste capiti affigū-
 tur: et cuspidē per galeam in osseam frontem molleq; cerebrū
 adacta: Diomedes uero et ipse interemit una cum ei' auriga
 Galesio Axilion Teutrani filium: hominem p̄ quem beatum om-
 nibus: quae aduictum mortalium pertinent: hic insigni Aris-
 be agens omnes qui illac iter ingrediebantur: quia erat Beni-
 uolentia: Humanitate: clementia: excipiebat hospitio: quorū
 nunc nemo succurrens ab atroci cum morte potuit eripere &
 Eurialus autem interfectis primum Dreso & Ophelio in Ese-
 pon et Pethason fertur: quos et occidit: et Armis exuit. Fra-
 tres hi et gemini erant furtim geniti ex egregio Bucolione &
 maximo filiorum Laomedontis: cum oues pasceret et nym-
 pha nomine Abarbarea. Meneptolemus quoq; occidit Iacu-
 lo Astialon. Vlysses Piditen percossion. Teucrus Aretaona &
 Anthilochus Aurelon: Agamemnon Elaton. Satiuentis La-
 te fluentis accolā: ad cuius ripam patria sua loco excelsio
 posita est: Leitus Philacon: sed in fugam uersum. Eurypilus
 Melauion. Menelaus Adrestum non occidit: sed cepit. Naq;
 interfugae trepidationem equi in pactum myrtinis ramis cur-
 rum hisq; herentem cum domino effundentes fractoq; temone
 relinquentes: Urbem uersus abierant: qua coeteri troiani da-
 tis habenis ferebantur: Sic humi in facie precipitatus Adre-
 stus cum sibi manifesto celo Menelaum presto eē uidisset: am-
 plex' ei' crura his uerbis obsecrabat. Cape me et incolumem ser-
 ua Menelae: Accepturus p̄ mea salute mirificam redempti-
 onem habet enim meus pater domi repositas omnium gene-
 rum copias: Aurum: Argentum: Ferrum: Es. Vnde tibi com-

plura numerata mittet: si penes te filium suum acceperit inco-
lumem esse: Quibus persuasus Menelaus iam iam erat fa-
mulo traditurus deducendum ad naues: Sed obuiam Aga-
memnon adueniens et nomine suo compellans his uerbis
factum fratris increpuit: O indignum facinus menelae: qd
ita tibi curę est de Troianis? Num quia domi tuę: cum fue-
rint illic hospitaliter accepti: de te optime demeriti sunt: im-
mo taliter: ut nemo qui in rostras puenit manus: debeat
presentem effugere mortem: nec modo eorum qui capti in
pugna sunt: uerum etiam qui e pugna fugierunt: ac nemo
proorsus qui mal sit: uel si in ipso alio lateat matris: Sed
omnes Troiani una cum Troia sine uenia: sine misericor-
dia: sine respectu extinguantur. Ad hec uerba tanq̃ ad sa-
lubrius consilium mutata sententia Menelaus: eum a se
manum Adrestum reiecit: Agamemnon hunc graui la-
cea in uentre percussit. Deinde in pectus collapsi pede impes-
so celum eduxit. Hector autem uociferans admonerat o
socii o danai heroes uiri fortissimi: nemo uestrum interpel-
let uictorie currusum: nemo terat tempus in exuendis ca-
daveribus hostium: quo plurima opima spolia et gloriosa
retroferat. Interimite hos prius: mox p̃ ocium interemptos:
ubi relictı a uobis fuerint: spoliabitis. Sic dicens animum ac-
cendit ardoremq; singulorum: ita ut troiani a grecis supe-
rati nusq; repressa fuga urbem ascendissent: Huius helenus Pri-
ami filius. Idemq; Augur Longe optimus. Eneam Hectoremq;
adiens ita fuisse allocutus: Aenea Hectorq;: quoniam uo-
bis omnibus fortissimis et prudentissimis. Hec moles impo-
nitur: ut pro coeteris troianis ac Lyciis curam Laboremq; t

56
subeat. subsistite hic. Lustrantesq; undiq; hic ante portas co-
pias omnes cogite: easq; ad pugnam exhortamini: priusq; int-
uorum amplexum ab esultantibus insultantibusq; Graecis
trucidentur nos interum: et si dura in conditione: tamen quia
necessitas urget: impetum hostium sustinebimus. Tu q; hec-
tor ingressus urbem communi amborum matri dicis: ut coac-
tis amplissimis quibusq; feminis edem Palladis quae i sum-
ma arce est: adeat apertaq; templo peplum: quem in illa in-
penatibus pulcherrimum: honestissimum habet. Palladio in-
duat numini: spondeatq; duodenos: qui nondum Iugum
subierint boues: se quot annis eodem intemplo immolatura:
si miserta nostrae urbis: miserta uxorū: miserta puulorū
liberorum a muris arceat Diomedem suum: terribilemq;
bellatorem: queng; fortissimum ego inter omnes grecos exi-
stimo: neq; enim unq; Achillem: quem dea genitum dicunt:
uiribus corporis omni longe principem tantope extimui
quantum extimesci Diomedem: cum q; nemo audet con-
serere manus ea ferocitate dimicat: atq; adeo fuerit. Hæc he-
lenus: Cui' cōsilio acquiescens hæctor frater: ptinus ut erat
armatus e curru desiliit: ac prefissa ferro iacula manu qua-
tiens omnes ubiq; copias obibat: et eas animabat ad pugna
ad cuius imperium instauratum est proeliū: greciq; omīssa
cede: quam defugientibus faciebant: nonnihil retro sese de-
derūt: cēsentēs ea re Troianos a fuga in bellū eē repente
conuersos: q; aliqd eis auxilio numen celitus descendisset:
Hæctor autem uociferans ita suos admonebat: O magnanimi
ciues: ac uos magnanimi socii: qui ad longinquam expeditio-
nem uenistis: nunc operas fortibus uiris dignas edite: nunc

strenuum animum sumite : nunc in acie state : dum ab urbe te-
deo . quo pergo denunciatum primariis foeminis . nrisq; uxorib'
ut demonibus supplicent eisq; solemnia sacrificia spondeant :
soluenda : si illi ipsas exaudiunt : hæc cum dixisset abiit : nigro
corio : quod horas scuti circuibat : ceruicem talosq; uerberante :
At Glaucus Hyppolochi filius : ac Titydes in medio amborum :
exercituum : ut inuicem confligerent : processerunt : qui cum iā
propinqui essent : adictum se utriq; actantes : Prior Titydes :
Glaucum ita affatus est : Quis tu es tandem fortissime morta-
lium : q; ex aduerso tam longe a coeteris procedis : neq; enim
te unq; antehac in acie uidi : tibiq; tantopere confidis : ut me-
cum congredi audeas : qd quicunq; sunt facere conati : iporu
morte miseram parentum senectutem reddiderunt : Post q's
cum tu similia tenes : homo an deus aliquis a coelo delapsus sis
ambigo : q; si deus es certiore me fac . Nam non est mihi sen-
tentia pugnare cum diis : ut Lycurgus Driantis fili' fecit : fō-
tis alioquin uir : sed postquam superis contendendum sibi
putauit . nec diu postea uixit : hic enim aliquando apud sacru
montem Hylæ nactus temulentas Bacchi comites eas est in-
secutus . nec ut bacchas reueritus : sed ut vaccas urgens : put-
quantq; furioso cursu assequebatur stimulo pungebat : et omes
humu abicere Tyrso coegit . Bacchus quoq; timore p'territus
immani cum clamore urgentem Lycurgum cum aliter ui-
tate non posset in maritimis fluctibus se abdedit : quem Pa-
uidum : exanimatum : trementem : nec adhuc securu Thetis
in suum sinum recepit : Ea propter dii immortales in Lycurgu
uehementer irati sunt : Eumq; Saturnius Iupiter perpetua :
cecitate affecit : nec ita multo post : ut dixi : extinct' est : Diis

omnibus ipsi infensis. q. mortalis cum immortalibus dimi-
 casset. Huius ego exemplo non committam ut tecum pu-
 gnem: si ex numero es deorum. Sin uero ex hominum hoc ē
 unus eorum: q. non ambrosia et nectare: sed frugib' uittitant:
 pcede ut et tu meis manibus sicut coeteri oppetas mortem.
 Cui respondens Glaucus. Quid inqt a me Diomedes natales
 meos sciscitaris. Eiusmodi est hominum genus: cuiusmodi et
 frondium: ut quemadmodum illarum alias uenti autumnus
 Les excutunt: alias iterum subuernum tempus arbor gra-
 uida producit: assiduq; tenore primæ queq; occidunt
 recentesq; succrescunt. Sic hominum aliis obeuntibus: alii nascv-
 tur q. si te uiuat qua quisq; familia oriundus sit cognoscere: re-
 feram tibi natales meos et quidem ita ut plane cognoscas:
 Sunt enim ualde illustres et celebres. Est oppidum Ephyta ī
 mediterraneis argeos posita ubi habitauit Eoli filius Syfi-
 phus ille cunctorum hominum Locupletissimus: qui genuit Gla-
 ucum: ex Glaucō natus est Bellorophontes uir munere deum
 eximius: tum roboris: tum decoris. Hunc Proetus omni Græ-
 cia regum potentissimus: sub cui' manu Iupiter Belloropho-
 tem esse uoluerat: quomodo ad mortem mitteret machinat' ē
 certe ut a patria sua abesset: effecit: neq; id sua sponte: sed au-
 tore antea uxore: quae falsam detulit ad uirum querelam: Si-
 qdem ubi continentissimum iuuenem ad furtiuum cum ipsa cō-
 cubitum allicere nō potuit. Sōns insontem Apud Regem ac-
 cusauit inquiens Proete: aut tu morere: aut Bellorophontē
 interime: qui me de stupro compellauit: et nolenti uim uolu-
 it inferre: Quae cum audisset Rex tam obscena: tam foeda
 ingenti in illum indignatione commotus est. Veritus tamen

iura familiaritatis offendere: non putauit sibi fas esse: ut suis
manibus: et domi suae de homine supplitium sumeret. Sed
satis alteri hoc ministerium inuungere: Itaque in Lyciam: ad
Eurien socerum mittit cum compositis codicillis: quos multis
ad mortem pertinentibus exaratos obstringatosque redderat &
Ignarus perferre per quod iubeatur occidi. Qui ubi in Lyciam
peruenit: et ad fluenta Xanthi non sine deorum tutela mi-
ro cum honore a Rege Lytiorum exceptus est: et nouem diebus
hospitaliter acceptus: immolatus per singulos dies in ipsius ad-
uentus Leticiam: singulis bobus. At postquam decimus illuxit
dies Rex ad Bellorophontem: nunquam litterarum a genero af-
ferret: quesiui ac dari poposcit: Quibus acceptis: apertis: Lec-
tis: continebant autem ut crimen Bellorophontis et penam prin-
cipio imperat ut chymeram expugnet atque occidat: animal
indomabile: in expugnabile: neque humano sed diuino genere
ortum. Anterior quidem Leonem. Posterior uero draconem: me-
dio autem Capram. Atque terribiles ex ore flammaram globos
cum spiritu effundentem: hanc Bellorophontes omnibus deo-
rum fretus auxiliis interimit. Secundo loco iussus est certare
cum pugnacissimis Solymis: quorum certamen solebat ipse
narrare quod acerrimum fuisse: Tertio congressus cum fortibus
amazonibus eas interemit. Postremo aliud genus doli: quo
hunc perimeret: excogitat hominum robustissimorum ad fontem
Lyciae insidias collocat: ut reuerentem aggressi obtruncarent:
sed ipsi e contrario nunquam domum reuersi sunt: ad unum om-
nes obtruncati: hanc tantam uirtutis indolem Rex admiratur
atque ex deo oriundum esse cognoscens: non dimittendum. Alio
sed illic statuit detinendum: statimque filia cum dimidia et Regi

58
et dignitatis portionem dedit uxorem: Quin ipsi Lycii eximium
quendam agrum: partim consitum: partim aruum: quem pe-
culiariter coleret: eidem partiti sunt: quem postea erraticum
ab erroribus incolentis nominauerunt: Ex ea coniuge Belloro-
phontes tres substatit liberos: Isandrum: hyppolochum: et Lao-
damiam: quae ex compressu Iouis grauida Diuum Sarpedone
genuit: Postquam autem dii factus est inuisus in suo agro errabat
consortia hominum fugiens: et solitariam ac mærore plenam
uitam agens: Nam Isander quidem dum aduersus solymos
pugnauit a præside bellorum Marte occisus est: Laodamiae
uero Diana irata mortem attulit: Hyppolochus autem qui ex tri-
bus supererat: me genuit: et huc ad bellum troianum dimisit
multis uerbis iubens ut niterer semper ad optima: et inter coete-
ros existerem eminentissimus: ne alioquin genus meum dede-
corarem degeneraremque a maioribus quos constat ex omnibus
qui uel in Ephyra uel in Lycia fuerunt: longe fuisse eminentis-
simos: et hoc est meum genus: et ex hac familia me ortum esse
premefero: Hæc cum audisset Titydes lætatus defixa humi læ-
cea Glaucum benigna oratione affatus est: Enim uero tibi me-
cum uetus hospitium est: iam inde a nostris maioribus quip-
pe ab auo meo Ceneo audiui a se domi nostræ uiginti diebus
Diuum Bellorophontem auum tuum iure hospitii habitum
ambosque se mutuis donasse muneribus: Ceneum quidem fulge-
ti Pheniceis operis baltheo: Bellorophontem uero aureo poculo
ac fabrefacto: quod ego huc proficiscens domi reliqui: Nam de
Tydeo patre meo: an patri tuo familiaris fuerit: per etatem au-
dire non potui: qui adhuc cum ille a nobis discessit ad Thebas:
ubi cum aliis regibus populisque Grecorum occubuit: paulus

eram: quare necessitudinem hanc internos custodire debem?
et domi tuæ sit hospitium mihi et tibi mee: quotiens aut me
in lyciam: aut te argos uenire continget: simulq; huius neces-
situdinis in bello memores uterque ab altero: si obuii fuerim?
declinemus. Non enim parum inulti sunt alii Troianorum
sociorum: quos ego: uel debeo uolente oblatos: uel pedibus
meis fugientes assecutus occidam causa grecorum: quos
si uires tuæ ferent: poteris occidere. Atq; ut quemadmodum
ambo præ nobis ferimus: internos hospitii necessitudinem in-
tercedere. Ita coeteri intelligant: armaturam inuicem perma-
temus. Hæc ubi dixerunt: de sua uterq; biga descendit: con-
sertisq; manibus mutuam fidem dant: dehinc interse arma
permutant. Glaucus aurea quæ centum bobus. Iupiter enim
homini mentem eripuit. Diomedes ferrea quæ nouem bob'
taxabantur: Hector autem ut ad turrum portamq; Sceam ue-
nit. matrone ac puellæ ad eum accurrunt: circumstant. In-
terrogant aliæ de filiis: Aliæ de uiris: Aliæ de fratribus: Aliæ
de necessariis: eas ille pro se quæq; ut oratum q̄ primū de-
os eant: hortatus plerisq; eum calamitatem imminere. Ad
regiam Priami se confert. Erat autem illa politissimo marmo-
re uestita: in medio aulae simili Lapide: quinquaginta thala-
mi longa serie coherentes: inq̄b' filii Regis cum uxoribus e re-
gione: duodecim instar horum in q̄bus filie Regis cum uiris
cubabant: hoc in loco mater cum Laodice filiarum pulcherri-
mam uiseret: fit obuiam filio: prehensaq; illius manu: Quid
tandem fili inq̄t relicto nunc ancipiti prælio huc te confers?
Hum ibi ex summa arce supplicaturus: quoniam circa ma-
ros execrandi greci palantes Troianos fugant atq; interimunt:

Mane igitur paulisper: dum uinum tibi affero: quo primum
 patri Ioui Libes: coeterisque diis immortalibus: deinde te recrees
 Nam me miseram ut defatigatus: ut exhaustus es: tu pro uni-
 uersis ciuibus ac sociis solitudinem geris ac pugnas: recrea-
 bit autem te (mihi crede potius) hominis nanque defatigati ac
 defecti suauis uino mure et animus excitatur: et robur exur-
 git: Cui magnus hector respondens: Noli inquit afferre uinum
 Veneranda mater: ne me potius enerues: animusque mihi ac Ro-
 bur elanguescat: et nefas censeo ac piaculum illotis manibus
 sanguineque ac sudore concretis Ioui supplicare: Tu mater
 tu potius: coactis primariis foeminis: cum libamentis ac odo-
 ribus pergas ad inclyte minerue templum: et pepulum quem
 in penatibus preciosissimum amplissimumque speciosissimumque
 habes: Palladio induas: numinique spondeas duodenos: qui nun-
 dum iugum subierunt: boues quot annis te eodem templo im-
 molaturam: si miserta nostrae Urbis: miserta nostrarum uxorū:
 miserta paruulorum liberorum a muris arceat Troianis Dio-
 medem: seuum terribilemque bellatorem: Tu itaque mater illuc
 ibis: ego uero ad Lares paridis pergam: ut accersam eum ad
 praelium: si me tamen audire uolet: quem utinam statim dehisce-
 ret terra: eumque ego in ipsam telluris uoraginem uiderem ire
 precipitem: quem Iupiter an filiorumque Priami ei ac troianorum
 perniciem ali uoluit: amentem: cecum: et nullum ut arbitror
 sensum suorum malorum habentem: his dictis regressa illa do-
 mum: ancillas accersitum ire ex tota urbe primarias foemi-
 nas iubet: Tum descendens in thalamum odoratum ac fra-
 grantem scrinia adit: aperitque in quibus pepeli doctissimis Sy-
 doniarum foeminarum elaborati manibus repositi Erant

quos ex sydone speciosus Alexander attulerat: ea nauigatione
qua ad Troiam rediit: Helena abducta. ex his hecuba cum
elegit qui ultimo loco sedebat speciosissimum: amplissimum:
et insimilitudinem atri micantem: atq; hoc sumpto inter nu-
merosam confluentium foeminarum comitatum ad templū
Minerue: quod erat insumma arce: se contulit: Quo cum ue-
nisset insignis theano cyssō genita & summi anthenoris co-
iux: quam troiani sacerdotio Minerue praefererant: Valuas &
aperuit: Atq; cum coetere ingressae passis manibus ante nu-
men orantes templum omnē muliebri uociferatione comple-
rent: Ipsa de manibus sumptum pepulum palladio induit
deinde pallada his uerbis obsecrabat: Armipotens et alma
Iouis filia Dia Dearum Pallas: Escute illud tremendum fe-
ri Diomedis telum: eumq; prouum ante portas Sceas solo
sterne: ut tibi uoti compotes: et nunc duodecim q̄ iugum &
nundum subierunt boues: et quotannis totidem in hoc tem-
plo immolemus: miserta te huius urbis Troianarumq; ma-
tronarum: ac paruulorum liberorum: Sic illa precabatur
Pallas uero et huius & aliarum preces abnuebat: Interea cū
id mulieres agunt: Hector gerens manu decem cubitorum
pilum fulgenti spiculo cum circulo aureo prefixum ad edes
concessit Alexandri: quas ille sibi insumma arce iuxta Pria-
mum atq; Hectorem thalamo: domo: aula preclaras edificaue-
rat: Adhibitis prestantissimis quibusq; q̄ in Troia essent: et ar-
chitectis & fabris: has ingressus offendit in thalamo fratrem
istruendo ornandoq; scuto: thorace: arcu occupatum: Hele-
nam quoq; stantem: et ancillis quomodo scientissime opera-
rentur praecipientem atq; iubentem: Eum aianna Hector

intuens foedis in hunc modum increpuit uerbis. Demonie: quid hic te contineres: pfecto non probe tantam contraxisti animo indignationem: tua causa tantum belli incendium: conflatum est: tua causa ciues sociq; ad muros in acie stant: preliantur occumbunt: tua causa iam urbs cincta a uictoribus grecis est: ac clamor bellantium sonitusq; armorem undiq; ex urbe exauditur: et tu domi otium tenes: qui si in proelio ades: alii quoq; si quos cessare cerneret: et ipsi pugnarent: et nisi facerent castigares. Tolle igitur moras: egredere ad bellum: ne forte hæc vrbs concidat incendio confragata. Ad hunc respondens formosissimus Alexander: quandoquidem inquit ex quo me hector increpasti: non præter æquum tecum ita loqr ut uelim te meis uerbis aures accommodare atq; attendere. Ego uero nequaquam tantopere: quemadmodum tu existimas iratus sum atq; succenseo: ut propterea intra cubiculum manendum mihi putarem: sed acerbicatem animi mei compescere uolebam. Nunc uero uxor blandis me affata sermonibus ad repetendum bellum me induxit. Id q; et mihi uidetur satius fore: nam uictoria in hominibus altera res est: et ut modo uictus sum: ita rursus uincere poterō: quare agendum mihi arma circundo paulisper expecta: aut abi: et ego iniua te assequar. Hæc Alexander: Cui nihil respondente hec-
tore: Helena mitibus eum sic allocuta est uerbis. Leuir mihi te leuirum meum mihi appellare fas est. Catelle misere atq; in foelici si oportebat quidem: quod utinam fuisset: ut quo die primum me parens in lucem edidit: eo die infaustus aliquis uentorum turbo: aut in desertum montem: aut in marinos fluctus asportasset: ubi demersa essem. Priusq; ista quæ sunt:

contagissent: Verum quando consilium deorum fuit: ut in hæc
mala inciderem: debueram certe meliorem maritum sortiri:
cui e tanta uerborum factorumq; contumelia ab omnibus ho-
minibus atq; ignominia doleret: & qui probra more hominū
intelligeret: quod hic non facit nullum neq; habens: neq; ha-
biturus hominis sensum: quo magis reor ab omni eum nego-
tio cum dedecore discessurum: Sed eia age mi Leuir: ingre-
dere quæso: ut sedeas parumper in hac sella. Tu enim es: qm
precipua rerum agendarum cura sollicitat atq; angit: et qui
plus laboris sustines propter nos duos: Me catellam: et hūc
inprobum qui me abduxit: ambos infausto genitos fato: et a
Ioue infandæ morti destinatos: ac post mortem apud omnē
posteritatem futuros fabulam atq; cantilenam: Ad hanc re-
spondens Hector. Noli me inquit Helena: et si Amantissimo
facis animo: inuitare ad sedendum: Non enim acquiescam so-
licitus ut q̄primum redeam ad auxilia Troianorum: qui
magno mei absentis desiderio tenent: potius istum ut matu-
ret: hortare: Ipse quoq; sibi hortator sit: quo me adhuc int̄
urbem consequi possit. Nam ante q̄ muros egrediar: ibo domū
uisurus domesticos meos ac caram uxorem cum paruulo filio
neq; enim scio: an e proelio amplius ad conspectum eorum redi-
turus sim: an in acie græcorum manibus confectus occumbā
Hæc Locutus: Hector abiit: et ad insignes lares suos porrexit
Ibi non inuenta intus Andromacha (exierat enim illa: et
inturri stabat cum ancilla et filio plorans et lachrymis
madens) profecturus erat: et cum ad hostium uenisset: sub-
sistens: ad pedisequas inquit: Age dum famule sine menda-
tio mihi respondeatis: quonam a domo Andromacha pfecta

61
est: ad aliquam ne aut glorum: aut nutricum: an ad Palla-
dis templum: ubi alię foemine immanem deam placare
nituntur: sed una nutrice comite: quę puerum gestat: ad
altam murorum turrim profecta est: properans attonita: &
insanienti simillima: q̃ audisset uehementer urgere grecos
profligari troianos: His auditis ex illa Hector egressus do-
mo abibat qua uenerat uia: per medie urbis insignes pla-
teas tendens ad Seam portam: qua erat in campum pro-
diturus: Ad quem aduentanti: ac iam iam egressum uxor rapi-
do cursu obuiam fertur: Hęc est Andromacha Rhetionis fi-
lia quę apud opulentas thebas agens Cylisensibus impa-
uit: Comitabatur autem eam famula eademq; nutrix cum a-
lunno suo hectoris & Andromache filio: quem ad sinum bau-
labat: paruulum tenerum: festinum oculis: et toto ore syde-
reo: Cui pater Scamandrio imposuerat nomen: Sed eum coete-
ri Astianatem uocare maluerint: q̃ solus illius pater urbem
tutaretur: Hoc conspecto arridens Hector tacito in eo oculos
defigebat: Tum Andromacha ut erat soluta Lachrymis ac-
cedens manumq; uiri prehensens inquit Demonie tua ista
te ad interitum precipitabit Audacia: crudelis non te miseret
paruuli filii: non te miseret mei: quę infeliciissima protinus si
egrederis futura sum uidua: continuo nanq; omnibus in unū
ingruentibus grecis trucidabere: ut mihi anteq̃ hoc uideam
utilius sit ab ipsa tellure sorberi: Quod enim misere si te amit-
tam superem gaudium: quę uoluptas: quę uite iocunditas:
Quid nisi assiduus dolor: continuus mæror: perpetuę Lachry-
me: An oblectarem etatem meam cum altero uiro: an uero su-
stinerem posse aliis me ullis amplexibus: an parentū cōtubernio

uterer. At illi mihi erepti sunt: An fratrum solatio animi to-
menta mitigarem: At eos qui septem mihi erant: uno die om-
nes amisi: omnes crudelissimus Achilles cum armenta bouum
atq; ouium greges pascere interemit: idem illorum meumq;
parentem uita priuauit: eversa prius pulcherrima: edificiis
& frequentissima populis urbe Thebana. ubi pater regnauerat:
ubi & orta sum: ubi nunc circa sepulchrum patris consitis ul-
mis nymphe Oreades Iouis filie habitant: neq; hunc postq; exu-
it uita: exuere etiam armis uoluit (religiosum nanq; id si-
bi putauit) sed armatum combussit: eiq; bustum fecit: Idem
matrem meam cum uniuersis regni opibus abduxit: quam im-
mensa summa redemptam Diana apud aedes paternas commo-
rantem sagittis interfecit: Nunc mihi hector unus relictus es
Tu mihi es omnia. Idem pater es. Idem mater. Idem frater. Ide-
iocundissimus es maritus: Quare miserē queso huic misere
ne orbata uiro fiat miserior: miserere communis filii: ne infan-
tem pupillum pater uidue matri relinquo. Mane hic apud
turrum: ac coeteros coge ad caprificum: ut hinc urbem defen-
dant: ubi muri minus ardui sunt: et qua urbs maxime a dis-
currentibus hostib' circuiui inuadi et expugnari potest: qua et
fortissimi quiq; grecorum ducibus: utroq; Aiace: utroq; Atrida
Idomeneoq; ac Diomede ter irrumpere tentarunt: siue admoni-
tum alicuius Auguris secuti: siue sua sponte inducti: suisque
uiribus: aut sua audacia freti: Cui respondens hector: Ista qui-
dem inquit omnia uxor quae connumerasti et mihi cure sūt:
eadem ipse cogito: eisdem moneor: sed Troianos Troianasq; eru-
besco: si uelut in bellis quidam ē minus a coeteris subterfugia
pugnam: & nihilominus non patitur animus ignauie sibi

esse conscius: et ne mihi dissimilis sim q̄ consuevi semper gra-
 uiter agere & imprimis strenue pugnare: ut et mihi et patri
 magnæ gloriæ essem: Iam uero non me preterit: ut aliquando
 illustris Troia cum sapientissimo priamo aliisque troianis excin-
 datur a grecis: Quia ex calamitate: ego non tantopere doleo
 uicem ac meorum ciuium: aut germanorum: qui et complures
 mihi sunt: & egregii hostilibus manibus mattandi: inhumati-
 que relinquendi: aut Priami Patriis: aut Hecubæ genitricis:
 quantum tuam: q̄ in alicuius hostium manus captiua perue-
 nies: q̄ flens ac lugens in Greciam transportabere: q̄ ibi inter
 gregem ancillarum detexes: inuita tu quidem: et quantum
 inte erit renitens: sed acerba seruitutis necessitate cogeris: Atque
 erunt qui tunc dicant: cum tantam uim lachrymarum decu-
 rere per uultus tuos intuebuntur: En uxor hectoris qui in
 bello troiano prestantissimas inter suos operas edidit: Hæc il-
 li cum dicent uulnus doloris tui iterum rescindetur desyde-
 rio huiusmodi mariti: et qui si uiueret te posset atristi seruitu-
 te liberare: Verum cum subter humum Luce uiduus lateam:
 potiusq̄ uiuens tuam captiuitatem: tuasq̄ Lamentationes: aut
 per me: aut per alium audiam: Sic Locutus hector utranq̄ ma-
 num filium amplexaturus axtendit: Ille auersans patrem &
 atq̄ exclamans in sinum sese nutricis infundit: Expauerat eis
 clausam patris galea faciem: micantēq̄ feror bucculam: terri-
 bilesq̄ super conum: & motu ipso minaces cristas: Ad quam for-
 midinem pater ac mater cachinnos sustulerunt: Mox Hector
 dempta capiti galea: humiq̄ deposita: filium iam nihil time-
 tem postq̄ osculatus est: atq̄ in manus sumpsit: his uerbis io-
 uem aliosq̄ deos deprecatus est: Iupiter pater: uosq̄ alii dū &

uelitis meum hunc filium in hac urbe regnantem ea uirtute in
tutanda patria atq; ea gloria fore: qua nunc est pater suus: cunq;
redierit uictor a cede hostium cruenta referens spolia: sint qui di
cant: profecto hic multo est: q̃ pater fuit: in Marte prestantior: q;
uidens atq; audiens mater gaudio impleatur: Hec precatus i
manibus carissimæ uxoris collocauit: Illa ad uerba uiri: cum
infantem fuisset amplexa: cum risu in lachrymas erupit: Eam
intuens hector ac miseratus manu cepit: atq; ita affatus est: De
monia non ita mihi te maceres: nihil est quod te supra modum
afflictes timore mortis mee. Mortem quidem effugere datum ē
nemini: siue ignauus sit ille: siue strenuus in communi nanque
unusquisq; nascitur conditione mortalitatis: Mihi autem q̃
que eripiet uitam: certe sine dedecore morientis eripiet. Tu uō
quod ad te attinet: abi domum: et que tibi curanda sunt: cura:
telam et colum ancillas exerce: et ut operi domestico incumbant:
Iube: hoc officium munusq; tuum est: Viris autem suum relinq;
ut curent bella: Quodcum omnium aliorum proprium: Tum i
ter Troianos precipue meum est: Hec Locuto hectore: cassidem
quam deposuerat humi tollente: Vxor digressa abiit: et erumpē
te maiorem in modum fletu: domum rediit: quam cum intra
uit ubi chorus famularum aderat: ingentem cunctis ploratu
excitauit: uideres ibi sinebrem Lamentationem: et uiuens ad
huc hector: quasi mortuus domi sue plangebatur: aiebant enim
non posse cum uim iuresq; grecorum effugere: nec ad suos ampli
us esse & proelio reuersurum. Vix Andromacha profecta: Ecce
tibi Alexander: qui non diu domi moratus cum primu decora si
bi arma arcum dedit: egressus pleno ueniebat gradu: simillim'
equo: qui diuturno otio pastus ad plena presepia tandem &

ruptis uinculis fugit nactusq; planitiem ereptis crepitantibus
q; pedibus sublimi ceruice insurgentibus iubis currit: aut in
assueta pascuis loca: aut in assueta Lauationi flumina: aut
iuribus fretus in polias equarum: talis Paris a summa perga-
mo: per urbem fulgentibus armis uadebat: ueluti Gallus qui-
dam letus et alacer: atq; sic celerans fratri presto fuit: Iam il-
linc proficisci uolenti: ubi cum uxore fuerat: ille congressus
ad quem sic prior locutus est: maior natu frater: festinantem
ego te q̄ primum producit tarditate mea remoratus sum: neq;
celere ut me uiseras adueni. Sic Respondens hector: Demo-
nie inquit: tibi quidem nemo equus rerum extimator belli-
cam laudem detraxit: es et in bello strenuus: sed libenter ces-
sas: & ad bellum uenis inuitus: coactus: segnis: quia ex re cum
tem passim male audire: et a coeteris troianis: qui tua causa
plurimas patiuntur erumnas: carpi conuiuiis audio: uiror ani-
mo ac crucior: Sed age eamus in proelium ista posterius mi-
tigaturi: cum domi fugatis e Troia terra hostibus: cratera &
diis immortalibus ex more statuemus: Si qñ nob hoc Iupiter
concesserit: — **ILIADOS LIBER SEXTVS EX-
PLICIT INCIPIT SEPTIMVS FOELICITER**

Ec cum dixisset Hector: ambo porta
egressi ac prono in bellum animo ua-
dentes: non aliter se in conspectum
suorum dederunt exoptatos q̄ con-
flatus sunt: quos deus dat nautis
per lata maris spatia defatigatis in-
remigando atq; exhaustis: Hic in ipso
statim aduentu duos principes uterq;

interemit Alexander menestium ex arua urbe atq; Arithoi &
Philomeduse filium: Hector Eroneum: Lancea inter cassi-
dem thoracemq; in uigulum adacta: Glaucus quoq; in me-
dia pugna Hiphinon: Desiadem pilo percussit: et ab equorum
dorso: in quod ille insilierat: moribundum detrudebat: Hæc
ut Pallas aduertit dolens achuios manibus troianorum inter-
fici: Protinus ad sacram troiam de celo delapsa est: cui Apol-
lo qui e pergamo pugnam inspectabat cupidus uictorie Tro-
ianorum obuiam processit: cum ambo apud sagum congres-
si essent: prior Apollo: Quid tu inquit magni Iouis filia ce-
litus ueniens properas agere: qd contraria es: ingens te ut ui-
deo trahit affectus: Nunquid ut uictoriam de manibus Tro-
ianorum: quos tu immitis destructos omnino uis: eripies:
tradesq; argiuis: quod si mihi acquiesces: multo præstiterit
dirimamus proelium: nec sinamus hos ulterius hodie pugna
seuire: pugnatuos postea eos donec argui: quoniam ita uo-
bis dux est cordi: sacram troiam euertant: Ad quem respon-
dens Pallas: Sic inquit Apollo: ut ais: isto et ipsa animo a ce-
lo ad grecos Troianosq; descenderam: sed qua ratione censes
bellum inter hos esse dirimendum: Hac inquit ratione Apol-
lo: inducamus Hectora: ut ultro prouocet arguios: postulas
ex eis unum prodire: qui cum eo dimicet singulari certamine
cuius hostes uirtutem uigoremq; admirantes: unum de suis
deligant: quem cum Dio hectore comittant: His apollinis uer-
bis Pallade acquiescente: Helenus intellecto deorum decreto
ad Hectorem accessit atq; inquit: hector fortissime prudens-
simeq; obtempera consilio meo: quod fidele erit: quippe cum
frater sum: Iube coeteros omnes Tum Troianos Tum grecos

intermissa pugna: sedere spectantes: atq; eum qui ualidissimus
 est inter Græcos: prouoca ad singulare certamen: neq; te mortis
 teneat moetus: Nam siquid mihi credendum putas: uocem im-
 mortalium deorum exaudiui: qui nequaquam tibi mortem ex
 hac pugna impendere dixerunt: His auditis Hector mirum
 in modum letatus processit in medium: ac Lancea quam me-
 diam tenebat: Troianorum Phalanges cessare: et retrosessum
 recipere se iubebat: quibus ad unum omnibus obtemperanti-
 bus: et se in seriem recipientibus Agamemnon: et ipse eundem
 in modum sui imperabat: Pallas autem atq; Apollo: sub specie
 uulturum precelsam Iouis fagum insidebant: Leti illo tot arma-
 tarum cohortium spectaculo: Sedebant autem cohortes horren-
 da quadam specie: densatis clypeis: cassidibus: Lanceis: Diceret
 similes fluctibus: quos recens boreæ spiritus e fundo ciet: et fre-
 quentes per atra ponti equora propellit: Ibi Hector in medio u-
 triusq; exercitus stans profatus est: Auscultate hec uniuersi
 troiani pariter et Græci: quæ ad uos constitui dicere: foedera q-
 dem inter Alexandrum atq; Menelaum Iupiter rerum arbiter
 fecit: ut rata non essent: Huiusmodi et nobis infestus: & uobis
 excogitans quomodo hoc bellum pacis non habeat exitum: sed
 debellationis et alterutrius euerisionis: ut aut nos troianos cum
 urbe nostra: aut uos cum uestris nauibus euertamus: Nunc au-
 tem siquis uestrum (Sunt enim istic prestantissimi quicq; gre-
 corum) confidit sibi: ut mecum dimicet: singulari certamine:
 Age dum procedat: hac scilicet conditione quam dico: cuius Iu-
 piter optimus maximus inter nos testis sit: Sime is qui mecum
 dimicaturus sit: occiderit: contentus sit armis mortuum spoli-
 asse: Cadaver autem reddat in urbem reportandum: Quod

Troiani troianeque in ignem imponant: ut funeri iusta persol-
uant: Sin contra ego illum occidero (quam gloriam mihi Apol-
lo tribuat) tantummodo exuam armis: quae delata in urbem &
sublimi Apollinis templo affigam: reddito suis cadauere: quod
ad naues reportent: ubi ad horam Hellespontiaci maris sepeli-
ant: eique insigne monumentum extruant: in longam usque po-
steritatem duraturum: quo tempore qui nauibus hac praeterue-
hantur: cum monumentum intuebuntur: dicent: ibi situs est
uir grauis: quem in bello longe fortissimum priscis seculis &
eximius hector occidit singulari certamine: haec illi nauigan-
tes cum dicent: uidetis fore: ut nunquam gloria mea oblitteretur:
haec Hector. Prestantissimi autem quique grecorum: quos pro-
uocatio haec appellabat: nihil responderunt: sed diu sese cuncti
intra silentium tenuerunt: Quippe quos ab recusando pudor:
sic ab accipiendo metus distinebat: Tandem Menelaus surgens
alto suspirio dolorem suum indignationemque declarans: hunc
in modum his qui tacent probra ingessit: O viri uerbis Animo-
si non rebus nunc minaces homines non pugnantes: nunc gra-
ue iam non graui tantum ne dedecus sustinere: tantum obpro-
brii pati potestis: ut omnino ex uniuerso nomine graiorum &
nemo existat: qui armis cum Hectore decernere audeat: Itaque
uobis imprecor: ut istic sicut sedetis: ingraui: timidi: inglorii: a
qua ex tellus efficiamini: Ego uero ne honori et graeciae et meo
desum: contra hectorem arma non recuso: Penes deos autem est:
cui uelint indulgere uictoriam: haec locutus arma quae deposu-
erat: sibi induebat: ut in hostem se conferret: qua in pugna ulti-
mus tibi dies Menelae illuxisset sub Hectoris manibus (mul-
to enim uiribus erat te ille prestantior) occisuro: nisi coeteri &

65
principes surrexissent: prehensumq; retinuissent: et imprimis
Agamemnon qui dextera fratris arrepta: hoc eum sermone com-
pescuit. Menelae insanus: nec quid coneris intelligis. Inhibe fer-
uorem istum animi: et si Inhibere difficile est: neq; enim te sinam
tanta uesania duci: ut prestudio contentionis uelis cum for-
tiore pugnare: et manus conferere cum hectore: quem coeteri re-
formidant: quenq; Achilles ipse in bello aggredi exhorrescat &
Achilles inquam qui te longe est fortior: Tu quidem recipe te sel-
sum ad comites tuos: erit autem quem greci aduersus Hectora
esse idoneum ducant: qui quantum uis intrepitus sit: et certa-
di insatiabilis tamen affirmo si modo mortem effugiet: Libenter
dirimet pugnam: Libenterq; equo Marte descendere uolet: et ob
hoc diis gratiasaget. Hec dicens Agamemnon germanum a se-
tentia reiecit: insuamq; grauiter nanq; Locutus erat: adduxit:
famuli uero ubi Menelaum fraterno cedentem consilio uiderunt:
Leti protinus arma abhumeris exuerunt: Tunc surgens sacra q̄
dam praeditus maiestate Nestor O indignum facinus heroes in-
quit: heu quantum meroris ex hoc nuntio accipiet Grecia: q̄tū
Peleus Myrmidonum: et imperio et facundia princeps: Peleus
ille qui domi suae per cunctatus singulorum uestrum genus ac pa-
rentes tanta cum uoluptate referentem me audiebat: q̄ frequent
nunc e contrario seniles illas manus tollet ad coelum rogans a
diis immortalibus se uita priuari: et ad inferos trudi: cum au-
diet cunctos grecos terrore percussos noluisse dimicare cum &
Hectore: quod utinam tu pater Iupiter: et tu Minerva: et tu A-
pollon faceretis ut annos pubertatis agerem: qualis olim fui in
bello Pylionum atq; Archadum apud clamosum occyronem pro-
pe fluentia Iordani ad muros urbis Pheae: Erat illic Erentalion

quidam uir miraculo corporis: tum excellentia armorum præ-
cipuus: Donauerat autem ea arma arbiter bellorum Mars Dio
principi Arethoo: quem uulgo clauarium nominabant: quod
non gladio: non Lancea: non sagittis in bello uteretur: sed fer-
rea claua: qua sola hostiles phalanges perrumperet: hunc Ly-
curgus uirtute non posset: arte trucidauit: aggressus inter An-
gustias uiarum ubi nullus foret clauæ usus: nihilq; telum ad
arcendam necem domino profuit: Quippe occupato ita Lycur-
gus medium Lancea transfodit: resupinumq; humi prostrauit:
ac mortuum armis exiit: quibus postea semp: dum etas tulit:
omnibus inbellis est usus: Postq; uero per etatem res ampli-
bellicas administrare non poterat: Erentalioni spectato famu-
lo gestanda concessit: Hoc itaq; Erentalione his armis indu-
to confidente: anteq; coeteros socios progresso: et fortissimum
quenq; de nostris ad singulare certamen prouocante: cum re-
liqui timore perterriti continerentur: ac tremarent: Ego et si
minimus omnium nati eram: non sustinui animo detretare
pugnam: confususq; mihi ipsi sum: et audacie mee Pallas af-
fuit: gloriamq; insignem cum uictoria ptulit: hoste occiso: quem
uidisses ut ualentissimum: ita ualentissima immensi corporis
mole humi iacentem: Quod si qualis tu fui etate et uiribus:
talis nunc essem: ultro aduersus Hectora me conferrem: Nu-
nc cum flos omnis græciæ adsit: nulli uestrum presens ani-
mus est: ut prouocantis certamen accipiat: Ad hanc senioris
Nestoris castigationem commotus chorus ille nouem fortissi-
morum surrexit significans se uniuscuiusq; cum esse qui uelit
pugnare cum Hectore sed multo ante ceteros principes exerci-
tus Agamemnon post hunc Titydes: Deinde uterq; Ajax

thelamonius et Oilei filius Tum Idomeneus una cum famulo suo
 merione Post hos Euripilus et thoas atq; Vlysses Quibus nestor sic
 protinus inquit: Sortiendum interuos est: cuius sit futura pugna
 cum hectore: uerum tamen quemcunq; sors diligit: eum admoni-
 tum uolo: si ex hoc certamine incolumis euaserit: et sibi et reliq;
 grecis priuatum et publice uoluptati ac glorie fore: Sic locuto
 Nestore nouem sortes pro se quisq; suam: quo uisum est signo no-
 tauerunt: easq; in Agamemnonis galeam daecerunt: Interea ple-
 bs sublatis in altum oculis manibusq; his uerbis obsecrabant: Ju-
 piter pater da: ut aut Aiacis thelamonii: aut Diomedis: aut A-
 gamemnonis: sortis exeat locus: atq; ita euenit Aiacis quem
 potissimum cupiebant: sors prolata est: protulit autem eam
 Nestor prius concussa cum sortibus galea: deditq; preconii cir-
 cumferenda ad singulos et cuius manu signata esset: agnoscen-
 dam: Accepta prece a sinistro in dextrum means singulis grada-
 tim ostendebat: nullo signum agnoscente: Cum ad Aiacem thela-
 monium: qui ultimus erat: deuenisset: aduenienti Ajax manu
 porrexit sortem accepturus: inspecturusq; ea tradita: inspecta:
 et cum gaudio Agnita: mox ubi ante pedes suos abiecta: ad pro-
 ceres inquit: O socii sors mea est: et meam potissimum quidem
 gaudeo: uideor nanq; Idomeneus qui Hectora superare possim: &
 uos autem dum armis me instruo uota facite Ioui: non tamen
 palam sed silentio: Ne troiani fomidinis signum interpretentur
 aut sine silentio si uultis Quid enim uerear: illi ne plus animi ca-
 piant: ego uero eorum neq; Hectora: neq; quempiam formido: Na
 siquid mihi genus et pria et educatio confidere permittunt: pro-
 fecto nemo erit: qui me tanq; parum fortem: aut tanq; parum pe-
 ritam rei militaris terga uertere compellat: fugienteq; auide

prosequatur: Sic locuto Aiace intuentes in coelum illi pro se qsq;
dona ferebant: inter quos erant qui hunc in modum precarent:
Iupiter pater: qui monte Ideo praesides idem optimus maximus
Largire Aiaci ex hac pugna honestam cum Laude uictoriam Aut
certe si Hectorem amas: eiusq; tibi cure est: idem roboris uterq;
idem ambobus ex hac pugna honoris & laudis tribue His ita
uota facientibus: Aiax interim se armabat: atq; ubi cum arma-
tura instructus est: processit: ut constaret aspectu ipso uere eu
esse propugnaculum Achiuorum: sicut ingenti corpore: ita inge-
ti animo: ridenti uultu: sed tamen feroci pleno gradu: ac sublimi
dextra trabalem lanceam quatens: sinistra illud scutum imma-
ne proferens: turris instat: quod ei fecerat Longe optimus artium
scutariae opifex Oetichius: qui habitauit apud Hylen: ex septem
electorum bouum tergoribus: inducta desuper lamina ferrea:
et qualem ferunt Martem ipsum ad bellum ire hominum: qb'
acres Iupiter incutit stimulos inter se decertandi: Talix ad cer-
tamen Aiax ibat: Quem ita strenue euntem greci uidentes ma-
iorem in modum letati: optimam spem uictoriae capiebant: et tro-
iani ingenti metu correpti contremiscebant: adeo ut ipm quoque
Hectorem corde obmetum uehementius palpitante: prouocasse
peniteret: sed iam non erat integrum pugnam detrectare: et ad
suos se recipere quia ad certamen ultro ipse alterum prouocasset.
ille ubi proxime ad Hectorem accexit: stetit eumq; minabuo
uerbis allocutus est: Hector hodie cognosces plane ex singulari
certamine quales sint: quos tu prouocasti: fortissimi quiq; grecorum
Achille excepto. Ille enim preter coeteros et ardore animi pollet:
et robore corporis: sed nunc Agamemnoni principi infensus
intentorius se continet: Secundum Achillem complures sunt:

idonei tecum soli cum solo conserere manus: quorum ego unus
 sum: Quare age capesse iam pugnam: ac tu incipe. Cui respondēs
 magnus Hector: Ne mecum inquit princeps Ajax uerbis agas ad
 terrendum appositis: tanq̃ cum muliebri sexu: aut puerili etate
 cui per imperitiā rei bellicę facile timor incutitur. Ego scientia
 rei militaris peritus sum: Ego mortiferos ictus ictus inferre: et
 propulsare didici: totosq; dies sub armis indiro Marte transiger
 scio: nunc sinistro: nunc dextro brachio parmam gestans: Vtraq; ma
 nu pugnare scio: quomodo ex equis dimicandum sit: quomodo
 in pedestri certamine: Scio deniq; quomodo hostis insidiis sit atq;
 arte fallendus: Verum cum talis sis uir: nolo te ex occulto sed ex ap
 to ferire: si feriam: Hęc dicens trabalem retro lanceam reduxit in
 Aiace m q; contorsit: quare inscutum aiace illata callibea lamina
 quae extrema et octaua erat: ac sex corius transartis ad septimum
 hesit: Tum Ajax secundo loco suam et ipse uibrauit: qua non
 modo Hectoris opertum calybe clypeum traiecit: Verum etiam
 fidissimum thoracem ac tunicam ad ipsum usq; uentrem: quem et
 am traiecisset: nisi ictus impetum Hector declinatione uitasset
 Tum utriq; euulsa hasta qua percussi erant: ea q; librata concur
 runt rapidis Leonibus similes apris ue: quorum etiam non imbel
 le est robur: et Hector quidem medium Aiace scutum feriens ferre
 am laminam non prorupit: sed reflexo ad ictum spiculo hasta resi
 liit: Ajax uero ad ictum insurgens parma Hectoris fregit: sed nō
 ita ut perforaret: Nam dum eam Hector ad excipiendum ictum
 paululum deflexit: hasta uero e parma effugiens nonnihil deco
 llo Hectoris seruato tenore perstrinxit: atro cruore qui statim pro
 fluxit uulnus indignante: quo nihilominus a pugna Hector nō
 destitit: sed aliquantum relato pede atq; pregrandi rudiq; saxo

quo humi iacebat: arcepto ipsum umbonem hostilis scuti cū
immani fragore percussit: Tum Ajax sublato inuicem Lapi
de multoq̃ illius fuerat uastiore: et uelut molari: in hostem
terribilis fertur: aduocansq; omnib' in rotundo uiribus clypeū
ferit: introsumq; perfringit: Quo ictu offensio Hectoris genib'
quantus fuit resupinus supra ipsius clypeum cum ruina ex
tendit: Tum tamen protinus Apollo alleuauit: et forte strictis
gladiis rem comunus egissent: nisi precones Iouis et hominum
angeli affuissent: Taltiborus atq; Ideus: hic troianorum: ille gre
corum uterq; uir prudens: uterq; sceptrum manu gestans: Qui
cum sceptris per se quisq; in medium pugnatorum dirimendi
certaminis gratia intendissent: Ideus ut erat grauis: his illos uē
bis affatus est: Ne ulterius carissimi filii: ne pergas dimica
re: Desinite a pugna: ambos diligit Iupiter: ambo esto bellato
res: et tales uos esse omnes cognoscimus Nox iam aduentat:
cui ut pugna dirimatur admonenti parere ius est: Ad hunc re
spondens Ajax Idē inquit: Iubeto ista hectorem ipsum potius
dicere: cui attinet: ut quemadmodum prior prouocauit omnes
grecos ad pugnam: sic prior desixtat a pugna: deinde ego non
grauate tibi parebo: Cui Hector inquit Ajax quoniam tibi tā
ta dono dei adest magnitudo membroru: tantum robur: tan
ta etiam solertia atq; prudentia: ut omnes grecos in pugnando
facile uincas desistamus hodie a dimicatione post hunc diem di
micaturi eousq; dum demon decernat utrorum sit nostra: An
uestra uictoria: Nox iam aduentat: cui ut pugna dirimatur
admonenti parere ius est: eo quidem magis ut ambo reuersi in
columes: Tu ad naues: ego ad urbem nostros uterq; gaudio affi
ciamus: tu grecos omnes precipueq; amicos ac necessarios tuos:

ego Troianos Troianas: quae nunc apud sacram eadem pro me
 numen comprecantur: Ad haec honorificis nos inuicem donis mu-
 neremur: ut sint e grecis Troiansq; qui dicant: Qui prius de ui-
 ta tanto cum ardore dimicarunt: hi contracta amicitia cum do-
 nis mutuo acceptis digressi sunt: haec locutus ensen argenteo
 capulo: quem alligatum insigni Zona gestabat: ab humero de-
 traxit: ac uagina inclusum progressus Aiace in manum tradidit
 Ille uicissim radiantem Phoeniceo artificio baltheum Hectori dedit:
 Atq; ita mutuis donati muneribus induersum uterq; digressi
 ad suos reuerterunt: Troiam preter spem ab illa vi Aiace illisq;
 preualidis uiribus: non modo liberatum uerum etiam illesum hec-
 tora esse gaudentes ad urbem eum deduxerunt: Et diuerso pro-
 ceres grecorum Aiace ad Agamemnonem deducunt: letu
 exultantemq; uictoria quos ubi in tabernaculum suum accepit
 Agamemnon: ubi Ioui optimo maximo bouem immolat maren-
 atq; quinquennem: Tum circumfusi coeteri corum exuunt: ex-
 ta proferunt: carnem pro more concidunt: uerub⁹ infigunt: tor-
 rent: scienter: tostam e uerubus detrahunt: finitocq; labore atq;
 omnibus rebus ad cenam preparatis: discumbunt: opipareq; ue-
 scuntur: Tunc Agamemnon sumptis bouis cum tergore corni-
 bus Aiace preter coeteros conuictores honoris gratia donat: Po-
 stea uero quem cunctis cibo potuq; sanatis: mense remote sunt: 14
 Hector cuius paulo ante consilium et fuit: et iudicatum est optimu
 ante omnes hunc in modum ad illos exorsus est: Agamemnon uos
 q; alii proceres: multorum ex uestris: quos atrox hodie Mars ab-
 sumpsit: animis ad infernum profectis: corpota passim prostrata
 in suo sanguine iacent: eoq; oportet nos crastino die a belligerando
 supersedere: et bobus ac iumentis ad plaustra iunctis: supuehere

cadauera unum in locum exiguo a nauibus intervallo: atq; il-
lic exurere: ut inde collecta ossa cum in patriam redibimus
ad sui quisq; necessarii filios reportemus: mox campum uersus
circa pyram egesta exumo communem omnibus tumulam
extruamus: Itemq; circa illum in tutelam et nostri et nauium
excitemus arduas turres cum amplis portis: qua currus eun-
tes redeuntesq; commeari facile queant: Exterius uero altissi-
mam ducamus fossam cum aggeribus ac uallo: que circumda-
tis a terra castris tutos nos atq; equos reddat: si quando superio-
res in bello Troiani: nobis terga dantibus: fortassis instarent: †
Hec Nestor: Coeteri Reges una omnes sententiam collaudarunt:
Coeterum uero ut inter grecos: ita inter Troianos consultantes
conueniebant: sed uehemens erat & seditiosa discordia: nam co-
acto in excelsa urbis parte consilio ante Priami fores ubi uir gra-
uissimus anthenor surrexit: atq; ita concionatus est: Troes &
Dardani: et uos qui nobis auxilio uenistis socii audite senten-
tiam meam: Censeo candum uobis ad Alexandri domum et
afferendam huc Helenam cum omni gaza qua cum uenit ut
in manus Agamemnonis ac Menelai tradamus: quam secum
soluta obsidione in Graciam reportent: id quod nos facturos
iure iurando promissimus: nunc eo temerato pugnamus: ut
non sperem quicquam meliusq; euenit: euenire posse: nisi ita
ut admonui Agamemnon: Hec ubi dixit Anthenor resedit: Tu
Alexander surrexit: et ad Anthenora conuersus inquit: An-
thenor quae adhuc dixisti: ea mihi non approbantur: ac mi-
nime placent: cum neutiq; recte sis prolocutus: non tamen
quia te fugiat quid rectum prauumq; sit: nam si libuisset ti-
bi meliorem multo sententiam dixisses: Hunc aliter locutus es

ac sentis. q̄ si ex animo Locutus es: profecto ut fateor: mentem
 diu tibi ademerunt. Ego uero diuersam a te apud hos qui adst
 sententiam dicam: Gazam quidem quam ex agro asportau
 omnem redere uolo: & de mea domestica etiam accessione ad
 iungere: Helenam uero nequaquam redditurus sum: Et hæc
 cum dixisset resedit: Ad quos Priamus Rex Prudentia ac
 sapientia singulari surrexit Atq; inquit: Troes & Dardani qui
 nobis auxilio uenistis socii: Audite sententiam meam. Abite nu
 nc ad suum quisq; hospitium ut consuesti: curatisq; corporib⁹
 mementote excubiarum: et per uices singuli uigilias Agite:
 cras autem prima Luce Ideus eat caduceator ad castra grae
 corum: ut eis notam notam faciat conditionem quam affert
 Alexander qui huius belli est autor: An eam accipere uelint: &
 Ad hæc nostris uerbis dicat: quod postulati honestum est: uelit
 ne nobiscum inducias facere quoad occisorum corpora deusse
 rimus: reuersuri postea rursus in proelium: pugnantiq; eousq;
 quo demon internos decernat utrorum sit, an ipsorum: an no
 stra uictoria. Sic Locuto Priamo Vniuersi et uoce summo opere
 assensi sunt: et reopte imperauerunt: Prima autem Luce Ideus
 ad castra grecorum profectus. offendit eos inconsilio adpuppim
 agamemnonie nauis de re. p. consultantes: procedens q; in me
 dio eorum stetit. Tum uocali illa uoce mandata exposuit: Aga
 memnon uosq; alii procures Priamus me coeteriq; optimates Tro
 iani uenire iusserunt: ut notam facerem conditionem: quam uo
 bis affert Alexander: qui huius belli est autor: quiq; debuerat.
 priusq; ista conaretur: interisse: Velitis^{ne} illam accipere gazam
 quam secum huc ex agro aduexit: uobis omnem uult reddere &
 Helenam uxorem Menelai reddere non uult: Troianis etiam

reddere eam suadentibus. Ad hec Priamus cum omni senatu
suis uerbis ut ut dicerem hoc uobis iniunxit. Velitis ne no-
biscum inducias facere: quoad occisorum corpora deusse-
rimus: reuersuri postea rursus in proelium pugnaturi: eousq;
quo Demon inter nos decernat: utrorum sit: an uestra: an no-
stra uictoria. Sic Ideus. Illi autem diu se omnes intra silenti-
um tenuerunt. Tandem Diomedes ita ad illos uerba fecit: Ne-
que Gazam quis posthac: neq; ipsam Helenam Troianis ult^o
offerentibus accipiat: Nam uel pueris iam liquet ultimum &
exitum per nos imminere Troianis. Sic Locuto Diomede: cū
coeteri greci ob admirationem tam præclaræ sententiæ succla-
massent. Agamemnon ad Ideum inquit. Idce tute audis: qđ
tibi respondeant: greci: non est opus quod ego tibi: ut moris
est respondeam: nam et ipse in eorum sententiam eo: quod aut
ad occisos attinet: non inuideo illis extremum extremum rogū
nullum enim cum hominibus. Postq; defuncti sunt iuta: ho-
diurnum est: nec ex eis sumenda est ultimo: ut sepultura frauden-
tur. Hui' inter nos foederis Iupiter Iunonis coniux testis inuo-
catus sit. Hæc locutus sceptrum: quod manu tenebat: in testimo-
nium sponsonis ad deos protendit. Ideus responso accepto in
urbem rediit: adiensq; consilium. Vbi primarii omnes Troi-
ac dardanum reditum eius prestolabantur: atq; in medio stas
renunciavit Legationem. Qua audita troiani: confestim se ac-
cinxerunt: partim ad subuehenda cadauera: partim ad mate-
riam succedam comportandamq;. Eodem uicissim modo Græ-
ci agentes: et usq; ad diem posterum ultro citroq; euntes obui-
os iniere troianos. At illi et hi inter se cuiem ab hoste proximū
ab alieno dignoscere non ualebant: At cum absteriso aq; cruore

proximorum corpora quisq; Grecus Troianus ue agnouerat:
 tunc decurrente per ora fletu eos carris imponebant: et ad suam
 utriq; pyram comportabant: compositisq; super struem facem sub-
 mittebant. Sed Troiani tacita cum mestitia Priamo eos plorare
 prohibente. Postea uero q̄ corpora exusta: hi ad urbem: illi ad na-
 ues reuersi sunt: Coeterum greci sub extremum noctis anteq̄ au-
 rora se proderet suorum quisq; ossa inter cineres legunt: mox
 campum uersus circum pyram egesta humo communem omnib;
 tumulum extruunt: itemq; circa illum intutelam et uiuorum et
 nauium excitant: arduas turres cum amplis portis: qua currus
 euntes redeuntesq; comeare facile possent: Exterius uero altissi-
 mam ducunt fossam: et admodum latam: quæ a turribus castra
 complecteretur: et in aggeribus fossæ iaciunt uallum: quod opus
 tanto cum studio molientes grecos (erat enim ingens) Cum Iupiter
 ac dii coeteri Ioui assidentes cum admiratione intuerentur: Nep-
 tunus Ita exorsus est: Iupiter pater: et quis iam inter mortales est:
 qui in auspicandis operibus deorum immortalium: mentem uo-
 luntatemq; scrutetur: Nonne uides ut greci murales circum na-
 ues extruxere munitiones cum fossa et uallo: non litatis antea
 sacris indeorum honores. Et huius operis gloria tam late pro-
 pagabitur: quantum terrarum aurora circumspicit. At operis
 quod ego atq; apollo principi Laomedonti plurimo cum sodo-
 re construximus: fama in nihilum recidat: Ad quem ueheme-
 ter stomachatus Iupiter: Heu pudor inquit Neptune: quæ
 oratio tibi elapsa est: quid ita rem friuolam extimescis: quid in
 te non cadit: qui tantus es deus: sed in alium quempiam mul-
 to inbecilliolem: et huius inquit operis gloria tam late propa-
 gabitur: quantum terrarum aurora circumspicit. Agedum igit̃

ubi Argui profecti fuerint: hinc in patrias oras: dirue hos mu-
ros ad solum: atq; in mare precipita: omneq; Lictus: ubi munitioes
he sunt excitare: Ita sabulo obrue: ut ne uestigia quidem argi-
ne Stationis appareant: Hec diis inter se colloquentibus et di-
ei & operis finis fuit: Reuersiq; greci ab opere absoluto ad sua
quinq; tentoria mattatis statim bobus cenant: suppeditante
etiam uino: cuius magnam uim aduexerant: onerarie naues
e lemno transmissæ ab Euneo Iasonis et Hisiphile filio: peculi-
ariter uero mille Lagenas Agamemnoni & Menelao pro mu-
nere hinc itaq; greci pro se quisq; uinum mercabantur rerum
permutatione: alii ære: alii ferro: hi coriis: illi bobus: non nulli
captiuis rebus cum uino cōmutandis. Atq; ita noctem totam
præclare epulando atq; potando insomnem agebant: Troiani
autem ac Troianorum soti apud Troiam et ipsi coenabant:
Eam autem noctem Iupiter male in illos cogitans horrendis ful-
minum tonitruis acquietauit: quo pauore attoniti uinum in-
terram e pateris profundebant: Nemoq; ex his bibere sibi an-
te sustinuit: q̄ Ioui principi deorum libassent: tandem cibo ac
potu refecti membra quieti dederunt: somniumq; coeperunt:

**ILIADOS LIBER SEPTIMVS EXPLICIT IN
CIPIT OCTAV^{VS} FOELICITER**

Ab Luce Iupiter cum rutilans au-
tora omnem terram illustrare inci-
pit: in editissima radiantis olympi cu-
ria consilium deorum habebat: Qui-
bus cum silentio auscultantibus ita
uerba fecit: Audite omnes dii parit̃
& deæ quæ dicam & cum audieritis

nemo uestrum siue mas siue foemina : orationi mee conetur re-
 fragari : ne festinanti mihi quod in animo habeo exequi sitis impe-
 dimento. Sed uniuersi approbate quod dixero. quęcunq; ego ue-
 strum a coetu deorum seorsum deprehendero profectum ad fere-
 das suppetias uel arguiis uel teucris hunc aut deformiter ce-
 sum uerberibus remittam in coelum : aut in atriam illum & tā
 procul hinc positum deiiciam tartaron : ubi subter ima terra-
 rum cum ferreis portis ac æreis foribus altissimum Baratron
 est. tanta in infernum profunditate : demensum : quanta est e ce-
 lo in terram. Atq; hunc inmodum cognoscetis : quanto Iupiter rex
 arbiter omnium deorum sit ualentissimus : q; si quante sunt mee
 uires : uiuat experiri : et huius rei documentum queritis. Age
 dum auream restem e coelo suspendite : eaq; cuncti dii ac deę
 apprehensa me hunc detrahite in terram : nullo id quantolibet
 nixu poteritis efficere. At cum mihi facere idem irato libuerit.
 interras uos uniuersos & in maria usq; detraherem : quin etiam
 circumligata reste hac ad summitatem olimpi omnia supernę al-
 leuarem : ut intelligatis quantum ego deos simul atq; homines
 antecello. Sic Iupiter : illi autem dii intra silentium se tenuerunt :
 reputantes animo uehementiam acerbitemq; orationis. Tan-
 dem Pallas rupto silentio ita respondit : Iupiter pater atq; Rex
 regum probe & nos compertum habemus nullius deorum Robur
 equipollere ut tuum : nec quicquid facimus : ideo facimus quod
 tecum contendere uelimus : sed quod uicem graecorum dolemus.
 quos tetram in bello mortem uidemus oppetere. Nunc quomodo
 uetas illis opem ferre : nos bellum non adibimus. consilium au-
 tem si qua in parte opus erit cum tua uenia suggeremus : ne te ip-
 sis infenso omnes intererant. Ad quam subarridens Iupiter

Bono animo esto dulcissima filia: uolo te gratificari: quod
postulas audacter aggredere quod petisti: nihil ob istud au-
ditura obiurgationis a patre. Ita effatus equos ad currum in-
git ut perniciosissimos: sic comptis auro crinibus: decentissimos:
Tum aurea sibi arma circumdat: sumptisq; manu flagellis
auro distinctis inbigam insiliit: atq; equos ut cursum ineat
uerbere iubet. Illi tum sua sponte: tum insidentis imperio:
uolabant: medium inter coelum terrasq; iter tenentes: Quos lu-
piter postq; ad nemorosam ferarumq; parentem idam deuenie-
runt: quem locum gargazon uocant: sistit: soluitq; ac densa
ne cui uideri possent: nebula operit: Erat autem illic ipsius
templum: ad cuius aram assidua sacrificia fiebant: Dehinc
in excelsa montis uertice consedit: inspectans hinc urbem
troianam: illinc castra grecorum: cum magna apud se ipsi
uoluptate ex tanta sua potentia ac gloria: Et iam sublatis
mensis greci a cena alacres ad arma induenda se transfe-
runt: ut q; primum exeant in expeditionem. Troiani autem
e regione et ipsi armabantur: & si pauciores q; antea tamen
animati ad pugnandum: necessitate cogente eos: ad per duel-
lum manibus filios uxoresq; protegere: Igitur patefactis om-
nibus portis uniuerse copie equitum peditumq; cum inge-
ti strepitu prae-rumpunt: at ubi in eadem ab utrisq; aream ue-
tum est: & infestis hastis: infestis clipeis: infestis armis con-
cursum: hic uirium animorumq; declaratio: hic plurimus
fremitus: hic pereuntium gemitus: ferientiumq; cum clamor:
exultatio: hic riuus cruoris humi decurrentes: hic cadauera
strages tam grecorum q; troianorum: At hunc in modum ne-
utris tergauertentibus ab aurora: aut ab exorto Iubare ad

meridiem usq; anceps belli Mars fuit: Qua hora Iupiter sumpta
 aurea libra posuit in utraq; Lance singula mortis fata: hinc
 grecorum: illinc Troianorum: eam per medium digitis appre-
 hensam cum in altum traxit: Lanx cum fato grecorum inter-
 ra: ubi erat subsecit: altera e diuerso caelum petente: ergo &
 ubi fatalem cladi grecorum diem illum esse cognouit Iupr
 ab Ida cum horrifico fulgure atq; immani tonitruo in argi-
 uos fulmen immisit: Quo terrefacti illi atq; exanimati omes
 loco subducantur: Ita ut nec Idomeneus: nec Agamemnon nec
 uterq; Ajax: nec alii coeteri manendum sibi putarent: Nestor
 autem grecorum custodia unus ex omnibus manebat: neq; is
 sponte: nam et ipse cum aliis una fugisset: sed cum equus mo-
 rabatur laborans ex uulnere catapultae Alexandri in occipito
 infixae: ubi principium uibarum est loco admodum morti ob-
 noxio: Itaq; saucius equus atq; inpatiens (ad cerebrum enim
 usq; catapulta penetrarat) resiliebat: ad rotam se uolutabat:
 alios equos perturbabat: Dum equus uulneratus fugam do-
 mini inhibet: dum senex ipse surgens equum coherceret: du
 habenas quibus ille ad currum iunctus est: gladio amputari
 nititur: Iam Hector cum equitatu Troiano fugientibus grecis
 instans aduentabat: ipsumq; forsitan senem eodem loco oppre-
 ssisset: nisi re protinus cognita Diomedes magna uoce ulysses
 in clamasset ad opem seni ferendam: Vlysses Laertiades quo fu-
 gis: quid terga uertis: et cur committis: ut tanq; in bellis et
 instrenuus a tergo quo fugis accipies uulnus: Mane hic mecu
 Mane dum a senae amico truncem Hectorem arceamus: Sic Dio-
 medes: Vlysses uero nihil exaudiens institutum cursum com-
 tendit ad naues: nihil tamen minus Diomedes: quanq; solus:

inter primos pugnatores se inserens ante equos nestoris stetit:
hominēq; his uerbis est allocutus: O senex per quem tibi bellat^rx
iuuentus negotium exhibet: pristinis uiribus obnimum seni-
um defectus es: Ad hæc & comes sensibus & equi pedibus tardi
tibi sunt: Itaq; relinquamus istum currum tuo ac meo Aurige
regendum. Tu agetum in hunc meum ascende: ut scias qua-
les sunt equi troiani: quos æneæ eripui: q̄ ueloces: q̄ ualidi:
q̄ feroces in pugna atq; terribiles: Ibimus enim Ambo in equi-
tatum troianum: ut et dextræ mee uires ac meum iaculum
experiatur Hector: huic consilio non aduersatus: Nestor de
curru suo descendit: et in Diomedis currum ascendit succedēs
in Steleni Locum: quemadmodum iucissim in suum successē-
rat Stelenus: Ita alterum currum qui remansit: egregii famu-
li Stelenus atq; Eurimedon curandum susceperunt: in altero
principes in troianos ire contendunt: Nestore famuli officium
in aurigando exhibente: Atq; cum statim hec tori appropinq̄s-
sent: et ille infestus in occursum ferretur: Diomedes in eum
Lanceam contorsit: quæ non in dominum: sed in aurige pec-
tus iuxta mamillam perlata est: quo uulnere Enipeus (Hoc
erat nomen aurigæ) generosi Thebei filius e curru moribund⁹
prolapsus est a ruina corporis equos terrefecit: ita ut resiliē-
tes induersum deflecterent: Hector etsi nimium obamissum
aurigam dolore confusus: tamen eo relicto alium inquirebat: &
quem in locum occisi substitueret ad moderandos equos iam
sine rectore inutiles effectos: inuentoq; confestim uiro præsta-
ti Archepolemo Hyphiti filio ac suscepto in locum Aurigæ: ma-
gna illis fuisset: cedes edita: ac pene actum de rebus Troianis
intra Troiam: tanq̄ agnis intra ouile conclusis: nisi Iupiter

hoc futurum prospiciens sparsisset rutulum uasto cum tonitruo
 fulmen interram: atq; ante ora diomedis: Cuius ignea Lampade
 percussu equi successerunt: currum: et Phoenicei coloris habenas
 e manibus nestoris extorserunt: Qua de re conterritus Nestor
 ad diomedem inquit: Age Titydes: conuerte infugam equos
 an non agnoscis: Ioue nobis aduerso: sperandam non esse uicto-
 riam: nemo illius consilium reuocare potest: nemoq; talibus
 uirtute: deo queat obsistere: cum humana uis infinito sit di-
 uina inferior: Il hodie uult hosti tribuere palmam: Idem po-
 stea: si uoluerit tribuet & nobis: Cui respondens Diomedes
 Rite tu quidem et probe locutus es senex: Sed istud agere du-
 rum mihi atq; acerbum est: cum sciam fore ut Hector aliquan-
 do concionem habens apud suos dicat Diomedem ego fugientem
 ad naues usq; persecutus sum: quae ille cum gloriabitur opta-
 rem tum ego tellurem mihi debiscere: Cui respondens Hector
 Ha Diomedes: quae uerba affatus es: caue id timeas: Nam
 si Hector imbellem te et instrenuum dicet: nullam tamen ei
 fidem habebunt coeteri Troiani qui audient: Non etiam con-
 iuges troianorum: quarum uiri fortissimi iacent: tua manu
 perempti: His dictis a tumultu pugnae equis infugam conue-
 nis habenas immisit: Tunc Hector comitesq; troiani truci clamo-
 re sublato insequuntur in unum prose quisq; tela iacentes: q-
 rum primus Hector magna uoce faciebat: illi conuiuium no-
 minatum compellans: Diomedes solebas antehac inter procures
 et dignitate loci: uel inconsilio: uel immensa & poculis maiorib'
 & carne opimiore imprimis honorari: Posthac illo honore priua-
 bere ex uiro strenuo femina effectus: Abi ubi cum istis oculis ef-
 feracissimis: Non enim ut sperabas in nostros muros tibi licebit.

ascendere: ut illuc ad naues tuas nostras coniuges asportares: nō
te istud ego facere sinam: non permittam: sed te fugabo: sed mea
tibi manu potius demonem dabo: sic Hector: Ille audiens et
secum cogitans animo herebat: nunquid pergeret: An con-
uerso curru in ipsum ferretur conuiuatorem: terq; subinde
tali apud se deliberatione hesitantem totiens Iupiter ab
Ides montibus tonans eum a reuertendo cohibuit: significat
se Troianis letam destinasse uictoriam: quo magis Hector
suos hortabatur magna uoce clamans O amici troiani Dar-
daniq; & Lycii strenui: nunc queso uiriles animos: nunc ua-
lidas uires ut sepe fecistis ostendite: Agnosco propensum
mibi fauorem Iouis optimi maximi: En declarat festinasse
se mihi ex hodierno certamine eximiam gloriam: Grecis ue-
ro exitium: quod nullo pacto effugere poterunt: Stulti qui hos
sibi muros extruxerunt: quasi eis tutele futuros: qui non
uno quidem hore momento impetum meum fere sufficient:
Nam fossam illam quam munierunt: nullo negotio transili-
ent equi: quod cum fecero & ad naues euasero presto mi-
hi sint aliqui cum incensis facibus: ut et naues igni: et hostes
fumos lymphatos ferro obsumam: His uerbis hortatus socios
equos quoq; quadriungos oratione adhortabatur: Agedum
die Xanthe: die podarge: die Heton: Die Lampe: nunc red-
dite mihi gratiam pro cultu: pro cibo: potuq; quem officiosa
uobis Andromacha uxor impendit: Illa lutissimo uos pane
saginauit: Illa quotiens faciendum uidebat uobis miscuit
uinum: Illa uos studiosissima cura paruit: adeo prior ei cura
erat eduliorum uestrorum: q̃ meorum qui uir eius sum: ea pp̃
festinate pariter: properate insequi: ut Nestorem Diomedemq;

assequamur: et spoliem ex humeris Hestoris quidem clypeum
 illum: cuius fama fertur incoelum: quod foris intusque totus
 est aureus: Diomedis autem insignem thoracem: quam mul-
 ciber ipse fabricatus est: Hos duos si coepero: auguror rapti
 sane grecos hac nocte naues esse conscensuros: hec Hectora
 per elationem animi locutum indigne accipiens Iuno: ut se-
 debat in suo throno animo membrisque commota est: commo-
 uens una immensum olympum: Tum ad neptunum: qui ei
 ex aduerso sedebat inquit: O indignum Heptune facinus
 nullamne molestiam contrahis ex hac occisione grecorum:
 qui te apud Helicem apudque Egas tam crebris tamque solemnibus
 te muneribus prosequuntur: quos etiam uictoria potitos
 uolebas: Etenim si uniuersi: qui grecorum partibus studem
 aduersus Iouem adiutamur repellere troianos: nimirum Iuppiter
 et si dolore percitus erit: a suo se tamen Loco: ubi nunc sedet
 pre timore non dimouebit: Ad quam uehementer suspirans
 Heptunus: O Iuno inquit timoris nescia: quisnam tibi ex ore
 prodiit sermo: que me ista facere suades: Ego uero minime uelim
 nos: quoque alii sumus: cum Ioue conferere manus: qui cunctis
 longe est fortior: Cum hac Iuno atque Heptunus inter se colloqui-
 tur: Interea quicquid spatii: quod nauium tenuis a turri fosse
 complectitur: id omen greci per Hectorem ipsi deo Marti simi-
 lem conclusi: densis uirorum equorumque agminibus imple-
 uerant: ac forsitan (ita enim propitium habebat Iouem hector)
 ipsas incendisset etiam naues: nisi Agamemnoni acerrime
 dimicanti Iuno hanc mentem dedisset: ac propere intermissa
 pugna coeteros grecos ad certamen incenderet: Itaque Agamem-
 non continuo ante naues uadens atque tentoria: purpureum

q; amiculum ac satis amplum manu tenens super nauem Vlys-
sis: quę media omnium erat: stetit: & in dextram ac sinistram
ea uoce qua ab omnibus exaudiretur: exclamauit: Pudeat uos
argui taciti flagitii quod admittitis ingraui & imbelles: pre-
sertim uos duces: non re sed nomine duces. Quo abierunt vo-
ta illa quę in lemno faciebatis: ut uobis fieret copia cum Tro-
ianis equo Marte pugnandi: Vbi sunt magnificia illa promiss-
a quibus sequisq; fortissimus in proelio fore spondebatur: ubi
uerba illa ferocia cum iactabatis singulos uestrum pares esse i
bello centenis ducenis ue Troianis. Hęc super cenam ante opi-
mos cibos coronatosq; crateras carne uinoq; disteti gloriabami-
ni. Nunc in certamine ne uni quidem Hęctori centeni pares
sumus: qui nobis iam iam ut uideo naues deflagrabit: Iupiter
pater quem unq; regum post homines natos tanta calamitate o-
nerasti: aut quem tanta gloria fraudasti: quanta me hodie qđ
nunq; putauit fore: nec meam spem credidi posse frustrari: quo-
tiens apud aras tuas cum ingenti uictimarum ui tibi Litarem
persuadebam mihi Troiam me prorsus euersurum. Nunc ē di-
uerso Troiani nos tuo pręsidio fręti euertunt. Verum te Iupiter
quęso da mihi hanc ueniam: hoc mee gratificare solitudini: &
ut infandum hoc funeste gręci miseri cladis discrimen effugi-
ant: nec sinas ut ab immanibus troianis trucidentur. Hunc
ita cum Lachrymis orantem Iupiter miseratus: augurium de-
dit: significans gręcos a pñti periculo iri liberatum: Siquide
immissa ab eo aquila pręstantissima uolucrum ceruinum
hynnulum: quem arreptum unguibus gestabat: insolennes
aras dedit: ubi gręci hostias Ioui: cuius in honore arę extruc-
te erant: immolauerant. Hoc augurium ab Ioue ipis ostensum

greci intelligentes inferunt pedem: ac resumpta animis audacia
 atri pugna introianos faciunt: impressionem. Inter eos tamen Li-
 cet tot milia essent: Diomedes sine controuersia: ac longe primus
 pugnabat: ac biga sua munitiones: fossamque transiliens in hostes
 fertur: et illic extra castra procul a suis hostes fugare coepit: quoniam
 unus egregius bellator Agelaus fradicionides. Huic terga da-
 ti diomedes intoto iaculo terga ipsa inter humeros una cum
 pectore transfigit quo uulnere ille ad terram de curru cum
 ingenti armorum strepitu: procubuit. Secundum Diomedem
 processerunt: duo atque Agamemnon: Menelaus: tum duo
 Aiaces uiribus audaciaque: magis quam ferro armati. Tum Idome-
 neus: et Idomenei famulus princeps Meriones Betafero Mar-
 ti comparandus: Tum inclytus Euripilus. Nouus quoque ac-
 cessit: Teucer intento arcu instructus: hic subter scutum fratris
 aiacis delitescere: deinde illo scutum ubi tempus erat sub-
 ducenti feriebat: quem ferendum prouiderat: occidebat autem
 quem cum feriebat: quem ferendum prouiderat: quod ut con-
 fecerat: iterum ad scutum fratris: tanquam puer ad pallium ma-
 tris se recipiebat: ut sub eo se raptum fratre illud protendente re-
 condebat: ubi quemnam sagitta primum ex Troianis intere-
 mitur: Nempe orsilochem. Deinde ormenon: tum Ophilestem:
 tum derora: tum Cromium: Tum Lycophontem: tum Amopaona-
 tum melampum: uiros omnes eximios: Hunc ita uexantem
 troum phalanges Agamemnon conspiciens: et ob id mirifice ga-
 uisus adiit hominem ac iuxta assistens ita est eum allocutus:
 Teucer princeps iocundissimum mihi caput: perge ut facis: oc-
 cidendisque hostibus lumen te quoddam tuus in hoc discrimi-
 ne salutis ostende futurus etiam patri Thelamonii: cum haec

in patria audiet ingenti & gloria & uoluptati: carum enim
ille te habet: Licet illegitimus sis: Nam te abineunte etate su-
scepit domum: & apud se diligenter educauit: Ego uero quod
ad me attinet: tibi recipio ac spondeo: si mihi Iupiter Optimus
Heptunusq; ac Minerva concesserint: ut opulentissimam hac
urbem expugnem: tu eris amicus secundus: quem honestissimo re-
munerem premio: et quidem meis manibus tibi in manus tra-
dam aut tripodas: aut bigam cum equis: aut troianam aliqua
quam ob decorem tuo lecto digneris: Cui respondens egregius
Teucer: Quid inquit illustrissime Agamemnon mea me sponte
properantem oratione hac incitas? Neq; enim pro mea uirili re-
linquo aliquid aut intermicto: quippe ex quo cepimus a castris
repellere troianos: quot stragulas hoc arcu emisi? Fuerunt autem
octo totidem hostes cosq; egregios bellatores percussi: immo occi-
di explorata facultate ferendi: hunc autem funestum canem
ferire non possum: Hæc cum dixisset: impositam neruo sagittam
inaduersum Hectora expulit: sed spe deceptus non eum: ut
optabat: sed Gorgitiona percussit in pectore: uirum forma
uiribusq; prestantem: Priami filium: & castissime: quam ex
Esimo thaciæ urbe Priamus duxit uxorem: deabus ipsis for-
mæ uenustate comparandam: et quemadmodum papauer in
uberi orto pubescens adiuuatum ueris umbrem inlatus demit-
tere caput solet: sic Gorgition grauante collum galea caput in
alteram scapulam moriendo submisit: Teucer iterum in aduer-
sum Hectora sagittam expulit: iterum ipse deceptus: Avertit
enim eam Apollon non hunc quem optabat: sed ipsius aurigæ
Archopoleum uenientem ad certamen percussit in pectore Se-
cundum papillam: Eo interram collapsa a curru equi pro

horrore insublime se attollentes currum discutere coeperunt:
 Hector eximii aurige nece confusus: et si eum cupiebat attollere
 tamen coactus relinquere ut alterum indemortui Locum suffi-
 ceret: Iussoq; cabrione fratre: qui iuxta aderat: moderari qua-
 drigam prout ille et fecit: ipse interram desiliit truci clamore
 uociferans: arreptoq; molari saxo fertur: intecrum audissim⁹
 ferire hominem tam malemeritum de troianis: Hic aliam e pha-
 retta sagittam eduxerat: eamq; neruo aptatam ad clauem hu-
 meri retrotendebat: quempiam ex hostibus percussurus: Cum
 hector ita parato molarem intorsit: ac conclusa exteriori manus
 parte: comfracta corda: excusso arcu: pectus etiam collapsumq;
 percussit: ubi maxime Letifer ictus est: Qua percussione teucey
 ab ortis ante oculos tenebris pronus ingenua procidit: Sed &
 Ajax nequaquam immemor fraterni amoris accurrit: ac iacentem
 obiecto protegit clypeo: Tum subeuntes duo sotorum Meriste-
 nus Aethii filius: & diuus alcistor alleuarunt: ac uehementes
 cruciatus gemitu testante ad naues deportant: Hinc rursus &
 Troiani Ioue uniuersis uires ad audaciam suggerente: Graio^s
 ad fossam retro munitiones q; propellunt: Et inter Primos Hec-
 tor fiducia uirium ardens ac fugientes urgens: ueluti uenati-
 cus canis conuersum infugam aprum aut leonem insequitur
 fretus pernecitate currendi: nunc foemora: nunc clunes mordens:
 et si quando conuersus ille irruat: tamen ipse rotato cursu po-
 steriora fere assidue captans: Sic hector fugientes agitans po-
 stremos quosq; matabat: atq; ubi duce formidine Graeci ef-
 fusa fuga fossam transcenderunt: & ad uallum & tentoria pe-
 uenerunt: multis amissis ibi gradum sistunt: ac pronauibus
 stantes: tum se mutua exhortatione excitabant: tum deos ces

sublatis in coelum manibus una vniuersi euilatione precaba-
ntur. Hector autem eos prefulgenti Laminis ferreis quadriga
uestus hinc illincq; obibat: atq; oculis collustrabat: oculis inq;vā
aut gorgonee medusae: aut sanguinario Marte simillimus. Iuno
autem hec contemplanis miserta casum grecorum: hunc statim
in modum Palladem est allocuta: O rem indignam Iouis filia
non ne nunc saltem Danaeis in ultimo periculo positis: ego et tu
feremus suppetias: an potius teterrimam eius mortem oppete-
re sustinebimus: et hoc sub unius hominis manibus. Vides ut
hector multos trucidauit: ut insana flagrat: cupiditate occide-
di: ut multos trucidaturus est. Nihil enim sibi resistere potest:
ad hanc respondens Pallas. Iste inquit qui tantopere mactan-
dis achiuis debacchatur: Ipse iucissim mactabitur manibus Ar-
guorum: et quidem in ipsius patria. Verum ab isto ad quod me
tua cohortatur oratio: deterret me Iupiter semper meorum sotiā-
tum remorator: mihi semper seuerus immitis: et meorum etiā
am immemor meritorum quae in eum plurima contulit: totiens
erepto ab erumnosis Laboribus: Hercule filio: quas infelix iuue-
nis iubente Eurysteo suscipere cogebatur: quotiens enim ille
ob erumnarum molem plorabat: et caelo pater me hunc ad opem
filii dimittebat in terras: quod si haec quae nunc agit acturū
esse presaga mente diuinassem: profecto quod feci: non fecissem:
nec per me hercules ab Herebo et a tribus inferni portis: quo eū
Eurystheus abducendi canis gratia miserat: redisset incolumis.
Nunc liberaui illum a stygis aquis: et ut abduceret: Cerberum
effeci ut tamen eius pater non ueretur malam mihi reddere gra-
tiam displicens mihi: ut tetydi placeat: quae complexa altera
manu genua eius altera barbam cladem grecorum in honore.

achillis exorauit. sed scio aliquando futurum ut mea ope indi-
 gens Iupiter dilectam sibi Pallada uocet: tunc ego habebo un-
 de hanc de se ulciscar iniuriam: uerum tamen tu instruas ni-
 bilominus equos: tum ego profecta in domum Iouis ibi mihi
 ipsius arma circundo. Volo enim intelligere: num Hector con-
 spectu nostro in bellum euntium & ab hostibus stantium Letet:
 num aliqui etiam de Troianis occumbere queant: et membris
 eorum canes atq; alites pascere: Hæc locuta pallas Iunone acce-
 scente: atq; ut admonita est struere in equos obsequente: ipsa &
 apud patris domum: deposito super pauimentum Iouis discolo-
 ri amictu quo uelata erat: quodq; ipsa suis manibus artifi-
 ose neuerat: texuerat: sarcinauerat: tunicam et arma sibi in-
 duit: quibus Iupiter pater circumdatur: cum uult prodire in
 bellum: Atq; ita armata in ardentem fulgore currum ardens
 ipsa iracundia insiliit. Tum Lanceam corripit ingentem: uali-
 dam: grauem: qua Heroas in modum patris irata prosternere
 solet: Cui Iuno sociam se grauius prebens equos: ut cursum ca-
 pescerent: uerberibus urgebat: & cum ad coeli portas: quas ho-
 re seruent: uentum est: cum immenso sono ipse sua sponte pa-
 tefacte sunt porte: His ingens coeli olympiq; cura commissa ē:
 ut altera nigrantes umbre nubes rebus inducat: altera redu-
 cat: Per has igitur portas Iuno & Pallas uentilantibus ego
 exhibant: cum eas Iupiter a monte Ideo: ubi sedebat prospexit
 ac maiorem in modum indignatus irim aureis alis præditam
 illis obuiam festinare iussit: Hæc uerba denuntiaturam inquit
 Abi iris propere obuiam: ut eas ab instituta uia reuoces: nec
 sinas in occursum meum pergere: neq; enim recte erit: si ego
 & ille proelium ineamus. Atq; illud nunc edico: Et nisi mox

obtemperent prorsus exequar caballis: ut sunt iuncti ad redam: crura suffringam: ipsas a sella deturbabo: ac redam precipitem agam interras: et si eas fulmine perstrinxero: ne intra decem quidem annos a uulneribus conualescent: ut intelligat Pallas quid sit cum Ioue parente uelle certare: nam Iunoni non ita succenseo neq; irascor: quod nunc iussis nostris refragatur: est enim sui similis. Hec Iupiter. Iris autem aeris pedibus in occursum dearum ex Ideis montibus celum uersus abiit: nactaq; deas pro portis olympi: inhibito illarum cursu mandata iouis exposuit inquiring. Quo tandem properatis deae: quae uos quaeso tanta cepit insania: ut auxilium periclitantibus grecis ferre conemini. Non enim istud Iupiter agere sinet: quin minatur uobis se: nisi obtemperetis: prorsus executurum hoc quod dicam: caballis: ut sunt iuncti ad redam: crura suffringet: ambas de reda perturbabit: ac redam precipitemaget interras: et si uos perstrinxerit fulmine: ne intra decem quidem annos a uulneribus conualescetis: ut intelligas pallas quid sit cum Ioue parente certare: nam Iunoni non ita succenset: neq; irascitur: quod nunc iussis suis refragatur: esse enim eam ait ei similem tibi Pallas ille succenset: tibi inquam contumaci atq; immo pertinaci caniculae si aduersus Iouem utiq; infestum telum audeas ferre: Sic locuta Iris abcessit: et Iuno ad Palladem o indigna res inquit Pallas non posse non implere: quod cupimus aduersante Ioue: contra quem non statuo nobis esse pugnandum moralium causa: Quorum ut sors feret: alii occubant: alii a periculo euadant: quando ita illi libet: de grecis & troianis arbitrati suo: qui abuter rerum est: decer-

nat: nos eum officio suo fungi sinamus. Sic locuta retorsit equos
 eo qua uenerat: eosdem hore cum disiunxissent: a curru ad plena
 ambrosiæ præsepia alligarunt: currumq; pro more acclinaue-
 runt: ita ut fulgidus eius nitor emineret: Iuno autem et Pal-
 las inter coetum aliorum deorum aureis insellis residerunt: et
 ob deceptam spem castigationemq; Iouis tristes ac moerore con-
 fecte: Eis ita cum taciturnitate sedentibus ecce Iupiter ab Ida
 in coelum reuersus: cuius equos cum Heptunus a curru soluis-
 set: et apud altaria currum collocasset: inducto desuper linteo:
 ipse in aurora solio subter pedes eius olympo uehementer contre-
 miscente consedit: Assidebant autem illi solæ hinc atq; hinc Iu-
 no ac Minerva nihil neq; cum Ioue neq; inter se colloquentes
 hoc cum animaduertisset Iupiter: Quid inquit Iuno et Pallas
 ita nouus uos meror tenet: infando contra Troianos odiode-
 fatigari bello nequitis: eos trucidandi finem non facitis capi-
 de omnes ad unum interire: Idq; in iussu meo omnino: quib'
 uiribus ego sum non cuncti qui coelum incolunt: dii a propo-
 sito meo recedere cogerent: Vos quoq; ambas tremor inuasit ex
 sola comminatione: quid facturæ: si me accinctum ad pugnam
 contra uos uidissetis: Et quantum in pugna polleo essetis ex-
 pertæ: Quo circa iam nunc edico uobis quod re exequar: ni-
 si obtemperabitis: si pergitis aduersari mihi: ita uos fulmine
 feriam ut nequaquam uestris cruribus huc ad domicilia deorū
 reuertamini. Hæc locuto Ioue: illæ apud se tacite fremebant sto-
 macantes atq; iratæ. Et Pallas quidem ob nimiam indignatione
 in silentio perstitit: Iuno autem uirus acerbitalis pectus conti-
 nere non sustinens: Quam inquit quæso Iupiter Locutus es et
 orationem: tuas equidem uires præualidas etiam super omnia

atq; immensas: et nos etiam optime scimus: intelligimus co-
fitemur: Coeterum quicquid facimus causa miserorum gre-
corum facimus: quorum cladis tanto indigno spectaculo con-
contabescimus: Cui respondens Iupiter: contabescis inquit Lu-
no grecorum cladis spectaculo: Crastino die si tibi uacabit in-
spicies Iouem multo his grauiora facientem: meo namq; nomine
hector non prius ab edenda grauiorum clade cessabit: q̄ post acer-
rimum ad nauis proelium Achillem Excitet: nece patrocii sui
et cruda ambarum partium pugna circa cadauer: Sic enim
mihi ex fatis agere decretum est: nec ullum apud momentum
me facit: q̄ tu ob id macereris: non si etiam hinc a celitibus mi-
gres: uanamq; et incertam exigas peregrinationem: non deni-
que si propterea ad extremos terrarum ac maris profectura sis
terminos: ut Saturnus et Iapetus profundo circumdati tar-
taro sedent: neglecto solis fulgure: nec iocunda uentorum au-
ra fruentes: et cur ita nullam tui doloris rationem habeo: qa-
nihil est te durius atq; malignius hæc Iupiter: Ad quem ni-
hil Iuno respondit: et iam occidente sole nox aderat: Troiani
quidem ingrata sane et inuisa: grecis autem peroptata ac p-
pitia: Hector autem ubi nocturnis tenebris necessario dirimi
bellum uidit: copias suas anauibus reduxit: et ad ripam flu-
minis in loco ab omnium hominum equorumq; cadauerib'
distanti subsedit: Ibi troiani simul atq; ex equis descende-
runt: in contionem ueniunt: Ad quos Hector in nitente ma-
nu hastæ: quam tenebat: undecum cubitis spiculo fulgenti
cum circulo aureo sic Locutus est: Audite Troiani me darda-
niq; et uos sotii qui uenistis auxilio: Spem ego conceperam
ac pro certo existimabam fore ut hodie grecis omnibus una

cum ipsorum nauibus deletis: Olion reuertemur: sed eis in extrema
 certe omnia compulsis iamiamq; mortem adituris nox auxilio fuit
 Hunc quod reliquum est: quoniam nocti parendum est: iam pri-
 mum curamus corpora et nostra et equorum: Illos a curribus
 soluite: solutusq; apposite pabulum panem: vinumq; ilico exur-
 be subuehendum: bouesq; atq; oues opimas abducendas cu-
 rate: simul ingentem uim lignorum Legendam: atq; ex his pi-
 ras passim extruendas quae tota nocte ardentes in coelum ia-
 ciant globos flammarum: ne forsitan graeci beneficio noctis in-
 gressi maria fugiant nobis ignaris: uolo pateant oculis nostris
 (usq; enim uigilabimus) uolo cogantur manere: uolo si furtim a-
 bire tentauerint: ne sine noxa fugiant: sed inter fugiendum tre-
 pidationem: et cum naues confestim ascendent: non nullos eoru
 missilibus Lanceisue feriamus: qui uel statim: uel domum reue-
 si animam amittant: uolo exemplo sint aliis: ut nequis non post
 hac reformidet bellum inferre troianis: Iam uero dum nos ab-
 sumus: operepretium est prouidere: ne uacuam urbem clande-
 stinis insidiis hostes intrare possint: Iccirco precones illuc ire
 placet denuntiatum: ut deligantur ex pueris: qui relictis sunt:
 iam pubescentes ac senes ad murorum custodiam: Ut quae fa-
 mine incenso quem maximo possunt igne: suae quaeq; domui
 custodias agant: ac nequid ad nocturnas urbis excubias dili-
 gentia praetermittatur: Sic ergo fiant omnia: ut dixi: Et haec pu-
 to optima factu esse: quantum ad hanc noctem pertinet: Cras at
 prima luce uobiscum coetera: quae agenda sunt: colloquar:
 At confido magnanimum troiani ac socii: Ioue aliisque diis ducibus
 Hos enim canes qui funestis huc aduecti sunt fatibus: funesta fa-
 ta perpeffos: exterminabimus: quod in tenebris facere non possumus

temperandum est nanq; a nocturno prelio: ut nos ad diem re-
seruemus. Tum sub ortu auroræ sumptis armis: et in aciem
instructi ad ipsas naues acre proelium commitemus. Illic
quanta sua sit in bello uirtus Diomedes declarabit: cum me
cum consereret manus: Quippe certum est: mihi experiri: an
ille me a nauibus admirum repellat: an ego ipsum confo-
diam: cruentisq; eius potitus spoliis redeam: Crastinus pro-
fecto erit ille dies: quo patebit: an illæ meæ quam in eum
torquebo lanceæ: sit par: an non: Sed ut auguror non erit: Et
inter primos ac prima luce mea manu percussus occumbet:
multis quoq; comitum iuxta cadauer domini prostratis: qd
si mihi contingat: et hunc diem exitialem faciam grecis &
Ego immortalitatem: Ego perpetuam uiuentiam: Ego diui-
nos honores mihi parauero. Celebrabor enim omnibus secu-
lis inter gentes: uelut Minerva atq; apollon: Hector Hæc:
coeteri autem omnes assensum condemnatione testati sunt: Ty
sudoribus manantes equos a suo quisq; iugo disiungunt:
prope currus capistris alligant: Mox panem Vinumq; ex ur-
be conuehunt: boues ouesq; opimas adducunt: piras passi-
mille in locis extruunt: atq; incendunt uento in coelum glo-
bos tollente flammarum ac fumi: quæ ab urbe Troia spectanti-
bus ad planum: quod interiacet inter flumen et naues: non a-
lia nec pauciora uidebantur q̃ sydera: dum sereno tranquillo
ac nullo spirante uento fulgenti lunæ circumfusa resplen-
dent: dumq; omnes circumiecti colles atq; conualles: et pro-
minentes montium uertices patent: et pastores: ex illustri &
aspectu telluris: tum ex puro stellarum: ac lune ætherisq; ni-
tore capiunt uoluptatem: Recubant autem quinquageni:

ad singulas pyras: et per uigilem crapulam summa cum alacritate atq; fiducia agebant: expectantes cum auditate auro ram: equis prope currus stantibus: ac ordeūq; auenā mādētib?.

**ILIADOS LIBER OCTAVVS EXPLICIT IN
CIPIT HONVS & FELICITER**

VM TROIANI HVNC
in modum custodias agunt: adhuc
græci ibi erant: ubi quēq; timo-
ris super comes fuga compulerat:
cum omnes exanimati ac lugente
tum uero maximi quiq; belloq;
clarissimi: & quemadmodum pō-
tus Thracius repentinis uentis:
hinc borea: hinc Zephuro incum-
bentibus: cum neutram in partem

euoluere cursum queat: attollitur: & ambiguos fluctus cum
multa ex alto fundo egesta collidit inter se atq; confundit:
sic animus singulorum græcorum doloris ac timoris esta cō-
flutabatur: precipueq; Agamemnonis animo sic exulcera-
to ac saucio: ipse per se pretones adiit: iubetq; uocare ad cō-
siliū cæteros non publice uniuersos: sed priuatim singulos
idem quoq; quod iussit illis ipse facit primoribus eum comitā-
tibus: Atq; ubi senatus in curia coactus est: atq; consedit: tri-
stitiam animi in uultu preferens: Tunc Agamemnon surrexit:
decurrentibus per ora lachrymis: instar fontani humoris ex
abditā petra scaturientis et per excessam rupem manantis in
terram: Mox alte gemitu ducto inquit: Graui me socii Princi-
pes ac Reges: per grauiq; calamitati Iupiter addixit: Durus

in me nimis ac seuius: qui cum mihi sponderet: atq; annueret tro-
ia nostris manibus euersa domum me esse rediturum: nunc tot
capitibus amissis ut appareat nos ab eo esse deceptos: iubet re-
uerti inglorium: euersum: extinctum. Quomodo autem iubet:
nimirum ex hoc quod fecit: quo talem infuturum quoq; esse
non dubium est: quo infesto omnes conatus: in contrarium re-
cidant: ut pote penes quem summum rerum arbitrium Est:
Et qui plurimas euertit urbes: et cum uolet euertet: Quare
sequimini omnes sententiam meam: quatenus nobis urbem &
hanc expugnare denegatum est: conscensis nauibus in dulces
patriæ oras recedamus. Hæc Agamemnon: Illi autem diu-
se omnes intra silentium tenuerunt: nec uolentes talem proba-
re sententiam: nec propter dolorem acceptæ cladis reprobare:
audentes. Tandem Diomedes surgens: Agamemnon inq̃t:
ut te ego in principio statim orationis meæ accusatoria uoce
conueniam: stultitia tua facit. Noli quippiam irasci: fas enim
est et prima consiliorum lex: & Libere Loquendi: et patienter
audiendi. Demonie siccine in belles atq; ingnauos esse spera-
sti grecos homines: ut isti sententiæ accederent: in quos om-
nes contumeliosus fuisti: in me uero inter primos contumelio-
sior: cui ingnauam imbecillitatemq; exprobraſti: & hoc audi-
entibus uniuersis tam senibus grecorum q̃ iunioribus: quomi-
nus timebo dicere iouem tibi ut alterum de duobus hoc est
nobis omnibus dignitate sceptrâ ut præcelleres dedisse: al-
terum ut uiribus atq; animi magnitudine præcelleres: qđ
multo in re bellica efficacissimum est: non dedisse: quamob-
rem caue de nomine greco male sentire et Loqui: quod si ti-
bi metu suadente certum est redire in patriam: ab eas patet

tibi ad fugam iter: præsto sunt naues: quibus in salum deductis
 expeditum tibi est cum magno comitatu repetere Micenas. Coete
 ri quoq; nequaquam ista territi trepidatione remanebunt: non
 antea discessuri: q̃ hostilem hanc urbem euerterint: qui si et ipsi
 tuo exemplo fugere: q̃ perstare maluerint: certe nos duo cum no
 stra manu Ego ac Stollenus remanebimus: freti deorum immo
 talium numine: quorum auspiciis huc expatria sumus aduec
 ti: Hæc Diomedes. Greci uero in admirationem tam magnifice o
 rationis vniuersi succlamauerunt. Idem cum assedixet: surrexit
 Nestor atq; inquit: Titydes equidem de te sic iudico: in proe
 lio quidem te mirificum esse bellatorem: in consultatione uo
 æqualem sine controuersia eminentissimum: ut huic quam di
 xisti sententiæ nemo grecorum quicunq; sunt: non modo ui
 tuperationem deberi: sed ne contradicendum quidem putabit:
 Sed non ideo finis consultationis faciendus est: cum adhuc
 sint quæ in hanc rem dici possint: ea quæ sint explicabo: Et si
 tu Titydes inter omnes Reges arguios: sicut nati minimus
 es ita ut ego sentio consilio maximus: quod cum alias: tum
 uero hodie declarasti: tamen memento me seniore te minorem
 esse & adeo iuniorē: ut facile mihi filius fores: Ideo post te
 quicquid dicendum uidebitur: dicam: nec sit qui meam hanc
 sententiam improbet: ne ipse quidem Agamemnon qui in hone
 stum neq; ex sua: neq; ex rei p. dignitate consilium dedit: De
 mens est nimirum quisquis intestini belli amator est: unde
 tantum oritur calamitatis: sed hæc postea. Nunc quoniam pa
 rendum est nocti: curemus corpora: delectis tamen custodib;
 qui extra murum profossa et uallo periugiles excubias agāt
 quod negotium iuuenibus iniungo: Tu quoq; Agamemnon

qui primus es inter reges: primus sis in opere faciundo: opus
tuum hoc sit non indecorum tibi: sed ualde decorum: ut primo
res procerum ad coenam tecum coniunctores accipias: quod tibi
et ad sumptum: et ad rem agendam promptum factu atq; expedi
tum est: nam et tentoria uino referta habes: quod hesterno die
subuectum est: et famulatu habundas: Ibi frequenti senatu &
quod saluberrimum atq; optimum consilium censebitur: id
tu sequeris. Cupio enim maximopere recte consultum rei p. gre
corum: Quis enim hoc in tempore: cum tam prope absint: hosti
um castra: et tot ignes collucentes aspicit: esse bono animo pos
sit. Itaq; hæc nox illa est: quæ nos aut tutabitur: si sapimus
aut perdet: si insipientes fuerimus. Hæc Nestor: cuius oratio
ne libenter audita: consilio eius obtemperandum protinus cen
suerunt: Moxq; septem principes iuuentutis suscepto custodia
rum negotio: cum centenis singuli iuuenibus hastas manu ge
rentibus: & militari ordine a tergo sequentibus armati proce
dunt. Primus trasimedes Nestoris filius: tum Marte genitus &
Ascalaphus: Ialmenusq; quartus Meriones: Quintus A ffare
us: Sextus Deipyrus: Septimus Lycomedes creontis filius: li
ubi spatium illud quod muri ac fossæ medium est: institerunt:
dispartitis inter se locis ignes accendunt: et ad suas quisq;
pyras uescuntur: Agamemnon primoribus procerum in au
lam suam ad cenam secum ad ductis Lautum sane conuiuia
exhibuit: quibus cum moesto silentio cenatis et abunde refec
tis: sapiens Nestor cuius paulo ante mure fuerat probata sen
tentia sic orsus est: Agamemnon Princeps maxime: a te lo
qui incipiam: et in te loqui desinam: quippe qui es potentissi
mus regum: et in hoc exercitu sceptrum ac iuris conditione:

obtinens ab Ioue tibi tributa: ut coeteris recte prudenterq;
 consuleres. Eoq; oportet te praeeter coeteros multa Loqui: mul-
 ta admonere: multa etiam audire: et alteri: si quis consule-
 re in commune bonum uoluerit. Locum dicendo prebere
 etsi sanantum consilium dederit: id sequi: pro tua enim qui
 caput es consilii: habebitur cuiuscunq; sententia obtinebit. Et
 hec quam ego dicam ut mihi quidem uidetur: multo est
 optima: et qua nullam a quoquam alio melior dici queat:
 et qualis altera quondam fuit: cum tu Agamemnon Achillem
 ab alienasti: praecepta illi ex tabernaculo suo Briseide inuito
 me: et ne id faceres etiam atq; etiam dissuadente: tu tam-
 spreta mea uoce impotentiam animi non potuisti compesce-
 quin uirum Longe fortissimum: et iam antea ira incensum ir-
 ritares: eumq; honore fraudares: quem ipsi dii honorandum
 sibi existimant: Qua dere excogitemus nunc qua donorum ma-
 gnificentia: quaq; uerborum lenitate ingratiam reducamus
 ad quem respondens Agamemnon: Omnino inquit uenera-
 de senex: ut res se habet. Locutus es: nihilq; incommemoran-
 dis offensis omisisti meis: offendi enim Achillem: nec infior:
 offendi: atq; iniuriam feci: et ob id nobis hec contigisse agno-
 sco: Sic quidem Iupiter in ultionem acceptae iniuriae hunc illi
 honorem habuit: ut graeci hanc tantam subirent calamitatem
 toto namq; pectore eum diligit atq; amat: Estq; haud diuie vir
 sua uirtute instar: non modo multorum hominum: sed etia
 multorum populorum: in opere Martio: Verum quandoqui-
 dem uesana ego amentia ductus illi iniuriam feci: uolo rursus
 satisfacere: ac placare eum amplissimis donis: quae nunc nomi-
 natim uobis cunctis audientibus recensebo. Primum septem

Tripodes novos nunquam igni admotos cum uiginti Lebetibus
et ipsis nouis ac rutilo fulgore radiantibus: deinde decem au-
ri talenta: tum equos duodecim: ut fortissimos et formosissimos
sic pernucissimas: et qui ex certamine currendi palmam assidue
reportauerunt: ita ut si cui premia ipsa uictoriarum: quæ
ego pro illo adeptus sum sola adessent: is nequaquam tenuis aut
parum Locuplex censeretur: tantum auri aliarumque precio-
sarum rerum possideret: Præterea septem Lesbidos feminas
quas ego euersa per illum Lesbos: mihi ex omnibus delegeram
forma: Probitate: omni etiam artificio muliebri præstantis-
simas: Cum quibus et Briseida quam sibi eripui remittam: et
eamque integerrimam omnino: si quidem meum nunquam aut in
eodem cubili iacuisse: aut more uirorum mulierumque fuisse
commixtam magnum iusiurandum interpono: Et hæc quidem
impresentiarum: Posterius autem illi me daturum: capta Tro-
ia: si dii nobis hæc concesserint: ut ingressus ipse urbem tantæ
auri ærisque inpeculiarem sibi deligat sortem: quo unam one-
ret nauum: Deinde cum coetera inter nos dispartiemus præ-
dam ante omnes sibi eligere Liceat uiginti ex captiuis foe-
minis secundum Helenam speciosissimas: Hæc sunt quæ hic
ad Troiam daturum me repromitto: Apud prætorem uero
ubi argos redierimus si gener mihi esse sustinebit: eodem be-
nivolentis gradu: quo unicus meus patriis deliciis orestes co-
latur: a me coletur: data sibi potestate optandi quam uelit
potissimum uxorem ex tribus filiabus Crysotemi: Laodyce:
et Hiphmanassa: cum tanta dote: quantam nemo unquam pa-
trum filie dedit: Et enim dabo pro dote inuberrima regione
septem egregias sane edificiis urbes frequentes incolis Atque

maritimas Hiterse et Pylo finitimas Cardanielem: Enopem: Hy-
 ram: Phyras: Antyan: Epyan: ac Pedason: quarum oppidani
 dicto audientes erunt: Imperata facient: cumq; muneribus +
 (mure nanq; armentis et gregibus quibq; abundant) ut deum
 quendam honorabunt: Audistis enim enumerantem me quæ
 illi tribuam reuerso mecum ingratiam: quod utinam achilles
 redire uelis: et sic tibi Lenis deorum ille sit pluton infestissi-
 mus generi humano atq; inexorabilis: in me quoq; idem +
 tantominus acerbus sit: atq; haftenus fuit: quanto ego te et
 etate et imperio antecedo: Ad hunc respondens Hektor: ma-
 xime inquit Agamemnon munera quæ enumerasti danda
 achilli: haud quaquam. Ut parum ampla sunt repudianda
 quomagis q̄ primum Legatos ad illum dimittamus: q̄ hæc
 referant: homines ad hanc rem maxime idoneos: q̄ si hi
 quos ego deligendos censeo: ipsi hoc officium suscipere uolent
 duos legatos dimitemus: et cum his Ioui amicum Phoenicem
 hic dux inter tres erit: et primus: Magnus uero Ajax Secun-
 dus: Diusq; Vlysses: tertius comitantibus eos preconibus du-
 obus Hodio et Euribate: Agedum igitur precones: ferte aquam
 ad abluendas manus: ac iubete omnes hunc Legationi bene
 precari: ut libamentis ac precibus: Iouem ad misericordiam no-
 stri exoremus: Sic Locutus omnibus rite atq; ordine uisus est di-
 xisse: Statimq; imperata facientes precones quam tulerant a-
 quam: manibus illorum infunderunt: quibus Lotis iuniores
 coronata gradatim pocula propinarunt: atq; ubi legati p̄ mu-
 diis libarunt: deinde sibi quoad uoluntas tulit biberunt: Ex
 augustali procedunt: Hektore multa signis mandante: comit-
 tente inuungente: quibus prose quisq; Achillem psuaderi niteret.

digressi a Nestore Coeterisque iter ingrediuntur: apud oram ma-
ris plurima prece ipsi maris deum Neptunum obsecrantes
ut elatos achillis spiritus possent facile delinire: Idem postq̃
ad tentoria nauesq; Myrmidonum prouenerunt offendunt:
illum sedentem ac permulcentem sibi aures cantu: Patroclo
qui unus aderat sedente ex diuerso: expectanteq; quando il-
le a canendo cessaret: canebat autem ad cytheram uirorum
fortium Laudes: eam cytharam cum thebas euerteret: inter
spolia Etionis Regis inuenerat: non solum uocalitate: uerum
etiam aspectu insignem: nam et artificio: et materia iugo q̃ ar-
genteo erat decora: Progressi Legati: quorum Vlysses antece-
debat: coram Achille constituerunt: quibus ille conspectis
admiratione percussus e paumento protinus ubi recumbe-
bat cum ipsa cythara exiliit: Patroclus quoq; cum respiciens
homines uidisset: repente et ipse surrexit. Et hilarem Achil-
les ambobus porrigens manum: Saluete inquit amici mei
atq; amicorum precipui: ut mihi iocundus uester aspectus
est atq; aduentus: et si alienatus a grecis sum: tamen ani-
mo meo uos carissimi estis: sic locutus sessum duxit: seques:
ipse preeuntes: quos ubi insellis inter purpurea capita col-
locauit: statim patroclo: qui proximus stabat: inquit Patro-
cle: nam uiri longe amicissimi ex meum domicilium uenerat
appone cratera capaciorem: mixtoq; meratore uino propi-
na singulis: ita affatus: et patroclo imperata faciente: ipse in-
gentem cacabum sup ignem appendit inq; illum tergum uerue-
cis itemq; crasse capre cum lumbis tenelle atq; altalis su-
cule immergit: quæ autumedonte manibus tenente infra
stra lanauit: Aliam quoq; partem apte minutatam uerub'

infixit: magnū interea ignem patroclo excitantes supponeo
 ac postq̄ exhaustis Linguis reledit flamma: prunas sternit ac
 desuper carnem transfixam uerubis infixit: Subindeq; tollens
 sale conspergit: tandemq; tosta cum exceperet partitus: cum
 Patroclus de coro incanistro portatum Panem ante conui-
 uas distribuisset: carnem ipse singulis apponebat exapposi-
 to Vlyssis ad parietem sedentis: iussu patroclo diis antea Li-
 bare: quod ubi patrocclus executus est. Libamentis ciborum in
 ignem coniectis: tunc illi ad appositas epulas manum porre-
 xerunt: demum esui potuq; imposito fine: Ajax Phœnici in-
 nuit: quod vlysses cum animaduertisset: intelligens Quod sibi
 nutus ille uellet: poculum mero impleuit: Illudq; achilli propi-
 nans inquit: Achilles salue. Iam postq̄ cœnæ satisfecimus. Loqn-
 dum est et laute quidem conuiuio sumus accepti: non modo nu-
 nc abste: sed etiam paulo ante ab Agamemnone. Verum nos hoc
 tempus elegantiam non epularum: non conuiuii iocunditate:
 non ullam aliam rem cogitare promittit: q̄ quomodo ab extre-
 mo exitio: quod nobis impendet: incolumes esse possimus. ar-
 centes impetum troianorum: ne naues illi nostras una nobiscū
 absument: quod aliter euitari posse diffidimus: nisi in isto sin-
 gulari tuo robore nobis auxilium feras. cum Troianæ Legionēs
 totiorumq; auxilia: collatis nobiscum cominus castris: passim
 q; accensis ignibus: insultant nobis: Exaudimus enim eorum
 uoces demuntionibus nostris affirmantium: non laturos nos
 impressionem ipsorum: sed intra naues occasuros: Et quo magis
 illis increseat audacia ac nobis diffidentia. Iupiter eis prospe-
 ra omnia destis fulguribus fore promittit. Itaq; Hector cū
 ualidissimis uiribus corporis: atq; hodierna uictoria ferrox

tum uero Ioue fretus q̄ primum apparere Luciferum affirmās
nec coeteros homines: nec coeteros deos (tanta eum coepit
in sania: rabies: furor:) tanti fore ut pugnātem ipsum pro-
hibeant: quin naues rescindat atq; exurat: nosq; ex ipso ar-
dentium nauium fumo Lymphatos prosequatur: Cuius tam
truci uoti ne compotem eum dii faciant: et eius minas exaudi-
ant: ingens nobis Achilles timor incessit: uidelicet ne miseris
graecis fato sit datum: ut procul ā patria: ut in hostili terra: ut
uniuersi pariteq; occidamur: A quo periculo et si hactenus
distulisti nunc saltem quanquam pene sero ad nos uindica-
do pene excitare: Alioquin uehementem postea dolorem ca-
pies: tum ex nra intremptione: Tum ex facti tui poenitentia: &
quodcum uelis remedia adhibere calamitati non possis: qa-
cum posses adhibere nolueris: Ea pp Achilles ne comittas q̄-
so: ut presentem cladem nolis: sed futuram multo ante praeui-
deas: quomodo arceas: quamquam odiū boni quēnam tibi Pe-
leus pater precepta dedit: quo die te ex Phytia erat ad Aga-
memnonem dimissurus: memoria repeto eum ita tibi praece-
pisse. Filium Iuno et Pallas tibi si earum uoluntas feret: ut
prenalidas iures habeas: prestabunt: tu hoc per te ipse potes
ipse prestare: ut feruidam pectoris animositatem cobiteas
iracundiam comprimas: a similitate quē omnium malorū
magistra est: et contrahenda abstineas: et contracta desistas
satiū erit colere te moderationem: lenitatem: beniuolentiam:
quo plus honoris: plus Laudis: plus dignitatis: et apud ma-
iores: et apud minores natū consequaris. Hæc tu patris præ-
cepta Achilles exciderunt: At nunc me ad monente in me-
moria redeant: et quod ille te facere iubet: feruorem istū

animi cobibe: satis sit indulxisse iræ: Sufficiat non succurrisse
 Laborantibus: uidisse fugatos: occisos: in ultimum discrimen ad
 ductos: Iam tempus est deponere similitatem: cum præsertim
 Agamemnon culpam suam agnoscens ultro tibi amplissima
 munera se donaturum: si ingratiā secum redieris: pollicet^{ae}
 Ea q̃ apud te recensere nos iussit: quod cum fatio omnia ut ab
 illo in suo tentorio accepi: sic referens Achilles ausculta: Primū
 septem tripodes novos nunq̃ igni admotos cum uiginti Lebe-
 tibus: et ipsis nouis ac titulo fulgore radiantibus: Deinde
 decem auri talenta: Tum equos duodecim: ut fortissimos
 sic perniciosissimos: et qui ex certamine currendi palmam assidue
 reportarunt: Ita ut si cui premia ipsa uictoriarum: quæ Aga-
 memnon pro illis adeptus est: sola abessent: is nequaquam te-
 nuis aut parum Locuplex censeretur: tantum auri aliarumq̃
 preciosarum rerum possideret: Præterea septem lesbides foemi-
 nas: quas ille euerſa per te Lesbo: ubi ex omnibus elegerat: for-
 ma: probitate: omni etiam muliebri artificio præstantissimas
 cum quibus et Briseidam quam tibi eripuit: remittet: eamq̃
 intemeratam omnino: si quidem secum nunquam: aut in eodē
 cubili iacuisse: aut morte uirorum mulierumq̃ fuisse com-
 mixtum magnum iusiurandum interponit: et hec quidem
 impresentiarum: Posterius autem illa se daturum pollicetur
 capta Troia si dii hoc nobis concesserint: ut tu ingressus urbem
 tantum auri ærisq̃ in peculiarem tibi deligas sortem: quo una
 oneres nauem: deinde cum coeterea inter nos dispartiemus præ-
 dam: ante omnes tibi eligere liceat uiginti ex captiuis foemi-
 nis secundum Helenam speciosissimas: Hæc sunt quæ hic
 ad Troiam daturum se repromittit: Apud Greciam uero

ubi argos redierimus: si gener sibi esse sustinebis eodem be-
nuolentie gradu quo uinctus est pater ac deliciae suae orestes
colitur a se coleris: data tibi potestate optandi quam uelis po-
tissimum uxorem ex tribus eius filiabus: Chrysothemis: Lao-
dice: et Hippodamia: cum tanta dote quantam nemo pater
unquam filiae dedit: Etenim dabit pro dote in uberrima
regione septem egregia sane edificiis frequentia incolis &
maritima oppida Miterse: et pylo finitima: cardamelem: Eno-
pen: Hyran: Pheras: Authian: Eman: ac Pedason: Quorum op-
pidani dicto obediunt: imperata facient: teq; mu-
neribus (mire namq; armentis gregibusq; abundant) ut
deum quendam honorabunt: audisti. quae daturum tibi il-
le spondet reuerso in gratiam secum. quod si Achilles (quod
absit) ne sic quidem reconciliari uis: nec persona donantis:
nec amplitudine donorum moueris: Esto illi inimicus: gere
cum eo similitates: in unum Agamemnonem expiabile o-
dium exerce: qui de te male est meritus: Alios certe uniuersos
gracos et grauissima passos: et grauiora passuros mi-
serate: ob hoc meritum postea futurus apud eos Loco dei cu-
iusdam: qui se de uictis uictores effeceris: et ipsorum igno-
miniam in suam euerteris gloriam: Eo quidem magis quod
qualis nunquam fuit: nunc tibi est oblata occasio Hectore
occidendi: cum tam in uicino castra Locauerit: non detratta-
turus tuum congressum: Ita insanus eum furor tenet: predi-
cat namq; parem sibi in bello ex omnibus qui huc nauigau-
imus esse neminem: Ad quem respondens Achilles: opere pre-
tium est inquit princeps circumspicissime Vlysses semel me-
istiusmodi orationi respondere: ne tu posterius aliiq; subinde:

adeuntes me garulis sermonibus obtundatis: Quod enim mihi constitutum est: hoc reuocari nullo pacto potest: Ac me ne forte quispiam existimet aliter loqui ac sentio: et genus illud hominum: qui aliud clausum in pectore habent: aliud promptum in lingua: Perinde mihi uisum est: atque ipsa inferni hostia dicam itaque quod sentio: quod constitui: quod faciam: quod semel dixisse sufficiet: Nullam unquam neque Agamemnonis: neque aliorum grecorum suasionem mihi persuasuram ut pro eis descendam in proelium contra troianos: quandoquidem ei qui hoc fecit: et assidue et sedulo facio: nulla relata est gratia: Hec interest in bello quis fortiter an ignauiter egerit: peruerit et umbras militares: an ociosus intra tentoria desederit bonam operam nauerit: an malam: utrisque equum premium: equa predae portio: equa dignitas est: Quippe cum ego nihil peculiariter assecutus sim: quod preter coeteros: sed pro coeteris tot Langores animi: tot difficultates in bello: tot pericula mihi suscipienda existimavi uite mee securus: ac cruentos dies et perungiles frequenter exigens: noctes ita denique Laborans: ut auis pro pullis suis: quos implumes adhuc et uolare nescientes nequeuntessque ut pascat: tolerat erumnosum illum cotidianumque irrequietae uenationis Laborem Etenim Troiae finitima oppida duodecim bello navali: ut undecim pedestri prelio expugnaui: Quorum omnium opes ac copias: et multas: et preciosas: ita ut diripueram: ad Agamemnonem detuli: illique uniuersa dono cessi: Hec ipse cum accepisset: apud sua tentoria otium tenens: retenta sibi maxima parte: mox pauca quedam ex his mihi non nulla summis quibuscunque grecorum principibus honoris gratia largitus

est: Quae cum sua cuique salua sint: a me tamen uno omnia eripu-
it: atque meam nempe foeminam: quae mihi ob ingenium eius
et formam cordi erat: quam etiam uxoris Loco habebam: cum
ea ipse se oblectare uoluit: oblectet sane: fruatur aliquo coniu-
gio alieno: mihi admodum se quod alteri uxorem praeripuit
peccasse existimet: quod si ita est: quid attinebat eum com-
parare exercitus: et bellum inferre Troianis: et tam diuturno
tempore in bello nos esse. At non hoc ideo fecit: ut Helenam ma-
rito menelao ab Alexandro ereptam ulcisceretur: Nisi forte so-
li ex omnibus hominibus Atridae sua coniugia amant: immo
et alii quod si modo sapiunt: et qui boni uiri sunt: coniuges suas
amant: et de eis sollicitam curam gerunt: ueluti ego faciebam:
Briseida et si captiuam tota tamen caritate complectens. Hanc
a me Agamemnon sic dilectam et ante in premium a consensu
omnium graecorum traditam per dolum e tabernaculo atque
adeo e manibus meis coepit: rapuit: abduxit. A me inquam qui propter
Helenam et aliorum qui hic adsunt uxores: tanta pertuli: de-
sistat et satis superque satis edoctum me ne amplius tentet. Nam
quod conatur frustra conatur: Proinde adempta spe mei tecum
vlysses cumque aliis regibus consultet: qua ratione naues ab
hostili incendio uendicare possitis: si hostilem ignem extime-
scitis. En quo mea destitutus ope deuenit: in tutelam nauum
castra communiit muro: fossa: uallo: nec tamen hoc ita laborio-
sum opus eum tutari: et sanguinarium arcere Hectorem: po-
test: At cum ego in bellis agebam tantum aberat: ut a muris
nostris munitionibusque: quae nullae erant: Hector esset arcen-
dus: ut a muris suis non auderet pedem migraturus efferre
formidine mei: tantum cum manu Troianorum ad portas

Sceas turrinque procedebat: tibi semel quodam die manere ausu
 cum inuasisses egre fuga elapsus est: cum quo quia certum e
 mihi non certare amplius bello: crastino die sub exortum auro
 re cum Ioue coeterisque diis sacrificauero: naues meas onerabo:
 atque in mare deducam: Eas tu Vlysses si hoc tibi aut uacabit +
 aut Libebit qua dixi hora Spectabis abeuntes magna cum a
 Lacritate remigantium: Quod si Neptunus tribuerit secunda
 mihi nauigationem: Littora patrie portusque contingam: a qua
 stulte profectus sum: cum tantae mihi illic opes ac copiae adsit:
 et ad ea nunc struenda iure optimo reuertor. Reportans multum
 auri: multum aeris: multum etiam eximiarum puellarum: quod
 per me potius non ab Agamemnone donatus sum: Nam quod
 honoris gratia dederat: id iterum per ignominiam abstulit: +
 Quocirca Vlysses uerba mea omnia mando publice referas: ut
 prius me alii in hunc graeci irascuntur: si quos ad huc ut est sem
 per impudentia uestitus: sperat se posse fraudare: nam me am
 plius alloqui: aut etiam os meum intueri Licet: exhausti rubo
 ris sit: tamen conscius sibi sceleris non auderet: Et si auderet
 ego respuero omne secum rerum sermonisque comertium. Semel
 ipsius uerba me deceperunt: sat ei sit: semel quod meo me ho
 nore fraudauit: Non est iterum quod apud me fraudilochus
 ualeat: quiescat: et secum tacitus afflicetur: quod dum mihi
 iniuriam fecit: ei Iupiter infensus: mentem sensumque eripuit: Ha
 quod ad Munera attinet: ea uero sunt mihi cum ipso donante
 odiosa: iniusta: mortis etiam instar: quibus non me sibi placaret:
 nec si de culpa quidem donaret: non si his de culpa: non si quic
 quid aut habuit: aut habet: aut nunquam habiturus est ad
 deret: non si quicquid uel infertur orchomeno: uel effertur:

ex Thebis illic manibus hic iumentis ac uehiculis. Ex Thebis in
quam egyptiis: urbe ut capacissima: Centum enim portas hē
per quarum singulas duces cum iumentis uehiculisq; egrediū
tur: ita omnibus diuitiis refertissima. Non deniq; si tot mihi
munera offerret: quantus est arenarum et pulueris nume
rus nisi eum antea pro iniuria: pro ignominia: pro moerore:
quo me affecit: satis supplicii dedisse cognouero. Iam uero
quod socer mihi esse uult: q̄ electionem filiarum offert: Hanc
ego affinitatem minime accipio: ne accepturus quidem si fi
lia eius et deforme uenustate venerem: et de muliebri mi
nisterio Minervam possit emulari. Alium sibi ille generum
deligat: tum magis idoneum: tum maiore praeditum regno
mecum uero praecclare agitur. Siquidem reducem in domū
meam diis uolentibus me retulero: ut in patria: ut ex aucto
ritate patris: ut ex animi mei sententia uxorem ducam. St
enim non parum multe in Achaia: in Helade in Phytia ado
lescentule summo Loco natæ: et magnorum ducum filiae
et principum cum quibus iocundam degam ætatem: Ad qd̄
faciendum ut fatear: maiorem in modum declinat. Animus
satiulq; existimo domi meæ cum amantissima uxore patrimo
nio frui: quod Peleus comparauit: q̄ hic ad Troiam in bello oc
cumbere nullo enim pretio potest anime meæ iactura pensari
non tantis opibus quante apud Ilīū ante illatum a nobis
bellum fuisse dicuntur: non tantis donariis: quanta intra mar
moreum Phytii Apollinis limen reposita sunt. Nam bouum qui
dem aut ouium: aut equorum: aut tripodum: similiaq; a
missio resarciri solet. Anima autem hominis cum semel e cō
pore migravit. Nunquam rursus aut remigrare: aut iustaurā

potest: Etenim ita de ea matre accepi ancipitem mihi ex fa-
 tis finem uitae efferri: Sibi permaneam in obsidione belligeris:
 negato in patriam reddito maturam mortem sed immortalem
 gloriam me manere: Sin relictio bello redirem ibi negata glo-
 ria Longissimam etatem traducturum Equidem non modo mi-
 hi uerum etiam coeteris faciundum censeo: uosq; meis uerbis
 dicatis aliis iubeo: ut hinc soluentes ad penates reuertamur:
 quandoquidem grecis adempta facultas Est: Troie expugn-
 de: tum Ioue auxiliante hostibus: tum ipsis troianis iam fero-
 cioribus effectis ad pugnandum: Vos itaq; duo Vlysses atq; Ajax:
 reuersi primoribus grecorum renuntiate: et cum maioribus natu-
 quorum munus est proprium de re: p. consultandi: quoniam ra-
 tio consilii quam me absente inierunt: parum prospere cessit: a-
 liam de integro ineant: per quam et naues et milites ab hostib;
 incolumes reddant: Phoenix autem hic remaneat: ut apud nos
 dormiat: ac crastino die hinc meam in patriam proficiscatur:
 si modo sua uoluntas ferat: nam inuitum eum ducere non e-
 sententia: Hec Achilles: Illi autem diu se omnes intra si-
 lentium tenuerunt: Stupentes tam rigidam praefractamq; o-
 rationem: Tandem senior Phoenix multis perora decurrentibus
 Lachrymis (erat enim sane denauibus ac sociis anxius) Hunc
 in modum excepit: Si tibi illustrissime Achilles ita alte insedit
 animo affectus iste indignationis: ut nullo pacto adduci ad pro-
 pulsandum sotiorum periculum possis: Certumq; tibi est hinc
 ad patriam proficisci: quo tandem modo animum inducere:
 ut hic abste amantissime fili relinqueret: et aliis tuis decomita-
 tib;: Unus ego non praestarem tibi comitatum: qui sum a Pel-
 leo patre quo die te ad Agamemnonem ille dimisit: Comes tibi:

preceptorq; datus: qui rudimenta dicendi agendiq; traderem
ut in concionibus atq; in senatu orator: in rebus agendis bellato-
euaderes. Nondum enim tu per ætatem ad hoc poteras esse instru-
ctus quibus duabus rebus maxime inter mortales gloria compa-
ratur. Post hæc ut ego abste dulcissime fili relinquerer non susti-
nerem: ne si deus responderet se exiſta mihi hac ſenili malaq; æ-
tate florentem illam ineuntis pubertatis induturum. Qualis
tunc eram cum primum profugus exceſſi: ex Hecda maledicta
execrationeſq; amynitoris patris ferre non ſuſtinens: quibus il-
le me proſecutus eſt: hac de cauſa in me furore indignationis ac-
cenſus. Iſ habebat amicam quandam pulchram ſane foeminam
quam ita adamabat. Quod genitrix ægre ferens quotidie ad-
uoluta pedibus meis obſecrabat: ut cum pellice ſua concubere:
fors enim hoc modo ait illa prime ſenem faſtidiret amatorem.
adeoq; deniq; me aſſiduſ precibus orauit ut exorauit Pater
uero ubi cum puella me ſua concubiſſe reſcuiſt (reſcuiſt ante
protinuſ) etiam atq; etiam execratus eſt: inuocatiſq; erinnis eſt:
imprecatus filio filiorum orbitatem: ut nulluſ unq; gigneret
ex me: quem ipſe auuſ ſupergenua ſua collocaret: quam im-
precationem cum coeteri dii inferi: tum Pluto: tum Regina pro-
ſerpina ratam fecerunt. Tunc mihi impatientia ſubiit animi i
eiſdem ædibus agendi nulla ratione: ubi tantopere inſenſum
haberem patrem. Atq; cum abire deſtinaiſſem circumſiſtebant me
amici: ſodaleſ: propinqui proſe quiſq; oranteſ: ut ab hac deſtina-
tione recederem: nec modo precibuſ me: uerum etiam ſacrificiſ re-
tinere conati ſunt. Plureſ enim arietes: plureſ boueſ: plureſ ſueſ
ex omnibuſ gregibuſ armentuſq; electoſ immolabant: incide-
bant: torrebant. Plureſ etiam Amphore ex patris cella uina

tia epote sunt: Neq; hoc fecisse contenti incensis per totam nocte
 ignibus unis in media aula: alteris in vestibulo cubiculi exop-
 posito ianue uigilias circa me uicibus agebant: et hoc nouem &
 noctibus: Ipse etiam clamdestino eos consilio fefelli: hac enim no-
 cte ita furtim rupi thalami fores: Licet bene communitas: ut il-
 linc egrediens et per aule parietes desiliens facile Laterem om-
 nes: qui me asseruabant uiros pariter et ancillas: Deinde ut so-
 lus profugerem spatiosam emensus Helada in Phitiā deueni
 ad Regem Peleum patrem tuum: qui me honorifice exceptum
 eo amore prosecutus sum: si filius: si semp sibi unicus: et cui tā-
 te illæ opes deberentur: fuisset si quidem me continuo diuite
 Immo a deo principem fecit commissā mihi dolopum procuratio-
 ne in extrema Phitiæ ora habitantium: Ibi ego constituta mihi ui-
 uendi sed te Achilles qui diis similis es ab infantia atq; a tanta
 Lo educaui: Educabam autem te: non modo q; arte amarem: sed
 etiam quod redamarem: quippe cum ita me diligeres: uti nolles
 neq; extra domum adcoenam pergere alio nisi me comitante
 neq; domi cibum capere: nisi mecum: nisi etiam sup genua sedes:
 nisi pregustato ac inciso a me obsonio uinoq; per me Labellis tu-
 is admoto: quo frequenter per uotum reddito: ut est infantulis
 infirmitas: sinus meos profudisti: quæ ego atq; alia multo plu-
 ra in tua educatione mihi toleranda ac perferenda eo consilio
 duxi: ut quatenus a diis mihi denegatum erat: q; pater gignen-
 do essem: essem pater educando: teq; filium haberem: ut si qn-
 do res postularet: ab indigna me nece uendicaret: Itaq; pro mea
 inte pietate Achilles admonere te debeo ut istos pectoris tui
 estus aliquando sedare uelis nec implicabilem gerere animū
 quod minime decorum est: tum dii ipsi quorum ius animi &

robur corporis: nature dignitas prestantior est q̄ nostra &
placabiles sint: et oblati hostiis: sacrificiis: libaminibus: uo-
tis nostras preces qui eos Lesimus audiunt: Et enim ut sci-
as achilles preces Iouis filie sunt: eedem ipsius offense
siue iniurie comites: claudē: strabē: rugosē: Illa nec rigo-
sa: nec straba: nec clauda: sed integra: sed robusta: sed uelox
eoq; comites omnes longe pretercurrens: uniuersamq; peragrans:
orbem terrarum passim ledit genus humanum: At preces
eius uestigia legentes meditabundē taciturneq; consequū-
tur: Has autem quisquis ipsum adeuntes: ut ueniam det: ob-
secrantes admittit: reueretur: exaudit: hunc ipse postea quā-
do usus est uicissim exaudiunt: commodis augent: ac compo-
tem uoti faciunt: sine obstinato animo repudiat: Tunc accep-
tam iniuriam ad patrem Iouem iratē deferunt: eumq; orando
inducunt: ut ob ultionem humanitatis una cum eis offensa
ab homine magna pernitie puniendum ire permittat: ut i
intelligas Achilles non esse tibi committendum ut preces fi-
lias Iouis cum repulsa dimittas: cum presertim ad has ac-
cedat id quod quemlibet egregios uiros placare consuevit
honorificentia: qua te Agamemnon prosequi cupit: tot dona:
tot munera: tot res amplissimas offerens: quod si non faceret
si non te precaretur: si adhuc pergeret tecum gerere simulta-
tes: nequaquam ego te iuberem Achilles ut deposita iracundia
grecos inultum etiam discrimen adductos auxilio tuo sub-
leuaret: Hunc autem non modo abiicit simultates non modo
ut tu quoq; abiicias precatur: non modo amplissima dona
partim nunc offert: partim pollicetur: uerum etiam Legatos
pro his rebus ad te dimisit uiros ex omni coetu grecorum

et excellentissimos et tibi amicissimos quorum persone adue-
tus oratio multum perse etiam deberet apud te habere mome-
ti: ne non solum Agamemnonem: sed hos quoque pro nihilo habu-
isse uideate: neue quod hastenus actum non est: iracundia et
ista tibi uitio uertatur: si eam diutius serues: quod prisca illi
heroes non factitarunt: quos accepimus ex hoc quoque fuisse glo-
riam consecutos: quod contractam aduersum aliquos amari-
tudinem muneribus precibusque deposuissent: Eos uero si qui
hoc non fecissent: et secum penitus: et ab aliis fuisse repre-
hensos memoria teneo: Huius rei non recens sed uetustum
exemplum: quæ res quomodo gesta sit: uobis pro nostra fa-
miliaritate referam: bellum erat inter curetes et Oetolos: ad
calydonem de ipsa urbe: cum eam illi expugnare niteretur
hi ab expugnatione tutarentur: cum ingenti utriusque populi
strage: autor autem huius calamitatis (ut altius repetam) fu-
it diana quæ iniecit eis materiam discordiarum uehemen-
ter in coenum stomachata quod is dum pro arborum primici-
is sacrificaret coeteris diis uni sibi quæ iouis filia est non sa-
crificasset: siue ille obliuione captus: siue non ratus ea sacra di-
ana fuisse facienda: Igitur dolore indignationis accensa apru
excitauit mira membrorum setarum: Dentium magnitudine ho-
rendum: qui cum impetu corporis: tum uidentium omnem A-
grum calydonum deuastabat: proterens sata et messes: arbuta
cum fructibus: quamuis procera radicitus sternens: magnam
passim cladem ferens non modo agris: uerumetiam uiris: Si qui-
dem plurimos in occursum ire conatos trucidarat: nunc tam-
dem Oenei filius Meleager comparata ingenti ex compluribus
oppidi: uenatorum manu cum magna copia canum (neque eni-

59
cum paucis tantam feram et suam tam conficere potuisset) oc-
cidit hunc dea uolente inter curetes atq; oetolos decapite ap-
ac pelle utris illa cederent: Vtriusq; sibi uendicantibus uehement-
seductio ac proelium ceptum est: diuq; bellum fuit: quo in bello
quandiu Meleager uersatus est: semper res curetum deterior
fuit: ita ut extra ipsorum muros et si copiis militum habun-
dabant: consistere non possent: Donec euenit: ut Meleager ab
armis desisteret irarum aestibus concitatus: Quibus grauium
quoque hominum pectora solent concitari atq; feruere: Quid
autem cause suberat: ut irasceretur Althea mater: quae fra-
terne mortis impatiens (peremerat autem illum Meleager
positus humi genibus: atq; ambas palmas crebris ictibus so-
lo incutiens) madente lachrymis sinu cum uociferatione de-
os superos atq; inferos inuocans necem filio est imprecata &
cuius eam imprecationis immitissimo ingenio Erynnis com-
potem fecit: ob hanc detestationem matris conturbatus animo
meleager ac tabescens omissis proeliis domi se continebat: so-
lans acerbum moerorem apud cleopatram amantissimam u-
xorem foeminamq; pulcherrimam: haec autem filia fuit Idei:
et Marpises quidem speciose inter paucas nymphae: Idei uo
omnium illius seculi uirorum formosissimi et qui arcu sagit-
tisq; sumptis Apollinem inuadere ausus est: ob Marsipem sibi
a deo creptam: quam postq; rapta est: parentes alcynoen cogno-
minauerunt: q; mater eam domi flebat: sortita luctuosum ac
flebile alcyonis fatum: Igitur ut institueram dicere: Meleagro
cessante: Ecce tibi confestim curetes calydonem petunt: sube-
unt portas: turres murorum subruunt: Ibi fremitum pug-
tum fragorem collabentium curuum succlamantium uictor

exultantiumq; audires. Tunc principes oetolorum tanto exami-
 mati periculo Meleagrum adeunt: obsecrant: obtestantur: ut
 arma sumat: et in hostes iam moenia demolientes prodeat: ciuita-
 temq; a presenti euersione tutetur. Ergo in exorato reuersi sum-
 mos sacerdotes ad hominem mutant: ut adiuncta precibus de-
 orum religione animum permouerent: adiecta etiam ingenti
 sponsione: Offerre enim se facultatem: hunc exornatissimus qui-
 busq; prediis que in plano posita sunt: unumquodlibet op-
 tandi. Cuius mons quinquaginta passuum esset: ex dimidiato ui-
 tibus consitum: ex altero dimidio frumentarium: spretis ciuib?
 contemptis sacerdotibus: despectis muneribus: senior pater ac-
 cessit: ad thalamum filii clausisq; foribus tanquam Meleagri
 genibus aduolutus: et eas identidem quatiens diu multumque
 omni precationum ambitu supplicabat: Supplicabant una cum
 patre fratres eodem modo procumbentes. Supplicabat et mater
 sed quo magis perse quisq; preces inculcabat: eo magis surdas
 ille aures habebat: Supplicabant postremo certatim familiaris-
 simi amantissimiq; sodalium: sed ne hi quidem datum animu
 euincere et obstinatum pectus expugnare poterant: et licet ni-
 hil profiterent tamen omnes in eodem flebili rogandi tenore per-
 stabant: hoc interim spatio curetes iam in turres murorum euase-
 rat: iam discurrentes per urbem testis incendia miscebant: que
 uxor Cleopatra ubi animaduertit cum ingenti Lamentatione
 ut succurrat maritum comprecatur: Exponensq; cuncta infan-
 da que in euersione urbis uicti a uictoribus perpeti solent: O mi
 uir inquit urbs concrematur: puberes trucidantur: impuberes
 capiuntur: femine captiue ducuntur: Tum demum Meleager
 tanta rei indignitate percutsus e thalamo prosiliit sumptisque

raptam armis urbem ciuesq; suos ab extremo defendit exitio +
Et cum hoc fecisset: non tamen eum Oetolis tantis tamq; eximio do-
nis remunerati sunt: q; quicquid egisset non illorum precibus
sed suo stomacho tribuerat: Quod tu Achilles absit ut facias: neq;
te hoc amicus demon facere sinat: difficilius enim iam tibi e-
rit ardentibus nauibus auxilium ferre: nunc promus au-
xilium feras: nunc anteq; ardeant: naues: nunc cum dona a-
plissima offerantur: nunc quando ex facto tuo gloriam et q;
diuinam es reportaturus: Alioquin nisi in hoc periculo succur-
ris: etiam si postea prelium in eas: etiam si socios defendas: etia-
si gratis facias: nequaquam tibi erit factum tuum tanto hono-
ri futurum Hec Phoenix: Ad quem respondens Achilles: istum
inquit honorem uenerande senex: quem mihi ostendis: neutiq;
requiro contentus honorari iudicio Iouis: quo nunc iniuriam me-
am ille ulciscatur: Eoq; dum ingredi potero: et dum spiritum
traham: certum est mihi ex hiis tentoriis non egredi dum taxat
gratia pugnandi: Illud autem sic habeto: et quod dicam consi-
dera: atq; imis sensibus manda: ne uelis amplius: ut mihi tuo
dolore: tuis Lachrymis: tua ad commouendam miserationem
apposita oratione affectus fundere: et ad misericordiam con-
citare: ut pro hoc Agamemnoni gratum facias: Cui profecto
nec amicus esse debes: qui inimicus meus est: ne ob id amicus
mihi esse desistas: ut eius demum: qui studiosus mei sit: decet
te esse studiosum: Quippe qui parem mihi regni dignitatem: di-
midiumq; mecum imperii obtines: Itaq; hi duo legationem re-
nunciabunt: tu uero hic maneat apud me dormiturus: crasq;
sub aurora mecum consultaturus Redeamus in patriam nec
ne: Sic locutus Achilles tacitus superciliis ut stratum Phenici

sterneret atq; adornaret: patroclo innuit: uolens iam tunc senē
 incipere de reditu in patriam deliberare: Tunc Ajax Abeamus
 inquit Sapientissime Vlysses: ut enim rem ire uideo finem non
 faciemus colloquendi: et alioquin reditum nostrum cunctus
 senatus apud Curiam sedens expectat: nunc et si triste respon-
 sum tamen necesse est q̄ primum renuntiemus: Namq; iste nul-
 lam rationem habet neq; humanitatis: neq; beniuolentiæ suo-
 rum: neq; honoris quo semper eum preter coeteros in his ca-
 stris nos amici prosecuti sumus: Ita imperauit sibi: ut preces
 nostras admitteret: durus: rigidus: seurus: At enim fuit qui pro
 occiso fratre: aut etiam filio oblatis ingentibus donis: satisfac-
 tionem accepit: Licuitq; sibi percussori postea impune popu-
 lo agere: sine ulla eius cui iniuriam fecit offensione: Tibi uō
 Achilles inuicem dii mentem nunc animumq; implacabile
 dederunt: qui non ob filium: non ob fratrem: non ob aliquem
 necessarium interemptum: tamen respuas satisfactionem: sed ob
 ereptam puellam: et quidem unam: ac nunc pro una septem
 longe excellentissimas: offerimus eandem quoq; illam simul
 q; cum illis alia plurima: Sed tu queso Achilles aliquando
 animum placa: da hoc pudori hospitii (hospites enim tui su-
 mus a consilio danaorum missi:) da nostre necessitudini: da
 amicitiae: qui enim huc uenimus: ex omnibus grecis cupidissimi
 tui et fuimus semper & sumus: Ad hunc respondens Achil-
 les: quæ inquit Princeps Ajax dixisti ea mihi in bonam parte
 accipiuntur: ac grata sunt: Coeterum cor meum irarum æstu to-
 tiens feruet: quotiens reputo quanta me contumelia Agame-
 non affecit: q; me inter grecos loco grecarii cuiusdam militis
 habuit: aut hominis profugi patria: atq; extorris: uos tamen

abite et renuntiate quæ respondidi: Namq; non prius bellum curæ
erit: q̃ Hector fulis grecis: manibusq; insensis ad tentoria nauesq;
meas progredietur: Si modo progredietur quod non opinor: Quip-
pe et si ad hoc agendum pronus esset animo: tamen subsistet:
eumq; ab his tentoriis mei timor arcebit: Hæc Achilles: Illi au-
tem cum gradatim cratera libassent: ab Achille digressi ad con-
siliū reuersi sunt: Vlyssæ præeunte: Patroclus interea sociis an-
cillisq; negotium dederat: ut continuo Phoenici Lectulum con-
cinnarent: quod ille dicto audientes execute sunt: Itaq; senex
in lectulo tenuibus Linteaminibus stragulaq; ueste admodum
decora concinnato: se capiendi somnii gratia collocauit: iacuit
q; ad auroram: Tum Achilles ad cubile suum: quod in penetrali-
bus tentorii erat: se recepit: et ex aduerso patroclus: cum sua u-
terq; amica: et utraq; formosa: ille cum Diomeda forbantis filia
quam e leibo abduxerat: hic cum Iphi quam ex euerca syro Oe-
nei urbe captiuam Achilles amico donauerat: At legatos cum
preconibus tentorium Agamemnonis ingressos greci surgentes
protensis oculis alii alium exceperunt: Deinde de responsione
achillis sciscitati sunt: et primus omnium Agamemnon: dic
age inquit clarissime Vlyssæ: uult ne ille nos nostraq; naues
ab hostili igne uendicare: an potius durante adhuc acerbita-
te animi pernegat: cui respondens Vlyssæ: Magne inquit Aga-
memnon: immo uero pernegat: atq; ad orationes: ad preces: &
ad promissa nostra: non modo non sedatur: uerum etiam in-
crescit animi eius acerbitas adeo et te tua dona perosus est: qn
et crastino die simul ac refulserit aurora comminatus est se duc-
turum suas naues in mare: atq; in patriam reuersurum: Eoq; te
iubet sine ipso provideas: quomodo naues utriq; incolumes ab

hostibus sint: me quoque iussit suis uerbis consilium de coeteris: ut
hinc soluentes ad penates reuertantur: quandoquidem nobis dep-
ta facultas est: troie expugnande: tum Ioue auxiliante tantoque
hostibus: tum ipsis troianis iam ferocioribus ad pugnandum effec-
tis: Hec eum ita locutum testor hos qui mecum uenerunt: Aiacem
ambosque precones: Nam Phoenix remansit ab illo iussis: quod cras
cum eo in patriam reuersurus est: Sitamen abire uelit: Inuitum
enim ducere Achilli non est sententia: ad hanc Vlyssis relatione
diu se omnes intra silentium tenuerunt: stupentes Achilles tam
rigidam praefractamque orationem: nec stupentes modo: sed etiam
mesti ac lugentes. Tandem Diomedes: Non fuit inquit princeps
Agamemnon faciendum tibi: ut ad Achillem mitteres Legati-
onem: ut supplicares: ut dona promitteres. Isto enim modo ho-
minem alioquin impotentem et tumidum etiam tumidiorem red-
didisti: Sed eum missum faciamus: siue abire hinc: siue remanere
uelit: tunc pugnabit: cum aut cupido sibi inceserit: aut deus
animum dederit: Quod super est: accedite omnes sententiae meae
Hunc cibo aut uino refecti petite somnum: His enim rebus uis
animi et corporis uires uigent: Cras uero sub ipsam statim auro-
re ortum tu Agamemnon simul omnes copias equestres pede-
stresque iubebis e tentoriis prodire in aciem simul ipse inter pri-
mos pugnatores impugna uersabere: Hec Diomedes: cuius oratione
probata ac laudata uirtute: cuncti ut ille censuerat: prius ta-
men facta libatione in sua quique tentoria reuersi sunt: stratum
ac somnum petiuerunt: ~

I L I A D O S . L I B E R . N O N U S
E X P L I C I T . I N C I P I T . D E
C I M V S . F O E L I C I T E R

I. Coeteri Grecorum quide
principes grato sopore prostrati
noctem illam omnem traduceba
nt. Agamemnon autem aliis atq;
aliis cogitationibus animum
infestantibus somnum oculis
capere non poterat: atq; ut Iu
piter immensam uim imbrui
aut grandinis aut niuium La
te agros obtegentium interras
demittens aut insaniam uentorum concitans pugnam fulgu
rat: Sic illi crebra ex unis pectoribus suspiria trahebantur: cor
insolito metu palpitabat: anima ipsa intra uiscera contreme
bat: et nunc ad castra hostium: nunc ad sua flectebat ocellos
admirabaturq; cum tot apud Troianos urbem uersus Lucen
tes uideret ignes: tot tibias: tot fistulas: tot musica instrume
ta canere: tantum hominum fremitum exaudire. At cum ui
cissim respiciebat ad suos: sine ignibus: sine sociis: sine fremitu
dormiens: oculos ad coelum tollens: erumpente gemitu Ioui
utraq; manu capillum radicitus discerpebat: Tandem cum plu
rima cogitasset: hec sibi uisa est sententia prestare: ut primu
se ad nestorem conferret consultandi cum illo gratia: siquid
remedii periclitanti rei p. grecorum inueniri possit: Igitur
ubi surrexit: primum humeris ac pectoris tunicam: deinde
pedibus decoros calceos induit: tum rutilantem immanis
leonis pellem ad pedes usq; demissam circumdat: Postremo la
ceam dextra sumit: cum autem ita se accingeret: Ecce Menela
us discolore pardi pelle circumdatus galeaq; capite ac Lancea

94
manu gerens qui nec ipse somnum capere poterat: frestinabat
trepidus anxiusq; pro grecis inter noctem calamitatis: qui ip-
sius gratia tanto maris traiecto animosum Troianis intulerat
bellum: Veniebat autem excitaturus fratrem: penes quem sum-
ma exercitus potestas erat: et ueluti deus quidam uulgo cole-
batur: hic cum tentorium intrasset: et gratus sane eius aduentus
Agamemnoni fuisset. Prior ita fratrem est allocutus est: Primigeme
frater: quid tantum hoc noctis surrexisti? Nunquid ut aliquam
solicites sociorum ire episcopum ad exploranda hostium castra:
verumtamen si hinc progredi statuis: uereor nequis uicissim il-
lorum episcopus huc eadem causa iussus inte inuadat: Nam
ad aggrediendum maleficium ipse noctis tenebre animum ad-
dunt: Cui Respondens Agamemnon Cupio inquit Menelaus me
et te aliquod salubre excogitare consilium: per quod nobis im-
pendens periculum propulsemus: quoniam Iupiter anobis a-
lienatus est: acceptiora habens hectoris sacrificia q̄ nostra: Il-
lius enim fretus numine hector fecit ea quę fecit: qualia uno
die fecisse alium neminem nec uidi unq; nec ullo referente au-
diui: cum tamen nec deo sit genitus nec dea: cuius diei mag-
cum moerore grecos diu longumq; recordaturos scio: tantum
dadis heri ab illo perpassi sunt: Tu uero celeri cursu contende
ad naues ad Aiace[m] atq; Idomeneum: eosq; ad nos ut consi-
lium uoca: Ego nanq; ad nestorem pergo excitaturus eum a so-
no deducturusq; si uoluntas sua feret: ad excubiarum locū
ut edoceat quid nobis agendum sit: est enim iis cuius senten-
tiam omnes facillime sequantur: ad huc eius filius cum mercede
illic: quibus duobus illud negotium dedimus excubiis pre-
sunt: Ad hunc respondens Menelaus utrum tamen iubes

me facere: ubi Aiacem: Idomeneumq; uocauero: morari ne me il-
lic donec una ueniamus ad Locum excubiarum: an simul ac
eos uocauero: iterum huc recurrere: ut assequar quo dixisti eun-
tem: cui Agamemnon uolo inquit te illic morari: ne forte suam u-
terque uiam ingredientēs sunt enim plurimæ in castris semite
in uicem non occurremus: Illud tamen obseruato: quemcumq;
a somno excitabis eum tum alloquere honoris gratia ex patris
nomine atq; ex dignitate generis appelles: Eidem reuerentiam
præstes: nihil secum elatum: nihil sublime proferas: quippe
sic nobis laborandum est nostræ condicionis oblitis: quoniam
eo malorum aduersa iouis uoluntate deuenimus: His optimis
admunitionibus Agamemnon instructum fratrem ubi se di-
misit ad nestorem pergit ad quem cum uenit ingressus ten-
torium offendit senem molles agentem somnos appositis iuxta
uariis armis atq; fulgentibus: galea: scuto: duobus iaculis ac bal-
theo quo solebat accingi: quotiens cum suis cohortibus dux
atq; imperator prodibat in acie: ut pote nondum succumbens
extremæ urgentiq; senectuti: Hunc nestor uenientem cum ad
strepitum sensisset: incubitum se leuans: palmaq; eadem caput
sustinens sic ad Agamemnonem inquit: Quisnam tu es q; solus
nocturno tempore: cum coeteri quiescunt: per castra deambu-
las: et ad naues uenis: palpantibusq; manibus iumentum
aut socium queris: noli ad me taciturnus accedere: effare
quid queras: et quid te ego adiuuare possim: Cui respondens
Agamemnon ait: Nestor Heleides ingens græci nominis glo-
ria: Agnoscis ex uoce Agamemnonem me esse: quem Iupiter
in tot coniecit erumnas: ut tam diu futurus sim miser: q̄ diu
sup pedes ire aut communem auram haurire potero uenio

autem huc q̄ somnum oculis capere non queo de hodierno bel-
 lo moestus: de imminente nobis discrimine sollicitus: cuius rei tā-
 tus me timor tenet: ut genua contremiscant: cor ē precordiis concu-
 tur emicare animus malis attonitus apud se non sit: deniq; corpo-
 re ac mente captus sum: Quare siquid consilii in hoc rerum sta-
 tu excogitare potes: uelut quoniam nec te habet somnus
 ad excubitores descendamus: uisuri ne illi forsitan tam labore
 tum sopore uicti dormitent: omissa prorsus uigiliarum dilige-
 tia: cum tamen tam exiguo interuallo distemus ab hostium ca-
 stris nesciamusq; an per noctem etiam oppugnare nos tentent
 Ad hunc respondens strenuus nestor: Non est inquit maxime
 imperator Agamemnon: ut censeas Iouem hectori nunc ad uotū
 cuncta largiri: Siccine reris tu illum nostra castra uelle oppun-
 gnare: At ego contra suspicor angi eum: et quidem uehementib;
 curis: ne Achilles fortassis in gratiam tecum redierit: nihil ta-
 men minus te equidem sequi non moror: atq; etiam tecum ue-
 nire ad alios principes excitandos: Diomedem: Vlyssē: Aiace:
 celerem Megem: Nam Aiace magnum et Idomeneum qui lō-
 gius hinc absunt: in extrema castrorum parte o si quis adesset q̄-
 ueret uocatam Atqui Menelaus qui foret idoneus: nunc dormit
 relictā tibi unī cura ac molestia rerum agendarum qui in hac
 intoleranda temporum difficultate: cum res nostrae ad perniciē
 spectent: deberet uigilare singulos principum curiae rogare &
 orare: postremo nihil omittere: quo circa eum licet amicum
 mihi et in reuerentia a me semper habitum: tamen ut meritis
 est obuiungabo: ne si tu quidem non patiaris me dicere in eum
 dissimulare potero: aut me continere: quin illum sermonem ca-
 stigem: Ad quem respondens Agamemnon: Istud quidem &

inquit uenerande senex facere te alias etiam cohortarer: ne
dum paterer: Nam ociari ille utiq; q̃ negotia agere mauult
sed frequenter se Labori subtrahens: neq; id aud mertia: &
aut imperitia sed quia ad me respicit: et ut ego semper incipiam
expectat. Hunc autem multo me prior surrexit: meq; adiit: quē
ego ad istos ipsos quos tu commemorasti uocandos dimisi. Itaq;
eamus nos reperturi illos expectantes cum uigilibus ad por-
tas quo ego iussi uniuersos conuenire. Cui senex Nestor: Omni-
no inquit isto modo nemo erit coeterorum græcorum: qui in-
digne ferat iussa tua. Nemo qui imperata non faciat: cum ui-
derit et te et fratrem tuum qui primi in exercitu estis: p̃mos
esse etiam in labore. Sic Locutus induit sibi tunicam: Deinde
decoros soccos: tum chlenam Phoenicei coloris uilosamq; atq;
ita spatiosam: ut duplicata amuciri posset: quam et spintre
substrinxit. Postremo sumpta robusta Lancea præacuto fer-
ro prefixa cum Agamemnone perrexit ad naues aliorum
et primum ad Vlyssis: quem cum a ianua tabernaculi in-
clamasset. Experrectus ille protinus: et intellecta senis uo-
ce processit: et ad eos admiratus ait. Quid ita uos duo noc-
turnis tenebris in tam sollicito rerum statu per castra uaga-
mini: et soli huc uenistis. Cui Nestor: noli inquit factum no-
strum prudentissime Vlysses inculpare. Tristis enim neces-
sitas quæ græcos premit: hoc facere nos cogit. Venimus autē
huc ut nobiscum eas ad excitandos alios senatores: cum qb̃
consultemus: utrum pugnare debeamus: an fugere sic Locuto
Nestore Vlysses in tabernaculum regressus: appensoq; humeris
clypeo metallorum uarietate distincto iterum prodiens una
cum illis ad naues Diomedis abiit: eum ante offendunt: extra

tentorium dormientem sub armis bouino corio membris substra-
 to: capiti uero insigni tapeto: circa eum comitibus ipsius dormi-
 entibus non armatis: sed habentibus sub capitibus scuta: coe-
 terra uero arma ad circulum cuspidis stantium Lancearum su-
 spensa: et instar fulgoris longe fulgentia. Ad hunc ita iacentē
 Nestor cum propius accessisset: porrecto pede: ut a somno exci-
 taret: succussit iubens pariter eum surgere: atq; ultro his uer-
 bis increpans: surge age Diomedes Tydei fili: quid solidam noc-
 tem dormitas: non sentis ex uocibus Troianorum eos intumulo
 consedisse: quantulum campi nos dirimit ab illis: Ad hanc Ne-
 storis uocem Diomedes cum sese protinus leuasset ē terra: ut in-
 quit duras homo & irrequietus es senex qui nunq̃ a laboran-
 do uacas: an non tibi iuuenes preſto erant: qui ad excitandos
 gradatim singulos principes irent: tu tamen hoc munus per te
 obire maluisti: Omnino senex unus in expugnabilis es atq; inde
 fatigabilis uir: Cui Nestor: Ista tu quidem omnia Diomedes et
 rite & amice locutus es: Sunt enim mihi filii & quidem egrē-
 gii uiri: sunt famuli et ii non parum multi: sunt quibus ne-
 gotium hoc uocandorum principum poteram dare: uerum nos
 tanta urget necessitas rerum: ut nulli cessandum sit cum pe-
 riclitetor in ancipiti conditione positi teterrimam mortem obe-
 amus an deuitemus: sed quoniam tu es iunior etatis me te
 miseret: Ito uocatum ad consilium Aiace m celerem ac Megem: sic
 locuto Nestore: Diomedes rutilantem immanis Leonis pellem
 at talos usq; demissam sibi circumdat: sumptaq; Lancea abiit
 excitat: abdicat: ut iussus erat: Aiace m ac Megem: Igitur ubi
 ad loca excubiarum uentum est: reperiunt p̄fectos excubia-
 rum et ipsos excubitores nusq̃ dormientes: nusq̃ stratos: nusq̃

curam remittentes: sed uigilantes sub armis omnes sedentesq;
et ex aduerso Troianorum intentis oculis in hostium castra sem-
per speculantes. Si quando illi se moueant non aliter insomnem ac
solicitam noctem agentes: q̃ custodes ouium canes audito rapacis
fere sono: quam et montano saltu uenientem ad rapinam pecoris
ipsi ac pastores magno cum fremitu ab ouili arcere conantur: hos
ita strenue excubentes intuens Nestor mirum in modum letatus
eosq; oratione exhortandos ratus ita allocutus est: Vigilate dilige-
ter ut facitis dulcissimi filii: nec cuiq; uestrum hoc in casu som-
nus obrepat: nec per incuriam recepta clade simus hostibus ga-
udio atq; ludibrio: Ita locutus extra munitiones exiit: sequen-
tibus eum preter predictos principes Merione atq; trasimede ius-
sus et ipsis adesse consilio: Egressi nudo in loco consederunt seorsū
non nihil. Illic ubi frequentia sociorum cadauera iaciebant: et un-
de a strage Græcorum Hector interuentu noctis fuerat summo-
tus. Ibi cum inuicem sedentes colloquerentur: Hector orationem
ita exorsus est: Ita ne tandem inter nos amicissimi uiri nemo exi-
stet tanti animi prestantia: qui illuc ubi troiani confident: se co-
ferat exploraturus quid illi in consilio decreuerint: manere ne
illic ubi sunt: an possunt editam tantam e nostris stragem in
urbem se recipere: Explorare autem poterit aut intercepto aliquo
ex postremis eorum: aut supra auscultando sermones ipsorum
quid dictitent eis esse ex iussu Hectoris agendum: q; si his o-
nibus exploratis sine noxa ad nos redierit immortalis hunc
apud homines omnes omnemq; posteritatem gloria consequet^{ur}
Preterea eximia a nobis remuneratio: namq; ipsum maximi q; q;
prefecti nauium singuli singulis nigro uilo ouibus fætis cum
suis foetibus donabunt: cui simile nihil possideri potest simulq;

ut in omni solempni conuiuio atq; epulo huius diei obmemoriam
 semper intersit: Hæc Nestor: Coeteri autem aliquandiu se in tra-
 silentium tenuerunt: Tum Diomedes excepit: mihi quidem He-
 stor præstantia animi adest: atq; adeo uoluntas pro speculatore
 subeundi hæc quæ nobis minari uidentur hostium castra: Sed ita
 siquem ad hoc socium habeam: quippe maior duobus præstantia a-
 nimi: plusq; alacritatis consilijq; adest: quia alius aliud excogi-
 tat quod ad rem transigendam conducatur: At qui solus est eti-
 a siquid recte excogitauerit: tamen sibi ipsi plerunq; diffidit: et
 apud diffidentiam suam consilij pondus intercidit: Hæc locuto Di-
 omede frequentes alij libenter se singuli comitatum prestare uel-
 le dixerunt: Volebat comes ire Ajax: Thelamonius: Volebat Ajax
 oileus: Volebat Meriones: Volebat Trasimedes: uolebat Menela-
 us uolebat etiam ut semper erat: animo fidentissimo Vlysses
 Ad quos Agamemnon inquit Diomedes uir animo meo iocun-
 dissime: quoniam per multi sunt qui tibi nauare operam uolunt
 et tecum ire spondent: Delige arbitrari tuo ex omnibus optimis
 neq; per uerecundiam committas: ut omissio meliorem deteriore
 Legas respiciens aut ad claritatem generis: aut ad magnitudi-
 nem potentie: Ita autem Agamemnon Locutus est: q; timeret Me-
 nelao fratri: ne forte a Diomede ob hæc ipse deligeretur: Tunc
 Diomedes si inquit ad meum arbitrium mihi eligere socium si-
 nitis: quo tandem modo Vlysses missum fecerim: Cuius inge-
 nium solertissimum est: animus in omnibus periculis promptis-
 simus: quæq; dea Pallas singulari amore prosequitur: hoc ego
 comite: quæ hominis prouidentia ac uirtus: sperauerim nos ambo
 etiam ut sic dicam e medijs ignium flammis euasuros: Ad hunc
 respondens ulysses: Noli me inquit Diomedes magnopere apud

hos nec Laudare nec carpere. scientes qualis ego et ista uera ne an-
uana sint: Sed age eamus: nam aduentante iam aurora ac coe-
teris stellis maiorem curriculi partem emensis: nox admodum
in procliuē est: et exactis duabus eius partibus tertia sola su-
per est: Sic Locuto Vlysse. Vterq; ipse ac Diomedes Armis se in-
struxit: et Diomedi quidem quia nec ensē: nec scutum attu-
lerat: Trasimedes suum ensē utrinq; acutum commodauit: su-
amq; illius capiti galeam aptauit: non ferream: sed ex taurino
corio: nec anteriū buccula: nec posterius cristis præditam: quæ
cassio dicitur: tantum Idoneam ad capitis tutelam: Vlyssi autē
Meriones suum dedit ensē: suum arcum cum phæteta: suā
galeam q̄ suis etiam manibus illius imposuit uertici: Erat autē
galea e corio facta: multis introrsum Loris intenta ac rigens
Exterius uero hinc atq; hinc sed inter se uicinæ apri setæ exta-
bant scite et scienter appositæ: medium Pileo quod e pilis bel-
luarum fit: apte insidente hanc Antholichus apud Eleonem
urbem: suffossis Amyntoris Ormenidæ edibus sustulit: quam
mox cithenio Amphidamanti muneri dedit: Tandem Amphi-
damas iure hospitii. Modo donauit Merionis patri: a q̄ filius
in usum proeliorum acceptam nunc a suo in Vlyssis capite tra-
stulit: Igitur ita instructi Diomedes atq; Vlysses a suis castis
ad hostium tendunt: coeteris proceribus ibi relictis: Atq; ec-
ce Herodion iuxta uiam quam ingrediebantur dextro clangore
præteruolat: Erat autem Pallas: cuius aduentu Vlysses ga-
uisus (cognouit enim deam licet auem per obscuritatem noc-
tis uidere non posset) ita illi uota fundebat: Exaudi me iouis
filia minetua: ut soles semp nāq; mihi in omnibus meis Labo-
ribus ades: nec unq̄ mei ad nouos conatus te coepit obliuio

q̄ si quando mihi propitia extitisti: ut sepe extitisti: nunc propi-
 tia quæso sis maxim: desq; mihi nauato insigni aliquo facinore
 quod Troianis perpetuo doleat: incolumem reuerti ad naues
 secundo loco Diomedes ad eandem deam ita præcatoria uerba
 fecit. Et me quoq; exaudi Iouis filia Tritonia: et sic mihi dux
 esto: ut Patri meo Tydeo fuisti: cum a coeteris achiuis et a ful-
 mine asopo Thebas pro caduceatore dimissus est. Expositaq; il-
 lic apud Thebanos pacificatoria Legatione reuertebatur: Ibi e-
 num tecum: et tua ope præclarum illud de hostibus facinus edi-
 dit: Ita nunc quæso eximia dea mihi uolens assis: reducemq; me
 facias: Voueo autem tibi bouem anniculum immuniem aratri
 atq; indomitum: quem auratis cornibus ipse tibi dea uoti reus
 immolabo: Sic præcati atq; deo exauditi a Pallade in morem &
 duorum Leonum inter noctis umbras per cadauera: per sanguine:
 per arma occisorum ire contendunt: Hector uero quod ad troia-
 nos attint: nec ipse suos dormire permittens summosq; quosq;
 principes troianorum ac primarios non singulariter: sed p̄mi-
 scue ad concionem uocauit: quibus coactis ita orationem habu-
 it. Et quis uestrum iuri erit qui in hoc mihi negotium recipiat
 atq; efficiat: habiturus præter eximiam fati gloriam etiam in-
 gens uirtutis suæ proemium: quo ego ipsum remunerabo: Nam
 donabitur quidem duobus cum curru iugalibus hostium equis
 inter omnes præstantissimis. Negotium autem quod ab eo exigo:
 hoc est: ut proxime ad naues accedat: exploratq; nunquid gre-
 ci quemadmodum prius faciebant: ad naues custodias agant:
 an nostris manibus profligati non audeant castris se credere. &
 graui hodiernæ pugne labore confecti non sint pares agendis cu-
 stodiis noctis: sed ascendere mare ac fugere statuant: Hæc Hector

Illi uero mutuum se omnes intra silentium tenuerunt. Aderat
autem illic troianus quidam dolon nomine Eumedis preclarissi-
mi precomis filius unicus nunc: sed et quinque fratrum superstes
uir auri aeris ualde Locuplex: illiberali admodum facie: sed egre-
gia pedum pernitate praeditus: hic ad Troianos et ad Hectorem
ita inquit Hector equidem tibi istud ego recipio: et effecturum me
esse confido: ut proxime accedam ad naues grecorum: et eorum
explorem consilia: nam etsi mihi mala facies: malusque habitus:
corporis est: affirmo: non tamen malus speculatio existam: Om-
nes enim naues: si opus sit Lustrabo: dum ad nauem Agamemno-
nis perueniam: apud quam futurum censeo ut grecorum sena-
tores cogantur consultandi gratia ac statuendi sanius sit eis pu-
gnare an fugere. Verum protenso sceptro interpone iusiurandum
daturum te mihi equos Achillis ac currum cum eo ornatum: quo
ille solet ire in bellum: cui respondens hector Iunonis maritum et
dolon testor: quod nemo Troianorum illis equis atque illo curru pre-
ter unum te inuehetur unquam: tu Achillis biga frueris: tu perpetuo
in ea sublimis decorusque spectabere: haec locutus: ac deinde iura-
tus ut dolon maturaret instabat: Ille protinus ad humeros fulge-
ti arcu suspensus: et canescentis Lupi pelle super inducta: capiti-
que adaptata casside expelle hircina: ac sumpto Iaculo proficiscit^{ur}
sed non reportaturus rem compertam nec unquam ad Hectorem reuer-
surus: Namque ita digressum a sociis ac pleno gradu: ex aduerso ue-
nientem Vlysses conspicatus ad diomedem ait En tibi uir quidam
ex hostibus qui huc tendit: haut scio an pro episcopo ueniat: ad na-
ues: an ad cadauera: ut aliquid ex his spoliet: uerum sinamus
eum paululum procedere per campum ac nos preterire mox in-
uadentes celeri cursu prehendamus hominem: quod si eum assequi

quia uelocitate nos superet: non poterimus: urgebis tu illum as-
 sidue ad naues intenta hasta: ne refugere ad urbem queat: &
 Hec cum dixisset et ambo paululum in uia declinantes sese int-
 cadauera summisissent adueniens Dolon festinans demens pas-
 sibus est: qui ubi tantum processit: quantum muli infine sulci
 boues processisse solent (muli enim q̄ boues aratrum inducendo
 sulco celerius trahunt) post eum ambo currere coeperunt: ad q̄
 sonitum ille substitit: atq; respexit: sperans post se aliquos ad
 huc sociorum hortatu Hectoris eiusdem rei gratia uenire: sed
 ut uidit eos intra iactum teli aut etiam propius adesse: numi-
 rum hostes esse cognouit: ideoq; effuso cursu fugam capessit: &
 illi uero confestim hominem insequi: atq; ut duo uenatici ca-
 nes iam usu experti ac natura seu hynnulum aut Leporem inter
 nemorosa Loca assidue urgent: pretimore incurrendo Lamentan-
 tem: Sic Diomedes atq; Ulysses fugienti doloni instantes sedu-
 lo eum a troianis castris Longius summouebant: nauesq; uersus
 urgebant: At cum parum iam aberat: dolon quin excubantib⁹
 se immisceret: Tunc Pallas Diomedē uim uiresq; immisit: uerita-
 ne quis forte excubitorū huic praeiperet gloriam prior hasta
 indolona iaculatus et ad salutem iam secundo Loco Diomedes
 aut siste gradum ad Dolona inquit: aut iaculo te consequar:
 nec diu miseram tibi necem ab hac manu licebit effugere: Et hec
 dicens hastam contorsit: sed consulto non nihil obliquam ab ho-
 minis corpore: nanq; hasta super dextrum Dolonis humerum in-
 festa transuolans cuspide ante eum humi defixa est: Tunc mi-
 ser substitit: preformidine pallens atq; attonitus crepitantibus
 dentibus: titubante ore: Lingua confusos sonos edente: Ad qm
 Diomedes atq; Ulysses cum anhelis accessissent: eū hinc atq; hinc

manu capiunt. Quibus ille cum Lachrymis: seruate me inquit q̄
so: uiuumq; abducite: est enim mihi domi plurimum auri: plu
rimumq; eris: unde pater si sospitem a uobis asseruari audierit
me redimet nullis ad uos ingentibus donis: Cui vlysses bono
inquit esto animo: nec mortis terreat formidine: modo mihi
hoc sponde: nec quippiam inreferendo mentiare: Quid ita solū
a reliquis troianis sub noctem cum coeteri sopiti sunt uenis:
utrum ad legenda spolia aliqua occisorum: an speculator: ad
exploranda omnia que apud nos fiunt: Et si speculator: tua
ne sponte: an missus ab Hectore Ad hunc respondens Dolon
toto corpore tremebundus Hektor inquit etiam atq; etiam ob
tundens: exagitansq; circumuenit me: additis etiam promissis
q; diceret se daturum Achillis bigam cum suis equis: si ego pro
xime ad uestra castra accedens explorarem: Nunquid uos quem
admodum prius faciebatis: custodias ad naues agatis: an no
stris profligati manibus non audeatis credere uos castris: et
graui hodiēne pugne labore confecti: non sitis pares agendis
custodiis noctis: sed ascendere mare statuatis ac fugere: Ad
quem subridens Vlysses: magnum quidem tu inquit: Dolon
munus concupisti: q; equos dari tibi Achillis optaueris: ardu
os: difficiles: nulliq; alti uestori: nisi uni Achilli dea matre
genito obtemperantes: Coetex hoc q; m̄ responde: nec qppia in
referendo mentiare: cum ab hectore digredereris: ubi nam eum
reliquisti: ubi arma ipsius reposita erant: ubi equi: quomodo
preterea se habent: coeteri: Troiani custodias ne agunt: an
dormiunt: qd postremo illi in consilio decreuerūt: manet ne il
lic: ubi nunc sūt: an post editam tantam de nostris stragem
in urbem se recipere: Adhunc Respondens dolon ista tibi

equidem citra mendatium inquit recensebo: Hector quidem
 seorsum a turba cum amplissimis quibuzq; p̄ncipib; ac senatorib;
 apud religiosum ili sepulchrum de rebus agendis consultat: vi-
 giles uō quos ipse excubare iussit: et ubiq; ab omni exercitus par-
 te custodias exercere: nulli optemperant: preter Troianos q̄ru
 sane sunt quicunq; ad huc sunt: hi demum uigilant: et se ad pe-
 ragendas custodias mutuo exortantur: nam socii et auxilia excu-
 biarum cura relicta Troianis: alto sopore oppressi ac securi quie-
 scunt: ut quos nullus timor pro uxoribus filiisq; sollicitat: Lon-
 ge enim hic ipsorum pignora absunt tuta a dextris armis: Age
 uero ulysses inquit: certiore de hoc quoq; me facias: promiscui
 ne inter troianos socii atq; auxilia iacent: an semoti: et id q̄: ut
 plane intelligam: cui dolon respondēs: et ista quoq; inq̄t tibi ci-
 tra mendatium recensebo: Ad partem maritimam: Cita enim Lo-
 ca fuere sortati) sunt carii: sunt Pegones: sunt Leleges: sunt canci-
 ones: sunt Pelasgi: adeam uero: quae urget: Tymbrum uers' agūt:
 Lycii: Mysii: Phrygii: Meones: Sed q̄obrem sigillatim a me hec uni-
 uersa disqueritis: q̄ si ideo quia animati estis illo ire: accipite
 hoc amplius: Thraces qui proxime uenerunt: seorsum et postre-
 mi omnium agunt: cunq; ipsis Rhesus Rex Etonei filius: cui
 ego inspexi: et equos singulari forma ac magnitudine conspi-
 cuos candore supra nualem: pernecitate ipsis uentorum flati-
 bus similes: equorum currum auri argentiq; artificio ornatissi-
 mum: et armaturam auream: terribilem admirabilem: et quam
 non homines dicas: sed immortales deos dignos esse qui gerāt:
 Ergo quoniam singula uobis aperui: ducite iam me ad naues:
 aut alligatum hic artis nodis relinquentes ite ad exercitum
 Troianorum scituri illic an ego uobis uera an falsa retulerim:

Ad hunc torue intuens Diomedes: Dolon noli mihi inquit: et
si commoda nobis denuntiasti sperare fugam: uitamq; tibi p-
mittere: cum in nostras perueneris manus: quia si te aut secor-
dia omittimus: aut numerata redentione dimittimus: redibis
ibidem posterius ad naues uel episcopus: ut modo fecisti: uel
oppugnator: Sintibi mea manu spiritum dempsero: nunq; post
hac eris Grecis detrimento: Atq; fatus hec nudato ense sur-
gensi paranti illi apprehensa percussuri barba eum obsecrare
mediam ceruicem percussit: quo ictu neruis utrinq; amputatis
adhuc murmurante lingua caput humi collapsum impulue
iacuit: tum ab interfecto arma detrahunt cassidem Lyncinam
Sagulum Lupinum: arcum: Lanceam: que omnia ulysses in coelu
sublata manu tenens ad Pallada bellorum presidem Ita est gra-
tulatus: Salue dea his spoliis donata a nobis remunerataq; te
nanq; inter mortales deos precipue inuocabimus: precipueq;
donis prosequemur: Tu modo quod superest eo nos dirige ubi
Thraces iuri quiescunt: qui tam eximios habere dicuntur eqs:
currum: armaturam: hec ubi dixit illas dolonis eximias ad-
miricas appendit: atq; ut ne reuertentibus nocte fallente Lo-
cus ignoraretur: decerptos ut atrescerent: quosdam miricarū
ramos cum complicasset pro signo apposuit: His iactis per ar-
ma iterum et cruore procedunt: ubi Thraces uiros esse accepe-
rant: propereq; ad eos qui erant extremi perueniunt: Teneba-
tur autem illi profundo sopore: ut pote de uia fessi: sed tamen
digesti ordine: nam triplici serie humi iacebant: singulorum
et armis et equis iuxta collocatis: Rhesus uero ipse cubabat
in medio atq; cum ei' equis ab extrema bige parte capistratis
hunc Vlysses prior conspiciatus: atq; diomedis demonstrans: En

tibi uir inquit: equiq; quos nobis significauit Dolon: quem
 obtincauimus: nunc res exigit: tuam in hoc negotio uim ui-
 resq; declares: nec decet te cum arma habeas ociosum exhi-
 bere spectatorem: A ge autem disiunge equos et ego homines
 perimam: aut contra tu hoc facito: et ego equos disiungere cu-
 rabo: Hec Vlysses: Pallas uero uires diomedis et Animum de-
 dit: itaq; ferro iacentes adortus nunc hunc: nunc illum occide-
 bat: atq; ut Leo incustoditos nactus aut caprarum aut ouiu
 greges in illas consueuit inuadere in easq; seuire. Sic Diome-
 des faciebat in Thraces: Ibi acerba suspiria: foedosq; gemitus: Ibi
 singultus: ibi reluctationem: palpationemq; morientium: audi-
 res: uideresq; terram ibi sanguine natara: quemcunq; autem
 Diomedes interemerat hunc a tergo Vlysses per pedem extra-
 hebat uolens munire transitum: qua facile equi et ab occu-
 sa cadauerum interriti (non enim habebit eos cognitos) tra-
 ducerentur: Et iam xii thraces Diomedes occiderat: cum ad
 regem peruentum est: tertiumdecimum futurum: huic suaue
 somnum ducenti atq; stertenti ad caput presto fuit mortifer:
 somnus q; illi Diomedes attulit Palladis beneficio: Interea Vly-
 ses equos iam disiuuixerat: iam infrenauerat: iam in eos co-
 scenderat: iam extra exercitum educebat arcu proflagello qm
 illud e curru sumere inmentem non uenerat: Utens cum sociu
 ad huc prestare uidit: tum certo eum fibillo acutoq; admonu-
 it: prestabat autem ille secum rem arduam deliberans: nun-
 quid bigam ubi arma illa miranda apposita erant: prehen-
 so temone pertraheret: an in altum sublatam sine sensu alio-
 rum exportaret: an in occidendis thracibus perseueraret &
 cui talia apud se uersanti Pallas propere astitit atq; inqt

fili Tydei non excidat tibi reditus: nec committas ut per-
territus reuertaris ad naues: neue cum hic moraris quispiā
deus Troianorum studiosus eos a somno excitet: Sic Loquen-
tis deē uoce protinus Diomedes agnita in equos insiliit: Vlys-
sesq; uerberante: equi ad naues cursum ac propēdixerim uo-
latum capessunt: Sed neq; apollo segnis pro Troianis excuba-
bat: qui ut conspexit Pallada ad exercitum troianorum euntē
ac diomedē loquentem: simulq; rem gestam animaduertit: ira-
tas deē illuc et ipse sese contulit: ac uirum spectatum Thra-
cum principem: Regiq; patrnellem Hyppocoonta excitat: qui
expectatus ut Locum ubi stetissent: equi uacuum et Regem cū
aliis trucidatum iacere in suo cruore conspexit: euulatum tol-
lit: carissimum amicum ac propinquum nomine uocans: ad-
cuius uociferationem plurimus cum fremitu atq; clangore
per omnem exercitum tumultus exortus est: et undiq; excū-
tus populis promiscue concursus fiebat: obstupebant uniuersī
ad tam audacis rei spectaculum: q; hostibus tanta facere: q;
abire impune licuisset: Illi autem postq; ad eum Locum uene-
runt ubi Hectoris speculatorem peremerant: Vlysses equos re-
tinuit: Diomedesq; desiliit in terram: qui cruenta hominis spo-
lia cum in manus socii tradidisset: iterum equos insiliit: Eq;
uero Vlyssē uerberante citoq; applicare cupiente: intermissū
repetunt cursum: et ad naues ire festinant: Quorum aduentan-
tium strepitum Hector primus exaudiens ad socios inquit
O Amici grecorum principes: mentiarne an uerum loquar:
certe ad credendum inclinat Animus: Currentium huc equo-
rum sonitus mihi aures pellit: quos Vlysses ac Diomedes a tro-
ianorum exercitu abegerunt: Verum ut timui: ut sollicitus: ut

Anxius fui: nequid hii duo grecorum prestantissim paterentur
 indignum: facto in ipsos troianorum concursu. Vix hec Locuto He-
 store Vlysses ac Diomedes affuerunt: et ab equis descenderunt:
 Quibus coeteri principes salutem dicebant: dextram porrige-
 bant: gratabantur: bene aiebant. Ibi primas omnium Nestor &
 Ulysses de equis percunctatus est: Dic Age inquens grecorū
 gloria ulysses: unde uobis isti equi tam candidi et ipsi solarib⁹
 radiis similes: nunquid e medio hostium exercitu sublati: An
 ab aliquo deorum obuiam se prebente oblati. Equidem olim
 iam cum troianis in proelio uersor: et in rebus bellicis senui:
 nunquam tamen neq; apud troianos: neq; his incastris: neque
 alibi usquam tales equos aut uidi: aut qui uidisse audiui. Eoq;
 adducor: ut credam deum aliquem ut uobis obuiam factum eqs
 istos obtulisse: quippe quos ambos scio in arcta tum Iouis celitu
 principis: tum eius filie palladis beniuolentia esse. Ad quem
 respondens Vlysses Nestor inquit greci nominis decus: deo qui-
 dem promptum est uel prestantiores his equos offerre: Multo
 enim diuina uis humanam antecellit: Coeterum hi equi de qui-
 bus scire uis Thraces sunt in Troianorum castra recenter appli-
 citi: quorum dominum Rhesium Regem Diomedes interemit
 cum xii. famulis una iuxtaq; cubantibus. Hunc uero cuius
 spolia attulimus: hinc profecti prope naues interceptimus. Erat
 enim speculator ab Hectore aliisque troianis principibus ad nost^a
 castra exploranda summissus: Hec Locutus: equos per fossam
 uallumq; agebat letus ac gestiens. Coeteris quoque qui eum
 comitabantur exultantibus. Atq; ubi ad insigne Diomedis te-
 torum peruenerunt: illic ad praesepia decoris capistris equos
 alligant: ubi alii equi Diomedis stabulabantur: electo pane

cibari assueti: eximias autem dolonis ulysses innauis reposuit cō-
secrandas postea Palladi tantorum beneficiorum auctori: Mox am-
bo mare ingressi sudorem quo madebant e collo: e foemoribus
e suris abluunt: abluti corpore pariter atq; animo refrigerato La-
bra mirifice fabricata introeunt: ac calida lauant a qua: ungunt^{ur}
q; nitidissimo oleo: Postremo egressi ad coenam se conferunt: dis-
cumbunt: plenaq; meri optimi patera: et Palladi libant: et si-
bi epotant:

ILIADOS LIBER DECIMVS EXPLI-
CIT INCIPIT VNDECIMVS FELICI-
TER.

BI. VERO de illustri Titoni
coniugis thoro surrexit aurora
ut immortalibus pariter atq; mō-
talibus Lucem exhiberet: tunc lu-
piter puicaciam: seuum inter deos
numem ad castra grecorū dimisit
preferentem manu impie pugnae pō-
tentum: Hec ad ulyssis tentorium
delapsa: q; ita illius naves in medio classis: ut Achilles atq; aia-
cis viribus ac uirtute fidentium pro cornibus erant: atq; in eius
culmine stans: ut utrinq; exaudirentur: uastum horrendumq;:
exclamauit: per quod ingentem pectoribus omnium Achiuorū
vigorem iniecit: qui defatigari bello non posset: q; pugnando
aleretur: qui deniq; maiorem ex dimicando: q̄ ex redeundo in
patriam haberet dulcedinis sensum: Iam primum ipse Agamē-
non hoc numine instinctus clamorem edidit: et ut omnes Ad
arma properarent: imperauit: qđ ipse pariter fecit: Ac tibi alia

primum sibi induit argenteis Loris circa talos fabrefacta: tum tho-
 racem illum quem cyrines et quidem grati muneris Loco dona-
 uerat: Etenim inspiciebantur extrinsecus in eo ueluti uis tribus
 distincte coloribus: decem ceruleæ: duodecim aureæ: uiginti squa-
 mee ceruleum aureumque colorem inter se nitentes: cum tribus
 item uiginti magnitudine dragonibus uelut in ipsum armati
 iugulum altrinsecus insurgentibus: quorum colorem simillimum
 diceret Iridi: quam ut sit miraculo mortalibus Iupiter statu-
 it in nymbo: Posthæc aureis bullis ensẽ radiantem aureisque cin-
 gulis: per quam decenter argenteæ uaginæ illigatus ensis appe-
 ditur: accommodat humeris: Dehinc Clypeum pene ad mensu-
 ram hominis capit miro artificio uisendum: quem decem ex ere
 orbes ambibant interiore gyro bis totidem e stanno candenti:
 In medio autem atque in ipsis umbilicis cernebatur cerulea Gorgon
 terribilibus oculis terribilius intuens: Latere eius diris numi-
 nibus terrore ac timore cingentibus: Super Zonam uero clypei
 quæ argentea erat: excitabatur inspiram tortus haud parui
 corporis Draco triceps: quæ capita ex uno colli trunco nasce-
 bantur: conuersos mutuo hiatus habentia: Tum galeam induit
 quadruplici exequinis setis crista superbam: quæ ad motum
 quoddam horrendum uidebatur annuere: Postremo duobus
 hastilibus dextra correptis: tum ex robusto Lingno: tum præ-
 acuto ferro prefixis: Ita ex hac totius armatura refulgebat: ut
 prelonge et propedixerim in coelum fulgor ipse ferretur: Atque
 ita armatum regem Mycenarum quo magis honestarent: Iuno
 et Pallas ingentem ab alto sonitum reddiderunt: Tunc suo quisque
 que aurige præcipit equos cum curribus instructos ornatosque
 profossa tenerent: ipsi pedestres e castris sublatis ingenti clamor.

prorumpunt. Atq; ibi extra munitiones paruo equis interual-
lo distantibus a tergo se troianis ostendunt. Illi quoq; e regio-
ne relicto in quo statua habuerant: tumulo: et ipsi procedu-
nt circa suos quisq; autores Hectorem: Polydamanta: et Ae-
neam: qui e Troianis uelut deus a populo in honore habe-
batur: tresq; Anthenoris filios: Polybum: Diuumq; Agenore
et diis similem Achamantem adhuc celibem: Hectorem au-
tem cum modo inter principia modo inter postremos cura-
ret: eoq; nunc intermitteretur: nunc oculis subduceretur: ac
subinde conspiceretur: putares stellam esse aliquam ueluti ca-
niculam: nunc emicare inter nubes: nunc ipsis nubibus ope-
riri: Atq; ita totus dum huc illucq; properat: ferro relucebat:
ut coelesti fulgore: quod fulgur appellant: simillimus uide-
retur. Quibus ita in occursum mutuum uenientibus: Iupiter
contentionem immisit acerbam funestamq;: per quam tot illi
struum uirorum animas in inferno destinauerat: ex hito et
future cedis prodigio: Nam pro matutino rore (adhucq; dilu-
culum erat) cruentas guttas ab ætere in terram hominesq;
dimisit: Igitur Troianus exercitus Grecusq; configens tale
spectaculum edebat: quale Messores edunt: cum bifariam
diuisi Late diffusam beati hominis: uel triticeam: uel or-
deaceam messem serunt: nam ut illic frequentes manipuli
cadunt: ita hic frequentes homines cadebant: ferro pculsi
nec aliter q; si lupi essent: illi in hos: et hi in illos ferebantur
atq; pugnabant: uulnerum prorsus ac mortis immemores
Nec eorum quempiam uideres caput in pugnando summitte-
re: Qua ex re tacitam apud se peruicacia dea capiebat uolup-
tatem: sola enim uersabatur in acie: coeteris diis adesse phibitis

ac se intra domum (habent enim singuli in olympo myrificas domos) continentibus: non tantum ociosis sed etiam Ioui succensentibus: quod ipsis pro nihilo habitis uictoriam eius certaminis daturus Hectori erat. Ille enim uero sedebat seorsum a coeteris tum hoc sue glorie gaudio fruens: tum eiusmodi spectaculo q[uod] urbem Troianam: q[uod] castra grecorum: q[uod] splendorem armorum: q[uod] ut alii occidebant: alii occidebantur inspiceret. Tamdiu autem anceps proelium fuit: multiq[ue] utrinq[ue] sauciabantur: ac multi cadebant: dum ascendente iam die & ea aduenit hora qua cesores arborum post excisam in nemoroso monte materiam: Lassa iam manu ac lacescente fame: ad instruendum prandium relicto opere se accingunt: Tunc greci turmales gregalesq[ue] suos adhortando troianos phalanges vi ac uirtute prorumpunt: quorum primus fuit Agamemnon interempto Brionere principe cum Oileo auriga: Sed indominum quidem ipse impetum fecit: in se uero aurige impetum excepit: Siquidem ille post Brioneris necem de curru desiliens se obuium prebuit: cui ex aduerso atq[ue] impigre plagam ferenti Agamemnon hastili coronam galee fecit: qua ictum non sustinente pertransiens ferrum in loco qui superciliorum est medium: infixum transfollo etiam osse in intimo cerebro madefactum est: et hominem ut erat adictum paratus: extinxit: & Hos agamemnon uita exutos: ubi etiam radiantibus armis exiit: humi iacentes reliquit: et induos Priami filios fertur: alterum Legitimum: alterum nothum: Anthiphum et Isum in eodem curru stantes: hunc aurigatorem (erat enim prestantior) pugnatore: et priorem quidem Isum infixis subter papillam iaculo: post autem anthiphum peremit: percussa gladio aure: Q[uod]

moribundos Agamemnon protinus cum precipitasset: armisq;
spoliaret: eos esse agnouit quos aliquando manus idē secessib'
cum armenta bouum gregesq; ouium pasceret: captos alligatosq;
Achilles ad naues adduxisset: Ibiq; aliquandiu detentos postea
soluta redemptione remisisset: eos autem cum inspexissent cœ-
teri troiani non aliter ab Agamemnonis manibus subleuare
aut potuissent: aut ausi essent: quem cerua teneros foetus si for-
te uel interfuit: uel interuenit: cum eos in ipso cubili natos im-
manis leo statim a tridente confringit: atq; exanimat: Atq; hoc
ut misera illa hoc ipso: q; tam filiis uicina est: timidior pro sua
q; audatior pro illorum salute in confragosas syluis saltusq; se
proripit: tremebunda: anxia: sudoribus manans: Sic Troiani si-
bi timentes se auerterunt: quinetiam Agamemnon duos eosdemq;
fratres in eodem stantes curru coepit pisandrum: et hippocū
insignis antimachi filios: hic est Antimachus: qui domus Alexā-
dri auroq; corruptus impedimento fuit: quo secius Helena Me-
nelao redderetur: huius filios cum perturbatio mentis cepisset
q; habere fugerent manus (pariter enim equos moderabantur) A-
gamemnon ritu leonis in aduersum prosiliit: Illi ex ipso curru Re-
gis genibus aduoluti his uerbis obsecrabant: Reserua nos te obse-
cramus Agamemnon facturus operepretium ex nostra reserua-
tione: habet enim Pater Antimachus domi repositam magnam
uim auri: eris: ferri aliarumq; rerum preciosarum: unde te
propterea non modo satis sed etiam habunde remuneretur: Sed
pro mitibus precibus immite responsum acceperunt: Itane An-
timacho geniti estis: illo insigni uiro qui pro concione troianos
hortatus est: ne Menelaum dum ad uos legatus uenit cum
Dio Vlysse redire sinerent: sed intra urbem atq; illic statimq;

trucidarent: Luite ergo nunc filii penam paterni peccati: Hec
 locutus Pisandrum percusso Lancea pectore deturbauit a cur-
 ru: eoq; resupino humi strato: germani hyppolochi (is autem de
 silierat) primum manus: deinde ceruices gladio præcidit: iacen-
 temq; ubi spoliavit armis protulit pedibus bellantium tamq;
 pila pistoria contundendum: His actis iterum ubi maxima co-
 ferta acie tumultuari uidet: eo se infert: aliis eum comitantib;
 Sed iam troianas copias infugam uersas toto camporum spatio
 equestres equites pedestres: greci pedites insequiebantur: ac ter-
 ga cedebant: Quorum omnium pedibus conplurimus strepitus
 late ferebatur: At Agamemnon assidue et instans fugientibus
 et insequentes exhortans: tantam de hostibus stragem edebat:
 quantam de arboribus ignis immensus cum indensam undi-
 q; spirantibus uentis incidit syluam: uideres passim equos inanē
 trahentes Rhedam per planiciem illam hac illacq; discurrere a-
 gitatorum desiderio: quasi illos adepturi essent: hi uero in solo
 iacebant: uulturibus multoq; uxoribus optabiliore: Hectorem
 uero per medium belli ardorem: per tela: per mortes: per sanguine:
 per pulueream quoq; caliginem iupiter ipse subtrahit: Et iam ad
 sepulchrum ili dardanide troiani peruenerant auidi urbis con-
 tingende Agamemnon tamen nec instare: nec uociferare: nec ma-
 nus alia super aliam cedere cruentare cessabat: At ubi ad porta-
 sceam sagumq; peruentum est: tunc inhibita fuga Troiani ste-
 terunt: coeterosq; q; adueniebant: ad numerum suum recipiebant:
 qui uero infuga lentiores erant: eos Agamemnon in locis patentib;
 adortus urgebat atq; mactabat: atq; ut Leo armenta bouum intem-
 pesta nocte adortus omnes quidem infugam timore dispellit: &
 sed unam rapit rescissaq; prius ceruice mox sanguinem sorbet

ac uiscera cuncta depascitur. Sic Agamemnon ex omnibus quos
insequebatur: postremum quemque feriebat: hunc primum. Illum supi-
num: aliumque alio modo de curru equisque prosternens: et iam sic fu-
rens Agamemnon prope erat: ut mortiferam illam Lanceam ferēs
succederet muris: atque urbem subiret: cum deorum atque hominum pa-
ter Iupiter innemorosum Idē uerticem celitus est: delapsus ma-
nu tenens rutilum fulgur. Ibi postquam resedit Iris nihil cunctan-
tem ferre mandata ad Hectorem iubet inquiens: Iri permixto
cum his mandatis ad Hectorem: quandiu uiderit Agamemno-
nem principem inter primos propellentem hostiles acies atque tru-
cidantem: tandiu subducens se ipse coeteram troianorum acri-
ter manum aduersus grecos certare compellat. Postea uero quoniam
eundem uel celsim: uel punctum saucium incursum se recepisse
cognouerit: tunc ego tantum suggeram roboris: ut grecos uicissim
infugam uertat: et cum ingenti strage premens incastra redigat
ut per castra ipsa ad naues usque persequatur: nec ante cedis faciat
finem: quam sol occumbat: almeque noctis aduenerint tenebre. Hec lo-
cuto Ioue: obsecuta Iris ex auro alas ex auro pedes habens ab I-
deis iugis ad angustam troiam: Hectoremque se contulit: quem cum
inuenisset (stabat autem ille incurru) proxime accedens ita affata
est: Hector fili priami: Iupiter pater hec me tibi iussit ferre man-
data: quandiu uideris Agamemnonem principem inter primos
propellentem hostiles acies atque trucidantem: tandiu subducens
te ipse coeteram troianorum manum acriter aduersus grecos
certare compellas: postea uero quem eundem uel celsim: uel punc-
tum saucium incursum se recepisse cognoueris: tunc tibi Iupiter
tantum suggeret roboris: ut grecos uicissim infugam uertas: ut
cum ingenti strage premens incastra redigas: ut per castra ipsa ad

naues usq; persequare: nec ante cedis facias finem: q̃ sol occum-
 bat: almeq; noctis aduenient tenebre: Hec effata Iris abiit: Hec-
 tor autem ut erat armatus e curru desiluit: quatiensq; manu
 iacula copias suas obibat: adhortans addimicandum: Ad cu-
 ius uocem conuersis in hostem Troianis restitutum est proelium
 et retrudit pugna: nihil tamen minus Agamemnon instare
 ac primus inter suos: qua auditate erat: et longe primus pre-
 liari: Hoc loco uos muse inuoco celestia tecta incolentes: ut me-
 cum dicatis: quis nunc primus Agamemnoni se obuium tulit
 e Troianis ne: an ex auxiliariis sociis: Is fuit Hyphidamas
 Anthenoris filius corpore lato atq; procero: educatus non in tro-
 ia sed in thracia ouium matre ac nutricula: non a patre sed ab
 auo cisse: qui hunc e theano filia genitum domum suam tulit
 paruulum ac tenerum: et ad iuste pubertatis annos usq; perdu-
 xit quo tempore militaris gloria maxime comparatur: nec eu
 alio prius ire permisit: q̃ ipsi filiam collocaret: qua desponsa hyphi-
 damas e thalamo ad troianum bellum parandi nomine gratia
 profectus est: usq; ad percopam quidem: ubi et naues reliquit
 Duodecim fuerunt maritimo: illinc autem ad troiam terrestri
 itinere ac pedestris: qualis nunc Agamemnoni occurrit: Itaq; u-
 terq; infesto ferro alterum petens: ubi sub coniectum telorum ue-
 tum est: Agamemnon contorta Lancea frustratus est ictu tras
 hyphidamantem perlato: Secundo Loco hyphidamas Zonam
 agamemnonis quae Thoraci insidet: non emisso sed retento Veru-
 to percussit: ipsumq; ictum reprimens manu adiunxit: Verum ne
 sic quidem spiculum penetrauit: sed apud ipsum Zone argen-
 tum se inflexit: Tunc Agamemnon et a se euulso et ab hyphida-
 mantis dextra reuulso telo: in illum instar leonis irruens ceruice

uiri gladio haurit: Ille solutis corporis uiribus Procumbens
infernū somnum soporatus est: infelix qui dum pro popula-
ribus suis bello oppressis operam nauare uult: Vxorem relinqt
adolescens adolescentulam: pulcher formosam: ignarus igna-
ram alterius coniugio: et ex qua nihil adhuc uoluptatis pce-
pisset: cui presertim tanta pecora: qb' sãne q̃ habundabat tum
donasset: tum sponduisset: Donauerat enim boues centum: pol-
licitus mille caprarum pariter et ouium capita: Hunc autē
Agamemnon ubi armis exiit: ipsasq; eximias per exercitū fe-
rens cum esset coonti conspectus q̃ erat primigenus filiorū
Anthenoris: ingens fratrem de fratris necē subiit meror: et oca-
los opleuere Lachrymę: Sed ut erat eximius bellator proxim'
agamemnoni stetit: sed extransuerso ut uidelicet eum lateret: at-
q; ita mediam regis manum subter cubitum Lancea transfixit:
Agamemnon autem hoc ictu et si uehementer exterritus (nam
tota cuspis extabat ex altera pte) tamen ne sic quidem a pu-
gnando deterritus est: Ipsumq; coontem rapido saltu petens tra-
hentem inter acies p̃ pedem hyphidamantis cadauer: et fortis-
simos q̃sq; sociorum uocantem sub parma iaculo confodit mori-
bundoq; caput supra corpus fratris germaniq; precipit: Ita duo
Anthenoris filii sub eiusdem uiri manibus diem suum obierunt:
eodē ex loco: eodēq; tpe altam plutonis domum ingressi: Rex uo-
q̃ad calid' ē uulnere cruor profluxit: ordines hostium uastat per-
gebat: hos lancea: illos ense: alios feriens igentib' saxis uideli-
cet acerbitate doloris: annon dum adima: qđ factū ē postea
quē manare desinit sanguis: et circa ipm uuln' exaruit: Tunc
enim ingrauescente cruciata: quali se mulier parturiens confi-
gisentit immisso a lucina lucineq; filiabus: incurram insiluit:

iussuq; auriga ad tentoria tendere: intereundum ad socios exclamabat: O principes socii primoresq; Grecorum: uos iam sine me +
 naues ab hostibus et castra tutamini: quoniam ipse pro uoluntate integrum diem cum Troianis ab Ioue prohibeor: Hec dicens excessit e pugna: corpore et animo saucio: equi uero datis habenis cursum ac prope uolatum capessebant super Vdas spumas pectoribus emittentes: sup autem siccam puluerem admittentes
 Illum hector simul ac digressum bello animaduertit: magna ad suos uoce proclamat: nunc Troiani: nunc Dardani: nunc Lyci: ut estis uos uiros ostendite: nunc roboris: nunc memores este uirtutis: cum a uobis stat Iupiter: qui eximiam inde gloriam destinauit: Agamemnone hostium prestantissimo a pugna submoto: Vos agendum equites recta in hostilem aciem immittite eqs adepturi preclara militie decora: Sic Locutus accendit animos ardoremq; singulorum: et adinuadendos hostes non aliter instigauit: q; uenator acres canes acruis instigat: in leones aprumue aliquem ferociorem: Ipse uero Marti similis inter pmos uadens magnosq; pre se spiritus gerens in hostes more tempestatis irrupit que tempestas p arduum celi repta moxq; mari illisa ciet turbidos fluctus: Hic uero quem primum aut quem postremum et uita et armis spoliavit Hector: cum ei Iupiter eximia hanc uictoriam destinasset: Primus omnium quos interemit fuit Aseus: Secundus Antonon: Tertius Opites: Quartus Dolops cleti fili: Quintus Opheltius: Sextus Agelaus: Septimus Esminus: Octauus Orontes: Nonus hyppolochus: et hi quidem principes: De turba uo quid dicam: Quemadmodum Zephyrus in austru ingruens profunda q; procella nubes illius euerberans atq; emouens undas maris in contrarium rapit: impactarumq; saxi aquar

rorem uerticoso turbine Leuatum raptatumq; dispergit. Sic hec-
tor grecos agitant atq; uigens plurima plebis capita trucidabat.
et fortassis comploratz fuissent res grecorum: et eo die debel-
latum omnibus grecis partim intra: partim extra castra oc-
cis. Nisi Vlysses Diomedes dixisset: Fili Tydei quæ mala ro-
nos nihil adhuc passos fugere suadet oblitos nostre uirtutis.
Adesto hic secundum me vir Amicissime: ne cum nost^a igno-
minia Hector deleat naues. Cui respondens Diomedes egde
inquit secundum te stabo: ac manebo: Coeterum breui uolun-
tas nra erit summo ioue troianis adiutoria suggerente non
nobis. Hec ubi locuti sunt: et ambo rursus in hostem conuersi
Ipe tymbrium laculo ad sinistram papillam illato confodiens se
curru deturbat: Idem Vlysses facit in illum aurigam Melione
uero inter primos eximio. His a bello ideo uita subtrahis p
medium pugne ire pergentes tumultum: ueluti gemini apri
audacia freti: cum in canes uenaticos incidunt: ac dominos ite
alios una cum curru coeperunt uiros non egrege: sed plusq;
egregios Percosu filios in omni diuinationis genere super ali-
os prestantissimi: et qui cum sciret futuram filiorum quantu
in ipso fuit: eos ad mortiferum bellum ire non sinit: sed ne irent
psuadere non potuit: tristibus ad mortem illos ducentib' fatis
quorum Diomedes cum animum ab anima: animam a corpore
corpus ab armis separat (erat enim singularis armatura) In-
terea Vlysses Hippodorum et hyperiochum uita armaturaq;
spoliavit: Erat autem inter pmos Troianoru bellatores Heros Aga-
strophus Peonis filius: sed hoc ipsum quod inter pmos erat:
Licet pedester: causam ei mortis attulit: presertim longe pgre-
sso a curru: in quem se recipere: ut fugam capesseret: non posse.

uehementer indoluit: a Diomede apud cossam Lancea percussus
 Et iam iupiter ab Iba despectans restituerat proelium: et eque mar-
 te se inuicem Troiani Grecique interimebant: quanquam greci plerique
 amica fuga elapsi ab Hectore respirabant: ipse autem Hector
 cum aliis: tum uero Agastrophum interfectum uulnere repen-
 te cum animaduertisset: in hostes cum uociferatione refertur: Tro-
 ianorum Phalangibus eum sequentibus: Quem ubi Diomedes
 agnouit: propere ad Vlysssem: qui prope aderat inquit: Vlyss-
 ses in me teque cum tanta mole ingruit ualidus Hector: Sed
 agendum stemus: mutuoque nos tutemur auxilio: Hec locutus im-
 manem Lanceam in hectorem directam excussit: hec eum fefel-
 lit ictus percussa iuxta conum galea: nam etsi nihil admo-
 dum de corpore telum prestrinxit: atque a galea euolauit: que
 et triplici lamina et diuino opere fabricata erat (Siquidem
 Apollon eam illi donauerat) tamen ita hominem concussit ut
 ut attonitus trepido gradu quem celerrime potuit etiam cele-
 rius quam pro firmitate uirium recurrrens se agmini immisceret:
 caligantibusque insueta nocte oculis ingenua succumberet: ac
 matui humi inuitens surrexit: Coeterum Diomedes ad recipi-
 endam Lanceam tendit: eo quo illam tulerat impetus longe
 inter propugnatores humi iacentem: Hector interea resipuerat
 in currumque conscenderat: et ad medium suorum se receperat:
 ex inpendenti fato ereptus Diomedes uero resumpta Lancea ac re-
 ducta: quoniam iterum petiturus Hectorem: postquam abeuntem uidit
 Euasisti inquit canis: Licet uix euasisti: et hoc non tuis uiribus
 sed beneficio apollinis: cui facere uota debebis semper iturus
 in proelium: quod si tamen iterum mihi occurreres: non iterum effu-
 gies teterrimam mortem: si quis modo et mihi deus affuerit:

Nunc alios tuorum persequar: siquos et consequar: Sic Locut'
Agastrophī corpus: a quo spoliando fuerat interpellatus: per
ocium spoliat: iamq; ab humeris parmam: a pectore thoracē
a capite galeam detraxit: insignem porsus armaturam: cum
paris intento arcu sese inclinans atq; occultans ad sepulchratē
cippum: (nam ibi uetustum ili dardanide monumentum
erat) explorata aliquandiu occasione sagittam expulit: quē
manum expulsoris minime fefellit: Illata indextrum Diome-
dis pedem supra digitos transq; plantam perlata atq; hu-
mi infixā: Qua de re Paris exultans ac subsultans festiuus-
simos chachinnos magno ore tollebat: Diomediq; gloriabun-
dus insultabat: Ictus es Diomedes: ictus es: quod utinam pro
pede tibi latere transfosso spiritum abstulissem: tamen et sic
bene h't aliquo Laborum Laxamento dato Troians: qui te uelut
trepide capre Leonem expauescunt: Ad quem respondens Diome-
des: contumeliose sagittarie contumelia digne capite puellariter
compto corde puellis addito: quid tantopere gloriaris: q; extre-
mum pedis mihi pupugisti: q; non pluris facio q; si foemina me: &
aut puer paruulus percussisset: citra sensum enim doloris est ic-
tus uiri nulla uirilitate: nulla uirtute pollentis: Quod secus fi-
et ex me: Nam siue obuium te mihi ferre tentabis: nullo tibi
ista arma erunt adiumento: siue telo meo te uel paululum asse-
quar satis penetrabile esse illud intelliges: quo quicunq; ictus ē:
statim iacuit exanimis: et cum domi uxor inter pupillos filios
pre dolore ammissi coniugis dilanet genas: ille non foeminarū
turba: sed auium stipatus in eo loco putrescit: quem sanguine suo
moriens tinxerat: Hec effatus cum Vlysses eum proxime accedēs
stansq; scuto protegeret: ipse subsidens sagittam eduxit: atroci

q; consecutoq; dolore incurram ascendit: et aurigam dirigere ad
 naues cursum iussit: uix satis patiens uulneris uexationem: Vly-
 sses autem cum se solum cerneret: q; omnes alii percussi fugisset:
 apud se cum gemitu inquit: Hei mihi quo difficultatis redact'
 sum: fugero consternatos animo: ingens dedecus: mansero: in-
 gens piculum: ne circumueniat: cum nemo mihi intanta hosti-
 um multitudine adsit: supersimq; solus: ceteris a ioue metu p-
 territis: Sed quid me solum: quid socios abesse: quid metu pterri-
 tos fingo: cum sciam deteriores tantum solere discedere a proelio
 non fortes: quorum ut quisq; prestantissimus est: ita constantissime
 in acie prestare arbitror: ut aut feriat alios: aut ipse feriat: &
 hec dum Vlysses mente atq; animo uersat: iam clypeatq; Teucro-
 rum cohortes aduentabant: Iam plures unum interseperat: Iam
 undiq; infestis telis premebant: eum inmodum quo uenatici ca-
 nes uenatoresq; luuines aprum ex profundo saltu progressum cir-
 cumstant: Et licet fera inobstantes atq; hinc illincq; assilientes
 infrendens dentes animumq; exacuit: Illi tamen pstant: instat:
 urgent: huic apro similis Vlysses inegregium depitem insiliens
 summum humerum hasta traiecit: dehinc interemit Theonum
 Eunomumq;: ac chersidamantem: Sed chersidamantem equos ia
 conscendere parantem: qui tamen accepto prius sup scutum &
 uulnere inter umbiculum ac Latius relabens: ac teriam cubito
 contingens inpulvere lacuit: His relictis Vlysses caropem Hip-
 pasi filium et ipsum Lancea confodit: Cui auxilio ueniens
 generoso animo et diuina dignitate corporis locus (erat eni
 frater) proxime Vlysses stetit: atq; ad eum inquit: Clarissi-
 me Vlysses doli Laborisq; auudissime: hodie aut ex duobus Hip-
 passi filiis gloriaberis interemptis spoliatisq; aut hoc telo confect'

spiritum perdes: Post hec uerba contorsit telum: quo ulysses
clypeum thoracemq; ac Latus omne traiecit: uitalibus tamen
pallas nanq; prohibuit: illesus ille ubi sensit uulnus non esse le-
tale: relato aliquantulum pede socum affatus est: Infelix eri-
puisti ne mihi usum belli: at ego tibi usuram uite: eripiam: et
quidem hodie atq; hoc in loco: ut hoc iaculo ictus mihi quidem &
gloriam: Plutoni uero des animam: His dictis socii tergum iam
infragam uersi atq; abeuntis sic inter humeros iaculo confixit: ut
cum pectore q; transigeret: eiq; cum sonitu in terram collapsa
atq; animam Agens insultans: Soce inquit Soce plane te coe-
pit mors: Miser non parentes tibi istos oculos legent: sed infau-
ste aues ad inhumanum cadauer aduolantes eruent: Me uo
defunctum greci mei sepelient: Sub hac dicta lanceam socii: q
erat ipse transfixus e latere pariter et exscuto extraxit in cru-
oris extra uulnus: vi doloris intra uulnus subsecuta: Q cruore
conspecto troiani se mutuo cohortantes in unum cuncti ferunt
Ille uero se se referre: ictus uitare: infesto telo ictus inferre: de-
niq; omni opere mortem arcere: et inter hec socios quanta ma-
xima poterat uoce inclamare: semel: iterum: tercio: Quem cu
Menelaus coeuens et ipse audisset: Ad Aiacem ex tempore: qui
propinquus erat inquit: Princeps Ajax Aures meas pepulit
uox uelut vlyssis: et ea tamq; oppressi ab hostib' uimq; pacien-
tis: Eadem illi premetuo: ne quid prius patiat' solus in medio
hostium si differimus: quem cum tanti precii sit adiutum po-
tiusq; desertum oportet: ne amissi postea ingens desiderium
subeat grecos: Quare recipiendi illius gratia redeamus: hec
Locutus dux ipse perrexit: Aiaxq; diuina corporis dignitate
comes secutus est: Offendunt autem vlysses tum plurimoz

tum prestantissimorum hostium ferro uallatum: et ueluti quā
 dam inter crudos Lincea ceruum: quem sagitta confixum: sed
 sagittantis fuga ab oculis elepsum fere ille in montuoso sylue
 strig; Loco circumstant: iam uiribus ex cursu defectum: Iam
 sanguine frigescente doloribus exuulnere affectum Lamant
 deuorantq; At si immanem aliquem illuc Leonem Demon ad
 duxerit: diffugiunt: relictā fortiori fere praeda adderuorandum
 Sic postq; Aiax proximus Vlyssi astitit preferens illud curris
 instar clypeum Troiani alius alio diffugierunt: Et Menelaus q
 dem saucium manu prehensum eduxit ē pugna: eousq; dum
 auriga currum obuuium duceret: Aiax uero introianos insili
 ens ante omnes interemit Doridum Priami filium: sed no
 thum: tum pandolum: tum lysandrum: tum Pyriasum: tum
 Pilartem: & non aliter Agitans: cedens: occidens homines eqsque
 quem annis pluuiaribus inflatus a monte torrentibus cita
 cior fertur camposq; inundans multas quercus: multas pinus:
 aliasq; arbores quae exaruerunt: multaq; etiam rudera puol
 uit in mare: Et hec Hectore ignara: ut in sinistra acie occupa
 to ad flumen Scamandrum: ubi moles belli erat: continens fre
 mitus exaudiebatur Plurimę mortes fiebant: sed precipue ab
 Hectore: nunc ē curru: nunc ē solo: nunc Lancea: nunc alius te
 lis phalanges hostium profligante: Quod cum ita esset: non
 tamen greci loco: quo institerat moti fuissent: nisi Alexander
 confixo trigona sagitta machaonis humero inutilem eum bel
 lo reddidisset p quo cum coeteri greci: ut in ea conditione ex
 timescerent: ne forte ipsis fugam facientibus: ille ab hostibus
 extingueretur: Idomeneus protinus ad Nestorem inquit: He
 ctor Achiuorum gloria: conscende currum: ut tecum machaone

sumas: uir enim medicus premulis aliis pollet: dum preciden-
da extrahendaq; sunt: tela de membris: et fomenta medicamento-
rum apponenda: Sic Locuto Idomeneo obsecutus Hector ubi currū
suum cum Machaone Ascendit: equos ut irent flagello Iussit: Il-
li sua alioquin sponte naues uersus ire cupientes uiam: (ut sic di-
cam) uocabant ac prope uolabant: Cebriones autem cum in alio
quasi cornu turbati apud troianos cognouisset ad fratrem inq̃t
Hector nos in extrema belligeramus acie: cum coeteros troianos
in dextro cornu tumultuari uideam: equitibus peditibusq; pro-
miscuis: hi tumultum enim eos agit Ajax Thelamonius prope-
nanq; hominem noui ex spatio dypeo: quem ad humeros gerit
Dirigamus ergo illuc equos: ubi acrior pugna est pedestrium &
atq; equestrium: et unde continuus sonus uenit se inuicem in-
terimentium: Hec Locutus sonanti flagello equos tenens: et q̃
dixerat properare adigens super cadauera dypeosq; ducebat
Vidisses non modo rotas sed totum axem ipsumq; ambitum sel-
le currulis oppleri sanguineis guttis: quas cum ferrum rotari
qui cantus dicitur: cum sullimiter currentium equorum ungu-
le in altum iaculabantur ex iis corporibus que conculpabant:
Ita audius Hector quamprimum irumpendi in aciem p̃duel-
lesq; prumpendi rediturus ferebatur: græcis miserum tumultū
ut intelligeretur cum non diu ab ipsorum cede cessasse: ubi per-
uenit: quas habebat obuias hostium cateruas: has lancea: gla-
dio: saxis ingentibus inuadit: infugamq; conuertit ipsumq;
Aiace (Iupiter enim illi timorem incussit) a pugna compesce-
it: Stetit igitur Ajax inops consilii: Leoninoq; aspectu nouū
tumultum intuebatur: Tum reiecto post tergum scuto se infu-
gam uertit p̃cussus: inuitus: moerens: non magis sua q̃ nauū

causa: Ideoque modico gradu et genu a genu vix moliens obibat:
 urgentibus eum retro troianis ueluti agrestibus uiris cum a-
 grestibus canibus uillosum Leonem: quem ingressum bouum
 septa cupientemque iam adoriri opimum taurum illi non sinūt:
 acutis iaculis incensisque facibus incessentes: atque hunc in modum et
 tota nocte consumpta et si maxime uolenta fera est: tamen tot
 erroribus coercita sub ortu Luciferi moesta discedit: Et quemad-
 modum pueri cum ingressum fata asinum circumstantes fu-
 stibus enixe cedunt: atque adeo super eum fustes infrigunt: brutū
 tamen depasci segetem pergit: contemptisque uerberibus (quippe
 illius etatis) non prius illinc abigi potest: quam saturatum fuerit:
 sic Troiani auxiliareque Aiace Lanceis infestabant: et ille subin-
 de conscia uirtute conuersus phalanges hostium abinstando co-
 hibebat: rursusque cum fugam Repetebat: tum uniuersi ad ca-
 stra contendebant: tam qui antecedeabant (medius enim ipse in-
 ter utrosque incedebat) quem qui insequiebantur: quorum insequen-
 tum tela partim in immenso illo scuto: partim non perlato ic-
 tu humi defigebantur: Hunc ita obrui telis cum animaduertis-
 set Euripilus accessit proximusque Aiaci Stetit: tum obseruato
 quem hominem quenque hominis Locum feriret. Apisaonem prin-
 cipem Phausii filium subter iecur iaculo transfixit: eumque pro-
 tinus uita fugiente collapsum adiens spoliavit armis. Quod ui-
 dens Alexander: atque indigne ferens reducto neruo et rursus re-
 misso sagittam emisit: et Euripili foemur dextrum ita percus-
 sit: ut arundo ipsa in uulnere frangeretur: Eo ictu Euripilus ue-
 hementer affectus resiliensque: ac reiectis ab humero spoliis: retro
 se recepit ad suos tardante tum uulnere incessum: et ad illos et
 intereundum exclamans inquit: O socii principes primoresque et

grecorum: facta manu adeste Aiaci Thelamonio: atq; occurrere:
ut eum a presenti eripiat exitio: quod non opinor euadet: Ita
eum multis telis obruunt hostes: Sic uociferato Euripilo socii
affuerunt: in anteriora clypeis sinistra: in posteriora Lanceis de-
extra reductis: His ita uenientibus Ajax obuiam uadens: ubi
proximos eos habuit: conuertit uulnus atq; in hostem stetit:
cum hæc in acie geruntur: pugnaturq; torridis et sole et labo-
re corporibus: Interea Nestor manantibus sudore equis Ma-
chaonem in castra perduxerat: quem inter transitum Achil-
les cernens agnoscensq; (stabat autem in sublimi puppi) ad
spectaculum tam duri certaminis flebilisq; fuge: Euestigio
patroclum nomine uocauit: Ille ad amici uocem e tentorio:
ubi erat strenue prosiliit: quæ prima ei causa exitii fuit: p-
orq; ad Achillem inquit: Achilles qua me accersisti gratia:
quo mea opera uti uis: Ad quem Achilles Mi patrocle nimi-
rum nunc greci: ut reor: ad mea se genua proiicient obsecran-
tes auxilia: ita enim intollerabiles necessitates deuenierunt:
Tu uero adi Nestorem: ac percunctare quemnam e proelio sau-
cium deportauit: Nam cum non longe hinc rapido cursu præ-
terueheretur: uultum comitis intueri non Licuit: a tergo autē
plane Machaon esse mihi uisus est: Ita lubenti amantissimo
amico patroclus obtemperans: currenti q̄ eunti similior ad ca-
stra se contulit: Sed eo iter carpente Nestor ac Machaon iam
e curru descenderant: quem disiungendum Eurymedonti: qui
famulus Nestoris erat: relinquentes (Siquidem ad Nestoris te-
torium uenerant) sua uterq; ueste sudorem siccabant: ac stan-
tes ad oram maris aduersa se aura refrigerabant: tandem tale
naculum subeuntes in sua uterq; sella resederunt: Quibus ita

sedentibus potionem : quam uocant Ciceonem preparabat Ecamedam
 magnanimi Arioni filia : quam a coeteris grecis electam (erat eni
 forma deabus equanda) sibiq; donatam Nestor : q; consilio reliq;
 antecelleret : e Tenedo deportauerat : cum id oppidum Achilles
 euertisset : preparato cicione mulier primum mensam apposuit
 decoram sane : decoreq; uestitam : dehinc superposuit aream con
 cham cum cepis ad potus condimentum et melle : nec non orde
 aceas farinas : iuxtaq; per quem decorum calicem : quem senex
 domo portauerat aureis clauis interpunctum : duobus innixu
 pedibus : quatuor uelut auribus reclinitum : ad quarum sin
 gulas binę columbe aureę pasci uidebantur : deniq; tam graue
 ut repletum uix a mensa aliud uel mouere sufficeret : quem Ne
 stor non modo mouere sufficebat : uerumetiam poturus facile
 tollebat : in hoc cum ea que ad Ciceonem pertinent : Ecamedam
 nigro mero diluisset : caprinumq; caseum certo fermento tritu
 ratum addidisset : unaq; farinas ordeaceas subegisset : confec
 tum Ciceonem illos iussit haurire : quod ambobus aridam sitim
 et qua enecti erant : omnino sedarunt : cum ita poti sermonib;
 se oblectarent : Ecce patroclus diuina corporis dignitate ad
 ianuam affuit : cui senex simulac cum uidit : a throno assur
 rexit : obuiamq; processit : manuq; prehensum introduxit : et ut
 resideret iubebat : atq; adeo cogere conabatur : nam ille recusa
 bat : dicebatq; : non uacat mihi uenerandę Nestor sedere : ne co
 gas : non acquiescam : cum me Achilles miserit mihi non modo
 reuerendus : uerum etiam formidandus : Probe enim ipse no
 sti qualis iste sit : quia morositate : quam subito erumpat in
 inculpationem etiam culpa uacantium : Misit autem sciscitatu
 te hic quem ducebas quisnam esset : sed quis sit sciscitari non

attinet: cum uideam agnoscamq; Machaonem esse: nunc functus
officio renunciaturus illi reuertar: Cui respondens Nestor: et quid
ita inquit Achilles grecam gentem evertit: an non ipse evertit:
aut se illā euertere ignorat: En inquit quo calamitatis deue-
nimus: Summi grecorum apud naues iacent aut gladio: aut
Lancea: aut sagitta uulnerati: ut hic quem postremum ego ad-
duxi: Preter hunc ictus est Diomedes: Ictus est Vlysses: Id² Aga-
memnon: Horum malorum nihil Achilli dolet: nihil curæ est: #
quid enim intanta hominis uirtute crudelius est: an cunctantur:
dum nobis omnibus aliis super aliis trucidatis: miserum in mo-
dum naues hostili absumantur incendio: Etenim mihi uires
non adsunt: iam per senilem debilitatem incuruo: atq; utinam
adessent: quales olim florente ætate: ut eo bello: quod inter nos
et Epios: qui idem elidenses sunt: exarsit: cum Ictimoneum il-
lum Hypochidem: qui habitabat Elyde: iaculo interemi: Virum
imprimis strenuum: et tunc inter primos tutantem sua bouum
armenta: Abigebamus enim nos a finibus epiorum pecua pro
abnegato ab illis credito: Coetera rusticorum manus cum illū
iacentem conspexit: aufugit: Nos opimam sane predam abe-
gimus: bouum quinquaginta armenta: totidem greges ouium:
totidem porcorum: totidem caprarum: plurimorum capitum si-
gulos: nec non potiam equarum centum: quarum nulla non
grauida erat: pars bona pullos etiam allactabat: Hec cum p
nos pylon perducta uidisset senior Heleus: miro afficiebat gau-
dio: cum et ipsis opibus: tum uero ex filii uirtute: q; maiora q;
pro ætate opera militie ederem: Postridie simul ac diluxit
(nam per noctem cum preda intraueramus publica) preconis
uoce iussus adesse iis quibus ab Epiis debebatur: que magna

multitudo erat: singulis pro sua portione satisfactum est: optimati-
 bus qui ob hoc ipsum coacti erant: causas singulorum cognoscentib'
 prius tamen Heleo patri grandi grege ouium trecentorum uide-
 licet caputum et bouum armento cum suis pastoribus sibi delec-
 tis: et quasi rebus repetitis ab ea ciuitate: a qua multum ei de-
 bebatur: Siquidem Augias Epiorum Rex quatuor equos uin-
 cere assuetos: quos Heleus eo miserat ad currule certamen qd'
 ibi exercebatur proposito tripodis proemio cum curru retinuit
 immisso turpiter auriga: caput autem atq; illecebre Epiis atq;
 aurige interuertendi crediti: et patrem per ignominiam afficie-
 di fuit contemptus paterne senectutis odolentiae mee Py-
 liorum paucitatis: Postq; Hercules (longum hoc iam temp' est)
 nostram domum patriamq; euertit: ex duodecim Helei filius &
 uno me minimo ex frequentiq; populo infirmioribus relictis: In
 huius itaq; augie iniurie satisfactione pater plurima sibi sup-
 sit ex hiis quae superabant ex debitorum solutione: Coetera po-
 pulo inter se iuritim: ne quis exors esset lucri dispartienda
 concessit: q; nos ubi rite atq; ordine fecimus: simul circa urbe
 sacram perpetrauius: Tercio autem quem haec gesta sunt die:
 ingens epiorum instructusq; exercitus: iunctis peditum atq;
 equitum copiis Thryoessam adoriuntur: quod est oppidum
 satis Longinquum a nobis ac Regni Byli: postremum su-
 pra Alpheim arduo in loco positum: atq; id obsidentes omni o-
 pe expugnare nitebantur: adduxerant q; secum Molium: cui
 nondum per etatem uires uiro militari necessarie suppetebat:
 hos autem eos uenisse atq; oppidum obsidere oppugnareq; &
 Pallas propere nobis noctu delapsa coelo renuntiavit: arma-
 riq; ciuitatem: fieri agmen: et protinus in expeditionem pdiri.

iussit: quod alii cum libentes alacresq; fecissent: unus ego per
patrem facere prohibebat: q; diceret nondum me satis gnarum
rei militaris quicquid diceret parum hoc fuerat: nisi equos mihi
omnes occultasset: Sed ne quidem ista impedimenta mihi im-
pedimento fuerunt: qn in bellum uel pedester exirem: Sic me au-
dum agebat palladis numen sed pedester ita egi: ut cum maio-
re Laude q; equestres nostri: redirem eo die ego cum equitib;
socus ad flumen quendam nomine Mynieum uenissemus: q;
oppido arene uicinus hostia mari facit: ibi subsedimus usque
ad auroram expectantes Dum pedestres copie applicarent:
Inde profecti sub armis circiter meridiem ad urbem Alphei
fluium peruenimus. Ibi solennia Ioui optimo sacrificia ce-
lebrauimus immolantes neptuno quidem atq; Alpheo singu-
los tauros: Minēue autem eximiam uaccam: mox corpora cu-
rauimus: sumpta communiter coena: ac preter ipsum proflu-
entem strati somnum coepimus: Postremo die prima Luce: Vo-
tis Ioui ac Minerę nuncupatis: nihil minus quem tantum
belli opus expectantibus hostibus apparuimus: ac priusq; ex-
pugnarent Thyoessam: quam expugnantes omni vi offen-
dimus: arma intulimus: ubi utrinq; concursus est: conser-
toq; proelio acriter dimicatum: Primus omnium ego contor-
ta Lancea Mulium interemi uirum strenuum: et tunc prece-
teris loco et animo et robore dimicantem: Erat hic prefect;
equitum epyorum ac gener Augie Regis: cuius primigenia
Agamedem in matrimonio habebat: Idemq; gnarus tot generū
medicamenta faciendi: quot ea sunt: quę tellus: quanta ē:
parturit hunc tantum uirum comites cum intram prolapsum
meq; in eius curru stantem: quippe in currum illius arreptis

equis ascenderam: et inter primos pugnantes uiderunt: ter-
 riti passim flisfugerunt. Ego uero nymbose procelle instar ir-
 ruere: instare fugientibus: terga cedere: donec ad quinquagin-
 ta currus coepi: binis apud queng: hominibus meo telo intere
 mptis: cum quibus forsitan duo actorionis filii moliones ter-
 ram: et ipsi a me confossi dentibus momordissent: per quod
 Iouis beneficio magnus nostre uictorie cumulus accessisset: ni-
 si pater neptunus illos multa nebula opertos e proelio subdu-
 xisset: Hos tamen immisso equitatu hostem persequentes: stra-
 gem edentes: spolia Legentes: emensi sumus aspideos campos
 usq: ad Buprasion petramq: Oleuam et Alesion: unde urbs
 illa sortita est nomen: Quo ex loco occiso illic ultimo per me ho-
 stium: domum imperio Palladis sumus reuersi: omnibus pal-
 mam: ut inter deos Ioui: Sic inter uiros Nestori danti bus: ta-
 lis ego extiti quotiens aut priuatim: aut publice exigebat
 utilitas: At Achilles inter has necessitates sociorum solus ui-
 uirtutemq: suam tenebit in ocio: quem certum habeo: ubi om-
 nes fuerimus extincti: plurimum meroris ex peritencia con-
 tracturum esse: ac tante grecorum cladi illachrymaturum:
 quanquam o dii boni quod ad te actinet patrocle: quid tu:
 quid rei geris: itane tibi precepit clarissimus Heros Menoeti-
 us pater: quo die te ex Phitia ad agamemnonem misit: Audi-
 uimus enim (ne ignorare me putes) ego Atq: Vlysses int^r
 pelei Palatium singula que pater tibi precepit: cum ambo &
 omnem greciam obeuntes comparandi gratia exercitus con-
 tra Troianos ad Peleum uenissemus: ubi et patrem tuum ue-
 nimus: et te iuxta Achillem. Forte tunc Peleus apud cohortem
 aule opimi tauri quem immolabat foemora adolebat: super

ipsa sacra Libans nigrum uinum ex aurea patera: quam manu
sustinebat te atq; achille circa carnem uictime occupatis: quibus
ita agentibus: cum nos interuenissemus: pro foribus stetimus.
Achilles ut nos inspexit stupefactus exiliit: manuq; prehensos
introduxit: atq; in sellis Licet renitentes collocauit: et apposi
to conuiuiali edulo: ut mos est hospitaliter accepit. Postea uero
quem cibo et potu infectis atq; exhilaratis dicendi copia facta
est: ego sermonem orsus sum: et ut uos Iuuenes nobiscum ueni
retis hortatus: id quod ipsi magnopere uolebatis. Tunc senes pa
rentes suo uterq; filio dedere mandata. Peleus quidem Achilli
ut niteretur semper adoptima: et primas inter principes optinere
Menoetius autem hæc tibi fili mi natalibus Achillesq; te: natu tu
illo es maiore specie tibi uiribus multo antestat: tu eum scies de
bebisq; (nam recti consilii admittet ille rationem) autoritate rege
re: sapienter admonere: fideliter emendare: Hæc tibi senior pater
quod præceptum patrocle oblitus es. At nunc certe redigente me
tibi in memoriam: Admone hæc Achillem: si consilii tui admit
tit rationem fortasse. Nam quis sit an demone uolente tu potis
simum eum inducas. Efficax enim est amici exhortatio: q; si re
ligione aliqua aut Iouis oraculo per matrem renunciato retine
ri se causatur: te saltem in aiacem mittat: concessis tibi suis tū
armis: tum militum copiis: ut aliqua salus efficiaris nostris. Si
forte specie Achillis conterritus Troianus exercitus facessat
a proelio: et Grecus respiret iam pene consumptos: ac refocillet^o
Refocillari enim a pugna sufficit breui momento: uos uero in
tegrī ac recentes facile defessum hostem uel ipso clamore a ca
stris ad moenia sua repelletis. Hæc Nestor Quibus permotus
Patroclus repetito cursu ad Achillem redibat. Et cum naues

Vlyssis præteriret quo in loco Res forenses ac Senatorie agebant
 stabantq; altaria obuium: Euripilum habuit claudicantem
 ob foeminis uulnus atro sanguine scaturiente cum sonitu capi
 te at humeris sudore uelut imbre manantibus sed ad hoc tamē
 compotem mentis quem Patroclus miseratis comploransq; ita af
 fatus est: O indignum casum Luctuosamq; fortunam principum
 achiuorum: Hocine facto huc uenerunt ut longe a patria suo
 corpore canes pascere: Sed Age Heros Euripile hoc unum mihi
 responde Vtrum ad huc nostri Hectori pares sint: an impares: atq;
 ab illo profligantur: Huic respondens Euripilus actum est in
 quit illustris Patrocle de nobis: actum est: omnes haud dubie
 apud has naues occumbemus: nam et nostrorum clarissimi q
 que cesim punctimue sauciati intentoriis iacent: et Troiano
 rum uirtus in nos assidue inualescit: Sed tu me ut serues ob
 secro: intentorium ducas: sagittam incidas: euellasq;: calida
 a qua cruorem eluas: uulneri mitigatoria illa atq; optima
 medicamenta alliga: que te Achilles edocuit Achirone iustissi
 mo centaurorum ipse edoctus: nam ex duob' medicis fratrib'
 Machaonem existimo intentorius manentem magis alium me
 liorem sibi medicum requirere: q se medicum alii prestare Po
 dalyrius uero incampis ferociam sustinet Troianorum: Ad q
 respondens Patroclus: Qui potest inq; istud fieri Heros Euri
 pile: cum mihi sint mandata Nestoris praeuertenda: que re
 nunciare Achilli me iussit: Verum ne sic quidem patiar te ne
 glectum intanta calamitate: Hec ubi dixit medium homi
 nem complex' ac baiulans tabernaculo intulit: ac super bo
 uina coria que famulus dominum ferri uidens substraue
 rat: extendit: Dehinc sagittam desecuit gladio: eduxitque

Post hæc membra cruore fedata abluuit calida aqua. Postremo radicem quandam quam manibus triuerat amari saporis. sed quæ doloris amaritudinem leuaret. apposuit. per quam una cū dolore sanguine represso siccatum est uulnus:

ILIA DOS. LIBER VNDECIMVS:
EXPLICIT. INCIPIT DVODECI
MVS. FOELICITER

VM. ITA PATROCLUS circa Euripili curationem apud illius tentorium occupatur. Interea omnibus copiis inter Troianos et Græcos certabatur. Hos quidem inclusos intra munitiones. illos autem extrinsecus fossam transcedere. Vallum prouere. castis in rumpere querentes: quod et fac

turi facturi erant diis uolentibus: quibus infensis: Græci munitiones illas ad tutelam nauium ducta extrinsecus fossa excitauerāt: quod nullum eis exhibuisset honorem sacrificiorum ut phoc et uires et præde coeteraq; quæ muro cingebantur. incolumia essent. Quo factum est: ut non modo hæc opera non arcerent hostes: sed ne diu quidem perstarent. Si quidem quod diu inter uiuos Hector: in iracundia Achilles: sospes priamus incolumis fuit Troia: tandiu stetit et murus. Postea uero quæ Troianorum prestantissimi quique oppetiere mortem: grecorum partim extinctis: partim superstitibus: quæ superfuerunt decimo demum anno Troia excisa in patriam reuerterunt. Tunc eum Neptunus atque Apollon inuito consilio exciderunt: immissa

116
undatio fluminum quæ ex illis montibus deuoluuntur. Rhesi:
Heptapori: Caretii: Rhodii: Grenici: et Sepi: Scamandry: Symeo-
tisq: ubi tot scuta: tot galeæ: tot etiã semideorum hominum co-
pora humi deciderant: Horum fluminum hostia quæ Apollon
opera illa mouendiali spatio detorsit: Alneos uero Iupiter
quo properantius euerterent: iugibus pluuiis inflauit. Cum
interim Neptunus in hoc ministerio princeps Tridentem te-
nens truncos ac saxa: quibus murus fundatus erat: ac mul-
to cum labore struatus ut pote sublimis et crassus demolie-
batur: et in Hellesponticum mare iacebat: tandemq; exciso
quantuscunq; ad oram maris et super omne litus extende-
batur arenis inductis omnes fluuios reuocauit in pristinu
cursum: hic exitus muri futurus erat: ubi nunc et de quo
inter duas nationes acriter certabatur: turrium tabularis
ad crebros ictus hostium comcrepantibus. Nam Hector non
contentus fugasse grecos e campis trepidosq; incastra co-
pulisse beneficio Iouis: etiam debellarere pergebat Troium
manu sociorumq; comitante: atq; ut Apri leonisue a canibus
uenatoribus sese addensantibus ac mutuo auxilio crebra
tela intorquentibus circumuenti generosus animus: neq; ti-
met: nec terretur: sed ea prestantia qua ad extremum occa-
surus est: identidem se conuertit: et quocunq; tendit etiã
illi tendunt: Sic Hector inquacunq; partem pugnare ibat
suos in se conuertebat: fossamq; utrosq; interseindebat tran-
scendere iubens: sed neq; hominibus neq; equis suppeditabat
audacia: quippe haud facile uidebatur equos uel fossam
transilire tam latam: uel aliqua ratione transire: uel in tam
iniquo aggere insistere: presertim currum trahentes: tum

eo q̄ ubi ad summam trepidationem aggeris p̄uentum esset: ti-
mendum erat ruinae periculum: cum per se magnum: tum uero q̄
ruentes induerent se sudibus: qui penitus defixi ad tutelam ca-
strorum ut introrsum crassi: ita extrinsecus præacuti in utroq̄
fosse Labro crebri extabant: Itaq̄ ut equestres aggredierentur ca-
stra incurribus stantes ratio non erat: sed pedestres si fossam tra-
sissent: Quod intelligens polydamas Hectorem adiit: atq̄ ita al-
locutus est: Hector uosq̄ alii ciuium ac sociorū p̄ncipes non cō-
stat ratio equos per fossam traducendi: quod per quem arduū
est et propter sudes et propter murum insupercilio ripe positum
ut neq̄ descendere cum equis nobis fas est: neq̄ illinc pugnare
loco angusto et ad recipiendam calamitatem quam inferendo
magis idoneo: q̄ si omnino Iupiter in hostes male cogitans in ani-
mo habet auxiliari nobis: ut hæc diruamus: nihil magis nolim
q̄ ista esecrata hostium capita q̄ p̄mum hic longe a pat̄a ad inter-
emptionem redigi: Sin minus et illi rursus a nauibus uertentes
ora nos terga uertere compellant: et in hanc sic alte depressam inci-
dere fossam. Opinor ne nuntium quidem de nobis esse rediturum.
Ita ad unum omnes ab hoste necabimur. Quare Agite omnes asse-
tiamini sententiæ meæ: relictis hic supra fossam equis suo cuiq̄
aurigæ: ipsi ut sumus armati: Hectorem pedestres uniuersi sequa-
mur: Sic non sustinentes impressionem nostram Grecos occidio-
ne occidemus: Hæc Polydamas: cui sententia ut salubrior p̄bata
Hector sicut erat armatus e curru desiliit: cabrione se Polyda-
manteq̄ comitari iussit et alio minus strenuo ad custodiendos
equos pro cabrione substituto: coeteri uiso hectore descendisse:
et ipsi descendunt iubentesq̄ suo quisq̄ aurigæ ut pro fossa i-
structos atq̄ in procinctu tenerent equos: inq̄nq̄ cuneos se discre-

uerunt cum ternis ducibus: Primus cuneus prestabat coeteris et
 animo et robore hominum: quibus nihil Longius erat: q̄ resuissis
 munitionibus ad tentoria nauesq; pugnare: hunc ducebat hec-
 tor Polydamas et cabrion: Secundum Paris Alcatous et Agenor
 Tertium diuina specie deiphonius Helenusq; Priami filius et Asius
 hirtaco genitus: Quartum formosus Aeneas Anchisiades cum du-
 obus Anthenoris filiis Archeloco et Achamante omnis rei bellice
 scientissimis Quintum q̄ constabat ex auxiliariis Sarpedon cū
 Glaucō Asteroptoq; quos ex omni sociorum manu præcipuos ut e-
 rant sine controuersia post Sarpedonem præcipui comites: sibi dele-
 gerat ille summus uir atq; singularis: Igitur ita distributi ac cō-
 fertis clypeis instructis in hostes tendunt magno impetu maiore
 animo maxima spe murum p̄ruendi eosq; intra illum extinguen-
 di Solus autem omnium Asius non existimans sibi consilio Po-
 lydamantis acquiescendum maluit experiri stans in currū cum
 Auriga penetrare ad naues: uelocissimis equis q̄s expatā Arisba du-
 xerat fretus: sed animosius q̄ prudentius: nam neq; cum eq̄s neq; sine
 equis ad Troiana moenia reuersurus erat: sed misero fato incastris
 sub Idomenei telo postremum diem obiturus: hic itaq; fiducia Asius
 sinistrū uiam tenens q̄ ferebat ad portam eā: p̄ q̄m redire grecorū
 currus ē cāpo solebāt equos immisit: et forte euenit ut porta apta eēt
 q̄ uidelicet siqui adhuc greci foris essent: illac se possent recipere Le-
 onteo tamen et Polypete Peritoi filio custodibus: eam Asius sic altā
 Latamq; ita late patentem cum uidisset recta concitat cursum: So-
 cii q̄: q̄nq; quorum præter Asium p̄ncipes erant: Lamēnos: orestes:
 Adamas: Thous: conomans: sublato truci clamore insequuntur: se
 non posse ab hostibus sustineri: sed in ip̄is cast̄s Grecum obtruncatu-
 ros p̄suasum habentes: sed stulte p̄suasum: Inuenerūt q̄dem portā

apertam: sed et custodes eosq; fortissimos: ut in utroq; Laphytarū
genus agnosceres: siue ex ingore animi: siue ex robore corporis
siue ex stature dignitate: Stabant enim pro porta uelut agmi-
ne in montibus quercus: quę magnis immixtis radicibus niten-
tes in illius non pauescunt: nec pluuiis nec uentis celsos ipsorū
uertices ferientibus: nec ad aduentum magni Asii loco cesserūt
terrore perculsi: sed corporibus animisq; fidentes expectarūt
irruentem: nec minus Asius sociiq; protentis in altum clypeis
reintegratoq; ululatu subeunt murum: Polypetes autem Atq; Le-
onteus tandiu intra portam persisterunt: dum ad propulsandū
periculum socios excitarent: A quibus ubi palam factum est
hostem in murum niti: tum uero exclamatum trepidatumq; et
ad subsidia ferenda concursum est: moxq; hii duo extra porta
pugnare coeperunt: tamq; in montuoso saltu gemini atq; indige-
ne apri qui uiso aduentantium canum ac uenatorū tumultu
expectant: ac proruentes qua obsepti sunt: syluam in aperta
prodeunt: donec eos aliquis uenatorum uenabulo exanimet:
et qualis illorum aprorum frendentium crepitus fit: ita et ho-
rum armature fremebant: ex iactibus aduersariorum: addebat
autem eisdem animum ad acriter dimicandum præter consci-
entiam uirtutis: q; de superiori loco socii pro turribus stan-
tes: tum alia tela: tum maxime saxa iaciebant: de castrorū
de nauium: de ipsorum salute solliciti: adeo ut ex atris nubib;
insano uento impulsis non plus niuium excuciat in terram
q̃ tunc missilium ultro citroq; commeabat: sed ex lapidibus
(nam multi erant meliores) uastior sonitus reddebatur galeas
clypeosq; pulsantibus: Qua de re ingemiscens Asiusq; percusso
foemore iouem dolore distante his uerbis appellat. Iupiter

pater omnino et tu amator es uanitatis: atq; adeo Amantissimus
 Ego tibi fidem habens spe ducebar credebamq; fore: ut non susti-
 nerent hostes uim uiresq; nostras. En ut acres uespe atq; apes po-
 sita ad arctum callem tecta cum filiis subeunte uenatore non
 deserunt: sed permanent: pertinaciterq; propugnat. Sic duo hi
 haud amplius a porta submoueri queunt obstinati potius aut
 trucidari: aut capi: q̃ cedere: hec Asius. Qua oratione iouem exo-
 rare non potuit: iam animatum ad hanc gloriam. Hectori dan-
 dam. Nam interea alii ad aliam portam dimicabant: quas pu-
 gnas singillatim me exequi non modo difficile sit: sed etiam di-
 uinum quoddam. Enimuero undiq; circa murum ignes dispo-
 siti erant: Troiani cremare naues cupientibus: Grecis uero si sal-
 uum cum nauibus esse uellent occurrere coactis: Quo expectaculo
 tristes dii quicunq; Grecorum studiosi erant: tamen pugnantib;
 Laphytis uires suggerebant: Ibi primum polypetes Damasum i-
 pigre dimicantem interemit: galea iaculo traiecta: atq; omni int^{er}
 cerebro dissipato. Posthunc alios duos Pylum et Hormenum: +
 nec non Leonteus Hyppolochum apud baltheum forte percuties
 emissa lancea sternit: mox educto gladio in alios irruens obtru-
 cat Antiphatem: quo humi resupinato obtruncat: deinceps Me-
 menem Lamenon atq; orestem: quorum corpora cum interfec-
 tores spoliant: Tunc et plurimi et optimi Troianorum Hectore
 ac Polydamante ducibus omni ope uiam sibi priuas muri
 facere nitebantur: ut ad deflagrandas naues p̃currerent. Gre-
 ci ne id fieret: profastigiis munitionum solicate p̃uidebant. Int̃
 hec ecce in aere Aquila quedam immanem maculosumq; an-
 guem ac seminecem unguibus ferens Troianos ut rescindendo
 muro instabant a sinistra circuiuit: Atq; ita inter ferendū non

dum deposita naturali ferocia anguis conuerso retrorsum ore i
rapticis pectore iuxta iugulum dentes impressit: Illa predolo
re morsus: predam in mediam aciem demittens cum clangore
procul illinc quanta maxime potuit celeritate auolauit: eo co
lubro uiso sic propalam iacente Troiani exhorruerunt: ueluti
infausto Iouis augurio: Ipse quoq; Polydamas Hectorem adiens
ita affatus est: Hector et si me semper uerbis territas recta consu
lentem tanq; tibi parum et iniusta tua potentia obsequens: tam
cum sit contra officium cum qui cum ciuibus de Re: P. agit pra
uaricatione ueritatis demereri hominem aliquem ut ego nunc te
demererer falsa dicens etiam nunc promam quod sentio optimu
esse: non instemus expugnare castra spe ad naues penetrandi &
nihil admodum profecturi non magis q; ista nauis profecit que
(siquid mihi credis) ad nostrum uenit exemplum: Namq; hoc Au
gurium ita interpretor: ut haec ales que ferebat unguibus immane
colubrum: ad nidum filius escam perferre non potuit: Sed uiuo relic
to abiit: Sic nos etiam si strenue murum fortiterq; refringamus
iterum ingruentibus grecis irruemur a nauius castisq; turpi
ter remetientes tandem qua uerimus uiam: ac relinquentes no
strorum plurimos ab hoste trucidatos: Atq; hunc in modum pra
stantissimus uates et ariolandi soletissimus: Cuiq; coeteri fide
habebant augurium auguratus est: Hector autem toruis hunc
intuens oculis respondit: Polydama ista que dixisti haud quaq;
mihi probatur: et tu aliter q; sentis dixisti: nolens ueram ipsa
atq; hanc meliorem aperire sententiam: Sin utiq; ex animo atq;
iudicio locutus es: nimirum tibi dii et animum et iudicium et
sensa et sensus ademerunt: quippe qui iubeas me: neglectis co
siliis diuinis atq; pollicitis tuis ariolationibus accedere: quas

nihili facio prorsus atq; contemno. siue dextrorsum aues ortum
 uersus: siue sinistrorsum ad occasum uolent: nos ipsi Ioui: q̄ me
 iussit sperare confidimus: et hominum et omnium deorū p̄ncipi
 quo mihi ista auguria tua: optimum augurium est pugnare pro
 patria: Aut quid tanto tempore bellum atq; aciem phorrescis: si
 enim coeteri nos ad naues occumbemus: non est uerendum ne
 tu q̄ occumbas: quippe non es ita praestanti animo atq; pugna
 ci: coeterum ne inscius sis: si quem hominum uerbis tuis seductū
 subtrahere se a pugna: aut te ipsum pugnam detractare cognoue
 ro: euestigio mea Lancea confixus animam fundes. Hec fatuus
 Hector processit: Cuneo sociorum sequente cum leta uociferatio
 ne: insuper exorta uenti: qui ab Ideis montibus flabat: tempe
 state (Iupiter eam excitabat) campestris Late puluis fere
 batur in ora graecorum: qui illorum quidem interemit: Troia
 norum uero auxit audaciam pariter et gloriam precipue hec
 toris: Ergo troiani tum ipsorum uirtute: tum Iouis numine sub
 nixi p̄pugnacula p̄fringere: turrium gradus conuellere: saxa
 prominentia: super quae turres stabant: demoliri magis ac ma
 gis sperantes patefacere sibi iter ad naues: Graeci nihil minus p̄
 stare: nec gradu deiici propugnacula ipsa scutis p̄tegentes sube
 untem troianum ad illa diruenda arcere atq; detrudere: Atq;
 Aiaces p̄ turres ambo p̄perantes atq; omnia obeuntes cū uocife
 ratione animos sociorum excitabant: alios molliorib⁹: alios du
 rioribus uerbis instigando. O socii Achiui quiq; eximii: quiq;
 mediocres: quiq; infimi estis. Neq; enim omnes in bello sunt pa
 res sed omnes unus Labō hic uocat qd et ipsi cognoscitis. Nemo hic
 ad naues refugiat aduersariorum territ⁹ minis: sed et ipsi proce
 dite: et idem facere alios mutuo iubete: Si forte altus Iupiter

dededit: ut hoc propulsato discrimine ipsum hostem ad urbem usq;
persequamur: His exhortationibus duorum principum: alii ad p-
pugnandum incitabantur: q̄ multi autem niuiū uilli: nymbis
a Ioue sopitis uentis hyemali die Labuntur: q̄b' preter mare niue
illabentes in se p̄ instabilitatem conuertens coetera omnia uesti-
untur: excelsi montes: celsa promontoria herbidi campi: Leta-
arua: amena litora: Sinuosi portus: tam multi Lapides utq;
uolitabant: sonitu ictuum uociferationumq; undiq; apud mu-
rum in ualescente: Neq; uero Hectori coeterisq; Troianis fas un-
quam fuisset fores porte atq; rapagula prumpere: Nisi Sarpedo-
nem filium Iupiter in hostes ueluti Leonem in boues excitasset.
Huius clypeus ex sex taurinis tergoribus compositus erat: in-
ducta desup̄ lamina ferrea: et eius orbe (nam erat rotundus &
a fabro Aerario factus) aurea ora ambiente: Hunc Sarpedon
clypeum sinistra preferens ac duo iacula dextera q̄tiens ire per-
texit: tamq̄ leo montium alumnus: q̄ diutina efferat in media: hor-
tante fame: ad rapinam in caulas ouium se quantunlibet mu-
nitas intendit: ubi si custodiam cum Lanceis canib'q; ad tute-
lam gregis offenderit: nihil tamen minus securus piculi sui
insilit in oues aut rapina potiturus: aut uulnus pro rapina
accepturus: Tali Sarpedon animo ad inuadendum murū euer-
tendaq; propugnacula rapiebatur: p̄us tñ et si p̄perabat: Glau-
cum Hyppolochi filium sic allocut'. Glaucē qd̄ ita nos ambo pre-
ter coeteros tanto in honore apud nostros habeamur: et loco sede-
di et pleniorib' poculis: possidentes etiā ad oram xanthi tam
eximium pradium p̄tam conscitum: p̄tam ad sata uberrimum
quos lycii tanq̄ deos quosdam intuentur: none ea p̄p̄ deceat
nos cum p̄mis popularib' stare in pugna Et primos discrimen

adire certaminis: ut sint e nostris qui dicant: profecto nostri Re-
 ges non defunt glorie sue: nec se imperio Lyciorum carneq;
 esculentiore ac uino poculentiore quo fruuntur indignos osten-
 dunt: cum dimicent tantopere ac tanta audacia: quanquam
 o Glauce si huiusce belli defunctis piculo sperarem fore: ut im-
 mortalem uitam: et exortem senii uiueremus: nimirum neq;
 ipse pugnarem inprimis: neq; te ad idem agendum adhortarer:
 Nunc autem non modo in hac mortalitatis necessitate positi
 cum simus: sed etiam mille generib' mortis obnoxii certe inui-
 tabilisq; eamus uel daturi de nobis alteri gloriam: uel nobis de
 altero adepturi: Hec Locuto Sarpedone: Glaucus nec abnuit:
 nec annuit: Quos ambos sequente Lyciorum caterua cum ex ad-
 uerso tendentes conspexisset Menesteus Petei filius: et turrim
 ubi ipse erat petentes uehementer extimuit: intelligens qntam
 cladem esset allaturi: Collustrans igitur oculis siquem princi-
 pum e curru conspiceret: q socios tutaretur in tanto piculo: A-
 iacem utrumq; conspexit: una stantes ac iuxta illos Teucrum:
 q tunc ueniebat e nauibus: quos uocantem et in tanto strepitu
 fragore: fremitu: uel armorum uel portarum: munitionumq;
 quas rescindere Troiani nitebantur: uel uociferationum quae
 ferebantur in coelum: quia exaudiri fas non erat: prope thoonte
 preconem pro se dimittit dicens: Die thoanta curre curriculum
 ad accersendum huc utrumq; Aiacem: si uterq; (q multo satius
 est) presto hic esse per eorum commodum potest: qa presens
 hic pncies imminet ab ingruentibus Lyciorum ducibus qru
 tanta insuperiorib' preliis extatit uirtus: Sin uterq; non pot:
 qa et hic Laboratur: at thelamonius certe cum Theucro fratre:
 presto sit: Cui obtemperans pteco cursu: decurso ante Aiaces:

stetit: et ad eos inquit Aiaces Achiuorum principes: Menesteus
princeps uos illuc presto esse efflagitat parump saltem illuc:
opem laturos: et quidem utrumq; (quod multo satius est) si p-
uestrum commodum licet: quia presens ibi pncipes imminet:
ab ingruentibus Lyciorum ducibus: quorum tanta insupriorib'
preliis extitit uirtus: Sin uterq; non potest: qa et hic Laborat'
at thelamonius certe cum theucro fratre presto sit: His auditis
acqescens Ajax Thelamonius confestim ad Oileum inquit A-
jax tu nunc Lycomedesq; hic stantes urgente socios ad pug-
dum: dum ipse ad ferendas illis suppetias eo: ac redeo: Na con-
tinuo hic redibo: posteaq; quem ab illis piculum ppulsauero:
hec ubi dixit Ajax abiit comitante cum teucro: et Pandione
q arcum teuceri ferebat. Hi postq ad Menesteum p muru ingres-
si ad turrum puenerunt: offendunt illum cum sociis satagentes
quoniam Sarpedon Glaucusq; cum aliis Lyciorum primoribus
iam in fastigia euaserant: Hic iterum ad aduentum subsidii
renouato clamore concursum est: et Ajax omnium primus: Ma-
gnanimum Epycleum socium Sarpedonis Interemit: Siqdem
nactus rude marmor inter ipsa culmina qd uix unus: quales
nunc homines sunt: etate et uiribus florens altera manu ferret
ipse facile sublatum ita contorxit in epyclei galeam: ut ea dif-
fusa caput ipsum cum ossibus facta cerebri confusione conter-
reret: Ille incaput labens: sicut qui se in aquam proni precipi-
tant: deorsum a turri delatus est: atq; exanimatus: Teucer q;
animaduerso Glauci apud ipsa fastigia strenue pugnam cien-
tis: brachio nudato locum ipsum sagitta confixit: Eo ictu Gla-
ucus ab instituto pugnandi feruore cohibitus est: Sed dissi-
mulato uulnere: ne qs hostium illo cognito gloriabundus ei

uerbis insultaret: furtim desiliit: Sarpedonem autem etsi digres-
 so Glauco: quem statim digressum esse cognouit: subiit dolor: nō
 tamen diffidentia: protinꝑ; alcymaonem Thestoris filium certo
 itū confodit: a quo educta iterum Lancea pronus ille infaciem
 corruit: Tunc Sarpedon propugnacula atq; uestigia reuellens
 manibus: parte partem (ut ligata inuicem erant) sequente &
 murum denuclauit: uiamq; fecit ad multorum pariter ingressū.
 quod cernentes thelamonii fratres unum telis ambo petiuere.
 Teucer quidem sagitta quæ in lucentem clypei baltheum circa
 pectus illata ne occideret hominem: Iupiter obstitit nolens
 filii exitum illo loco esse: Ajax uero Lancea qua reducta insili-
 ens scutum transuerberauit: eumq; concussit: ac quantumlibet
 ferocem repressit: ac consternauit. Et coeteri quidem paulum
 a summitate muri summoti sunt: Sarpedon uero non prorsus
 loco cessit: optans speransq; incepti muneris assequi palmam:
 conuersusq; ad suos: Quid ita Lycii ignauum istuc tenetis ociū?
 Nam uni mihi quous strenuo per quem arduum sit rescindendo
 muros uiam munire ad naues: Agedum conferte ingruite: Plu-
 rium enim q̄ unius est opera prestantior: Hanc exhortatoriam
 ducis castigationem reuerti comites circa ipsam ducem inho-
 stem uehementius ingruunt: Greci contra alia atq; alia cohorte
 magni negocii res uidebatur) aciem introrsus firmabant: Itaneq;
 Lycii p̄ ruinam muri uiam sibi ad concremandas naues pote-
 rant: neq; hos greci reicere ab eo muri uestigio: quod illi semel
 institerunt: Sed quemadmodum duo iuri de terminis indiui-
 diui limitibus agri discordes mensuram lineam qua fines ut-
 usq; discernant: manibus terrentes: tandem de exiguo termi-
 no rixantur: Sic utriq; de propugnaculis: quibus diuisi erant

belligerabant et hi et illi scutis parmisq; protecti: eoq; etsi non
nulli nudato inter uertendum se tergo. Plures tamen per ipsa
scuta lauciabantur: turribus ac muri culminibus ubiq; cruore
natantibus. Et sicut mulier proba: quæ questum manibus
facit: ut natos ab inopia uendat in apponenda Lana trutinâ
subleuat uento preponderantem: ita inter grecos atq; Troianos
pari more decernebatur. Donec Iupiter hoc eximium gloriæ
decus hecatori dedit insiliendi ante omnes in castra grecorum
nam exclamans intereundum ad socios inq; Ingruite fortissimi
cives: demolimini murum: aperite iter: et ignem hostilibus
nauib; inferte. Huic exortationi omnes Troiani (nam omnes
audierunt) obtemperantes murum addensati inuadunt: te
laq; preferentes turrium scalas ascendunt: Ipse uero saxum:
quod e regione portæ stabat arripuit uasti tamen ponderis.
nam duo illud uiri quales nunc sunt non facile in plaustrum
e solo leuarent: tum corpus: sed deorsum crassi sursum acuminati.
Id Hector una manu sublatus ac facile tractans: Iupiter enim
faciebat illi leue non laboriosius q̃ opilio cum fert arietis uell'
portauit propius portam: Huius autem portæ erant geminæ fores
ut proceritate sublimes: ita asserum crassitudine robuste: q̃s
interius obserabant: totidem repagula altrinsecus posita: sed
eadem amborum clauē huc Hector proxime accedens ac bene
annuens pedibus: nec uanior esset ictus: sed prolato sinistro:
ac totis in rotando saxo aduocatis uiribus: medias fores cū
ingenti fragore percussit: sed cum maiore prostrauit: nam dif
fractis utrisq; cardinibus emotisq; repagulis disceptæ alte
ra ab altera ruinam fecerunt: saxo suapte mole ingresso: qđ
insecutus Hector uolucris nocturnæ similis irruit: quem tunc

nemo alius diis exceptis se obuium ferens illinc cohercere potuisset. Oculi uelut ignis ardebant: undiq; corporis armatura fulgorem horrendum reddebat. Ipse duo iacula manu gerens ad troianos conuersos iubet eos transcendere munitiones: Illi celerit imperata facientes partim munitiones superant: partim p[er] portas infunduntur: At greci fugam capeffentes cum attonito tumultu se ad naues proripiunt:~

ILLIADOS LIBER DVODECIMVS:†
EXPLICIT TERTIVSDECIMVS INCI
PIT FOELICITER

VPITER AVTEM POSTEA
q[ue] Hectora cum Troianis ad grecor[um]
naualia euexit: relicto illius interi
studio: ut per se cruentum committe
rent: proelium: ipse illico procul ora
conuertit oculosq; defixit in regioni
bus Thracum equestri bello strenuor[um]
Misi[um]q; fortium bellator[um] ac Aga
unorum innocentissime gentis: ut q[ui]
sine ullis diuitiis equino uictat Lacte cum igitur nusq[ue] ad tro
iam respiceret: haud quaquam suspicans fore: ut aliquis deor[um]
auxilium ferret grecorum partibus: Neptum oblata hec occa
sio non latuit insidentem tunc nemorosum Samothracie dor
sum: inq[ui]t p[ro]gressus e mari conscenderat: unde omnem Idam:
omnem troianam urbem: omnia castra subicere oculis posset:
unde prospiciebat bellum admirans troianos miserans grecos
et ob id grauiter ioui succensens Itaq; statim citato gradu a
monte descendens super immortales plantas syluis collibusq;

tremantibus ter conatus est Agas petere: ubi in mediis aquis
phanum habet: et in phano armaturam auream immortalem
q: ter conatus: ter pedem continuit: Quartum tandem mo-
ram rupit: quo in loco ubi institit primum equos ad currum
iunxit auricomos atq; eripedes: dehinc auream sibi armaturam
induit: tum sumpto flagello et auro et arte prospicuo bigam in-
scendit: immisissq; equis super undas fertur ita leui agiliq; cu-
su: ut axis nihil admodum tingeretur ipsis aq; presentia nu-
minis (agnoscebant enim suum principem) Letis atq; obsecun-
dantibus: Cum uero ad quendam celeriter appulisset specu-
mari circumfluum inter Tenedon atq; Imbron illic eqs sistit:
uincula quibus alligati ad currum erant: detrahit: quo pasci
possent: compedes aureis: q nec frangi qant: Nec dissolui: ut
reditum domini operirentur: inducit: Ambrosiam pabulum ap-
ponit: mox ad exercitum graecorum e mari ire contendit: cu
uenit: Troiani uel turbini uel flamme simillimi Hectorem cu-
neati sequebantur: rabidi: acclamantes: nihil ex labore: ni-
hil ex conatu remittentes: q uidelicet spe ingressi essent se-
cundas naues cum cunctis graecis ad interemptionem redac-
turos: Ipse imagine assimilata robustaq; uoce calcantis Grae-
cos hortabundus adiit: et in primis ambos Aiaces sua nihilo-
minus sponte alacres ac pronos ad pugnam inquit: Aia-
ces hic queso tutamini rem. P. solite uirtutis memores non
misere fuge aduersus hostem q ui transit murum: Nam ali-
bi nihil admodum metuo: ubi sunt qui arceant Troianos: pro
hoc ego loco timeo: pro hoc precipue sollicitus sum: quem Hec-
tor ipse cum sua manu oppugnat: furens: ardens: et q se ma-
ximi Iouis esse filium iactat: uobis autem deus aliquis aio

suggerat: ut perstetis hic fortiter exhortantes etiam alios ut
 illum quantumlibet annitentem etiam autore ioue fretum: tam
 ab accessu nauium prohibeatis: Hec cum eis dixisset: ambosq;
 Scipione tetigisset: iter intendit ea pernicitate qua se de arduo
 editissime rupis culmine ad insequendam alteram nauem de-
 mittit accipiter eam superne conspicatus insubiecta planicie
 agentem: eo tactu ambo sibi pectus animositate: manus agilita-
 te: pedes leuitate: genua uigore aucta esse senserunt: Sed por-
 oileus Ideoq; ad thelamonium protinus ita inquit. Ajax non
 uates nos calchas ad defendendas naues adhortatus est: sed
 aliquis celitum sub calchantis imagine: quem ex talis ac popli-
 cibus cum abiret facile agnoui: facile enim dii ab hominibus
 dignoscuntur: Quin mihi animum sentio factum esse animosita-
 tem ad repugnandum atq; pugnandum: manus q; et pedes
 uegetiores et quasi me ad agendum instigantes: cui respondes
 Ajax Thelamonius: et mihi inquit idem contingit: manus ad
 Lanceam pruriunt: pedes inuiant: et sua sponte moliri uidentur
 animus ita exurgit: ut cum Hectore tam acri atq; indefatiga-
 bili bellatore uel solus pugnare audeam: Cum hec inter se duo
 alacres colloquuntur Aiaces illo corporis et animi uigore quo
 erant adeo instructi: tunc ipse deus eos q; incitatum pergit qui
 malo domiti post hos apud tentoria mentem a formidine: me-
 bra a defatigatione relaxabant: Eosdem cum hostem expugna-
 tis municionibus irrupisse incastra uidissent: ingens moeror
 ac desperatio incessit: fatentes tum Lachrymis: tum uoce nulla
 iam ratione presentem deuitari posse perniciem: Hos Neptunus
 sic attonitos adiens non difficile animauit: erexitq; et ante
 omnes e primoribus prestantioribq; septem q; coeterorū phalanges

instruerent: Teucrum: Leitum: Peneleum: Thoantem: Deipiram
Merionem: et Anthilochum: quos ita alloquitur est: Quid istud
dedecoris est Argiui principes quos ego ut uiribus atq; e-
tate florentes confidebam ꝑ defendenda nauium incolumi-
tate stare inacie: Vos uero segne tenetis ocium: quod si pergi-
tis hec dies nobis illuxit: qua sub troiano occumbamus: O
facinus quid nouitatis: qđ ego prodigii uideo: qđ me nunq̃
suspiciatus sum fuisse uisurum Troianos in castra uenisse: qui
antehac neq; conserere nobiscum manus: neq; expectare nos
uel momento temporis audebant: non secus atq; imbelles fu-
gacesq; cerui non resistunt aliis feris ut lupis: pardalis: Ly-
copantheris: sed insyluis huc illucq; discursantes harum fe-
rarum pabulum fiunt: nunc uero longe ab urbe ad ipsas na-
ues proeliantur: Cur ita: nempe ob uerordiam ducis: et se-
cordiam militum: q̃ in inuidiam ducis quem exosi sunt: quod
Achillem lesint: pugnam detrectant: et ob id apud naues q̃
trucidamur: et ille quidem haud dubie in culpa est qui inui-
riam fecit: non est tñ cur a bello subtrahamus nos: Placemus
quæso q̃ primum uirtus acerbitalis: Placabiles nanq; sunt se-
sus bonorum: atq; ista secordia ac militie detractatio cum oĩ-
bus turpis tum uero nobis turpissima est: non modo fortib⁹
sed etiam principibus fortium: qđ facientibus qđ ad me at-
tinet: infirmior enim sum quoniam ut nobiscū ipse digla-
dier: cum toto uos ex animo male odero: O dii boni cunctabi-
mini adhuc: aut ista cunctatio malum hoc mox maius effi-
cietur: ponite quæso ante oculos singuli dedecus huius rei +
atq; indignitate: En Hector foribus porte tum ipsis uestib⁹ re-
fractis ad naues iam pugnans robur suum ostendit Adeo Res

in ultimum est adducta discrimen: Hunc in modum Heptano
 illos adhortatio phalanges grecorum circa duos aiaces sese
 coegerunt: steteruntq; tam strenue: ut eas neq; Mars ipse si in
 terueniat: neq; ipsas Pallas uterq; bellorum preses incesset:
 nam q; erant robore ac uirtute prestantes diu Hectorem
 cum sociis expectabant aliquantum ab aliis seuuncti: Inter se
 tamen ita coniuncti atq; conglutinati: ut scutum scuto: Cly
 peus clypeo: Lancea Lancee: galea galee: uir viro coheresce
 ret: et prope inniteretur: Ipsis etiam minacib' cristis supful
 gentes galeas sese contingentibus: atq; ita instructi ac ple
 ni fiducia et ad pugnandum bene animati: Troianis duce
 Hectore ingruentibus se obiciunt: et tela in eos ualentibus
 dextris excutunt: Quemadmodum autem cautes aliq; solu
 tis citato torrente radicib' adorso celsi montis cum ingenti
 fragore p stragem nemorum rapida fertur subinde subsili
 ens: sed ad nulla obuia subsistens: Eadem ubi in plana deue
 nit: quantumlibet incitata: tamen rotandi tenorem seruare
 non potest: sic citatus ferebatur Hector occidens hostes: mi
 nasq; ad naues usq; ad mare se esse penetraturum dum ta
 xat: anteq; in globos hostiles incideret: in quos in pactus non
 modo stetit: sed etiam coercitus reiectusq; est: tot Lanceis: tot
 gladiis: ex aduerso petitus atq; concursus: Itaq; relato pede
 socios magna uoce inclamauit: Fortes troiani: magnanimi Ly
 cii: Dardani bellatores astitisse mihi: non enim opinor diu me
 hostes sustinebunt: et si globis se attauerint: sed ab hac manu
 propellentur: si uoce a principe deorum Ioue Iussus ego ad
 iutusq; contra hos pugno: Hec Locutus animum accendit
 ardoremq; singulorum in quib' deiphob' q; sua magnitas

erat) Colligens se sub clypeum. quem præferebat agili gradu proce-
debat: in hunc Meriones explorato quem feriret. Loco pilum emi-
sit: nec aberravit: si non aberrare est uano ictu ferire: Nam pilū
inter taurina tergora hostilis scuti in ea parte qua ferrum ha-
ste suffigitur: crepuit ulterius: alioqn transiturum: Nihil ta-
men minus clypeum a se Deipheb' excussit: Eo ictu conterritus
Merionesq; retro ad suos cessit bis admodum dolens: q; nec hostē
uulnerasset: et telum confregisset: Eoq; ad tentorium suum se
contulit: alterum allaturus: quod ibi reliquerat: coeteri proeli-
um conserunt: Insurgitq; pertinax clamor: Ibi primus omnium
Teucer egregium quendam ē Teucris interemit nomine imbriū
Locupletis Metitoris filium: priamiq; generum: Nam Medesin-
castam Priami filiam notham in matrimonio habebat: Hic an-
te aduentum: hic ante aduentum grecorum habitauit Pedei: or-
to deinde bello troiam commigrauit: ut troianis: iter quos erat
precipuus bello iuuaret: et apud socerum diuersabatur: par-
æque ab illo habitus: atq; si unus ē filiis foret: hic ubi teucer ei
telum quod ab aure contorserat ē uulnere reuellisset cum ar-
morum sonitu defluxit: sicuti ornus quæ in longe conspicuo mo-
tis cacumine cum teneris ramis ad terram succisa prostermitur: Ad
eum ita constratum Teucer accedebat arma (erant enim insignia)
spoliaturus sed cum in se uidisset infestum telum coniici ab Hec-
tore: destitit: illudq; pua corporis declinatione uitauit: sed ma-
gnanimus Amphimachus beati Attorionis filius: ut recens in
Aiace aduenerat: excepit: in quem humi cum armorum soni-
tu collapsum cum iret Hector: ut galeam eriperet ipsum uicis-
sim Ajax Teucris frater telo petiuit: nec corpus pstrinxit (nam
totus lucido ferro tegebatur) sed tanto robore umbilicum *

dypei percussit ut cum loco reuerteret: Eoq; retrocedente sin-
 gula cadauera bini Greci ad suos protulerunt Amphimachum
 Menestheus et Euristichius Atheniensium principes: Imbriū
 ambo Aiaces singularem eorum uirtutem declarantes: Atq; ut
 duo Leones preceptam a canibus auidis captam tenaci morſu
 tenentes suspensam ferunt inſpiſſum nemus: Sic hoſtile cada-
 uer uterq; Aiax ad ſuos aſportauerunt: qđ ubi armis exu-
 erunt Aiax Oileus capite truncauit egro ferens animo Am-
 phymachi necem: conuerſuſq; in hoſtes caput rotauit: qđ pedū
 tenuſ Hecctoris delatum eſt: Neptunus q; ex Amphymachi ne-
 potis exitu magna ſane acerbitate contracta: illinc ad naues
 iter tendit: ut plus periculi troianis plusq; calamitatis crea-
 ret: excitatis ad proelium aliis grecis: Alloquuturusq; Ido-
 meneum ſpeciem ſibi induit uocemq; thoantis Andremonis
 filii: q; princeps Aetholorum in omni pleurone et in excelsa
 calydone tenebat imperium: et ut deus quidem uulgo in ho-
 nore habebatur: Idomeneus autem quando Neptuno obui-
 uſ factus eſt: redibat a tabernaculo amici: qui ſura confixa
 ſocii uix eripuerant: datoq; medicis mandato petebat tento-
 rium ſuum cupidus adhuc redeundi in pugnam: Huic occur-
 rens Neptunus ita inquit: princeps Idomenee: q; euauerunt
 minae ille atq; inſultationes ueſtrorum hominum in troiano
 cui Idomeneus othoan inq; Hemo in cauſa eſt: quantum
 equidem intelligo: non in ſcutia rei militaris (nam omnes
 pugnam callemus) non ignaua formidine: Nam nemo ab a-
 cie fugit: non ſeguitur: nam nemo Laborem recuſat: proſliga-
 mur ab hoſtibus: ſed ſic deorum maximo placet: ut Longe a
 patria: ut in terra hoſtili: ut in gloriæ mortem et quidem &

teterrimam uniuersi oppetamus. Tu tamen thoan ex tua con-
suetudine facis (semper enim fuisti pugnax) qui alios ubicū-
q; cessare cernis horteris ad proelium perge igitur nec mu-
nus istud cohortandi coeteros intermittas. Tunc excepit
iterum neptunus: ego uero Idomenee imprecor ei q̄ualens
hoc instatu non pugnat: ut ex hac terra nunq̄ redeat domū
sed hic canum esca et ludibrium fiat: Tu oculis sumptis ar-
mis una uenias: oportet enim huic rei pariter incumbere +:
sicuti usui: et si tantum duo tamen alicui usui esse possimus
cohaugmentata enim uirtus hominum pollet etiam quantun-
libet infirmorum: de quo numero nos non sumus assueti e-
tiam pugnare cum fortibus. Sub Hec Heptanus in acie abiit
Idomeneus autem ingressus tentorium sibi arma circumde-
dit: Tum ingressus gerens manu iacula citato gradu Profici-
scebatur fulgore armorum maiorem in modum ut pote ex
cursu uibrancium simulis fulguri: quod terrificis incensum ra-
diis: Iupiter sublimi dextra ab illustri olympo excutit osten-
tans immortale mortalibus ostentum: Atq; sic festinans non
ita multo extra tentorium habuit obuium Merionem famu-
lum: qui ueniebat ad Lanceam sumendam: Ad quem Idome-
neus inquit Meriones mi quidnam uenis relicto proelio at-
q; acie: nunq̄d et tu uulneratus es: et ita ut p̄ferre dolore
non possis: An nuncius ad me uenis: seu tua sponte: q̄ cupi-
as me in acie potius stare q̄ domi sedere: Cui Meriones im-
mo uero inquit uenio sumpturus telum: siquod tibi domi
reliquum est: Nam quod habui in ipso ictu super scutum +
deiphebi principis laculatus infregit: Ad quem Idomeneus
non modo aliquod unum: sed unum et uiginti: domi mihi

sunt: hoc est tibi sunt: si tot uolueris: que ex aduersa fronte ia-
 nue stant: Ipsoq; fulgore se indicant: et ea quidem troiana que
 ex illis interemptis abstuli intentorio uidebis: Neq; enim opinio
 cui hec sunt eminus cum hoste pugnare: Cui Meriones: et mihi
 q; inquit complura sunt hostium spolia: sed longius q; ut in espe-
 dito mihi sint: ad sumendum: nam neq; me degenerem existi-
 mo: sed semp in ancipiti acie cum primis stare consuesse: nec
 alicui sociorum tamq; mihi auxilio recordari futuri: et hoc
 te ipsum optime scire: Ad hunc Idomeneus scio equidem qnta
 uirtute sis: coeterum qd ista commemorare te attinet: quod
 si nunc prestantissimi quiq; Grecorum contecti certatim p naui-
 bus pugnemus: Virorum enim uirtus precipue ex emulatione
 dignoscitur: iam strenuus ab ignaui: ab imbelli bellator ap-
 pareat: Namq; ille uix potens sui est: ut nequeat in eodem ue-
 stigio persistere: sed subinde mutet loca modo huc modo il-
 luc: illuc pergat nutans atq; uacillans: superq; utrumq; pe-
 dem subsidens: premetu miserum in modum corde palpi-
 ta-
 te: ac dentibus cum sonitu trementibus: hic autem neq; locum
 mutat: neq; corpore uacillat: in ipso primo pugne congres-
 su modice timet cum insedit loca ad tendendas insidias
 optat q; primum acris se proelio miscere: hoc in loco tibi si uel
 ense feriare uel telo non tribuetur ignaui: aut inbecillitati:
 non modo non feriare ceruice: tergo^{ue} aut alia posteriori pa-
 te: sed in aduerso pectore: aut in utero: et hoc cum ultropede
 inferis: non cum pedem refers: interq; primos dimicas: non
 post primos: Sed hac^h adenus: ne ueluti pueri fabulantes
 tempus teramus: ne ueluti proteruus aliquis hoc nobis initio
 uertat: Tu age intro eas domum: telumq; capias: Hec Locuto

Idomeneo Meriones ut erat certaminis Ausus: celeriter in-
troiit: telum coepit: iterum rediit: Idomeneumq; secutus atq;
consecutus est: Quales autem cum matrem patrem inbellum
euntem comitantur duo filii craterus: et qui quenlibet stre-
nuum terreat bellatorem aternes: cum e Thracia in epyros
aut in phlegras arma sumentes: perq; mediam aciem seu per
cornua euntes: non utrosq; exaudiunt: sed alteros tantum
ut iis uictoriam largiantur. Tales hi duo principes, et animo
et specie inbellum se conferunt: Et Meriones ad Idomeneum
prior: quam in partem inquit Idomenee inclinat animus ut
pergamus in dextrum ne latus an in sinistrum. Nam nusq;
non credo negotium exhiberi sociis. cui Respondens Idome-
neus: in medio inquit presto sunt alii propugnatores et in pri-
mis Ambo Aiaces Teucerq;: cum in stataria pugna bonus: tum
in sagittando omnium optimus: Hi Hectorem quantalibet sua
sit fames sitisq; pugnandi saturabunt: saciabuntq;: et fortis
strenuusq; sit: tamen arduum ei erit talibus uiris deuictis de-
flagrare naues: nisi in illas Iupiter ipse flagrantem coniiciat
facem: Neq; enim maior Ajax ei similis est: q; mortalis sit: q;
pane uescatur: qui ferro possit saxisq; uolari: Adeone ipsi q; de
quo nihil est fortius: Achilli concesserit dumtaxat in stataria
pugna: Nam in celeritate pedum nulla contentio: Ea propter
perge mihi ad leuum cornu: ut uideamus q; primum: si cui
demus ipsi gloriam: an si quem nobis. Hec Locuto Idomeneo
Meriones strenue ire ac praere contendit: Qui cum eo perue-
nissent: quo maturabant: et ut conspicui ex armis erant co-
specti & cogniti fuissent: in ambos se inuicem ab omnibus
cohortantibus concursus est ad ipsas extimas naues: ubi

reintegrato certamine sic inhorruit acies: utrisq; infesto Aio
 corpore: ferro inmutuam perniciem incumbentibus: ut in
 horrescit pugna uentorum: cum nacti puluerulentas uias p
 se quisq; pulueream nebulam excitare et in altum torquere
 conantur: Et ut illa nebula in aduersum ueniens oculos p
 mit: sic tunc continens fulgorem galearum: Loricarum: scu
 torum proxime politorum premebat: nec oculos tantum sed
 etiam mentem: ut supra modum fuerit futurus: impavidus:
 qui hanc speciem alacrior q̄ timidior inspectasset: Huius au
 tem tantę inter hos Hetoas cladis autores erant duo dii p
 tium studiosi: hic quidem uolebat Grecos uictos a Troianisq;
 uexatos non tamen extincto: et Hectorem Troianosq; eatenus
 esse uictores: quatenus Thetidi atq; eius filio qb' hoc dabat:
 satisfecisset: Ille ediuerso græcis uim uiresq; subministrabat
 dolens uicem eorum: quoniam ita a troianis domarentur
 Et ob id summopere fratri infensus: Nam idem deus: eadem
 dea: idem locus ambobus est parens: sed hic et maior natus: et
 plurimum rerum gnarus: ideoq; ille non propalam: sed clancu
 lum ē mari prodiit: furtim intrauit acies: occulte sub huma
 na specie ad resistendum assidue grecos erigebat: Quo ma
 gis contentio crescebat: atrox proelium conferebatur: Et ex
 uterq; conferti perumpere alteros nituntur: utrinq; multi
 occumbunt: Ibi Idomeneum et si ætate semicana: tamen in
 hostem exhortatus socios irruit: infugamq; uertit: occiso O
 thryonoo q̄ nuper ē patria cabeso uenerat ad comparandā
 sibi singularem gloriam: sed perinde difficilem: Quippe spo
 ponderat priamo se hostes ab ora troiana effugaturum:
 nisi recederent: Pactus tamen pro hoc merito Cassandram

uxorem etiam indotatam: nam erat filiarum Priami pul-
cherrima: quæ res eum animosum faciebat ad bellum: Huic
Idomeneus sublimiter incedenti rimatus Locum uibrata læ-
cea medium uentrem: non sustinente ictum thorace: confi-
xit: Inq; terram collapsio: (collapsus est autem cum ingenti
sonitu) gloriabundus insultauit: Othryonee equidem ti-
bi primas inter omnes mortales tribuo gloriæ partes: si mo-
do exoluas quicquid Priamo promissisti: pro quo inuicem
tibi filiam ille uxorem despondit: Quid nos: profecto ea-
dem tibi et promittimus et exoluemus: ut pulcherrimam
ex filiarum Agamemnonis ex agro accersitam tradamus
uxorem: dum tamen Ilium hoc tam insigne oppidum no-
biscum euertas: Quocirca sequere me: ut apud naues de re
uxoria ac sponsalibus transigamus: neq; enim indignus
sum quo Aruspice hæ nuptiæ fiant: Cum sic Locutus eū
pede paciem traheret: ecce Asius in ultionem defuncti ad-
uenit stans ante equos: quos sedulo auriga post dominū
pedestrem ducebat pene ipsius humoros ac terga afflantes
Et sic magna auuiditate Idomeneum ferire conanti Idomene-
us ipse ita guttur subter mentum coniecta hasta percussit
ut illa per ceruicem emereret: Quo uulnere Asius non ali-
ter q̃ quercus: aut acer: aut Ilex aliqua sublimis a fabris
in usum succisa naualem humi collapsus est: confusumq;
murmur pariter et sanguinem fundens ante equos quant⁹
erat: incruento puluere uolutabatur: Hoc cum uidisset Au-
riga stetit inops mentis: et quasi ipsi sibi excidit: non au-
sus ab hostibus infugam auertere equos: cui Anthilochus
inter hanc hesitationem telo medium uentrem: quem locū

destinauerat: thorace non sustinente: confixit: eoq; de curruli
 sella prolapso humiq; singultiente anima equos abduxit: Dei
 phebus autem casu tristatus Asii propius accedens Idome-
 neum iaculo petit: Sed ille telum ex aduerso specularatus sub-
 ter orbem clypei se contraxit: ut aut deuitaret illud: aut cly-
 peo exciperet: Si quidem is clypeus duobus tacuonibus erat
 compactus: Lamina ferrea taurinis tergoribus obducta: Ver-
 Deiphebus et si spe non tamen ictu frustratus est: cuius iacu-
 lum Idomenei clypeum superuolans: ac cum sonitu radens in
 Locinore principis Hipsenoris Hyppaso geniti demersum ē:
 hominemq; genibus submuti coegit confestim: Hic uasta dei-
 phebus ac procaci uoce iactabundus exclamat: Non iacet in-
 uindicatus Asius: non caret apud inferos: ad quos tendit: mō-
 tis solatio: Nam profecto gauisurum scio: q; ego sibi parentaui:
 sic insolenter Locutus Deiphebus cum alios grecos dolore af-
 fecit: tum maxime Anthilocum: qui iacentis socius erat: Sed
 ne iacentis quidem curam abiecit: accurrensq; amicum scuto
 protexit: donec subeuntes duo sociorum Menesteus Echii fi-
 lius et uterq; uir insignis eripuerunt ac grauius Lamentan-
 tem ad tentoria reportarunt: Idomeneus uero nondum uel
 rei publice satisfactum putans: uel animo suo satisfactum ha-
 bens siue intermissione pergebat: ut tetram mortem aut hosti
 offerret: aut ab hoste acciperet: Stabat autem a troianis Alcha-
 tous clari elii filius: cui q; ex omni Troia esset uirtute precipa-
 us Anchisi Hyppodamiam in matrimonium dederat filiam
 primigeniamq; quae parentibus quidem cordi erat: ut filia sed
 ex hoc magis q; formositate: q; ingenio: q; operibus domesticis
 equales ceteras antecellit: Hunc Neptunus Idomeneo iniurie

obnoxium prebuit: allucinatis eius oculis: torpescens cruribus:
ut neq; fugam capessere: neq; gressum moliri posset: sed tanqua
cippus: aut procera arbor perstaret immobilis: atq; sic stanti
Loricam que eousq; domino saluti fuerat: Lancea perfregit: red
ditoq; stridulo sonitu tum ipsius ictus: tum perfractę Loricę
cuspis in corde insedit: et post ruinam ab ipso corde micante
quatiebatur: Sed breui post extincta pulsu quati desinit: Tu
Idomeneus uasta et ipse ac procaci uoce iactabundus excla
mat: Deiphæbe num tibi uidetur esse par: tres hostes interemis
se: quod ego feci: atq; unum quod tu fecisti demonie: quoniam
ita insolenter gloriabare: consiste mecum: fac copiam pug
di: ut discas qualis ego bellator sim oriundus ab ioue: a quo
ortus est auus meus Minos pater Deucalionis: qui me genuit
principem Cretensium populorum: et huc aduentum nauib⁹
intuam patrisq; perniciem atq; aliorum Troianorum: Hec locu
to Idomeneo: Deiphebus incertus animi cogitabat: utrum illic
digressus alium aliquem ex prestantissimis locus accerseret
an uel solus belli fortunam experiretur deliberanti conducibi
lius uisum est: conuenire Aeneam: eum reperit stantem post
aciem ac postremum ut pote priamo semper uatum: q; tam exi
mum inter coeteros uirum parum pro dignitate aut nullo
honore prosequeretur: Ad hunc accedens Deiphebus inquit
Aenea princeps nunc: siquid te cura tuorum tangit: ueni ope
laturus alchattoo: cui te decet opem ferre: q; et sororis mari
tus est: et te domi uestre paruulum educauit: Eum tibi Ido
meneus uita armisq; spoliavit: His uerbis Eneas toto Animo
confusus: tamen ad bellandum excitatus in Idomeneum fer
tur: Ille uero non ueluti adolescentulus territus est: fugeq; se

mandauit: Sed perstitit more suis agrestis: quæ in desertis mon-
 tibus percepto frequentis hominum agminis aduentu perstat:
 surrectis setis: frendentibus sannis: ardentibus oculis: præstan-
 ti animo ad uitos canesq; arcendos: Atq; ita expectans Aeneā
 ad uenientem: Idomeneus aliquot suorum fortium: quos in pre-
 sentia uidit A scalaphum: Merionem: Anthilocum: Aphareū
 Deipyrum: uocans præsto sibi esse his uerbis adhortatus est
 Venite amici defensuri me ab Aenea aduersus me ueniente: cum
 quo uero tam celere pedibus tam ualido in præliis hominum
 q; interfectore solus congregi summopere uereor: eo quidem
 magis q; in ipso bonæ etatis flore positus est: cum uires præ-
 cipueq; uigent: q; si equalis illi forem: quo animo sum protinus
 aut ille de me: aut ego de se eximiam uictoriam reportarem
 Sic Locuto Idomeneo: cuncti uno animo reductis ab humero
 clypeis astiterunt: Et diuerso Aeneas et ipse socios quos inspe-
 xit conuocauit: Deiphæbum: Paridem: Agenorem: Post hos (na-
 bi principes erant) alii populariter sunt secuti: ueluti oues
 quæ saginate ē pascuis: Tityrum sequuntur: Et ut earum Pa-
 storis tunc exhilarescit animus: ita nunc Aeneæ intentis ad
 se agmina confluere Troianorum: Ergo ubi circa corpus Alcha-
 toi concursus est: Lanceæ utrunq; certo ictu torquebantur: hō-
 rendum in modum super arma crepitabant: Sed præter coete-
 ros uideres duos eminere ipsi Marti equiparandos: Aeneam
 Idomeneumq; infestis hastis se mutuo petentes: Eneas tamen
 prior hastam in Idomeneum contorsit: quæ cum hic eam ex ad-
 uerso uenientem deuitasset: casso ictu perlata est: humiq; defi-
 xa impetu suo pte contremuit: Sed non incassum Idomenei
 hastam Oenomaum perlata est: quæ nacta conuexum tho-

racis atq; perrumpens intestina ipsa Lacerauit: quam iterum
ex oenomaio incubitum humi collapsa atq; extincta eduxit
inhibitus etiam detrahere arma: q; hostium missilibus obruebat.^o
et ita obruebatur: ut adierit periculum uite: nam non genua
ad irruendum totiens in hostes suppeditabant ad se strenua
celeritate illinc eximendum: non se iam tueri stando facul-
tas erat: Qui cum aliquandiu discrimen a se capitis propulsas-
sed: sensimq; referret pedem Deiphebus: ut erat illi semper in fen-
sus: in eum lanceam torsit: sed ictu deceptus est: Licet non fru-
stratus: nam pro Idomeneo humerum traiecit Aschalaphi: il-
lo in latus humi defluente circa corpus eius accenditur pu-
gna: nec dum patet Mars Aschalaphum filium rescierat ce-
cidisse in proelio: Nam in arduo olympo subter aureas nubes se-
debat cum aliis diis ab ioue uetitus proelio intercedere: Huius
autem sic in medio positi iubatam cassidem cum rapuisset Dei-
phebus: eius brachium Meriones Marti similis insiliens telo co-
fixit et praedam pariter manu discussit: reddenteq; casside hu-
mi percussa raucum sonum iterum in hostem Meriones in uo-
lauit: telum e prono brachio extraxit: et ad suos se recepit
illum Polytes germanus medium complexus exportauit e proe-
lio usq; ad equos qui post aciem tumultumq; bellorum sta-
bulabantur custode auriga: Ibi in redam optime ornatam po-
situm ad urbem remisit grauiter lamentantem excrudi iacta-
tione uulneris: cuius proflumen per manum decurrebat: et
interea coeteri pugnabant renouata uehementi uociferatioe
Illic Eneas Alphareum caletoris filium sibi aduersum in iugu-
lo fecit: quo ictu Alphareus: summisso sinistrorsum capite: ga-
lea scutoq; se contingentibus: morte solutus est: Anthilocus

autem obseruans Theonem: dum tergum uerteret. oblataq; occa-
 sione inuadens tergum ipsum ferit: ita grauius ut continens ue-
 na que illac ad ceruicem currit omnis amputaretur: Eo ictu &
 Theon in posteriora recidit ambas manus caris familiarib' exte-
 dens: Anthilochus uero accurrens arma detrahebat oculis tam-
 lustrans ne ipse feriretur: Sed eum Troiani hinc atq; hinc cir-
 cumstantes cum crebris ictibus scutum pulsarent: nihil ta-
 men perstringere poterant: Aderat enim ei Heptunus qui &
 Nestoris filium inter tot missilia tutaretur: Alio quin non
 euasurum: Ita nunq; pugnare intermittebat: nunquam quie-
 tam Lanceam tenens: sed assidue quatiens: et ad hostem arma
 circumferens: ac se subinde circumagens rimansq; semper que-
 nam oportune aut eminus iaculo peteret: aut quominus
 inuaderet: quod faciens non latuit Achamantem Alsiu filium
 qui in eum progressus quominus umbonem percussit: sed in-
 uidente ictum uitamq; Heptuno: spiculum refractum est: cu-
 spide tantum ignito clauo intra scutum remanente: reliq;
 parte humi cadente: quem relato gradu cedentem: ut subduce-
 ret se ictibus Meriones insecutus inter umbiculum ac genita-
 lia: ubi uiris acerbissimus doloris est sensus: Lanceam de-
 fixit Ad quem ictum Achamas non secus resiliebat: ac reluc-
 tabatur: quem taurus cum in arctis uinculis reuinctus a bubul-
 cis inuitus adducitur: Nec diu ut tanto dolore reluctatus est
 sed obortis ad lumina tenebris breui expirauit: Vbi Meriones
 accedens telum de inguine eduxit Helenus uero Thraicio &
 gladio ut thraicii grandes: galeam Deipyro secundum tempus
 percussit: quam dum quidam pugnantium Acheorum ad pe-
 des suos reuolutam colligit: Deipyrum eterna nox texit

Eius mortem grauius ferens Menelaus minaci uultu: uoce:
Lancea: quam librarat in Helenum tendit: et ipsum uicissim in-
tento arcu ultro uenientem: Atq; ita pariter ambo telum in al-
terum excusserunt et sagitta quidam percusso thorace: ubi co-
nexus est haud aliter resiliit proculq; reuolauit: q̄ scapi fa-
barum Lupinorumue: cum uentilatoris pala: tum ualido flatu
iactanti Longius uolant: Menelai uero Lancea in manu: Queq;
deorum arcum tenebat: et per ipsam manum in ipso arcu
defixa est: Helenus ut mortem uitaret: concessit ad socios su-
spensam manum gerens: et affixam una Lanceam trahens: &
cui cum magnanimus Agenor et Lanceam reuellit: et manu
funda Lanea quam suus famulus habebat colligauit: Pisander
funesto fato ductus recta inte Menelae immo in mortem per-
git: nam abste erat occidendus Hi in mutuum euntes occur-
sum: postq; proximi fuerunt: hastas coniciunt: Sed sua Me-
nelai sine ictu preteruecta est hominem: sua Pisandri inhu-
ius scuto defixa: non transfixa summotinus Ligno fregit se &
verum ille ob hunc ictum Letatus uictorem se esse interpreta-
batur: Idem cum Menelaum stricto insilientem mucrone con-
spexit: et ipse quam subter scutum habebat bipennem fidelicaly-
be ac oleagino manubrio proceroq; corripuit: et inuadentem
inuasit: atq; equinas iugas apud ipsum conum galee percus-
sit: ipse uero ab illo percussus est: ubi frontis extremitas cu-
nasi summitate committitur: Quo ictu ossa crepuerunt: cruenti
oculi ante pedes deciderunt: ac succidentibus tibiis ad ter-
ram ipse defluxit: Menelaus autem adiens incusso pectori
pede arma detraxit: atq; conuita troianis gloriabundus
faciebat inquit: Facessite sic: facessite a castris troiani in

solentes: tumultuosiq; ululatores: parum habetis tanta clade
tamq; in ciuili probro me semel affecisse: asportata cum multis
opibus uxore: quam uirginem duxeram: apud quam hospita
liter accepti diuersabamini: ne iterum afficiatis nequissimi ca
nes infandum ingnem nauibus inferentes: et ad interemptio
nem nostram immuni furore properantes: Non ueriti grauem
iram iouis hospitalis: qui profecto uestram urbem ob iter aliqn
do euertet: Iupiter pater: nam te sapientia aiunt cunctis homini
bus diisq; prestare: numine tuo fiunt haec omnia: Ut troiani
sicut rebus aliis: Ita bello proelioq; satientur. Satiuntur enim q
tidie somno: uenere: cantu: corea: quibus rebus iam Lepidis io
cundisq; Troiana pubes magis gestit excellere: q; bellicis Ideoq;
inbellis inepti existunt: Quare nobis et si ardentibus ad pugna
tamen inuitis a pugna concedendum est: Hec Locutus cruen
ta quae detraxerat hosti arma: in manus sociis dedit: ac rursus
in pugnam rediit: primisq; se pugnatoribus immiscuit: ibi in e
nsiliens Arpalion Philemonis regio filius: cum quo ad bellum
troianum uenerat nequaquam in patriam reuersurus: mediū
scutum Lancea quominus percussit: sed non traiecit: qui cum
retrogradus se reciperet: ad suos circumferens: ne quis eum uul
neraret: non deuicauit mortem: quam uitabat: nam in abeun
tem Meriones sagittam immisit: quae defixa in colla dextera so
ter osse in pubem euasit: Ille eodem loco subsidens ac deinde
prostratus tanquam lombricus Largo profluuio sanguinis in
ter fidelium sociorum manus animam agebat: Erant autem so
cii Paphlagoes qui sedula cura circumstabant: iuuenem: et
cum iam animam egisset: luctu graues incurrunt: tollunt u
naq; cum misero patre uim profundente Lachrymarum Ad

urbem reportant eius nece admodum contristatus Paris
(apud ipsum enim ille cum permultis Taphlagonibus hospi-
tabatur) enchenorem tragula inter aurem malamq; confixit:
pariter et extinxit: Erat autem hic et facultatibus et ui-
ribus et indole animi inter paucos: nec suae mortis ingnar⁹
si quidem ei senior pater Polydus homo egregius atq; idem
uates frequenter apud corynthem ubi habitabat predixe-
rat ipsius exitum fore: aut deum ex atroci morbo: aut mi-
litae et ferro troiano apud naues cum graecorum sede plu-
rimorum: Filius uero tum atrocitatem morbi reformidans:
tum ignaue dedecus: si committeret: ut a coeteris pro ig^a-
uo haberetur: militare maluit certam mortem certa morte
commutans: Atq; hunc in modum ad sinistram cornu di-
micabatur: estuantibus ac pene ardentibus sole armis: Labo-
re corporibus: Iam troiani profligabantur: Iam grecis in ma-
nu uictoria erat: ut quibus auxilium Neptunus animumq;
preberet: Cum Hector huius rei nescius adhuc ibi erat: q; pri-
mum post irruptionem in castra fulis cesisq; ordinibus ho-
stium euaserat: ubi subducte naues erant Prothesilai et Aia-
cis cincte muro: sicubi fragili humilq; ibi fragilissimo atq;
humillimo: sed non fragiliori: quoniam pro uirtute illic ten-
dentium: tendebant enim ad id castrorum latus maxime
fortes pugnacesq; uiri cum optimis equis Boetii: Laeones:
Locri: Pithii: Epui: Hi quacuncq; ope assilientem Hectorem
flammae similem a se conantes arcere non poterant: Quoru
primi erant Athenienses duce Menestheo Petei filio comitan-
tibus Phida: Stichio: et Biantes: Posthos alii: Epiorum quide
ducibus mege Philei filio: Amphione ac Dracio: Pithioru:

iero Podarce ac Medonte: qui Aiakis olei frater ex patre.
 (non enim ex matrimonio natus erat) a natali solo semper ex
 torris atq; in Philace domicilium habens ex quo germanum
 Etiopidis nouerçe Iphicleum Philace genitum interemit: tunc
 enim in Philacem concessit: Hi itaq; præcoeteris Pithiis cum Bo
 etis naues ab Hectore tuebantur: Ipse uero Aiax oleus a the
 lamonio nunquam discedebat: Ne temporis quidem momen
 to: atq; ut duo boues per noualia graue aratrum trahentes
 alteq; ducentes sulcum concordî animo: ac solo iugo dirempti
 campum ipsum emetiuntur: ac remetiuntur: capitib' pronis &
 membrisq; sudore manantib'. Sic ambo Aiaces in Labore belli
 maxime erant corpore animoq; coniuncti. Verum thelamonio
 multi et egregii socii presto erant: qui ei defessis crurib': ex
 anhelato sudoribus corpore: scutum detraherent: Oileo autem lo
 cri sui non aderant: Quippe diffidebantur instataria pugna
 uersari: quod cassidibus ferreis quibus solent equine iube
 suffigi: quod habilibus parmis: quod ualidis Lanceis carerent:
 solo arcu ac funda utentes quibus armis freti ad bellum Tro
 ianum uenerant: quibusq; mox hostiles Legiones perumperut:
 Nam coeteri iustis armis muniti pro fronte pugnam cum hec
 tore troianisq; conferebant: Hi autem succenturiati ac laten
 tes a tergo creberrimas sagittas emittebant: Ita hostem obru
 entes ut confessionem timoris exprimerent: Expressuri etiã
 confessionem fugę a castris ad urbem: Nisi Polydamas adi
 ens Hectora sic fuisset allocutus: Hector indocilis es: prors'
 præceptis obtemperare: nolens ea re coeteros antecire consilio
 quia hoc adeo accepisti ut bello coeteros anteires: Neq; uero &
 fas est: ut unus uniuersa pariter ferat: Alii enim deus t'buir

bellicam Laudem: alii sanam mentem solersq; pectus: cuius qui cō-
pos est et priuatim multis emolumento: et publice totis ciuitatib;
saluti fuit: Id quod ipse maxime agnoscit: Qua propter tibi ut
optimum mihi factu uidetur: dicam: Corona hostilis iam te cin-
xit: et undiq; tela ingruunt: Nam socii postea quem murum
transgressi sunt: partim sub armis semoti otium tenent: partim
proeliantur: et Hi palatim circa naues atq; ubiq; pauci cum mul-
tis: Quocirca digredere hinc: ac uocatos undiq; socios huc con-
grega ut ex hoc loco consultemus in medium: Vtrum prestet an
iterum inuadere naues: si deo libuerit hanc nobis tribuere uic-
toriam: an sine noxa hinc recedere: Ne forte (quod magnopere
metuo) hesternam cladem quam acceperunt cum foenore nobis
hodie reddant: cum non procul absit: uir ille singularis: quem
non diutius suspicor a pugna cessaturum: Hec locuto Polyda-
ma: eiusq; oratione probata: Hector ut erat armatus ē curru
desiluit: et ad hunc inquit Polydama tui officii sit prestantis-
simos quosq; nostrorum huc continere: dum illuc eo: sociisq; pu-
gnantibus occurro celeriter huc reuersurus: ubi illis quæ opus
facto sunt: impauero: Hec Locut⁹ muali monti similis abiit: incla-
mansq; omnem Troianam socialemq; manum cursu et q̄ uola-
tu obibat: Illi audito eo receptui uocante cuncti ad Polydaman-
tem se contulerunt: Desyderabantur autem ex principib⁹ Deiphe-
bus: Helenus: Alius Achamas: quos Hector inter primos pu-
gnatores atq; ubiq; uestigans: nec sospites: nec mortuos inue-
stigans: q̄ alteri in urbe saucii: alteri in tentoriis grecorū occisi
iacebant: Mox repperit Alexandrum ad sinistram cornu fle-
bilis pugne adhortantem alios ad certamen: In hunc Hector
cum propius accessisset: foedus conuictis inuehens inquit Dispari

non Alexander corpore formosissimo: animo deformatissimo: et
 ob mulieres perduto: ubi nam sunt fratres nostri princeps Diophe-
 bus: ac princeps Helenus: ubi princeps Asius: ubi princeps Acha-
 mas: ubi princeps Otrioneus: nunc plane expugnata est urbs
 nunc ars ilium eversa est: nunc reliqui nihil superest: Quid
 nobis ultimum adsit exitium: Cui respondens speciosissima
 Helene pulcherrimus maritus: Quoniam inquit Hector te in-
 uat culpa uacantem inculpate: alio tempore obiurgato me de-
 trectantem bellum: si quando detrectauero: neque enim me sine
 uirtutis indole prorsus genuit mater: Nam ex quo tibi adna-
 ues initum est proelium: ego cum hostibus sine intermissione
 pugnaui: quos autem enumerasti socios: interempti sunt: pre-
 ter ambos fratres: quorum uterque in urbem rediit: uterque uul-
 neratus: uterque hasta: uterque in manu: uterque Iouis munere ab
 exitio ereptus: Tu uero preito quo tua uoluntas fert: quoue
 iuuat nos te comitabimur: Nemo quidem (ausim dicere est)
 in quo specimen strenuitatis non desyderes: sed tamen promo-
 do uirium: nam magisque prouiribus in bello efficere: quamlibet
 annitatis: natura non recipit: Hec locuto Alexandro accepit
 excusationem Hector: amboque ire contendunt: ubi precipue coa-
 lescebat pugna: et atrox proelium inrudescebat circa cebrio-
 nem: Polydamantem: Phalcem: Ortheum: Polyphetem: Palmy-
 tem: et duos fratres Ascanium: et Mirontem: Qui pridie ex
 opima ascania uenerant et eodem die (sic Iupiter coegit)
 in bellum descenderant: Ibant autem Troiani ad pugnam simi-
 les insane procelle: quae a Ioue patre cum uasto tonitruo con-
 flata partim in terram ruit: partim mari infunditur: imb-
 bus ipsis horridum quiddam late crepitantibus: et ut eade

spumosas sonorasque undas altius atque altius alias atque alias ci-
et. Sic instructæ troianorum cæteræ ac ferro fulgentes suum
queque ducem aliæ atque aliæ subinde sequebantur: Sed sub duce
omnium Hectore: Is similis marti orbiculatum præferens cly-
peum: etiam pedes tegentem multis tergoribus structum: ac
multo calyce uestitum: subtremantibus Lucide galeæ iubis:
phalanges interimibat. Si forte hostes timore percussi Loco ce-
derent: Verum ne sic quidem pectoribus eorum timorem in-
cutere poterat. Hunc è diuerso Ajax ante omnes pleno gra-
du ambulans his uerbis prouocabat. Demone accede per prius
quid ita terrorem prebes arguius. Non enim imperitiam
rei militaris: sed ob triste flagellum Iouis nos domiti sumus.
Omnino tibi in optatis est excidere has naues. Sunt item et
nobis manus ad uim propulsandam: nec ad propulsandam
modo: uerum etiam ad inferendam: ut non tu naues nostras
sed nos tuam urbem expugnemus: euertamusque tibi quoque
ipsi non procul affirmo abesse: cum fugiens urbem uersus
Ioui prius cæterisque diis uota facies: ut equi te per campestem
puluerem uehentes sint accipitribus uelociiores. Sic Locuto
Aiace Ecce præpes Aquila dextero homine præterlapsa est.
Ad cuius aspectum greci tanquam ad foelix augurium bonam
spem capientes succlamauerunt. Et Hector ad Aiace re-
spondens inquit. Ajax blatterator: quæ procul a uero Locutus
es: utinam sic ego semper Iouis optimi maximi essem filius
ab ipsa quæ regina Iunone genitus: parique honore colerer atque
colitur Apollon & Pallas: ut hæc erit atra dies omnibus
grecis cum quibus et tibi Pasesque apud istas naues tuo
corpore atque abdomine canes ac uolucres iacens humi meo

telo confossus. Si tamen meum telum expectare sustinebis: Hec
fatus precessit principibus una sublato horrido clamore fre-
quentibus quem alii a tergo ordines excoeperunt: Greci uicis-
sim et ipsi reddita uociferatione duces troianorum strenue ex-
pectabant: quorum hinc atq; hinc promiscuus clamor aethera
Iouisq; Lampadas penetrabat.

**I L I A D O S L I B E R T E R T I V S D E C I -
M V S . E X P L I C I T . I N C I P I T . Q V A R T V S
D E C I M . F O E L I C I T E R**

E S T O R E M . A V T E M
clamor et si ppotantem non Latuit +
Itaq; ad compotatorem inquit Ma-
chaon equidem uisam quomodo se-
res habent: qd ue sibi uelit hec iuue-
num ad naues uociferatio. Tu uero
sedens vinum hoc pge potare: dum
nostra echameda aquam calefecerit: qua te cruore oblitum ab-
luat: Ego autem conscenso superiore Loco actu tamen quid rei +
sit explorauero. Posthec uerba iacentem Trasimedis clypei filiu
multis terebatur ictibus sumit: nam suum ob hanc ipsam cau-
sam ille habebat. Sumit item Lanceam et hanc et illum in pri-
ma sua parte ferro Lucentem. Is ubi extra tabernaculum stetit
protinus rem indignam agnouit murum dirutum: grecos sa-
tagentes: Troianos ferociter instantes: atq; ut ampliagum pe-
lagus: cum aduentantium uentorum conscium purpurescit
et aliquandiu fluctibus nundum gementibus nutat: nec ulte-
citroq; euoluit undas: donec aliquis flatus ab Ioue dimissus
certam in partem dirigat cursum: Sic animus Hestoris estu-

curarum bifariam fluctuabat: utrum ad pugnantes: an ad Agamemnonem iret: Sed ad Agamemnonem ire uisum est satius & illis interea qui in acie erant mutuo se interimentibus: tum enim missilibus: tum quominus gladiis aliisque telis: quod ex sono ipso armorum percussorum atque fractorum dabatur intelligi: Nestorem cum iret Reges qui uulnerati erant: Agamemnon: Diomedes: Ulysses: e tentoriis progressi obuium habuerunt: Stabant autem seorsum a loco certaminis plerique naues parum a crepidine maris subducte fuerant: coeterae gradatim interius ultimas murus cingebat: Nam et si spatiosum sane erat Latus tamen commode cunctas naues: nisi angustius populi tenderet: continere non poterat: Ita prima quoque naues ut laxius habitaretur: super basibus posite omnem litoris oram occupauerant: Ut hinc ergo spectarent pugnam tres simul Reges processerant singulis hastilibus innitentes: uehementer enim eos clamor ille confuderat: sed ad huc uehementius confudit Nestoris aduentus quem appellans ultro Agamemnon: quid ita inquit o Nestor nestades magna grecorum gloria omisso tam ancipiti bello huc te confers: Vereor ne quod Hector aliquando pro concione grecorum minatus est: Se non prius in urbem reuersurum quod et naues cremasset: et nos interemisset: id re perficiat: nam ut locutus est: sic omnia fieri uidemus: O meam miseram conditionem: Coeteri greci et ipsi irati mihi sicuti Achilles in inuidiam meam pugnare pro nauibus nolunt: cui respondens sapiens Nestor haud dubie inquit: ita se res habet: et id iouis ipsius consilio: qui huius periculi autor est: murus quidem quem ad tutelam nostri nauiumque extruxeramus: cui confidamus: qui uideatur dirui non posse: dirutus est nostri ad

naues sustinent proelium atrox: pertinax: et ubi nescias: quan-
 tunlibet contemplaris: utram in partem potius aburgentibus ho-
 stibus premantur ac trucidentur: Ita intermisti cum illis sunt
 et eorum uociferatio fertur in coelum: nos uero dispiciamus qd
 hoc incasu statuendum putemus quod rei conducatur: nam ut bel-
 lum ingrediamini uobis ego non suaserim: Saucii enim nequa-
 quam interest ingredi bellum: Agamemnon autem ad hunc respo-
 dens inquit: Nestor quoniam murus cum fossa ubi tantum Labo-
 ris exhaustimus sperantes illum tutelis et nostri et nauiumq;
 fore nec posse dirui: nunc nihil tutatur: et dirutus est: ad naues
 q; certatur nimirum nutu iouis hoc fit: et sibi est cordi: et ita
 sibi est cordi ut enim alias quod scio propensus erat in nostrum
 fauorem: sic nunc cum coeteris diis hostibus fauet: eneruato
 nobis et animi et corporis robore: Quare Agite acquiescatis o-
 nes sententiae quam dixeris: quaecunq; naues ad crepidinem et
 maris sunt: eas omnes deducamus in aquam: deiectionq; anco-
 ris erimus in salo usq; ad uesperam: tum coeteras si hostes a bello
 abscesserint deducemus: neq; enim perniciem fuga uitare crimini
 dandum est nocte praesertim et meliore Loco est qui fugiendo
 euadit malum: q; qui nolendo fugere malo ipso intercipitur: et
 adhuc torue intuens vlysses inquit: Atrides quisnam tibi ex
 ore sermo excidit: Seclerate digniorq; qui alteri ex abiectis ho-
 minibus exercitui imperares: q; nobis quibus ab ioue attributu
 est: iam inde ab ineunte etate grauissima administrare bella
 ut mutuo essemus auxilio: ita ne sustines animo a troianae ur-
 bis obsidione discedere: cuius potiunde causa tot erumnas to-
 leramus: Sile igitur: et eo magis neq; audiam istam inter ali-
 os orationem uulget uti aliquis principum: q; libere omnia

diuulgare audeat: neu illi a tot militibus pareatur in quot im-
perium obtines: Preterea ostulticia singularem: qua te precipue
notare debeo: qui iubes stante adhuc acie deduci naues: ut que
optanda hostibus sunt: agamus: hostibus iam prope uictorib?
Non enim nostri qui pugnam sustinent: sustinebunt: cum hoc
uidebunt: et ut ab acie ad fugam nauesq; respicient: atq; ita tuo
consilio principes Grecorum Greciq; omnino fractis animis di-
labentur: et nos ipsos inprerupto fati positos precipitabimur
Ad quem respondens Agamemnon: O Vlysses inquit q̄ auste-
ra me oratione exulcerasti: equidem non inuitos ego illos ad
deducendas naues impellebam: sed existat aliquis qui melio-
rem mea sententiam dicat: seu grandior seu minor natu cum
mea bona gratia dicturus: Tunc Diomedes excepit prope ad-
est uir iste nobis cum diu querendus: si malitis in eam ire se-
tentiam: Nam is uir ego sum minimus natu: minimus quide-
natu: sed ex patre: unde sicut quibus gloriari possum egregio
genitus Tydeo illo qui ad thebas occubuit: Et enim Proethus
tris sustulit Liberos Agrium: Melantem: et Oeneum auum
meum minimum natu: sed uirtutis indole maximum: Hic
ut alii duo apud Pleuronem Calydonemq; habitauit manens
semper in patria: Eius filius peregrinatus a Laribus: Cita Iu-
piter coeteriq; uoluere dii) subsecut Argi: ducta in matrimo-
nium filia Adrestis: ubi domum sane Locupletem his rebus
que ad uitam pertinent habuit Itemq; complura Latifun-
dia partim nuda adserendum: partim uestita arbutis in
ordinem quinquuncemq; digestis: fuerunt quoq; ei non pa-
rum multi pecorum greges: et preter hoc ut uniuersos gre-
cos rei bellicę uirtute perstaret: Hec ut uera sunt: ita mihi

commemoranda et audienda uobis fuerunt: Ne uos existiman-
 tes humilibus me ortum esse natalibus: ne degenerasse crede-
 tes contemneretis sententiam meam quamcunq; dixissem. Qd
 ergo dico: eamus in proelium: et si saucii tamen necessitate uo-
 lente eamus: dum modo simus extra teli iactum: ne uulnus &
 uulnerato addatur: Atq; illinc placantes eos qui haecenus in-
 dulgentes uacundiae suae apugna cessant: absuntq;: adhortemur
 redire ad socios et dimicare: Haec Diomedes: cuius sententia
 Libenter audita ac probata in proelium pergunt: Agamemno-
 ne precedente: Ad quem Neptunus non segnis pro graecis ex-
 cubator sub semili specie accessit: prehensaq; eius dextra inquit
 Atrides nunc gaudet: nunc letatur apud se Achilles exspecta-
 culo cedis fugetq; graecorum: seuus: crudelis: demens: et prorsus
 amens: Sed ille quidem cum sua sibi amentia pereat: eiq; deus
 infestus sit: tibi uero non ita multum infensi dii sunt: nam ipsi
 principes ducesq; hostium: quod et tu uidebis: a nauibus tentoriisque
 fugient: atq; inter puluerem palati per campos repetent urbem
 Posthaec uerba Neptunus cursum per castrensem planiciem inuit
 tam uastum exclamans: quantum nouem decemue milia homi-
 num conserentium proelium exclamarent: per qd uim cunc-
 torum animis iniecit: non modo bellandi: sed etiam debellandi:
 Iuno autem esummo olympi fastigio ubi stabat continuo con-
 gnouit fratrem eundemq; Leuirum sub aliena imagine uersari
 in acie: Sed ut hinc letabatur: ita illinc fodiebatur animo: quod
 uidebat fratrem eundemq; uirum in Ideo uertice sedentem: Itaq;
 aliquandiu secum meditata: quonam pacto mentem iouis fal-
 leret: haec uisa est ratio prestare: ubi se compserit adire maritum
 in montem Ideum: si forte captus ille formae uenustate cum uxore

coeat: et inter Amplexus oculis animoque mariti soporem irriget
altum mollemque: Igitur ad cubiculum pergit: quod ei filius mul-
ciber struxerat æreis postibus fulgentibusque foribus quæ ita
arcana clauis obserabantur: reserebanturque: ut eam nemo deorum
alius cogere ad officium suum posset: Has fores ubi reclusit: intro-
iit: clausit: ante omnia ambrosium corpus amoenaque membra
omnibus purgamentis Liberat: deinde oleo pingui ambrosio
odorato: quod unguentum Thymiamata uocant: et erat iam
ante confectum: oblinat. Cuius Thymiamatis tractati tanta
fragrantia exitit: ut e domo ipsa Iouis interram usque atque in
coelum protinus continens odoris aura ferretur: Hec eo non
coetera membra tantum idest corpus: sed etiam crines oblinat
decoros: fulgidos: Et quales esse numinis ac quanti numinis
esse conuenit: Eos postquam manibus pexuit: ac circum caput con-
cinnauit: Ambrosiam palam amicuuit: quam Pallas intentio-
re studio multa cum imaginum uarietate texuerat: substringe-
te cum supra pectus aurea fibula: Tum se precingit baltheo
centum pendulis bullis distincto: dehinc Laminis auricularum
transpunctis ex more tergeminas in aures appendit: Leto hila-
rique quodam fulgore radiantibus: tum crines reticulo uelat re-
centi: eximio: et qui solem ipsum candore æquaret: Postremo
diuinis pedibus Lepidas indidit crepidas atque ita omni cor-
poris apparatu ornata Dia Dearum: e Thalamo processit: se-
uocatamque a coeteris diis Aphroditam hunc in modum est
allocuta: Gere mihi morem amantissima filia: in hoc quod di-
cam: et si non libenter obsequeris mihi: atque infensa es: quod græcis
ego studio: cum tu sis studiosa Trojanorum: Cui Respondens
Aphrodita inquit Hera magni Saturni filia: pro me quod in-

animo habes: in quo tibi obsequi animata sum: dum istud et
 mee potestatis sit: et futurum ex mea dignitate: ad quam Lu-
 no doloso animo respondens. Da mihi inquit nunc amorem ac
 cupidinem: quo tu mortales omnes immortalesq; domitas: Vo-
 lo enim me conferre ad extremos terrarum terminos iusura oc-
 ceanum: unde dii genus trahunt: et matrem thetim: qui dum
 Iupiter saturnum subter terras ac maria detrusit: a Rhea me
 acceperunt: studiose erudierunt: sedulo educarunt: Cur autem
 eos nunc institui uisere: ut ex discordia ualde acerba ualdeq;
 diuturna in gratiam: et a diuortio in quo post contracta odia per-
 seuerarunt incoitum atq; concubitum reducam. Quod si tum
 uerbis meis: tum beneficio tuo efficero: semper me posthac dilec-
 tam semper uenerandam uterq; nominabunt. Ad hanc respondens
 Venus inquit: Profecto neq; officii neq; decoris fuerit istud quod
 petis: abnuere tibi: quae insummi Iouis cubas Amplexu: Hæc Lo-
 cuta ceston discolorum baltheum: quem circa pectus gerebat re-
 uinctum soluit: Ibi insunt Amores: ibi cupidines: ibi illecebre: ibi
 blandæ suadellæ: ibi deniq; omnia amatoria lenocinia et uene-
 ficia: quæ quantumcunq; prudentis deliniant mentem: Hunc
 ceston in manus Iunonis Aphrodita trahens ait: Abde tibi intra
 sinum hoc cingulum per quod incipio tibi quicquid in animo
 habes effectum reportabis: ita in eo sunt omnia ad consilian-
 dum amorem pertinentia: Ad hæc uerba cum risisset Iuno: ve-
 nerem baltheum in sinu abdidit: atq; illa abscedente illinc pro-
 fecta est: arduumq; olympum relinquens descendit in Pieriam
 amoenamq; Emathiam. Dehinc pergit super niuosos bellacis +
 thracæ montes ac montium uertices: ita ut pedibus terram
 non tangeret: Tum ex Atho supra fluctuosum mare peruenit

in Lemnon Urbem diui thoeantis ibi germanum mortis somni
conuenit: manuprehendit: atq; his uerbis affata est: Somne
cunctorum hominum pariter et deorum princeps: si quando
uerba mea exhaudisti: nunc uelim maxime exaudias: sopo-
ra mihi oculos louis: simul atq; inspexeris in mutuo nos am-
plexu amoris operam dantes: pro quo beneficio non modo habe-
bo tibi perpetuam gratiam: sed etiam referam: dato tibi solio
aureo perenni decoro atq; ita decoro: ut in eo filius meus mul-
ciber (nam is illud fabricatus est) quantus sit artifex osten-
derit: una cum scabellum ad pedes solii: ubi tui delicati pedes
inter conuiuia innitantur. Et ad eam somnus Iuno saturni ma-
gni primigenia: equidem alium quemuis immortalium deo-
rum tibi facile soporauerim: etiam apud ipsa fluenta fluminis
oceani: unde coeteri dii genus ducunt. Saturnum autem lo-
uem soporare non Ausum: preterq; ab eo iussus: magno me eni
alias precepto edocuit: quo die illum ego alto profundoq; so-
pore complexus mentem sibi eripui: cum tu huius doli inuentrix
in magnanimum eius filium Herculem: quem perditum uole-
bas: redeuntem ab eversa Troia spurcas uentorum tempestates
excitasti: seperatumq; ab amicorum comitatu in urbem Coon im-
pegisti: quod Iupiter ubi rescivit: per impatientiam animi de-
os omnes pulsabat: prosternebat: per domumq; iactabat me pre-
cipue queritans atq; uestigans trepidum: anhelantemq;: Et
inuestigasset ab ipsoq; ethere in mare iactasset: nisi domitori
hominum deorumq; somno nox saluti fuisset: ad quam cum
miser confugissem: Iupiter et si auidus ultionis: tamen iram
conpescuit reueritus noctem ne quid illam si pergeret irasci: fo-
te offenderet. Et tu Iuno nunc lubes iterum me tantum peri-

culum aggredi: cui Iuno Somne inquit: quid tibi cum ista solitudine: quasi uero tantę curae troiani Ioui sint: quantę fili? Hercules: An existimas tantum ex iis doloris posse contrahere quantum ex illo contraxit: Veni igitur sublato isto incerta: daboq; tibi unam iuniorum charitum nuptur: quę tua uocetur uxor Somnus cum hæc audisset gausus age inquit: mihi iusiurandum interpone per stygium flumen: altera manu tellurem: altera mare tenens: ut nobis testes sint omnes dii inferi sub ima orbis Saturno assidentes: te daturam mihi unam iuniorū charitum: nempe Pasitheim quam adamauit: Sic Locuto Somno annuens Iuno in illius uerba iurauit: intestimonium uocatis nominatum omnibus diis subter tartara degentibus q̄ Tytanes appellantur: At postq̄ conceptis uerbis iuriurando adacta est: ambo relictā Lemno atq; umbrea urbe: amitti ere celeriter itinere confecto mari primum egressi perueniunt in arberum ferarūq; parentem Idam in locum primum qui dicitur Lectos: Illinc itinere pedestri ire pergunt: ad eorum incessum subtremente arborum coma: Erat illic inter coeteras abies quedam singulari & proceritate et editissimo in aerem uertice: In hanc Somnus Iuno ne progrediente conscendit: ut ex ea os Iouis intueretur in ipsis abieginis frondibus abditus sub specie monticule ac uocalicule uolucris: quam dii calcida uocant: homines autem cyminden: ac Iuno festinantis passibus in Gargarum summum Idæ cacumen euasit: seq; oculis uiri exhibuit: Illius statim pectus amor peruasit: ubi conspexit uxorem qualis quondam peruaserat: cum primo petita concorditer cubitu sunt concubiti commixti parentum caritatem preconjugali obliuiscetes: Itaq; surgens ante ora illius stetit: eamq; prior allocutus est: Iuno qd

tibi cum isto accessu: quo properas ex olympo delapsa: cum eq̃
tibi preesto non sint: quib' aliquo festinabunda proueharis: Cui
respondens dolosa uxor inquit: Volo me conferre ad extremos
terrarum terminos: uisura oceanum originem deorum: et ma-
trem thetam: qui me studiose erudierunt: seduloq; educarunt:
cur autem eas nunc constitui uisere: ut ex discordia ualde acē-
ba: ualdeq; diuturna ingratiā: et a diuortio in quo post con-
tracta odia perseuerarunt: incoitum atq; inconcubitum reducā
Sed prius ad te ueniendum mihi putari: ne postea mihi uel
tacitus succenseres: q̃ non impetrata tua uenia ad domū Oc-
ceani me contulisset: Nam quod de equis interrogas qui me
supra terras portabant: et maria: ad radices hui' montis eos
reliqui: Cui respondens iupiter ait: Iuno posterius tibi dabit̃
ire illo: Age prauertas ut coeas mecum: nunq̃ enim tam im-
periosus neq; foeminae: neq; deus amor pectora mea possedit
non uxor Ixionis quae prestantissimum Pyrrhōum genuit
non Danaes acrisionis filia: quae insignissimum uiro-
rum persea peperit: non phoenicis filia quae mihi singulares viros
Minoem Rhadamantemq; progeniuit: non thebane semeles
atq; alcmene: quarum haec magnanimum herculem: illa io-
cunditatem hominum Dionisium mihi ac filium enixa est:
non cereris: non latonae: non postremo tui ipsius quantum
nunc me tenet: ac titillat tui libido: Ad hanc dolose respon-
dens iuno: qualem tu quaeso inquit mi iupiter protulisti ser-
monem: Scilicet hoc incacumine rem mecum habere concu-
piscis: ut omnia in propatulo Agamus: quid dedecoris igno-
minaeq; passuri: si quis aliorum celitum cubantes inspiciat
passimq; adens coeteros deos hanc de nobis fabulam dissipet

Equidem ut de me dicam: cum ad opem ueneris surrexissem: nō
 esset mihi frons domum nostram reuertendi. Quod si tibi istud
 agere utiq; libet: atq; omnino animo insidet: est cubiculum: qđ
 filius comunis sibi fabricatus est: ac firmis foribus postibusq;
 muniuit. Illuc cubitum eamus: quoniam ita te cepit Libido
 coeundi. Cui Iupiter: Iuno non est causa cur aut deorum: aut
 hominum oculos uereare arbitros. Eiusmodi enim tibi effun-
 dam ex auro nubem: et per eam ne ipse quidem sol: etsi perspi-
 cissimo sydere: tamen nos inspicere non possit. Sub hæc uerba
 Iupiter ulnas uxori circumdedit: subter quos nouas statim her-
 bas tellus ipsa procreauit: teneras: densas: rosidas: odoratas
 floribus: inter uirorem capita tollentibus: Ioto: croco: hyacin-
 tho: Ibi coniuges recubuerunt: obducta desuper mire pulchri-
 tudinis aurea nube: unde prælucescens insubiectos stillicidium
 irrorabat: Cum autem hunc in modum Iupiter Venere ac som-
 no depositus in uxoris quiescit amplexu: somnus ab arbore
 ad castra cursum intendit: Hæc Neptuno denuntiaturus: Ad
 quem proxime accedens ita locutus est: Age nunc Neptune
 studiosus tutare argiuos hoc temporis momento: dum Iupiter
 dormit: Dormit enim mollem soporem quem ego illi offudi cu-
 banti cum uxore: Nam ad cubandum secum obhanc causam
 uxor ipsa seduxit: Postq̃ hæc Locutus est: somnus ad indy-
 tas hominum tribus abiit: Neptunus uero illius uerbis co-
 firmato magis animo ad tutandas partes confestim Longe pro-
 gressus ad primos sic inquit: Argiui itane per secordiam ce-
 detis uictoriam Hectori: ut cum suo decore nostroq; dede-
 core naues exurat: Id quod ipse Loquitur ac iactat: quoniā
 Achilles animo exulcerato inproelium non est: descensurus

coeterum non ita multum nobis Achilles requiretur: Si nos in
uicem ad mutua auxilia excitemus: Sed Agedum assentiā
ni cuncti sententię meę: omnes qui e nobis bellatores sunt ha-
bentes angustiora scuta commutent cum aliis minus bellatori-
bus ampliora scuta habentibus: Atq; induti optimis quibusq;
et omni exercitu clypeis ac Lucentissimis quibusq; galeis tecti
Longissima quęq; pila tenentes manibus eamus: Immo uenite me
duce atq; affirmate Hectorem: quantum libet obluetetur: non
amplius esse mansurum: Hęc Locuto Neptuno assensi cuncti
Libenter obtemperarunt: ipsi q; regibus Agamemnone: Vlyse
Diomede: et si uulneratis in hoc operam suam nauantibus: Nā
adeuntes unumquęq; permutabant arma: melioribus melio-
ra: deterioribus deteriora tribuentes: Postea quem omnes ita
instructi sunt: quicquid interualli inter tentoria nauesq;:
ac mare implentes ire pergunt: duce Neptuno strictum fe-
rente gladium: pręlongum: pręacutum: et ueluti fulgur p-
fulgidum: quo non est fas deum ferire homines: sed tantum
coercere ferientes: Troiani e diuerso: ubi et ipsi sub Hectore or-
nati sunt: suprema animorum contentione pugnam adoriunt:
Tam igitur horrida lubilatione utriq; concurrerunt: Illi sub
Neptuno: Hi sub Hectore duce: quanto nec boatu marini fluc-
tus Longo tractu maris atroci aquilone propulsi lictoribus
illiduntur: nec fremitu flamma ignis nacta cremandi licen-
tiam in confragoso arboribus monte descendit: nec stridore uen-
tus: cum maxime uolentius est in arduis neruorum comis
insanit: Ibi primus omnium Hector aduersa fronte in acie
processit: telumq; contorsit ictu uano non iactu: Nam percul-
sit quidem Aiācem: sed ne telum perstringeret corpus: Impe-

dimento fuerunt ambo baltei: Hunc enim Locum percussit: alter
 clypei: alter ensis: qui simul a dextro humero per obliquum pec-
 tus intenti erant: Hanc frustrationem ictus aegre ferens Hector
 ut aduersariorum et ipse fugeret ictum: ad suos se recipiebat: Si-
 cum Ajax sublato saxo qualia multa ad suffulciendas naues &
 inter pugnantium pedes proiecta erat: inter pectus iugulumq;
 percussit: Quo ictu Hector uelut turbo quem Strombum dicunt:
 rotato corpore: excusso dextra pilo: Labente sinistram clypeo: in-
 clinante caput galea in terram cum ingenti armorum sonitu: &
 non aliter corruit: q̄ quercus de coelo tacta radicitus cadit:
 tetram reddens odorem sulphuris: ita ut qui proximi astiterat
 attonitis illam sensibus spectent: (Dira enim res est Iouis fulmen)
 Graeci conspecto humi Hectore exclamant: accurrunt in unum
 pro se quisq; tela iaculantur: pertrahere ad se posse hominem spe-
 rant: Verum nulli non modo pertrahendi sed ne ferendi qui-
 dem facultas fuit: prius intercedentibus Troianorum sociorumq;
 fortissimis: Polydamante: Enea: Agenore: Sarpedone: Glaucō: &
 Quid hos dico: Nemo hoc in casu tuorum te neglexerit Hector:
 sed uniuersi: ut quisq; proximus steterat: scutis protexerunt: &
 sodales humo sublato inter manus ex acie ad equos usq; aspor-
 tarunt: quos extra tumultum certamenq; auriga incatafracto
 stans curru custodiebat: Ibi collocatum ac grauius gementem
 ad urbem remiserunt: Cum uero ad flexuosa fluenta Xanthi:
 quem Iupiter genuit: uenissent: e curru deponunt: resperguntq;
 aqua: Tum ille respirans aspexit: surgensq; ingenua: atrum cruo-
 rem euomuit: atq; iterum retrolabens obintolerabilem dolorem
 plage: oborta oculis nocte inter mortuus iacuit: At Graeci ubi
 subtractum bello Hectorem uiderunt: crescente Audacia magis

ac magis hostem urgent: quorum Longe primus Ajax Oileus in
siliens Lancea cominus ferit Satinum Enopis filium ac Haydis
nymphæ: Ideo sic uocatum q̄ eum pascente boues Enope propter
ripas fluminis satinentis illa peperisset: Hic ubi eum Ajax percul-
sit (perculsit autem apud vterum) cum ad suos resisset: ad
eius cadauer aspera pugna concitata est: Et eximius polyda-
mas auxilio iacentis ueniens dextrum humerum Protheono-
ris Arellico geniti Lancea traiecit: Eoq; in latus humi fuso ue-
hementer exclamans insolenter hostibus insultabat: non in cas-
sum arbitror et dextra Polydamantis exisse telum: sed ab ali-
quo uestrum fuisse corpore exceptam eoq; telo illum inuten-
tem ad altam Plutonis domum descendere: Mouit stomachu
græcis Polydamantis hæc proterua iactatio: et præcipue thela-
monis Aiæ: qui proximus prothenori steterat: Itaq; statim in
illum elato gradu obeuntem iaculum iecit: quod Polydamas
ut letiferum proiecto intransuersum corpore uitauit: Sed Ar-
chilocus Anthenoris filius Accepit Eum nanq; potius dii de-
stinauerant neci; ubi occiput ceruixq; committuntur: Ampu-
tatisq; tum intimo gutture ambobus nervis: prius caput in-
terram decidit: ore nasosq; per puluerem reuolutis: quem crura
ac genua: Sub hæc Ajax Polydamantem compellauit: Animad-
uerte mihi polydamas: ne uanum responde: nunquid tibi fe-
cisse paria uidemur pro eo quem amisimus hoc occiso: q̄ neq;
instrenuus uidetur: neq; ex instrenuus natus: sed aut frater
anthenoris aut filius: aut certe (quod plane uideo) gentilis
Hoc Aiæis & facto & sermone Troiani molestiam contraxe-
runt: et in primis Achamas protegens fratrem occisum Pro-
machum Boetium pedibus cadauer trahentem Lancea ex

tinxit: et immensa uoce insultando gloriabatur: Argui ingnau
 Lingua quam manu pugnatiores: non solos nos tanget dolor Luc
 tusq: Nam & deuobis quoq; hic pleriq; mactantur: Inspicite an uo
 bis promachus meo prostratus ictu dormitat: Profecto non diu &
 fratris mei extitit inulta nex: ne sine causa gloriari quis soleat se
 domi fratrem reliquisse necis ultorem: Sic fatus indignationem gre
 cis excitauit præcipueq; peneleo: Cuius turbide uenientis ictum
 non opperiente Achamante Ilioneus excepit filius Phorbantis ho
 minis sane beati: q; eum Mercurius & Troianis precipue diligebat:
 fortunæq; auxerat: et qui solam hanc sobolem ex uxore susceperat:
 Huic nunc subter supercilium hoc est in ipsum cilium: ubi radix
 oculi sedet: iaculum incidens: effossa papilla per ipsam oculi sede
 per quæ neruos in ceruicem exiit: Eidem: cum ad ictum succidisset:
 ambasq; manus extendisset: Peneleus educto ense ceruicem media
 haurit: caputq; cum galea humi deiecit: Caput adhuc iaculo con
 fixum: quod uelut papauer protendens: Papauerq; appellans:
 hostibus ostentabat: conuiuiumq; faciebat his uerbis: O Troiani &
 cum ego uxori promachi reuersus cum aliis Græcis in patriam re
 nuntiauerō Ilioneum ab amantissimis parentibus domi Lugeri a
 me interentum: non tamen illa uiro fruetur: Hæc ille Troiani uero
 tremantibus formidine genibus Lymphati prose quisq; circumspi
 ciebat: qua presens fugeret exitium: Hoc loco musæ coelestia domi
 cilia incolentes: Dicite mihi queso: ubi troianos infugam Neptu
 nus uertit: quisnam Græcorum primus et uita spoliavit: et ar
 mis hostem: Primus Ajax thelamonius præstantissimum uirum
 Hyrcium Girci filium Mysorum principem interemit: Anthilo
 cus Phalcem et Mermerum: Meriones: Morim et hyppotionem:
 Teucer Prothoonem Toriphetemq; Menelaus Hiperenorem pncipe:

aduerso inuentre percussit: atq; intima extra lacerauit: Illi
offusis ad lumina tenebris anima per ipsum uulnus exire
adacta est: Plures autem quem alius quipiam obtruncauit
Ajax Oileus: ut qui primus propter singularem pedum uelo-
citatem premeret hostium fugientium terga: quotiens Iupiter
illos infugam compulisset:~

ILIA DOS LIBER QVARTVS
DECIMVS: EXPLICIT INCIPIT
QVINTVS DECI M^o FOELICITER.

T Vbi Troiani per ripam: per
stipites: per fossam fugientes mt-
tis suorum amissis ad currus
cohibito cursu restiterunt trepi-
di: confusi: pallentes: Iupiter in
Ideo uertice experrectus surgens
q; a Iunonis Latere stetit: conspe-
xitq; ambas partes: & in partib⁹
uersari Neptunum: Troianos q;
dem fugere: Grecos uero instare: Hectorem autem in campo
depositum: inter assidentium sociorum coronam: & in ulti-
mis esse arcte & suspiciose meante spiritu: atq; inter anhelitus
redente Sanguinem: quoniam non ab inualidissimo Greco-
rum erat percussus: hunc tali in casu miseratus deorum atq;
hominum pater toruo conuersus in Iunonem uultu sic inqt.
O n exhauste malitię caput doli artifex: in expugnabilis: ingra-
ta nequitie tue opera & Hectorem abegit a pugna: & socios
adegit infugam: mihi crede: Si eadem nunc machinationis: &
malignitate: qua iterum alias me captasti: Loris te operiam

An non memoria tenes: cum te inuincula compegi: cum ab
 alto suspensa inter æthera et nubila pependisti: gemina incu-
 de ad pedes: in mensa auri massa ad manus alligata: quod
 egre ferentes reliqui dii celites adeo te circumstantes non potue-
 runt resolvere: ut eos prout quenq; ceperam ab arduo olympto ro-
 tauerim uix ducentes animas: ac male uiuos cum in terram de-
 uenerant: ac nec sic quidem placare animus potuit ex dolore
 contracto ob Diuum Herculem: inquem tu contractis cum borea
 consiliis foedam tempestatem concitasti: cum eam nauicare ius-
 sisses deinde miserum inchoum oppidum in pegisti: unde ego
 per te pessime multatum eripui: & argos reduxi: Hæc tibi ego
 in memoriam redigo: quo attendendis mihi insidiis aliquando
 desistas: unde intelligas quid lucri feceris concubitu nostro
 ac coitu: ad quem captandi mei gratia uenisti ab aliis diis
 tue uersutiae conscius: Sic Locuto Ioue expauescens Iuno hanc
 in modum excoepit: Per ego nunc tibi terram hanc: per hoc sup^a
 nos Latuagum coelum: per ipsam subter ima terrarum Laben-
 tem Styga sanctissimum religiosissimumq; omnibus diis iusiū-
 randum: per tuum sacrosanctum caput: & per nostrum abineu-
 te adolescentia gemalem thorum: per quem nunq; deiurare ua-
 na auferim: Iuro non meo inductum Neptunum: sed suo suaque
 sponte: q; miseretur stragis Græcorum uenisse ad ferendas eis sup-
 petias: atq; ita Hectorem Troianosq; multasse: Ego uero ut prole
 animum meum scias: non modo mihi persuasi: ut tibi morigera-
 sim: sed etiam illi suaserim: ut idem ingrediatur iter: quod tu
 alitoties Iupiter ingredi coepisti: Ad huius orationem cum
 risisset Iupiter ita respondit: Posthac Iuno: Si unanimes mihi
 fueris quotiens inter deos sedebis: facile Neptunus q̄tumcūq;

alio propensus sit: tamen suam uoluntatem ad meam: tuamq; cō-
uertet: q; si tu ex animo ac uere Locuta es: si nunc ad conciliabu-
la deorum accersitum iussumq; uenire huc Irim atq; Apollinem:
ut Irim ad Neptunum missam iussuram meis uerbis: ut desistat
a bello domumq; redeat: Apollinem uero ad Hectorem: ut eum
relaxet a doloribus: quibus nunc angitur: inspiretq; pristinas ui-
res et ad repetendam incitet pugnam: hactenus ut Græcis iterum
intrepidam fugam uersis: atq; in naues Achillis incidentibus
ipse Achilles sodalem suum patroclum auxilio mittat: eumq; &
mox edita plurimorum hostium cede tum aliorum tum filii
mei Sarpedonis Hector proprius urbem interimat: & ipse postea
ab irato Achille occidendus: Post illa assidue ex omni bello meo
numine a nauibus ad urbem fugati discedent: dum Græci Pal-
ladio artibus excelsam Ilium subuertant: Quo circa neq; prius
ipse ab indignatione desinam: qua Græcos mulctare institui: neq;
alium deorum eis huc ferre auxilium sinam: q̃ achillis cupidi-
tati satisfecero: pro ut semel tethidi matri promisi: ac capite an-
nui: quo die illa genibus meis aduoluta: ut filio hunc honorem
haberem: obsecrauit: Hæc Locuto Ioui obtemperans Iuno ab Ide-
is Iugis in coelum subuolauit: eadem festinatione ac celeritate:
qua mens prudentis hominis: et qui multum terrarum peregra-
uit: recusat: cum multa sibi agenda instant: huc se conferat an-
illuc: Vt Appulit: & ad coetum deorum: qui in domo Iouis erat
peruenit: ab illisq; conspecta est: Omnes ei officii gratia assur-
resserunt: obuiam ierunt: et prose quisq; pateras porrexerunt:
illa posthabitis aliis e manu Themistis pateram coepit (Nam
hec officiosior coeteris obuiam præcurrerat) atq; huiusmodi uer-
bis est eam allocuta: Quid ita Iuno: ut uideris attonita uenisti?

in mirum a tuo coniuge perterrefacta. Cui respondens Iuno: He q̄
 so inquit dea Themis a me ista scisciteris: quæ ipsa per te nosti:
 q̄ impotenti ille sit animo atq; immuti: Tu uero: quæ domi tempe
 stuo deorum conuiuio præsides: perage munia tua: tamen ex me
 audias Licet una cum coeteris diis: quam indigna Iupiter & ait
 & agit: Haud sane per æque omnibus uel diis uel hominibus: si
 qui forte conuiuantur: hilarius futura uoluptati: His dictis rese
 dit: et cum per domum conturbatos uideret: risit: sed Labris tā
 tum citra illam Letitiæ Testem hylaritudinem frontis: Tunc ar
 guens cunctos talibus allocuta est: O nos imperiti ac uerordes
 qui ante hac conati sumus: uel posthac conabimur adeuntes Io
 uem reuocare ab eo: quod animum intendit: Desciscentes nanque
 ab eo ait se nibili facere: neq; ut retineat sibi curæ esse: Se enim Lon
 ge nobis vniuersis ui in uiribusq; præstare. Et hinc habetis q̄
 quid mali uos singuli habetis: quorum est in primis Mars: ut
 opinor: occiso in acie Aschalapho: quem Mars filium: et ex om
 nibus mortalibus sibi dilectissimum ait: His auditis Mars
 utraq; manu feriens foemora atq; eiulans ad coeteros inquit: Ne
 mo uestrum dii cælestes inuidia me uidere dignum ducat euntem
 ad castra Græcorum ulciscendi filii gratia: etiam si mihi fatale sit
 Iouis fulmine ictum me iacere inter cadauera puluere ac cruore
 concreta. Sic Locutus Iussit metum terroremq; iungere equos ipse
 fulgentibus se armis accingebat: Qua ex re maior aliqua turba
 atrociorq; indignatio Iouis excitata esset in deos: nisi publica
 uice comota Pallas: relicto ubi sedebat solio: surrexisset e uesti
 bulo atq; illi e capite Galeam: ex humeris parmam: e manu
 Lanceam detraxisset: positosq; armis illum uerbis etiam castigas
 set inquit: Utinam perires stolide: uesane: demens: Nam frust^a

aures ad audiendum habes: qui nec intellectum incolumem
nec puberem habes: Non exaudisti: aut non intellexisti: quæ
luno ab loue digressa renuntiavit: an manus criminibus tu-
is accedere cumulum: ut iterum: quis animo rumparis: huc
reuerti cogare: tu cogare: Immo louem reuerti cogas non modo
intuum malum sed etiam in nostrum: Protinus tamen ille re-
lictis græcis atq; troianis reuersus in coelum turbam ciebat:
Et nos omnes tam insontes q̃ fontes ordine uno plectet: Quo
circa nunc te iubeo sedare perturbationem de filio amisso: Nā
alii quoq; fortiores isto ac præstantiores & prius occubuerunt:
et posterius occumbent: Nimii enim negotii fuerit: omnium mor-
taliū genus sobolem a mortalitate uendicare: Sic memorans &
Pallas Martem in solio collocauit: Iuno autem se uocatis extra
domum Apollini Iride deorum nuntie mandata Iouis expo-
suit: inquiens Iupiter ambos uos q̃ celerrime ad se in Idam ire
iubet: Ite igitur atq; illi uos sustate acturi quicquid iniunxerit
uobis: atq; præceperit: Sub Hæc uerba Iuno regressa in solio suo
resedit: Illi ab olympo deuolantes ad foecundam arborum fr-
rarumq; Idam offendunt Iouem in celso gargarō sedentem fra-
grantissima nube ambitum: cui cum præsto fuissent: Steterūt:
Iupiter iis conspectis haud quaquam iratus: cum uerbis uxo-
ris celeriter obtemperassent: Irim his uerbis priorem est allocu-
tus: Iri: ire te: et ire celerem uolo ad principem Heptanum nihil
que: præuaricari: sed cuncta quæ mando renunciare: Præcipe
ei uerbis meis: ut omissa pugna atq; acie: uel incoetum con-
cedat deorum: uel in domicilium maris: Quod si contumax q̃
dicto audiens esse maluerit: etiam atq; etiam consideret: ne
meum in se impetum: quantunlibet sit fortis: expectet: Intel-

144
Lecturus q̄to ego sim fortior: ac maior natu: quanq̄ ipse intelligit
hoc: atq; ita intelligit: ut ne uerbo quidem proferre sustineat se eq̄
perandum esse mihi: quem coeteri dii contremiscunt: Sic Locu
to Ioui obtemperans Iris ab Idæis collibus ad aliam urbem Pria
mi ea sedulitate ac festinatione deuolauit: qua nix stillæ ac
gelida grando ab ætherei aquilonis turbine discussa decidit e
nymbo in terram: Et cum proxime ad Heptunum accessisset: Ita
inquit Princeps Neptune: quendam tibi a Ioue nuntium prefe
ro: Precipit tibi ille: ut omissa pugna: atq; acie: uel in coetum con
cedas deorum: uel in domicilium maris: quod si contumax q̄ dic
to audiens esse malueris: minatur se huc aduersus te in proelium
esse uenturum: et ut manus suas uices: iubet esse se multoq; ui
ribus et nata maiorem: Te uero ne uerbo quidem sustinere: ut te
sibi æquiperares: quem coeteri dii contremiscunt: Ad hanc Hep
tunus grauer indignatus: O Rem indignam inquit: Est ille haud
dubie magnis predictus uiribus: sed superbius q̄ pro uiribus Lo
quitur: qui me parem sibi dignitatem: nisi morem gesserit: minet
uelle ui cohercere: Etenim tres Liberi ex Saturno nati sumus & Rhea
Iupiter: Ego & Pluton: suam quisq; dignitatem sortiti: Nam cum
trifariam vniuersa diuisissemus: Sorti rem commisimus: Mihiq;
cessit mare: Plutoni inferne tenebræ: Ioui coelum cum laxo æthere
& nubibus: Terra autem & Olympus non certi dei sed communes
omnium sunt: q̄ obrem nihil est mihi cum isto consilio Iouis: habe
at ipse rationem cum portione: quæ sibi obuenit: et si preualid⁹
est: tamen in ea ociosus manet: nec me uelut humillimum quen
dam territare uelit: tanquam manus illaturus: Quibus uerbis
sic imperiosis consentaneum fuerit filios potius filiasq; castigare
qui ei iubenti uelint nolint parebunt: Cui respondens Iris hunc

ne ipsum Neptune sermonem tuum Ioui referam: acrem prerup-
tumq: an sententiam retractas? Retractant enim bonorum mentes
in loco sententias suas: et te non fugit Ius plectendi competere:
semper grandioribus natu. Ad hanc respondens Neptunus inq:
recte sane tu quidem Iri dea Locuta es: Et tunc profecto haberet
bene: opereq: praeium est: quotiens nuntius circumspectus est:
Verum urit mihi mentem hoc: atq: cor Lacerat: cum uelit eos: qui &
immortales sunt: ac equabili dignitate pediti petulantib' uer-
bis incessere: Coeterum etsi irascentis cedere non est: cedam uoles:
tamen testatus apud te minas meas: q: tibi ex animo Loquor: Si
ille sine me: sine Minerva: sine Iunone: sine Mercurio: sine Vulca-
no induxerit in animum parcere Troianis: nec urbem euertere:
non dato hoc uictoriae decore Argiuis: sciat in expiabilem nobis
iracundiam fore: Sic Locutus abscessit repetitoq: mari subiit a-
quas relictis grecis magnum sui desyderium relinquens. Tunc
Iupiter ad Apollinem ait: Ito nuntiare Apollo ad eximium hec-
torem: postq: Neptunus ad mare concessit deuotans e nostra ma-
nu infortunium: si bellum in me sumere uoluisset: quod quale
sit: edocti sunt: et nimium edocti alii quoq: dii: ut illi inferiores
inferis: qui circa Saturnum agunt: magisq: ex usu amborum
fuit & meo et suo eum concedere ab oculis meis etiam irascen-
tem: nec expectare manus meas: quod sine ipsius malo fieri po-
terat: Tibi uero sumpta egide: qua maxime incutias terrorem &
grecis sit cura Hector: ipsiq: catenus magnam uim excites: dum Gre-
ci fugientes ad naues Hellespontumq: deueniant: Ibi ego dicto qd
factoq: opus sit curabo: quo rursus Greci ab eo labore respirent:
Haec mandata patris hoberdienter: Apollo exequens ab Idaeis &
iugis se demisit accipitri similis uelocissimo omnium Auum

sed mitum uenator: Repperit autem Hectorem non intercluso
 spiritu anhelantem: non fatigatum sudoribus: non stratum: sed se-
 dentem: sed mentis compotem: sed circumpositos socios agnoscentē
 Et hec tum primum postq̃ eum Iouis numen alleuarat. Adhūc
 accedens ac coram stans Apollo ita prolocutus est: Hector Pria-
 mi nate: quid tu hic ita emotus a coeteris: quid ita tenui uali-
 tudine: num tibi quid aduersi accidit: Cui uix per inbecillita-
 tem respondens Hector: Quisnam tu: inquit es deorum optime
 qui me coram interrogas: Ante preterit me apud naues a forti
 Aiace: cum eius obtruncarem socios: ingenti saxo afflictum: atq̃
 ita interceptam animam fuisse (Nam inpectore percussus sum) ut
 crediderim me hodie manes ac domum Plutonis fuisse uisurum
 Cui Princeps Apollo: tu uero inquit bono nunc animo esto habens
 me tantum Presidem: qui sum Apollo ab ipso Ioue Idam insi-
 denti ad tutelam tui protectionemq̃ dimissus: quiq̃ ante hac et
 et et tuam patriam Liberaui: Age igitur iube equites omnes ca-
 stra uersus immittere equos: quibus ego precedens omnem ad
 procurrendum muniam uiam: et conuertam hostes infugam:
 sic Locutus ingentem uim Hectori inflauit: ita ut qualis eq̃
 diuturno ocio pastus ad plena presepia tandem ruptis uincu-
 lis fugit nactusq̃ planitiem ereptus crepitantibusq̃ pedibus sub-
 limi ceruice insurgentibus iubis currit in assueta aut aut pa-
 scuis loca: aut Lauationi flumina: aut uiribus fretus in poli-
 as aquarum Talis Hector percepta dei uoce ibat sublimibus
 pedibus ac pleno gradu adhortans equites repetere pugnam
 Et quemadmodum Agrestibus uiris: agrestibusq̃ canibus ali-
 quando contingit: ut dum cornigerum ceruum aut feram cap-
 tam indagant: nec adipiscuntur: quippe tuentem se: aut in

accessa petra: aut horrido saltu: si eis ita indagantibus atq; ac-
clamantibus interueniat in ipsa uia uillosus leo: statim quam-
tunlibet animosi auertantur infugam: Sic tunc contingit Grecis
fugientes Troianos cum omni manu insequentibus: atq; omni
telorum genere prementibus: Quibus ubi conspectus est Hector
socios in proelium reuocans omnibus timor incussus est: & ani-
mus ad pedes decidit: Ibi Thoas Andremonis filius inter
oetolos indole uirtutis Longe primus inter coeteros Graecos
iaculatione egregius: stataria pugna eximius: eloquentia inco-
tione: cum de laude eloquentie inter iuuenes certaretur: pau-
cis cedens: prudenter more suo ad coeteros Graecos inquit: O so-
cii quid hoc est: quid ego miraculi conspicio? Hector: quem por-
sus Aiakis manu necatum cuncti sperabamus: en uiuit: ualet:
uirget: Profecto aliquis ei deorum: et opem: Et salutem tulit: nec
sine Iouis numine nunc tanta praeter coeteros bellatores ala-
critate uersatur: et sicut prius plurimos nostrorum Luce orba-
uit: ita nunc quoq; orbabit: Quare accedite uniuersi sententiae
mee: Iussa hinc abire omni plebe: ad castra: nos: qui robur exer-
citus sumus: hic perstemus: obsistamusq; hic primum Hectori
excipientes cum infestis telis: Sic enim intercluso sibi transitu &
quantocunq; feruore sit: tamen ut sentio reformidabit irrum-
pere: Sic locuto Thoanti Libenter assensi omnes paruenerunt: Con-
uocatisq; praestantissimis quibusq; Graecorum per eos: qur-
ca Aiacem: circa Idomeneum: circa Teucrum: circa Merionem
circa Megem: remissa plebe ad naues: flos Graeci exercitus in
proelium se instruxit: confertusq; hostiles copias operiebatur
et ipsas conserto agmine praecedentes: Hectore duce: quem nu-
be amittus Apollon praebat manibus gestans Egeida horreda

densisq; crinibus obseptam ac fulgore radiantem: eam mulci-
 ber adiniiciendum hominibus mætum Ioui donauit: itaq; ex-
 orto truci utrinq; clamore primum sagitte e neruis: moxq; Lan-
 cee e ualidis manibus emicabant: quarum pars: ut estabat in-
 hostilia corpora perferebatur: pars non plato ictu inter utraq;
 Aciem innoxia humi defigebatur: uideres crebra missilia per
 aerem aduersa uolitare: Videres per solum corpora hominum
 percussa uolutari: Sed tandiu: quândiu in motam Apollon
 egiada tenuit: At ubi aduerso uultu in danaos intuens illā
 edita simul ingenti uoce concussit: Tunc animorum ferotiā
 illis extansit: nec aliter pristinae uirtutes in memores efficit
 infugamq; conuertit: quem duo Leones nocturno silentio: uel
 ingens armentum bouum: uel numerosum gregem pecorum: p
 absentiam magistri repentino aggressu confundunt: atq; dis-
 pergunt: et ut Græcis timidam fugam: ita Troianis atq; Hec-
 tori alacrem uictoriam dedit: Ibi Troiani suum quisq; de hostib'
 aliquem perimit: Sed Hector Aeneasq; binos: Hector Stichum
 Archesilaumq;: Stichum quidem Boetiorum Principem: Arche-
 silaum uero intimum Menestei socium: Aeneas Medontem: et
 Iasum: Quorum alter erat frater Aiæcis Oilei ex patre tantum ex-
 tra matrimonium natus: Idem anatali solo semper extorris: ex
 quo germanum Eriopidis nouere obtruncauit: nunc in Phila-
 cem concessit alter filius Speli: nepos Bucoli: Idem Atheniensiu
 dux: Polydamas Mecisteum Polites echium et habent inter
 primam aciem: Agenor: Glonum: Paris Diochum: quem inter
 primos pugnatōres insequens iaculo extremum humerum
 se transfixit: ut ex anteriore parte cuspis terra emineret: Hos
 interemptos: coeterosq;: cum interemptores ipsi cruentis armis

spoliant: tunc Græci quæ cuiq; fugiendi copia erat per depressam sol-
sam necessitate cogente subeunt castra: Hector autem uasta cum
uociferatione iubebat suos: omissis cesorum spoliis: ingruere ad na-
ues inquit: Quemcunq; alibi uspiam seorsum a nauibus ani-
maduertero: huic ego eodem in Loco eripiam spiritum: ut ne fu-
neri quidem fratres sororesq; possint iusta persolvere: sed canes
ante urbem nostram eius membra dilanient: Sic Locutus terga
equorum ut maturarent ire flagellabat singulos suorum ordi-
nes appellans: Illi perpetuo ac minabundo in hostes clamore da-
tis habenis iugales equos remittunt: omnesq; cum Hectore fe-
riunt: ante quos tu apollon aggerem circumductum cum more
prorens in ipsius fossæ medium deuolvebas: tantumq; opus non
difficilius diruens: q̃ puer ad crepidinem maris eaque pueri-
liter e sabulo struxit: iterum manibus et pedibus destruit:
tantumq; uis troianis post Grecorum ab te fugatorum terga
muniisti in Longum Latumq; quantus est haste iactus: cum =
quis hoc iussum iaculari potest experitur: Hac uia Troiam duce
te cum tua Egide instructa: Phalange castris infunduntur: non
aliter cum ingenti uociferatione transcendentem murum: q̃ in =
amplissimo pelago inmensi fluctus uento incumbente surgen-
tes supra Labrum nauis in eius alueum deferuntur: At Græ-
ci non priusq; ad naues inhibita fuga Ibi manentes mutuo se co-
hortabantur: manus in coelum uniuersi tendebant: magnosq; eu-
latu: omnibus diis uota faciebant: Et præcipue Hektor: qui sub-
latis in sublime coelum manibus huiusmodi uerbis orabat
Iupiter pater: si quando quis tibi in urbe argo aut bouum: aut
ouium pignora ossa combussit: obsecrans ut illuc ei reuerti
liceret: tuq; obsecranti promittens annuisti: Quæso te olypie

nostrorum sacrificiorum : nostrarum precum : tue sponsionis tibi in-
 memoriam redeat : et a funestro fato nos eripe : nec sinas ab hostibus
 ita pessundari. Huius preces audiens Iupiter : uastum ab alto inso-
 nuit : quem sonum Troiani pro se interpretantes promptiore auda-
 tia inarguos ire contendunt : equosq; ad extremas naues non ad-
 mouent : sed immittunt : Ibi Troiani pro curribus : Graeci pro nauib;
 (Naues enim conscenderant) quo minus decernebant : Illi quide
 Lanceis : hi uero comptis ferratisq; sudibus : quae colligatae ac
 repositae erant : teli genus nauali bello accomodatum. Patroclus
 in terra in Euripili tentoria : cuius uulnus mollibus medicame-
 tis fouerat : tandiu illi assedit oblectans eum sermonibus : q̄diu
 circa mutum extra naues dimicabatur : At ubi cognouit hostes &
 munitiones transgressos fugamq; ac ploratum suorum : utraq; ma-
 nu feriens foemur ingemuit : miserans fortunam grecorum : ad
 Euripilumq; flebili uoce inquit : Euripule Heros : non uacat hic &
 mihi (et si opus tibi sum) morari glisciente maiorem inmodum tel-
 li tumultu : tecum loco meo famulus confabuletur : Ego festina-
 bo ad Achillem ut eum exhorter ad bellum : Nam quis sit quin-
 demone uolente : ego potissimum eum inducam : Efficax est enim
 sodalis exhortatio : Sic Locutus abiit : Interea Graeci instantes qui-
 dem Troianos haud segniter sustinebant : sed plures ipsi pauciores
 illos arcere non poterant : nec Troianis uicissim perruptis Greco-
 rum Phalangibus in naues tentoriaq; penetrare : atq; ita : neutro
 alteros reicere ualentibus : aequabilis erat pugna : ac si directa
 acies : ut non directius faber Lignarius : quem Pallas omnem sa-
 pientiam eius artis edocuit naualem trabem ad perpendiculū
 formet : et alii quidem Troiani cum aliis grecis apud alias na-
 ues proeliabantur : Hector autem assidue vnum Aiacem petebat

et de eadem nauī inter ambos contentio erat: utrumq; ne
quicquam nitentem quod optabat efficere: Alterum illum in-
cendere reiecto defensore: alterum ab ea flammās hostemq; arce-
re: Sed cum arcere non posset: quippe quem Demon illuc
admouisset: tum calcetoris ignes ad nauem ferentis (et erat
consobrinus Hectoris filius Clyti) pectus pilo confodit: cui
in humum defluenti faxe manu defluxit: Hunc Hector ante
nauem in puluere prostratum intuitus magna uoce ciuib; et
sociisq; imperauit Troiani: Dardani: Lycii: nolite pedem refer-
re in hac rerum Angustia: ne Calcetoris in oppugnatione na-
uiam et si spoliis potiantur hostes: Hæc ubi dixit in Aiacem
Lanceam torst: Sed homine non ictu frustratus est: Nam pro
Aiace famulam eius in eadem puppi proxime stantem super
aure percussit: Homen viri Licophron Mastoris filius: qui fac-
to homicidio apud cytherios: Vnde erat illinc profugus In
Aiaceis postea contubernio fuit: Hunc ubi Ajax de puppi pro-
lapsus resupinumq; in puluere atq; exanimem uidit percusso
animo ad fratrem inquit: O mi Teucer En occidit nobis fide-
lissimus socius ac contubernalis Locophron: quem et si cythe-
rium tamen suauissimi parentis loco colimus: et occidit Hec-
toris manu: Vbi igitur tibi sunt ille sagitte: atq; ille arcus
quo ab Apolline donatus es: Teucer auditis fratris uerbis ad
arcum currit: curuum cum neruo recuruat: Eum cum Phare-
tra gestans: ad fratrem recurrit: iustaq; stans propere in hoste
sagittasq; mittit: et primum quendam nomine Gletum exci-
pit Pisenoris filium uirum sane insignem Polydamantisq;
amicum aurigamq; illuc intendentem equos: ubi plurimū
frequentes cohortes tumultuabantur: quo apud Troianos

Hectoremq; hac strenuitate donaretur: sed repentina morte
 preuentus est a qua nemo suorum: quantumlibet properantia
 prohibere potuit: defixa sibi incervice Teucris sagitta: Eoq; vul-
 nere relinquentibus habenas manibus: & e curru defluentib;
 membris: resiliunt equi inanem rhedam calcibus euerbera-
 tes: Quo propere polydamas cognito primus si eqs obiecit:
 Eosq; tradidit moderandos Astinoo protutionis filio simul
 iungens multis uerbis illos q; proxime a tergo domini atq;
 obseruantissime teneret: Postq; haec dedit mandata: iterum pri-
 mis pugnatoribus inmixtus est: Teucer autem alteram sagit-
 tam eduxit: qua Hectorem feriret: qua si percussisset hominem
 extinxerat: Si extinxisset defuncti Graeci fuerant bello castren-
 si: quoniam Hector inter Troianos optimam in hostes operam
 nauabat: sed hoc Iouem non Latuit: Is pariter Hectorem tutat'
 est: et teucrum hac gloria frustratus: nam dum ille adaptata
 cum neruo sagittam reduci: neruus se fregit: sagitta inobliqui
 deflexit: arcus e Leua desiluit: Qua de re pauesactus Teucer
 ad fratrem inquit: O facinus frater: omnino demon nostra co-
 silia peruerit in hoc proelio: Nam & neruum descidit: quem
 hodie & quidem nouam ut diuino Labori par esset: alliga-
 ram: & arcum e manu excussit: Cui Respondens Ajax: O mi
 teucer: tu uero sine arcum istam sagittasq; quiescere quonia
 deus grecis inuidens res nostras perturbat: cape scutam &
 lanceam: contraq; hostem & tu dimica & socios ad dimican-
 dum adhortare: ne per seccordiam se ipsos cum nauibus per-
 dant: potius omnes p sua quisque facultate uirtute animo
 proponamus: Sic Locuto Aiace: Teucer deposito arcu intabe-
 naculo: humeris clypeum quatuor tergorum: capiti fidelem

galeam indidit: correpta robusto ligno & præacuto ferro Lan-
cea: ut cursu abierat: sic cursu rediit: fratriq; presto fuit: Hector
autem ut Teucrum destitutum arcu cognouit cumbus socisq;
magna uoce inperauit: Troiani: Dardaniq; ac Licii nunc que-
so uiri nunc memores este uirtutis: ut alibi ita nunc apud na-
ues: arcus enim optimi hostium sagittarii cum sagittis debilita-
tus est: quod ipse uidi: & debilitatus ab Ioue: facilis nanq; co-
gnitu uirtus est diuinitus hominibus uel erepta uel data: cū
deus alteris eximiam gloriam largiri: alteris non modo non
largiri sed etiam quam habent profligare uult: Id quod inpre-
sentiarum facit nobis salutaris illis infestus: Quomagis per-
gite frequentes expugnare naues: quod si quis uel cuspide
uel acie percussus mortem oppetit: oppetat: non enim indignū
est pugnantem pro patria morte defungi: cum sua morte coe-
tera mala decidantur: remanente incolumi uxore: incolumi-
bus liberis: incolumi domo: incolumi patrimonio: Si hostis e-
nostra in suam terram abscesserit: Talibus dictis animum ac-
cendit ardoremq; singulorum: Ajax autem e contrario suos
& ipse accendebat: Heu pudorem uiri argui: Vtrum prestat
naues tutari: an excindi: cremariq; sinere: nisi spem forte con-
cipiatis: Si naues exurat Hector: pedibus uos in patriam esse
redituros: Nunquid non ipsum Hectorem: uel non uidetis ad
exurendas naues incitatum: uel non auditis omnes suos ad-
hortantem: & quo adhortantem: non ad choream: sed ad pu-
gnam: Nobis autem nulla erit consilii sanitas: nulla huius
rei cogitatio: Melius ne sit aduocatio animi & corporis uiri-
bus conferere manus: an uno tempore uniuersos occumbe-
re: Itemq; melius ne sit uiuere: an diu persequentem intra-

castra exitiali bello sub hostibus nostro militi imparibus absi-
 mi. huiusmodi uerbis animum accendit ardoremq; singulorū
 Hic duos hostes diuersa ex parte: Hector Ajaxq; suum uterq;
 interemit: Hector Schedium Ajax Laodamantem: Illum pe-
 rimuthei: hunc antenoris filium: Illum phocensium: hunc Tro-
 iani peditatus eximium ducem: Polydamas quoq; interemit:
 Otum Cylenium: magnanimum Epiorum principem Megisq;
 locum: quem Meges ipse: ut conspexit in Polydamanta in-
 siliit: Sed ille adiectum incuruante se prouum (Apollo enim
 Panthum filio noluit orbare) spe non ita deceptus est: Nam
 pro Polydamante Croesum in medio pectore confixit: Eumq;
 cum sonitu collapsum dum spoliatur Dolops uir fortissimus rei;
 militaris scientissimus Laomedontis nepos: ex patre Lampo
 spoliatoris mediam palmam quominus hasta ferit: ac pforat
 perforaturus etiam corpus: nisi conserta ferro fidelisq; quā
 ferebat: Lorica restitisset: Eam Lorica Megi Phileus pater Phi-
 leo Rex Euphetes in Ephira apud flumen Selientem: hospes ho-
 spiti donauerat: ut ei tutamen in armis esset uicissim: Me-
 ges conum Dolopis cum iubis Puniceo colore fulgentibus
 hasta ferit: scindit: deicit: Et cum ille adhuc aduersus hunc
 pugnare pergit: Ecce Menelaus Auxilio uenit: cumq; telo stans
 ex obliquo: ut hominem Lateret: Eum in ora prolapsum cum
 ambo ad spoliandum occurrissent: Hector tum coeteros fra-
 tres protinus adesse iussit: tum precipue Menalippum Hice-
 taonis filium: hominem rarum: qui aliquo tempore procul
 ab hostibus inpercote pauit armenta: Postq; uero greci cum
 nauib; appulerunt reuersus in Troiam apud Priamum di-
 uersabatur: perinde ab eo cultus atq; unus e filiis q; uidelicet

inter Troianos uirtute prestatet. Hunc Hector nunc ita allocutus est: Siccine Menalyppe per nostram secordiam abibit: & nec te angit quippiam: quod dolops patruelis noster uita priuatus est: nec priuatus modo uita est: sed armatura quoque priuatur: non ne cernis ut in eo spoliando interfectores occupantur: Quare sequere me: neque enim posthac super est ut nobiscum graeci proelientur eminus: Necesse est hic cominus aut uicti trucidentur: aut uictores ciuitatem: urbem: arcem nostram: funditus extinguant: Sic locutus precessit: Illeque deo cuidam similis secutus est: Inuicem Ajax Graecos exhortabatur: O amici estote uiri: et pudor mordeat animum: habentium pudorem plures discedunt sospites: quam occumbunt. At fugientium sicut nulla gloria existit: sic nulla uis animi corporisque: Hec Aiakis dicta sociis: sua alioquin sponte prius ad resistendum: tamen altius insiderunt: animumque addiderunt: Vallauerunt igitur naues ferreo suorum corporum & uallo: contra quos Iuppiter Troianos excitabat: Menelaus autem Antilochum ad grauius faciendum his uerbis accedit: Antiloche nimirum ex omni iuuentute: neque in cursu neque in proelio equiperandus fueris: Si quem hostium exiliens telo percusseris: Sub Haec uerba Menelaus retrocessit. Antilochusque illius instructus uerbis e prima pugnantia acie procurrit: circumque se oculis lustrans: Licet ad eius ictum subducerent se Troiani non tamen uanum iaculum & misit. Nam tibi Magnanime Menalippe in proelium uenienti pectus prope papillam percussit: inque te cum ruina corporis armorumque prostratum non secus accurrit detracturus arma: quem: Leporarius in hynnulum: quem ut e

cubili prodibat: certa uenatoris manus telo afflixit: sed non
 fefellit ista res Hectorem: qui per ipsam aciem currens infestū
 se anthilocho ferebat: ille: et si strenuus bellator: hoste non ex-
 pectato refugit in morem fere: quæ uel canibus uel bubul-
 co circa boues occiso fugiendum sibi putat: quem facto homi-
 num agmine inuadatur: Idem Hectore atq; Troianis: cum
 horrissono clamore insequentibus: missiliaq; intergum fugi-
 entis ingredientibus: ubi cohors aduenit sociorum: conuerso
 uultu stetit: Troiani uero in manibus Leonibus similes ad
 naues ingruunt: Iouis præcepta peragentes: Ille Troianis ro-
 bur sedulo suggererat: Græcis demebat: Ille spiritus acuebat
 troianorum: habetabat Græcorum: Ille ex alterorum igno-
 minia alteris decus conflare decreuerat: et præcipue Hec-
 tori: per quem in classem coniecto igne ardentis nauius flammæ
 suis ipse oculis cerneret: Sic demum Achilli Læo: Sic Thetidi
 roganti: sic sibi sponsori credens esse satisfactum Post illa Tro-
 ianos a castris infugam repulsurus: ac propriam græcis glo-
 riam restiturus: in presentia autem hoc sentiens: Hectorem ul-
 tro incitatum etiam ualidius instigauit: ut ipsum Martem
 bellorum arbitram: cum in bello seuit: esse diceret: et arden-
 tem inflammauit: ut sic inter hostes fureret: ut inter spissas
 montani nemoris arbores seuus ignis insauit: spumabat
 ora: micabant igniti subter torua supercilia oculi: ipsaque
 pugnantis galea terribilem quandam spectiem metus pu-
 niceis Iubis exhibebat: Et enim Iupiter ei ab æthere auxi-
 liator aderat: unum inter tot uiros tantis decoribus: vñ
 singulari gloria augens: ut pote breui futurum in rebus
 humanis: admouebatur enim fatalis ei dies: quem Palladis

opera sub præualidis Achillis manibus erat obiturus: Ea
propter ubi plurimum hostium atq; optime armatorum:
ibi maxime urgebat: incumbibat: percurrere aciem cona-
batur: nec tamen poterat hostibus confertim obnitentibus: nec
magis ad impressionem troianorum cedentibus: q̃ iusta altitu-
dinem Littoralis cautes cedit ad incursum stridentium uen-
torum insanorumq; fluctuum: qui ipsis Littoribus illidunt^e
Tandem Hector: cuius corpus undiq; flammis emicare uide-
batur: in hostilem aciem irrumpit: instar ingentis unde: quæ
procelle turbine inflata sibillantibus horrendum in modum
ad armamenta uentis in nauem infunditur: et quantas illi
est alueus obruit spuma: et ut ad talem casum nautis prope p-
sentem mortem intuentibus corda tremunt: Ita tunc Græcis ad
Hectoris impetum contremiscebant: quem similem quoq; dice-
res: truci Leoni: qui in mensa admodum armenta bouum in le-
tis pratis irriguisq; pascencia inuadit sub ignauo pastore: q̃
non callet quem bouem a funesto predone: uel eripiat: uel de-
fendat: sed cum fera in mediam se turbam semper inmergat
ille ad primos aut ad postremos semper emergit: Ita quemad-
modum ille pecudes trepidam infugam a Leone dissipantur:
Sic Græci omnes ab Hectore: atq; a patre Ioue consternati fuge
se mandant: quorum unus interfectus est: tantum Periphetes
Micenei coprei filius illius: qui legatione fungebatur Eurithi-
nei ad magnanimum Herculem melioris multo filii pater q̃
ipse extitisset: Nec solum multo melior patre Periphetes erat:
Sed omnis uirtutis numeros habens: Idem pernicitate: Idem
bellandi usu: Idem prudentia: ut inter Miceneos egregius
Cuius exitus egregiam Hectori gloriam dedit: Si quidem

infugam uersi pes ita offendit in oram clypei: quem reiectum ter-
 go ferebat ad talos usq; demissum: ut resupinum sterneret cum
 magno sonitu cassidis solo in pacte: Ita magnitudo clypei: quæ
 ad tutelam hominis erat causam mortis attulit: Quod Hector
 ubi cognouit (cognouit autem protinus) aduolans iacenti asti-
 tit Lanceamq; superne in aduerso pectore defixit: spiritumq;
 dempsit: et quidem iuxta socios: quorum nemo: ut qui sibi ip-
 sis ab Hectore timerent: auxilium ferre ausus est: Iam ad na-
 ues: quæ primæ subductæ erant: repelluntur: Iam inter sub-
 terq; eas infunduntur: iam ab ipsis hoste instante submouentur
 ac demum protentoriis fugam sistant: confertq; permanet: non
 ausi Latius instruere aciem sed inter pudorem metumq; se inuice
 omni ratione adhortantes: Et præcipue Hector greci nominis &
 columæ: qui singulos appellat sua cuiq; pignora allegabat: inqui-
 ens: O socii estote uiri: subiicite uobis animo apud alios homines
 huius facti dedecus si ignaui fueritis: decus si strenui: Subeat
 unicuiq; uestrum memoria: facultatum: filiorum: vxorum: parē-
 tum: seu habetis hæc: seu amisistis: per ego absentes illos proq; ab-
 sentibus uos oro: supplicoq; fortiter stetis: nec per timorem ter-
 ga uertatis: Hæc memorans animum accendebat: ardoremq; sin-
 gulorum: Pallas autem ab eorum oculis: ut dea: caliginosam su-
 stulit nubem: per quod illi noua quadam affulgente luce in-
 utramq; partem oculos in miserunt in locum: qui est ante naues
 et in locum certaminis: cernuntq; hectorem atq; Troianos: quorū
 quidam aliqui longius aberant: et a pugnando uacabant: Alii
 uero ad naues proelium conserebant: Neq; uero Aiakis pectori
 tantum iam intrat robur: ut undiq; coeteri fuga dilapsi erant:
 Ibi unus ipse persisteret: Sed ferratam trudem contumue nauale:

duorum & uiginti cubitorum manibus moliens per amplius
nunc huc nunc illuc grandioribus passibus discurrebat peri-
to sane equi soni similis: qui insidens equo per spatiosam ui-
am: et perinde frequentem populo urbem uersus e campo q̄-
tuor equos e pluribus lectos agit: insequens currentes: inter-
gisq; assidue herens: et pro ut quencq; uel parum cessare conspi-
cit inuadens: ut prope uolare ante se cogat: cum plurimorū
utriusq; sexu: admiratione: Inter hanc discursationem AIAX
sine fine uociferabatur: uocibus in coelum usq; cedentibus: ui-
bens socios naues tentoriaq; tutari: Hector autem non in me-
dio suorum uersabatur: sed quemadmodum acerrima uolu-
crum aquila in turbam aut anserum aut gruam: aut cigr̄
per uicina fluminibus loca pascentium adoritur: Sic Hector
in oppositam nauem ferebatur pergrandi ipsius Iouis dextra
a tergo impulsus: sequente mox manu sociorum ab eodem Io-
ue animata: Atq; hic quoq; circa naues iterum acerrimum re-
nouatum est proelium: credens recentibus eos viribus non
exhaustis concurrere: Sic ferociter in pugnam itum est: Graecis
quidem desperantibus praesens exitium posse uitare: Troianis
autem ad unum omnibus se simul cremare naues: simul hoste
mactare sperantibus: Ita dissimili ex causa simili ferocitate pu-
gnabant: sed praecipue ac pene cuncti ad unam Prothesilai
nauem: atq; de ipsa nauī inter alias: ut ueloci ita conspicua
qua Heros ille ad troiam uestus est: non tamen iterum ad
terram patriam reuectus: Nam eius puppim cum prehendis-
set Hector non iam sagittis missilibusq;: sed collato quomi-
nus pede Graecis Troianusq; mucronibus: pilis: uerutis: secu-
ribus: bipennibus: rem agebant: Cerneret multis e manibus

enses sanguinantes excuti: ex multis humeris amputato baltheo
 cum uagina decidere: cruorem per humum fluere: Hectorem se-
 mel arreptę puppis possessionem: ante q̃ incendat: nolle remitte-
 re: ac suos tali oratione excitare: ferte ignem omnium pariter
 clamore sublato: hic est ille dies: quem nobis Iuppiter dedit di-
 gnū superiorum temporū: erūnis quo uicem arreptę cla-
 dis reddamus hostibus incensa eorum classe: qua aduersis &
 diis huc profecti sunt: in magnam quidem rei p. nostre calamita-
 tem: Sed hoc tamen nostrorum culpa senatuum: qui me ad has
 extremas naues uolentem pugnare retinuerunt: et ciues mecum
 ire uetuerunt: Verum sic Iupiter tunc eripuit mentem: animūq;
 dat atq; addit: et nos ultro impellit: Sic Locuto Hectore Troia-
 ni in Græcis magis ingruunt: adeo iam Ajax perstare non pote-
 rat: Ita telis obruebatur: Igitur procerto habens interfectum se-
 ri relictis amplustris retro paulum concessit: et super subelli-
 um septem pedum institit: atq; illic obseruans: quicunq; admo-
 uet ignem sedulo cum Lancea arcebat: perpetua clamoris ac-
 monia socios adferendam nauibus opem adhortans: O socii
 Heroes: O Danai cultores Martis: este uiri: este uirtutis me-
 mores: an speramus uel aliam nobis attergo subsidiariam acie
 uel alium tutorem: q̃ hic noster est: murum: qui nos fugientes
 tutari queat: Nulla nobis uicina est urbs: in cuius uel ciuib⁹
 uel turribus murisq; qui hostem repellant: Spem reponamus: in
 aliena terra sumus longe a patria: in campo hostili: hinc ipsis
 hostibus armatis: hinc mare claudente: ut sciatis in manu &
 spem esse sitam: non in remissione belli: Atq; ita accedens soci-
 os infesta Lancea conspicebat: quisquis hostium propius ignē
 inferret gratificaturus: Hectori ad hoc ipsum eos adhortanti

quorum duodecim ibi ante nauem: ut conabantur subiicere flā-
mam: subinde confodit:.

ILLIA DOS LIBER QVINTVS
DECIM⁹ EXPLICIT DECIMVS
SEXTVS FOELICITER:~

VM HVNC IN MODV⁹
ad prothesilai nauem decernit⁹
Patroclus achilli presto fuit de-
currentibus per ora Lachrymis
instar fontani humoris ex abdita
petra scaturientis: et per excessam
rupem manantis interram: quem
Achilles cum uidisset miserans ul-
tro sic affatus est: Quid ita Lachrymaris Patrocle: sicut par-
uula puella: que apprehenso manu Palio matris et flentibus
in eam oculis intuens: cum corrente currit: et properantem di-
stinet: ut in amplexu tollatur efflagitans: Nam quid tibi cū
tanta Lachrymarum ui? Nunquid uel Mirmydonibus aliqd
accidit: uel ipsi mihi: eiusq; rei tu solus ex Phytia nuntium ac-
cepisti: certe duo: quorum obitus uterq; nostrum precipue Luc-
tuosus esset: sospites sunt Menoetius pater tuus: et Peleus pater
meus cum Mirmydonibus ut aiunt: An forte uicem misera-
ris horum: qui apud naues profligantur: Luentes hac clade
in iustitiam suam: Ede quicquid est: nec me ista re celes: ut
quod unus scis: Ambo sciamus: Ad quem Patroclus alto suspi-
rio gemens: O Pelides inquit Græcorum multo fortissime: par-
ce quæso maledictis: parce in cūsationi illorum intam flebili
conditione rerum: Optimi enim quiq; ex omni exercitu inten-

toriis iacent celsim punctum ue saucii: Saucius est Diomedes: sa-
 ucius est Vlysses: saucius Agamemnon: sauius etiam in foerno
 re Euripylus. Quorum uulneribus fouendis sedula medicorū
 ministeria incumbunt: Et adhuc tu implacabilis perstas: et
 istam: qualis a me procul absit: acerbis animi seruas: O
 uir ex ipsa uirtute trux: atq; aliis nocens: quotus quisq; non
 modo eorum qui nunc sunt: sed qui postea erunt: usum tui p-
 cipere aut poterit: aut debet: aut uolet: Si nunc a Grecis in-
 dignum exitium non propulsaueris: Immutis profecto: cum tā
 inhumana feritas ingenio tuo insit: non tibi Peleus: sed in acces-
 sus scopulus pater: non dea Thetis: sed ipsa spumantis maris
 unda mater est: Quod siquam religionem aut aliquod Iouis
 oraculum per matrem renunciatum: causaris: me saltem in acie
 mittas: concessa mihi tua armatura: tuoq; milite: ut aliqua sa-
 lus efficiat nostris: Si forte speie tui conterritus Troianus fa-
 cessat: & Grecus respiret penē consumptus ac refociletur: Re-
 focilari enim a pugna sufficit breui momento: Nam integros
 ac recentes facile est: uel ipso clamore hostem a castris ad sua
 moenia repellere: Hec patroclus: et quidem precabundus (Ah
 demens hinc enim sibi causa in foelicio fati ac tristis exitus flu-
 xit) ad quem Achilles uehementer turbatus: Hei mihi inquit mi
 Patrocle: quid elocutus es: Equidem neq; religio aliqua me: neq;
 neq; oraculum a matre renuntiatum: quod nullum est: sed
 magnus irarum estus me retinet: reputantem quē passus sum
 et quē feci: Etenim ita natura compatum est: ut prorsus indi-
 gne feramus: ac uehementissime conturbemur: quotiens quis
 hoc ipso quod antecellit potestate: alium premio fraudare uult:
 presertim parem genere: uirtute: conditione: fama: quod in me-

fecit Agamemnon praecepta mihi puella: pro qua tantum Laboris
exhauseram: cuius patriam moenibus inclytam expugnaueram
subuerteramq: quam mihi honoris gratia consensus omnis exer-
citus elegerat: nec tantum praecepta: sed e manibus erepta: nec
tantum ab eo: qui sum: sed tanquam ab ignobili quodam atq:
peregrino: Coeterum que haecenus acta sunt omittamus: Neq:
enim par est perennem animo seruare indignationem: et eam
ego deponere constitueram: sed non prius tamen q̄ ad meas
naues clamor bellumq: peruasisset: Tu uero: quod superest:
indue tibi mea arma: ac ducem inter Myrmidonas age: et
iplos pugnare cupientes (iam enim corona Troianorum ue-
lut nubes naues circumfudit: Grecis ad ora Littoris idest
mortis redactis: et uix hoc ipsum exiguum extimentibus +
Ita magis ac magis audacia hostibus increfcit: uidelicet nō
uident propius radiantem galee meae frontem: fuisset equus
in me Agamemnon protinus ipsorum cadauerib' fluuios op-
plessent: Hunc uictores per omnem planiciem nostrorum ter-
ga cedentes in ipsis castris concluderunt: Ita ut non de uic-
toria nostri sed de uita dimicent: neq: enim ipsis periclitanti-
bus ferox Diomedes dextra praesens exitum arcet non hor-
tantis Agamemnonis: inuasi mihi capitis: exaudiunt uocē
sed Homicidae Hectoris suos incitantis et audiunt et contre-
miscunt: nec Hectoris tantum uocem sed uicttricem etiam +
circumfusorum hostium uociferationem: Nihil tamen minus
tu Patrocle irruere in hostes strenue: ut uendices ab incendio na-
ues ne illis absumptis erepta sit eis facultas indulcem pacē
reuertendi: Illud autem tibi animo proponas efficiendi
quod tibi mando: cuius haec summa est: ut mihi insignem

gloriam atq; insigne proemium pares apud coeteros Græcos
 a quibus mea Briseida reddetur: et insuper amplissima mu-
 nera dabuntur: reiecto a nauibus per te hoste: q; si magnus lu-
 nonis maritus annuerit prospero te defungi eum. euenta sis
 hoc contentus ne te aut cupido dimicandi: aut dulcedo uic-
 torie exultantem & herentem intergis hostium adurbem p-
 uebat: per quod et mihi absenti ignominiam et tibi ipsi peri-
 culum crees: Siquis immortalium deorum ab olympo descen-
 derit (Sunt enim Troiani mirum in modum cordi Phoebo) qre
 cum eos a castris reppuleris: seruatis a peste nauibus: finito in
 ipsis campis utrosq; pugnare: Quod utinam tu Iupiter pater
 et tu Pallas & tu Apollo uelitis ut nemo prorsus neq; hosti-
 um neq; nostrorum fugiat mortem præter nos Duos. ut soli
 superstites alma urbe hac cum foeminis gazaq; potiamur
 Interea cum hæc inter se patroclus et Achilles alloquuntur
 Ajax iam perstare non poterat sic eum et uis Iouis domabat
 et fortes Troiani missilibus obruebant: crepitabat horren-
 dum assiduus ictibus galea: conus ipse cum decoris cristis
 sine fine quatiebatur: dexter humerus erat sustinendo semper
 scuto defessus: omnes artus sudoribus manabant: Laborabat
 irrequieto anhelitu anima: cum nulla laxandi spiritus co-
 pia fieret: undiq; malis aliis super alia increbescantibus: qd
 circumstantes Troiani pro se quisq; loco eum subducere an-
 nitebantur: nec tamen poterant: Hoc loco uos muse in uoco
 coelestia tecta incolentes: ut mecum dicatis: quis primus
 Troianorum ignem Græcorum nauibus iniecit: Hector ppius
 accedens stansq; ex aduerso ingentem illam: quam Ajax mo-
 liebatur lanceam secundum cuspidem ingenti gladio series

amputauit: quod fragmentum Longius uolans cum tremitu ⁊
decidit: Ajax nihilminus curtam Lanceam uersabat: quam ubi
precisam esse cognouit: conterritus est: et ut erat prudens: op⁹
deorum id: Iouis agnouit destinatum animo habentis Troia-
nis indulgere uictoriam: coeterorum deorum consiliis qui par-
tes uiuare uellent: coercitis atq; ita se ab umbre missilium subdu-
xit: Tunc hostes ignem in nauem impune coniciunt: qui statim
concepta flamma efferre cepit: cum autem puppim iam ignis
ambureret: Achilles percusso manu foemore ad socium inquit
Molire te generose patrocle: En ad naues cerno globos leuari
flammarum Ito ne hostis concremet: classem: neue nostris nul-
la sit postea fugiendi facultas: indue tu tibi festinanter arma
dum ego Myrmydonas cogam: si quas salus periclitantibus Gre-
cis fias: Hec locuto Patroclus sibi arma circumdedit: ac tibialia
sibi primo induit argenteis loris circa talos fabrefacta: tum ⁊
thoracem illum discolorem ac sydereum: dehinc ensen argenteo
capulo clypeumq; ut grandem grauem humeris accommodat
deinde capiti galeam indidit superbam christis et equina iu-
ba concinnatis: que admodum ipsum uidebatur horrendum ⁊
quiddam annuere: Postremo duas dextra ualida lanceas sumit:
quas commode tractare posset: Nam peliada ex omni armatu-
ra Achillis solam non coepit proceram: crassam: ac grauiorem
q̃ aut ipse tractaret: aut grecorum alius preter unum Achil-
lem: quam Chyron ex orno in Pelio monte fabricatus Peleo ⁊
donauerat heroum interemptricem Patroclo se armare Autu-
medon ab eo iussus propere iungere equos Achillis mandata ⁊
exequabatur uir illis in proeliis spectatissimus: nec ad hostiles
minas horrere solitus quem Patroclus precipue et in secundo

ab achille honoris loco habebat: hic ubi bigam iugalibus equis
 instruxit: quorum alteri nomen erat xantho: alteri balio: tertium
 extremo capistro applicauit nomine Podasum: quem Achilles
 euersa perse Eetionis urbe: ut egregium asportauerat mortale:
 ipsum equorum tamen immortalium comitem: si quidem ambos
 hos mater nomine podarges inter equas rapidissima: cum in
 uerno prato pasceret ad oceanum ex zephyro genuit: Eoq; ip-
 sos uentos unde originem trahebant cursum et quasi uolatu eq-
 bant: Achilles autem hostiatum singula sociorum contubernia
 adiens ut armarentur efficerat: id quod ipsi cupierant: similes
 lupis quorum inmanis audacie uis natura est: cum eximium
 magnitudine cornibus ceruum in monte consecuti laniant in-
 buentes tota rostra sanguine: tum petito gregatim fonte Lingua
 ex uno palato exerentes: et aquam nitidam et os cruentum
 lambunt: repletoq; uentre pectoris animositas uiget: huiusmo-
 di Lupis similes cum cæteri Murmydones: tum precipue pñ-
 cipes undiq; ad magnanimum Achillis famulum confluebant:
 ipse Achille singulos urgente: ut seq; equosq; in expedito hinc
 maturarent: Enumero quinquaginta naues sue erant: quib;
 ad troiam nauigarat: cum quinquagenis singule remigibus
 eisdemq; comitibus eos in quinque ordines distribuerat cum toti-
 dem ducibus: quos prestantissimos ac idoneos nosset ad impan-
 dum: Summa tamen penes se erat ut ducem longe pñcipuum
 primum ordinem ducebat Menesteus Pelei nepos ex formosa
 filia Polydora: qua Sperchius perennis fluuii deus compres-
 sa hunc genuerat: Licet Borus Petioris filius pater diceretur:
 qui polydoram multis a se donatam sponsalibus donis pro-
 palam in matrimonium duxisset: Secundum ducebat Eudor⁹

pulchra Polymela matre: et si fame credimus: uirgine certe in ipso choro uirginum genitus: Hanc mercurius indians & nympharumq; modulantium choro cum uidisset: adamauit: statimq; cum in coenaculum conscendisset liberum arbitris locum: illic cum puella rem habuit: grauidamq; fecit: Quæ exactis mensibus interim ipsa Luce atq; inter equales edidit peretum: Eadem postea illustri uiro ethedeo Aetoris filio nupsit: inmensis a uiro nuptialibus donis aucta: cuius senior pater Phylas pereque nepotem aluit: erudiuit: amplexus est: ac si deo: ut erat: genitus esset: qui adultus et cursus rei militaris strenuus euasit: Tercium ducebat pisander omnium Murmydonum excepto Patroclo utenda Lancea in bello præstantissimus: quartum senior Phoenix: Quintus eximius Alcymedon Laertii filius: postea uero quem hunc inmodum Achilles sub suo quenq; duce ordines rite digessit: acceis in hæc uerba preceptum dedit: Murmydones nemo mihi e uobis minarum quibus ex hoc loco introianos efferebami- ni nemo inuidie obliuiscatur: q̃ mihi toto irarum tempore & faciebatis: Dure Pelides & intractabilis: nec Lacte materno sed iracundia alite: quid inuitis socios apud tentoria retineas: quin igitur reuertimur in patriam: quandoquidem infanda ista tibi iracundia insedit: Tali me inuidia frequentes atq; uniuersi premebatis: En nunc affulsit occasio: et quidem talis: ut quam optatis bonam operam nauare possitis: Is ergo cui presens animus est: in hoc certamine contra troianos uolo declaret: Sic Locutus Animum accendit: ardoremq; singulorum: tum oratione tum regia auctoritate nam eo studiosius ceteræ ipse sese addensarunt: et ut in &

edificanda excelsa domo: que incursibus uentorum par sit:
 structor: Parietis ipsos Lapidēs coaugmentat: Sic idem stipati &
 erant: atq; ita conglutinati: ut scutum scuto: clypeus clypeo:
 Lancea Lance: uir uiro coheresceret: et prope inniteretur: ip-
 sis etiam minacibus cristis subter fulgentes galeas sese con-
 tingentibus: duobus in eodem curru ituris: et eandem mentē
 habentibus: Ante alios dimicandi Patroclō ex autumēdōte
 in conspectu omnium se armantibus: Achilles uero ab illis
 recedens tabernaculum ingressus est: arcamq; aperuit: qm
 mater Thetis in naui transfretaturi filii posuerat: refertam
 tunicis chlenisq; aduersus iniuriam uentorum: atq; uillosis
 tapetis: ubi erat ei repositus syphus rare pulchritudinis exac-
 tissimiq; artificii: in quo neq; aliud quispiam unum potabat:
 nisi Achilles: neq; hic sibi sed diis: nec aliis diis: q̄ uni Ioui li-
 babat: Hunc ex arca prolatum: Achilles primum purgauit
 deinde quidam profluentis aqua abluuit: Tum lotis manibus
 uinum hausit: stansq; in medio inpluuio: et ad coelum suspi-
 ciens libauit: ac Iouem quem hec non latebant: hac oratio-
 ne comprecatus est: Iuppiter Pelasgice: ac Dodone: qui e-
 longinqua hinc dodoma ubi presides habitasq; sortitus es
 nomen: circa quam tui sacerdotes soli incubant pedibus
 semper illotis: ac semper in nuda hōmo procubili iacentes
 Si quando mea orantis uota exaudisti magno supplicio in
 honorem mei afficiens Græcos: huic quoq; adsis uoto te oro
 qui etsi non prodeō ipse in proelium: tamen loco meo sodale
 cum Myrmydonum copiis mitto: Et queso magne Iuppiter da
 gloriose pfundi hodierna expeditione: atq; militia inspirans
 illius animo uigorem: ut Hector intelligat nostrum famulū

ex omnibus unum gnatum esse bellandi: et tunc expugnabile
uirum: cum ego in acie uersor: Atq; eum cum a nauibus peri-
culum pugnamq; submouerit: huc ad me cum armis sociisq;
omnibus reducere in columem: Et ita Achilles preces peregit
quibus auditis Iupiter: alterum quidem annuit: Alterum ue-
ro abnuuit: Nam ut periculum a nauibus pugnamq; submoue-
rit: dedit: ut illuc a proelio rediret incolumis non dedit: il-
le post Libamina precationemq; in tabernaculum regressus sy-
phum in arca reposuit: tum egressus ante tentorium stetit cu-
pidus adhuc inspectandi aciem: ambarum partium pugnam
Mirmydonea autem cum magnanimo Patroclo: ut erant et fer-
ro et animo armati: constituerant: dum in Troianos irrumpe-
rent: Tum facta ex ipsorum statione prodeundi copia: proci-
nus effunduntur uespis similes: quas propter uiam domici-
lia habentes pueri: quia sunt puerilitate: proterue irritare: ue-
xareq; ac plures trucidare consueuerunt: Nam si quis uiator il-
lac iter ingrediens eas per imprudentiam commouerit: tunc il-
le exulcerato animo e castris euolant incurstantesq; in hominem
grassantur solcite pro salute filiorum: Hac mente hoc animo
hac specie: Mirmydonea atq; cum horrenda uociferatione pro-
rumpunt: quos Patroclus ingenti uoce his uerbis adhortatus ē:
O Mirmydonea amici Achillesq; socii: este uiri atq; uiuide uir-
tutis memores: ut illum absentem: cuius uirtus longe inter
omnes est eminentissima: honoremus: tanq̃ et ipsi secundū
ducem nostrum fortissimi coeterorum grecorum: atq; suam of-
fensam agnoscat Agamemnon: qui hunc greci nominis co-
lume nihili fecit: Hec dicens animum accendit ardoremq;
singulorum: atq; ita animati: densati: clamantes: aliis grecis

horrida uoce conclamantibus in troianos irrumpunt. Illi con-
 specto Patroclo cum agitatore decora armatura fulgentibus ra-
 ti ipsum Achillem adesse: deposita simultate reconciliatum
 perturbantur animo: ordines soluant: ac sibi quisq; circumspi-
 cit: qua fugiant mortem. At Patroclus in medium irruens ubi
 plurima manus hominum tumultuabatur circa puppim illam
 incesam primus intorto iaculo dextrum humerum confodit Pyr-
 rechinis sub quo duce egregii Peones ex Amudone urbe & Late
 fluente Axio uenerant: Ille edito gemitu supinus concidit &
 comites: qui circumfusi erant: uiso duce: qui inter eos erat lon-
 ge fortissimus occiso: percussi timore dissipantur: Patroclus &
 his & aliis cum a coeteris nauibus: tum uero ab incensa et semi-
 uita fugatis ignem restinguit: eaq; relictas in aliis fertur: exhorto
 inmensa tam horum q̃ illorum sed dissimili tumultu: Troiano-
 rum quidem trepidantium: Grecorum uero ad naues emerge-
 tum: et qualiter edutissimum in alpibus cacumen a graui
 do nymbo: quo obsitum erat loue purgante referatur: cunc-
 tiq; reiecti colles: conualles & prominentes montium uerti-
 ces patent: omnesq; a coelo deorsum liquidi etheris tractus
 nitet: taliter Grecorum animi renituerunt: ac paulisper rela-
 xati sunt: submoto hostili igne: intermissaq; persecutione atq;
 pugna: Neq; enim troani dato tergo a nauibus se proripiebant:
 sed aduersa adhuc fronte perstabant: nec nisi coacti submo-
 uebantur. Ibi sicut erant dispersi Grecorum principes: sui
 sibi quisq; hostem interimit: Sed omnium primus Patro-
 clus: qui protinus Arcilico se auertenti: Lancea foemur: con-
 fracto etiam osse: traiecit: & ipso ictu pronum moribundūq;
 prostrauit: Menelaus nudatum thoantis pectus: telo p̃ter

scutum inmisso percussit: hominemq; occidit: Meges Am-
phyclum infugam uersuz insequens iaculo est assecutus subter
poplitem infixo: ubi plurimum medularum hominum est:
discussisq; tibie neruis tenebre oculos Amphiclo clauferunt:
Duo Nestoris filii Antilochus & thrasimedes totidem Antiso-
dari filios suum quenq; obtruncarunt: nomina horum erat
Atyminus & maris uterq; uir egregius ac bellator diiq; Sar-
pedonis comite: quorum pater chymere indomito monstro
& multorum hominum peste cibos ministrauerat: Horum
fratrem Atyminum Anthilochus ita percussit: ut uterum &
Lancee cuspis perforaret: cuius in os collapsi uicem indigna-
tus frater accurrens & ante iacentem stans in interfectorem
telum librabat: Sed occupato Thrasimedes ictu nec frustra-
to brachium: ubi Lacerto committitur: quo minus telo percus-
sit: ossa contudit: medullasq; effudit: Quo uulnere Maris &
claudentibus oculos tenebris moribundus corruit: Ita duo
fratres a duobus fratribus simul interfecti sunt: simulq; ia-
centibus cadaueribus anime simul ad Herebum comi-
grarunt: Cleobulum in ipso tumultu implicatum Ajax Oi-
leus uiuum idest ante plagam irruens coepit: sed non tam
uicturum quippe receptum intima ceruice Aiace gladiu
sanguine suo calefaciens frigida morte solutus est: Penele-
us ac Lycon infestis Lanceis concurrentes: uterq; ictum non
in hostem fuderunt: sed inuentum effunderunt: Iterum stric-
tis gladiis concurrentes Lycon quidem ex huiusmodi galea
equinas iugas excussit: sed & gladium fregit: Peneleus uero
collum subter aurem gladio hausit: atq; ita amputauit: ut so-
la delabens caput cute penderet: statimq; secundo succum

bentibus curribus Lycon extintus est: Meriones fugienti Achamā
 ti iamamq; currum ascendenti celeritate pedum assecutus de
 xtrum humerum confixit: quo ictu ille: ut erat ascendens: ab
 ortis ad lumina tenebris e curru defluxit: atq; ut hunc auē
 sum Meriones sic Erymantem aduersum Idomeneum occidit
 directo in os telo: quo telo discussis dentibus: Laceratisq; ossib'
 subter cerebrum in contrariam partem transacto: Erymantes
 perhians os: perq; nares sanguinem spirans: sanguinantib'
 etiam oculis: sed ex mortifera nocte caligantibus: exanima
 tus est: et hi sunt quos e Troianis principes Græci interemerunt:
 atq; ut uocares natura Lupi ouium caprarumq; Græges pa
 storis uicordia Palantes in collibus nacti protinus inuadunt:
 sed agnos edosq; præcipue: quos inter miseræ matres querunt:
 atq; subter illas sese occultantes: trepidosq; inueniunt: rapi
 unt: Lamant: Sic Græci introianos ingruente perterritos Lym
 phatos ac fuge magis memores: q̄ uirtutis: & ut nubes ex oly
 po in coelum per dium æthera procedit: cum Iupiter pro celam
 mollitur: sic fuga fiebat a nauibus: clamorq; Troianorum re
 uertentium indecore: qua uenerant: Aiæx autem magnus in
 unum Hectorem infesto iaculo usq; ferrebatur: Ille ubi fortuna
 belli intellexit esse conuersam: ut erat rei bellicæ gnarus recto
 post tergum stulto aduersus tela tamen aliquandiu manse
 rat: dum necessitudines suas a periculo eriperet: postea co
 scenso curru sibi q̄ fuga consuluerat: relictis aliis: quos in
 altum depressa castrensis fossa exire uolentes: interclude
 bat: multos equi abructa prima temonis parte in fossa cu
 curribus relinquebant: qui cum effusi semel e manibus tento
 riisq; sunt: atq; dispersi perpetuo clamore: plenis uis levata

in altum: ac uolitante: quam ipsorum equi pedib' rotisq; reddebant puluerea nube: urbem uersus redire contendunt: Patroclo precipue intergis herente (Pessime enim in illos consultum & uolebat) et ubi maxime tumultuantes: confertosq; cernebat: illuc tendente: ac suos hortante ad insequendum & hostibus insultante: Ante quem multi illorum proni e rediis corruiebant: multæ selle currules cum stridore trahebantur: Equis Troianis quem effusissimo poterant cursu properantibus: ut non aliter terra perstreperet: q̃ cum Iupiter: aliquo autumnali die precipitem imbrem: quo omnia inundentur excitata & tempestate demittit: irascens in homines: qui contempta deorum religione uolentas Leges ad populum ferunt: ac ludicia de foro explodunt: Tunc enim in eorum agro ad hanc pluuiam omnia flumina plenis alueis fluunt: & ex montibus pluitimi cum insueto fragore torrentes: depressis humi uoraginibus clamoribusq; deuoluti cum foeda operum agrestium clade in mare excurrerunt: At Patroclus citatis equis transgressus fossam ad primos fugientium procurrat optans speransq; configere Hectorem: quem non adeptus (Nam eum fuga equorum abstulerat) Longius ipsos procedere primos inhibebat: ac retro in contrariam fugam ad castra propellebat: qui locus inter urbem fluuiumq; ad castra medius erat: ubi multos ex illis in fuga egressus obtruncabat: sumens eorumque in Grecos admiserant: supplicium: Quorum primus fuit Pronous: cui non tectum clypeo pectus Lancea confodit Linquenteq; eum animo cum ruina prostrauit: Secundo loco inuadit thestora Enopis filium: qui metu perterritus contractis manibus in sella sedebat derelictis habenis: huic ppius

stans dexteram malam cum dextera maxilla traiecit: Et quali-
 ter quis in prominente cote sedens e mari indigenum piscere ho-
 mo ad filium appenso exterius trahit: Sic ille e sella hominē
 ridicula specie protraxit: quem cum excussisset humi collap-
 sum uita defecit: Posthunc aggressus Erylaum mediam et
 cassidem ita percussit saxo: ut toto capite bifariam dispsō Ery-
 laus in ora concidens subito uitam efflaret: deincepsq; obtu-
 cat Erymantem: Amphoterum: Ephialtem: Tlepoleum: Da-
 mastoris filium: Ethium pyrrhem: Vpheum: Enippum: & poly-
 melum Argei filium: Hos cum uidisset prostratos Sarpedon
 (ut erant socii ac sui) conuersus ad alios: his eos uerbis est ad-
 hortatus: O dedecus Lycii nunc uos mihi celeres estis: Ego cer-
 te huic uiro occurram: ut intelligam: q̄ ualidus est: qui tan-
 tum calamitatis intulit Troianis: tantamq; de tam egregi-
 is sociis stragem fecit: Hec locutus in terram: ut erat armat⁹
 e curru desiliit: Quo conspecto Patroclus itidem ferit: amboq;
 cum clamore non aliter infesti concurrerunt: q̄ in edita petra
 totidem uultures stridulo clangore proeliantur: eos inspi-
 ens Iupiter misericordia tactus ad uxorem eandemq; soro-
 rem inquit: Heu me Iuno: En triste fatum Sarpedonem me-
 um uocat ad mortem sibi per Patroclum afferendam: Vnde
 in ancipiti sententia mutat animus: Vtrum cum luctuosa e-
 pugna subtractum reddam suę patrię suisq; ciuib⁹: An sub
 manibus patrocli defungi morte permittam: Cui Iuno grā-
 dib⁹ oculis ut Minerva celsis: seu Glaucis predita respo-
 dit: Augustissime Iupiter: quisnam tibi excidit ex ore sermo
 Mortalem ne tu aliquem ab ipsis continuo natalibus morti
 destinatum rursus uis a conditione mortalitatis eximere

Sed age ut libet: non tamen nos omnes coeteri dii tibi acq-
scesamus hoc autem tibi dixisse uoluerim: quod tu imis sensib?
manda: Si uiuum Sarpedonem ad penates remittere consi-
lium tibi est: illud quoq; necessario cogites: ne qui postea &
dii qui filios in hoc bello habent (Et hi multi sunt) uelint
& ipsi suos a morte subducere: ne alioquin grauius tibi ex
hac offensione tibi succenseant: q; si tibi cordi hic est: eiusq;
te patrem miseret finito hominem sub Patroclo honesta mor-
te defungi: deinde tamdiu defunctum ac super terram esse
donec te mittente in patriam Lyciam conportent: ubi fra-
tres: propinqui: necessarii ciues funeri iuxta persoluent: mo-
numentumq; cum titulis extruent: Hic enim suus est ho-
nos defunctorum: Sic Locute lunoni non refragatus deoru
atq; hominum pater cruentas stillas ab alto tanq; pluuiam
deiecit in honorem filii longe a patria apud Troie campos sibi
hostili manu ferroq; perituri: Illi igitur postq; alter in alterum
uadentes uicini fuerunt: Patroclus prior inclytum uirum
& spectatum Sarpedonis filium Thrasylidemum telo sub ex-
tremo uentre percussit: pariter & extinxit: Secundo loco &
Sarpedon Lanceam directam in patroclum non directe con-
torsit: sed pro hoste pedasi: qui erat tertius equus Rus hu-
merum fixit: quo letalem dolorem grauib; gemitibus &
quasi mugitibus testantem atq; in puluerem lapsu anim?
e uolauit e corpore: Eius ruina turbati reliqui equi: indi-
uersum abire coeperunt: stridente iam lugo habensq; ambo-
rum se implicantibus: Quod in pedimentum eximius Autu-
medon non differendum ratus ita expediuit: educto ense
insurgens iacentem Pedasum amputauit: atq; deinde

alii equi in locum reuersi: in officio fuerunt: Iterum ambo He-
 roes infestis telis infestioribus passibus: infestissimis animis
 se perueniunt Et Sarpedonis quidem telum sine ictu e manu
 prosiliit sinistrum hostis superuolans humerum: Sed non ita
 Patrocli: qui posterior telo emisso non modo ictu sed optato po-
 titus est: perforato Sarpedonis pectore precordiorum tenuis
 qua cor ubi sensus cingunt: est atq; Anima: eo uulnere sar-
 pedon ueluti quedam procera in montibus quercus: popul^{us}
 ue: aut pinus: quam fabricarine destinata ceciderunt: ante
 equos currumq; defluxit: et quantus erat in puluere iacuit
 puluerem ipsum cruentum moribundis manibus stringens
 ac lamentans: instar rugientis & ut magnanimus Taurus
 ualidusq;: dum ab orto armentum Leone trucidatur: sub
 illius dentibus gemit: Sic Lyciorum Rex sub patrocli fer-
 ro gemebat: Atq; ita Glaucum ex amicis amantissimam no-
 mine uocauit: atq; his uerbis allocutus est: Glaucum mi si nunq^{uam}
 bellator fuisti: si fortis strenuusq; es: nunc maxime sis oportet:
 nunc tibi pugne difficultas amica sit: primum undiq; con-
 tractos: undiq; Lyciorum duces exortare ad Sarpedonem p-
 tegendum: deinde cum illis immo ante omnes armis me pro-
 tegas: Aliter tibi dedecori semper infamieq; fuero ab hoste spo-
 liatus armis: a quo uita spoliatus sum: Age igitur impigre
 & te ipsum & omnem nostrorum manum ad Sarpedonis mo-
 tui propulsanda ignominiam excita: Hec Locutus termin^{us}
 uite oculos naresq; occupat: ad quem Patroclus adueniens
 calcem pectori iniecit & illinc spiritum pariter & spiculum
 eruit: Eiusdem equos utriusq; domini morte destitutos ac
 terribitos grauioremq; anhelatum efflantes & in fugam paratos

aggressi Myrmidones ibi retinuerunt: Glaucum uero uehement
coepit dolor animi atq; confusio: q; opem illi & quidem rogatus
ac tantopere rogatus ferre non posset: obuulnus: quod in bra
chio apud murum castrorum manu teucris fuerat: passus: quod
preminia uexatione fouebat constringens altera manu: Itaq; ad
apollinem hunc in modum precatationis uerba concepit: Apollo
princeps ut aliquando in Lycia: ita ex hoc loco (vndiq; enim mi
sereris: qualis ego nunc sum: exaudire potes) me audias an
xium pro Sarpedone prestantissimo uiro Iouisq; filio: quem nihil
pater ipse: neq; uiuum a morte neq; mortuum a contumelia de
fendit Tu tamen da mihi: ut a defuncto saltem hoc dedecus
propulsem: quod per acerbissimos uulneris cruciatus facere ne
queo: manu non modo pugnae: sed etiam retinende haste non
satis idonea: toto etiam lacerto ingrauescente profluvio san
guinis nesciente restingui: Quare princeps Apollo mitiga mi
hi dolores: sana plagam: suggere uires: ut conuocatos Lycios
circa Sarpedonis corpus ad pugnam ad hortari possim: &
in primis ipse pugnare: Huius preces exaudiens Apollo: extem
plo sanguinem statuit: dolores sedauit: et uim animo iniecit
¶ Tunc Glaucius ubi certa fide cognouit sua statim ab Apolline
auditas preces: tacito secum gaudio affectus primum Lycior
principes adiit: cogit: hortatur: ad cadauer Sarpedonis pro
tegendum: Deinde maioribus rapidisq; passibus ad Troianos
principes ire contendit Polydamantem: Agenorem: Eneam &
Hectorem: Quos cum propius Adisset: Ita allocutus est: Hec
tor plane te coepit obliuio auxiliatorum principum: qui re
licto natali solo dulcissimisq; pignoribus: intam longinqua
militiam tua causa uenerunt: immo tua causa occumbunt:

quibus nec uiuis nec defunctis tibi cure est auxilium ferre
 Iacet Sarpedon a Patroclo in pugna interfectus. Ille Sarpedon
 princeps qui Lyciam et iustitia & armis tutabatur: Sed vos
 amici subicientes animo pudorem: queso adeste homini: ne Mur-
 mydones cadauer armis exuant: neue in ultionem suorum
 quos ad naues occidimus (quæ magna copia est) indigna e-
 dant intanto uiro exempla: Ad hunc nuntium: Troianos no-
 uis & supra quem dici potest Luctus inuasit: amisso Viro: qui
 etsi alienigena tamen Troiane ciuitatis presidium erat: tum
 propter multas militum copias: quas duxerat: tum propter
 excellentem eius in bello singularem uirtutem: Itaq; acri omnes
 animo in Grecos recta ire contendunt: Hectore duce: Cui mos
 Sarpedonis precipue dolebat: E diuerso Patroclus Danaos
 ad impigre occurrendum excitabat: et inprimis ambos Aia-
 ces sua etiam sponte pronos ita allocutus est: Aiaces nunc
 uos iuuat pugnare: nunc uobis similes este: qui prestantis-
 simi fuistis: nunc autem & coeteris & uobis ipsis este pstan-
 tiores: En Sarpedon iacet ille: qui primus castrorum proruit
 murum: Capiamus itaq; cadauer: ut spoliemus: edamusq; in eo
 pessima exempla: interempto adhuc aliquos sociorum suppeti-
 as illi ferentium Hec Patroclus: Illi autem in quod admone-
 bantur perse iam facere ardebant: Igitur ubi utrinq; hinc Ly-
 ciorum Troianorumq; Illinc Murmydonum atq; Achiuoru
 instructe phalanges sunt: cum horrenda hominum uocife-
 ratione: fremituq; armorum concursus est ad Sarpedonis
 corpus: Iupiter uero ut circa cadauer carissimi filii pugna
 multa erumna ac clade nobilis existeret: feralem effudit
 pugnantibus noctem: Ibi Troiani priores hostem reiecerunt:

occiso quodam non e postremis Murmydonum: cui nomen f
erat Epegeo dii Agadei filio: qui Budei frequenti sane oppi
do regnauerat: sed perpetrata cede & erat consobrinus nec
is malus uir: quem occidit) ad Peleum ac Thetidem famu
latum habuit: et ab eisdem postea comes Achilles filii mis
sus ad bellum Troianum & nunc ad cadauer manum ad
mouenti: Hector mediam cassidem ita percussit saxo: ut toto
corpore bifariam disparso Epegeus in ora concidens subito
interierit: Cuius obitum amici tui patrocle ac socii tu grauer
ferens ad primos processisti pugnatores impetumq; aduersos
Lycios Troianosq; fecisti: instar pernecis accipitris: qui terrore
ferens secum inuolucres: que colii ac Plex dicuntur: in uadit
atq; ibi tu item saxo ita percussisti ceruicem Achelai Ithime
no geniti: ut neruos quoq; rescinderes: Tunc Troianorum
prima acies: cumq; huius ipse quoq; Hector propellentibus
tantum retro fugiendo cessit: quantum quis aut incertami
ne iaculandi aut in bello amentatam hastam quantamcuq;
ui iniaculari potest: transcurso hoc spatio princeps Glauc
eorum: qui modo terga uerterant primus pectora conuertit
sentiens ab inherenti humeris hoste se premi: Is erat magna
nimus Bathicleus chalconis filius Thellade Lares habens i
ter omnes Murmydonas opibusq; copiis facile princeps: hunc
Glaucus repente conuersus medium pectus telo confixit: hoc
ictu cum sonitu ille collapsus magno mortis sue (Erat enim
uir egregius) Grecol quidem dolore: Troianos autem gaudi
dio affectit: quo magis troiani confecti cadauer Bathiceï cir
cumstant: Greci quoq; ne ipsi uirtutis immemores gradu
promouent: Ibi Meriones Troianum quendam occidit aio

uiribusq; insignem nomine Laogonum filium Onetoris. qui
 in monte Ideo erat flamen Dialis & tanq̃ deus quidam cele-
 brabatur a populo. occidit autem protinus confixo iaculo
 in loco qui secundum aurem ac malam est. Aeneas autem
 Merionem ipsum sub tegmine clypei procedentem confides
 excipere posse. iaculo iaculum iecit. quod ille ex aduerso in-
 tutus corpore in prouum submisso deuittauit. ita casso istu
 telum preteriens hostem priore sui parte cum ferro humi de-
 fixa immobile stetit. superiore uero ex impetu ipso contre-
 mui. Ea de re indignatus Aeneas. Tamen ad hostem inq̃t
 Meriones si te contigisset telum quod iuravi. q̃tumlibet stre-
 nuus sis ab ista te strenuitate imperpetuum compescuisset.
 Cui respondens Meriones Aenea inquit arduum tibi fuerit
 etsi bellator fortis preualidusq; es quicumq; mortales tibi oc-
 currerint in acie. eos omnes tua robusta dextra extinguere &
 ut talis sis. qualis es. et ob hoc tibi placeas. tamen cum sis
 & ipse mortalis (mibi crede) si te medium iaculo nanciscar.
 confestim mihi gloriam. Diti animam tribues. Hec Meriones
 quem castigans Patroclus. Quid ista inquit mi Meriones al-
 tricaris. Haec minime te decet hec hominem eximium. nec di-
 cere attinet. An te probra ingerente sibi Troiani a cadauere
 submouebuntur. nisi prius eorum aliquem straueris. Moni-
 mentum proelii in manibus est. consilii in uerbis. Eapp̃ nō
 loquacitate nunc opus est. sed pugnacitate. Hec locutus ipse
 processit. Merionesq; secutus est. deo cuidam uterq; similis
 qualis autem ex istis? Calonum aliorumue materis cesori
 in confragoso montis dorso redditur longe resonans strepi-
 tus. talis e campestro illo certaminis loco tunc reddebat^{ae}

ex ictibus ensium Lancearumq; scuta uel alia arma ferientium: ut nemo iam: quous solers: dium Sarpedonem posset agnoscere: Ita prorsus a uertice ad extremos pedes aggestu cruoris: telorum: pulueris obsitus erat circa quem non aliter et hi & illi incumbabant pugne: quam musce subuernum tempus ad calas: cum circumfusa plenis Lacte mulctris saturant: uoracitate: A quo spectaculo Iupiter nusquam deflectebat oculos: sed defisso semper obtutu atrocitatem pugne considerabat: Multum secum animo ac per multum reputans de nece Patrocli num prestaret eum illinc supra Sarpedonem in ipso ardore certaminis ab Hectore uita armisq; spoliari: an certamen maiori quoq; strage cumulati: Tandem hoc ei antiquius uisum est: ut Patroclus troianos urbem uersus Hectoremq; repelleret: cum magna hostium cede: Itaq; Hectori ante omnes timidam fugę sententiam iniecit: Is intellecto Iouis imperio & ipse conscendit currum: infugamq; conuertit & idem alios facere iubet: quod & fecerunt: Adeo ut Lycii quidem sibi prestandum esse putauerunt territi omnes cum regem suum uiderunt tanta coaceruatam strage hominum: qui super illum Ioue ardorem pugne accendente ceciderant: post suorum fugam hostes Sarpedonem spoliant: insigni armatura: Eam Patroclus ad tentoria ferendam sociis dedit: Tunc Iupiter ad Apollinem inquit Age nunc care Apollo: Ito ad Sarpedonis cadauer: & primum concretum uulnerum cruorem abstergito: deinde procul sane illinc absportatum fluuiali aqua abluito: cum Ambrosia inungito: tum in mortales uestes induito: Postremo remittito relegato hoc officio fratribus geminis sopori & læto celeribus designatoribus: qui confestim ferant in patriam Lyciam: atq;

inceleberrima ciuitate constituent: ibi fratres: propinqui: ne-
 cessarii: ciues funeri iusta persoluent: monumentumq; cum ti-
 tulus extruent: hic enim suus est honos defunctorum. Sic lo-
 cuto: patri Apollon obtemperans ab Ideis montibus ad Locum
 asperrime pugne delatus protinus Sarpedonis cadauer e co-
 gerie telorum extractum ac procul sanè illinc asportatum
 fluuiali aqua abstergit: Ambrosia inunxit: immortales uestes
 induit: ac remisit relegato hoc munere fratribus geminis so-
 pori ac Loeto celeritibus designatoribus: qui confestim in
 patria Lycia atq; inceleberrima ciuitate statuerunt: Interea
 patroclus cum coeteris equitibus: tum suo Autumedonte +
 iusso dare habenas Lycios ac Troianos insequi pergit: Demes
 qui amici precepta non audiit: quod si fecisset: infelicem exi-
 tum subter fugerat: Sed scilicet Dei mens: quam hominis pre-
 ualet: Iupiter enim illius cordi iniecit ut eo intenderet ani-
 mum: quod insuam perniciem recideret: Ibi quem primum aut
 quem postremum Patrocle morti dedisti: cum te q; admōtem
 dii uocarent: Primum adrestum morti dedisti: Secundum
 Autonoum: Tertium Echechum: Quartum Perimum mege fi-
 lium: Quintum Epistorem: Sextum Menalypum: Septimum
 Elasum: Octauum Mulium: Nonum Philarcem: his occisis cœ-
 teri nihil q̄ defuga cogitabant: usq; adeo ut nisi Phœbus A-
 pollon in excelsa stetisset turri: Græci sub Patrocli manibus
 (is enim preibat hostem cedens) fuerant augustam Troiam
 ipso uictorie cursu euersuri: Ille enim deus patroclum de-
 structum: Troianos conseruatos uolens: ter in Latus mari ua-
 dentem Patroclum totiens splendenti parma diuinis manib'
 obiecta repulit. Quarto cum idem demoni similis insiliret

tunc cum trucibus minus Apollon Affatus est: Concede huic
patrocle: quoniam tibi fatale non est urbem hanc tuo Mar-
te subuerti nec tuo tantum: sed ne Achillis quidem: qui
multo prestantior: Hec Apollon: cuius indignationem sibi
deuitandam patroclus existimans Longe illinc retro con-
cessit: Hector autem inhibita ad portam sceam fuga stabat
incertus consilii Vtrum in medio pugnantium globo dimi-
caret: an copias suas subire muros adigeret: Ita hesitanti &
Apollon astitit sub imagine Asii uiribus atq; etate floren-
ti: qui erat hecubę frater: Dyamantis filius: Lares habens &
ad fluenta sangarii frigiam: interfluentis: Huic similis &
Apollo ad Hectorem inquit: Hector quid ita cessas a pug-
do: quod nequaquam est ex tua uel utilitate uel dignitate:
vtinam quanto te uiribus inferior sum: forem tanto superi-
or: Nam primo quoq; tempore esses luctuoso hoc bello perfuc-
tus: sed Age intende in patroclum equos: si forte tibi tribuat
hanc Apollo palmam: ut eum occidas: Hec Apollon affatus
Hectore cebrioni fratri iubente flagellare equos: ut in hoste
ire contenderent: aciem subiit: miserumq; tumultum Gre-
cis intulit cum Troianorum & Hectoris gloria: ipse uero
Hector iussu fratre cebrione in aciem atq; in Patroclum rec-
ta equos agere: coeteros grecos omittit: Hoc conspecto ille in
uicem desiliit curru: transfatoq; in leuam telo dextra cor-
ripit marmoreum iuste magnitudinis saxum: quod com-
mode manu posset amplecti: aduocatisq; uiribus: cum cito
fuisset hosti uicinus: saxum excutit: quo non frustra excus-
so frontem cebrionis equorum frena moderantis ita percussit
ut non exterior galea: neq; interius sincipitis os sustineret:

afflictisq; superciliis duo Lamina ante pedes in puluerem
 defluerunt: Tum ipse oculos suos subsequens fugiente cor-
 pus anima e curru decidit in caput ludicro more natanti-
 um In quem cauillas patroclus: O factum male inquit: q̄
 agilis hic uir: qui tam strenue saltat: Profecto si quando in
 mari deprehensus esset temporis inportunitate: poterat pre-
 cipitato denaui corporis urmandis ostreis bonam partem
 alere sotorum: cum in plano tam agiliter decurru desiliat.
 Nimirum et ex Troianis sunt: qui strenue saltant: Sic ca-
 uillatus in mortuum tendit instar Leonis: qui dum seuit insta-
 lantes oues: accepta in pectore plaga suapte ferocitate occum-
 bit: E diuerso autem Hector e curru desiliit illi occursum
 ut quales duo Leones cum natura atq; etate magnanimi:
 tum presenti fame seuiore circa interempti cerui corpori
 montano dorso proeliantur: Tales hi duo prestantissimi belli
 principes circa Cebrionem concurrentes mutuum exitum
 inferre niterentur: Et Hector quidem cadauer arripiens ca-
 pite quoquo modo uendicare laborabat: Patroclus autem
 e diuerso raptum pede retinere coeteris Grecis acerrimam
 pugnam conserentibus: Et ut Euro ac Notus: cum inter am-
 bos exorta seditio est certantibus uter in aduersum inflec-
 tat montuosam syluam: fagus: ornus: escalis confragosam per-
 petuus sed alternus quidem sonus auditur: q; stridunt ra-
 mi: crepitant arbores: Si que franguntur: foliisq; ramos ue-
 stiant: ad arbitrium uentorum per uices indiuerſa uolita-
 tib;: Sic ambe partes in mutam perniciem incitabantur
 audiores inferende pestis: q̄ cautiore deuitande: multis
 inuicem Lanceis inhostilia membra: penetrantibus: multis

sagittis mutuo inuolantibus: multis saxis et his per magnis sca-
ta quatientibus: Ipso Cebrione cuius de corpore certabatur: lacen-
te in medio: ut grandibus membris: ita per puluerem resolutis
sine ullo iam sensu solite aurigationis: Cum ergo sol medio caelo
teneret cursum: tum maxime missilia ex utrorumque manibus
emicabant: permultiq; utroq; de exercitu cadebant: Inclinate
autem se eodem sydere: tunc supra modum uires inualuere Gre-
corum: Hinc cebrionem e mediis telis atq; e tumultuosa accla-
matione troianorum pertranserunt: At Patroclus ter in Troia-
nos animum: quo eos pessime oderat: truci uociferatione signifi-
cans: atq; ipsi Marti similis irruit: totiensq; nouenos homines
luce uiduauit: Quarto autem cum nemoni par irruisset (Et n-
iam tuus Patrocle apparebat interitus) Apollo occurrit sane
terribilis: sed ne humani illum: oculi possent inter acies agen-
tem dignoscere: multo aere opertus: atq; ita in ipso fremitu tu-
multuq; bellantium stans a tergo terga ipsa percussit: obliqua-
q; manu Latos hominis humeros retro conuertit: conuerso tru-
culentis oculis galeam de capite discutit: qua inhumum cu-
tinu delata: ad pedes equorum equine cristarum come-
puluere ac cruore foedate sunt: Res quam antea fas non fue-
rat contigisse: cum hec galea illud diuini hominis caput fron-
temq; protegeret: Cuius nunc gestande dignitatem Iupiter Hec-
tori dedit: & ipsi iam morti uicino: post discussam galeam telu
quod ille manu tenebat: magnum: crassum: Graue: et perinde
ferro prefixum: in manu Apollo omne comminuit: Dehinc Lori-
cam soluit: que una cum clypeo pedum tenuis demisso exhu-
meris defluxerunt: Stetit igitur ad hanc offensionem Patrocl'
attonitus & mente pariter ac membris captus: cum Ecce +

Euphorbus Panthi filius uel iaculatione: uel cursu: uel equitandi
peritia inter equales eminentissimus: si quidem aliquando pre-
uectus curru uiginti uiros ex eorum curribus deturbarat: a-
deo rei militaris erat peritus: Is nunc tibi Patrocle primus a-
tergo ueniens medios humeros cominus telo confixit: sed haud
quaquam protinus letale uulnus infixit: Iterumq; reuulso
quod coniecerat: telo refugit: globoq; se in miscuit: non Ausus ut
inermem in pugna expectare: At ille & diuina & humana pla-
ga afflictus: ut mortem deuaret: ad socios se recipiebat: que
Hector conspiciens & saucium & recedentem: propius apud
ipsas cateruas adiit: extremumq; illius latus ita Lancea per-
cussit: ut ferrum e contraria parte existeret: quo uulnere Patro-
clus cum magnatum sotorum moestitia: tum corporis sui rui-
na prostratus est: quasi ualentissimus quidam Aper a Leone
mactatus: nam ut aliquando in arduis Iugis se ferre: cum ad
forticulum forte conueniunt: utraq; superbi spiritus: utraq; si-
tibunda: utraq; prior bibere uolens deuere potandi rixantur:
tandem leo ui ac uirtute superior aprum multis suspiriis uul-
neribusq; fatigatum necat: Sic eximius Hector eximium Pa-
troclum tot hominum interfectorem occidit: Eiq; iacenti insul-
tans gloriose ait Patrocle minabaris euertere oppidum meū:
perdere oppidanos: foemineum sexum incaptiuitatem abdu-
cere: primum ad naues: deinde nauibus ad patriam tuam de-
mens in earum conspectu & equi mei rapidis pedibus atq; au-
dis pugnam inuadunt: Et ego ex omni pute fortium troiano-
rum fortissime pugno: qui ab eis exitialem diem propulso: in-
teq; conuerto: Nam hoc in loco uultures te atq; alie infauste &
alites depascentur: Miser: cui nihil opis Achilles tuus: cum

tam sit strenuus: tulit: qui plurimis uerbis proficiscenti tibi
preceperat: caue Patrocle ne prius huc ad me redeas: q̃ illū
homicidę Hectoris thoracem ferro tuo confossum sanguine suo
perfondas: Hoc Linquente iam animo Patroclus: Tu uero nu-
nc magnopere gloriaris Hector: quasi iusta uictoria sit mei
occisi: & non eam Iupiter tibi atq; Apollo tribuerint: Ipsi eni-
quod facile eis fuit: me morte mulctarunt: ipsi: qui detraxe-
runt ab humeris meis arma: primum aduerso Ioue ac tristi
fato Apollo me occidit: deinde ex hominibus Euphorbus: ter-
tius tu accessisti: qualis si mihi in acie occurrissent uiginti: ui-
ginti meo telo occidissent: coeterum tibi hoc dictum uelim: qđ
in Pectus tuum dimitte: nec diu tu eris superstes: Ita tuus in-
teritus adueniat: & atra dies tibi impendet sub inuicti Achil-
lis obeunda manibus: Hęc memorantem mors inuasit: &
anima fugit complorans illum ætatis florem: illud robur
a se relinquit: atq; ita ad infernum concessit: quem sic de-
fundum Hector tamen allocutus est: Patrocle quem mihi nu-
nc maturum uaticinarius obitum: quis compertum habeat:
quin ipse quoq; Achilles: & si thetidis proles est: meo telo p-
cussus ut nunc tu: spiritum reddat: Hoc ubi dixit: calcem
cadaueri incussit: Lanceam dum educere nititur: corpus qđ
cum Lancea Leuaui: quod cum exortiens deiecisset: humi
supinum statim cum eadem: quam euulserat Lancea: In Au-
tumedontem pergit & ipsum ferendi cupidus: At illum i-
mortalium fuga equorum abstulerat: Quos equos Peleo dū
immortales donauerant: Egregium haud dubie munus:
I L I A D O S L I B E R D E C I M V S
S E P T I M V S E X P L I C I T

ILIA DOS LIBER DECIMVS OC
TAVVS FOELICITER INCIPIT

ON AVTEM FORTE
Menelaum Patrocli in pugna a
Troianis interfecti casus latuit
qui per medios bellatores fulgen-
tibus armis irrumpens pro eo pu-
gnabat quemadmodum mater
querula pro uitula: quam primū
peperit: ferebat autem & lanceam
& clypeum: in eius exitum para-

tus: quicumq; contra se uenerit: Non tamen strenuus Panthi
filius patrocli casum neglexit: presto namq; affuit his uerbis
Menelaum allocutus: Menelae nobilis populorum princeps
concede hinc: mitte exanimum: et sanguine aspersa spolia mi-
hi relinque: Si quidem nemo me prior troianorum et fortium
commilitonum Patroclum in confertissima pugna uulnerauit:
Sine igitur ut pulchram ad Troianos referam gloriam: ne
ego te petam: & caram tibi animam auferam: His per quem in-
dignatus Menelaus: Iupiter inquit pater: haud equum est
cuiq; superbe gloriari: Neq; enim pardi tanta uis: neq; Leonis
neq; perniciosi Apri: cui maximus inpectore furor est: et propt
robur toruitas: q̄tum panthi filii: haste peritua se iactat: neq;
uiribus & iuuentę flore superbus equorum domitor: uti no-
uit: qui mecum congressus exprobrauit: et ut ignauum inter
Danaos arguit: sed non arbitror pedibus suis reuersum cara-
cum uxore & amantissimis liberis loetaturum: Ita ego tuas
nunc uires retundam: si mecum forte congregieris: Verum

te hinc abeas: & in globum redeas moneo: neq; me prouoces
anteq; te ulciscar. Malefacta etiam ignauus nouit. Sic ait
non tamen ille persuasus: nunc ego fratrem meum inquit
Menelae abste interemptum ulciscar. Iactabundus contona-
rio. Viduam uxorez intra nouum thalamum in maximo Luc-
tu et moerore eius filios reliquisti. Essem sane solatio miseris:
si caput tuum in arma ferrem inq; Panthi et Diue frontibus
manibus deponerem: sed non inlongum hec uerba sine pugna
sine uiribus: sine metu deducantur. Simul Hec dicens solidv
clypeam: percussit: in quo ferri acies incuruata est. Tum Me-
nelaus precatus est: Iouem patrem in eum delatum inui-
stomachum transfixit: A uixit autem uulnus ipse suis uiri-
bus fretus: Nam ex alia parte per mollem ceruicem mucro
eualit: Insonuit ipse cadens Euphorbus: insonuerunt et ar-
ma sanguine Labefacti capilli gratiarum similes auro et ar-
gento ornati: Qualiter autem pulcherrimum oliue ramu
Libero in campo colit agricola: ubi Limpida et longe fulges
aqua scaturit: in eam omnium uentorum flatus spirant: &
albis floribus uestitur: q; si repente uehementiore uento agi-
tatur deiectis bacchis tota operitur terra: Talem Panthi fi-
lium strenuum Euphorbum exanimem pulcherrimis Me-
nelaus armis spoliabat: Et quemadmodum Leo in monti-
bus nutritus uiribus filius pascente armento letissime pri-
mum bouis ualidis dentibus ceruicem in uadit: inde et
sanguinem et uiscera lamans pascitur. Vndiq; autem et ca-
nes et pastores clamoribus concursant: non tamen congre-
di ausi palido metu detinentur: Sic nemo Troianorum cu
Menelao manum conserere audebat: Abstulisset ergo Eu-

phorbi arma: et quidem perfacile: nisi ei Apollo inuidisset: q̄
 Marti similem Hectorem in mente Ciconum ducis faciem
 transfiguratus his uerbis admonuit: Tu nunc Hector Achil-
 lis equos prosequi non cessas: difficiles capti sunt: neq; do-
 mitores mortales: neq; alium q̄ Achillem inmortali matre
 progenitum uestorem recipiunt: Interim strenuus Atrei fili⁹
 Menelaus pro Patroclo decernens optimum Troianorum in-
 teremit Panchi filium Euphorbum: eumq; a belli cura absol-
 uit: Sic factus iterum deus incertamina mortalium descen-
 debat: Tum Hector graui moerore affectus mente turbata
 circumspexit acies: mox et arma pulcherrima & humi iace-
 tem agnouit: Fluebat per riuulos cruor: accurrit: q̄ primum
 inconfertissimum globum: armis fulgentibus: clara uoce pro-
 clamans inextinguibili flamme similis: Neq; Latuit Menela-
 um: qui animo perturbatus Hei mihi inquit: si optima ar-
 ma & patroclum hic mei honoris gratia relinquo interempt⁹
 Vereor enim hinc ne quispiam grecorum qui me solum cū
 Hectore et Troianis pugnam detrectare uiderit: me argu-
 at: inde ne unum me plures circumueniant timeo: Hectō
 hominum Troianorum caterua stipatus aduentat: Sed
 quid hec mihi dilecta loqueris anima: nam cum quispiā
 diuino uiro et adeo honorato congrredi audet: magnum &
 sepenumero accipit detrimentum: Nemo igitur Grecorū
 me Hectori cedentem arguet: quoniam adeo pugnat: q̄ si &
 forte Aiacem conuenirem: ambo reuersi etiam contra ipsum
 deum pugnam instauraremus: si quo pacto ad Achillem a-
 mici corpus referre possemus: quippe & si malum: tamen
 satius esset: dum hæc mente uolueret Menelaus: interea

cum Troiano Hector presto affuit ille relicto cadauere pede
rettulit subide respiciens more Leonis quem canes & pasto-
res a stabulo astis et clamoribus abigunt: cuius generosus
animus ab aula inuitus discedit: haud aliter Menelaus
cum a Patroclo in amicum globum se recepisset conuersus
undiq; Aiace magnum thelamonis filium oculis reqre-
bat: Eum ergo a sinistris socios hortantem & hostem propel-
lentem uidit: Siquidem magnam eis formidinem Apol-
lo incusserat: Hunc cursu assecutus Menelaus: Ajax inq; t
arcem festinemus: ut exanimem Patroclum uendicemus:
cumq; Licet et armis & uita spoliatum ad Achillem refera-
mus: Armis enim Hector potitus est: His uerbis Ajax ani-
mo turbatus continuo perconfertissimos pugnatores eua-
sit ipse et Menelaus: iam Hector Patroclum armis pul-
cherrimis spoliatum trahebat: ut capite amputato truncu
canibus proiceret deuorandum: cum Ajax clypeo tectus
ignis instar astitit: quo uiso Hector suorum se globo comi-
scuit: et ascenso curru armorum spolia Troiano in urbem
ferenda tradebat: Id magnam sibi gloriam fore ratus: Tum
Ajax Patroclum lato clypeo operiens stetit & sicut Leo pro-
catulis: quibus insylua comitatus obuiam sibi uenatores
uidens uiribus toruus supercilium uellit: ut oculos con-
tegat: Ita hinc Ajax pro Patroclo: Inde Menelaus magnus
sub pectore dolorem premens decernere: Tum Glaucus &
Hyppolochi filius Lyciorum optimus: Hectorem torue sub
aspiciens graui oratione perturbauit: Hector inueniens pul-
cherrime: in pugna longe es inferior: falso sane laudaris
ut strenuus: cum fugias: Age quo pacto Ilium & Ilii popu-

168
Lum solus defendes. Nemo enim Lyciorum cum Grecis congre-
ditur: cum gratia habeatur nulla: qui pro ciuitate continuum
cum hostibus bellum gerunt: Quonam pacto uiribus inferiorem
eripies e manibus hostium timide cum Sarpedonem: et amicis-
simum tibi & socium auibus Laniandum & prede relinqueris
cuius uita & ciuitati et tibi magno usui erat: tu uero ne ca-
nes quidem abigere ab eo uoluisti. Icarco siquis mihi nunc Ly-
ciorum crederet: patria omnes repetita: Troianam ad mani-
festum relinqueremus excidium: nam si troiani intrepide ali-
quid auderent: ut assolent: qui pro patria pugnant: q̄ primū
Patroclum illum transissemus: quod si contigisset: mox Greci
pulchra Sarpedonis arma nobis reddidissent: cum tanti uiri
et grecorum optimi: et comites et amici belligerando cecide-
runt: Tu autem magnanimi Aiace Aspectum non sustinuisti
cum e regione pugnantem uideres: neq; recta cum eo congre-
di ausus es: quandoquidem est: q̄ tu fortior. Hunc torto uultu
intuitus Hector Glaucē inquit: quid tandem talis tam super-
be loqueris? profecto amice ego te precoeteris foecundē Ly-
cie incolis sapere arbitror: uerum de te nunc conqueror ma-
iorem in modum tali me animo insimulasse: q̄ magnum &
Aiace ferre minime possem: non ego certamen neq; equorum
strepitum detrectaui: uerum Iouis quem uiri consilio semper
potitus est: Is nanq; et potentem proterret uirum uirum: uic-
toriam facile aufert: Nonnunq̄ et ipse compellit ad pugna-
sed age amice ad sis oro: et qualem me geram prospice: An
semper timidus sim: ut predicas: An danaorum acerrimum ne
mortuum Patroclum sibi uendicet: inpediam: Simul hic fat'
clara uoce ad Troianos conuersas: O Troiani inquit lyciūq;

et Dardani bellatores uiri sitis: amici recordamini bellice uirtutis: ut opera uestra fortissimi Achilles optimis armis induat: quæ interempto Patroclo abstulimus: Sic clamans properat Gloriosus Hector e sanguinea pugna & celeri cursu nondum Longe profectos comites Ilium gloriosa Achilles arma auferre iussos assequitur: Eminus itaq; a tristi pugna mutatis Armis sua sacrum Ilium deferenda mandauit: et in mortalia Achilles induit: quæ dii superi Peleo Patri: dilecto ipse filio senex tradiderat: qui tamen in patriis armis non consenuit: Hectorem igitur ut procul diuini Achilles armis munitum despexit Iupiter concutiens caput Hec secum O miser: neq; enim nunc de morte cogitas: quæ iam aduentat: tu immortalia arma induerit: uiri fortissimi: quem alii tremunt cuius tu comitem & benignum & fortem interemisti: Arma autem nulla moderatione accepisti et humeris deripuisti: Verum nunc tibi magnas uires armorum premium prestabo quoniam nunq; e proelio pedem turpiter retulisti et excipis gloriosa Achilles arma uxor: Andromacha Dixit et Ceruleis supercalis annuit Iupiter: aptauitq; Hectori arma: Mâs terribilis atq; inuictus dux ei impugnam fuit: Hi uires Hectori immensas prestiterunt: sed ad commilitones reuersus & clariori uoce et coruscis armis perq; similis magnanimo Achilles uidebatur: Tum singulos hortatus Mesthelem: Glaucum: Medonta: Orsilochem: Asceropeum: Disenora: Hyppotoem: Phorcum: Cromium: et Eanomon: uatem hos inq; hortatus: Audite inquit innumere gentes: et commilitones mei non enim q; tante indigeam multitudinis a patriis sedibus uestrum singulos exciui: sed ut mecum Troianas muros &

et paruos Liberos alacres a bellicosis Achiuīs uendicetis: quod cum uidero munera uobis & uictum constituam: Hoc pacto singulorum alacritatem & animos excitabo: quarum qui recta cum hoste conflixerit: uel occidat pulchre: uel uincat: hec belli uirtus est: qui uero Patroclum quous mortuum in Troianorum rediget potestatem: ceditq; ei Aiax: dimidiata ipse spolia: ego reliquum recipiam: propterea non minore q̄ ego gloria afficietur: Hac Hectoris orōne: Troiani confici recta in Danaos infestis telis inpetum fecerunt: spe bona confirmati posse se Aiaci Thelamonio ui Patroclum auferre: Stulti sane multi enim illic Aiakis ense ceciderunt: Qui tunc Menelaus allocutus Generose inquit Amice: minime ex hac pugna spero nos incolumes redituros nec tam exanimi Patroclo q̄ fortasse a troianis canibus et alitibus exedetur: q̄ mihi tibiq; timeo: ne qua calamitate afficiamur: inimica enim nebula omnia operit: En nobis Hector graue exitum: age optimos grecorum huc aduoca: Siquis audierit: Paruit dicto Menelaus et clare pro clamans: o grecorum inquit Amicissimi duces et principes: qui apud Atridas Agamemnonem et Menelaum publice uisitatis et singuli populū in patris ex loue. n. honor et gloria prouenit neq; enim facile singulos ducum uidere intanto proelii tumultu Licet uestrum inq̄ quisq; huc ulto properet: Sibiq; dedecori reputet: Si Patroclus troianis canibus ludificetur: Hec clamantem continuo Audiuit Oileus Aiax et primus accurrit: Inde Idomeneus Idomeneum secutus est: Meriones Marti similis: aliiq; quorum nomina quis comprehenderit: Hiarchi uox proelium instaurauerunt: Verum Troiani priores duce Hectore subiti conflixe-

runt: et quali in obuium flumen fragore magnus irati maris
fluctus desertur: & summa Littora estuante mari roboant
tanto illi clamore inuasertunt: Græci autem unanimes Pa-
troclum circumstiterunt suisq; clypeis protegere: quos densis te-
nebris offudit Iupiter: Neq; enim Patroclum uiuente ode-
rat: ut puta Achillis comitem: Oderat autem q; troianis ca-
nibus præde relinqueretur: Hac gratia in auxilium socios
exciuit: Priores autem Troiani irruerunt: Inde relicto Patro-
clo nullo: q;uis cedis Audi interempto pedem referebant: pa-
rum tamen abfuit: quin exanimem uendicarent: et infuga
achiui uerterentur: nisi non parum aiæx perturbasset troia-
nos: qui et specie et uiribus præter fortissimum Achillem cæ-
teris præstabat Græcis: Irrupit autem in prima acie apro si-
milis: qui in montibus canes inuasisset et ualidos et Labo-
riosos facile inter densa sylvarum dissipat: Talis clari Thela-
monis filius Aiæx facile per Troianos euasit: qui Patroclum
circumstabant intenti: ut eo in urbem protracto: gloriam
suorum propagarent: Tum nobilis Lethi Pelasgi filius Hyp-
poteus clypei Loro patrocli Pede perforatis neruis alligato
perconfertissimam pugnam trahere Hectori & Troianis
gratificaturus At sibi exitio fuit: quo nemo q;uis cupidus
eripere potuit: Eum namq; Thelamonis filius per globum in-
sectatus in maxilla per galeam crinibus equinis cristata
et graui ictu diuisam uulnerauit: Tum cerebrum cruore per-
fusus per hastam exuulnere decurrit: Ita amissis uiribus
Patrocli pes eius manibus elapsus procubuit: Ipse quoq; su-
per eo infaciem concidit a Larissa patria procul: neq; aman-
tissimis parentibus educationis præmia exoluit: cum breui

uita frueretur: Magnanimi Aiakis interimeretur: Hector
 autem iterum in Aiace[m] hastam iaculatus est: quam il-
 le e regione in se deferri intuitus parumper declinauit
 Hinc Schedium magnanimi Iphiti filium optimum Pho-
 ceorum qui clara panopei domo habitans multis uiris
 imperitabat media ossium compage uulnerauit: Ferri au-
 tem acies persummum humerum euasit: insonuit Ipse cades
 et subeo arma: Inde Ajax Hyppothoi filio phorcine defen-
 denti ense medium uentrem perfracto thorace hausit: Is p[er]
 lapsus terram manu apprehendit: Interim cum comitib[us]
 suis clarus Hector discedere: Greci uero magnis clamori-
 bus exanimes Phorcicina et Hyppothoum trahere: et ar-
 mis spoliare Troiani Achuis bello impares Ilium repetere
 Greci uiribus et uirtute sua gloriari nihil ad Iouem refere-
 tes: Tum Apollo peryphanti preconi: Iphiti filio similis: q[ui]
 apud patrem paterna in arte consenuerat: Aenea admonu-
 it (Norat enim quod consulendum foret) Aenea inquit:
 quonam pacto preter dei uoluntatem apud altum Ilium
 desedebis? hostes uiribus: uirtute: fortitudine: et in numero
 suorum exercitu freti uictoriam prosequuntur: q[uam] longe
 magis uobis q[uam] Danaïs optat Iupiter: Sed his congregi so-
 mudatis: Sic dicentem Apollinem Aeneas cognouit: et cla-
 ra uoce Hector inquit: Vosq[ue] alii Troiani Principes & com-
 miliones pudeat tamen nos inbecillitatis nostrę q[uod] tam
 turpiter grecis terga uertamus: Sed quis mihi deorum
 assistat: Iouem regem maximum belli consultorem atq[ue] fa-
 utorem arbitror: quam obrem recta in Danaos uadamus
 ne Patroclum ad naues ociosi referant: His dictis Longe

ante alios profiliit: Inde alii in Græcos irruerunt: Tum Aeneas
as Leocritum Atisbantis filium optimum Lycomedis sociū
hasta interemit: quem cadentem miseratus Lycomedes pro-
pior factus telo Hyppasi filium Apiona populi ductorem
secundum epar sub uitalibus hausit: prostrauitq; e uestigio
is ex foecunda Peonia aduenerat: et inpugna post Asterope-
um fortiter fecerat: quo cadente ingemuit bello strenuus
Asteropeus: Irruitq; alacer inpugnam aduersus Danaos: Ni-
hil tamen profecit: clypeis enim undiq; tegebantur circum &
Patroclum directis in hostem telis: Etenim aiāx maiorem in-
modum omnes cohortari: neminem ut a patroclo discederet
utq; lenius coeteris pugnaret sinere: sed e uestigio iacula-
ri: et fortiter facere compellebat: sic se gerens Magnanimus
Aiāx terra cruore madescit: Plurimi et strenuissimi Troia-
norum Græcorumq; cadere (Neq; enim hi sine sanguine rem-
gerebant) Longe tamen Pauciores Græcis cadebant: inuicē
periculum mutua ope propellere contendentes: Sic utrinq;
pugnabatur instar ignis ardentis: ut neq; sol neq; Luna offi-
tium suum facere uiderentur: Caligine enim operiebantur &
quisq; optimus exanimem Menoetii filium defendere co-
tendebat: Coeteri et Troiani et græci remissius puro in Ae-
re pugnare (neq; enim nebula omnia operuerat) Pugna-
bant autem qui longius aberant trista tela intentantes
qui in confertissima pugna et tenebris et angustiis laboran-
tes: At Thrasymachus & antilocus iuri strenui nondum
exanimem Patroclum audierant: sed ad huc arbitrabantur
inter primos cum Troianis decernere: q; cedem pspicientes &
sotioꝝ fugā procul tamen iussu nestoris rem gerebant: plū

autem inhoras et Labore et sudore continuo deseuire: Genua-
 tibie: pedes: manus: oculi undiq; circum fidum achillis co-
 mitem uulnerari: Et quemadmodum siquis pinguem tauri
 pellem a pluribus extendi iuberet: inter extendendum et
 humor et pingue deludat: sic illi huc paruo in spatio exa-
 numem distrahebant: Sperare enim Troiani illum in urbe
 Greci ad naues auferre: Sic utrinq; proelium feruere: Nec
 Mars populorum concitor: neq; Minerva his mouebantur:
 Tali pro exanimi patroclo et homines et equos calamita-
 te die illo affecit Iupiter: Neq; ad Achillis aures adhuc
 cedis illius fama peruenerat (Eminus enim a nauibus pu-
 gnabatur ad muros Troianos) neq; interemptum sed sub
 ipsis moenibus pugnare et mox redditurum sperabat:
 Neq; enim opinabatur urbem Troiam sine Patroclo casu-
 ram: Cum sepenumero audito reditu matrem rogasset: si
 quid ipsi magni Iouis sententia polliceretur: Illa tantum
 mali carissimi uidelicet socii interitum nuntiare ei nunq̃
 uoluit: Verum utrinq; infestis telis pro Patroclo concurre-
 batur: et inuicem sese uocabant: Tunc Grecorum quidam
 amici inquit: Haud nobis glorie erit: si ad naues pedem
 referamus: Hæc terra omnibus sufficiet: Hoc longe satius
 q̃ si troianos in urbem et Patroclum & gloriam reportare
 sinamus: contra e troianis unus: si factum inquit uno inho-
 mine superari potest: et in omnibus simul nemo pugnam
 negligat: His utrinq; uerbis singulorum uires excitatæ
 sunt: Enixe utrinq; certabat: Ferri crepitus coelum per Ae-
 rem turbidum attingebat: Achillis autem equi longe a
 pugna discurrentes fremere: cum primum Aurigam ab

Hectorem prostratum senserunt: Atqui Autumedon strenui
Dioei filius crebro uerbere: nunc adulationibus: nunc minus
etiam agitabat: Illi neq; naues et Latum Helespontum uer
sus referre pedem: neq; rursus in proelium ire: sed tanq̃ colu
na in alicuius monumento firme collocata: sic illi inuesti
gio alter alterius capiti admotus perstabant: Lachryme
autem calide: per genas his defluebant Aurige desiderio ge
mentib⁹: Florida eis coma utrinq; e curru delapsa sorde
bat: Quorum gemitum cum despiceret saturni filius lupi
ter moto capite secum O miseri inquit: Quid nos addidim⁹
Achilli regi mortali: Vos et corruptibiles et immortales estis
estis: an ut infeliciū casum doleatis: neq; enim quicquā
est omnium qui supra terram spirant et uersantur homine
laboriosius: Sed minime ego aut Hectorem aut alium a
uobis et curribus istis uestari permittam: non ne satis q̃
armis potitus est: et gloriatur incassum: uestro autem pe
dibus et animo uires suppeditabo: ut Autumedonta e
pugna ad naues incolumem referatis: adhuc enim uobis
interimendi gloriam largiar: quoad in naues reuertant^r
et sol occidat: et crepusculum terram obnubat: His dictis
simul uires equis inspirauit: qui e uestigio a criminibus ex
cusso puluere per troianos et grecos citum currum traxe
re: at pro socio tristis Autumedon irruit: more uulturis i
anseris: facile autem se a troianorum impetu exemit: et
per globum multos insectatus est: neminem tamen inter
fecit: neq; enim cum solus magno incurru uersaretur: et te
la simul dirigere et celeres equos regere poterat: Sero au
tem cum sociis Alcymedon Laercei Emonide filius conspi

catus a currus tergo: quis tibi deorum inquit Autumedon in uti
 le consilium atq; sententiam in mentem adduxit: ut cum Tro
 ianis solus in prima acie manum consereres. Socius interemptus
 est: Hector armis Achillis potitur iactabundus: ad quem rursus
 autumedon Diorei filius: Alcymedon: inquit: cui Græcorum
 in mortales equos roburq; ac uirtutem habere contingeret: ni
 si diuino patroclo: dum uiueret: nunc morte et fato preue
 tus est: At tu flagellum et habenas accipias: ego ex equis in
 proelium descendam: Tu Alcymedon citissimo curru ascen
 so eius curam suscepit: ille uero desiliit: quod cum Hector
 intueretur continuo ad propinquum Aeneam conuersus &
 nea inquit troianorum consiliator equos Achillis in pugna
 in peritis aurigis regi aduertimus: quos ego me: modo ue
 lis: assecuturum spero: neq; enim e regione eos aggressi ca
 pere possemus: sic ait: et dicto paruit: Anchise filius: Pelle
 igitur dura humeros testi recta uadebant crepidu ualido
 Quippe qui ferro multo operiebant: His Cromius et pul
 cher aretus bona eos interemendi aut capiendi spe comites
 additi: et sane stulti: neq; enim sine sanguine futurum erat
 Nam ab Autumedonte uulnerati sunt: qui Iouem patrem
 precatus uirtutis uirum et prudentie plenus fidum sociu
 statim allocutus Alcymedon inquit: ne longius a me cum
 magnanimis equis abeas: neq; enim arbitror Hectorem ab
 his anteq; achilli adducantur: neq; a nobis interficiendis
 temperaturum: ut militum nostrorum ordines perturbet: ni
 si ipse in primis capiatur: His dictis conuersus O Aiaces inq; t
 arguorum duces et Menelae huc queso exanimem respici
 te: quisq; optimus Auxilio nobis sit: et nostrorum ordines

et nos a tanto periculo uendicet: En triste proelium: Hector
atq; Aeneas troianorum optimi excitantur: sed hoc indeorum
potestate situm est: Ipse iaculabor: et Ioui patri cure est iacu-
la dirigendi: dixit: et uibratam hastam Longius misit: Quae
Areti dypeum et zonam traiciens unum uentrem peruasit:
haud aliter q̄ cum Iuuenis secundum cornua bouis agrestis
securum inpegit: neruosq; incidit. Ille impetu facto humi proci-
buit: Ita Aretus cecidit resupinus per acutum autem telum
uiscera confodit: Tum Hector iaculo Autumedontem petiuit
quod flecto capite declinatum humi extrema parte concussa
affigitur: Ex eo uirium habenas effudit seuissimus Mars: et
ensibus continuus res geri cepta: nisi Aiaces pugnam alacres
diremissent: qui a socio admoniti eo irrumperunt: Quos Hec-
tor et Aeneas ueriti et una pulcher Cromius pedem retule-
runt: Areto illic dimisso exanimi: quem strenuus Autume-
don illico armis spoliavit: iactabundusq; certe inquit ali-
quantulum patrocli anima moerore leuabitur: Licet dete-
riorem interemerim: simul Hec dicens cum mortalibus spo-
lius currum ascendit: pedibus manibusq; sanguine aspersis
leoni similis: cum taurum deuorauit: Rursus super Patroclo
uehemens et luctuosa pugna a pallade instaurata est: eam
cuncta prospiciens Iupiter celo delabi iussit: ut Grecos exci-
tare (eius namq; sententia uarie mutabat) et quemadmo-
dum purpuream irim ad mortales e coelo dimittit: ut sit
signum uel belli uel frigide hyemis: quae homines ab operi-
bus reficit: pecoribus uero nocet: sic uaria se ipsam obnubes
Pallas in grecorum exercitum delabitur: singulosq; et in pri-
mis Atrai filium Menelaum propiorem sibi his uerbis: Phoe-

nici et facie et cunctis similis excitauit. Erit sane inquit tibi Me-
 nelae triste et pudendum: si clari Achilles fidissimus comes +
 sub Troianis moenibus a canibus discerpatur. Sed perseuera-
 fortiter: adhortare populum: Cui Menelaus: O phoenix inqt
 uetus Achilles custos: Vtinam Minerua mihi uires Largiren-
 tur: et telis uim afferret: ut ego sane patroclo adesse: et ipse fer-
 re uelim: Maiorem enim in modum eius obitus meum affecit
 dolore animum: verum Hector igni uiribus equipatur: neq;
 unquam quiescit ferro deseuens: Eius nanq; Iupiter glorie
 fauet: Tum Minerua letata est: q. primum ante omnes de-
 os ipsius mentionem fecerit: Corroborauit autem & humeros
 et genua: et audentem reddidit: et humani corporis magna
 ex parte affectum cohibuit: Leue nanq; eius ingenium prude-
 ti audacia inpleuit: Tum Ille patroclo propior factus telum
 intorsit: erat autem inter Troianos Podes cecionis filius uir
 locuples & bonus: necnon maxime ab Hectore inter coeteros
 honoratus comes eius et sodalis: Hunc ad zonam a Menelao
 petitem ferrum medium pertransiit: increpuit cadens: que
 Menelaus exanimem a Troianorum ad suorum globum
 trahebat: Tum Hectorem adstans apollo Pelopi asii filio ex
 Abido patria omnium hospitem amicissimo similis his uer-
 bis ad pugnam intendit: Quis te Hector grecorum ampli-
 formidat: Metuisti mollem antea pugnatores Menelaum
 qui modo fidum amicum tuum pedem strenuum uirum et
 interemit et solus ex troianorum acie exanimem extraxit
 His dictis moerore eius uultus obductus est: Irrupit ante
 inter primos in armis conspicuus: Tum Saturni filius Iupi-
 ter fulgenti Aegide Idam nubibus operuit: et illa concussa

micans magnum insonuit: prebita troianis uictoria. Grecis
q; infugam uersis: Peneleus Boetius inprimis fugam arripu-
it: humero aduerso ut semper uulnere non alte perfosso: sed
ad os usq; proscidit Solydamantis hasta: quippe qui e pro-
pinquo percusserat: Leitum etiam Alectionis filium Hector
cominus uulnerauit: qui omissa pugna circumferens oculos
infugam uersus est: Licet enim telum haberet: cum troianis
tamen decernere non audebat: At Idomeneus in Hectore
Leitum persequentem infesto telo delatus est: q; inualidum
in summo thorace insonuit: Tum Troiani timuerunt At
Hector inde Vcalidis filium Idomeneum in curru stantem
iaculatus est: sed parum aberrans telum Ceranum Merionis
comitem et aurigam configit: Is e pulchra Lysto secutus pe-
des primus e nauibus militauit: et Troianorum uires uixis-
set: nisi uelocibus statim impulsis equis illo ab iminenti fa-
to erepto missum ab Hectore telum interceptisset: sub maxilla
et aure grauius sauciatus: qui excussis dentibus: et media
lingua perfossa e curru decidit: habenasq; humi iacentes
Meriones e terra collegit: et Idomeneum affatus: impelle
nunc inquit equos flagellis naues uersus: Nonne animad-
uertis Grecorum uires deficere: Cui Idomeneus citatis eqs
paruit (formido tum animum occupauerat) neq; magna-
num Aiace neq; Menelaum latuit Iouem uicissim Tro-
ianis uictoriam suppedicare: Tum Ajax thelamonius: hei
loci inquit etiam per q; stolidus iam dudum cognoscit Ioue
patrem Troianis fauere: Nulla eorum tela incassum mittun-
tur: Omnia siue a bono siue a malo contorta Iupiter diri-
git: nostra omnia incruenta humi figuntur: Verum Agite

optimum excogitemus consilium ut exanimem assequamur +
 cum eo namq[ue] reuersi leticie locis erimus amantissimis: Qui his
 uisus: moerent: neq[ue] aliud q[uam] fortissimi Hectoris uires et man[us]
 fugiendas et in nauibus occumbendum predicant: At nunc
 amicus aliquis q[uam] primum tristem carissimi amici casum Achil-
 li nuntiet: Nundum enim audisse arbitror: sed neminem ui-
 deo: talis et uiros et equos caligo obduxit: Iupiter queso hac
 ab Achiuis ancoue: Iube ethera clarum fieri: Da ut uidere pos-
 simus: in luce omnes si placuerit: perduto: Hec cum Lachrymis
 orantem miseratus est Iupiter: nebulas fugauit: Tum sol
 emicuit: pugna omnis patuit: Hinc Ajax ad Menelaum con-
 uersus circumspice inquit Menelae: An Anthilochum ma-
 gnanimi Nestoris filium uiuum uideas: Iube ad Achillem ca-
 rissimi comitis cedem significaturus properet: q[uod] non negli-
 gens Menelaus e[st] uestigio abiit more Leonis: qui ab aula
 canes et uiros insultibus fatigat: Illi autem tota nocte uigi-
 lantes pingues boues defendunt: neq[ue] capi patiuntur: Hic
 carnis audius insultat: frustra tamen: nam crebra iacula
 ualidis uibrata manibus et facies licet uelox formidat: Ma-
 ne autem tristis discedit: Sic Patroclum strenuus bello Me-
 nelaus per quem inuitus dimittere: pre nimio enim metu
 Greci illum hostibus lacerandum relinquere: Multa uero
 Merioni Aiacebusq[ue] mandabat: Aiaces inquit Achiuorum
 duces et Meriones: Quem nunc miseri Patrocli memoria subit
 qui cum uiueret erga omnes miram pre se mansuetudinem
 tulerat: nunc uita functus est: simul hec dicens conuersus
 circumspectabat ut Aquila: quam acutissime inter uolucres
 cernere aiunt: que alte uolans latentem sub frondifero fru-

Atice Leporem delapsa euestigio exanimauit: Sic tu generose
Menelae omnia nunc attente pro sociorum globum Lustra-
bas: sicubi Nestoris filium uideres: quem statim cognouit ad
sinistram socios hortantem: et ad proelium excitantem: Huic
propior factus Menelaus: Age huc inquit generose Antilo-
che: audi grauem nuntium: qui utinam non accidisset: lam-
enim te solo uisu cognoscere arbitror quid nobis deus ca-
lamitatis paret: victoria penes troianos est: Occubuit
optimus Orecorum Patroclus: qui magnum sui desyde-
rium Achillis reliquit: Verum tu ad Achillem properato: ut
sine mora exanimem uendicet: et ad naues referat inermem
Nam armis Hector potitur: Hoc nuntio obstupuit Antilo-
chus: et Lachrymatuſ euulauit: non tamen menelai manda-
tis neglectis properans arma Laodaco socio comendauit: &
inde statim conuersis equis flentem citato cursu pedem ab-
duxerunt e proelio: ut Achilli tristem nuntium afferret
at minime tibi diis genite Menelae passus est animus
laborantibus Anthilochi sociis opitulari: qui eius discessu
magnum ipsius desyderium coeperant: Sed Trasymacho &
ad pylios misso ipse patroclum repetis: atq; Aiacebus ci-
tato cursu refert antilochum ad naues premisſisse: qui rem
omnem Achilli significaret: non tamen eum tametsi maio-
rem in modum Hectori iratum uenturum arbitremur: Q-
enim pacto in ermis armatis hostibus congregederetur: q̃ob-
rem inquit optimum capiamus consilium: ut exanimem
uendicemus: Et dum clamant troiani: a tauro nos subri-
piamus periculo: cui magnus Ajax thelamonius: omnia
inquit recte consuluiſti Menelae: Verum tu et Meriones

impeta q̄ citissimo Patroclum e pugna elatam auferte. Hos a
 tergo troianos et Hectorem propulsabimus unanimes: ut pul
 uehemens proelium inuicem opitulati excitauimus: Sic ait:
 Illi continuo exanimum ulnis alte elatum abstulerunt: Tum
 Troianus populus a tergo inuasit: ut canes inuulneratum
 aprum ante uenatores irruentes in eius perniciem alacres
 verum cum ille uiribus fretus in eos conuertitur: rursus alii
 alio pedem afferunt: Haud aliter troiani quoad globo facto
 persecuti sunt Grecos et ensibus et hastis eos sauciabant:
 cum uero Aiaces in eos conuersi sunt: ex templo sustiterunt:
 neq; quispiam primus pro exanimi pugnare sustinuit: Hoc
 pacto Patroclus ad naues e proelio referebatur: Id tamen
 asperum et uehemens in longum desuebat more ignis: q̄
 urbe incensa repente domos comprehendit: flamaq; uento
 rum vi: aucta uehementius concrepat: Tali illi et equorum
 et uirorum pugnantium tumultu concurrebant: et quem
 ad modum muli certatim ex monte persalebras trabem ut
 lignum ad naues faciendas trahentes & labore simul et
 sudore estuant: sic hi alacres deferebant exanimum: A ter
 go autem Aiaces impetum sustinebant: Ac ueluti per rupta
 sylvarum defluentem cum impetu incampum aquam et
 inuehementes torrentium lapsus cohibent: qui cum uniuersum
 campum occupant: Non tamen ui sua prerupta ualet
 prosandere: Ita Aiaces post tergum Troianorum uim cohi
 bebant: Illi simul sequebantur: In quibus insignes duo &
 Eneas atq; Hector: et quemadmodum Sturnorum: Gracu
 lorum multitudo aera implet clangoribus cum Ancipit
 minoribus cladem auibus minantem intuentur: sic sub

Aenea et Hectore Grecorum iuuenes in magno clamore iam
pugne obliti pedem referebant: Multa autem et pulchra
arma circum fossam Danaïs fugientibus cadebant: Non
tamen a pugna cessatum est: ~

ILLIADOS. LIBER DECIMVS SEP-
TIMVS EXPLICIT. INCIPIT DECI-
MVS OCTAVVS FOELICITER ~

VM TROIANI HOC
pacto ignis ardentis instar pu-
gnarent: Interea Antilochus
ad Achillem nuntius properas-
tum ante rostratas naues ani-
mo quid facto Opus esset uol-
uentem inuenit: secum enim
ingemiscens aiebat: hei quid rur-
sus achiui naues repetunt tre-
pidantes: utinam ne dii quod meus nunc suspicatur ani-
mus permiserint: quemadmodum mihi mater narrauit:
Myrmydonum optimum me uiuo Troianorum manibus
peremptum iri: profecto fortis Moeneti filius perit: miser
cui ego mandaram: cum primum bellicum ignem excitass&
mox reuerteretur: neq; Hectori congregi auderet: dum hec
animo anxius agitare: Ecce clari Hektoris filius stillan-
tibus per ora Lachrymis: Hei inquit Pelei fili grauissimu
ex me (qui utinam uanus esset) nuntium accipies: Iacet
Patroclus et pro exanimi et nudo nunc decernitur: liqui-
dem armis potitus est Hector: His uerbis nigra ob dolore
nebula achillis oculi caligarunt: tum cinere capite asps&

gratiosam dehonestauit faciem et mundam tunicam: Inde
 humi prostratus comam uellere: ancille: quas cum Patroelo
 predam: coeperat pre nimio dolore eiulare et e tabernacu-
 lis ad Achillem properare: pectus plangere: membra di-
 scerpere: flebat et Anthilochus Achillem amplexus: ueri-
 tas ne ipse sibi iugulum ferro appeteret: quem tam graui-
 ter eiulantem uenerabilis mater ab imo maris uado ubi
 patri seni assidebat: audiens infletum prorupit: tum Her-
 reides ad eam concurrere: inter quas Glaucē talia cumodo-
 ce: Nisee: Spio: Thoe: Halie: cimothee: Atte: Limnoria: Me-
 lite: Lera: Amphitoe: Agane: doto: Proto: Pherusa: Diname-
 ne: Dexamene: Amphinome: Galliantia: Doris: Panope: pul-
 chra Galathea: Nemertes: Apsendes: Callianassa: preterea
 Clumene: Lanira: Lanassa: Niera: Orithia: et pulcherrima A-
 mathia: Alię item: quę prope aderant: antrum omne com-
 plerunt: et cum pectora plangerent: Lugens thetis audite
 inquit sorores: et quid animum meum sollicitet intelli-
 gatis: Me miseram: quę filium fortissimum: atq; Heroum
 optimum peperit: quem tanq̃ ramum infœcunda terra edv-
 cans ad Ilum classe permisi: ut cum Troianis bellum gere-
 ret: nec ad patrios Lares redeuntem amplius uidebo: nunc
 q̃ uiuat: et sole fruatur: dolet neq; ei auxilio esse possum
 ibo tamen ut eam uisam et audiam: utq; et luctu simul
 et proelio abstineat: admodum: Hec Locutam: et antro di-
 gredientem: Herides cum lachrymis maris fluctus sulcā-
 tes comitantur: cum uero ad foecundam troiam anassent
 ascenderunt Littus: ubi longo ordine subductę erant naues
 circum Achillem: cui amare ploranti uenerabilis astitit

mater eumq; cum eiulatu complexa: fili inquit quid ploras:
quid te moerore conficis: dic palam: nihil me celes: his fi-
nem dedit Iupiter: cui tu iam inuictis manibus Achiui tui
egentes te indigna perpeti quererentur: huic Lachrymans ue-
lox Achilles: Mater inquit horum mihi Iupiter aucto est:
sed mihi quid utilitatis afferent: ex quo mihi carissimus pe-
riit patroclus: quem ego tanti faciebam: ut me ipso apud non
esset inferior: eum meis armis et superbis et usu pre pulchri-
tudine mirandis Hector interemptum spoliauit: que Peleo dii
donodederant: qua die te mortalis uiri coniugio iunxerunt
utinam tu cum diis immortalibus habitasses: Peleus autem
mortalem duxisset uxorem: nunc autem ut maiorem inmo-
dum filii morte doleas: non amplius me domum redeunte
uideris: Ex quo me indignatio minime uiuere neq; cum homi-
nibus consuetudinem habere persuadet: nisi Hector prius
hasta mea uulneratus occumbat: et Patrocli cedem ulciscar:
huic contra profusis Lachrymis thetis: breui inquit morieris
fili mi: ut dicis: Statim enim post interemptum Hectorem ci-
ta morte opprimeris: Tum Achilles suspirans: Statim sane in-
quit moriar: ex quo amicissimo me non procul a patria oc-
cumberet: auxilio esse non potui (prohibuit enim Mars) s;
cum patrium solum minime reuisurus sim: neq; Patroclum
neq; socios et alios: qui sub forti Hectore ceciderunt: Libera-
uerim: sed frustra apud naues desidens terre omni fui: q̄lis
nemo Achiuorum in bello: cumq; in contionibus alii etiam pre-
stiterint: utinam bellum inter deos et homines oriretur: et
ira que etiam sapientissimorum perturbat: et longe dulci-
or melle humana pectora: tanq̄ fumus obnubit: in quam

me nunc etiam impulit Rex Agamemnon. sed iam acta q̄
 uis dolentes omitta: et animos nostros necessitate cohibeamus
 Hunc uero cum amici interfectore primum congregiar: Inde
 mortem pro Iouis et deorum uoluntate subire minime dubi-
 tabo: neq; enim uires sue a morte amicissimum Ioui: Hercu-
 lem uendicarunt: fato et graui Iunonis ira perdomitum ita
 et ego: si Idem me fatum manet succumbam: Interea pulchra
 gloriam referens aliquam ex troianis nuribus et pulchris
 et comptis lachrymas utraq; manu siccantem flere cogam: et
 diu me proelio abstinuisse intelligent: neq; me a pugna cupies
 extraxeris: neq; id mihi persuaseris: Ad hec Thetis profecto in-
 quit fili mi haud indignum est: ut laborantibus graui exi-
 tio amicis succurratur: sed armis tuis pulcherrimis et ere
 fulgentibus potiuntur Troiani: his munitus Hector gloria-
 tur: non tamen arbitror diu letaturum: quandoquidem mors
 aduentat: Tu uero noli queso inbelli tumultis prius descen-
 dere q̄ me ad te redeuntem uideris: Mane oriente sole ad uul-
 canum pulchra tibi arma allatura contendam: Sic Locuta
 et ad marinas sorores conuersa: Ite inquit in magnum ma-
 ris sinum & domos patrias & marino seni omnia referatis
 Ego altum coelum ascendam: ut ab insigni fabro Vulcano pul-
 cherrima filio arma inpetrem: Tum ille maris fluctus euesti-
 gio subierunt: Ipsa olympum petiit: Interea Greci magno tu-
 multu ab Hectore infugam uersi naues & Hellespontum
 repetebant: neq; exanimum Achillis comitem a sagittis ue-
 dicarunt: Iterum populus equitatusq; et Hector priami fi-
 lius instar flamme furentis illum abstulerant: Ter eum pe-
 dibus prehensauit Hector: ut abstraheret clara uoce Troianis

minatus: Ter duo Aiaces magnis freti viribus eius impetum
repulerunt: Ille contra obnoxius nunc irruere: nunc rursus
stare clamitans: neq; omnino pedem referre: et quemadmodū
a praeda furibundum atq; famelicum Leonem ex agro pastores
fugare nequeunt: Ita neq; duo Aiaces ab exanimi Patroclo Hec-
torem: qui proculdubio magna cum Laude uendicasset: ni-
si Pelei filio Iris quem citissima ē coelo clam Ioue et diis
aliis a Iunone premissa nuntiatum descendisset: ut arma-
retur: Ea igitur cominus accedens: Expergiscere inquit A-
chille Patrocli uiri excellentissimi corpus defende: cuius gra-
tia grauissima: quando ad naues pugna committitur: et mu-
tuis se conficiunt uulneribus: hi pro exanimi pugnantes: Il-
li: ut aduentosum Ilium trahant: decernunt: Imprimis au-
tem Inclytus Hector: cui animus est caput a ceruice amputa-
tum cruci affigere: Sed surge queso: neq; amplius desideas
pudeat tamen patroclum Troianis cambus ludibrio tibi
pudori fore: si ita truncabitur: Cui Achilles: Iri Dea: quis te
deorum ad me nuntiam misit: Tum Iris ait Iuno carissima
Iouis coniūx summo Ioue et aliis diis nūcālem olympum
habitantibus inscis: Contra Achilles: Quonam pacto inquit
inermis pugnam ingrediar: Troiani meis armis potiti sunt:
et mater amantissima non me prius armari iussit: q̄ ad me
redierit: Pollicita nanq; est se arma optima a vulcano al-
laturam: Nullus autem arma apta mihi preter Aiacis &
thelamonii clypeum noui: Sed cum nunc arbitror cum Tro-
ianis p̄ Patroclo decernere: Iterum Leuis et uentus Iris: non
sane ignoramus inquit arma tua in troianorum potestate
uenisse: uerumptamen pro fossa te Troianis ostende: An

forte tui moetu a pugna desistant: et Greci milites Labore cō-
 fecti reficiantur: parua autem a pugna cessatione opus est: his
 dictis cum euauisset: Achilles Iouis amicus commotus est:
 Minerva fortes eius humeros angulosa egide muniuit: caput
 aureo numbo et undiq; illustri flamma flagrante opperuit: et
 quemadmodum fumus ex urbe sublatus in aerem diffundit
 procul ab insula: quam hostes assidue truci proelio domi exer-
 citi oppugnant: Sole autem occaso ignes frequenter in edito
 accendunt: ut uicinis appareat si forte nauib' auxilio ueniret
 Haud aliter ab Achillis uertice iubar in ethera diffundebatur
 qui procul a muro ascensa fossa: neq; se Achillis immiscens ma-
 tris dicto paruit: Illuc igitur exclamante e longinquo bellico-
 sa Minerva locuta magnum in troianis tumultum excitauit
 Sicut enim cum obsidentibus seuis urbem hostibus: uel clarior
 uox: uel classicum perstrepat: Ita nunc Achilles magna uoce
 inclamauit: quam cum audirent Troiani perturbati sunt a-
 nimis: At equi retro currus uerterunt (Labores enim imagina-
 bantur) Aurige autem stupuerunt: cum tantum et tam formi-
 dabilem a Minerva accensum ignem magnanimi Achilles ca-
 put labentem uiderunt: Ter autem pro fossa clara uoce A-
 chilles clamauit: Ter perturbati sunt: et Troiani ex auxilia-
 rii milites: quorum duodecim illic iuxta currus hastis ce-
 ciderunt: Greci autem Patroclum alacriter extra sagittarum
 iactum auferentes lecto imposuerunt: Circum clarissimi so-
 cii deflere: et imprimis Achilles calidis abluentibus ora La-
 chrymis sequi: postq̃ fidum amicum in pheretro iacentem et
 acuto ferro saucium uidit: quem nuper suis armis suisq; eqs
 in proelium alacrem miserat: nunq̃ amplius rediturum

tum Iuno infatigabilem Solem appellans inuitum in oceani
fluctus descendere compulit. cuius occasu a pugna respirarunt
Achiui: contra Troiani relato pede a curribus ueloces equos
soluerunt: inde ante coenam in contionem uocatis stantibusq;
(uisum enim profossa Achillem: qui a tristi pugna diutius
abstinuerat formidabant) Polydamas Panthi filius: qui so-
lus et presentia norat et fortuna et Hectoris socius (Eadem eni
nocte ambo nati erant) sed ille hasta hic uerbis prestantior:
Hic inq; Polydamas sapientia preditus: singulari huius
modi orationem habuit: Velim amicissimi: que mea sente-
tia sit consideretis: lubeo enim ut Ilium relictis castris et
nauib; ante lucem repetamus: Etenim quo magis ille vir
Agamemnoni succensebat: eo facilius Achiui uinci pote-
rant: Letabar ego ad Agilem et utrinq; uersatilem Greco-
rum classem nos congressos: eam assecuturos sperabam:
Nunc uero fortem Achillem maiorem in modum timeo: si qui-
dem superbus eius animus mediis campi: ubi Greci et Troia-
ni dirimunt proelium: finibus minime contentus erit: sed
de ciuitate et uxoribus nostris pugnabit: Quamobrem
(michi credite) reuertamur: euenient que dixi nunc noc-
tis gratia abstinebit: Quod si crastina nos hic deprehen-
dunt impetu facto: et ab aliquo sane cognitis alacer altu-
ilium aggredietur: Si fugerimus multi nostrorum canib;
uulturibusq; deuorandi cadent: Utinam hoc uerbis dumta-
xat audiamus: quod si me audietis hac nocte summa ope
urbem munire: turres et portas claustris offirmare: custo-
diisq; curabimus: Luce autem aduentante armati per tur-
res disponamur: Quod si enaibus Ilium expugnatum

uenerit: Inico loco re male gesta Lustrata urbe: et uario eq-
 rum discursu contentus rursus naues repetet: Nunq̃ autē
 ui irrumperē audebit: neq; expugnabit Prius eum albi ca-
 nes deuorabunt: Hunc p̃ orantem toruo oculo intuitus Hec-
 tor: Polydamas inquit: Tu me non amplius alloqueris: cum
 iubeas ut Ilium repetamus: Numne Haftenus satis superq;
 moenibus clausi delituimus superiori tempore priami ci-
 uitatem nationes alię multo auro atq; aere habundantem
 predicabant: Hunc p̃ciōsa domorum suppellectilia perierē:
 multa inphrigiam: multa inclaram moenia: emptam aspor-
 tata sunt: Ex quo maximus nobis iratus est Iupiter: At nūc
 cum nobis mutato consilio fauere coeperit: ut hanc apud
 naues gloriā consequeremur: et mari hostes concluderemus
 fugiendum consulis: O stulte ne ego te amplius in populo
 huiusmodi Loquentem audiam: Nemo id sibi troianorum
 persuaserit: neq; ego permittam: Sed Agite: et que dicam p̃-
 suasos omnes uolo: His nunc in castris et acie primum cor-
 pora: inde custodiam curate: et uigilate omnes: Qui autem
 ex troianis opum copia alios sollicitat: eas distribuat: et con-
 sumat inpopulum sati' hoc q̃ si iis Achiui potiantur: Sublu-
 cem uero armati ad naues pugnam commitemus: Quod si
 magnus Achilles prodierit: haud detrectabo: sed contra con-
 gressus: aut ipse: aut ego magni gloriā referam: Communis
 belli fortuna est: Sternentem sternit: Hanc Hectoris contione
 Laudibus prosecuti sunt: Troiani Stulti quidem quippe a q̃z
 mentib' Minerva discesserat: Laudauerunt: itaq; Hectorem
 perperam consulentem: Sanum autem Polydamantis consili-
 um nemo: Inde omnes coenati: At Greci Tota nocte insomnes

fleuerunt: et Achilles imprimis amici exanimi pectus effa-
tum stillantibus per ora Lachrymis pertractans: Iubati Leonis
instar: qui catulos ex densa sylua a uenatore abreptos repe-
tito cubili non inueniens tristis et præ numia ira furens ui-
ri uestigia prosequens uniuersam peragrat syluam: Talis et
achilles Lachrymis ad Myrmydones conuersus: Hei inquit quæ
stulte locutus sum die illa cum clarum Moenoetium horta-
tus sum: ut Opuntæ filium duceret: qui illum peteret præ-
de particeps: At Iupiter non omnes hominum cogitationes
ratas facit: Siquidem Ita fata Iubebant: ut eadem humus et
utriusque nostrum sanguine aspergeret: nam neque me in patria
redeuntem senex Peleus: neque Thetis mater accipit: sed eadem
humus nos conteget: Verum Patrocle: Postquam te posterior uita
cedam: non tibi prius iuxta persoluam: quam huc tui magna-
num interfectoris arma et caput attulero: nec non duo
decim e nobili genere troianos ante rogam: tuam obcedem
iratus truncauero: Tu mihi hoc pacto apud naues iacebis: et
circum te troianæ et Dardanides nurus amplius inuestib?
noctes et dies plorabunt: quas omnes vi et telo mactabimus
Locupletes diuersæ nationis euertemus ciuitates: His dictis iussit
amicis magnum igni Lebetem admoueri et quæ primum Pa-
trocli corpus cruore sordidatum ablui: Quo facto Ligna sub-
iiciebant: et Lebetis corpus flamma complexabatur: et con-
calescebat aqua: qua feruente eum lauerunt: et pingui oleo
unxerunt: Vulnera nouem annorum unguento sarserunt:
inde lecto inpositum Lineo a uertice ad pedes operuerunt
Desuper ueste alba adiecta: His perfectis tota nocte insom-
nes circum Achillem Myrmydones Patroclum complorauerunt:

Interim Iupiter Iunonem & sororem & coniugem His allo-
 quitur: Explesti te tandem Iuno: Excitasti Achillem: Quid te
 cum cum Achivis: An ne tui facti sunt: Cui uenerabilis Iu-
 no: Maxime inquit Iupiter quod exte uerbum Audio: De-
 bet profecto uir uiro opem ferre qui mortalis est: Neq; eius-
 modi nouit consilia: quanto magis ego: que dearum ma-
 xima et genere et tuo dicor connubio: Tu enim diis omni-
 bus imperitas: non ne merito Troianis succenseo: et contra
 aliquid machinor: Hoc pacto inuicem confabulabantur: The-
 tis autem firmissimam uulcani domum et inter alias deorū
 p pulchram: quam ipse Glaucus ferream edificauerat: petiit
 cum sudantem et ad fornacem uiginti Lebetes conflare p-
 perantem inuenit: quos circum domus parietes collocaret:
 quorum singulis fundis aureis iotas addiderat: ut per se in-
 deorum certamen ferri: et domum referri possent: Res sine ui-
 sa mirabilis hastenus facti erant: Anlas non dum autem ua-
 rias aptauerat: id tunc inmanibus erat: et incidebat clauos
 Dum Hec summo artificio Vulcanus fabricaret: Ecce thetis
 domum peruenit: quam cultu gratia vulcani contubernalis
 socia et ornatrix intuita & obuium facta nomine appellas
 Quid tandem inquit pulcherrima & uenerabilis amica in-
 solens domum nostram accedis: Sed ingredi ad nos
 discubitu: Sic Locuta dea Thetidem introduxit: et in
 solio uario pulchro et argenteis clauis compacto Locauit &
 scabellumq; pedibus supposuit: Inde optimum fabrum uul-
 canum His uerbis compellans: Vulcane inquit: Venit ad te
 Thetis et tui indiget: Vulcanus tum profecto inquit mihi &
 et reuerenda dea est et mirabilis: Ipsa me Liberum reddidit

cum moerore me ex alto precipitem dedisset: et claudum
me ascondere tentasset mater: Tum ego dolore confectus
essem: nisi refluentis Oceani filie Curinome: et Thetis suo
me suscepisset sinu: apud quas nouem annos in profundo
specu multa et uaria fibulas incuruas fibulasq; & monilia
conflauimus: circum creber oceani fluctus spumebat nemo
alius: neq; deorum: neq; mortalium id nouit: Thetidis igitur
et Eurimones beneficio Liberatus sum: Quare cum ad nos the
tis uenerit: mea interest: ut pro accepta uita in omnibus ei
me officiosum exhibeam: Tu nunc Lautas parato epulas: da
folles et alia istrumenta suum in locum collocem: dixit: et
ab incide cum impetu in ualidis tibiis surrexit claudicans
folles ab igne se posuit: Alia fabulia istrumenta in argen
team arculam composuit: Inde spongia et facie: et manibus
cervicemq; et hirsuto corpore absterfo: tunicam induit: et cu
sceptro officinam egreditur: Ancille aureo cultu et floren
ti etate conspicue iuuenibus similes sequuntur: que pru
dentia: lingua: uirtute indeorum in mortalium ministeriis
erudite ante regem ministrant: Vulcanus ergo ita ad The
tidis sellam claudicando accedens eam complexus: Quid
tandem inquit colenda mihi et Amantissima thetis in sole
Tuum est iubere quid uelis: meum iussa pro uiribus capescere
cui Thetis profusis Lachrymis: Num aliqua Dearum ait: &
quot quot olympum incolunt: tot doloribus angitur: quot
me ex omnibus Saturnius affecit Iupiter: Ex marinis dea
bus solam me viro matrimonio iunxit: Peleo Eaci filio: et
viri lectum et q̄ plurima: que nollem: perpeffa sum: lis
nunc graui: et morosa senecta debilis domi iacet: nunc alio

malis premimur: Ex quo mihi Heroum eximium filium dedit
 Hunc ego tanq; plantam infœcundissima terra educaui. ma-
 gna grecorum classe Ilium cum troianis pugnaturum pre-
 misi: nec unq; amplius patrios ad Lares redeantem uidero
 At dum ad huc & uiuit: et sole fruitur: moerore conficitur
 miser: neq; ei auxilio esse possum: Quam ei puellam greci uir-
 tutis premium Largiti sunt: Eripuit Rex Agamemnon. q̃ob-
 rem misere degit: Verum Achiuos Troiani in nauibus conclu-
 serunt: neq; eis egrediendi potestatem faciunt: Primores Ar-
 guorum filium precati pretiosa munera polliciti sunt: Ille
 omnino opem se allaturum negauit: Induit autem suis ar-
 mis Patroclum: Suoq; milite stipatum in Troianos misit: To-
 ta die ad Sceam portam certatum est: Et sane excidisset
 urbem: nisi Apollo Moenetii filium Strenue se in hostes gerentē
 inconfertissima pugna: collata in Hectorem gloria: interemi-
 sset: Hac ego nunc gratia ad tua genua supplicatum uenio:
 ut filio meo breui morituro: clypeum: cassidem: ocreas: thoracē
 tuis maleis fabricatam: quale antea habebat: Largiaris: Peri-
 it fidus Amicus a Troianis celsus: cuius morte: moerens humi
 prostratus iacet: Tum Vvltanus Bono inquit animo sis The-
 ti: neq; hæc te torqueat sollicitudo: Vtinam sic eum ab ima-
 tura morte uendicare: cum aduentauerit: Luceret: His dictis
 Thetide illic dimissa in officinam rediit: folles igitur admo-
 tos inflari iussit: Erant autem uiginti: qui spiritum accipie-
 bant: reddebatq; nunc intensius nunc remissius prout op̃
 erat: Aes autem prædurum: et stagnum: et aurum pretiosū
 atq; Argentum in ignem iniecit: inde in sedem suam magna
 incude inposita: dextra graui maleo: sinistra forcipibus

raptis: primum magnum ualidum & uarie insignitum cly-
peum excudit: cuius ora triplex & pulchra horum argentei
ipse clypeus quintuplex erat: in quo uaria & multa docta
manu effinxit terram: coelum: mare: infatigabilem solem
crescentem Lunam: stellas omnes: quibus coelum ornat:
Pleyades: Hiadas: Orionis uirus: Ursa: & quem currum co-
gnominant: qui circum illam uertitur: & orionem seruat: Ip-
sa autem sola Oceani experta est: insculpsit: et duas illic
uarie lingue ciuitates: in altera solemnes nuptie celebrari
sponse e thalamis accensis Thedis ad oppidum duci: fre-
quens Hymeneus agi: & iuuentute saltante tibiciens et
cythariste pulsare puella enim inuestibulis admirari: po-
puli ad fora confluere: atque contendere: maxime autem
duo ob interempti hominis multam: quorum alter omnia
populo reddidisse: alter nihil accepisse afferebat: Ambo
testes producere populi ultro citroque clamantes opem fer-
re: in precones populum continere: Seniores super politis
Lapidibus sacro in consilio manibus preconum claman-
tium sceptris gestantes federe: & silentium indicere: et iu-
dicare uicissim: in medio duo auri talenta: his proemium
qui iustissimam ferrent sententiam: Alteram autem ciui-
uitatem duorum populorum exercitus in armis conspi-
cui circumfoderant: inter se dissidentes: Hi urbem diruen-
dam: Illi bifariam omnia: que moenibus continentur: di-
uidenda arbitrabantur: populares uero cum non parerent:
insidiis locabantur: murum chare coniuges: & pueri: & se-
nes custodiebant: Hostes Marte: & Minerva ducibus con-
tendebant: Ipsi aurei & aurea armatura magis et insignis

ut deos decet populi minores erant: qui cum ad fluvium
 pascua irrigantem: ubi insidie delitescabant: peruenissent:
 et ipsi ferro tecti sedebant: proculdubio erant speculatores
 gregem et camuras boues observantes: quæ euestigio adorant
 Duo Pastores fistula oblectantes sequebantur neq; insidias
 preuidebant: Illi repente invadere bouum inde armenta et alba
 rum ouium greges diuidere: pastores dirimere: Qui autem in
 foro sedebant: ut inter boues tumultum audierunt: q̄ p̄mū
 uelocibus ascensis equis: eo concurrerunt: et pro ripa flumis
 pugna cōmissa: mutuis se uulneribus: ferratis hastis conficere
 ubi exitiosum fatum: alium uulnerare: alium incolumem ser
 uare: alium inpugnam interemptum pedibus trahere: uestes
 humano sanguine cruentari: Milites tanq̄ viui in proelio uer
 sari: et exanimes distrahere uidebantur: Preterea pinguem &
 putrem agrum ter aratum insculpserrat: Multi bubulci huc
 illuc terra subacta in ultimum agri Limitem deueniebant
 quibus dulcis uini poculum accedens quidam p̄pinabat
 Illi Labori intenti ut altæ uomerem nouali imprimerent: &
 Arata terra aurea & visu mirabilis erat: & campus fertilis
 ubi agricolæ acutis falcibus metebant: manipuli alii super
 alios procumbere: alios tres messoris alligare: a tergo pue
 ri manipulos in gremio allatos assidue porrigere: Rex in
 ter eos subsilentio et sceptrum manu gestans in sulco Letus
 stare: precones ē minus sub quercu magno boue mactato
 circum eum occupari: Mulieres autem sedule coenam opera
 rijs parare: et panem conficere: Insculpserrat et uineam pul
 chram auream nigris racemis exuberantem: pallis argente
 is intuxam: circum cerulea fossa: & sepe stagno ducebatur

Vnus dumtaxat in ea Limes: qua prouentus uindemitores
et in nupte uirgines et simplices intextis calathis suaues
fructus deferebant: in medio puer et fistula et uoce arguta
canere: alii plausu: cantu: clamore: et tripudiis sequi: fece-
rat et boum ex auro et stagno armentum impetu quodam
e stabulo in pascua et fluiuium sonantem et clamorū Bho-
danum properantem: Aurei pastores: quatuor boues agebat
nouem ueloces sequebantur: Illic et duo Leones terribiles
inter primos boues taurum mugientem coeperant: distra-
hebantq; canes eos et iuuenes urgebant: Illi: Laniata Tauri
pelle: uiscera et atrum sanguinem deuorabant: Pastores cō-
tra propere canes emittebant: qui a leonibus ad escam cō-
uersi Latrabant: Item et pascua Lata in planitie: et albarū
ouium stabula: tuguriaq; et claustra: uaria arte distinxe-
rat: quale iam pulchre Ariadne Gnosī dedalus opus con-
diderat: ubi integra etate uirgines fructus Legentes tripu-
diabant: He uestibus tenuibus: Illi tunicis oleo nitentes
induebantur: Ille pulcherrimis coronis Hi aureis et argen-
teo loro pendentibus gladiis ornabantur: Hi nunc in or-
bem perq; facile doctis pedibus mouebantur: tanq; si quis
trocum manu aptatum sedens figulus experitur: an procū-
ret: nunc rursus per ordinem mouebantur: Circumstabat au-
tem turba multa hylaris: et duo saltatores in uicem can-
tare incipientes in medio uersabantur: in extremo autem
clypei margine inmensus Oceanus opus includebat: Post
clypeum thorag; ignis flamma clariorem: et cassidem pul-
cherrimam temporibus summo artificio accommodatam cri-
sta aurea insignem: et ex stagno tenui ocreas excudit: Hec

omnia in hunc modum fabrefacta: ad Achillis matrem attulit: que tanq̃ accipiter e nuoso olympo ad filium deferens properauit:~

ILLIADOS. LIBER DECIMVS OCTAVVS EXPLICIT. INCIPIT DECIMVS NONVS FOELICITER

Am purpurea aurora: ut immortalibus mortalibusq; aliam lucem redderet: ab Oceani fluctibus oriebatur: cum Thetis a deo dona afferens rediit ad naues ubi Achillem Patroclo incumbentem: et ut filium dilectissimum multis cum sociis afflictis plorantem inuenit: Astitit gloriosa dea: filioq; manu apprehenso: et nomine appellato: Hunc inquit fili mi: Ex quo deorum uoluntate occubuit: iacere: (quamuis dolentes sinamus Tu nunc pulcherrima a Vulcano arma accipias: qualia & haecenus hominum induit nemo: Que simul his dictis & ante ipsum proiecta insonuerunt: Obstupuerunt Myrmidones: quorum obtutus: ne ea inspicere possent: prestringebantur: Achilles autem his uisus maiori ira percussus est: et oculi cum terrore quodam Lampadis instar ardebant: Oblectabatur tamen eorum uarietatem aspiciens: Tum e uestigio mater inquit: Arma profecto mihi exhibuit deus: qualia haud hominum sed deorum immortalium quis esse par est: nunc iis induar: Verum maiorem in modum metuo: ne Patrocli

uulneribus musce insidentes uermes generent et corrupta
spine medula et reliquum corpus corrumpatur: Cui diua
Thetis fili inquit nihil hac cura sollicitere: hec et huiusmodi
que uulnera appetunt: animalia abigenda curabimus:
si uel annum insepultus iaceret: patroclus incorruptus sep
integerque seruabitur: tu uero incontionem Achiuus Heroib'
ad uocatis pastori populorum Agamemnoni reconsiliare
Mox ad proelium uiribus fretus armator: Hec dicens simt
ei animos afflauit: Ambrosiam et Nectar patrocli narib'
instillauit: ne quando corrumpereetur: Tum Achilles petito
Littore horrendum clamans Achiuorum Heroas excitauit
Atqui apud naues in globo relictis erant: et gubernatores pa
nisque et ciborum dispensatores primi incontionem uenerut:
mirati quid Achilles prodierit (Aliq̃ diu enim a graui pugna
abstinuerat) Duo autem bellicosi uiri claudicantes accede
bant: fatissimus uidelicet Diomedes et Indytus Vlysses
hastis inuidentes (Adhuc enim grauib' erant affecti uul
neribus) Hi prima incontione sederunt: Secundus ab his
Rex Agamemnon & ipse in pugna a Coone Anthenoris
filio hasta sauciatus: Omnibus itaq; congregatis Achiuus
velox Achilles assurgens: Agamemnon inquit: Profecto et ti
bi et mihi satius fuisset: quando pernitiola emulatione pu
elle gratia indignati contendimus: ut eam diana sagittis
appetiisset: qua die Lyrnesum & coepimus & diruimus
neq; enim tantus Achiuorum numerus hostium manibus
me irato oppetisset: Hectori autem & Troianis hec nost^a
simultas perutilis fuit: Græcos uero eius diutius recor
datum iri arbitror: Sed iam acta (quauis dolentes) &

omittamus: Iram sub pectoribus ipsa necessitate cohibeam?
 Ego ea nunc depono: Me enim minime decet implacabili
 semper ira excandescere: Sed Age q̄ primum comatos Achi-
 uos in pugnam producas: Experiat ego Troianos obuius: #
 Nam a navibus abstinere uelint: puto tamen eorum aliquem
 Libenter pedem relaturum: Si ex aspera pugna nostra ha-
 stam effugerit: Sic inquit: At Greci reconciliato magnani-
 mo Pelei filio maiorem in modum Letati sunt: Tum Rex #
 Agamemnon a solio suo (Neq; enim in medio prodiit) Amici
 inquit Heroes uiri bello clarissimi decens est stantem sine in-
 pedimento aliquo audire: Dicere enim in magna contione
 etiam experto per difficile est: Quoniam enim pacto quisq; ut
 audierit: uel dixerit Impeditur etiam suis orator: Nunc Achil-
 li respondebo: Vos uerbis meis attendite: Sepe His Achui +
 uerbis nisi mecum contenderunt: non tamen horum ego
 auctor sum: sed Iupiter et fatum et intenebris agens Ery-
 nis hi mihi rem dannosam persuaserunt: die qua elegas
 Achilli premium abstuli: Sed quid facerem: Dei nutu om-
 nia efficiuntur: Ipsa Iouis nuntia a te omnibus noxia mol-
 libus pedibus haud humi repit: sed ipsa hominum capita +
 ad ledendum inuadit: neq; ab ipso Ioue aliquando abstiny-
 it: quem et deorum et hominum optimum predicant: Atq;
 et Iano (Licet foemina) ei imposuit: qua die Herculem Al-
 cumena apud munitas Thebas erat paritura: Siquidem
 iactabundus deos allocutus Iupiter: Audite inquit dii.
 deeq; omnes: ut meam uobis mentem aperiam: Hodie La-
 borum Leuatricx Lucina ex meo & meorum genere uirum
 in lucem edet uicinis omnibus dominaturum: Cui dolosa

5
Iuno: Mentieris inquit Iupiter: Neq; enim id re prestabis
Verum tu iureiurando confirma: an sit ita dominaturus q
hodie e tuo genere e materno prodierit utero: Tu Iupiter ha
ud dolum sentiens summum iusiurandum dixit: quod ma
ximum attulit detrimentum: Nam Iuno propere coelo re
lucto Achaicum Argos delapsa generosam Steleni Persei filii
coniugem uentrem ferre et marem perituram cognouit: Qui
Licet mense septimo non dum maturus esset ea tamen die in
Lucem edidit: Alcione partu cohibito Inde ad Iouem reuer
sa: Iupiter inquit pater: qui fulmina iacis Audi que dicam
Iam uir natus est: Euristeus e Steleno persei filio et semine
tuo: qui Argis neq; inmerito dominabitur: His uerbis Iupiter
magno dolore affectus a te comato uertice apprehensa animo
perturbatus iusiurandum affirmavit Nunq; eam amplius
insydereum coelum redituram: Quippe que omnes detrimen
to afficeret: Simul Hec dicens manu rotatam hominum opi
bus nocituram e coelo in terram deiecit: Eius nanq; gratia
semper doluit: atq; Ita carissimus filius offensus inquit Euri
stei iussis inmeritos Labores subiere conatus sit: Haud aliter
ego cum bello Strenuus Hector tot arguorum perdidit:
Aten euitare non potui: a qua primum damnum accepimus
Quod cum ita sit: et mentem mihi Iupiter perturbauerit: et re
conciliari: et muneribus plurimis Achillem donare placet
Verum enimvero Achille & tate parato & alios ad proeli
um populos adhortator: Dona tibi omnia mittam: que ad
te Heri profectis intabernaculo tuo tibi pollicitus est Ulys
ses: Quod si paululum expectaueris: quis in hostem prope
res: ea ministri a nauibus meis huc afferent: ut q libens ea

tibi exhibeam: plane intelligas: Tum uelox Achilles Atride
 inquit Rex hominum clarissime: an mihi dona daturus sis
 ut decet: an retenturus: tui arbitrii esto: nunc celeris nobis
 pugne cura: neq; differendum cum hic simus: neq; remota-
 dum: Adhuc magnum opus restat: quemadmodum Achille
 prima in acie hasta Troianorum globos insectantem: quis
 uiderit: Ita et ipse admonitus cum hoste decernat: Ad hec
 consiliator Vlysses: nequaquam ita inquit: Et si fortissimus
 diuine Achille ieiunos Ilium Græcos cum Troianis pugna-
 tuos producas: cum diuturnius futurum sit proelium:
 cum semel manus conserent inspirabit deus utrisq; uires
 atq; animos: Sed iube ut antea in nauib' græci cibum capi-
 ant: quo uires suppedient: Neq; enim a prima Luce ad so-
 lis occasum sine cibo pugnari potest: Nam licet animus pro-
 mptus sit: paulatim tamen et latenter membra siti et fame
 contabescunt: genua uadenti labant: Quod si vino ciboq; cor-
 pus reficitur: tota die pugne sufficit: audet animus: neque
 membra prius defatigantur: q̃ omnes pugna discedant: s;
 age dimitte populum: et ut discubitu eat: iube interea Rex
 Agamemnon dona in medium proferri iubeat: ut et Græci &
 omnes uideant: His acceptis gaudens: et in contione ipse as-
 surgens tibi iuret: nunq̃ amplius se Briseidam cogniturum
 Quemadmodum decet Rex Agamemnon coniuges ita uiua-
 nt: Tu uero Affectus æquo animo cohibeas: His peractis in
 tabernaculo splendido conuiuio Achillem accipias: nequid
 abste debiti relinquatur: sic in alios iustior euades: Neq;
 enim uitio dandum regi: si uirum demereatur: quando in-
 iuriam prior ille intulerit: Huic rursus Agamemnon

Laudo inquit te et orationem tuam Laerte fili: Quippe q̄
omnia ordine transegisti id iurare et placet: et animus mo-
net: neq; peierabo: Modo Achilles non adeo properet: et uos
omnes cum eo hic maneatis dum munera afferantur: et iur-
iurandum prestemus: Hoc ego tibi & iubeo & impero: Op-
timos Achiuorum iuuenes ad hoc munus obeundum &
delige: qui me heri pollicitus sum: cum puellis dona affe-
rant: Thalybius autem mihi q̄ primum prolatum in achy-
uorum exercitum uerrem ferens eum Ioui & soli diuidat
His Achilles Agamemnon inquit Rex clarissime alias
hoc: cum a proelio cessabimus: (Neq; id tantopere appeti-
mus) agendum censeo: Nunc nostri interfecti ab Hectore
iacent: ex quo Iupiter Hanc rei gloriam prebuit: Vos nūc
milites discubitu eant: iubete: Ego iam Achiuos in proe-
lium ieiunos perducam occidente sole cum dānum no-
strum ulti erimus affatum coenatuos: Ante neque potus
neq; cibus mihi sumetur: Cum amicus et in tabernaculo se-
cundum uestibulum infesto spiculo traiectus exanimis ia-
cet: et ploretur a sociis: Quamobrem haud ulla mihi cibi: sed
cedis sanguinisq; et amari fletus cura est: Tum sapiens
Vlysses Achille inquit grecorum fortissime Pelei fili: Tu in
non parum asta prestas: neq; ego tibi parum sapientia: Q̄p-
pe qui senior sum: & plura noui: Quare te mea oratione
confirmabo: Breui enim homines pugne sacietas capit: i
qua multos quidem cumulos humi ferrum deiicit: messem
autem paruam: postq̄ dies breuiores facit Iupiter: qui
hominum custos in proelio est: verum infame nequaqua
mortuus ab Achuis plorandus: permulti enim quotidie

cadunt: qui cum cessatur a Laboribus: sepeliendi sunt etiam
 ab his: qui fortiori ingenio sunt: et diem dumtaxat Lugent:
 qui uero ab imminente Marte superant: eos et cibi et potus cu-
 ram habere oportet: ut audentius armatis hostibus alacres
 obuiam ire possent: Neque alia hortatione populus excitandus
 Quippe malum est: si quis in Achiuorum nauibus relin-
 retur: Sed omnes unanimes introianos equites Delati et
 Martem exciternus: Dixit et clari Nestoris filios Philide:
 Megeta: Toanta: Mereonem Creotii filium Lycomedea: et
 Menalippum comites coepit: qui in Agamemnonis taber-
 naculum profecti septem ab eo premissos tripodas: uiginti
 nouos lebetes: duodecim equos: Preterea septem pulcherria-
 rum operum artifices puellas: Octauam autem formosam
 Briseida ad Achillem duxerunt: pensis autem decem auri
 talentis: Ulysses iuuenes cum muneribus sequebantur. Quo-
 bus in media contione depositis surrexit Agamemnon et
 Tum facundus Thalybius uerre apprehenso Agamemno-
 ni populorum pastori astitit: Ille a magna uagina penden-
 ti gladio stricto abuersis setis orsus passis nauibus loue
 precari: ceteri silere: ut dicebat: Rege Loquente: qui latum
 coelum suspiciens: Sciat inquit nunc primum deorum ma-
 ximus Iupiter: et terra: et sol: et peierantium hominum sub
 terra: Ultrices furis: nunquam me Briseidi uim attulisse: neque
 libidinis neque alius rei occasione usum: sed incorruptam
 in tabernaculis meis seruata: Si quid peieravi: Deos te-
 stor his me que periuri promerentur: malis afficiant: Dixit:
 et uerris ingulum infesto ferro apperuit: Quem mox thal-
 tybius inspumantis maris fluctus escam piscibus abiecit:

Tum Achilles assurgens bellicosos achivis allocutus: Iupiter inquit pater ingentes sane iacturas affers: nunq̃ enim animus meus perturbasset: Agamemnon: neq̃ me invito & puellam mihi de improviso abstulisset: nisi tu tot grecorum petire uoluisses: Verum enimvero nunc primum reficiendis corporibus inde mox Marti opera nobis danda est: His dictis omissa contione quisq̃ suas naues repetere: Magnanimi Myrmidones dona sequi: Latores diuini Achillis nauem conscendere: in tabernaculis deponere: puellę sedere iusse: equos in armentum alacres serui agere: Briseis autem aureę ueneri similis: ut Patroclum acuto ferro saucium atq̃ exanimem uidit: ipsi incumbens magno eiulatu lamentata molle pectus: ceruicemq̃: et pulcherrimam faciem unguibus secabat. Flensq̃ Patrocle inquit Misere mihi anima carior uiuum ego te a tabernaculo discedens reliqui: nunc exanimem populorum inuenio princeps: Ita mihi malum malo semper accumulatur: uirum cui me et pater et dilecta mater nuptam dederat pro patrie moenibus saucium: et tres dilectissimos fratres ex eadem matre progenitos idem exitialis dies assumpsit: Tu me flentem: cum me uirum meum interemisset et diuini Mynetii urbem diruit Achilles: consolatus es: te daturum operam pollicatus: ut Achilli nuberem & ducturum me nauis phitiam: facturum apud Myrmidones nuptias: Propterea cum mihi semper iocundus fueris: nunc exanimem inconsolabili fletu prosequor: Hęc ea dicente flebant et puellę alię: quibꝰ singulis patroclus doloris causa erat: Achillem autem grecorum seniores circumfusi: ut cibum sumeret: orabant: negare ipse his uerbis con-

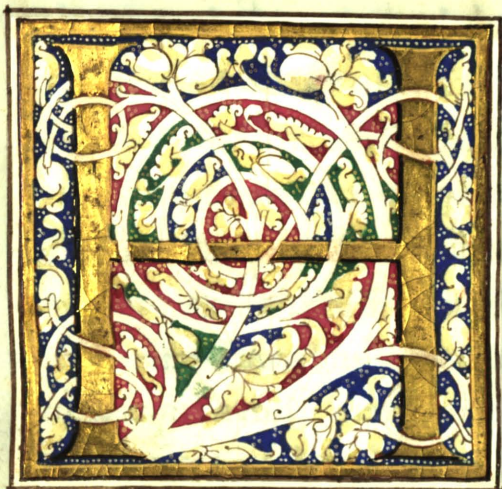
querens: Oro si quis commilitonum mihi amicus est: ne prius
 me cibum sumere suadeat: q̄ moestum animum expleam: q̄
 tanto moerore torqueor: ad solis usq; occasum mediam per
 feram: His dictis: alios dimisit: Duo Atrei filii: Diuus Vlysses
 et Nestor: Idomeneus: & senex equo strenuus Phoenix apd
 ipsum remanserunt: qui assidue moerentem consolari ni
 tebantur: Nec tamen poterant: anteq̄ sanguineo Marte
 perfunderetur: recordatusq; & simul ingemens: Profecto
 inquit Amicissime dura morte interempte Lautam inta
 bernaculis coenam apposuisti: cum Greci a troianis equi
 bus perturbati premerentur: quo lachrymabile bellum a
 uerterent: nunc exanimis iaces: Verum ego tui desyderio
 cibo potuq; abstinebo: Neq; enim mihi quicq; molestius esse
 potuisset: Non si patrem Peleum: qui nunc Phitię molles fū
 dit Lachrymas: uita functum audirem: et talem patrem ami
 ssem: qui nunc inter alienas nationes exitiose Helene gratia
 cum Troianis decerno: uel eum: qui mihi apud Schyrum edu
 catur carissimus & pulcher filius Neoptolemus: si forte adhuc
 uiuit: sperabam enim solum me prius ab Argo equorum sobo
 le claro apud Troiam occubiturum te autem Phitiam redi
 turum: ut mihi celeri naui ē Schyro filium in patriam du
 ceres: eiq; omnia nostra: possessiones scilicet: seruosq;: altā
 et magnam domum ostenderes: Arbitror nanq; Peleum
 diem suum obiisse: uel si uiuit moerore et senio confectus
 & tristem obitus mei nuntium expectantem: Sic inquit La
 chrymabundus: Lachrymabantur autem & seniores: re
 cordati quę quisq; domi reliquerit: Quos miseratus Satur
 nius: Mineruam paucis alloquutus: Filia inquit: tu forte

urum penitus reliquisti: certe nulla amplius Achilli cura
est: q̄ apud rostratas naues apud amicum exanimem in
luctu ieiunum desiderare: reliqui abierunt: ut cibum caperet
Sed Age nectare & Ambrosia suauissima eum: ne fame de-
ficiat: confirmato: His uerbis persuasa penate Arpye simi-
lis arguta uoce e coelo delabatur: Nectar & Ambrosiam
Achillis pectori instillat: ne fame genua Labescerent: Inde
ad firmissimam patris domum rediit: Tum Greci armati
e uestigio e nauibz maturabant: instar dense niuis: q̄
a Ioue concreta vi serene borree e coelo demittitur: sic den-
se cassides: clypeorum umbones: thoraces incurui: et solidi
fraxinee aste in aera corruscabant: terra omnis ridere: &
sub pedibus tremere: Medius inclytus Achilles dentibus
stridere: et ardere: tanq̄ ignis oculi: intollerabili nanq̄ dolo-
re angi: et iratus Troiano dei munera indui: que ei Vulcan⁹
fabre excuderat: Primum autem suras ocreis & pulchris
et argenteis maleis conflatis: Inde thorace pectus induit
humeris ensen argenteis clauis mutitum appendit: Den-
de clypeum & magnum & solidum: & eminus tanq̄ Lumi-
na fulgentem: coepit: et quemadmodum nautis e montu
uertice apud ouium caulas ardentis ignis fulgor apparet: p-
cella autem inuitos inpisciferum pelagus eos longe ab ami-
cis propellit: Haud aliter: ab Achillis et pulchro & uario cly-
peo aer lucem accipiebat: Tum grauem cassidem et tanqua
astrum fulgentem manibus elatam capiti imposuit: cui cri-
sta ex equina cauda: Micabant crines aurei: q̄ aptissime a
Vulcano dispositi: Tunc Achilles: an sibi ea arma accomoda-
ta essent: et in iis facile ageretur: gestu corporis experiebat

Erant autem ei tanq̃ penna Leua : alte tamen populorum
 Regem extulit : Añamentario postremo patriam hastam
 depromit : firmam : grauem : fraxineam : quam nemo alius
 Achiuorum concutere potuisset : eam ē pelei montis uertice
 hominibus mortiferam amico patri Peleo dono inciderat chy
 ron : equos Antumedon atq; Alcymedon Aurige firmis Loris
 alligatos iungere : frenis ora cohibere : pone habenas ad be
 ne compactum currum contrahere Antumedon autem pul
 chro flagello accepto equos insiluit : Inde currum Achilles
 in armis conspicuus tanq̃ sol fulgens et terrore quodam
 paternis equis imperitabat : Xanthe et Balie preclara podar
 ge pignora aliter aurigam uestrum custodire : et in Grecoꝝ
 globum referre curetis uelim : cum proelio satiati erimus : neq;
 me ut Patroclum exanimem relinquatis : Tum a lugo uelox
 Xantus mox inflexo capite procidentibus humi crinibus
 Locutus est (Eum nanq; uocalem pulcherrima Iuno reddi
 dit) Profecto nunc te adhuc libera bimus fortissime Achil
 le : Verumtamen prope tibi fatalis adest dies : cuius nō nos
 sed magnus deus et potens fatum est auctor : nequaquam
 autem tarditate et segnitia nostra Troiani Patroclum Ar
 mis spoliauerunt : sed deorum optimus : quem pulcherrima
 Latona peperit : infertissima pugna interimens ea Hec
 torem gloria honestauit : Hos uero Zephiri : quem uentoru
 Leuissimum dicunt : more currimus : Sed tibi ipsi et deo et
 homini fatale est fortiter domari : Sic clamantem furie cōhi
 buerunt : Quem per quem indignatus Achilles Allocutus :
 Xanthe inquit : Quid mihi mortem uaticinaris : quod te mi
 nime decet : Sane me cito & a dilectissimis parentibus pro

cul moriturum scio: non tamen interim cessabo Troianos
a proelio fugare: dixit et clamans equos inconfertissima
pugna egit

ILLIADOS LIBER DECI-
MVS NONVS EXPLICIT: IN-
CIPIT VICESIMVS FOELITER

ICAPVD MAGNAS
naues circum Telei filium bel-
licosi Achiui: ex altera campi
parte Troiani armis munie-
bantur: Interim Iupiter Iusti-
cie iniunxit: ut a summo coeli
uertice ad consilium deos accer-
seret: Que e uestigio ut omnes
Iouis regiam peterent: impauit

Tum neq; oceanus: neq; fluuiorum aliquis: aut nympharū
amoena nemorum et amnium fontes: et loca irrigua inco-
Lentum remorati sunt: Eo cum uenissent pulchris sedibus
quas Ioui patri Vulcanus fabre excuderat: consedere: Neq;
Neptunus diuinitatem contempsit: sed a mari properas
inter alios Deos medius consedit: Inde ad Iouem conuersus
Quid tandem inquit in concionem deos conuocasti: nunqd
Troiani et Greci quorum in presentia proelium instat tibi cu-
re sunt: Cui nubium coactor Iupiter: Habet inquit Neptu-
ne quid uelim: et qua uos gratia conuocarum: plane tenes
cure mihi sunt: quis perituri: Ego in summo coelo sedes
et eos despicio: et animo oblector: Vos autem conuenistis:
ut alterutris siue Troianis siue Grecis pccuiusq; uoluntate

et adsitis et opitulemini: Nam si Achilles solus cum Troianis decerneret: ne paululum quidem resisterent: Antea enim eum solo iusu formidabant: Nunc Amici obitu grauius succensentem uereor ne forte preter debitum urbem diruat: Sic Locutus Iupiter asperam pugnam concitauit: Dii autem diuerse afficebantur: Nam Iuno: Pallas: terre motor Neptunus: Per quem utilis et sapientia praeclatus Mercurius: praeterea uiribus superbiens & inualidus tibiis claudicans Vulcanus pro Graecis: Pro Troianis autem bene armatus Mars: intonsus apollo Bellicosa Diana: flaua Latona: et Leta uenus stabant quoad uero a mortalibus longe dii abfuerunt: Graeci maiorem in modum Achillem in proelium produxisse gloriabantur^{ue} Dii enim a pugna abstinuerat: Troianos uiso Achille Marti simili occupauerat formido: Verum ex quo dii superi immortalium partes dicebant: efferbuit uehemens populorum excitatrix pugna: Clamauit autem Minerva nunc a cauata fossa pro uallo nunc a sonanti littore clamauit et Mars ex alia parte nigre procele similis clara uoce: alias ab Urbis propugnaculis: alias a sacro apud simeonta deorum loco hortatus Troianos: hoc pacto dii superi utrumque exercitum excitantes ad pugnam conueniebant: horrendum autem ab alto intonuit hominum atque deorum pater: ab imo autem inmensam terram et montium iuga concussit Neptunus: intremere fontibus scaturientibus Idae radices & cacumina: et Troianorum Urbs: et Graecorum classis: Timuit autem et infernorum umbrarum Rex Pluto: et e solio surgens clamauit: ne terre motu Neptunus solum apperiret: et obscuras formidatasque etiam diis ipsis domos diis et hominibus palam faceret

Tanto itaq; tumultu incertamen dii concurrebant: Nam con-
tra Neptunum Regem Apollo sagittis muni: contra Martē
Glaucā Minerva: contra Iunonem Aurea pharetra calamisq;
et uenatu gaudens Apollinis soror diana: Latona in Mercu-
rium: In Vulcanum magnus fluvius & alte defluens: quem
dixi Xanthum: Homines Scamandrum Appellant: Sic dii
contra deos ferebantur: Verum Achilles maiorem in modū
Hectori filio Priami in aciei obuiam fieri ardere: Sperare
enim bellicosum Martem sanguine sanctum iri: Tum popu-
lorum excitator Apollo Aeneam: magnis inspiratis uiribus
recta in Achillem adhortatus est: similis nanq; Licaoni Pri-
ami filio & faciem & uocem: Aenea inquit Troianorum
consiliator: ubi nunc mune tuę: quas Troianis regibus con-
uiuia pollicebaris: te scilicet Achilli Pelei filio intrepidum
congressurum: cui contra Aeneas Priami fili inquit: Quid
me nunc tanq̃ nolentem cum magnanimo Achille pugna-
insimulas: neq; enim nunc primum ei congrediar: Alias ip-
se me et hastam meam formidauit: cum nostras ab Ida bo-
nes inuasisset & Lyrnesum diruisset & pedasum: Me au-
tem Iupiter & uiribus & uelocitate prebita tutatus est:
Si quidem Achilles & ducis eius custodisq; & consulti-
cis Minerę ut Lelegas et Troianos acuta hasta interi-
meret manibus occubuisset: Quamobrem nulli hominū
contra Achillem pugnandum est: cui unus deorum semp
adeſt: qui eum ab omni tuetur periculo: Preterea eius tela
nunq̃ incassum diriguntur: neq; prius figuntur: q̃ huma-
num corpus assequantur: quod si deus in proelio equiore
se Exhiberet: haud multum me superior esset: Licet totum

se ferro testum esse gloriatur: & iacet. Huic Rursus Rex
 Iouis filius Apollo: Age inquit Heros: & tu aeternos de
 os precare: Aiunt enim et te ex venere Iouis filia geni
 tum: Ille ex deteriore deo est: Venus namq; Iouis: Thetis
 Marino est sene progenita: sed tu recta in hostem ferrum in
 defessum dirige: neq; ullis uerborum minis perterrearis.
 His dictis populorum pastori magnas vires inspirauit
 Tum ille inter primos fulgentibus munitus armis: & co
 tra Achillem per turmas prouens minime Iunonem La
 tuit: Que una conuocatis diis: Considerate inquit Neptu
 ne & Minerva quid sequetur: Aeneas Apollinis suasu in
 Achillem infestis armis defertur: Quare Agite et uos co
 tra eum propellamus: & nostrorum aliquis Achilli adsi
 stat: eumq; uiribus confirmet: ne deficiat animo: ut se ab
 immortalium optimis armari intelligat: Ipsi autem stulti
 sunt: qui a principio in bello et proeliis Troianis opem fe
 runt: Omnes enim e coelo descendimus huius pugne fau
 tores: nequid hodie a Troianis mali Achilles perpetuat
 Postmodum euenient: que ei cum e materno utero pro
 diret fata neuierunt: Quod nisi diuina uoce a deo admo
 neretur: timeret sane: ne quispiam contra in proelio de
 us congregaretur: Graues enim dii sunt: cum manifestos
 se uidendos exhibent: Cui Neptunus Noli inquit Iuno
 temere perturbari: Neq; enim te decet: neq; ego uelim de
 os in contentionem trahere: sed iam hic est uia: inspecula se
 deamus: proelium uiri curent: q; si Mars uel pulcher Apol
 lo Achillem impedierint: neq; pugnare permiserint: euesti
 gio cum his de pugna contendere iure poterimus Arbitr

autem q̄ celerrime incoelum et ad Deorum consilium coac-
tos a nobis concessuros: sic clamans cesarię nigra inal-
tum et undiq; fossa munitum inclyti Hercules murum
procedebat: quem ei Troiani & bellicosa Minerva condi-
derant: ut cetum se a litore incampum persequentē
fugiens eo se reciperet: Illic Neptunus et alii eiusdem
factionis dii humeros crassa nebula adoperti: Illi autē
ē regione in altiori templi parte circum Arcigerum Apolli-
nem et urbium euersorem Martem sedebant: sic diuersa
in parte consulere: Vtriq; autem a grauissima pugna ordi-
ri dubitare Iupiter alte sedens precipere: Impleri militib;
campus et hominum et equorum armis fulgere: Increpare
sub irruentium pedibus solum: Duo autem uiri optimi in
medium ad singulare certamen alacres properabant: Ae-
neas Anchise filius & inclytus Achilles: Aeneas prior &
firma galea: et clypeo: et ferrata hasta concussa in Achil-
lem minabundus irruit: Achilles contra ut perniciosus
leo: quem populus omnis infestis appetit telis: lis autē
carnis audax inter primos uersatur: q; si quis forte Iuue-
num alacer eum alta assequitur: Tum hians spumanti &
ore et anxio magno in corde animo ieuum defertur: Et ca-
uda latera dorsumq; utrinq; uerberans sese in pugnam
irritat: Ita exasperatus magna ui recta irruit: paratus
uel et ipse aliquem interimat: uel inter primos interimat
haud aliter Achillem et vires et superbus animus in ma-
gnanimum Aeneam prouocabant: Cum igitur propius &
facti essent: uelox Achilles prior Aenea ait: Quid tu tam
longe a globo discessisti: Nunquid tibi mecum pugnandi

est Animus et hinc introianis Priami regnum assecuturum
 speras: Verum enimvero hæc te spes frustrabitur: Neq; enim prop-
 terea si me interfeceris: tibi regno et proemium cedit Priam^{us}
 sunt ei Liberi: Ipse constans & sapiens: Ante Troiani et alia
 rum rerum & consili & sationalis agri parte potiore donabv-
 nt: vt in deliciis oblecteris: sed haud facile te me interfectu-
 rum spero: iam enim alias te meam astam formidasse me-
 mini: Num tibi excidit cum te procul a bobus solum per
 lde luga celeri passu persecutus sum: Neq; me expectare
 ausus es: sed Lyrnesum te fuga surripuisti: Quam ego ur-
 bem impetu facto Mineræ et Iouis ope eueri: Captas mu-
 lieres inseruitutem abduxi: Tum te Iupiter et alii dii e me-
 is eripuerunt manibus: nunc arbitror non euades: ut su-
 spicaris: sed discedas: et in globum te conferas: moneo: neq; me
 prouoces: anteq̃ malo aliquo afficiaris: Quod enim factū
 est etiam stultus nouit: Ad hæc Aeneas Pelide ait: ne me tā-
 quam amentem tuis perterreri uerbis putes: Nam per q̃ ma-
 nifeste fraudes uersutias et cauillationes noui: nec nostri
 nos inuicem natales latent: et progenitores nostros a maio-
 ribus accepimus: Visu autem neq; tu meos neq; ego tuos no-
 ui: Auiant te Pelei uiri præclari et matre Thetide Marina
 Dea filium: Ego me magnanimo Anchisa progenitum glori-
 or Mater mihi Venus: Preter hos et alii hodie filium plo-
 rabunt: non enim uana loquor: Sic omilla pugna redea-
 mus: q; si nostrum genus audire concupiscis: multi id no-
 runt: Dardanum primum genuit nubium coactor Iu-
 piter: ilis Dardaniam condidit: cum nundum pulcherri-
 mum Ilium diuerse diuerse nationis ciuitas esset: In

campo condita: sed adhuc scaturientis fontibus Idæ radi-
ces habitabant: Dardanus autem Erythronum Regem ge-
nuit mortalium omnium ditissimum: Huic tria equarum
milia per sylvas teneros pullos alentium Læta pasceban-
tur: Cum lis boreas adamatis in equum niger crines uers-
rem habuit: ex quo grauide duodecim pullos peperere: Ipse
infertili agro per summas spicarum aristas innoxie: et
per lata albensis maris dorsa in summo fluctu currebat
Troa Erythonius Troianorum Regem genuit Tros tres
Liberos: Illum: Asaracum: et diuinum mortaliumq; omni-
um pulcherrimum Ganymedem: Hunc dii: qui Ioui forme
gratia propinaret: in coelum sustulerunt: cum ipsis ageret
Ilus præclarum Laomedonta: Laomedon: Titonum: Pria-
mum: Lampum: Clytum: & Hicetoana bello clarum fi-
lios habuit: At Asaracus Capin: Capis Anchisen: Anchi-
ses me: Priamus uero gloriosum Hectorem genuit: Tali
me & genere & familia progenitum gloriator: Verum Iupi-
ter pro uoluntate mortalibus et auget uirtutem: et mi-
nuit: Quippe: qui omnium potentissimus sit: Non tamē
hec nobis in presentia ut amentibus in medio pugne tu-
multu referenda sunt: Per multa enim alter obicere in
alterum posset: quorum onus ne centum quidem soro-
rum nauis perferret: Volubilis est mortalium Lingua
verba multa et varia & magna eorum ultro citroq; co-
pia qualia dixeris talia audies: Sed quid nobis conte-
tionis et uirgii opus mulierum more: quæ perturbatrice
animi ira in media uicina uera simul et falsa obicien-
tes contendunt: prout eas ira compellit: Atq; tu me mi-

nime uerbis tuis a pugna alacrem amouebis: nisi prius
 ferro inuicem decernamus: Sed Age: hastis nostras prius
 uires experiamur: Dixit & grauem admirandum clypeū
 asta percussit: in qua ferreum spiculum concrepuit: Tum
 Achilles abiectus uiolentia clypeo manu asserto formida-
 uit: ne iactum eminus magnanimum Aeneae eum facile &
 transmitteret: Stultus sane: Neq; enim mente animoq;
 reputauit: non facile clarissima deorum munera morta-
 li dextre cessura & proficuum iri: Neq; enim uulneri pa-
 tuit auro ui coeli cohibita: Duabus tantum plicis perfora-
 tis tres adhuc super erant: Quinq; enim utroq; pede cla-
 uis Vulcanus excuderat: duabus ereis: duabus in-
 terioribus stagnaeis: media aurea: in qua eminus ueni-
 ens telum heferat: Secundus inde Achilles in Aeneae un-
 diq; equalem clypeum telum dimisit: quod a Teleo mon-
 te ultimum orbis marginem: quem & ei et bouis corium
 tenuissimum operiebat: assecutum concrepuit: Constitit
 Aeneas clypeum in se timore retrahens: asta supra dorsū
 delata utroq; magni clypei orbe proficso humi infigit
 Aeneas declinato telo tam propinquo ictu maiorem in mo-
 dum perterritus est: Tum Achilles alacer horrendum
 clamans ad refrigerandum telum properabat: At Aeneas
 ingentem lapidem: qualem neduo quidem nostri tempo-
 ris uiri extulissent: arripuit: quem solus facile manū ue-
 sabat: Hoc in Achillem delatus et casside & clypeo percus-
 so a dura se morte asseruabat: Achilles tamen eum gladio
 interemisset: nisi q̄ primū Neptunus ī mortales deos
 allocutus: Hei inquit: ne forte magnanimus Aeneas &

Apollinis suasu ab Achille interemptus inferos petat: Stultus quidem: neque enim in ipso mortis discrimine ei Apollo & opitulabitur: Sed quid tandem inmerito malo aliorum gratia afficitur: Semper enim superis diis grata munera exhibet: Sed Agite: Nos eum tanto a periculo uendicemus & ne quando Iupiter irascatur: si eum Achilles interemit: Fatale namque ei est: ut euadat: ne sine Liberis ne sine Liberis et obscurum pereat Dardani genus: Quem Iupiter praecommiis ex mortali munere Liberis dilexit: Iam enim Priami genus odit: Sed aeneae potentia & filiorum filii et ab illis nascituri Troianis imperitabunt: Huic pulchra oculos Iuno Neptune inquit: Tu tecum ipse considera: an eripiendum: an dimittendum Aeneam ducas: Iam enim et ego et Minerva inter deos iurauimus: nunquam a Troianis malum nos aliquod ausuras ne quidem cum Tota Troia infesto igne cremabitur: Vretur enim a Graecis hostibus: His auditis Neptunus per mediam pugnam et telorum strepitum eo contendit: ubi aeneas et inclytus & Achilles manus conseruerant: obiecitque Achillis oculis euestigio caliginem: et fraxineam astam ab aeneae clypeo euulsam ante Achillis pedes abiecit: Aeneam autem leuē atque agilem reddidit a terra alte erigens super Heroum equorumque ordines assilientem et dei manus aufugientem: Peruenit autem in ultimum campum: ubi Canones in proelium armabantur: Cui propior factus Neptunus: Quis te inquit deorum huic Aenea tristem cum magnanimo Achille pugnare persuasit: Quis te melior simul et diis dilectior? sed refer pedem: quotiens Achilli obuia

fueris: ne preter fatum ad inferos detrudaris: Verum post
 mortuum et sepultum Achillem audenter te pugnare credere po-
 teris: Nemo Grecorum alius te interficiet: His dictis euauit
 et ab Achillis densam fugauit caliginem: qui reddita sibi ly-
 ce indignabundus secum: Hei inquit magnum mihi mira-
 culum oblatum est: Asta humi iacet: Virum autem: inq̃
 ut interimerem: iaculatus sum: nusq̃ apparet: Profecto Ae-
 neas diis immortalibus amicus est: Nam eum temere gloria-
 tum putabam: abierit sane: neq̃ enim amplius mecum co-
 ferre manus audebit: qui modo tam alacer mortem ausy-
 git: sed ego bellicosus danaïs impans reliquos Troianoru
 aggressus experiar: Dixit et in ordines receptus singulis
 iussit ne amplius eminus pugnarent: Sed vir viro prom-
 pto animo congredieretur: Difficile nanq̃ mihi est: etsi
 uiribus prestem: cum tot uiris solum manum conserere
 et pugnare cum omnibus: Siquidem neq̃ meus deus inpa-
 uidus: neq̃ Pallas tantam aciem sustinent: Ego tamen
 quantum manibus pedibusq̃ & uiribus ualeo: ne minimū
 quidem negligam sed per medias penitus acies penetrabo
 neq̃ Troianorum aliquem mi obuium Letaturum confido:
 Sic inquiens medios irrupit: Contra preclarus Hector suos
 hortatus Achilli congrediendum his uerbis iactabat: No-
 lite magnanimi Troiani Achillem formidare: Equidem
 uerbis etiam cum diis pugnare ferro autem difficile est
 Sunt enim Longe q̃ nos fortiores: At non Achilles om-
 nia uerbis perficiet: Partim assequetur: Partim imperfectū
 dimittet: Ego eum aggrediar: Et si ignis instar exardescat
 si inq̃ exardesceret: ut ignis et ut ferrum rigeret simul

his dictis in aciem proruit: Tum Troiani raptis simul ha-
stis sequi: Ita eorum vires unanimi omnium studio corro-
borari: hinc clamor exortus: Tum Apollo Hectorem affat
Hector ne queso adhuc Achilli congregiare: sed in globo
a tumultu procul te contineas: ne aut eminus iaculo &
aut quominus ense te assequatur: His uerbis Hector rur-
sus in globum se recepit dei monitu perterritus: In tro-
ianos autem Achilles iuribus ferox horrendum clamor
insiliit: Imprimis autem Iphytona strenui et urbium do-
mitoris Otryti ex Naide nymphea filium ex nuoso Tino-
lo infelicibus Idæ populis multorum oppidorum princi-
pem interemit: cui recta in se ruenti clarus Achilles me-
dium caput diuisit: increpuit cadens: Tunc Achilles &
iacta bundus: laces inquit otryti fili maxime omniu
formidabilis hic occubisti Genus autem a Gigeo por-
tu ducis: ubi patrium tibi templum ad hylum piscosum
et undosum herimum erigitur: sic gloriabatur: Illius autē
oculos tenebre operuerunt: Eumq; Græcorum equi pri-
ma acie rotis contriuerunt: Inde demoleonta bello stre-
nuum Anthenoris filium per galeam ferream nihil vi
prohibentem: temporibus et osse transmissio et cerebro
omni contuso interemit: Tum alacrem Hippodamanta
amissis equis fugientem inter humeros sauciauit: qui
inter expuandum circum Littus gaudente Neptuno
a iuuenibus distractus mugiebat: Ita eum fortis animus
reliquit: Post hos in pulcherrimum Priami filium Poly-
dorum defertur: Hunc pater a pugna: q̄ liberorum ul-
timus esset: et carissimus non continuit: pedum autem

uelocitate omnes superabat: ut tunc se ostendit: curre-
 bat enim inter primos pugnatores: quoadusque exanimatus
 procidit: Si quidem gloriosus Achilles terga uertentem: qua
 aurea fibula baltheum alligat: et duplex thorax suspen-
 ditur uulnerauit: atque spiculum per medium euasit umbi-
 licum: Ingemens in genu procumbit: oculi nebula caliga-
 tur: Quem procidentem in terram manibus susipientem de-
 dinantemque ut conspiciatus est Hector: caligatis oculis non
 amplius contari sustinens uibrato in Achillem telo flammæ
 similis irruit: Achilles eo uiso ut assiluit iactabundus adest
 inquit uir: qui me maiorem in modum perturbauit: qui ca-
 rissimum mihi amicum interemit: sed non diutius in pug-
 nam alter alterum formidabimus: Dixit: et toruis oculis Hecto-
 rem aspiciens: cominus inquit accede: ut citam mortem ex-
 periaris: Cui contra in perterritus Hector respondit: Pelei
 fili: ne tibi me ut stultum uerbis tuis terreri persuadeas: Iam
 et caulationes et iniurias noui: et fortem me autem Lon-
 ge uiribus inferiorem non eo inficias: Verum hæc indeorū
 sunt uoluntate: ut etiam inbecillior te asta perimam: Est
 enim et mihi acutum telum: Dixit et prior crispata asta
 in Achillem direxit: quæ tenui spiritu a Minerva conuer-
 sa ante Hectoris pedes cecidit: Tunc Achilles incedem ferox
 in illum horrendo clamore irruit: At eum Apollo: per quæ fa-
 cile (ut pote deus) ereptum densa operuit nebula: Ter in-
 clytus Achilles infesto spiculo eum appetiit: Ter densas ne-
 bulas transuerberauit: Quarto autem impetu facto graui-
 ter comminatus: Effugisti inquit impudens mortem: pro-
 fecto prope exitium agentem te Apollo eripuit: quem

inter tela uersatus precari debes: Verumptamen alias: si quis
mihi deorum fauerit: manibus meis cades: Interea alios qu-
cunq; mihi obuiam fuerint prosequor. Hæc dicens Driopa
media in ceruice saucium ante pedes strauit: Inde demachy
magni Philitoris filium genu uulnere primum incusso com-
buit: Inde magno ense transegit: Post hos Lagonum et Dar-
danum Biantæ genitos ex equis alterum asta: ense alterum
cominus interram constrauit: Tros autem Alektoris filius
ad eius genua procidens: si forte etatem ipsius miseratus in-
columem dimitteret: ensẽ secundum epas recepit: Stultus
sane: neq; enim nouit: quid credibile erat: neq; benignum
neq; mitẽ: sed ferocẽ tactis genibus placari non posse De-
cidit epas: et ex eo niger sanguis profluens sinum impleuit
tenebre obeuntis oculos operuere: Post mulio secundum et
aurem percusso per alteram telum euasit: ad hos Echedi Age-
noris medium caput acuto gladio diuisit: Gladius autẽ
totus sanguine aspersus est: Mors statim et fatum inuẽtabi-
le eius oculis obuersatur: Transuerberauit: & Deucalionẽ
qua collum brachio iungitur: eius grauata manu: et præ
oculis morte oberrante ense ceruice percussa: Longe cum
casside caput abiecit: Cerebrum per ossa effluit: corpus et
humu extentum iacuit: Iam Achilles instrenuum Pirhei fi-
lium Rigmõn properabat: quem e fertili Thracia profec-
tum medium telo transegit: Ferrum uentri infixum: quo
e curru cadente eius Auriga: euestigio equos conuertens
dorso infesto telo recepto sauciũs perturbatis equis decedit
Quemadmodum autẽ in montuosa et arida sylua diui-
nus ignis omnia concremans perfurit: & uentus spirans

huc illuc flammam dirigit: Ita Achilles undiq; impetu facto
nunc hos: nunc illos interimere: Sanguis per terram fluere:
et ueluti cum Late frontis boues ad ordeï trituram in alba
area iunguntur: Sub quorum mugientis pedibus culmi
proteruntur: Haud aliter sub magnanimo Achille equi
et exanimes simul et clypeos proterrere: Sanguine autem
et axis et curruum rote coïquinari: quas ab equorum un-
gulis gutte spargebant: Inhunc modum Achilles glorię inser-
uiens euitandas manus sanguine maculabant:.

ILIADOS LIBER VICESIMVS
EXPLICIT: INCIPIT VICESIMVS
PRIMVS FOELICITER. *uuucl*

Um uero ad Latum et uortico-
sum Xanthi fluiuium: quem
in mortalis genuit Iupiter: per-
uenissent: induas partes diui-
sos troianos: Alteros per campū
Achilles urbem uersas: qua supe-
riori die perterriti furentem &
Hectorem Græci fugerant: trepi-
dos et pallentes prosequiebatur
densas autem tenebras ad eorum fugam inhibenda Iuno cō-
duxerat: alteri in altum et argentea unda conspicuum flu-
uium magno strepitu compelluntur: Tum aqua et alte ripe
insonuerunt: Illi autem autem per aquarum uortices taciti
huc illuc latebras disquirebant: et quem admodum sub agri
crepitu Locustę in area elate fluiuium petentes repente alue-
um subueiunt: Sic Achillis metu profundum et sonans

Xanthi flumen equis et hominibus implebatur: At ille
magnanimus hasta inripa inter miricas relictā deo similis
solo ense in alueundi siliit: cedis audius et crebris ictib'
Troianos agebat: Illi ense acti turpiter ingemere: aqua cruo-
re tubescere: at ueluti minores pisces uiso delphino: imis
se cauernis recipiunt formidantes (Deuorat enim quos
cumq; assequitur) Sic Troiani impetuosī fluminis ripis
delitescēbant: At Achilles cede defessus duodecim ē flumi-
ne iuuenes iuuos delegit: quibus Menoetii filium Patro-
clum ulcisceretur: Quos ut ceruorum hinulos trepidantes
ligatis post terga manibus ipsorum zonis: quibus cinge-
bantur: sociis adlatis atq; altas naues ducendos tradidit
Inde iterum irruit incedem alacer: Illic Licaoni Priami
filio efluuiō euadenti obuiam factus est: Hunc antea a
se captum ē patrio solo inuitum nocturnus abduxerat:
caprifici enim ramos acuto ferro incidebat: ut currus radi-
os faceret: cum inopinatum malum gloriosus Achilles +
astitit: a quo captus et in bene mutam Lennum abduc-
tus Iasonis filio uenditur: Hunc magno postmodum pre-
tio redemptum Imbrius: Oetion claram Arisbam misit: vnde
aufugiens patrio solo repetito undecim dies cum ami-
cis oblectatus est: Duodecima iterum eum in achillis manū
redegit deus: qui eum etiam reuerti nolentem ad inferos
detrusurus erat: Eum: ut uelox Achilles galea clypeoq; et
hasta inermem agnouit (omnia enim fuga defessus et la-
bantibus labore genibus abiecerat) Indignabundus secū
En inquit miri nunc oculis meis obicitur: profecto inte-
rempti a me Troiani rursus ē tenebris resurgent: quem

hic casum euasit: clara in Lemno uenundatus: neq; spuma
 tis maris fluctibus: ut inuiti complures coherceri potuit
 Sed Age aste nostre spiculum experiatur: ut uideam: atq;
 intelligam: an forte idem iterum eueniat: an alma terra
 que et fortem cohercet hunc quoq; coherceat: Sic animo
 uoluenti astitit Licaon trepidus: ut eius genua continge
 ret: frustra tamen fatale exitum se euasurum cogitauit
 Longamq; altam inclyti Achilles manu in se uibratam p
 cumbens declinauit: asta supra eum incede delata humi
 infigitur: Tum Licaon altera manu apprehensis gemitibus
 altera telum acutum capiens his uerbis precatur: Tua
 ego genua tango Achille: tu mei miserere: Seruus tuus
 ego sum magnanime: et cui miserearis dignus: a te pri
 mum uita accepi: qua die me culto in agro captum pa
 tie et amicis procul Lemni uendidisti: Tibi ego iam sacrifi
 cium: at nunc longe maius exhibui: Est autem hic duode
 cimus dies: ex quo illum multa perpessus appuli: et tuus
 me iterum manibus crudele fatum obiecit: Debeo Ioui
 patri odio esse: cum iterum ma intuiam redegerit potesta
 tem: Paucis me ante animus Leo theae mater Altae senis
 filia: Altae inquit: qui bellicosus Lelagis impitans altam
 pedasum sub satruonte incolit: pepererat: quam Priamus
 cum aliis pluribus habuit: Ex hac duo nati sumus: qui am
 bo manu tua occumbent: Pulcherrimum nanq; Polydoru
 acuto telo inter primos pedites interemisti: nunc ego pe
 riculor: neq; enim puto tuas me manus euasuram: Na
 urgent me fata: Dicam tamen: quod tu accipias: Oro ne
 me interimas: neq; uterinus sum Hectoris frater: q; tibi

mansuetum et fortem interemit solum: His uerbis clarus
Priami filius precatus inuite responsum accepit: Stul-
te inquit neq; precibus nunc tibi utendum est neq; con-
onibus: Cum Patroclus cedem suam faciauerit: Tunc Troia-
nis parcendum ducam: Multos superiori tempore captos
uendidi: nunc minime mortem effugies: quam deus ante
illum conditum in meam tradidit potestatem: neq; mo-
do tuam sed et Troianorum omnium et liberorum Pria-
mi inprimis: Sed amice morere et tu: Quid frustra ingemis
Occubuit Patroclus te Longe praestantior: Non ne uidis:
qualis ego sum: q̃ pulcher: q̃ magnus claro patre genitus
et matre dea: Verumtamen me mors et fata superabunt
Veniet aurora seu crepusculum: seu meridies: cum meam
aliquis animam uel telo uel ense auferet: Sic Loquentis &
asta transuersatus: Licaon Labantibus genibus animam
agebat: eumq; passis manibus ingenua procumbentem
Achilles stricto ense secundum ceruicis conpagem transe-
git: Anceps gladius totus in uulnus recipitur: Extinctum hu-
mi: terra nigro cruore conspersa pede acceptum Achilles
in flumen deuoluendum abiecit: Inde gloriatus: Istic in-
quit cum piscibus iaceas q̃ tuam sanguinem securi ab-
sorbeant: neq; mater iacenti tibi incumbens deflebit: Sed
torrens scamander in latum maris sinum te auferet: et ali-
quis undis actus piscis procelam fugiens album Licaonis
adipem deuorabit: Occumbite Troiani: quod altum illu-
capiamus: Vos quidem fugientes: Ego autem terga premeo
neq; uorticulus et incuruus fluuius uobis sufficiet: Cui
uos multos mattatis tauros: uiuos in undas equos agite

et ita dura morte conficiamini: quoad omnes super Patrocli
et Achiuorum cede: quos apud citas naues: me absente inte-
teremistis ulascat: Sic ait: At fluuius magis indignatus a-
gitabat animo ut a cede inclytum Achillem inhiheret: et
Troianos defenderet: Iam Achilles incedem alacer Longa ha-
sta in Asteropeum Pelegonis filium deferebat: Pelegonum &
anxius Late fluens ex Periboea Acellamini filia natu gra-
diore progenuit: Ei enim altus occubuit: Hic Achilli e re-
gione duabus hastis occurrit: Ei nanq; uires auferat pro
interemptis atruci Achille in flumine militibus iratus
Xanthus) cum ergo propius concurrisset prior Achilles: Ql
inquit et unde es: et quo ex genere mihi obuius ire audes
in foelitum parentum Liberi meas uires prouocant: Cui &
contra Clarus Pelegonis filius: Magnanime inquit A-
chille: Quid me de genere meo percunctaris: Ex secunda
atq; Longinqua Peonia oriundus sum Longe iaculantium
Peonum ductor: Undecima nunc dies agitur: ex quo illum
appulimus: Genus a Late fluente Axio duco: Axio cuius
limpidissima aqua totam irrigat regionem: Iis Pelegona
strenuum bello virum hic me genuisse fertur: Hunc man-
conseramus Clarissime Achilles: Sic iactabundus in eam
fraxineam e Pelio hastam protendentem duas simul hastas
extorsit (Ambidexter enim erat) quorum altera percussu
clypeum haud omnino scidit (Aurum enim dei munus ser-
uauit illesum) altera dexterum cubitum Leni uulnere atti-
git: Fluxit per manum cruor: asta autem superuolans ter-
re infigitur: Tum Achilles cedi intentus in Asteropeum &
astam contorsit: quae aberrans altam ripam ad mediam

usq; penetrauit: Stetit fraxinea hasta: Inde stricto a Latere
gladio in eum furibundus insiluit: Illiusq; ualida manu
e' praeupta ripa concussam altam frustra euellere tenta-
tis: Et iam quarto instingere eam parantis: prior ense p-
uentrem secundum umbilicum transmissio animam ab-
stulit: Interram omnia prociderunt: tenebris expirantis
caligati sunt oculi: At Achilles in pectus irruens: eoq; ar-
mis spoliato gloriabundus ait: Sic iaceas Asteropee: Neq;
enim cum summi Iouis filius tibi pugnandum erat: Licet
a fluuio ortum duceres: Tu Late fluentis Axii: Ego me
magni Iouis stirpe gloriator natus: Genuit me uir multis
imperitans Myrmidonibus Peleus Aeaci filius: Hunc
Iupiter: qui ut cunctis mare irrumpentibus fluuius Lon-
ge prestat: Sic eius etiam genus est q' fluuiorum prestan-
tius: Etenim tibi magnus est fluuius: siquid potest opis
afferre: non tamen est: ut cum Ioue Saturnio conferat &
cui ne fluuiorum quidem omnium maximus Achelous
Neq; procelosi Oceani: ex quo et flumina et mare fontesq;
et alti putei oriuntur: uis equari potest: Magni enim Io-
uis fulmen et horrendum tonitruis fragorem formidauit:
Dixit et e' ripa ferreum aste' spiculum euellit: Illum in are-
na reliquit exanimem: Alluebatur unda sanguinea: et an-
gullis piscibusq; adipe exeso et epate laniato appetebatur
ipse uero poenas equites adhuc inuorticoli fluminis ripa
uiso optimo duce in atroci pugna fortiter interempto La-
tentes persequi contendit: ex quibus Therfilocum Mydo-
na: Astypilum: Mnesum: Thrasium: Enium: Ophellestem in-
teremit: Interemisset & plures: nisi altus fluuius: inhumana

faciem uersus eum uatus abimil uadis esset affatus: Achille
 frustra ualidus es: frustra indigna uiris patras: Semper ti-
 bi dii opitulantur: Siquidem Saturni filius omnes troiano
 tibi perdendos tradidit: Tu tamen eorum terga per campū
 premens digna te cogitato: Impletur mihi pūrus alueus
 cadaueribus: neq; pre angustia possum in latum mare
 profluere: neq; cede adhuc cessas: Desiste iam queso: stu-
 pore nanq; populorum princeps contabesco: Cui contra
 velox Achilles: Esto quod iubet generose Scamander: Nō
 tamen prius a superbis Troianis abstinebo: q̄ in urbem eos
 concludam: et Hectori congregiar: ut uter utrum interi-
 mat: periclitemur. Sin in quiens Troianos alacer inuasit:
 Tunc Apollinem affatus Scamander: Arcitenens ait Iouis
 fili minime patris obsecutus es uoluntati: quippe: qui
 ut troianis adesses eisq; ad solis occasum & fecunde ter-
 re umbram opem ferres maiorem tibi in modum precepit:
 Dixit: et cum Achilles ē medio alueo prosilire contenderet
 undarum fluctibus perturbatis cadauera ab Achille inte-
 remptorum plurima passim iacentia ex alueo tanq̄ tau-
 rus mugiens abiecit: uiuos autem apud Limpidas undas
 magnis et altis uorticibus abditos tutatus est: Tolleba-
 tur circum formidolosum Achillem tumidus fluctus eūq;
 indypeum proscissus impulit: ut pedibus consistere non
 posset: Tum apprehensam magna vi proceram et uirente
 ulmum radicitus euulsam traxit: repleta crepido est om-
 nis et flumen densis ramis ponte facto cohibitum cum
 in alueum tota decidisset: At Achilles cito pede in campū
 trepidans assiluit: non tamen magnus destitit deus in ex-

summis fluctibus irruens: ut eo impedito a Troianis exitum auerteret: Achilles igitur ad alte iactum nigre et uenatice aquile alitum prestantissime uiribus et celeritate similis irruit: cui circum pectus arma horrende insonuerunt: sic oblique declinantem fluminis magno strepitu urgebat: et quemadmodum cum ab alto fonte quispiam inplantas et ortos aquam preuius deducit: et Ligone riui obices amouet: et calculis motis defluens aqua inmurmurat & deductorem sequitur: Haud aliter Achillem: quis alacrem uehemens fluctus premebat: Potiores namque dii sunt quam homines: Quanto autem maiore animo Achilles resistebat ut intelligeret: an se omnes dii immortales: qui magnum celum habitant: persequerentur: Tanto magis magnus Iam pi fluminis inpetus in eius humeros inuadebat: Ipse altiora moestus petere: Fluminis magno in obliquum impetu pedibus solum subtrahere: ingemuit Achilles et coelum inspicit: Iupiter inquit pater: ut quid nemo deorum mihi miseretur: qui me a fluminis uolentia eripiat: Quid ego in posterum patiar: Non alius quispiam celestium horum mihi auctor est: sed mater carissima: quae me mendaciis fouit: cum sub Ilui muro infestis me apollinis sagittis periturum prediceret: Utinam Hectoris uiri huius regionis fortissimi telis occumberem: Siquidem fortis fortem interimeret: Nunc me fata in gloria morte dannarunt ut magno in flumine tanquam subulci filius per hyemem torrentem & transiens suffocaret: Hec oranti repente Neptunus ei et Minerva in humanam faciem uersi astiterunt: et datis dextris pluribus uerbis: sic eum prior affatur Neptunus

Achille ne trepida: neq; te ulla formido teneat: Tales dii
 ego scilicet et Minerva Iouis consensu tibi fautores adsum²
 ut te fluminis uolentia periturum minime sit uerendum
 cito desinet: et uidebis: Verum te iterum iterumq; si credis
 monebimus: non prius inuitis hostis manus quieturas: q̄ in
 tra claros Illi muros Troianus populus fugiens percipiat
 Tu autem Hectorem interimes: inde rursus ad naues redies
 nos te gloria extollemus: His dictis inimmortalium coetum
 concesserunt: Tum Achilles opētum aqua campum A nimo
 eorum hortatu aucto superauit: Fluitabant pulchra nuper
 interemptorum arma passim et cadauera recta igitur in
 feruentem undam euasit: Neq; Late profluens amnis eū
 coercere potuit: Quippe: cui magnas uires Minerva pre
 stiterat: non tamen Scamander destitit: sed magis Achilli &
 succensens alte fluctu sublato: Simeonta compellauit: Ami
 ce frater: vna ambo virum fortem cohibeamus: lis naq;
 breui magnam Priami urbem excidet: Troiani ei non resi
 stent: Tu pleno fontium aquis alueo opem e uestigio feras
 Infla torrentes omnes et Vndas simul et arborum Lapidumq;
 fragorem excita ut exitiosum virum impediamus: qui nūc
 diis patria audet: neq; enim uires: neq; aliud quippiam
 non arma pulcherrima inultimo portu Luto operta opi
 tulaturum ei confirmo: Operiam eum multa harena: plu
 rimis aggestis Lapidibus: Neq; eius ossa Greci colligere
 poterunt: tantam ineum colluuiem accumulabo: Hic hy
 mabitur: Neq; aliud effodiendum erit monumentum: &
 Quemadmodum si Achillis condiretur: dixit: et Iratus &
 spumanti murmure sanguine et cadaueribus inmultis

aucta a Ione aqua furibundus in Achillem deferitur eumq;
corripit. Tum Iuno Achilli timens ne magnis violenti flu-
minis opprimeretur fluctibus euestigio carissimum filium
Vulcanum clara uoce compellans excita te inquit Glau-
de mi fili. Dignum enim te aduersarium violentum Xan-
thum conestamur. Quare opem feras. Accende q̄ primum
sonantem flammam. ego vero Zephuro et violentissimo &
noto ad mare immensam p̄celam excitatura contendam
que Troianorum et capita & arma graui exur& incen-
dio. Tu autem hic & Xanthum & in eo arbores igni corri-
pias. Neq; te ullis aut precibus aut minis moueat. &
neq; prius vires tuas cohibeas. q̄ ego iussero. Vulcanus
autem urenti igne primo campum. Inde secundum flu-
uium multos. Quos Achilles interemerat comprehendit
Tum campus siccatus unda cohibita est. Ac ueluti Autun-
nalis boreas nuper rigatum agrum q̄ primum esiccat
eoq; fossor letatur. Sic totus Campus arefcere cadauera
uri. inde influuium flamma conuersa ardere Vlni. Popu-
li. Mice. Lotus. Thrion. & cyperon. que ad limpidas &
Xanthi undas passim nascebantur. Iam Anguille et pi-
scel inperspicua unda huc illuc annantes sapientis Vul-
cani caloribus Laborare amnis impetus remitti. qui vo-
ce illum compellans Vulcane inquit. nemo tibi deorum
neq; ego possum flagranti tuo igni resistere. Cessa queso
persequatur strenuus Achilles troianos. Quid mihi opis
est ut eis opituler. dixit igne estuans. feruebat enim Lim-
pida unda ac ueluti feruente multo igni Lebeti prius pi-
guis porci adeps aridis circum subiectis Linguis liquit

sic xanthi aqua feruere. Neq; amplius Labi: Neq; vulcani vio-
 lentia respirare iam poterat: his igitur Iunoni supplex: quo
 meo inquit merito filius tuus meum pre coeteris flumen
 exurere molitur: non ego dumtaxat: Sed & coeteri omnes
 troianorum partibus fauent: Ego tamen desistam si iusse-
 ris desistat et hic: ego tibi iureiurando confirmo: nequaquam
 amplius exitum a Troianis euersurum: ne Troia infesto
 igne concremetur: Cremabitur enim a bellicosus Achiuis
 His auditis extemplo pulcherrima Iuno carissimum fili-
 um Vulcanum affatur: Vulcane mi dilectissime fili immo-
 talem deum tantopere mortalium gratia perturbari non
 decet: His verbis Vulcanus domita xanthi uolentia ignem
 amouit: flumen in alueum rediit: qui deinceps Iunonis
 licet irate iussu ambo cessarunt: Verum inter alios de-
 os grauis et difficilis contentio augebatur: diuersa namq;
 sententia dissidentes magno inter se strepitu concurrunt
 Tum spatiosa terra & amplum coelum circumsonuit: Au-
 diit in coelo sedens Iupiter et ea deorum contentione in-
 tra se risu exhilaratus est: Illi cominus congregi concur-
 rere: Mars clypeum concutiens et primum in Mineruam
 infesto telo exprobrans irruit: Quid tandem inquit im-
 pudenter deos in pugnam prouocans nimium tibi
 tribuis: An oblita es: cum Tydei filio Diomedi: ut me fer-
 ro in peteret: persuasisti & in omnium conspectu infesto te-
 lo pulcherrimum corpus meum sauciasti: nunc ego mi-
 hi persuadeo quicquid in me machinata es ultimum &
 sic dicens angulosum & tremebundum clypeum: que
 ne Iouis quidem fulmen scidisset Longo telo percussit:

At ipsa relato pede humi iacentem Lapidem nigrum asperum
magnum: quem maiores agri terminum fixerant ualida ma-
nu arripuit: hoc bellicosum Martem secundum ceruicem
percussit: Ille membris concussis procidens septem soli iu-
gera operuit: puluere sparsi sunt crines & arma circum-
sonuere: Risit Minerva: & secum gloriabunda: Stulte
inquit nondum nostri quanto me fortiolem te esse glori-
er: quia te mihi uiribus parem facis: Sane te materna ex-
cet furia: quæ tibi irata male consuluit: quia grecorum
partibus relictis piuris Troianis opitularis: His dictis ni-
tidos conuertit oculos: Martem autem grauiter ingeme-
tem et uix respirantem Iouis filia Venus manu erexit: quæ
cum Iuno intueretur: Minervam euestigio affata: A malthee
inquit Alumni Iouis filia infatigabilis: En canina musca
perniciosa perniciosum Martem per medium proelii tu-
multum ducit: Sed tu eam ulciscere: Sic ait At Miner-
ua alacris pectus ueneris graui manu inpellens Laban-
tabus et animo et genibus strauit: Tum ambo uiridi in so-
lo iacuerunt: Illa uero imprecata talia inquit omnibus:
Qui troianis opitulantur: eueniant: quando armatis gre-
cis congregientur: et tam audaces & tollerantes sunt
quando uenus uenit contra me Marti Auxilium: Hoc
pacto iam pridem illum munitissimam urbem popula-
ti a pugna quiescemus: Risit his Iuno atque Neptunus
Rex Apollinem affatus: Quid inquit & nos cessamus?
Neque enim licet cum alii coeperint: Turpe quidem esset
si pugne exortes olympum & Iouis æreo pavimento my-
ritam domum petierimus: Quare incipe: Iunior enim es

Mihi haud decens est: qui sum natu grandior: et plura no-
 ui: Stulte q̄ insipiens es: Nonne meministi: quæ iam passi
 sumus apud Ilium mala: Solos nos deorum Iupiter misit
 ut superbo Laomedonti in annum promissa mercede seruire-
 mus: Ipse imperabat: Ego Troianis urbem Latis & q̄ pulchris
 muris: ne expugnari possent: circumdedi: Tu errabundus
 & camuras boues in lugose Idae conuallibus pauisti: Sed
 cum accipiente mercedis tempus gratiæ multe auctores ho-
 re afferrent: tunc debita nos mercede fraudatos minatus
 dimisit Laomedon: Tibi quidem manibus pedibusq; ligatis
 ad Longinquas insulas deportaturum: utriusq; autem au-
 res incisurum: nos animo irato promissa fraudati mercede
 reuertimur: Horum tu nunc troianis gratiam refers: neq;
 nobis cum insuperborum Troianorum cum liberis & pudi-
 cis uxoribus exitum consentis: Hunc Iouis filius Apollo re-
 spondit: Neptune Haud me sapientem dixeris: si tecum
 miserorum causa certauero: qui frondibus similes nunc le-
 ti & florentes terre fructibus uescuntur: nunc minuunt^{ur}
 & deficiunt: At nos desistamus alii pugnent: Hec dicens
 pedem rettulit: Verebatur enim cum patruo manus con-
 serere: Tum Venatibus clara soror Dianam in eum his uer-
 bis inuenta est: fugis arcitenens: et Neptune inani gloria
 cedis: Quid arcum in cassum gestas: Non ego te ampli-
 us paterna in domo ut solitus es: inter deos cum Neptune
 certare iactantem audiam: Cui Apollo ne uerbum quide
 respondit: At uenerabilis Iouis coniux ira percita conta-
 melis Dianam acriter insectata: Quid inquit canis con-
 tra me uenire non uereris: ego tecum: etsi arcubus scias:

Et Leonem te inter foeminas Iupiter & pro uoto: inter-
rimere posse statuerit: uiribus tamen pugnabo. Profecto
tibi satius est: per montes feras & ceruas figere: q̄ teme-
re meliores insectari. Quod si pugnare placet: ut q̄ te
sim fortior intelligas: quando te uiribus prefers: nosti
periculum faciamus. Simul hæc dicens utramq; eius
manum laeua apprehendit: dextera ab humeris arcub'
abreptis: his eam secundum aurem ridens uerberauit:
Euerfa autem pharetra citæ sagittæ deciderunt: Tum Dia-
na lachrymans in obliquum fuga arrepta: ut columba: q̄
ab accipitre causa in petram delitescit (neq; enim capi de-
bebat relictis illic arcubus) Aufugit: At deorum nunti-
us Mercurius Latonam his uerbis alloquitur: Ego tecum
minime contendam: Difficile est enim nubiferi Iouis
uxoribus congregi: Nimium contra immortales audes
Gloriare me uiribus superiorem: sic ait: Latona autem
arcum sagittasq; passim humi sparsas: collegit: filiamq;
secuta est: quæ iam olympo ascenso ab Iouis æreo pau-
mento præclaram domum stillantibus per ora lachry-
mis patris genibus procubuit: mouebatur incorruptibi-
le peplum: hanc ad se tractam pater Saturnius dulce ri-
dens percunctatur: Quis superum inter carissima filia ui-
olentas manus intulit: ac si mali aliquid palam patrata
esses: Cui pulchra Diana euulans: Tua inquit coniux
Iuno: cuius gratia inter superos contentio exarsit: hoc
pacto mecum egit: His ita inuicem colloquentibus: In-
terea Apollo sacrum Ilium petiit: cuius summo artifi-
cio conditi muri curæ erant: ne eo a Grecis die pretey-

fata occuparentur: Alii autem dii immortales in olympum
 partim Ira: partim Letitia affecti concesserunt: & nubifero
 assederunt patri: At Achilles & uiros simul: & solidarū
 unguium equos passim ferro persequabatur: Nam quem
 admodum ardente vrbe fumus in altum coelum deorum
 ira sublatus diffunditur: cunctis Laborem: plerisq; tristi-
 ciam: Sic Achilles Labore simul & cura afficiebat Troia-
 nos: Stabat autem senex Priamus miranda super turri &
 magnum Achillem prospectans: qui Troianos pallentes age-
 bat: neq; ei quisq; resistebat: Ingemens igitur descensa tur-
 ri apud muros: portas inquit patentes: quoad populus
 fugiens in urbem recipiatur: habetote: Siquidem Achilles
 quominus omnia perturbat: et magnam nostris cladem
 illaturum suspicor: Verum cum in urbem reuersi respira-
 uerint: portas claudite: & compactos postes pessulis ob-
 firmate: Metuo enim ne perniciosus vir hodie urbem irru-
 pat: Dixit: Illi patefactis portis: et amotis uestibus fuga &
 receptos seruauerunt: Quibus Apollo eis obuiam factus est
 ut a tanto periculo eos asseruaret: Fugiebant enim urbem
 uersus siti et puluere Laborantes: Achilles autem formido-
 lose eos asta insectari: nimia nanq; rabie cor eius excande-
 scere: et pro ampliori gloria contendere: Occupassentq; su-
 perbum Ilium achiui: nisi Apollo Agenorem fortemq; stre-
 nuum virum Anthenoris filium audenti animo in Achil-
 lem excitasset: Astitit ergo ut perniciosas manus propelle-
 ret fago innixus: et densa opertus caligine: Verum cogni-
 to urbium expugnatore Achille stetit: ingentibus curis
 anxius: et secum magno animo ingemens: Hei inqt nūqd

ego fortem Achillem sicut et alii pallentes fugiam: Capiet
sane me: et tanq̃ inbecillum iugulabit: Quid si nostros
fugari sinam: et ego hinc alio Ilui campum uersus ad
Idę prerupta diffugiam: et densis me siluis recipiam
Inde cum hesperus oceani fluctibus sudorem Lauerit
Illum redeam: Sed quid nunc animus amicus meus con-
sultat: ne forte in urbem redeuntem incampo aduersus con-
spiciat: et me impetu facto citis pedibus corripiat: Neq̃
enim post modum esset mortis euadende Locus: fortissim⁹
nanq̃ est prae coeteris omnibus: q̃ si ei ante urbem obui-
am uenero: et eius corpus uulnerari potest: et una ei est
anima: nam et mortalem eum ferunt: Saturnius tamen
Iupiter clarum reddit: Sic inquens in Achillem conuersus
stetit: Eius nanq̃ fortis animus impugnam concitabatur: Ac
ueluti pardus ab alta sylua inuenatorem impetu facto
neq̃ dubitat: neq̃ formidat clamorem: q̃ si quis prior
eum uel uulnerauerit: uel percusserit: ab alta non prius
cessat: q̃ aut illum interimat: aut ipse interimatur: Sic ge-
nerosi anthenoris filius indytils Agenor noluit prius sibi
fuga consulere: q̃ Achillem experiretur: Sed rotundo cly-
peo testus: alta in eum deferebatur clamitans: iam nimium
sperasti clare Achilles: Hodie te praeclaram Troianorum
ciuitatem excisurum: Stulte sane adhuc multi et fortes
uiri adsumus: qui pro carissimis filiis et uxoribus Illum
defendemus: Tu uero huc mortem sequeris: Hec formido-
losus et audens bella ter locutus acutum telum forti
manu iubrauit: percussitq̃ sub genu tibiam haud quicq̃
aberrans: insonuit autem noua ocrea: et resiliens ferrum

prohibente dei munere nihil peruasit: Achilles autem pro-
uocatus illum inuadit: non tamen Apollo: ut ex eo gloria
referret: passus est: sed sublatum multaq; opertum caligine
clam e certamine dimisit: doloq; Achillem a populi cede &
auertit (procul namq; ipsum sagittis appetens Agenori om-
nia similis astitit) Tum Achilles irruere: & pedibus per se-
cundum campum ad Scamandri ripam Lente fugientem &
(delectari enim dolo Apollo) persequi: eumq; cursu sese asse-
cuturum sperare: At Troiani formidantes facto globo: in vr-
bem alacres recipiuntur: quæ reuertentibus implebatur: Neq;
enim extra urbem se inuicem expectare: Et qui nam fugerent:
quiue occubissent uidere sustinuerunt: sed trepidi urbem
irrumperere pedibus consulebant:~

ILLIADOS LIBER VICESIM²

PRIMVS EXPLICIT: INCIPIT

VICESIMVS SECVNDVS FOE

LICITE R

IC. TROIANI IN vr-
bem hynnulorum more fugientes sy-
dorem siccare: potu situm sedare: p
pugnaculis incumbere At Achui
muro ppinquantel clypeis humeros
protegere: Ibi tum pro Ilio et Sceis pō-
tis exitiosum fatum Hectorem sta-

tuit At Apollo Pelei filium his uerbis affatur: Quid me ci-
tis pedibus insectaris mortalis immortalem: nundum de-
um me esse intellexisti: Tu me prosequi non cessas: Neq;
tibi cure est infugam uersos Troianos urgere: qui IAM

in urbem reuerterunt: Tu huc diuertisti: non tamen me interficiēs: Quippe qui in mortalis sum: Cui Achilles indigna bundus appetisti me inquit eminus telo perniciosissime deorum: huc me a muro auertisti: ubi adhuc multi: anteq̃ potis reciperentur: mea proculdubio dextra oppetissent: magna me gloria: eos facile Liberando fraudasti: Neq; enim ultionem formidabas: quam ego tibi modo potestas fore Libens infligerem: Hec dicens simul effuso cursu urbem uersus magnanimus conuertitur: Et quemadmodum equus uictor tractis per campum curribus facili cursu defertur: Ita Achilles alacer procurrebat: Hunc in armis fulgentem & primus senior Priamus conspiciatus est: ut enim Autumnalis stella: quam inter alias noctis tenebras splendore suo uincentem canem Orionis appellant (Splendidissimum quidem infelix tamen signum & calidissimum timidis mortalibus apparet) Sic arma incurrentis pectore fulgebant: Ingemuit senior: et tonso manibus capite clara uoce stantem pro portis Hectorem: et cum Achille pugnandi cupidum passis manibus & miserandis uerbis precatur: Dilecte fili mi Hector noli queso uirum illum solus expectare: ne mox interficiaris: siquidem longe te fortior est impius ille: Vt nam tam diu q̃ mihi carus esset: iam eum canes uulturesq; exanimem absumerent: Meo certe animo grauis & moeror abscederet: lis enim multis me et fortibus filiis orbauit: quos aut interemit: aut ad longinquas insulas deportatos uendidit: Etenim nunc neq; Licaonem: neq; Polydorum: quos modo Laothoe foeminarum regina peperit: in urbem reuerti uidimus: Quomodo uiuos in exercitu

ere auroq; redimemus: Multum nanq; domi est: quod filie glo-
 riosus altus Largitus est: quod si animos in infernas iam domos
 descendere dolore afficiemur et ego & mater: qui eos genui-
 mus: Alii uero remissius: sed ne tu quoq; dextera achillis ca-
 das: recipite te intra moenia fili mi: Et hunc populum Libe-
 res: neq; illi magnam de te gloriam amica cassus anima &
 prebeas: Sed miseri et recta adhuc sentientis patris mise-
 rere: quem pater Saturnius inprecipiti senecta graui fato
 damnavit: ut scilicet interemptos filios: raptas filias: pro-
 strato thalamos: supplices pueros solo allisos misera cla-
 de perniciosis grecorum manibus inolas natus uidea
 et me tandem inprimis ianius postremum infesto ferro &
 interemptum seui Lacerent canes: qui in ianius ad ianito-
 rum mensam nutriti: & sanguine meo saturati inuestibu-
 lis iacebunt: at decorum est: inueni ut in pugna occumbat
 ut ferro uulneratus iaceat: omnia hec pulchra: Licet inte-
 rimatur: Sed cum canum caput canamq; uenerabilis in-
 terempti senis canes barbam Lacerant: per q; miserabile mi-
 seris mortalibus spectaculum apparet: Hec senior Canos
 manibus capillos euellens non tamen filio persuasit: Alia
 ex parte Mater nudato pectore alteram mamillam o-
 stendens cum Lachrymis fili mi Hector inquit: Hec tibi fo-
 midini sint: & mei misericordia moueare: Si quando tibi
 obliuiosam mamillam sugendam prebui: Horum recorda-
 re mi fili: Fuge bellicosum virum: Intra moenia te recipe
 neq; ei infestus occurras: nam si te interimerit: non ego te
 neq; ditissima coniux feretro impositum dilectissime fili
 plorarem: sed procul a nobis veloces Argiuorum canes

apud classem dilacerarent: His parentum uerbis Hector
minime mouebatur: quin superbum Achillem in se properan-
tem expectaret: Qualis autem montanus draco exitiosa ve-
nena pastus incubili virum manet: itaq; percitus crebro uolv-
mine torue illum intuetur: Sic Hector ualidus fretus uiribus
haud quoq; cedebat apud prominentem turri pulchro innix⁹
clypeo: indignabundus magno secum animo: Hei mihi inqt:
si intra muros me recipiam primus me Polydamas arguet
qui mihi intra muros nostros reducerem hac exitiosa qua
in nos Achilles insurrexit: nocte consulebat: Cui ego minime
obsecutus sum: quod satius profecto fuisset: nunc cum teme-
ritate mea populum amiserim Troianorum: Troianarumq;
Longas uestes trahentium conspectum reformido: ne quis inbec-
cillior dicat Hectorem suis uiribus fretum troianos prodi-
disse: sic dicent: Tum satius fuisset Achilli esse congressum
ut aut ipse aut ego gloriose pro patria cecidissem: Quid
si clypeo umbone insigni: firma casside: & asta ad murum
depositis inermis Achillem conueniam: Etq; et Helenam et
tes eius: quas Alexander curuis in nauibus Troiam belli
initium: aduexit: At ridis redditurum: Reliquis autem &
græcis Troianas opes cum eo me diuisurum pollicear: in-
de nostros lureiurando astringam: nequid ascondant: s;
bifariam pretiosa omnia partiantur: Sed quid hæc dilecta
anima cogitas: Neq; enim ei credendum est: qui nulla mei
misericordia: nullo pudore moueretur: Interficeret me iner-
mem temere ut foeminam: si armis exueret: non enim Achil-
les e robore et petra natus est: ut ei uirginum et adolesce-
ntulorum more blande et moliter fandum sit: li nanq; In

uicem effoeminate loquuntur: Satiſ profecto eſt cum eo
 conſligere: ut q̄ primum veri Iupiter gloriam largiatur
 appareat: Dum hæc cunctabundus animo uolueret Achil-
 les bellicoſo Marti ſimilis fraxineam & grauem haſtam
 dextra uibrans ei congreditur: cuius arma ignis aut exo-
 rientis ſolis inſtat fulgebant: quo uiſo contremiſcens Hec-
 tor eum morari haud quaſq̄ ſuſtinuit: ſed pene relictis por-
 tiſ abibat: Tum Achilles pedum celeritate fretuſ eum uelut
 accipiter auium leuiſſima arguta uoce in montibus facile
 timidam ac trepidantem columbam præde aſſequende
 audiuſ urget: Hector autem ſibi cito pede troiam uerſuſ
 conſulere: Sic iuxta aggerem et altam caprificum lata
 ſub muro uia currenteſ adfluentem deuenere: ubi duo
 uorticofi Scamandri fontes ſcaturiunt: Alter calidus
 quem circum fumus tanq̄ ab igni in aera tollitur: Alter
 grandini uel niui frigide uel cryſtallo ex aqua concreto ſi-
 milis: Iuxta pelueſ ample pulchre lapidee ſtabant: ubi
 ante Grecorum obſidione nitidaſ ueſteſ Troianorum nu-
 ruſ et pulchre filie Lauabant: Huc igitur curſu hic fugi-
 enſ ille perſequenſ diuertere: fortis præibat: fortior ſtre-
 nue ſequebatur: Quippe qui neq̄ pro tauro aut bouiſ ter-
 gore: que uiriſ pro pedum celeritate premia proponunt
 Sed pro bellicoſi Hectoriſ anima contendebat: Ac ueluti
 certatoreſ equi magno aliquo premio uel tripode uel
 muliere uidua propoſito ad metam leui curſu conten-
 dunt: Sic illi haud ſegnioreſ ter Priami urbem circumde-
 derunt: Quod deſpicienteſ deoſ deum atq̄ hominum pa-
 ter hiſ uerbiſ affatur: Video dii amicum uirum Hectore

maros circumfugientem: et eius gratia Animus angit^r
Sic nunc in Idę lugis: nunc insumma urbe multa mihi
bouum viscera concremauit: En eum nunc clarus Achil-
les cursu premit: consulite aneum eripiamus: An per Achil-
lem morti destinemus: Cui glauca oculos Minerva: O pa-
ter inquit fluminum & nubium auctor: quod tibi uerbū
excidit: Virum mortalem iam pridem morti destinatum
rursus a graui fato eripiendum cogitas: Esto non omnes
tamen id probabimus: Huic contra Iupiter: Esto bono &
animo dilecta filia: non enim quod ita uelim: proloquor
hoc: sed Leui sum animo: fac tamen ut iubet: neq; alio di-
uersitas: His uerbis iam in id paratam Mineruam impulit
Lapsam a coeli uertice: ut Hectorem perturbaret: Urgebat
eum Achilles: Et quemadmodum canis cerui huiulū e
lustris per saltus et cauias ualles persequitur: eiusq; quis
sub frutice Latentis firmo tamen cursu uestigia sagax dis-
quirat: Ita Hector non Latuit uelocem Achillem: Quantum
autem ille ad Troianas portas secundum fabrefactas tu-
res: unde superne sagittas sui opem ferrent: et facile ho-
stem propellerent: nitebatur: tantum hic preuertens urbē
appetentem incampum propellebat: et ueluti in somnis
neq; alter fugere: neq; alter insequi ualet: Ita Achilles Hec-
torem assequi non poterat: aliquo tamen pacto non euasis-
set Hector: nisi tandem Apollo obuius vires et genua cō-
firmasset: Achilles autem suis innuebat: ne in Hectorem
loetiferas sagittas contorquerent: ne scilicet alius quis-
piam pulcherrimam ipsi gloriam auferret: cum uero q̄u
ad aquam peruenerunt: tum pater aureis Lantibus dūo

fata: alterum Achilles: Hectoris alterum imposuit: quibus
 medius sublatis Hectoris fatum defluxum: & in inferna
 delatum est: Tum cum Apollo reliquit: Achillem autem
 Minerva presens affatur: Speraui iam inclyte et amice Ioui
 Achille magnam nos gloriam ad Achiuorum naues indo
 miti Hectoris cede consecuturos: At nunc nullus ei fu
 ge Locus: non inq̃: Sed ariger Apollo maiorem in modum
 ad patris pedes procumbens contra nitatur: sed tu iam cū
 sum siste: et respira interea ego Hectori persuadebo: ut ti
 bi congregiatur: His Achilles letus paruit: Stetitq; fraxi
 neq; alte innixus: Tum Minerva Deiphoebo et faciem et
 uocem similis inclytum his uerbis Hectorem affatur &
 nimium profecto te frater citus Achilles illum circum
 persequitur: Sed age iam consistamus: et inuicem nobis
 opitulemur: Cui magnus Hector: Deiphoebe inquit Vere
 antea omnium: quos Hecuba et Priamus genuit: mihi
 carissimus eras: nunc Longe carior: ex quo mei gratia
 cum me muros egressum intelligeres: huc uenire sustinu
 isti: Alii moenibus se tuentur: Huic iterum Minerva &
 maiorem te in modum mi frater et genitor et uenerabilis
 mater flexis te orant genibus: consistas: Achillem enim
 omnes tremunt quare meus graui moerore animus ange
 batur: at nunc recta in eum alacres irruamus neq; amplius
 tela cessent: ut periclitemur: An interentis et spoliatis nobis
 Achilles arma sanguine nostro conspersa ad naues referat
 an tuo telo occumbat: Aut et subdola precepit: cum ergo
 propiores fierent: magnus Hector Achillem prior his af
 fatur: Non ego te amplius Pelei fili ut antea formidabo

te circum magnam Priami urbem a te actus nunq̃ contra-
stare perpessus sum. Rediit nunc animus: ut te expecte-
et aut te interimam: aut interimar. sed age deos obteste-
mur: hi enim testes optimi et pastorum custodes erunt.
Non enim crudeliter te ulciscat: si mihi Iupiter uictoriam
de te largietur: et te interimam. Sed cum te pulchris armis
spoliauero: exanimem grecis reddam: Itidem et tu facias
uelim: hunc toruis intuitus oculis Achilles Hector erras
ait: noli mecum quicq̃ pacisci: sicut enim nullum inter Leo-
nes hominesq̃ sanctum est iusiurandum: et nunq̃ Lupi et
agni insententia conueniunt: sed inuicem semper sibi male
optant: sic inter nos nullus neq̃ amor erit: neq̃ iusiuran-
dum: nisi prius alterius sanguine alter funestum Marte
expleat. Recordare uirtutis et audacie tue: cuius nunc
maxime tibi opus est: non erit amplius fuga. Euestigio
nanq̃ Minerva mea te asta conficiet: simulq̃ omnes q̃s
infesto telo socios interemisti ulciscar: dixit: et insultans
prior Longam hastam contorsit: quam inclytus Hector
preuisam flexo capite declinauit: hastam supra caput
delatam et humi affixam Achilli Minerva restituit: Id
Hectorem populorum pastorem Latuit: qui iterum illum
affatus: aberrasti inquit fortissime Achille: neq̃ dii tibi
ex Ioue casum meum significarunt: ut dixisti: loquax
sane es et subdolis: ut tui formidine et fortitudinis et
uirium mearum obliuiscar: non sane fugientis tergum
sed irruentis in te pectus uulnerabis: si deus permiserit
Nunc tu meum telum euita: uti non totum tuo corpo-
re recipias: Leuius te exanimi bellum Troianos pmeret

tu nanq; es: qui nos uel maxime ledis: His uerbis insiliens te-
 lum iuibravit: mediumq; clypeum nihil aberrans contigit:
 reiectum tamen telum decidit: tum Hector irritum emisso fra-
 xineo telo tristis atq; indignabundus stetit: neq; enim ali-
 ud habebat: clara autem uoce Deiphoebum albo clypeo in-
 signem astantem petebat: et is Longius aberat: quo cognito
 clamauit: Hei mihi profecto me dii in mortem traxerunt
 Rebat: enim Deiphoebum mihi adesse: cum in urbe sit Mi-
 nerua me decepit: nunc dirum mihi impendet exitium:
 neq; fuge Locus est: Certe et Ioui: et Iouis filio Apollini cu-
 re eram: quibus antea fautoribus seruatus sum: nunc me
 fata urgent: non tamen ignauus atq; inglorius cadam: magnū
 aliud et minoribus audendum moliar: Sic Locutum ma-
 gnum: grauem: acutum: pendentem Lateri ensē strinxit: et
 aquila aduolans per obscuras nubes incampum uel pin-
 guem cignum: uel timidum Leporem raptura delabitur
 Sic Hector conuersus corrusco ense in Achillem desert: Hic
 uero Achilles collectis et animo et uiribus pulchro et ua-
 rio clypeo adpectus admoto nutanti quadricristi galea:
 cui aurei crines a Vulcano circumaptati uento stringeban-
 tur ferox astitit: Qualis autem hesperus stellarum pulcher-
 rimus in obscura nocte: acuta asta: infesto in Hectoris exi-
 tium animo: iuibrata emicuit: obseruans quam in partem
 pulcherrimum eius corpus appeteret: totum nanq; his ar-
 mis: quibus interemptum Patroclum spoliauerat: tegeba-
 tur: tantum qua humeris ceruix committitur: ubi cum in-
 pendet exitium patebat: hunc Locum uolentus Achilles
 fraxinea hasta per mollem ceruicem transuerberauit: nō

totum iugulum consudit: ut iactanti se Achilli respondere
posset: cum concidisset: lactabundus ille Hector inquit: cū
Patroclum interemisti: te saluum futurum: neq; absentem
nihil curaturum gloriatus es: Stulte: Vltor nanq; eius
procul apud naues erat Longe prestantior: superauera
ego: qui te prosternerent: Te autem et canes et aues tur
piter lacerabunt: Illum Achiui sepelient: Cui Hector iam
moriens: Oro te inquit per auorum et parentum tuoru
manes: ne me apud naues canibus deuorandum relin
quas: sed pro me es atq; aurum: quod tibi parentes no
stri largirentur accipias: corpus meum his reddas: ut
debito funere et rogo: Troiani et Troianorum nurus mi
hi iusta persoluant: Hunc torue aspiciens uelox Achilles
noli me canis et parentes et per auos meos deprecari
Vtinam animus et uires aliquo modo paterentur: ut te
infrustra disectum crudum manderem: ea in me comi
sisti: ut nemo te a canibus uendicet: Non si decies uigiesq;
mibi munera afferant: et alia polliceantur: non in qua
si per te tantundem auri Dardanides Priamus mihi
rependeret: nullo te pacto uenerabilis que te peperit ma
ter: feretro impositum deflebit: sed canes auesq; totum
Laniabunt: Ad hæc Hector iam animam agens: Hora
sane non me quicq; a te impetraturum: tibi enim ferre
us animus est: uide tamen ne tibi uerus hodie uates
sim: quando te fortem Paris et Apollo ad sceas portas
interiment: Sic dicentis oculos mors caligauit: Anima
a corpore casum suum deflexit relicto ætatis flore ad in
feros commigravit: Quæ exanimem inclytus Achilles

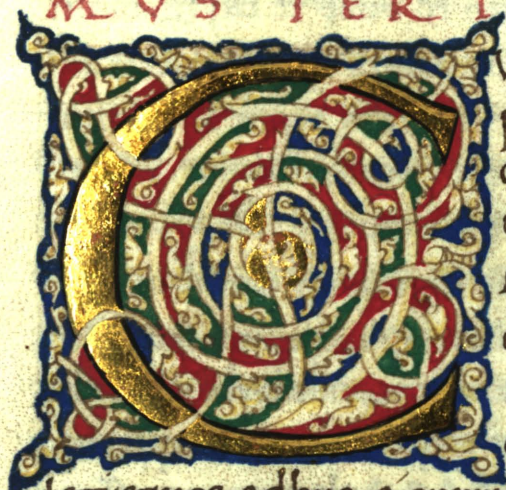
affatur: nunc tu morere: ego tum uita cedam: cum Iupiter
 et dii immortales uoluerint: dixit: et euulsam e vulnere a
 asta procul deposuit: inde cruenta arma spoliante alii
 accurrerunt Achivi indolem et egregiam Hectoris spe-
 ciem admirati: neq; quisq; fuit qn eum asta appeteret: et
 his alter alterum uerbis epropinquo alloquebatur: Oq;
 to nunc tactu mollior est: quem cum infesto igni naues
 appeteret: et interdicendum eum uulnerabat: Eo igitur
 spoliato stans Achilles socios allocutus: Amici inquit
 Achiuorum ductores ac principes: Ex quo dii hunc uir
 qui solus plura nobis q; coeteri omnes mala intulit: occi-
 dendum prestiterunt: Agite iam urbem aggrediamini
 ut Troianorum intelligamus sententiam: utrum hoc in-
 terempto urbe cedant: An adhuc defendenda cogitet
 Sed quid haec amicam mentem subiit cogitatio: lacerat
 apud naues exanimis indefletus inhumatus Patro-
 clus: Cuius ego dum uixero dum pedes mouero: nunq;
 obliuiscar: quod si defuncti apud inferos obliuioni man-
 dantur: Ego tamen et illic amici socii recordabor: Qua-
 re Achivi Teana: repetitis nauibus: cocinamus: et hunc
 exanimum nobis gloriam feramus: Interfecimus pre-
 clarum Hectorem quem Troiani ut deum admiraban-
 tur: dixit: et rem indignam in eum molitus utriusq; pe-
 dis nervis a calcaneo intalum perforatis bouillum lo-
 tum annexuit: curruq; alligauit: capud interram
 pendere sinit: sic ascenso cum pulcherrimis armis cur-
 ru agere equos coepit: Quibus haud in uite procurre-
 tibus: flaua per puluerem trahebat caesaries: et gratiosu

caput inquinabatur: Permiserat namq; id hostibus lupi-
ter: At conspecto procul filio infoelix mater comam uel-
lere: pretiosam uestem abiicere: tiulare ipsa et carissim⁹
pater perq; misere: Ciuitas omnis passim et flere et La-
mentari: Haud aliter q; si nobile illud infesto igni to-
tum conbureretur: At populus uix anhelum senem te-
nere potuit: quin portis erumperet: qui puluere consperso
sordidatus suo quenq; nomine appellans: precabatur inq;-
ens: mutite me solum: etsi mei solliciti sitis amici: ut ad
Achiuorum naues contendam: Orabo impium illum et
fortem uirum: senectæ meæ reuerentia fortasse et misericor-
dia moeabitur: Est et ei senex pater Peleus: qui eum in ue-
stram et meam imprimis genuit calamitatem et dolore
tot mihi in ipso ætatis flore filios interemit: quos om-
nes non tantum miser defleo: q̃tum unum Hectorem: cu-
ius me intolerabilis moeror ad inferos comitabitur: Vti-
nam his saltem in manibus interisset: et ut misera mater
et ego: qui eum genuimus: fletu et Lamentis expleremur
Sic plorans plorantibus una cuius Lamentabat: At
Hecuba Largis stillantibus per ora Lachrymis: Fili inq;-
Quid ego misera te exanimi in tot calamitatibus vivo:
Tu mihi noctes et dies desyderium: Popularibus autem
omnibus communis eras utilitas: qui te tanq; deum p̃-
sequebantur: Tu maximum tuorum decus et presidium
dum uiueres: nunc te mors et fatum occuparunt: Sic
mater Lamentabatur: Hectoris autem conuinx: Androma-
che nondum quicq; audierat: neq; extra portas esse vis-
sum quisq; nuntiabat: erat ei tela in manibus in regie

conclauis uaria purpurea uariis intexta floribus: A duocatis
 q; bene comatis ancillis iusserat ut magnum igni lebetem
 admouerent: ut balneum a pugna reuerso Hectori pararet
 ignara omnium: neq; enim audierat q̄ procul a balneis &
 Achillis manibus a Minerva interemptus abesset: Interea
 Lamenta eiulatusq; a turri exaudiri: mox contremuit: et
 e manibus radii excussi: Tum ad duas ex ancillis conuersa
 Sequamini me inquit: ut quid noui acciderit intelligam:
 venerabilis socrus uocem audire mihi uisa sum: in pecto
 re animus contremiscit: et genua herent: Aliquid aduer
 si Priami filius accidit: Utinam Longe omen absit auribus
 Timeo enim maiorem in modum: ne Acrem et in pavidum &
 Hectorem Achilles uulneratum per campos urgeat: et so
 litos eius animos retuderit: Nunq̄ se in suorum globo &
 continet Longe precurrens: Nemini uiribus fretus cedit
 Sic fata regiam tremebunda egredit: furenti similis: Eam
 pedisseque assequuntur: Ut uero ad turrum et uirorum coe
 tum peruenit: mox re cognita ut Hector citis equis A
 muro ad Achiuorum classem traheretur: oculi eius caliga
 runt: et retrorsum magno decidit gemitu: Deciderunt et
 capitis ornatus fascia et corona: qua Venus eam cum &
 aliis innumeris donis donauerat: qua die Hector e pater
 na Eetionis domo nuptam duxerat: circum mariti soro
 res et fratrum coniuges exanimatam fouebant: ut uero
 mens rediit clara uoce eiulans: Miseram me mi Hector
 inquit: Vno ambo nati sumus fato: Tu Ilii apud Priam
 ego apud syluosas thebas in Eetionis domo nati sumus
 qui me a paruulis miseram citoq; graui morte pitura

educavit. Vanam non nata essem. Nunc tu in infernum sub
terram descendis: me tristi inluctu uiduam. Linqvis: Et in
fanti filio e nobis genito: neq; tu usui eris Hector: neq; ipse
tibi: ex quo occubuisti: si forte aliq; senas Achiuorum manu
effugerit: semper eum in posterum cure et Labores manent.
Alii eius agros usurpabunt. Hic autem dies equalibus ex
omnibus priuat. Stillant per ora Lachryme: et amisso geni
tore puer ad patris comites uenit: aliorum sagum: alioru
tunicam apprehendens: quorum miserantium: aliquis pu
eri ciatum ori admonuit. Et Labra quidem sed non palatu
perfudit: quem ipse cum utrumq; parentum haberet e conui
uio abigere: manibus uerberare: et contumelias insectari
solitus est. Pereas inquit: neq; enim pater tuus nobis
cum conuiuatur. Perfusus ergo Lachrymis puer Astianax
ad uiduam matrem rediit: solitus iam in patris gremio
medula dumtaxat: et pingui ouium adipe uesci: cum uo
lumnus obreperet: in nutricis ulnis et molli ac delicato lec
to quiescebat: nunc uero mala innumera patietur: caro pa
rente orbatus meus Astianax. Sic enim a troianis cogno
minabatur: At tu mi Hector solus modo portas et muros
troianos tuebaris: nunc uero scaturientes uermes satu
ratis prius cambus apud Grecorum classem a parentib;
procul assument. Vestes que tibi sunt domi pulcherrime
tenui filo et mulierum manibus consute: omnes cre
mabo: neq; enim mortuo tibi sunt usui amplius. Sed
in troianorum cultus redierunt: Dum hec Loqueretur
et ipsa et comites misere complorabant.

ILIADOS LIBER VICE
SIMVS SECVNDVS EX
PLICIT INCIPIT VICES I
MVS TERTIVS FOELICITER

VM IN VRBE HOC

pacto lamentantur: Interea gre
ci ad classem et Hellespontum re
uersi quisq; suas naues repetit
Mirmidones autem ne descen
derent iussos: Alloquitur bello
strenuus Achilles: Myrmidones
quos ego mihi comilitones de
legi: equos adhuc a curribus ne disiungamus: sed ita
ut sunt iuncti ad exanimem Patroclum accedentes ex
comploremus: qui honor uita functis adhibetur: inde
corpora solutis equis curabimus: Dixit: illi dicto paru
erunt: simulq; omnes Achille duce & complorarunt:
& ter exanimem circumegerunt: equos eiulantes: Inter q̄s
Thetis Luctus desiderium excitauit: Madebat Lachry
mis Arena: madebant militum arma: Talem in reb̄
dubis consiliatorem desiderabant: Tum Achilles mi
sere lamentari orsus est amico pectori homicidas ma
nus admouens Letare & infernis domibus mi Patro
cle: Omnia tibi ut antea pollicitus sum: persoluam
Hectorem huc tractum crudeliter canibus deuorandū
exponam: Duodecim nobilium Troianorum filios: tye
cedis gratia: ante Pyram truncabo: His dictis graui
in inclytum Hectorem affectus eum iuxta Patrocli

lectum resupinum humi extendit: Inde fulgentibus se quisque
armis exuere: equos soluere: ad magnanimum Achillis nauem
frequentes discumbere: Illic enim Laete mensam parauerat
multi boues albi: multe balantes et oues et capre: multi
albis dentibus sues Leto pingui mactati igne torrerent: Passi
circa cadauer diffundere: At Achiuorum reges strenuum
Regem Achillem ut de amici morte nimius dolor leniret:
ad indytum Agamemnonem ex composito duxerunt: qui
tabernaculum ingressi euestigio argutis precombibus ut
igni magnum Lebetem admoouerent: imperant tentaturi
tentaturi an Achilli possent: ut cruentam tabem ablueret
persuadere: Ille instanter negare et per summum optimique
deorum Iouem deierare: minime se balneum ingressurus
neque id licere antequam patroclo et regi et sepulture iuxta
persolueret: et comam secaret: Neque enim inquit Parit
dum uiuam dolore afficiat: Verum inuisum mihi cibum
curemus: Illucescente autem aurora Rex Agamemnon
indutibus iubeto syluam cedant: afferant: struant: ut mo-
ris est: ut facili igni commulsus exanimis: et ab oculis
euanescebat in caliginosas tenebras descendat: Miles op-
incumbat ait: Illi continuo dicto obtemperantes matu-
rata coena curarunt corpora: Non autem eodem cibo
animus egebat: Exempta fame: et ad capiendam que-
tem coeteris intabernacula reuersis: Achilles influen-
tis maris Littore: ubi unda scanditur: Multis cum
Myrmidonibus sub diuo Agebat grauiter ingemens
Cum autem dulcis somnus animi curas exoluens ei
obreperet: Plurimo enim Labore formosa membra

Lassauerat: dum Troiana moenia circum Hectorem persequere-
 retur) Infoelici Patrocli anima supra eius caput: statura: fa-
 cie: uoce: cultu corporis sibi ipsi similima: astitit: eumq; af-
 fata: Quiescis inquit mei oblitus mi Achille: cum uiuerem
 tibi curę eram: mortuum contemnis: Sepelias me oro: ut
 continuo inferni portis admittar: Longe me anime et mō-
 tuorum manes abigunt: neq; ullo me pacto fluvium trās-
 mittere et sibi commisceri sinunt: Sed incassum per amplā
 inferni domum agor: Da queso manum misero: non iterū
 ab inferis ueniam igni absumptus: neq; amplius uiui sine
 arbitrio sedentes quicq; consulemus: Sed me Letiferum fa-
 tum: quod me nascentem sortitum est: occupauit: Quod
 te quoq; magnanime Achille sub altis troianorum muris
 manet: Illud preterea te admonebo: et te obsequente Leta-
 bor: ne ossa tua a meis procul condi patiaris: sed quemad-
 modum una intus domibus educati sumus (nam parui-
 lum me Menoetius ex opunte aduos quo die stulte Am-
 phidamantis filium iratus inter Ludendum: quis inuitus
 interfeci: duxit: Ibi me domi acceptum magnanimus Te-
 leus magnaq; cura educatum inter familiares suos habu-
 it) Ita et ossa nostra: idem et aureum et amborum capax
 conditorium quod tibi uenerabilis mater Largita est: nos
 operiat: Ad quem Achilles: Quid tandem huc amicissime
 uenisti: et hec sigillatim mandas: Ego omnia ut iubes exe-
 quar: Sed accede ut paululum inuicem complectamur &
 miserum et Luctum Lemamus: Sic clamans: amicis mani-
 bus protentis: nihil comprehendit: Anima autem sub
 terram tanq; fumus: cum murmure euauit: his pterrit

Achilles exurgit: comploſis manibus flebili uoce: Hei
inquit: proculdubio et apud inferos: anima et ſimula-
crum non nihil eſt: et ſi ſenſu percipiatur: Siquidem per-
nox mihi inſoeliciſ: Patrocli anima flens atq; plorans
aſtitit: et ſigillatim mihi mandata dedit: ſibi ipſi ſimi-
lima: Dum hæc diceret: omnes pro exanimis deſyderio
infletum prorumperunt: Interea purpurea illuſcente
aurora Rex Agamemnon mulos uiroſq; ad deferendā
materiam: undiq; e tabernaculis eſciuit: quibuſ fortis
et boni Idomenei familiaris Meriones præficitur: ferebat
autem aptas cedendiſ ſyluis ſecures et fabre connexas
cathenas: Muli per acclina decliuaq; et tranſuerſa itine-
ra properabant: Cum uero in iugoſe Idæ ſaltus perueniſ-
ſent: continuo operi accendi properare altas quercuſ inci-
dere: Ille cum fragore cadere: et in partes conſecte ſuper &
mulis alligari: Eodem inde remenſo itinere campo et de-
ſiſ arbuſtiſ oblectari: ita per lata a calonibuſ ligna: ut
Merioni placuit: in littore ordine diſponuntur: tum &
Achilles magnum et Patrocli et ſui capax ſepulchrum
condidit: Allata itaq; in menſa materia omneſ conſcen-
derunt: Achilles uero quenq; Myrmidonum ferro cin-
gi: curribuſ equoſ iungere q̄ primum iuſſit: Qui dicto
parenteſ armati aſcenſiſ curribuſ et militeſ et aurige
et imprimiſ equiteſ prodire: ſequebatur peditum mul-
tudo innumera: in medium autem ſocii elatum Patro-
clum tonſiſ et ſuperieſtiſ capilliſ totum operuerunt: &
Tone Achilles moeſtuſ capud tenere exanimemq; ſociuſ
ad inferoſ demittere: Vbi uero ad quem iuſſerat Achilles

Locum deuenerunt: eo deposito Achilles flauam: quam flo-
 rentem Sperchio fluuio nutrierat: comam incidens altumq;
 intuitus mare indignabundus: Sperchie inquit: Aliter tibi
 genitor Peleus uouit hanc me caram in patriam reuersum
 et tibi depositurum: et sacrificium oblaturum: preterea et
 quinquaginta arietes ad fontes ubi templum tibi et altare
 est litaturum: Hec uouit senex: Cuius tu desyderium non
 implesti: cum igitur non sum ad paternos Lares rediturus
 forti Patroclo comam largior: Simul hec dicens in exani-
 mis amici manibus coma deposita: omnes in fletum prouo-
 cauit: et iam inter complorationem sol occidisset: Nisi Achil-
 les his Agamemnonem uerbis admonuisset: Agamemnon
 tuo maxime dicto Achiui parebunt: iam satis comploratu
 est: tu nunc a Pyra populum ad epulas parandas dimit-
 te: Hos defuncti familiares in conuiuium principes acci-
 piemus: His auditis Agamemnonem ad suas quenq; na-
 ues abire iussit: at quibus cura demandata erat: ex ag-
 gesta materia centum quoquo uersus pedum pyra constru-
 cta desuper exanimem tristes imposuerunt: Inde multas &
 letas bidentes: errabundasq; et camuras boues ante Pyra
 mattatas excoctatasq; circum disposuerunt: quarum adi-
 pe a pedibus ad caput exanimem operuit magnanum
 Achilles circum mattata corpora mellis et olei guttas
 apposuit inde feretro incumbens: quatuor procera ceruice
 equos pyre graui gemitu adiecit: et ex nouem: quos men-
 sa sua pascebat: canibus duos: et duodecim fortes nobi-
 lium troianorum filios infesto animo cesos accumulauit
 inde subiecto omnia consumante igni lamentatus est:

amicum sociumq; nomine appellans. Mi Patrocle in infer-
nis etiam sedibus gaude: Omnia tibi ut pollicitus sum: psolui
Duodecim fortes nobilium troianorum filios tecum ignis ab-
sumit: Hectorem autem non igni sed cambus absumendum
exponam: Sic miratibundus locutus est: At canes Iouis fi-
lia ab illo dies et noctes abegit: Venus etiam eius corpus ro-
saceo et diuino oleo perfudit ne id quicq; Lederet: Apollo
autem diuina celitus nube obduxit: et ipsum et ubi iacebat
Locum ne solari in exaresceret: At cum pyram ignis non
comprehenderet Achilles procul astans boream Zephyruq;
notis sacris et aureo calice Libans ut mox ignem incita-
rent: et pyram comprehenderent: orauit: Ibis autem is au-
auditis ad subitos et furentes uentos propere nuntia dis-
cumbentes inuenit: Astitit Lapideo pauimento: qua visa
surrexerunt omnes: et quisq; ad se: ut consederet uocabat
Abnuut illa seq; breui ad Oceani fluctus et Ethiopas fo-
re reuersuram excusauit: Ibi diis immortalibus sacrificio
facto discubituram: verum Achilles inquit boream et so-
nantem Zephyrum ad se ueniant: orat: sacra se factur^{us}
pollicetur: modo Patrocli: quem nunc Achui complorat
exanimum rogam ut ardeat: suscitatis Ibis admonitis
abiit: tum illi constrepere: turbari: nubes contrahere: ac
premittere: mox pontum ingredi: etispari unda et tolli
Sic ad foecundam Troiam uehementi spiritu peruenierunt:
His diurnus ignis suscitatus concrepat pnox et stringit
Tota autem nocte insomnis Achilles ex aureo cratere ro-
tundum poculum vino implens: et infoelicis patrocli ma-
nes uocans effundit in terram: et quemadmodu miseri

parentes adolescentis filii rogi lamentantur: incredibiliq;
 moerore afficiuntur: Ita Achilles ardente amico mestam et
 insomnem noctem egit: donec Lucifer purpuree super mare
 aurore praeuius apparuit: Tum rogo et flamma consump-
 ta uenti mare stringentes rediere: at Achilles procul a
 busto concedens fessus procubuit: cuius mox artus Leuis
 somnus corripuit: Interim cum greci ad Agamemnonem
 frequentes conuenirent tumultu ac strepitu expectatus: as-
 surgensq; huiusmodi orationem habuit: Atride et vos alii
 Achiuorum principes rogi primum nigro mero extingue-
 dum: et uim ignis cohibendam curetis: inde Patrocli ossa
 diligenter legantur: Cognoscentur facile: Nam in media
 pyra positus est: alii in ultima et equi pariter et uiri: Ea in
 aurea phiala duplici adipe condantur: dum ipse ad infe-
 ros descendam: sepulchrum interea non magnificum sed
 mediocre faciendum iussi: Amplius autem et magnificen-
 tius qua mihi superstitis in mulierum classe eritis erigendu
 curabitis: Sic locuto paruerunt: Nigro igitur mero rogo
 q̄tus erat: extincto altus subsedit cinis: Inde albis ossibus
 collectis pii socii complorantes in auream phialam dupli-
 ce adipe condiderunt: et in tabernaculo tenui uelo operue-
 runt: Designatoq; iusta bustum sepulchro iecerunt funda-
 menta: inde cum aggesta terra abire uellent: inhibuit
 Achillis constituit enim certamen lebetibus: tripodibus
 equis: mulis: bobus: bene precinctis foeminis: nigro alboq;
 ferro uictorum premia prepositis: et primum quidem citis
 equitibus pulchram ancillam et pulchram operum: Gna-
 tam et Lebetem ansis insignem duorum et uiginti sex tarior

capacem primo: Secundo indomitam et ex asino uterum ha-
bentem equam: Tertio nouum nitidumq; quatuor sextario-
rum Lebetem quo inerat: duo auri talenta: Quinto nona
et utrinq; sidentem phialam premia statuit: Assurgens &
itaq; Atreide inquit: Vosq; omnes Achiuorum principes &
Hec equitum in currendo premia: q; si aliam obrem cet-
taretur: dubio procul ipse uictor euaderem: nostis eqs
meos immortales: quos a Neptuno Peleus pater: ipse a
patre accepi: nos tamen in presentia hoc munere uacabi-
mus: Ipsi nanq; optimum aurigam amiserunt frequen-
ter eorum crines pingui oleo perfundere et Limpida aq;
Lauare solitum: Quamobrem profusis nunc humi crinib;
tristi animo ingemiscunt: Alii igitur quisquis suis eqs
fidit ad currus iunctos admittat: His auditis conuenert
Achui: Primus Rex Eumelus carissimus Admeti filius
equis prestans: Dande fortis Diomedes subiugum Troia-
nos equos Aeneae ab Apolline ereptos quondam ablato
agens: Tum flauus atq; indyctus Menelaus: iunctis ue-
locibus equis Agamemnonia Ethe et forti podargo: Il-
lam Agamemnoni dono dederat: Anchise filius Eche-
lus: ne ad alti Ilii expeditionem ire cogeretur: sed inter
indeliis ageret: magnis nanq; diuitiis eum pater dita-
uerat: habitabatq; amplam Sityonem: Hanc igitur cur-
su anelantem subiugum misit: Quartus indyctus magna-
numi Helyde Nestoris regis proles Anthilochus cum &
pyliis equis: quem prudentem prudentior pater his ad-
monebat Anthiloche: Profesto te quis Iuuenem Iupiter
et neptunus et amarunt: et omnem equestrem docuerunt

disciplinam: Quamobrem haud multum opus est: Ipse te
 doceam: nosti enim scite metam circumagere: Equi tamen
 tardissimi sunt ad currendum: ideo parum confido: Con-
 tra horum equi uelocissimi non nihil perniciores sunt in
 cursu: At tu consilium meum exequare: ne te premia fu-
 giant: Arte calo Longe melior est: q̃ uiribus: Arte inturba-
 to mare citam gubernator et uentis iactatam nauem &
 dirigit: Arte Auriga Aurigam superat: Qui equis et curri-
 bus fidit: huc illuc uagatur: Sic equi errent: nec stadiū
 seruent: necesse est: Callidus autem inbecilliores equos
 agens semper metam obseruat: nusq̃ a recta deflectens: &
 neq; eum fugit regendi disciplina: sed instat semper pre-
 cedentium tergis: metam tibi aperte ostendam: ne te late-
 at: Extat lignum aridum ulne longitudine supra terra
 siue quercus siue alia (neq; enim umbre fatiscit) Duo at
 utrinq; Lapides albi: et obtritum iter firmissimi: planus
 circum Hyppodromus: id quidem alicuius iam pridem &
 defuncti terminum uel carceres a maioribus institutos
 arbitror: quod nunc huic muneri Achilles destinauit: &
 ut meta sit: Hanc tu curribus propius actis pete: Incu-
 be in sinistram flectens: dextrum autem equum stimulo
 et uoce proterreas: Leuius mete propinquet: ut radens &
 metam stringat: et tamen ad Lapidem non offendat: ne
 forte et equi ledantur: et frangantur currus: quod et ali-
 is Letitiae: et tibi reprehensioni cederet: si iussa mea obser-
 uaueris fili: euades incolumis: sin inflexu primus erit:
 non erit: quite pretereas: non si clarum illum adresti eq̃;
 Arionem diuinum: genus: aut qui his pascuis pasti sunt:

Laomedontis quisq; agitatet: sic fatus Helei filius nestor cum
singula filium admonuisset: assedit: Meriones quintus p-
diit: Sic ascensis curribus Achilles sortes duxit: Primam
Anthilocho: Eumelo Regi secundam: Menelao tertiam: Qu-
tam Merioni: Fortissimo ultimam diomedis: sic ordine sor-
titis procul in planicie carceres signauit: hisq; diuinum et
patris affectatorem phoenicem adhibuit: qui curriculi
custos uera referret: li igitur omnes expeditis flagellis
et uerbis una equos hortantur: illi ocius procul a nub⁹
gradum cursui addentes: puluerem tanq̃ nubem aut tū-
binem excitant: come uento stringuntur: currus nunc in
almam terram cadere: nunc in aera tolli: ductores currib⁹
incumbere: omnium animi uincendi desyderio contremi-
scere: quisq; sublato puluere equos nominatim hortari: Sed
cum iam iterum ad cani maris Littus metę equi propin-
quarunt: tum singulorum uirtus apparuit: perpetuo nanq;
cursu Epheretiade ueloces eque perstabant: Inde q̃ proxi-
mi Troiani Diomedis equi sequebantur: ut precedentem et
currum subinde ascensuri uiderentur: Afflatu autem Eu-
meli ceruicem et latos humeros humectabant: eumq; ca-
pitibus urgebant: et sane uel preuortisset: uel pariter meta
tetigisset Diomedes: ni ei Apollo succensus flagellum ma-
nu excussisset: Tum preira in lachrymas pręrupit: cum illas
uelocius prouehi: suos sine stimulo relinqui uideret: neq;
fugit Mineruam: ut Apollo Diomedem Leberit: cito igitur
cursu Agamemnonis flagello accepto Diomedis tradidit:
quo equos impelleret: Inde admeti filio itata eius iugum
fregit: et currentibus equis temo: inde ipse secus rotam

deuoluitur: cubito: ore: naso: fronte: superciliis allisis: oculis
 abortu Lachryme: uoce Leta cohibita: Tum Diomedes: +
 Longe post se aliis relictis: emicat: cuius equis Minerva vi-
 res addidit: eumque uictorie gloria honestauit: Secundus
 Menelaus sequebatur: Tum Anthilochus paternis equis co-
 pellatis currite inquit pre opere Neque ego cum forti Dio-
 mede: cui Minerva uires sufficit: et gloriam statuit: cer-
 tare contendo: at Menelaum assequamini: neque hoc dedecus
 perpetiamini: et he foemine posteriores sitis Dicam: et id re-
 experiemini: non amplius regi Nestori cari eritis: sed Vos
 euestigio interimet: si in gloriæ ultimum premium refera-
 mus: festinate igitur quod ocissime ut angustias preoccupetis
 Quod ego: quantum in me erit: et annitar: et contendam
 Sic clamantem regem timentes equi uelocius cursum insta-
 uerunt: tum cauiam uiam: et hiemali pluma proscissam
 et in ima recedentem preiudit Anthilochus: Hanc tenebat
 Menelaus orbitas uitans: qui cum in propinquo Anthilo-
 chum parum extra uiam agentem intueretur: pertimuit
 eoque compellato: Anthilochus inquit Temere equos regis: quod
 eos siste: Angusta uia est: Cito Latiorē assequeris: ne for-
 te collisis inter se curribus ambo ledamur: Ille tamen ma-
 gis flagello instans audisse dissimulabat: quantum autē
 ætatis experiens iuuenis discum post tergum iacit: tamen
 Anthilochi equi preuorterunt: Menelaum sponte resistente
 ne pro uictoria festinantes: contractis inuicem in angusto
 curribus prosternerentur: Tum exprobrans Menelaus: ne-
 mo est inquit Anthilochus te pernitiosior: pereas: ex quo ha-
 ud uere Achilli te sapientem predicant: non tamen est

sine precibus proemium auferes: Inde equos affatus ne
moremini inquit: neu segnes estote: num pedes et genua
uestra Labant: sane utriq; deficiunt: Illi clamantes uoce
proterriti cursu instaurato Anthilocho facti sunt propiores
in hos omne spectaculum conuersus erat: sic magno sublato
pulvere procurrere: primus autem Cretensum ductor +
Idomeneus (sedebat enim extra certamen altiori in loco)
rektoris uoce cognita et nobilem equum spadicem totum
preter frontem: in qua album et Luna insignem intuitus
assurgens: huiusmodi orationem habuit: amici arguorū
duces et principes: solus ego equos uideo: alii mihi equi p
cedere uidentur: alius autiga apparet: cuius que priores
erant eque in stadio: offenderunt: profecto quas ego pri
mum prope metam uidi: nunc uidere non possum: cum
uniuersum undiq; campum oculis lustrem: aut habene
ex Aurige manibus excusse sunt: neq; potuit ad metam
equos sultare atq; circuire: aut cecidisse eum et curtum
fregisse suspicor: diuersa namq; conceptis animo uiribus
petierunt: Sed state et uos: et intumini: neq; ego certo di
scerno: uidetur tamen etholus ille qui Argiuis domina
tur fortis Tydei filius strenuus Diomedes: In hunc acci
ter in uectus Oileus Ajax Idomenee inquit: quid nūc
temere loqueris: uelocissime eque per stadium eminus
procurrunt: neq; inter Arguios lunior es: neq; visu acu
tore: at te semper iactas: cum minime te deceat proter
uum esse: sunt hic et alii q̄ tu: meliores: equi primi Di
omedis sunt: qui sequuntur Eumeli scite equos regentis
Huic contra cretensum ductor iratus: Ajax inq; male

dictis plurimum: coeteris in rebus minimum uales: ferox
 nimium es: prodi: si placet: et proposito uel tripodo: uel
 lebetō arbitro Agamemnone nostri incurrēdo periculū
 faciamus: ut utrius equi preuortant: soluendo intelligas
 Tum succensus Ajax grauius se ulturum minatus: et iam
 ad rem uenissent: nū Achilles assurgens rem his uerbis co-
 posuisset: non nunc uerbis ulciscendi tempus est Ajax
 et Idomenee: neq; decet alium itidem facientem reprehen-
 deretis: sed uos in spectaculi consessu currentes prospici-
 te: qui mox pro uictoria properantes hic aderunt: Tum
 qui primi qui secundi fuerint: plane cognoscetis: Interea
 Diomedes flagello equorum artus uerberans: equis al-
 te se tollentibus et leui cursu solum tangentibus: aduen-
 tabat: auriga denso puluere conspersi currus auro stagnaq;
 celati protahi: orbita summo tantum et tenui puluere
 signari: cum in medium multo ceruicibus pectoribusq; su-
 dore stillantibus: peruenuisset: constitit Diomedes eque
 pulchro curru flagellis ad iugum relictis: dissiliit: At for-
 tis stelenus in pigre apprehensam mulierem: et magnū
 ansisq; insignem tripodem afferendam sociis tradidit: ip-
 se equos dissoluit: Deinde Eleus Anthilochus dolo cum
 celeritate Menelaum preuortens equos reduxit: quan-
 tum autem distat a rota regius equus qui summa can-
 da rotam uerberans currit: cum iam parum campi me-
 dium relinquatur: tanto post terga spatio Menelaus a
 forti anthilochō: cum prius disci iactū precederet: relin-
 quebatur: sed illum cito assecutus esset: Gliscebant enim
 maiorem in modum cernite Agamemnonis eque uires

quod si primo stadio adhuc fuissent fortasse Anthilochus.
preuentum ambiguum reliquissent: At magni Idomenei
familiaris meriones haste iactu Menelaum sequitur: cui
et equi seniores erant: et ipse in agendo curru imperitior
Admeti autem filius ultimus equos reducit: quem intui-
tus Achilles: miseratusq; stetit: Et ad Argiuos conuersus
En uir inquit optimus postremus redit: sed Agite merito
eum secundo munere donemus: Primum enim Tydei filius
auferat: sic fatum laudantibus omnibus: pari consensu
secundus donatus esset Eumelus: ni magnammi Nesto-
ris filius Anthilochus grauius esset consecutus: Doleo inq;
Achille: si quod dixisti re exequeris: Es enim mihi premi-
um: quoniam Eumeli currus confractus est: et equi per-
turbati: Ipse sane strenuus debuit tamen deos: ne nouissim-
us esset: deprecari: quod si ipsius moueris misericordia: et
eum donare tibi sedet: est tibi intabernaculo multum &
auri atq; eris: Sunt tibi pecora: Ancille: equi: Ex uis uel
maius etiam q̄ primo premium elargire: ut te Achiui in
laudibus prosequantur hac ego palmam nemini cedam
si quis uult suas mecum uires experietur: Risit Achilles
et amico congratulatus respondit Anthiloche: si aliud &
Eumelo premium dari placet: dabo libens: Id erit que
ab Asteropeo abstuli: aereus thorax: circumq; oras fulge-
ti metallo insignis: Dignum sane eo munus: Dixit: et Au-
tumedonti: ut e tabernaculo afferret ad se iussit: Allat-
o iam ex munere Eumelo Largitus est: Inde cum pre-
co manu sceptrum preferens silentium indixisset: assur-
gens Menelaus: et in Anthilochum grauius inuectus

Anthiloche inquit iam sapiens: Quid nunc egisti: Virtute
 meam contumelia equos danno affectisti: Tuos longe inferi-
 ores pretulisti: Sed Agite nunc Grecorum duces iusti
 et principes et in neutrum gratiam feratis Inditum: ne quod
 forte Anthilocho per fraudem vim fecisse Menelaum dicat:
 Egit equos meis deteriores: ego & uirtute presto et uiribus
 quod si sententiam ferre nolueritis: ego feram: et neminem
 me arguturum puto: recte enim iudicabimus: Sed age
 Anthiloche: ut equum est: ante equos et currum sumito: et
 quomodo equos egisti flagello protere: motorem neptunum
 iurato: haud ultro meo te currui impedimento fuisse: Cui
 sapiens Anthilochus: Fer inquit equo animo Menelae: Lon-
 ge ego sum: quam tu iunior: Tu uero prior et melior: haud igno-
 ras iuuenum audaciam: Promptior his animus: Sed inbe-
 cillius consilium: Patere igitur: ego tibi eque premio cedo
 Si aliud a me uel maius optaueris: mox Libens acceptum
 referes: Velim Iouis alumne: ne unquam malum me arbitre-
 ris: His dictis equam ei adductam tradidit: Quo dono
 haud aliter Letatus est Menelaus: quam fecundus ager cum
 crescenti segete horrens rore conspergitur: et eum appel-
 lans Anthiloche inquit: ego iam te cum in gratiam
 redeo: neque enim uanus aut stolidus es: nunc uicit te
 iuuenta: Satius est maiori cedere: quam imponere: neque mi-
 hi facile alius Grecorum contra persuasisset: Sed multo
 pro me Labores tu: et pater tuus: et frater subiistis: hac
 gratia tibi ipse ignoscam: Tu tamen inuicem a me equam
 meam accipies: ut omnes me animo neque superbo: neque
 seuo esse intelligant: Dixit: et Anthilochi comiti equam

dedit: Ipse autem Anthilochus pulchrum Lebetem accepit
Meriones uero duo auri talenta Phiala autem superflu
it: quam Nestori Achilles dono dedit: His uerbis eum asse
cutus hæc senior funeris monumentum accipias: Neq; ÷
enim eum amplius Argiuis agentem uidebis: Gravis hoc
te dono munere: Non tu pugnis: non palestra: non iaculo:
non cursu certabis: Quippe: qui graui senecta premeris
Ille Letus accipiens: profecto fili inquit uere omnia et
ut te deceat: prolocutus es: non mihi robusta membra sunt:
neq; pedes: neq; manus: quæ ab utroq; humero imbecilles
languent: O si mihi il uigor: et robur esset: qualis erat cū
in Amarinaei funere Epī certatoribus premia posuerunt:
ubi nemo: neq; Epiorum: neq; pileorum: neq; magnanimoꝝ
Etholorum mihi par esse potuit: Vici enim Enopi filium Cli
tomedeā pugnis: Antheum Pleuronium Lucta: Fortem ÷
Iphiclum pedum uelocitate: et polydorum iaculatione su
peravi: Equis dumtaxat suis Orionis filii globo obiecto ÷
me uictorem admirati præcurrerunt: Hi hoc pacto pro
posita premia rettulerunt: Erant gemini: alter currum
regere: alter flagello agere scite norat: Talis ego tunc era
nunc iuniores huiusmodi obeant munera: mihi graui est
senectæ obtemperandum: Tunc ego inter Heroas uersabar
Sed age nunc exanimis socii honores prosequere: hoc au
tem munus libens accipio: Lector enim plurimum: q̄ mei
benigne memoriam seruet: nec te fugit quo inter Achiuos
honore accipiendus sim: Dū tibi horum plurimam referat
gratiam: His dictis acceptisq; Achilles frequenti se Achiuo
rum coetui inmiscuit: pugilibusq; premia mulam sex ÷

Annorum Robustam Indomitam: et domita difficilem:
 Victori: victo Rotundum poculum proposuit: Stansq; Atri-
 de inquit: Vosq; Alii fortes Achiui: prodeant viri duo op-
 timi: qui alte elatis pugnis certent: Vtri autem Apollo vic-
 toriam prestiterit: Is uobis arbitris mulam hanc ad tabe-
 naculum auferat: Victus vero poculum: Cum hoc dixisset
 Panopei filius Epeus Vir Amplius: Magnusq; et pugilum
 gnarus prodiit inmedium: admotaq; ad mulam manu: t-
 Clara uoce prodeat inquit: qui poculum uelit: Mulam aliy
 neminem in hoc certamine polliceor habiturum: Hoc enim
 me perq; scite tenere profiteor: Nonne satis est: q; in aliis cer-
 taminihus cedo: Neq; enim est ut vir omnium gnarus repe-
 riatur: hoc ego et dicam: et te prestabo: Distrahā aduer-
 sarii corpus: et ossa confringam: Quibus igitur is cure +
 erit: adsint ut eum e meis eripiant manibus: dixit: et cūc-
 tantibus omnibus prosiliit inmedium insignis Meristei Ta-
 laionide Regis filius Eurialus: qui quondam in Oedipi fy-
 nere Thebas uenerat: ubi thebanos omnes superauit: huic
 Inclytus Diomedes fauebat: ut referret victoriam: Eum +
 igitur baltheum cinxit: Inde bouillis loris muniuit: Ita in
 medio spectaculo accincti protentis brachiis congregian-
 tur: et manus conserunt: Strident dentibus: et e membris
 undiq; sudor emanat: Virgens autem Epeus intentus pu-
 gne: Euriali maxillam percussit: quo ictu Labantibus ge-
 nibus decidit: more piscis: quem stridente borea in algofo
 littore fluctus operit: At magnanimus Epeus eum data
 manu erexit: Socii euestigio decurso spatio pedes trahē-
 tem: crassumq; sanguinem expuentem: et flexo in humeris

capite exanimatum accepto poculo intabernaculum abdu-
xerunt: Inde Achilles tertia premia difficili palestre constitu-
it: Et uictori magnum tripodem igni accomodatum duode-
cim boum precio: Victo Ancillam multarum operum gnaram
quatuor estimatam proposuit: Stansq; surgant inquit: qui
de his sui periculum faciant: Tum Ajax magnus thelamoni
et Vlysses Vir summa prudentia peditus prodire: manusq;
ualidas conseruere: ut bonus Architectus tigna in alta do-
mo uentorum impetus cauens: humeri ualidis manibus &
acti concrepare: sudor defluere toto corpore: per Lateras et
humeros uibices sanguine rubescere: uictorie pro fabrefac-
to tripode omni cura incumbere: Neq; alter alterum loco
mouere: aut sternere poterat: Sed cum iam Achiuos more
tederet: Prior Ajax thelamonius. Generose inqt et sapien-
tissime Vlysses uel tu me: uel ego te tollam: reliquum lo-
ui cure erit: sic dicens eum sustulit: at Vlysses haud doli
oblitus: pone percussis eius poplitibus: nutantibus genib;
resupinum strauit: ipse in os pronus incubuit: tum omnes
admirati obstupuerunt: secundus patientissimus Vlysses
illum sed parum a terra sustulit: at pondere incuruatis
genibus ambo in puluerem ceciderunt: Et tertio iam ira co-
citi incertamine parabantur: tu Achilles his uerbis prohi-
bisset: Nolite amplius contentionibus inuicem conteri
uictoria utriq; par: et uos paria premia accipite: et aliis
certatoribus cedite: At illi dicto parentes excusso puluere
uestes receperunt: posthec Achilles pedum celeritati premi-
um statuit: primo argenteum cratera fabrefactum sex
sextatiorum capacem: qui facile omnes pulchritudine &

superabat: Eum namq; Sidones Viri in ea arte prestantes co-
 flauerant: Phoenices sulcato mari Thoanti dono dederant: de
 inde pro Priami filio Lichaone Patroclo pretium dedit la-
 sonis filius Eune⁹: hunc ergo Achilles citissimo comilitonū
 currendi premium imposuit: secundo magnam et pignem
 bouem: tertio aureum semitalentum: cumq; hortatus esset
 ut de premis illis certarent: Ajax Oileus: Vlyssesq; et Nesto-
 ris filius Anthiochus: qui pedum Leuitate equalib' omni-
 bus prestabat: in ordine ab Achille dispositi euestigio spa-
 tia corripuerunt: emicuit ante alios Ajax: Inde Vlysses q̄
 proximus: et quemadmodum radius quem textrix scite
 tenui sub tegmine explicat: secundum pectus telam per-
 currit: sic Vlysses pene Aiace[m] urgebat: ut anteq̄ puluis
 uestigia occuparet: et precedentis ceruicem halitu afflaret
 acclamant Achivi uictorie incumbenti: eumq; in cursum
 adhortantur: cum uero iam metam attingerant: Glaucam
 oculos Mineruam Vlysses his secum ueruis precabatur
 Exaudi dea et foelix mihi faulrix uenias: sic fatum exaudi-
 uit Minerva: et leuiorem reddidit: Aiace[m] autem iam iam
 metam attingenti casum obiecit: infimo enim cesorum Pa-
 troclo boui lubrico gradu delatus os et nasum precipiens +
 sordidauit: Sic cratera Patientissimus Vlysses tulit: Ajax
 agrestem bouem: cuius cornua dextra apprehendens fumuq;
 expuens: Hei inquit iniuria mihi Minerva fuit: que ma-
 teruo affectu Vlyssi opitulatur: Dicentem omnes cachino
 prosecuti sunt: Anthilacho aureum semitalentum cessit: Q̄
 ridens: Hostis inquit Amici q̄ etiam immortales du na-
 tu maiores uenerantur: Ajax enim q̄ ego paulo est gradior

Hic maior ætate natus iam grauis et morosus Senex pedibus cum coeteris præter Achillem contendit: Ita laudatus Achilles Anthiloche inquit: non frustra hæc dixeris: sed semitalentum tibi addam: Quod ille letus accepit. His peractis Longam hastam clypeumq; et cassidem: quæ Sarpedoniq; Patroclus abstulerat protulit: stansq; et Achivos affatur: Prodeant viri duo fortissimi et bene armati qui telis se inuicem appetant: Vter prior ex alterius corpore sanguinem eliquerit eum hoc argenteo pulchroq; e Thracia ense donabo: quem ego Astropeo et abstuli: Hæc autem arma inter se partientur: et apud me coenabunt: Tum Magnus Ajax Thelamonius et fortis Diomedes diuersa exercitus parte in armis alacres toruis oculis in medium prosilierunt: Stupere Achivi illi cominus facti ter se inuicem inuasunt: At Ajax Diomedis clypeum percussit: transmisitq; corpus a uulnere thorax uendicauit: Diomedes uero per oram clypei (Semper enim iugulum appetebat) Astam direxit Tum greci Aiaci timentes desisterent: et equalia dona acciperent iusserunt: Diomedis Achilles magnum uagnum uagina et pulchro loro munitum ensen largitus est: Inde conflatum discum proiecit in medium quem iam fortis Ecton magno in Achillem conatu iecerat: Ille autem et eum interemit: et disco et armis potitus est: Eo itaq; proposito et de hoc inquit periculum facite: Si pingues et Latii agri uictori essent: Quinq; huius usus sufficit annos ut neq; pastor neq; arator ferri indigens urbem eius gratia petere oporteat: Hoc cum dixisset Polypoetes

fortis Leontius Ajax thelamonius et Clarus Epeus sese
 pugnatuos obtulerunt: Quibus ordine dispositis: Primus
 Epeus apprehensum discum ridentibus Achivus proiecit
 Inde clarus bello Leontius: Tertius Ajax Thelamonius et
 magna vi priores excedens Longius dimisit: Ultimus Po-
 lypetes: quantum Pastor incuruum pedum per armen-
 ta prouolvens tantum coeteros superavit: Plausuerunt spec-
 tatores: Polypete autem socii ad regis naues premium ret-
 tulerunt: Inde sagittariis secures decem et totidem secu-
 riculas proposuit: et rostrate naui malo in arena affixo
 leuem columbam pede tenui filo alligauit: Inde ut ea
 sagittis peterent iussit: qui eam attingeret: secures: qui fi-
 lum frangeret securiculas acciperet: His dictis Teucer
 Rex et Meriones magni Idomenei comes prodire: sortem
 in area galea deposite: Quibus ductis prior Teucro con-
 tigit: qui fortiter mittens telum non uouit Regi Apolli-
 ni: neque agnorum primitias: neque sacrificium: Irato igitur
 Apolline a columba telum aberrauit: iuxta autem
 pedem uinculum fregit: Quod cum sagitta delapsum et
 humi iacuit: columba incoelum tollitur: Conclamant toto
 spectaculo: Tum propere Meriones arrepto arcu (nam sa-
 gittam habebat) Aragero Apollini primitias agnorum
 et sacrificium uouens uisam sub nubes huc illuc uolan-
 tem citam columbam media ala fixit: transmisitque: Sa-
 gitta rursus humi figitur: Aus malo sidens protecto collo
 et motis pennis mox exanimata procul decidit: populi
 admirati: Meriones secures: Teucer securiculas abstulere
 Tum Achilles nouam hastam: et nouam bouisq; capacem

Lebetem iaculatoribus proposuit: prodiit agamemnon et magnus Idomenei comes Meriones: At Achilles Agamemnon inquit: Haud nos fugit: quantum et uiribus et etate omnibus antecellas: Quare: si placet tu lebetem: Meriones astam accipiat: Sic dicenti obtemperauit Rex Agamemnon: Ipsi Lebes: Asta Merioni data: quam is Taltybio preconi pulchrum munus Largitus est:

ILIA DOS LIBER VICESIMVS
TIVS EXPLICIT INCIPIT VICESI
MVS QVARTVS ET VLTIMVS FOE
LICI TE R

FINITO CERTA
mine: populus in naues coenam
curaturus diuitur: Inde indul
cem et omnia domitantem ge
tem soluitur: At non Achilles
sed super carissimo Amico Anxi
us huc illuc fortis Patrocli de
syderio uertitur: Quot eo socio

labores: quot bella: Quot maris pericula subisse repu
tans: Interim Lachrymas fundere: nunc inlatus: nunc
resupinus: nunc pronus: nunc rectus: nunc per littus:
uolutari: Neq; eum autora supra mare ortus latuit:
Iunctis igitur citis ad currum equis Hectorem ponere
alligatum ter circumdefecti Patrocli sepulchrum tra
xit: Inde ad tabernaculum reuersus in puluerem pro
num dimisit: Cuius corpus Apollo omni tabe aspersum
viri misericordia: aurea egide operuit: ne corruptus

sanie fatisceret: Ita ab Achille foedatum dii miserabantur
 hortabanturq; interempte Mercurium ut eum surriperet
 Id coeteris gratum preter Iunonem Neptunumq; et Mi-
 neruam q; eo mortuum Hectorem odio: quo sacrum Ilium
 Priamumq; et Troianum populum prosequerentur Ale-
 xandri gratia: Qui deabus ad se uenientibus eam pretu-
 lit que miseram ipsi Libidinem pollicebatur: At duodeci-
 mo tandem die: Diis immortalibus Apollo huiusmodi =
 orationem habuit: Impii sane dii estis et noxii: non ne uo-
 bis boum bidentum q; et caprarum exta Hector cremauit
 Vos ne exanimum quidem eripi uultis: ut vxor: mater: fili:
 Priamus pater: populus eum: et uideant et iuxta persoluiat
 At pernicioso Achilli obtemperatis: Cui neq; ingenium Lau-
 dabile: neq; Lene consilium: sed seuitiam meditatatur more
 Leonis: qui et ui et animi superbia fretus: prede Auidus
 gregem inuadit: Ita Ille misericordia obiecta: nullo pu-
 dore: nulla mouetur uerecundia: que plurimum humano
 generi usus et detrimenti affert: Est ut aliquis Amantis-
 simum uel fratrem uterinum: uel etiam filium amittat
 plorat quidem et lamentatur: Inde consolatur: Patien-
 tem enim parce humano generi animum dederunt: Verx
 Achilles Hectoris cede non contentus: eum equis alligatu
 circum carissimi socii sepulchrum trahit: Cui nihil pul-
 chrius: nihil satius: ne forti succenseamus: Insensibilem
 enim terram iratus ulciscitur: Huic pulchra Iuno ira +
 succensa: Esto inquit hoc Apollo: ut eodem honore digno
 Achillem atq; Hectorem iudicetis: Hector tamen mor-
 talis parentis lacte nutritus est: Achilles uo immortalis

quam ego coalui: et peleo viro semper in mortalibus carissimum coniugio iunxi: quorum nuptiis vos interfuistis et tu una in fide malorum sodalis cythara insignis epulatus es: Tum nubium coactor Iupiter: Iuno inquit noli tantopere succensere: Non eodem ambo honore dignabuntur: Hector sane omnium qui Illi sunt mortalium diis et mihi carissimus est: quippe: qui nunquam quin mihi sacrificaret: destitit: neque altare: debita mihi hostia libisque ac nidore caruit: et licet eum is nobis honorem exhibuerit: non tamen quemque eius corpus furatum ire permittemus: neque si uellemus clam Achille posset: Nam semper ei et noctes et dies adest mater uerum enim uero si quis ad me thetim accersat: ei instanter mandabo: ut filius a Priamo muneribus acceptis ei Hectoris corpus instituat: Dixit: A Iris cita inter samum atque asperam imbrium in una cerulei maris uada nuntia delabatur et plumbo similis: quod in agrestis bouis cornu mortiferis leuis piscibus deicitur: inuenit autem a cauo antro Thetim: quam circum alie maris dee una sedebant: Ipsa et autem media optimum filium breui ad foecundam Troiam petiturum deplorare: Cui astans Iris: Surge inquit Theti: nam bonorum cognitor Iupiter te ad se accersi iubet: Tum Alba pedes dea: cur me inquit maximus deum uelit: uereor equidem immortalibus commisceri: cum meus tantis in moeroribus uersetur Animus Veniam tamen: non enim temere me accersit: Sic locuta gloriosa dea: uelo se quam nigerrimo operuit: et citis pedibus uento similem primam irim sequitur: circum maris unda

proscinditur: Inde ascenso coelo ad tonantem Iouem coete-
 ris diis circumsedentibus accessit: Cui Loco celsit Minerva
 ut Ioui assideret: At Iuno Aureo ei poculo propinans +
 iocata est: cum ergo bibisset: deum atq; hominum pater
 huiusmodi ad eam orationem habuit: Venisti ad nos the-
 ti quamuis iugi dolore sollicitus: neq; me fugit: Sed
 quid te accersi iusserim accipe: nouem iam dies inter in-
 mortales contentio super Hectore exanimi et Achille ur-
 bium expugnatore fuit: Hortabantur enim ut Mercu-
 rium eum furatum dmitterem: Verum ego absentis
 tui gratia hanc Achilli gloriam reseruandam statui
 Quamobrem q̄ primum te ad exercitum conferas: tuq;
 certiotem facias filium: ut ei succensuerimus: q̄ tam infe-
 sto animo apud naues Hectorem ligatum teneat: euq;
 si me reueretur: exoluat: iube: At ego ad magnanimum
 Priamum Irum dimittam: ut ad Grecorum classem cū
 pretiosis muneribus ab Achille dilectum filium redemp-
 turum ueniat: Haud contempto Iouis mandato dea cō-
 cita a celi uertice ad filii tabernaculum delabitur: qm̄
 misere amici morte moerententem inuenit: Circum so-
 cii prandium parabant: mattauerantq; grandem et La-
 nigerum agnum: Assedit Venerabilis mater: et eius de-
 xtra apprehensa nomine ipsum appellans fili mi Achil-
 les ait: Quousq; fletu et Lamentis consumeris: neq; cibi: neq;
 somni memor: Indulgendum non nunq̄ etiam amice am-
 plexibus: neq; enim uicturus es: nam mors et insuperabi-
 le fatum aduentat: Sed que dicam: accipe: Iouis ego ad
 te nuntia venio: ait deos tibi et se imprimis succensere

q; infesto animo apud naues Ligatum teneas Hectorem :
sed age accepto eum pretio soluas : Cui Achilles ueniat in
quit qui pretium allaturus est : et eum auferat : Ex quo id
mihi olympius imperat Iupiter : Hoc inuicem facto mater
et filius multa confabulabantur : Interea Iupiter Iri Acci-
ta : I. inquit et descenso coelo Ilium te conferas : et magna-
num Priamum certior facias se exanimem filium :
redempturum : si cum pretiosis muneribus ad Achillem :
apud Græcorum classem ierit : neminem secum ducat : pre-
ter preconem aliquem seniore qui mulos et firmum cur-
rum regat : referatq; Ilium ab Achille exanimem : neq; sibi
timeat : Mercurium ei ducem ad Achillis usq; tabernacu-
lum dabimus : Quo cum uenerit : neq; ipse eum interemit
neq; ei quemq; manum inferre patietur : Non enim temerari
est : non stultus : non scelestus : Sed iusta roganti obtempera-
bit : His cum mandatis velox Iris ad Priamum inter fletus
et Lamenta deuenit : Filii in aula circum patrem sedere : La-
chrymis uestes rigare : Senex medijs recto capite et cerui-
ce puluere suis ipsius manibus sordidata : Filie et nurus
passim per domum flere : uoluentes animo quot quantiq;
græcorum manibus cecidissent : Accessit Igitur ad Priam
Iouis nuntia : eiq; ob metum trementi paucis confide in-
quit Priame : Haud formides : Neq; enim mali aliquid
sed bonum tibi a Ioue nuntium significatum uenio : Is eni-
sine te tui curam suscipit : tui miseretur : Iubetq; Inclytū
filium Hectorem allatis pretiosis ad Achillem munerib;
redimas : solus te ad eum confer : nullo tecum comite : p-
ter seniore aliquem preconem : q; mulos et firmū curru.

regat: referatq; illum ab Achille exanimem: neq; tibi timeas
 Mercurium ducem ad Achillis usq; tabernaculum tibi
 dabit: Quo cum ueneris: neq; ipse te interimet: neq; quenq;
 tibi manum inferre patiat: non enim temerarius: Non
 stultus: non scelestus est: Sed iusta roganti obtemperabit
 Sic fata repente euauit: At priamus accitis filiis mulo-
 rum currum expediant: sternantq; desuper lubet: Ipse
 in odoratum: cedrinum: altum: pluribus picturis distinc-
 tum cubiculum descendit: Hecubaq; uxore accita: Infoe-
 lix ait: modo celitus mihi nuntius a Ioue demissus caris-
 simum filium redemptum eam: et pretiosa Achilli mune-
 ra deferam iubet: At tu mihi sententiam tuam dicas: Ve-
 lum: An me Grecorum exercitui credam: His euulans mu-
 lier: Hei inquit: ubi nunc sapientia tua: qua te superio-
 ri tempore iactabas: et coeteris dominabaris: Et q̄ nam
 ratione solus in eius conspectum ire cogitas: qui tot no-
 bis et tales filios interemit: profecto ferreus tibi animus
 est: Quod si in eius uenies potestatem: Si te intuebitur impi-
 us ille: et seuis nulla tibi misericordia mouebitur: Seda-
 mus hic sine eo inluctu: Hanc ei quondam nascenti in-
 superabile fatum Legem statuit: ut Albi pedes canibus
 prede a parentibus procul foret: a forti uiro interempt'
 cuius utinam mihi iecur mordicus absumentum daret
 ut ex parte filii cedem ulciscerer: Ex quo intrepide pro
 patria pugnantiem: neq; timoris: neq; fuge memorem: in-
 terfecit: huic senior Priamus: Noli inquit iter meum
 impedire: neq; mali ominis ales sis: Neq; enim persuade-
 bis: Nam si quis mihi mortalium: vel vates: uel sacerdos

disuaderet: eos ut mendaces contempnerem: Ipse ego
nunc deum et audiui et uidi: Ibo neque enim uerba me
frustrabuntur: Quod si me ad grecorum classem fatum
manet: opto: ut me filium meum amplexum Achilles inte
rimat: cum Lachrymarum desiderio satisfecero: Dixit:
et arcis reueratis duodecim pulchros peplos: duodecim
simplices uestes: totidem tapetas: totidem palia: totide
tunicas: decem auri talenta: duos fulgentes tripodas
lebetes quatuor: pulchrum et pretiosum a Thraciis si
bi Legatis dono allatum poculum deprompsit: Neque enim
id retinuit: qui dilectum filium redimere desiderabat
Troianos autem e regia contumeliosius prosequens: Abite in
quit perdit: ac flagitiosi: nonne uobis domi satis Luctus
est: Quid mei curam suscipitis: profecto cordi uobis est: quod
is me doloribus de optimi filii cede: Iupiter cumulaue
rit: Inde quam iacturam fecerimus cognoscetis: Verum
ego antequam dirutam atque euersam hanc urbem uideam
et miseros subire statuam: Simul haec dicens sceptrum eos age
re: Illi irato seni cedere: Accitis ergo filius Priamus He
leno: Paride: Agatone: Panone: Antiphone: et uoce insigni
Polite: preter hos Deiphebo: Hyppothoo: Agano: His inquam
nouem: Maturate inquit perdit et infames filii: Vtina
omnes pro vno Hectore occidissetis: Heu me miserum: ex
quo optimos filios genui: quorum nullum mihi relictum
video: neque pulchrum Menestora: neque equorum studio
sum Troilum: neque Hectorem: Qui prodeus inter vivos
neque mortali patre: sed deo genitus uidebatur: Hos matris
perdidit: Ignari autem: mendaces: saltatores: choreae et

224
gnari agnorum hedorumq; publica raptotes superant. &
Ad hac currum parare et his muneribus parare cessatis
ut iter aggrediar: Illi patris minas ueriti continuo &
currum expediunt: sternunt: iugum buxino umbilico &
insigne: et clavis compactum a passillo corripunt: no-
uem ulnarum funem alligant: cuius alterum caput te-
moni: alterum anulo implicant: terq; circumductum
nexu firman. Inde e pulchro cubiculo dona quibus
Hector redimeretur allata: currui inponunt: Cui robu-
stissimos mulos a mysis priamo dono datos: Equos &
autem sub patris iugum: quos ille ad pulchrum presepe
alebant: iungunt: Paratis in hunc modum omnibus Pri-
amus et prece consulebant: At Hecuba anxia Lene &
merum aureo in poculo afferens: ut poti abirent: Hoc
priame inquit Ioui patri Libato: et reditum ab hostib;
precator: postq; eundi tibi sententiam me inuita sedet:
Precator inq; Idem Iouem: qui tota urbe conspicitur: ut
amantissimam alitum: cuius maxima uis est: repente
dextram ad te nuntiam mittat: ut ea visa ad citas
greecorum naues fidenter accedas: quam nisi propitiam
miserit: minime tibi eundum censeo: Cui spectiosus &
Priamus: Hoc inquit coniux haud tibi desideranti
negabo: Aequum est: ut Ioui adueniam impetrandam
supplicemus: Et ancille Tamiæ puram manibus aqua
dare iussit: Que mox pelui arrepta scute demandatum
sibi munus obiit: Lotus accepto a coniuge poculo sub-
latis in coelum oculis in medio his uerbis vinum liba-
uit: Iupiter Idem deorum maxime: Da ut amico me &

miser cordi animo Achilles accipiat: mitte amantissima
tibi alitum: cuius maxima vis est: repente dextram: ut
ea visa ad citas grecorum naues fidenter accedam: Sic
fantem audiuit: consiliator Iupiter: continuoq; perfectis
simam uolucrum fulua uenatica: quam peno uocant:
supra urbem dextra apparuit: quanta autem alta cu-
biculi ianua: quam uir Locuplex clauis offirmauit: tan-
te eius utrinq; ale patebant: qua visa Letati sunt: Tum
festinus senex fabrefacto curru per aulam et roboantem
testudinem agitur: primi muli quadrigam trahebant:
hanc aurigandi gnarus Idaeus Agere: pone senex flagel-
lo equis imperitare: Amici omnes sequi complorantes
ac si in manifestum profisceretur exitium: cum uero
ab vrbe in campum descendissent: mox et filii et generi
domum rediere: Ipsi autem p campum maturantes: mi-
nime Iouem Latuerunt: qui senem miseratus dilectum
filium Mercurium his uerbis alloquitur: Tuum est Mer-
curi potissimum ut priamum ad grecorum classem co-
mitteris: Audisti cum placuerit: Iter arripe: Deducas ex
ut nemo grecorum uideat: aut norit: priusq; ad Achil-
lem peruenerit: paruit dicto interpres Mercurius: Mox
pulchra: immortalia: aurea thalaria pedibus nectit:
que eum supra mare supra immensam terram uento
similem deferunt: Caput et uirgam: que hominum &
oculos: cum libet et somno demulcet: et somnolentos
excitat: Sic ad Troianum Agrum & Hellespontum
regio: Iuueni summa cum gratia pubescenti similis de-
labitur: iam Priamus ad magni Ili sepulchrum tene

bris iam terram operientibus iumenta ad fluvium ut bi-
 berent: sisti iusserat. Tum preco Mercurio cominus viso
 prior ad priamum conuersus. Consule inquit sapientis dā-
 dami proles: En periclitamur. Virum video. Breui nos pe-
 rituros suspicor: sed Age ut fugiamus: aut ad eius genua
 procidentes: ut nostri misereatur: oremus. Tum senex p-
 turbatus est: et pre formidine steterunt come: et Lāguē-
 tibz membris obstupuit. At Mercurius opportune ac-
 cedens: manu seni data: Quo pater hac inquit iumenta
 per aliam noctem agis: quando mortales omnes que-
 ti indulgent: non ne formidas uiolentos trucesq;: q pro-
 pe adsunt: Achiuos. Quorum si quis te per noctem obscu-
 ram tot sarcinas trahentem offenderit: Quid animi ti-
 bi futurum putas: Non tu iuuenis es: neq; comes tuus: &
 neq; ad propulsandam iniuriam idoneus: si quis te por-
 appeteret: ego autem non modo nihil tibi mali inferam
 sed illatum propulsabo: Quippe: qui inte patrem effingo
 cui Senex: Vera dicis fili: sed ad huc deorum mihi aliqs
 prospicit: qui te talem mihi obuium misit: q mihi dux
 esses. Es enim et robusto corpore: et spetie pulcherrima
 et animo sapienti: beatus sane parentibus natus es: ad qm
 iterum Mercurius Recte dicis Semor: Sed id mihi ape-
 rias uelim: Quonam ornatos istos pulcherrimos feras: &
 an ad Longinquas nationes: ut tibi salua sint: An omne
 metu: Illo deserto aufugitis: cum fortissimum filium
 tuum amiseritis: Neq; grecorum bellum remittitur: Ad
 hec Priamus: Quis tu es optime iuuenis: quibus ue pa-
 rentibus progenitus: qui filii mortem sic nosti: His Mer-

curius: Tentas me pater inquit: qui me de clarissimo hec-
tore percundaris. Eum ego inconfertissima pugna ui-
di: cum ad naues actos achivos ferro prosterneret: euq;
admiratus sum: Neq; enim Achilles Agamemnoni irat'
in proelium descendebat: Huic me comitem Myrmido-
num genere eadem uexit nauis: Pater mihi Polyctor
admodum locuples: et ut tu iam in senium argens: sex
ei sunt filii: ego septimus: cui sorte hec obtigit expeditio
modo huc ueni a nauibus: Mane Achivi circum urbem
ad pugnam aderunt: Egre ferunt principes nostri ta-
diu frustra his incastris desedisse: Tum senior inquit
Si Achillis comes es: uera mihi narres oro: An adhuc
apud naues filius meus iaceat: An membratim conci-
sum canib' absumendum Achilles dederit: Cui Mercu-
rius: Senex inquit: neq; canes: neq; alites eum attige-
runt: Iuxta naues iacet in tabernaculis: et iam duo-
decimus dies agitur: neq; fatiscit corpus: neq; que
nuper interemptos Laniant alites: eum appetunt: Il-
lum autem illucescente die circum amici exanimis
sepulchrum immisericorditer trahit: neq; tamen tabo
absumitur: mirabilis visu pulcher adhuc: et tanq' nu-
per defusus cruor aspersus est: et omnia rubescunt &
vulnera: Multi exanimem telis appetierunt: Ita dii i-
mortales mortui filii tui curam gerunt: Quoniam
eos amico persecutus es animo: His uerbis gausus Se-
nex: respondit fili profecto bonum est diis immorta-
libus sacrificia offerre: Nunq' enim meus Hector: di-
uixit: deorum oblitus est: Ideo ipsi ne in morte quidem

sunt inmemores: sed age hoc a me poculum accipe: hinc
 me eripe: et diis fauentibus dux mihi esto: dum ad Achil-
 lis tabernaculum perueniam: His Mercurius tentas me
 Senior ait: et ego si iuuenis sum: non tamen mihi persua-
 debis: ut munus aliquod inscio Achille accipiam: Eum
 et timeo: et ex animo uereor: ne furti arguar: & aliquid
 mihi mali impendat: Tibi autem ducem me ad clatum
 usq; Argos uel naui uel pedestri itinere exhiberem: quod
 reprehensurum arbitror neminem: Dixit: et oportune
 currum et iumenta magna vi impulit: et capitis ha-
 benis magnas eis uires afflauit: sed cum ad turres na-
 uium et fossam peruenissent: custodibus adhuc de coena
 curantibus somnum indidit Mercurius: inde amotis uec-
 tibus priamum cum muneribus et curru ad Altum
 Achillis tabernaculum duxit: Id Myrmidones ex Abi-
 ete regi constructum foeno texerant: Circum autem &
 magnam aulam ligneis furcis incumbentem et solam
 abiognam portam fecerant: que a tribus claudebatur
 totidemq; magna clauis appetiebatur: Achilles uero solus
 id muneris obibat: Introducto igitur Priamo: et descen-
 so equo: Mercurius ego inquit priame Mercurius deus
 immortalis a patre tibi dux missus sum: nunc discedam
 ne me Achilles uideat: Haud enim fas est: in mortalem
 deum tam facile sese mortalibus uidendum exhibere
 At tu introgressus Achillis apprehensis genibus: p patre
 et bene comatam matrem et filium precare: ut ad mi-
 sericordiam moueatur: Ita clara uoce locutus Altum
 coelum repetit: Tum priamus interram desiliens Ideo

adiumentorum custodiam relicto. recta tabernaculum
ingreditur ubi Ioui amicus Achilles cum sociis sedebat.
Heros uero Autumedon: et bellicosus alcineus mense mi-
nistrabant: iam enim non dum mensa amota coenarant:
nemo ingredientem uidit: Qui Achillis apprehensis ge-
nibus: et homicidis filiorum manibus exosculatis procu-
buit: Quemadmodum autem: cum quispiam male in pa-
tria rebus actis interfecto homine ad alium populum +
fugit: omnes eum ad mirantur: Ita Achilles et socii mu-
tuo se contuentes priamum: qui Achillem his uerbis af-
fatur: Recordare grandeni patris tui fortissime Achil-
le: quem in exitio senectæ limite: ut ego sum: fortasse vi-
cini populantur: et qui iniurias propulset habet nemi-
nem: sed profecto cum te uiuere intelligit letatur: Spe-
ratq; carissimum filium Troia redeuntem se indies reui-
surum: Verum ego infelicissimus optimos habui: quorū
mibi nullus superest: Fuerunt enim quinquaginta: Et
ex eadem matre decem et nouem: Et alios alii: cum vos
huc appulistis: Quorum pleriq; breui in proelio cecide-
runt: Qui autem mihi patrię defensor erat: hunc tu nu-
per strenue pro patria pugnantiem interemisti: Cuius redi-
mendi gratia: multis ad te cum muneribus uenio: Reue-
teare deos achille: et mei misericordia moueare tui geni-
toris recordatus: Quo ego longe miserior ea perpeffus sū
que nondum mortalium alter: Os ego ad filii interfectoris
manum admouī osculaturus: Hac oratione lachrymas
illi desyderio patris excussit: Amboq; hic miserabiliter
Hectorem filium ad Achillis pedes prostratus: Ille patre

et Patroclum plorabant: ut etiam Lachrymas aliis excute-
rent: Sedato fletu: Achilles e uestigio surgens cum manu +
apprehensa placide erexit: Canumq; et caput et barbam
miseratus eum breuib; affatur: Ah infoelix tam multa
mala perpeſſus: quonam pacto huc ad Achiuorum naues
uenire: et eius conſpectum qui tot et tantos filios tibi in-
teremit: ferre potuiſti: ferreus proſecto eſ: Sed Age hoc in
ſolio ſedeas: dolores tristi animo premamus: Neq; enim ul-
lo uſui ſunt nimii fletus: Sic uouerunt dii miſeris mor-
talibus ut in moerore uiuendum ſit: Ipsi omni carent
tristitia: Duo enim dolia in Iouis limine ſidunt plena
munerum: que nobis danda conſtituit malorum alteru:
Alterum bonorum: Ex quibus Iupiter nunc homini ma-
la nunc bona exhibet: cui mala: eum ad iniuriam expo-
nit: ut in miſeria uitam agat: Viuit enim neq; diis: neque
hominibus honoratus: Ita Peleo patri dii bona multa lar-
giti ſunt: ab ipsis natalibus: Omnes enim fortuna diui-
tiisq; ſuperabat: Dominabatur Mirmidonibus: et morta-
li inmortalem dederunt uxorem: non tamen a malo inmv-
nem reddiderunt: Quippe: cui nullam domi ſobolem pre-
ter me breui moriturum: neq; ſenectam uſurum preſti-
terunt: nam a patria longe abſum: te et tuos proſequens
te quoq; beatum quondam audiebamus quantum Leſbvs
iam beati uiri ſolum et ſupra phrygiam magnus Helle-
ſpontus diuidit: Hiſ te opibus ac liberis munitum predi-
cabant: Verum poſtq; hac te dii calamitate affecerunt:
ſemper circum urbem et pugne et cedes deſeuerunt: co-
prime iuges Lachrymas: neq; ullo uſui filio dolores erunt:

neq; in vitam restituet: cuius aliud malum accumulabit
Cui Venerabilis senex: Ne iube Iouis alumne ut sedeam
quoad Hector intabernaculo insepultus iacet: sed sol
ue eum queso: ut uideam et Accipe: que affero munera
quibus oro in patriam reuersus fruare: cum me uiuere: et
etherea aura uesci sinis: Hunc torue aspiciens Achilles
ne me inquit horteris senex: Volo eum soluere: Venit
ad me mater: Marini senis filia cum Iouis mandatis
et iam mente concipio: Neq; me Lates: aliquem tibi de
orum huc ducem fuisse: neq; mortalis quisq;: ne iuuenis
quidem: in hostilem exercitum uenire ausus esset: non cv
stodes Latuisset: non portas facile reserasset: Quare noli
animo ulterius dolorem fouere: non ego te senem quis
supplicem hinc dimitterem: nisi quoniam nolo irrita Io
uis mandata facere: pertinuit Priamus: et dicto paruit
Ille autem Leonis more prosiliens autummedonte: et Al
cino: quos omnibus post Patroclum preferbat comi
tabus tabernaculo egreditur: lumenta a iugo dissoluit
et introducto preconē pro Hectore pretiosa munera e
curru intabernaculum deferunt: Duobus palis tantū
et tunica: illic relictis quibus exanimis operiretur: Iussit
q; ancillis: ut procul ablatus Lauarent: et oleo ungeret:
ne eo uiso Priamus nimio dolore conficeretur: quibus p
actis palio et tunica opertum Ipse Achilles lecto socu
super currum lectum composuerunt: Tum Achilles ge
mebundus: Amice inquit Patrocle: ne mihi succenseas
oro: si apud inferos Generosum Hectorem caro me pat
reddidisse audies: premia nanq; mihi haud contemnedā

attulit: que tecum partiar: ut decet: Hec cum dixisset
 in tabernaculum reuersus pulchro: unde surrexerat: So-
 lio e regione Priamo assedit: Eiq; filium inquit tibi sol-
 ui Senior: ut iussisti: Lesto compositus est: sub auroram
 eum et uidebis: et in patriam referes: nunc corpora cura-
 da sunt: nam et pulchri coma Hiobe post duodecim in
 atrio Liberos interemptos ti recordata est: Erant ei naq;
 filie sex: et totidem adolescentes filii: Hos argenteo arcu
 Apollo: Illas diana confecerunt: Hiobe irati: q; se pul-
 chre Latone equiperauerat: Illa enim duos dum taxat
 filios: se multos peperisse iactarat: Hi autem duo illos
 omnes interemerunt: quos nouem dies insepultos (neq;
 enim erat qui sepelliret: cum populum omnem Iupiter
 uertisset in lapides) Decima autem die dii superi huma-
 ri mandauerunt: Illa igitur post Lachrymas cibum coe-
 pit: nunc autem desertis in montibus apud Sipillum la-
 pidea uisitur: vbi nympharum: que circum Acheolum &
 coreis oblectantur thoros esse ferunt: Ibiq; licet in lapi-
 dem obdurata: deorum flagella perpetitur: Quare Age
 gloriose Senex: cibum et nos capiamus: Inde filium inul-
 tis cum lachrymis et luctu illum referes: His dictis al-
 bam ouem mactauit: Socii pelle direpta scite et frustra
 secuerunt: Inde infixas ueribus igni torruerunt: Autu-
 medon panem e calathis inmensa disposuit: Carnem
 Achilles discidit: sic manus ad proposita porrigebant:
 Cum igitur potus et cibi desyderio satisfecissent: Priam^{us}
 Achillem: q; tuus: q; diis similis esset: Achilles contra Pria-
 mi spem et facundiam admirabatur: cum sic: Alter &

Alterum quadam intueretur uoluptate. Prior Achillem
priamus: lube inquit louis alumine: ut iam quietem ca-
piamus: nondum enim ex quo tuis manibus filius cecidit
connuerunt oculi: sed semp et ingenio: et discretior: et do-
mi in puluere uolutor: Nunc primum ex eo et cibū coepi
et nigrum uinum bibi: Tum Achilles sociis ancillisq; iussit:
ut incubiculo lectos uariis et purpureis tragulis atq; ta-
petibus sternerent: Ille propere ex atrio cum lumine du-
os lectos strauere: Inde cauillatus Achilles extra inqt
amice dormias: ne quis grecorum consiliator: qui mihi
semper: ut opus est: assident: te per obscuram noctem vi-
sum regi mox Agamemnoni referat: cogat: ut hec mune-
ra restituam: Sed age hoc plane mihi dicas uelim: quot
dies Hectoris funera acturus sis: ut tot ego nostros A
proelio contineam: Cui senex: Si placet inquit: ut filio
iusta persoluam: (nosti enim nos intra moenia conclu-
sos et ceduiam sylvam procul abesse: et troiani plurimū
timent) nouem dies eum complorabimus: decima huma-
bimus: et epulo populum accipiemus: vndecimo desup
sepulchrum construemus: Postridie uero: si placuerit pu-
gna committetur: Ad hec iterum Achilles: Esto ut iubes
Priame: producam hoc tempus proelium Et sic data de-
xtra: nequid timerunt: confirmauit: Dormitum itaq;
ierunt: et Priamus et prece multa animo uolutantes
inuestibulo: Achilles autem incondaui firmissimo cū
pulcherrima Bryseide iam et alii dii et homines molle
quietem carpebant: At non Mercurius uolutat enim
animo quonam pacto Priamum sacris insciis custodib?

e castris emitteret. Astitit igitur supra eius caput: his ver-
 bis Locutus: non amplius tibi curę est Priame quomodo hic
 inter hostes quiescas: Postq̃ dimissus es ab Achille: nunc p
 redimendo filio Largitus es: pro te autem viuo ter tantum
 qui superstitel sunt filii darent: siquidem et Atrei filius
 Agamemnon et alii scient Greci: His uerbis perterritus senex
 exurgere preconem iubet: ipse deus iumenta curru iungit:
 eaq; pedetentim per exercitum agit: ne sentiantur: Cum
 uero ad uorticosi Xanthi: quem immortalis genuit Iupiter
 uadum peruenissent: Mercurius in coelum euauit: et iam
 purpurea aurora per vniuersam terram diffundebatur: in
 urbem igitur cum fletu exanimem rettulerunt: Neq; qsq̃
 Priami reditum prior q̃ veneri simul Cassandra p̃cesit
 ipsa patrem in currum: et clamorū preconem: et hēctore
 super mulis in lecto exanimem uidit: Mox infletum pro-
 rupit: clauitq; siquando troiani redeunte a pugna &
 Hēctore letabamini: Nunc queso qualis referatur aspice
 His uerbis uniuersa commota est ciuitas: nemo doloris
 expars fuit: Occurrunt in porta redeuntibus & carissi-
 ma uxor: et Venerabilis mater: et in currum proruentes
 exanimem conplorante populo amplexabantur: Sic ante
 portam ad solis usq; occasum in Lachrymis p̃stitissent:
 nisi e curru senex: ut cederent: dum iumenta transirent:
 impetrasset: Inde domi fletu explerentur: Facta eundi co-
 pia regiam ingressi lecto toreumatibus distincto exanime
 posuere: tum cantores flebile carmen orsi sunt: complo-
 rantibus mulieribus: inter quas Andromacha bellicosi &
 Hēctoris caput amplexa: Mi vir inquit: sic me in etatis

flore uiduam: et quem miseri genuimus puerum: reliqui-
sti: quem ego in pubem haud dubito euasurum: prius n.
hec ciuitas excidetur: nam tu et eum et castas natus et
Troianam iuuentutem custodiebas: Laborabas: et serua-
bas: Hi nunc breui: et ego una misera in grecorum naues
abstrahemur: tu autem fili: uel me sequeris: ubi te indig-
seuo sub domino perpetieris: uel grecorum aliquis tuo
fortasse patri iratus: q. aut fratrem filiumue: aut prem
interimerit: arreptum te e turri graui morte precipi-
tem dabit: siquidem multi Achiuorum Hectoris mani-
bus terram mordicus appetierunt: haud n. mitis erat
inconfertissimo proelio pater tuus: propterea eum Troia-
nus populus tota urbe innumeris prosequitur Lachry-
mis: tu autem mi Hector incredibilem parentibus tuis
Luctum et mihi inprimis relinquis: non mihi extremu
spiritum agens electo dextram dedisti: nihil mandasti:
nihil monuisti: q. perpetuam tui memoriam mihi in
lachrymis agenti relinqueris: Inde complorantibus cuc-
tis Hecuba Hector inquit filiorum dilectissime: diis
profecto amicus eras: q. tui curam etiam in morte habu-
erunt: alii ab Achille capti filii trans mare: aut sami &
aut imbri: aut infidi portas uenerunt: tu nunc impio
ferro interemptus: cum te circum patrocli: quem intere-
misti sepulchrum achilles distraxisset: neq. eum susci-
tasset: ad nos recens incorruptus relatus iaces in atrio
illi similis: quem arciger Apollo piis sagittis concitatus
interfecit: tertia Helena fletu suo omnibus infletum p-
rumpentibus: Hector ait mi affinium omnium amantissime

si quidem formosus Alexander sponsus mihi est: q̄ me hac
 aduexit: utinam prius ipsa perissem: iam vigesimus ann⁹
 agitur: ex quo huc applicui: quibus non modo ne molest⁹
 quidem abste uerbum audiui: sed siue sorores tue: siue fr̄es
 uel socrus: uel socer in me grauius loquerentur: modestia
 tua et lenitate contumelias cohibebas: Iccirco ego nunc
 te defleo: et me miseram relictam doleo: neq; enim ali⁹
 mihi benignus aut amicus super est: omnes me abhorrent
 hoc pacto et ipsa et ali⁹ lamentantib⁹: Senex Priamus
 asseratis nunc inquit Troiani ligna: neq; formidetis greco-
 rum insidias: Siquidem Achilles cum me a classe dimit-
 teret ante duodecimum diem nihil offensuros grecos mihi
 pollicitus est: his auditis populus iunctis ad plaustrum
 bobus et mulis ad portam in vnum conueniunt: et nouem
 diebus inmensam coegerunt materiam: Decima autem il-
 lucescente die elatum Hectora cum euulatu in summa
 pyra composuerunt: ignemq; subiecerunt: Postridie ad
 bustum Hectoris congregati omnes: ignibus primum ni-
 gro vino extinctis: alba ossa fratres sociq; piis humec-
 tantibus ora lachrymis: Lecta in aurea urna condiderunt
 eamq; purpureis mollibusq; uelis opertam: q̄ primum
 defoderunt: et crebris magnisq; munerunt lapidibus:
 Interea exploratores passim: nequid greci tentarent ⁊
 speculabantur: hoc perfecto in urbem reuersi una omnes
 in priami loue geniti regia lautis epulis accipiuntur ⁊
 ita bellicoso Hectori sepulchrum constructum est:

I L I A D O S L I B E R
 V L T I M U S E X P L I C I T

Cod. Ms.
5.57

Cim.2